

वार्षिक विकास कार्यक्रम

(आर्थिक वर्ष २०७७/७८)



नेपाल सरकार

राष्ट्रिय योजना आयोग

सिंहदरबार, काठमाडौं

२०७७

वार्षिक विकास कार्यक्रम

(आर्थिक वर्ष २०७७/७८)



नेपाल सरकार

राष्ट्रिय योजना आयोग

सिंहदरबार, काठमाडौं

२०७७

भूमिका

आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ पन्ध्रौं योजना (आ.व. २०७६/७७ - २०८०/८१) कार्यान्वयनको दोस्रो वर्षको रूपमा रहेको छ। यस योजनामा 'समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली' को दीर्घकालीन सोचलाई हासिल गर्न राष्ट्रिय लक्ष्य तथा रणनीति, रूपान्तरणका प्रमुख संवाहक र सहयोगी क्षेत्रको समेत पहिचान गरिएको छ। साथै, विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना (कोभिड-१९) संक्रमणका कारण उत्पन्न विषम परिस्थितिलाई समेत उचित व्यवस्थापन गर्नुपर्ने भएको छ। सो बमोजिम कोरोना (कोभिड-१९) महामारीको संक्रमणबाट अर्थतन्त्रमा पर्नसक्ने असर र प्रभाव न्यूनीकरण गर्दै अर्थतन्त्रको पुनरोत्थान गर्दै पन्ध्रौं योजनाका लक्ष्य र उद्देश्य हासिल गर्ने तर्फ केन्द्रित रहो यस वर्षको वार्षिक विकास कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ।

नेपालको संविधानमा परिलक्षित नीति तथा दायित्व एवम् संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका अधिकार सूची, पन्ध्रौं योजनाका राष्ट्रिय लक्ष्य, रणनीति तथा नतिजा सूचक, नेपाललाई वि.सं. २०७९ सम्ममा अति कम विकसित मुलुकबाट विकासशील राष्ट्रमा स्तरोन्नति गर्ने लक्ष्य, वि.सं. २०८७ सम्ममा दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्दै उच्च मध्यम आयस्तर र वि.सं. २१०० सम्ममा समुन्नत राष्ट्रको स्तरमा पुऱ्याउने दीर्घकालीन सोचको मार्गचित्रका आधारमा यो वार्षिक विकास कार्यक्रम तयार गरिएको छ। सो अनुसार नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, राष्ट्रिय गौरवका आयोजना, रूपान्तरणकारी आयोजना तथा प्रमुख कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा यस वार्षिक विकास कार्यक्रम केन्द्रित रहेको छ। साथै, नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्यजिम्मेवारीमा पर्ने विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाको वर्गीकरण तथा बाँडफाँट सम्बन्धी मापदण्ड, २०७६ का आधार कार्यान्वयन गर्ने गरी विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको प्राथमिकीकरण गरी प्रस्तुत गरिएको छ।

प्रस्तुत वार्षिक विकास कार्यक्रमलाई मध्यमकालीन खर्च संरचनामा रहेका विषय क्षेत्रगत पृष्ठभूमि, सोच, उद्देश्य र रणनीति दोहोरो नहुने गरी छरितो रूपमा तयार गरिएको छ। सबै विषय क्षेत्र, कार्यक्रम तथा आयोजनाले आगामी आर्थिक वर्षमा हासिल गर्नुपर्ने नतिजाको स्पष्ट खाका, प्रमुख प्रतिफल, हालसम्मको उपलब्धि, आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप र सोको लागि विनियोजित बजेट तथा स्रोत प्रस्तुत गरिएको छ। यस वार्षिक विकास कार्यक्रमबाट विकासका सरोकारवाला पक्षलाई विकास कार्यक्रमको बारेमा जानकारी हुनुका साथै आयोजना सुशासन कायम राख्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ। साथै, यसको कार्यान्वयनमा सम्बद्ध सबै पक्षको सहयोग हुने र आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयन भई पन्ध्रौं योजनाले लिएका दीर्घकालीन सोच, राष्ट्रिय लक्ष्य तथा उद्देश्य हासिल गर्न ठोस योगदान पुग्ने विश्वास लिइएको छ।

अन्त्यमा, यस वार्षिक विकास कार्यक्रम तयार गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने सबै संवैधानिक निकाय, नेपाल सरकारका मन्त्रालय तथा निकाय र राष्ट्रिय योजना आयोगका पदाधिकारी तथा कर्मचारी लगायत सम्बद्ध सबैलाई आयोग धन्यवाद ज्ञापन गर्दछ।

राष्ट्रिय योजना आयोग

जेठ, २०७७

विषयसूची

परिच्छेद १: आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को विकास लक्ष्य, कार्यक्रम तथा बजेट

१.१	पृष्ठभूमि	१
१.२	पन्ध्रौं योजनाको उद्देश्य तथा रणनीति	२
१.३	पन्ध्रौं योजना र आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य	३
१.४	आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को विकास कार्यक्रम बजेटको बाँडफाँट	३
१.५	क्षेत्र/उपक्षेत्रगत विकास आयोजना तथा कार्यक्रमको विवरण	७
१.६	राष्ट्रिय गौरव तथा रूपान्तरणकारी आयोजनाहरूको संक्षिप्त विवरण	१०

परिच्छेद २ : कृषि, भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा वन क्षेत्र

२.१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	१२
२.२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारण	३२
	२.२.१ भूमि व्यवस्था	३२
	२.२.२ सहकारी तथा गरिवी निवारण	३९
२.३	वन तथा वातावरण	४४

परिच्छेद ३ : आर्थिक क्षेत्र

३.१	अर्थ	५५
३.२	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति	६०
	३.२.१ उद्योग	६०
	३.२.२ वाणिज्य तथा आपूर्ति	६५
३.३	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	७०

परिच्छेद ४ : सामाजिक क्षेत्र

४.१	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि	८३
४.२	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या	१०१
४.३	खानेपानी तथा सरसफाइ	१२१
४.४	युवा तथा खेलकुद	१२९
४.५	महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक	१३५
४.६	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा	१४४

परिच्छेद ५ : पूर्वाधार क्षेत्र

५.१	उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ	१५३
	५.१.१ ऊर्जा	१५३
	५.१.२ सिंचाई	१६४
	५.१.३ जलस्रोत	१७७
	५.१.४ जल तथा मौसम विज्ञान	१८४
५.२	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	१८६

५.२.१	सडक यातायात	१८६
५.२.२	रेल यातायात	२०८
५.२.३	जल यातायात	२०९
५.२.४	यातायात व्यवस्थापन	२११
५.३	संचार तथा सूचना प्रविधि	२१३
५.४	शहरी विकास	२१७
५.५	पुनर्निर्माण	२२३

परिच्छेद ६ : शासकीय व्यवस्था तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र

६.१	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्	२२५
६.२	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन	२३३
६.३	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला	२४७
६.४	गृह	२५३
६.५	रक्षा	२५७
६.६	परराष्ट्र	२६०
६.७	योजना तथा तथ्यांक	२६३

परिच्छेद ७ : संबैधानिक अंग तथा निकायहरू

७.१	राष्ट्रपतिको कार्यालय	२७१
७.२	उपराष्ट्रपतिको कार्यालय	२७२
७.३	संघीय संसद सचिवालय	२७३
७.४	अदालत	२७५
७.५	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग	२७८
७.६	महालेखापरिक्षकको कार्यालय	२८०
७.७	लोक सेवा आयोग	२८२
७.८	निर्वाचन आयोग	२८३
७.९	राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	२८५
७.१०	राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग	२९०
७.११	राष्ट्रिय महिला आयोग	२९२
७.१२	न्याय परिषद्	२९५
७.१३	राष्ट्रिय दलित आयोग	२९६
७.१४	राष्ट्रिय समावेशी आयोग	२९८
७.१५	आदिवासी जनजाति आयोग	२९९
७.१६	मधेशी आयोग	३०१
७.१७	थारु आयोग	३०२
७.१८	मुस्लिम आयोग	३०३

अनुसूचीहरू

अनुसूची १	आ.व. २०७७/७८ मा गरिएको बजेट विनियोजन	३०४
अनुसूची १.१	आ.व. २०७७/७८ को मन्त्रालय/निकायगत बजेट विनियोजन	३०४
अनुसूची १.२	आ.व. २०७७/७८ को विकास कार्यक्रम/बजेट र स्रोतको अनुमान	३०७
अनुसूची १.३	आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक विकास कार्यक्रम/बजेटको रणनीतिक स्तम्भ अनुसारको विनियोजित बजेट	३०८
अनुसूची १.४	आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक विकास कार्यक्रम/बजेटको प्राथमिकताक्रम अनुसारको विनियोजित बजेट	३०९
अनुसूची १.५	आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक विकास कार्यक्रम/बजेटको दिगो विकास लक्ष्य अनुसारको विनियोजित बजेट	३१०
अनुसूची १.६	आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक विकास कार्यक्रम/बजेटको लैङ्गिक संकेत अनुसारको विनियोजित बजेट	३१२
अनुसूची १.७	आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक विकास कार्यक्रम/बजेटको जलवायु संकेत अनुसारको विनियोजित बजेट	३१३
अनुसूची २	कृषि, भूमि व्यवस्था तथा वन विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट	३१४
अनुसूची ३	आर्थिक विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट	३१८
अनुसूची ४	सामाजिक विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट	३२०
अनुसूची ५	पूर्वाधार विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट	३२४
अनुसूची ६	शासकीय व्यवस्था तथा अन्तरसम्बन्धित विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट	३३३
अनुसूची ७	अर्थ विविध (विकास) विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट	३३५

परिच्छेद १

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को विकास लक्ष्य, कार्यक्रम तथा बजेट

१.१ पृष्ठभूमि

नेपाल सरकारले लिएको *समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली* को राष्ट्रिय आकाङ्क्षा पूरा गर्न दीर्घकालीन सोच, २१०० को मार्गचित्र तय भएको छ। यसका लागि दीर्घकालीन सोच सहितको पन्ध्रौं योजना (२०७६/७७ -२०८०/८१) कार्यान्वयनमा आएको छ। विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरस संक्रमण (कोभिड १९) का कारण पन्ध्रौं योजनाले लिएका लक्ष्य तथा उद्देश्य प्राप्तिमा थप मेहनत गर्नुपर्ने देखिएको छ। तसर्थ यस महामारीका नकारात्मक असर न्यूनीकरण गर्न तथा अर्थतन्त्रको पुनरुत्थान गर्ने दिशामा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेट तथा वार्षिक विकास कार्यक्रम केन्द्रित गर्नुपर्ने छ। यसको लागि अर्थतन्त्रका पर्यटन, यातायात, उद्योग, कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य क्षेत्र लगायतका क्षेत्रमा सिर्जित नकारात्मक प्रभावबाट पुनरुत्थान गर्ने कार्यक्रममा जोड दिनुपर्ने भएको छ। यस सन्दर्भमा उत्पादनशील रोजगारी सिर्जना गर्दै सरूवा रोगको नियन्त्रण, उपचार, स्वास्थ्य पूर्वाधार निर्माण तथा सुदृढीकरण गर्दै न्यूनतम मानवोचित कल्याणका कार्यमा वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम केन्द्रित गर्नुपर्ने छ। यसका लागि विद्यमान विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाको पुनःप्राथमिकीकरण र पुनर्संरचना गर्दै नयाँ तथा सिर्जनाशील कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याई लक्षित उद्देश्य तथा गन्तव्य हासिल गर्ने गरी आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक विकास कार्यक्रम तयार गरिएको छ।

संविधानमा उल्लेखित राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व एवम् संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका अधिकार सूची लगायतका अन्य प्रावधान बमोजिम विकास कार्यक्रम र आयोजना सञ्चालन जोड दिनुपर्ने छ। आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक विकास कार्यक्रम तयार गर्दा पन्ध्रौं योजनाका लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा प्राथमिकता, नेपाल सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, बजेटका सिद्धान्त तथा प्राथमिकता, दिगो विकास लक्ष्य २०३० को मार्गचित्र, नेपाललाई अतिकम विकसित मुलुकबाट विकासशील मुलुक तथा वि.सं. २०८७ सम्म मध्यम आय भएको मुलुकमा स्तरोन्नति गर्ने लक्ष्य लगायत अन्य अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिवद्धताहरूलाई समेत आधार लिइएको छ।

सुशासन, विकास र समृद्धिको राष्ट्रिय कार्यसूची हासिल गर्नका साथै विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरसको संक्रमणको असर तथा प्रभाव न्यूनीकरण गर्दै उच्च आर्थिक वृद्धि र उत्पादनमूलक रोजगारी सिर्जना गर्ने र अर्थतन्त्रलाई सबल र समुन्नत बनाउने कार्यक्रम/आयोजनालाई बजेट तथा वार्षिक कार्यक्रममा प्राथमिकता दिनुपर्ने छ। आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ६ मा योजना आयोगले आवधिक योजनाको आधारमा प्रत्येक आर्थिक वर्षमा तीन वर्ष अवधिको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्ने र प्रत्येक मन्त्रालयले आवधिक योजना र क्षेत्रगत नीतिको आधारमा आगामी तीन वर्षमा हुने खर्चको प्रक्षेपण सहितको मन्त्रालयगत मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। मध्यमकालीन खर्च संरचनामा समावेश हुने र वार्षिक बजेटमा रकम विनियोजन गरिने आयोजना राष्ट्रिय आयोजना बैंकमा प्रविष्ट गर्नुपर्ने व्यवस्था समेत सोही ऐनको दफा ९ र १७ मा व्यवस्था रहेको छ। तसर्थ, समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व, तीन तहको सरकारको अन्तरसम्बन्ध तथा समन्वय, नतिजामुखी बजेट र सार्वजनिक खर्चको जवाफदेहिता कायम गर्न मध्यमकालीन खर्च संरचनालाई यस वार्षिक विकास कार्यक्रम तयार गर्दा आधार लिइएको छ। साथै, नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद्) बाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य जिम्मेवारीमा पर्ने विकास कार्यक्रम तथा आयोजना वर्गीकरण तथा बाँडफाँट सम्बन्धी मापदण्ड, २०७६ लाई विशेष ध्यान दिइएको र राष्ट्रिय गौरवका आयोजना, रूपान्तरणकारी आयोजना, प्राथमिकताप्राप्त प्रमुख कार्यक्रम समयमै सम्पन्न गर्ने तथा विकास आयोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने गरी वार्षिक विकास कार्यक्रममा विशेष जोड दिइएको छ।

मुलुकमा आर्थिक समृद्धि र नागरिकलाई सुखको अनुभूति प्रदान गर्न सार्वजनिक खर्चको कुशल, मितव्ययी र नतिजामुखी व्यवस्थापन गर्नुपर्ने हुन्छ। विकास कार्यक्रम तथा आयोजनालाई आवधिक योजना तथा वार्षिक बजेटसँग सामञ्जस्यता कायम गर्न मध्यमकालीन खर्च संरचनामा आयोजना प्राथमिकीकरणका आधार तय गरिएका छन्। सोको आधारमा आयोजनाको पहिलो र दोस्रो प्राथमिकता क्रम निर्धारण गरिएको छ। प्रस्तावित नयाँ विकास कार्यक्रम तथा आयोजनालाई पन्ध्रौँ योजनाका समष्टिगत तथा क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य हासिल गर्न सहयोग पुऱ्याउने गरी वार्षिक विकास कार्यक्रममा समावेश गरिएको छ। कोरोना भाइरसको संक्रमण लगायत विद्यमान समस्या तथा चुनौतीलाई समयमै निराकरण गर्दै अनुगमन तथा मूल्यांकन पद्धतिलाई नतिजामुखी बनाई विकास कार्यक्रम तथा आयोजना तोकिएको लागत र समय सीमा भित्र सम्पन्न गरी लक्षित प्रतिफल हासिल गरिनेछ।

१.२ पन्ध्रौँ योजनाको उद्देश्य तथा रणनीति

मुलुकमा उत्पादनशील रोजगारी सिर्जना, न्यायोचित वितरण तथा सामाजिक संरक्षण र सुरक्षा सहितको उच्च आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने गरी पन्ध्रौँ योजना तर्जुमा गरिएको छ। आन्तरिक तथा बाह्य स्रोत-साधन र अन्तरसरकारी वित्तको दिगो र प्रभावकारी परिचालनबाट आर्थिक समृद्धि र नागरिक सुखको अनुभूतिको आधार निर्माण गर्ने योजनाको रूपमा पन्ध्रौँ योजनामा देहायका राष्ट्रिय उद्देश्य तथा रणनीति तय गरिएका छन्।

राष्ट्रिय उद्देश्य

१. सर्वसुलभ, गुणस्तरीय र आधुनिक पूर्वाधार निर्माण, उत्पादनशील र मर्यादित रोजगारी अभिवृद्धि, उच्च, दिगो र समावेशी आर्थिक वृद्धि तथा गरिबी निवारण गर्दै समृद्धिको आधार निर्माण गर्नु।
२. गुणस्तरीय स्वास्थ्य तथा शिक्षा, स्वस्थ तथा सन्तुलित वातावरण, सामाजिक न्याय र गुणस्तरीय एवम् जवाफदेही सार्वजनिक सेवा कायम गरी संघीय शासन व्यवस्थाको सुदृढीकरण गर्दै नागरिकलाई मर्यादित र परिष्कृत जीवनयापनको अनुभूति गराउनु।
३. सामाजिक-आर्थिक रूपान्तरण तथा स्वाधीन राष्ट्रिय अर्थतन्त्र निर्माण गरी देशको स्वाभिमान, स्वतन्त्रता र राष्ट्रिय हितको संरक्षण गर्नु।

राष्ट्रिय रणनीति

१. तीव्र, दिगो र रोजगारमूलक आर्थिक वृद्धि गर्ने,
२. सुलभ तथा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा र शिक्षाको सुनिश्चितता गर्ने,
३. आन्तरिक तथा अन्तरदेशीय अन्तरआबद्धता एवम् दिगो शहर/बस्ती विकास गर्ने,
४. उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने,
५. पूर्ण, दिगो र उत्पादनशील सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण प्रदान गर्ने,
६. गरिबी निवारण र आर्थिक सामाजिक समानता सहितको न्यायपूर्ण समाज निर्माण गर्ने,
७. प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र परिचालन तथा उत्थानशीलताको विकास गर्ने, र
८. संघीय शासन प्रणालीको सुदृढीकरण र सार्वजनिक सेवाको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्ने।

१.३ पन्ध्रौं योजना र आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य

पन्ध्रौं योजना अवधिमा कृषि क्षेत्रको औसत वृद्धिदर लक्ष्य ५.४ प्रतिशत र गैर कृषि क्षेत्रको वृद्धिदर लक्ष्य ११.० प्रतिशत निर्धारण गरी योजना अवधिको वार्षिक औसत वृद्धिदर ९.६ प्रतिशत रहने अनुमान गरिएको छ। लक्षित आर्थिक वृद्धिदर प्राप्त गर्न योजना अवधिमा कुल स्थिर लगानी रू. ९२ खर्ब २९ अर्ब २९ करोड आवश्यक पर्ने अनुमान गरिएको छ। यसमध्ये सार्वजनिक क्षेत्रबाट रू. ३५ खर्ब ९८ अर्ब ३२ करोड निजी क्षेत्रबाट रू. ५१ खर्ब ३४ अर्ब ९ करोड र सहकारी क्षेत्रबाट रू. ४ खर्ब ९६ अर्ब ८७ करोड लगानी हुने अपेक्षा गरिएको छ। कुल लगानीमा यी तीन क्षेत्रको हिस्सा क्रमशः ३९ प्रतिशत ५५.६ प्रतिशत र ५.४ प्रतिशत रहनेछ। पन्ध्रौं योजनाको दोस्रो आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेट कार्यान्वयनबाट ७.० प्रतिशतको आर्थिक वृद्धि हुने अनुमान गरिएको छ। यसमा कोभिड-१९ ले अर्थतन्त्रमा पर्ने असर तथा प्रभावलाई समेत ध्यान दिइएको छ।

१.४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को विकास कार्यक्रम बजेटको बाँडफाँट

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने विकास आयोजना र कार्यक्रमहरूको बजेट रकमको बाँडफाँट देहायका तालिकामा दिइएको छ।

(क) साधारण, विकास तथा प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्रदान गरिएको अनुदानको रकमको आधारमा विनियोजित बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि प्रस्तावित बजेटको साधारण, विकास तथा प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्रदान गरिएको अनुदानको वर्गीकरण अनुसारको विनियोजित रकम देहायको तालिका १.१ र मन्त्रालयगत/निकायगत विवरण अनुसूची १.१ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका १.१ साधारण तथा विकास बजेट र प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्रदान गरिएको अनुदान रकम

(रकम रू. लाखमा)

क्र.सं.	खर्च	बजेट	
		रकम	प्रतिशत
१	साधारण	५,३२,९१,५७	३६.१
२	विकास कार्यक्रम	५,७९,०९,८४	३९.३
३	प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्रदान गरिएको अनुदान	३,६२,६३,१३	२४.६
	जम्मा	१,४७,४६४,५४	१००

(ख) खर्चका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि प्रस्तावित बजेटको चालु खर्च, पुँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको विनियोजित बजेट विवरण तालिका १.२ मा उल्लेख गरिएको छ। विकास कार्यक्रममा साधारण खर्च तथा प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्रदान गरिएको वित्तीय समानीकरण र सशर्त अनुदान समावेश गरिएको छैन। विकास कार्यक्रमको विषय क्षेत्रगत विवरण अनुसूची १.२ तथा रणनीतिक स्तम्भ, लैंगिक संकेत, दिगो विकास लक्ष्य संकेत र जलवायु संकेतका आधारमा विस्तृत विवरण अनुसूची १.३ देखि १.७ सम्म प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १.२ चालु पुँजीगत र वित्तीय व्यवस्थाको आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

(रकम रू. लाखमा)

क्र.सं.	खर्च	बजेट	
		रकम	प्रतिशत
१	चालु खर्च	१,६६,००,१४	२८.७
२	पुँजीगत खर्च	३,०८,६६,२३	५३.३
३	वित्तीय व्यवस्था	१,०४,४३,४७	१८.०
	जम्मा	५,७९,०९,८४	१००.०

(ग) रणनीतिक स्तम्भका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

पन्ध्रौं योजनाका रणनीतिक स्तम्भको आधारमा विनियोजित बजेटको विवरण तालिका १.३ मा उल्लेख गरिएको छ। सोको विषय क्षेत्रगत आधारमा विनियोजित बजेटको विस्तृत विवरण अनुसूची १.३ मा उल्लेख गरिएको छ। रणनीतिक संकेत निर्धारण गर्दा प्रदेश र स्थानीय तहमा प्रदान गरिएको समपूरक अनुदान तथा विशेष अनुदानलाई समावेश गरिएको छैन।

तालिका १.३ रणनीतिक स्तम्भका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

(रकम रू. लाखमा)

रणनीतिक स्तम्भ	रणनीति	कार्यक्रम/आयोजना संख्या	बजेट	
			रकम	प्रतिशत
१	तीव्र, दिगो र रोजगारमूलक आर्थिक वृद्धि	३४	९३,०४,५६	१६.१
२	सुलभ तथा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा र शिक्षाको सुनिश्चितता	६८	९८,९७,४१	१७.१
३	आन्तरिक तथा अन्तरदेशीय अन्तरआबद्धता एवम् दिगो शहर/बस्ती विकास	८२	२,११,११,२०	३६.५
४	उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि	६८	५३,३२,०५	९.२
५	पूर्ण, दिगो र उत्पादनशील सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण प्रदान	५	१५,६८,३८	२.७
६	गरिबी निवारण र आर्थिक सामाजिक समानता सहितको न्यायपूर्ण समाज निर्माण	१५	३,०९,३७	०.५
७	प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र परिचालन तथा उत्थानशीलताको विकास	२८	८४,१४,३५	१४.५
८	संघीय शासन प्रणालीको सुदृढीकरण र सार्वजनिक सेवाको प्रभावकारिता अभिवृद्धि	२४	१९,७२,५२	३.४
	जम्मा	३२४	५,७९,०९,८४	१००.०

(घ) प्राथमिकता क्रमका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

प्राथमिकताको आधारमा गरिएको विनियोजित बजेट तालिका १.४ मा उल्लेख गरिएको छ। सोको विषय क्षेत्रगत आधारमा विनियोजित बजेटको विस्तृत विवरण अनुसूची १.४ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका १.४ प्राथमिकता क्रमका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

(रकम रू. लाखमा)

क्र.सं.	प्राथमिकता क्रम संकेत	कार्यक्रम/आयोजना संख्या	बजेट	
			रकम	प्रतिशत
१	पहिलो (P ₁)	२६०	५,२७,३६,२३	९१.१
२	दोस्रो (P ₂)	६४	५१,७३,६१	८.९
	जम्मा	३२४	५,७९,०९,८४	१००.०

(ङ) दिगो विकास लक्ष्य संकेतका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

दिगो विकास लक्ष्य संकेतका आधारमा भएको विनियोजित बजेट तालिका १.५ मा दिइएको छ। सोको विषय क्षेत्रगत आधारमा विनियोजित बजेटको विस्तृत विवरण अनुसूची १.५ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका १.५ दिगो विकास लक्ष्य संकेतका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

(रकम रू. लाखमा)

संकेत नं	दिगो विकास लक्ष्य संकेत	कार्यक्रम/आयोजना संख्या	बजेट	
			रकम	प्रतिशत
१	गरिवीको अन्त्य	१९	११,६६,९४	२.०२
२	शून्य भोकमरी	५५	५६,३६,३४	९.७३
३	स्वस्थ जीवन	३२	५३,००,६०	९.१५
४	गुणस्तरीय शिक्षा	८	१४,९२,६३	२.५८
५	लैङ्गिक समानता	५	४,५३,३५	०.७८
६	स्वच्छ पानी तथा सरसफाइ	१९	३२,३९,९१	५.५९
७	आधुनिक ऊर्जामा पहुँच	३५	६६,९३,८४	११.५६
८	समावेशी आर्थिक वृद्धि तथा मर्यादित काम	८	११,७२,८०	२.०३
९	उद्योग, नवीन खोज र पूर्वाधार	७२	१,८८,३१,६२	३२.५२
१०	असमानता न्यूनीकरण	५	१,०७,६६	०.१९
११	दिगो शहर र बस्ती	२७	९४,९१,३५	१६.३९
१२	दिगो उपभोग तथा उत्पादन	३	२२,४६,००	३.८८

संकेत नं	दिगो विकास लक्ष्य संकेत	कार्यक्रम/आयोजना संख्या	बजेट	
			रकम	प्रतिशत
१३	जलवायु परिवर्तन अनुकूलन	१०	३,५६,८८	०.६२
१४	सामुद्रिक स्रोतको उपयोग			-
१५	भू-सतह स्रोतको उपयोग	११	६,८१,१७	१.१८
१६	शान्ति, न्याय र सबल संस्था	१०	७,५८,१७	१.३१
१७	दिगो विकासका लागि साझेदारी	५	२,८०,५८	०.४८
	जम्मा	३२४	५,७९,०९,८४	१००

(च) लैंगिक संकेतका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

लैंगिक संकेतका आधारमा भएको विनियोजित बजेट तालिका १.६ मा उल्लेख गरिएको छ। सोको विषय क्षेत्रगत आधारमा विनियोजित बजेटको विस्तृत विवरण अनुसूची १.६ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका १.६ लैंगिक संकेतका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित रकम

(रकम रू. लाखमा)

संकेत नं	लैंगिक संकेत	कार्यक्रम/आयोजना संख्या	बजेट	
			रकम	प्रतिशत
१	प्रत्यक्ष	९१	१,४९,७१,७८	२५.९
२	अप्रत्यक्ष	१७७	२,८९,३२,७०	५०.०
३	तटस्थ	५६	१,४०,०५,३६	२४.२
	जम्मा	३२४	५,७९,०९,८४	१००.०

(छ) जलवायु संकेतका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

जलवायु संकेतका आधारमा भएको विनियोजित बजेट तालिका १.७ मा उल्लेख गरिएको छ। सोको विषय क्षेत्रगत आधारमा विनियोजित बजेटको विस्तृत विवरण अनुसूची १.७ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका १.७ जलवायु संकेतका आधारमा विकास कार्यक्रमको विनियोजित बजेट

(रकम रू. लाखमा)

संकेत नं	जलवायु संकेत	कार्यक्रम/आयोजना संख्या	बजेट	
			रकम	प्रतिशत
१	अत्यन्त सान्दर्भिक	५९	६२,४४,२६	१०.८
२	सान्दर्भिक	८०	१,५१,९९,९७	२६.२
३	तटस्थ	१८५	३,६४,६५,६१	६३.०
	जम्मा	३२४	५,७९,०९,८४	१००.०

१.५ क्षेत्र/उपक्षेत्रगत विकास आयोजना तथा कार्यक्रमको विवरण

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा विभिन्न मन्त्रालय, कार्यालय तथा निकायहरू अन्तर्गत जम्मा ३२४ विकास कार्यक्रम तथा आयोजना सञ्चालन हुनेछन्। विषय क्षेत्रगत आधारमा विकास कार्यक्रम/आयोजनाको प्राथमिकताक्रम, रणनीतिक स्तम्भ, लैंगिक संकेत, दिगो विकास लक्ष्य संकेत र जलवायु संकेत अनुसारको कार्यक्रम/आयोजनाको संख्यात्मक विवरण तालिका १.८ मा दिइएको छ।

तालिका १.८ विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम/आयोजनाको रणनीतिक स्तम्भ
प्राथमिकताक्रम तथा बजेट संकेत अनुसारको संख्या

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	रणनीतिक स्तम्भ								प्राथमिकताक्रम		लैंगिक संकेत			जलवायु संकेत		
		१	२	३	४	५	६	७	८	१	२	१	२	३	१	२	३
१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	३			१९	१		२	२	२५	२	१२	१४	१	२	१६	९
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण				३	१	२	१	१	७	१	२	४	२	१		७
३	वन तथा वातावरण	१	४		२			८		१४	१	७	७	१	१३	२	
४	अर्थ			१	४			१	४	६	४	२	६	२		२	८
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति	३	२	२	१			३		११		२	५	४		१	१०
६	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	२		५	१		५			८	५	५	२	६		१	१२
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि		६							३	३	६					६
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या		२८			१				१२	१७	१२	१७			१	२८
९	खानेपानी	१	१७	१				१	१५	५	९	८	३	११	७	२	
१०	युवा तथा खेलकुद		१	२						३			२	१			३
११	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक	१				१	३			५		३	२				५
१२	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा	१	१			१				२	१		२	१			३
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ	१३		८	३७			१०		६२	६	१८	३७	१३	२७	२६	१५
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	९	६	४३				१	५३	६	३	४३	१३	२	१५	४२	
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि			१				१	२			१	१				२
१६	शहरी विकास		१	९				१	५	९	७	३	१०	३	१	३	१२
१७	पुनर्निर्माण							१		१			१				१
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन		२	८	१		२		४	१४	३	५	११	१	१	४	१२
१९	गृह						३	१		४			२	२		१	३
२०	योजना तथा तथ्याङ्क								४	२	२	१	२	१			४
२१	अर्थ - विविध (विकास)			२					१	२	१	१	२		१	१	१
जम्मा		३४	६८	८२	६८	५	१५	२८	२४	२६०	६४	९१	१७७	५६	५९	८०	१८५

तालिका १.८(क्रमशः)

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	दिगो विकास संकेत																	जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास		२७																२७
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण	३	२								२				१				६
३	वन तथा वातावरण													६	९				१५
४	अर्थ		३						१	२			१				२	१	१०
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति			१						७								३	११
६	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन								३	५		५							१३
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि	१			५														६
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या			२९															२९
९	खानेपानी					२	१८												२०
१०	युवा तथा खेलकुद				३														३
११	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक	१				३					१								५
१२	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा								३										३
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ		२२					३५	१		६	१	३						६८
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	११							१	४५		२							५९
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि									२									२
१६	शहरी विकास								१		१२				१	१	१		१६
१७	पुनर्निर्माण										१								१
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन	३	१	१		१				७		१	१				२		१७
१९	गृह			१									१				२		४
२०	योजना तथा तथ्याङ्क										२						२		४
२१	अर्थ - विविध (विकास)									२							१		३
जम्मा		१९	५५	३२	८	५	१९	३५	८	७२	५	२७	३	१०	०	११	१०	५	३२४

१.६ राष्ट्रिय गौरव तथा रूपान्तरणकारी आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

१.६.१ राष्ट्रिय गौरवका आयोजना

सरकारले आ.व. २०६८/६९ देखि मुलुकको आर्थिक-सामाजिक विकासमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने ठूला पूर्वाधार निर्माण र संस्कृति एवम् वातावरण संरक्षण सम्बन्धी रणनीतिक महत्वका आयोजनालाई राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। नेपाल सरकारले कार्यान्वयन गरिरहेका राष्ट्रिय गौरवका २१ आयोजनाको विवरण तालिका १.९ अनुसार रहेको छ। आ.व. २०७७/७८ मा यी आयोजनाको लागि रु. ८७ अर्ब ७९ करोड ४६ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ।

तालिका १.९ राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	आयोजना	आ.व. २०७५/७६ को यथार्थ	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन
१	३०८००१०१	बुढी गण्डकी जलविद्युत आयोजना	९,७८,९८	५,५७,४९	८,००,८४
२	३०८०३११२	बबई सिँचाइ आयोजना	७५,८१	१,०६,६७	१,४९,९१
३	३०८०३११६	सिक्टा सिँचाइ आयोजना	१,४७,२४	१,०३,७४	१,५५,७४
४	३०८०३११९	रानी जमरा कुलरिया सिँचाइ आयोजना (प्रणाली आधुनिकीकरण समेत)	१,५१,०५	१,६४,२३	२,१७,५६
५	३०८०३१२०	भेरी - बबई डाइभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजना	३,७९,९६	२,९८,०९	३,११,१७
६	५०१०८११०	माथिल्लो तामाकोशी जलविद्युत आयोजना (४५६ मे. वा.)	५०,००	९९,७६	१,००,००
७	३०५००१०८	मिलिनियम च्यालेन्ज एकाउण्ट नेपाल	८९,८२	६,३२,१८	९,१०,५३
८	३१३००१०१	मेलम्ची खानेपानी आयोजना	२,६५,०६	३,९१,९२	५,४६,४५
९	३२५५१०११	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	३४,८७	२२,७५	३५,००
१०	३२५५१०१२	लुम्बिनी विकास कोष	८७,७१	५८,०१	१,००,००
११	५०१२५१०३	दक्षिण एशिया पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना	१५,५२,९०	१,७८,०३	४,७२,५०
१२	५०१२५१०४	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल	७,०४,७१	४,१७,३८	१०,७५,००
१३	५०१२५१०५	दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निजगढ, बारा	३०,००	१,०६,५०	५०,००
१४	३२९००१०४	राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम	-	१,०७,११	१,५५,६३
१५	३३७००१०१	काठमाडौँ-तराई मधेश फाष्ट ट्रायाक	५,७३,३७	३,१६,८९	८,९३,८८
१६	३३७०१११४	पुष्पलाल राजमार्ग (मध्य पहाडी राजमार्ग)	११,६२,०६	६,९१,५७	८,२७,४०
१७	३३७०१११८	उत्तर दक्षिण राजमार्ग (कर्णाली, कालीगण्डकी र कोशी)	३,१०,०६	३,४१,७५	४,०९,६७
१८	३३७०११२८	हुलाकी राजमार्ग (पुलहरू समेत)	९,६६,९४	८,३०,५९	७,०१,५२
१९	३३७०२१०१	रेल, मेट्रो रेल तथा मोनो रेल विकास आयोजना	३,४४,०५	४,०७,०९	८,६६,६६
जम्मा			७९,०४,५९	५८,३१,७५	८७,७९,४६

१.६.२ रूपान्तरणकारी आयोजना

कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा योगदान, विषयगत क्षेत्रगत उपलब्धिमा योगदान, रोजगारी सिर्जना, बृहत लाभान्वित जनसंख्या एवम् विषय क्षेत्रगत र प्रादेशिक सन्तुलन कायम गर्ने आधारमा स्थानीय तहदेखि नै सवल अर्थतन्त्रको आधार सिर्जना गर्न र

प्रादेशिक सन्तुलन कायम गर्दै उच्च आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्न बृहत् प्रभावी र विशिष्ट प्रकृतिका आयोजनालाई रूपान्तरणकारी आयोजनाको रूपमा छनौट गरी आ.व. २०७७/७८ मा रु. ६० अर्ब ८५ करोड ४० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ। रूपान्तरणकारी आयोजनाको विवरण तालिका १.१० बमोजिम रहेको छ।

तालिका १.१० रूपान्तरणकारी आयोजनाको आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	आयोजना	आ.व. २०७५/७६ को वास्तविक खर्च	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन
१	३०७००१०१	औद्योगिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम (विशेष आर्थिक क्षेत्र समेत)	१,१७,४७	१,०७,८४	२,६४,३२
२	३०८०३१२४	सुनकोशी मरिन डार्डभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजना	१,७४	१,०३,०६	२,४५,८५
३	५०१०८१०१	१३२ के.भी. तथा अन्य प्रसारण लाइन विस्तार	१४,८१,९६	१३,६०,९६	१९,९४,३१
४	५०१०८१२२	अपर अरूण जलविद्युत आयोजना कम्पनी लिमिटेड	३९,९९	४९,८८	२०,००
५	३१२००१०६	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना	१,८५,४८	२,५२,५७	३,२३,११
६	३२९००१०५	सम्बृद्धिका लागि वन	-	-	११,००
७	३३६००१०३	जग्गा प्रशासन सुदृढीकरण तथा अनौपचारिक भूसम्बन्ध व्यवस्थापन कार्यक्रम	२,०४,९७	७१	२५,१८
८	३३७०११०९	गल्छी-त्रिशुली-मैलुङ्ग-स्याफ्रुवेशी-रसुवागढी सडक आयोजना	१,४४,४७	१,१२,०४	१,३७,१९
९		पूर्व पश्चिम राजमार्ग स्तरोन्ति आयोजना			
	३३७०११४५	सासेक राजमार्ग सुधार आयोजना	-	२,६६,५४	४,३८,१९
	३३७०११६७	क्षेत्रीय व्यापारिक मार्ग विस्तार आयोजना	-	१९,७४	३,४९,७७
	३३७०११७१	काकरभिट्टा इनरुवा, पथलैया नारायणघाट खण्ड	-	-	१,०३,७५
१०	३४०००१०५	राष्ट्रपति महिला सशक्तिकरण परियोजना	७,६४	१४,५३	२५,००
११	३४७०१११०	नयाँ सहर आयोजना	१,१७,६७	१,५६,०९	२,००,११
१२	३४७०१११८	शहरी कोरिडोर आयोजना	-	-	१२,६८
१३	३६५०१११२	प्रादेशिक तथा स्थानीय सडक सुधार कार्यक्रम	-	३,५४	५,००,००
१४	३७०००११६	एकीकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	४,९९,२४	४,०१,३९	१४,३४,९४
जम्मा			२८,००,६३	२८,४८,८९	६०,८५,४०

परिच्छेद २

कृषि, भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा वन क्षेत्र

२.१ कृषि तथा पशुपन्छी विकास

क. नतिजा सूचक

क्र.स.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/०७८ को लक्ष्य
१	कृषिको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन / हेक्टर	३.१३	३.३२	३.६२
२	धानको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन / हेक्टर	३.७६	३.८०	४.१६
३	मकैको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन / हेक्टर	२.८४	३.०२	३.५५
४	गहुँको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन / हेक्टर	२.८५	३.१०	३.३०
५	तरकारीको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन / हेक्टर	१४.०५	१४.०९	१७.०५
६	आलुको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन / हेक्टर	१६.०५	१७.१५	१९.२०
७	फलफूलको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन / हेक्टर	९.७९	१०.५०	११.२०
८	माछाको उत्पादकत्व	मेट्रिक टन / हेक्टर	४.९३	४.९५	४.९७
९	दूध	दूधालु पशु/वेत/लिटर	१०५०	११००	१२००
१०	मासु	वध गरिएको पशु/ केजी	७५	७७	७९
११	अन्डा	पन्छी/ गोटा	२४५	२५०	२५२
१२	विश्व व्यापी खाद्य सुरक्षा सूचकाङ्क	स्कोर	४६	५०	५३
१३	प्रमुख बालीहरूको बीउ प्रतिस्थापन दर	प्रतिशत	१६	१८	२०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३१२००१०१	कृषि विकास रणनीति अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> कृषि विकास रणनीति कार्यान्वयन गर्नको लागि सम्बन्धित नीति तर्जुमा/परिमार्जन तथा पुनरावलोकन भएको हुने, संघीय संरचना अनुरूप कृषि विकास रणनीति परिमार्जन भएको हुने, कृषि क्षेत्रको विविध पक्षहरू समेटि कृषि तथ्याङ्क पुस्तिकाहरू प्रकाशन हुने, पशु स्वास्थ्य, मासु तथा मासुजन्य पदार्थ सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड तयार भएको हुने, प्राङ्गारिक कृषि प्रवर्द्धनको लागि संघ, प्रदेश र स्थानीय तह सँगको समन्वयको खाका तयार भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> प्रत्येक प्रदेश मन्त्रालय सँग कृषि विकास रणनीति कार्यान्वयन, परिमार्जन तथा पुनरावलोकन सम्बन्धी दातृ निकायहरू सँगको सहयोगमा गोष्ठी सम्पन्न भएको, कृषि विकास रणनीति परिमार्जन सम्बन्धी छलफल सकी ड्राफ्ट तयार भइरहेको, धान, मकै, गहुँको न्यूनतम समर्थन मूल्य तोकिएको उखु उत्पादन गर्ने किसानहरूलाई उत्पादनको आधारमा नगद अनुदानको व्यवस्थापन सम्बन्धित जिल्लाको कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालयबाट भुक्तानी हुने गरि मिलाईएको । 	<ul style="list-style-type: none"> कृषि तथा पशुपंक्षीका लागि राहत तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम संचालन गर्ने । प्राङ्गारिक कृषि प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने । Bilateral Joint Agriculture working group meeting (India, Pakistan, China, Israel, Qatar) संचालन हुने, कृषिसँग सम्बन्धित नीतिहरूको संगालो प्रकाशन गर्ने, दूध तथा दुग्धजन्य पदार्थ सम्बन्धी विद्यमान नीति कार्यान्वयन सम्बन्धी राष्ट्रियस्तरमा GAP Analysis संचालन गर्ने, खाद्य वासलात तयारी तथा प्रकाशन गर्ने, GVP Protocol तयार गर्ने ।
२.	३१२००१०२	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> ४ लाख ५५ हजार मे.टन. रसायनिक मल वितरण भएको हुने, प्राङ्गारिक मल उत्पादन उद्योग अनुगमन निरीक्षण भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> श्रावण महिना देखि चैत्र महिनासम्म कृषि सामाग्री कम्पनी लिमिटेड र साल्ट ट्रेडिङ्ग कम्पनीबाट युरिया १६९४३९.५ मे.टन डिएपि ९३६४१.७ मे.टन तथा पोटोस ४८६२.७ मे.टन गरी जम्मा २६७९४३.९ मे.टन विक्रि वितरण भएको, साथै ११८९१० मे.टन गोदाममा मौजुदा 	<ul style="list-style-type: none"> ४ लाख ५५ हजार मे.टन. रसायनिक मल वितरण हुने प्राङ्गारिक मल उत्पादन उद्योग अनुगमन निरीक्षण हुने, कृषि सामाग्री र साल्ट ट्रेडिङ्गको गोदाम अनुगमन निरीक्षण हुने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					रहेको तथा ७१००० मे.टन रासायनिक मलखाद मार्गस्थलमा रहेको	
३.	३१२००१०३	बीउ प्रवर्द्धन तथा गुण नियन्त्रण कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> स्थान विशेषका विभिन्न बालीका नयाँ जातहरूको उन्मोचन तथा दर्ता गरी खेती गर्न सिफारिस भएको हुने, दर्ता प्रक्रियाबाट आयातीत जातहरूको (Hybrids, OPVs) सूचिकृत गरी बिक्री वितरणमा र बीउको गुणस्तरमा नियमन भएको हुने, बीउ विजनको वासलात तयार गरी विभिन्न बालीका स्रोत बीउको (Source Seed) स्रोत तोकिएको हुने, बीउ बजारबाट नमूना संकलन र परीक्षण गरी बीउ व्यवसायबाट बिक्री वितरण हुने बीउको गुणस्तरको जानकारी एवं नियमन भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> मिति २०७५/०८/२४ गते नेपाल सरकारबाट नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित गरी व्यवसायिक कारोबारको लागि विभिन्न बालीका १९ वटा जातहरू उन्मोचन तथा दर्ता गरिएको, बाली निरीक्षक तथा बीउ विजन नमूना संकलक तालिम, निजी तथा सरकारी फार्म बीउ विजन कम्पनी बीउ उत्पादक समूह/सहकारीको निरीक्षण अनुगमन, बीउ उत्पादन प्रशोधन तथा आयात निर्यातमा सहभागी व्यवसायीहरूको अनुगमन निरीक्षण गरिएको, धान, गहुँ र मकैबालीको Promising लाइनहरूमा DUS परीक्षण गरिएको, धानमा हर्दिनाथ हाईब्रिड धान १-, हर्दिनाथ हाईब्रिड धान ३-, हर्दिनाथ साम्बा मसुली , हर्दिनाथ बोरो धान १-, सुदोधन कालानमक उन्मोचनको प्रक्रियामा रहेको ८८ बालीका ६६८ जातहरू संकलन गरिएको र ३७ बालीका ३७० स्थानीय जातहरूका बीउलाई सुरक्षित रूपमा मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन संरक्षण कक्षमा राखिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> विद्यमान बीउ सम्बन्धी नीति, ऐन तथा नियमावलीहरूलाई समय सापेक्षिकरूपमा परिवर्तन गर्दै संघ, प्रदेश र स्थानिय मैत्री बनाउने विभिन्न बालीहरूको Molecular Level अध्ययन तथा गुणस्तर नियमनका लागि DNA/GMO Lab स्थापना गर्ने च्याउ, फलफूल, घाँस, फूल लगायत विभिन्न बालीहरूको बीउको गुणस्तर नियमन गर्ने २०० हेक्टर बीउ बाली खेत निरीक्षण गर्ने, २००० मे टन बीउ प्रमाणीकरण गर्ने , १५० वटा बीउ बजार नमूना परीक्षण गर्ने, १-१ पटक धान गहुँ र मकैको DUS Test परीक्षण गर्ने
४.	३१२००१०४	प्लान्ट क्वारेण्टाईन तथा विषादी व्यवस्थापन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> विरुवा स्वस्थताको प्रमाण पत्र र आयत ईजाजत पत्र जारी भएको हुने, बाली विरुवामा आकस्मिक 	<ul style="list-style-type: none"> ४९७७ विरुवा स्वस्थताको प्रमाणपत्र र २३०७८ वटा आयात ईजाजतपत्र वितरण गरिएको । तथा ३८ पटक पोष्ट ईन्ट्रि क्वारेन्टिन निरीक्षण गरिएको, 	<ul style="list-style-type: none"> National Agricultural Pest Database Software खरिद गर्ने, उपभोक्ता मञ्च लगायत सरोकारवाला निकायसंगको सहकार्यमा विषादी

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>रूपमा देखिएका रोगकीराहरूको पहिचान गरी व्यवस्थापन भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> आइ. एम. पी. पदतिको प्रयोग गरी स्वस्थ उत्पादनलाई बढवा दिएको हुने, बाली शत्रुको प्रवेश, स्थापना र फैलावट मा न्यूनीकरण भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> “विषादी प्रयोग मुक्त सप्ताह २०७६” सम्पन्न गरिएको, ३१८ वटा खुद्रा विषादी विक्रेता इजाजत पत्र नविकरण भएको तथा विषादी पसलहरू अनुगमन भएको, प्रदेशस्तर भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयका सचिवज्यूहरूसँग समन्वय बैठक सम्पन्न भएको । 	<p>न्यूनीकरण जनचेतना गोष्ठी आयोजना गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> विभिन्न बालीको Agricultural Pest Survey and Surveillance गर्ने, राष्ट्रियस्तरमा विषादी प्रयोगमुक्त सप्ताह आयोजना गर्ने, विषादी पंजीकरण प्रमाणपत्र वितरण र अभिलेखीकरण गर्ने, विषादी खुद्रा विक्रेता इजाजतपत्र वितरण र अभिलेखीकरण तथा नवीकरण गर्ने, सुन्तलाजात फलफुल चिन निर्यातका लागि आवश्यक प्राविधिक मापदण्ड तथा आधारहरू तयार गर्ने, विभिन्न बालीहरूको शत्रुजिवहरूको Fact sheet तयार गर्ने ।
५.	३१२००१०५	कृषि सूचना तथा प्रशिक्षण कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> कृषक समुदाय लगायत सरोकारवाला सबैको कृषि प्रकाशन सामग्रीमा पहुँच वृद्धि भई ज्ञान, सीप र व्यवहारमा सुधार आएको हुने, किसान कल सेन्टर स्थापना र सन्चालन भएबाट कृषकहरूले कृषि सम्बन्धी सूचना जानकारी र समस्याहरू समाधानमा पहुँच वृद्धि भएको हुने, सेवाकालिन (३ पटक) तथा सेवाप्रवेश तालिम (१ पटक) संचालन भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल टेलिभिजनबाट प्रसारण भईरहेको कृषि कार्यक्रमबाट किसानहरू लाभान्वित भएको, किसान कल सेन्टर नियमित सञ्चालन भइ कृषकहरूको व्यवसायिकतामा सुधार भएको । कृषि डायरी र कृषि क्यालेन्डर प्रकाशन गरी सूचना प्रसारणमा सेवा पुगेको ३० हजार कृषि चौमासिक पत्रिका एवं कृषि प्रविधि पुस्तिका प्रकाशन भएको स्नातकोत्तर तथा विद्यावारिधि तर्फका २० जना शोधकर्तालाई अनुदान उपलब्ध गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> कृषि त्रैमासिक १८००० प्रति, पुस्तिका १८००० प्रति, कृषि क्यालेन्डर ५००० प्रति, कृषि डायरी १५००० प्रति छपाई तथा वितरण गर्ने, रेडियो नेपाल र नेपाल टेलिभिजनसँगको सहकार्यमा कृषि कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारण गर्ने, अधिकृतस्तर आधारभूत सेवाकालिन तालिम सञ्चालन गर्ने, १२औं, १३औं र १४ औं योजना अन्तर्गतका आयोजनाहरूलाई सशर्त शोधभर्ना उपलब्ध गराउने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> १८ हजार प्रति कृषि प्रविधिक पुस्तिका प्रकाशन भै समसामयिक कृषि प्रविधिहरू कृषक तथा अन्य सरोकारवाला समक्ष प्रवाह भएको हुने, १८ हजार प्रति कृषि चौमासिक पत्रिका प्रकाशन भै नबिनतम कृषि प्रविधिहरू कृषक तथा अन्य सरोकारवाला समक्ष प्रवाह भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> कोषको आर्थिक अनुदानमा संचालित आयोजनाहरूको अनुगमन मूल्यांकन गर्ने, केन्द्रको Mobile App संचालन भएको हुने, प्रदेश स्तरका कृषि तालिम केन्द्रहरूसँग तालिममा एकरूपता सम्बन्धी समन्वय गोष्ठी आयोजना गर्ने, विभिन्न विषयमा अधिकृतस्तरीय तालिम संचालन गर्ने ।
६.	३१२००१०६	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना	२,४	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको अन्त्य सम्म कम्तीमा १० हे. क्षेत्रफलका १०००० साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) हरू संचालन भएको हुने, कम्तीमा १०० हे. क्षेत्रफलका १५०० व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (ब्लक)हरू संचालन भएको हुने, कम्तीमा ५०० हे. क्षेत्रफलका ३०० कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (जोन) हरू संचालन भएको हुने, कम्तीमा १००० हे. क्षेत्रफलका २१ बृहत् कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक क्षेत्र (सुपर जोन) स्थापना भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> देशै भरि १०६ वटा जोन (खाद्यान्न २२, तरकारी १७, आलु १०, दलहन र तेलहन ४, फलफुल वाली २२, निर्यातजन्य उच्च मूल्य वाली १९ र पशुपालन तर्फ १२ र १६ वटा सुपरजोन (खाद्यान्न ६, तरकारी १, आलु २, फलफुल ३, कफी १ र माछा ३) गरि ७७ वटा जिल्लाहरूमा परियोजना कार्यान्वयन इकाई मार्फत जोन तथा सुपरजोन कार्यान्वयनको लागि कूल ७५ वटा परियोजना कार्यान्वयन ईकाई मार्फत कार्यक्रम संचालन भईरहेको, जोन तथा सुपरजोनहरूबाट १०१ वटा सौर्य उर्जामा आधारित साना सिंचाई आयोजनाको निर्माणको लागि माग सँकलन गरि मूल्यांकन कार्य जारी रहेको, विभिन्न जिल्लामा ८० वटा कस्टम हायरिङ्ग थप निर्माणको लागि अनुगमन 	<ul style="list-style-type: none"> वाली विशेषको क्षेत्रफल विस्तार, कृषि स्नातक (इन्टर्न) खटाउने प्रयोजनार्थ विश्वविद्यालय, अध्ययन संस्थान र कृषि कलेजहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराउने, भण्डारण, प्रथामिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योग स्थापना गर्ने, साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत संभार गर्ने, स्यालो ट्युब वेल जडान गर्ने, स्थानीय तहको समन्वयमा तरकारी तथा फलफूल नर्सरी स्थापना गर्ने, प्रविधिक शिक्षालयको साझेदारीमा व्यवसायिक उत्पादन कार्यक्रम संचालन अनुदान प्रदान गर्ने, जोन/सुपरजोन क्षेत्रमा कृषि यान्त्रीकरण सहयोग गर्ने, स्थानीय तहसँगको समन्वयमा

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>मूल्याङ्कन सम्पन्न भै निर्माण कार्य सुरु गरीएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> गत आ.व. मा सम्झौता भएको १ शितभण्डार निर्माण सम्पन्न भएको ३ वटा निर्माणमा रहेको, र सम्झौता गरिएका बाँकी ६ वटा शित भण्डार गृहहरुसँग २०७६/१०/२६ गते सम्झौता रद्द गरिएको, २३० कृषि ईन्टर्न परिचालनको लागि छुनौट भएका कृषि तथा वन विश्वविद्यालय र महेन्द्ररत्न बहुमुखी क्याम्पस,ईलामसग सम्झौता भई ईन्टर्न विधार्थीहरु परिचालन भैरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक जग्गामा फलफूल बगैँचा स्थापना गर्ने, स्थानीय तहसँगको समन्वयमा पशु नस्ल श्रोत केन्द्र स्थापना/सुदृढीकरण गर्ने, प्रशोधन केन्द्र एवम् बजारीकरण लगायतका पूर्वाधारको सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने ।
७.	३१२००१०७	लाइभस्टक सेक्टर इन्फोभेसन आयोजना	५	<ul style="list-style-type: none"> १६गाउँपालिका/नगरपालिकामा पशु सेवा केन्द्रको भवन निर्माण भएको हुने, प्रदेश नं ३ र ५ मा पशु सेवा तालिम केन्द्र स्थापना भएको हुने। नेपाल पशु चिकित्सा परिषद्को भवन निर्माण भएको हुने, भेटेरीनरी औषधि ऐन र पशु कल्याण ऐन तर्जुमा भएको हुने, १६० वटा गाई भैसीको र १६० वटा बाखाको गोठ तथा खोर सुधार भएको हुने, पशुपन्छीसँग सम्बन्धि सोध कार्य गर्नको लागि विश्वविद्यालयहरु मार्फत सहयोग गरेको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> सरोकारवाला विचार विमर्श मञ्च कार्यविधि, गुनासो व्यवस्थापन कार्यविधि तयार भएको, Project Implementation Manual अध्यावधिक गरिएको, Nepal Veterinary Council to draft Infectious Disease Act, Veterinary Drug Act, and Livestock Breeding Policy सम्झौता सम्पन्न भएको, १९ लाख ४१ हजार १ सय ५० डोज FMD vaccine खरिद गरी राष्ट्रिय रोग नियन्त्रण कार्यक्रममा प्रयोग भएको, स्थानीय स्तरमा सरोकारवालाहरूसँग अन्तरक्रिया/अभिमुखीकरण गोष्ठी सम्पन्न भएको २६३ हेक्टरमा कन्ट्र्याट फार्म मार्फत घाँसको वीड उत्पादन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> दुध संकलनको लागि Road Tanker खरिद गर्ने, पशुपन्छी रोग अन्वेषण प्रयोगशालाहरुमा रोग निदान, गुणस्तर परिक्षणको लागि रिएजेन्ट, केमिकल, किट, एन्टिजेन, एन्जिबडि खरिद, FMD Vaccine खरिद गर्ने, निर्माणाधिन संरचना(पशु चिकित्सा परिषद, कर्णालि प्रदेशको पशु सेवा तालिम केन्द्र, पशुपन्छी बजार, BSL2 or above आदी) हरूको भुक्तानि दिने, धुलो दुध कारखाना स्थापना (कोहलपुर) गर्ने, पशुपन्छी संकलन केन्द्र, पशुपन्छी

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<p>बजार तथा slaughter house निर्माण गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय लाहानमा वीर्य उत्पादन तथा प्रशोधन प्रयोगशाला निर्माण गर्ने, लुम्बिनी दुग्ध बितरण आयोजना लागि Cream Seperator, Homoginizer, Pasteurizer, Chiling VAT आदि खरिद गर्ने, RTPCR मेशिन खरिद गर्ने ।
८.	३१२००१०८	खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजना	४	<ul style="list-style-type: none"> आधुनिक तथा उन्नत कृषि प्रविधिहरूको (जलवायु अनुकूल सहित) अनुसरण गर्ने कृषकको संख्या ३१८०० (कम्तिमा ६५ प्रतिशत) पुगेको हुने, आयोजनाको प्रत्यक्ष लाभग्राहीहरूको खाद्य असुरक्षा अनुभव स्केल (FIES) मा ४० प्रतिशतले सुधार भएको हुने, खाद्य सुरक्षा प्रवर्द्धन र गरिवी निवारण भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> प्राविधिक सहायता FAO लगायत आयोजना क्लष्टर ईकाईहरूमा कर्मचारी पदपूर्ति भएको, कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक कार्यविधिहरूको तयारी अन्तिम चरणमा रहको, आयोजनाको लाभग्राही छनौट सर्भेक्षण अन्तिम चरणमा रहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> सामुदायिक बीउ भण्डार घर निर्माण गर्ने, गा.पा का कृषि प्राविधिकहरू, एग्रोभेट डिलरहरू, अगुवा कृषकहरू तथा समाजिक परिचालकहरूलाई विभिन्न विषयमा सीप विकास तालिम संचालन गर्ने, कृषक पाठशाला स्थापना तथा संचालन (बाली, तरकारी र पशुपन्छी) गर्ने, पोषण पाठशाला स्थापना तथा संचालन गर्ने, मूख्य खाद्यान्न वाली र पोषणयुक्त वालीको प्रदर्शन गर्ने, गाँउस्तर नमूना बगैचा स्थापना गर्ने, बीउ उत्पादन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
९.	३१२००१०९	कृषि क्षेत्र विकास कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> ग्रामीण पूर्वाधार विकास भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम समन्वय कार्यालय सुर्खेत, कोरिडोर कार्यालय जाजरकोट, सल्यान र 	<ul style="list-style-type: none"> उच्च मूल्य कृषि वस्तुका मूल्य श्रृङ्खला विकासको लागि पूरक

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> • १२० मूल्य शृङ्खला विकासमा समूह, सहकारी सँग सहलगानी भएको हुने • हिमाली र पहाडी क्षेत्रका वासिन्दाको गरिवी निवारण र खाद्य सुरक्षा वृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • जुम्लामा स्थापना भएको, • कृषि क्षेत्र विकास कार्यक्रमको विशेषज्ञहरु करारमा लिने कार्य सम्पन्न भएको, • कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका तयार भएको, • चार मूल्य शृंखला: स्याउ, सुन्तला, अदुवा र बेसारका लागि Strategic Investment Plan को शोधकार्य तयार भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • अनुदान वितरण गर्ने, • ग्रामीण पूर्वाधार विकास तथा निर्माणका लागि पूँजीगत अनुदान (ग्रामीण सडक,बजार केन्द्र, सिंचाइ पूर्वाधार) अनुदान दिने, • बहुसरोकारवाला प्लेटफर्म (MSP) गठन तथा कार्यशाला गोष्ठी संचालन गर्ने, • कृषि व्यवसायीहरुका लागि प्रतिस्पर्धात्मक मूल्य शृंखलामा सहलगानी गर्ने, • Drudgery कमीका लागि किसानहरुलाई उपकरण खरिद तथा वितरण गर्ने।
१०.	३१२००१११	जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना (कृषि व्यवस्थापन तथा सूचना प्रणाली)	७	<ul style="list-style-type: none"> • कृषि व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको वेबपोर्टल स्थापना भएको हुने, • जलवायु परिवर्तनबाट कृषि क्षेत्रमापर्ने असर र प्रभाव तथा न्यूनीकरणका उपायहरु समेटिएको जलवायु तथा मौसम जडित कृषि सूचनाहरु तथा Agroadvisory को विकास गरी प्रवाह हुने, • AMIS को केन्द्र देखि स्थानीय स्तरसम्म पूर्वाधारको विकास हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • यस अवधिमा सुर्खेत, चितवन, मोरङ र महोत्तरी जिल्लाका किसान तथा सहकारी का सदस्यहरुमा रोभिग सेमिनार सम्पन्न गरिएको, • कर्णाली प्रदेश, प्रदेश नं ३, प्रदेश नं १ र प्रदेश नं २ अन्तर्गत पालिका तहका प्राविधिकहरुलाई जलवायु परिवर्तन, यसका असर र न्यूनीकरणका उपाय सम्बन्धमा दक्षता अभिवृद्धि तालिम प्रदान गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • Project Completion Workshop गरिने, • वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन छपाइ तथा वितरण गर्ने, • आयोजनाको प्रभाव सम्बन्धि Video Documentary निर्माण गर्ने, • Roving Semimar संचालन गर्ने,
११.	३१२००११२	नेपाल कृषि बजार विकास कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> • व्यवसायिक र अन्तरसम्बन्धित बजारहरु मार्फत पिछडिएका र 	<ul style="list-style-type: none"> • मकै र तरकारीको गुणस्तरीय विउ विजन, माईक्रोन्युटिएन्ट, जैविक मल, विषादि आदि 	<ul style="list-style-type: none"> • कृषि बजारसँग सम्बद्ध पक्षहरुको कार्यक्षमता अभिवृद्धि गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				महिला घरमुली भएका ग्रामीण साना कृषक घर परिवारको जिविकोपार्जन दिगो रूपमा सुधार भएको हुने।	<ul style="list-style-type: none"> प्रयोग गर्न कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धी भएको, बाखापालक कृषकहरूलाई गुणस्तरीय प्रजनन सेवा दिनका लागि बाखा प्रजनन फार्महरू, कृतिम प्रजनन सेवा प्रदान गर्ने सरकारी निकायहरूसँग सझेदारी गरिएको, बाखापालक कृषकहरूलाई गुणस्तरीय भेटेरिनरी सेवा प्रदान गर्न औषधि उत्पादन कम्पनी एवं पाराभेटहरूसँग साझेदारी गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> निजी व्यवसायी तथा सरकारी निकायहरूलाई कृषि बजारिकरणमा सहयोग उपलब्ध गराउने।
१२.	३१२०११०१	राष्ट्रिय आलु तरकारी तथा मसला विकास कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> तरकारीको मूल तथा श्रोत वीउ उत्पादन भएको हुने, अलैंचीका रोगग्रस्त बगान सुदृढीकरण तथा प्रतिस्थापन कार्यक्रमबाट रोगमुक्त बढि उत्पादनशील बगान स्थापित हुने, ५०० हे. क्षेत्रफलमा करिब ६००० मे टन प्याज गानो उत्पादन भएको हुने, संरक्षित कृषि सम्बन्धी प्रविधि विकास भएको हुने, स्थानीय तहमा ससर्त अनुदान मार्फत ६०० हे. क्षेत्रफलमा करिब १०,००० मे.टन खायान आलु उत्पादन भइ चौथो वर्षमा ३०० स्थानीय तह मार्फत ४५०० हे. क्षेत्रफलबाट करिब एक लाख मे. टन खायान आलु 	<ul style="list-style-type: none"> तरकारी तर्फ ४०८९२३२ मे.टन हुने। साथै आलुकव उत्पादन ३.६३ प्रतिशतले वृद्धि भई ३२२५८७९ मे.टन भएको, ईलाम र रुकुम सरकारी फार्ममा नेचुरल्ली भेन्टिलेटेड ग्रीन हाउस निर्माण सम्पन्न भएको, प्राङ्गारिक तरकारी खेती कार्यक्रम; प्रदेश नं. ३ का ८ वटा र गण्डकी प्रदेशका ५ वटा कृषि ज्ञान केन्द्रहरूमा प्राङ्गारिक खेती परीक्षण कार्यक्रम (Pilot Program) का लागि सूचना प्रकाशन गरी कृषकहरू छनौट गर्ने कार्य भैरहेको, वीउ आलु उत्पादन एवं प्रमाणिकरण सम्बन्धी अधिकृत Seed Inspector स्तरिय केन्द्रीय तालिम सन्चालन भएको, आलु तरकारी तथा मसला बालीको राष्ट्रिय स्तरको गोष्ठि सन्चालन गरी वर्तमान अवस्था र भावि रणनीतिको बारेमा दस्तावेज तयार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> बीउआलु आत्मनिर्भर कार्यक्रम संचालन गर्ने, प्याज आत्मनिर्भर कार्यक्रम संचालन गर्ने, नेपाल बीउ व्यवसायी संघको सहकार्यमा तरकारी वीउ उत्पादन कार्यक्रम संचालन गर्ने, प्राङ्गारिक खेती प्रविधि प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम (सहायकस्तर तथा अधिकृतस्तर) संचालन गर्ने, स्क्रीन हाउसमा ३६ हजार पूर्व मूल वीउ आलु उत्पादन तथा वितरण गर्ने, १ लाख ८० हजार अलैंचीको बिरुवा उत्पादन गर्ने,गोलभेडाको वर्णशंकर जात सृजनाको वीउ उत्पादन गर्ने, तरकारी जर्मप्लाज्म संकलन तथा सम्बर्द्धन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				उत्पादन भएको हुने, <ul style="list-style-type: none"> पूर्व मूल बीउ (PBS- Pre Basic Seed) उत्पादन कार्यक्रम मार्फत करिब ३०,००० मे. टन बेसिक-१ र करिब ३ लाख मे. टन उन्नत बीउ उत्पादन भइ करिब २ लाख हे. आलु खेती हुने क्षेत्रफलमा गुणस्तरीय बिउआलु प्रयोग गरी खाद्यन आलु उत्पादन भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> तरकारीको मूल तथा उन्नत बीउ उत्पादन तथा वितरण गर्ने, ट्राइकोडर्मा उत्पादन गर्ने।
१३.	३१२०११०२	राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रम	१,२	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ लगाइएको बगैँचा लगाएको ५ वर्ष पछि प्रति हेक्टर ९ मे.ट.का दरले दिने उत्पादनवाट आ.व. ०७९/८० सम्म थप ४०००० मे.टन/वर्ष स्याउ उत्पादन भएको हुने, पुराना सुन्तला बगैँचा सुदृढीकरण हुँदै जाने र कार्यक्रम संचालन हुने ८ जिल्लाबाट ४० पकेट क्षेत्रमा करिब १५०० बगैँचा धनी कृषकहरू प्रत्यक्ष लाभान्वित भएको हुने, उन्नत जैतुन उत्पादन तर्फ कृषकहरू आकर्षित हुने र क्रमश संभावित जिल्लाहरूमा विस्तार गरिने, ५ लाख ४० हजार गुणस्तरीय 	<ul style="list-style-type: none"> हिउँदे फलफूल विरुवा उत्पादन भई ६२१४० विरुवा बिक्रि वितरण भएको, हालसम्म लक्ष्य सुन्तलाजात तथा वर्षे फलफूलको विरुवा १३१६१ वटा वितरण भएको, वर्षे विरुवाहरूलाई सार्वजनिक स्थलहरूमा समेत रोपण गर्ने हिसावले विरुवा हुर्काउने कार्य जारी रहेको विभिन्न फार्म केन्द्रहरू मार्फत १४५००० फलफूल रुटस्टक विरुवा उत्पादन, ११९२३० गोटा फलफूल विरुवा उत्पादन, ५६१८९ गोटा फलफूल विरुवा बिक्रि वितरण भएको, हर्टिकल्चर सोसाईटी सँगको साझेदारीमा बागवानी गोष्ठी सम्पन्न भएको, विभिन्न फलफूल विरुवाको माग संकलन गरि वासलात तयार भएको, ७३५ के.जी. तरकारी बीउ उत्पादन 	<ul style="list-style-type: none"> फलफूल तथा पुष्प बालीको जात उन्मोचन तथा दर्ता प्रक्रियामा सहजीकरण गर्ने, नर्सरीको विरुवाको मापदण्ड तयारी तथा प्रकाशन गरमे। नेपाल हर्टिकल्चर सोसाईटी खुमलटारसँगको संयुक्त आयोजनामा सार्कस्तरीय बागवानी गोष्ठी आयोजना गर्ने, एचएलबी/पीसीआर र सीटीभी/इलाइजा परिक्षण गर्ने, स्थापित Tissue culture ल्याबहरूबाट स्याउको Clonal rootstock (M-9, MM-106, MM-111, MP) खरिद गरी विरुवा उत्पादन गर्ने, सार्वजनिक जग्गामा फलफूल विरुवा वितरण गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				फलफूल बिरुवा उत्पादन भएको हुने, • १८ वटा निजी नर्सरी सुदृढिकरण भएको हुने ।	भएको ।	<ul style="list-style-type: none"> • निजी जग्गामा फलफूल खेती विस्तार गर्ने, • १५०००० रुटस्टक बिरुवा उत्पादन गरिने • फलफूल बिरुवा उत्पादन तथा विक्री वितरण गर्ने ।
१४.	३१२०११०३	व्यवसायीक कीट विकास कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> • १००० हेक्टर किम्बु क्षेत्र विस्तारबाट १२०० मे ट कोकुन उत्पादन भएको हुने, • आधुनिक प्रविधीयुक्त च्याउखेतीको विकास र नमुना प्रदर्शन भएको हुने, • किम्बु बगैँचा फार्म व्यवस्थापन, रेशम विज कोय उत्पादन, रेशम विज उत्पादन र किम्बु बिरुवा उत्पादन भएको हुने, • हाइजिनिक मौरी रानुको उपलब्धता भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • कलस्टरमा रेशम खेतीको विस्तार कार्यक्रम अन्तर्गत ५ वटा प्रस्तावहरुको स्थलगत प्रमाणिकरण सम्पन्न भएको, • रेशम किराको ३५ जातको मातृश्रोत संरक्षण भएको, • किम्बु बगैँचा फार्म व्यवस्थापन, चौकी किरा पालन, रेशम विज उत्पादन, मौरीको माइट व्यवस्थापन अभियान सञ्चालन भएको, • मकवानपुर,तनहुँ र प्युठानमा सञ्चालन र E.F.B. व्यवस्थापन अभियान कपिलबस्तु, अर्घाखाँची, जुम्ला र प्युठानमा सञ्चालन भएको, • स्वस्थ रानु उत्पादनको लागि पाल्पा र लमजुङबाट आमा गोला खरिद भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • किम्बु बगैँचा फार्म व्यवस्थापन पुरानो बगैँचा हटाउने तथा नयाँ बगैँचा स्थापना र क्षेत्र विस्तार गर्ने, • रेशम विज उत्पादन तथा वितरण गर्ने, • ३५ जातका रेशम किराको मातृश्रोत संरक्षण गर्ने, • पी पी पी मोडलमा मेडीसीनल स्मार्ट बी कीपीङ्ग सहितको श्रोत केन्द्रस्तरीय नमुना एपीयरी सञ्चालन सहयोग गर्ने, • मौरी श्रोतकेन्द्र स्थापना घर निर्माण तालिम संचालन गर्ने, • क्लष्टरमा रेशम खेती विस्तार गर्ने, • बगैँचा विस्तार (२०० क्लष्टरमा) गर्ने, • २ वटा श्रोत केन्द्र स्तरीय तालिम सञ्चालन गर्ने ।
१५.	३१२०११०४	बाली विकास तथा जैविक विविधता संरक्षण कार्यक्रम	६,७	<ul style="list-style-type: none"> • ९ मे.टन धान र ९ मे.टन गहुँको मूल बीउ उत्पादन भएको हुने, • धान उत्पादन प्रबर्द्धन कार्यक्रम 	<ul style="list-style-type: none"> • कृषि विकास फार्म चन्द्रडाँगीमा: <ul style="list-style-type: none"> ○ ५६ मे. टन धान ○ ७ हे. मा मकै, ○ ७ हे. मा गहुँ र 	<ul style="list-style-type: none"> • मसिना तथा बासनादार धान बाली प्रबर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने, • रैथाने बाली प्रबर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>मार्फत ३५ स्थानीय तहमा धान खेती विस्तार उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> मकै उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम मार्फत ३२ स्थानीय तहमा बृहत्तर मकै उत्पादन कार्यक्रम संचालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १० हे. मा धान स्रोत बीउ उत्पादन भएको। साथै, तोरी ४८० के.जी. र मुसुरो ११०० के.जी. स्रोत बीउ हार्भेष्ट गरि सकिएको, कृषि विकास फार्म, सुन्दरपुर: १ हे. मा मकै, गहुँ ११.५ हे. मुङ्ग/मास १ हे. मा बीउ उत्पादन कार्य सञ्चालन भएको, ६२.५ मे. टन धानको बीउ उत्पादन भएको। ४ वटा कृषि ज्ञान केन्द्र, ५ वटा स्थानीय तह, २ वटा बीउ कम्पनी र रानी जमरा गुलरीया सिँचाइ आयोजनालाई १५ मे.टन गहुँ बीउ बिक्री गरिएको। साथै पराल बिक्रीबाट ३८ जना र १८ मे.टन खायन गहुँ बिक्रीबाट ११ जना लाभान्वित भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> दानाको आयात प्रतिस्थापनका लागि मकै उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने, धान, गहुँ र मकैको स्रोत बीउ उत्पादन ७५ मे.टन उत्पादन गर्ने।
१६.	३१२०११०५	केन्द्रीय कृषि प्रयोगशाला कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> माटो परिक्षण ३०००, मलखाद परिक्षण २५० भएको हुने, घुम्टि प्रयोगशालाबाट सिविर संचालन ७०, प्रयोगशाला संचालन तालिम २ भएको हुने, तरकारी तथा फलफूलामा RBPR प्रणालीबाट गुणस्तर परीक्षण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> माटोको नमूना विश्लेषण २८७ वटा, मलखादको गुणस्तर विश्लेषण ४० वटा, माटो तथा विरुवाको नमूना संकलन तथा सुक्ष्म तत्व विश्लेषण ३७ वटा भएको, घुम्टि प्रयोगशाला मार्फत ४ वटा माटो परिक्षण शिविर संचालन भएको, विभिन्न RBPR ल्याबहरु मार्फत ५६१६८ नमूना परिक्षण कार्य भएको, बिउ नमूना परिक्षण २३ वटा, ISTA बाट प्राप्त मध्यस्त नमूना परिक्षण (Proficiency sample) २ पटक, रोग, कीरा र झारपातको नमूना संकलन तथा 	<ul style="list-style-type: none"> माटो परिक्षण गर्ने, मलखाद परिक्षण गर्ने, घुम्टि प्रयोगशालाबाट सिविर संचालन गर्ने, माटो र विरुवाको नमूना संकलन तथा सुक्ष्म तत्व विश्लेषण गर्ने, प्रयोगशाला संचालन तालिम संचालन गर्ने, इन्टोमोप्याथोजेनिक निमाटोड उत्पादन गर्ने, ट्राइकोडर्मा भिरिडि उत्पादन गर्ने, एन.पी.भी. उत्पादन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>म्युजियम स्थापना र व्यवस्थापन २ पटक गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> विश्व माटो दिवस मनाइएको । 	<ul style="list-style-type: none"> RBPR प्रयोगशाला संचालन गर्ने, ISTA बाट प्राप्त मध्यस्त नमूना (Proficiency sample) परिक्षण गर्ने ।
१७.	३१२०११०६	कृषि पूर्वाधार विकास तथा कृषि यान्त्रिकीकरण प्रवर्द्धन कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> काठमाण्डौको २ स्थानमा कृषि बजार पूर्वाधार निर्माण भई संचालनमा आएको हुने, संघ अन्तरगत रहेका ५ वटा कृषि उपज थोक बजारस्थलहरूको पूर्वाधार विस्तार तथा स्तरोन्नती भएको हुने, रणनीतिक महत्वका ५ स्थानहरूमा कृषि उपज बजारस्थलहरूको डि.पि.आर. तयार हुने, कृषि यन्त्र/औजार/ उपकरणहरूको स्पेसिफिकेसन सहितको मापदण्ड तयार भई कार्यान्वयन भएको, विभिन्न स्तरका कृषि उपज बजारस्थल तथा अन्य कृषि पूर्वाधारहरूको मापदण्ड तयार गर्ने, ५ वटा कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर निर्माण भई संचालनमा आउने, १० वटा डिप ट्युबवेल जडान भई ८००० हे. थप क्षेत्रफलमा सिँचाई सुविधा उपलब्ध भएको 	<ul style="list-style-type: none"> ८ स्थानमा डिपट्युबेलको कार्य सम्पन्न भएको तथा ५ स्थानमा निर्माण कार्य चालु रहेको, स्यालो ट्युबवेलका हकमा ९०० वटा स्यालो ट्युबवेलको सम्झौता कार्य सम्पन्न भई ५०० वटा जडान भइ अन्य जडान प्रक्रियामा रहेको, पाँचथरमा २, प्यूठानमा १ वटा र अर्घाखाँचीमा ३ वटा अनुदान प्रवाह भई ६ कस्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना भएको, तारकेश्वरमा बजारस्थल निर्माणको लागि डीपिआर को मस्यौदा प्रस्तुतीकरण भइ अन्तिम प्रतिवेदन प्राप्त हुने क्रममा रहेको, बुढानिलकण्ठ न.पा. र कागेश्वरी मनोहरा न.पा. मा बजारस्थल निर्माणको डिपिआर तयार गर्न परामर्शसेवाको लागि छानिएका ६ वटा परामर्शदातृ मूल्यांकनको कार्य शुरु गरिएको, सार्वजनिक निजी साझेदारी अवधारणामा पशुपन्छी अक्सन मार्केट स्थापनाको लागि दोस्रो पटक सूचना प्रकाशन गर्दा समेत एउटा निवेदन पनि प्राप्त नभएको । 	<ul style="list-style-type: none"> काठमाण्डौ उपत्यकाको तार्केश्वर र कागेश्वरी मनोहरामा DPR तयार भए अनुसार वातावरणिय प्रभाव मुल्याङ्कन सहित कृषि उपज बजार पूर्वाधारहरूको निर्माण गर्ने, संघ अन्तरगत रहेका कृषि उपज थोक बजारस्थलहरू (कावासोती, पोखरा, धरान, सुर्खेत, अत्तरिया आदि)को पूर्वाधार विस्तार तथा स्तरोन्नती गर्ने, स्थानीय तहहरूबाट प्राप्त माग अनुसार आधुनिक कृषि उपज बजारस्थलको DPR तयार गर्ने, प्रयोगमा रहेका तथा किसानहरूबाट माग हुने कृषि यन्त्र/औजार/उपकरणहरूको स्पेसिफिकेसन सहितको मापदण्ड तयारी गर्ने, कर्मचारीहरूको लागि Procurement Management Training सञ्चालन गर्ने, कृषकहरूबाट जनसहभागितामा पम्प हाउस निर्माण, विधूतीकरण तथा ट्रान्सर्फमर निर्माण, पम्प जडान तथा भुमिगत नाला निर्माण कार्य सम्पन्न

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				हुने, <ul style="list-style-type: none"> नया तथा विगतको डिप ट्युबवेलमा १० वटा पम्प हाउस र २० वटा भुमिगत नाला निर्माण साथै २५-२५ वटा पम्प तथा ट्रान्सफर्मर जडान भई सिंचाई सुविधा उपलब्ध भएको हुने । 		गर्ने, <ul style="list-style-type: none"> डीप ट्यूबवेल कमाण्ड क्षेत्रमा कस्टम हायरीड सेन्टर निर्माण सम्पन्न गर्ने, धान, गहुँको मूल बीउ उत्पादन गर्ने ।
१८.	३१२०११०७	रानी जमरा कुलरिया सिंचाई आयोजना (प्रणाली आधुनिकीकरण कृषि कार्यक्रम)	२,४	<ul style="list-style-type: none"> बीउ उत्पादन कार्यक्रमबाट ८०० मेट उन्नत बीउ उत्पादन भएको हुने, तरकारी उत्पादन कार्यक्रमबाट १५०० मेट भन्दा धेरै ताजा तरकारी उत्पादन भई तरकारीको उपलब्धता वृद्धि भएको हुने, फलफूलको ब्लक प्रदर्शन कार्यक्रमबाट फलफूलको क्षेत्र विस्तार भएको हुने, मुक्त कर्मैयाहरूको आयआर्जनमा वृद्धि भई जीविनस्तरमा सुधार भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> रानीजमरा कुलरिया सिंचाई आयोजनाबाट ३०० कृषि यन्त्र वितरणको लागि कृषकहरु छनौट भएको, अनुदानमा कृषि उपकरण वितरण कार्य सुरु भएको, बीज वृद्धि कार्यक्रमबाट २००० मेटन बीउ उत्पादन भएको, केरा खेती प्रबर्द्धन तथा बजारीकरणको लागि संजाल निर्माण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> बीज वृद्धि कार्यक्रम ५०० हे., तरकारी वालीको प्रदर्शन १०० हे. कार्यक्रम संचालन गर्ने, फलफूलको बगैँचा प्रदर्शन कार्यक्रम केरा ५०० हे. आँप ,लिचि र कागती २० हे.), कार्यक्रम संचालन गर्ने, तरकारी बीज वृद्धि कार्यक्रम (तरकारी विकास कार्यक्रम- आलु) सञ्चालन गर्ने, Polyhouse/Nethouse (एग्रिनेट/ग्रिननेट) भित्र ब्यावसायिक तरकारी खेति कार्यक्रम- ७५% अनुदान सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, गरिब मुक्त कर्मैया र सिमान्नकृत कृषकका लागि आयआर्जनमा आधारित सहयोग (७५% अनुदान) प्रदान गर्ने, उन्नत (थोपा सिंचाइ, मलचिङ्गआदी) प्रविधिमा आधारित केरा खेति

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						विस्तार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, <ul style="list-style-type: none"> पशु उत्पादन प्रविधि प्रदर्शन सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, बाढि प्रभावित क्षेत्रका लागि विशेष कार्यक्रम गर्ने,
१९.	३१२०२१०१	मत्स्य विकास कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> मत्स्य ह्याचरी मापदण्ड तयारी भएको हुने, फार्म तथा प्रजनन केन्द्रमा स्टक रिप्लेस्मेन्ट तथा नस्ल सुधार कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन भएको हुने, भुरा उत्पादनमा प्रयोग हुने शुद्ध नस्लका २००० संख्यामा माउहरु प्रतिस्थापन भएको हुने, आगामी आ. व. २०७७।७८ मा ७ करोड ह्याच उत्पादन भएको हुने, १९ लाख फ्राई भुरा उत्पादन भएको हुने, १९ लाख फिगरलिङ्ग तथा ११ लाख एडभान्स फिगरलिङ्ग उत्पादन भएको हुने, देश लाई आवश्यक पर्ने मूल बीउ र उपयोगी जातका कार्प तथा पंघास माछा भुरा उपलब्धता देशमै सुनिश्चित भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ४ करोड ५४ लाख ६ हजार मत्स्यका भुरा, फ्राई, ह्याचलिङ्ग, एडभान्स, फिगरलिङ्गस तथा सौंदर्य माछा वितरण भएको, मत्स्य बिज ऐनको मस्यौदा तयार भई विभिन्न तहमा छलफल भएको, मत्स्य स्वास्थ्य घुम्टि शिविर संचालन गरी १४० मत्स्य पालक कृषक व्यवसायिको समस्या समाधान भएको, संघ प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यरत मत्स्य प्राविधिकहरु बीच विविध विषयमा छलफल अन्तरक्रिया गरी समस्या समाधान गर्न प्रयास भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> Fishery master plan तयार गर्ने, फार्म संचालन कार्यविधि परिमार्जन तथा गुरुयोजना तयार गर्ने, मत्स्य ह्याचरी मापदण्ड तयारी तथा प्रकाशन गर्ने, Fish disease profile तयारी तथा प्रकाशन गर्ने, फ्राईभुरा र फिगरलिङ्गभुरा उत्पादन तथा वितरण गर्ने, मत्स्य ह्याचरीको स्तरोन्नति/ भुरा उत्पादन क्षमता बृद्धि गर्न outdoor कंडीसनिङ्ग, मार्केटिंग ट्यांक निर्माण गर्ने, शुद्ध नस्लका चाइनिज कार्पका १० लाख फिगरलिङ्ग, ५ लाख एडभान्स फिगरलिङ्ग र १० करोड ह्याच उत्पादन हुने, आधुनिक ह्याचरी निर्माण, मर्मत तथा जिर्णोद्धार निर्माण गर्ने, ४०००० सौन्दर्यमाछा उत्पादन, वितरण गर्ने ।
२०.	३१२०२१०२	पशु स्वास्थ्य रोग अन्वेषण सेवा तथा क्वारेन्टाईन कार्यक्रम		<ul style="list-style-type: none"> नियमित प्रयोगशाला सेवा अन्तर्गत देशभरी ६० हजार नमुना जाँच भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> भ्याक्सिनहरु उत्पादन तथा निःशुल्क वितरण भएको, निजी, सरकारी र गैह्र सरकारी निकायलाई 	<ul style="list-style-type: none"> ४ करोड ४५ लाख डोज भ्याक्सिन उत्पादन तथा व्यवस्थापन गर्ने, प्राकृतिक प्रकोप, आकस्मिक तथा

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> आर्थिक दृष्टिकोणबाट प्रथमिकता प्राप्त रोगहरु पि.पि.आर, रानीखेत, सि.एस.एफ लागायतको रोगहरुको नियमित परिक्षण सेवा उपलब्ध भएको हुने, AI, PPR, ND, Rabies जस्ता रोगको Gold standard protocol तयार भएको हुने Laboratory Quality control Manual अध्यावधिक भएको हुने राष्ट्रिय खोप उत्पादन प्रयोगशाला रेबिज खोप उत्पादन युनिट समेत BSL2 plus मा स्तरोन्नती भएको हुने खोप उत्पादन सेवा विस्तार गर्न Enterotoxaemia, IB, IB ND F1 and IB Lasota उत्पादन प्रकृया सुरु भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> शुल्क भ्याक्सिन बिक्रि गरि राजस्व संकलन गरिनुका साथै पशुपन्छी रोग नियन्त्रणमा सघाउ पुगेको, टेली भेटेरिनरी मेडिसिन सेवा एवं भेटेरिनरी एम्बुलेन्स सेवा संचालनमा भएको, ४६७५ पटक पशुपन्छी क्वारेन्टाईन जाच भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> महामारी रोग रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्ने, विभिन्न पशुपन्छी तथा जुनोटिक रोगहरुको सेरोलोजिकल परिक्षण गर्ने, प्रदेश तथा स्थानीय तहको सहकार्यमा सामुदायिक कुकुरको निशुल्क बन्ध्याकरण गर्ने, पशुपन्छीका खोपको गुणस्तर सम्बन्धि SOP तथा Protocol तयार तथा परिमार्जन गर्ने, रोगको नमूना संकलन तथा परिक्षण गर्ने, केन्द्रीय तथा अन्य प्रयोगशालाहरुका लागि केमिकल तथा रिएजेन्ट्स खरिद गर्ने, आकस्मिक रोग अन्वेषण टोली परिचालन गर्ने, सेललाइन उत्पादन, भाइरस संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने, राष्ट्रिय खोप रोग नियन्त्रण कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
२१.	३१२०२१०३	पशुपंक्षी श्रोत व्यवस्थापन तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> गाई भैसी तथा बाखामा गरिने कृत्रिम गर्भाधान सेवा हालको वार्षिक ६ लाख २२ हजारबाट ७ लाख पुगेको हुने, बंगुर औधोगिक पार्कको स्थापना तथा संचालन मार्फत गुणस्तरिय मासु उत्पादन तथा 	<ul style="list-style-type: none"> पशु नस्ल सुधारका लागि ४६९४३७ पशुहरुमा कृत्रिम गर्भाधान गरिएको, १८७०६२ लि तरल नोईट्रोजन खरिद तथा वितरण भएको, ५७५७६२ डोज राँगे, साँढे तथा बोकाको जमेको वीर्य उत्पादन भएको तथा ६६९२६३ वितरण भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> व्यवसायिक फार्महरुको तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने, सरकारी फार्महरुको वाह्य श्रोत कार्यविधी तयार गर्ने, असल पशुपालन अभ्यासका लागि मापदण्ड, परिमार्जन(पशु उत्पादन) तयार गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>बजारिकरणमा टेवा पुगेको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> च्याङ्ग्रा स्रोतकेन्द्र स्थापना मार्फत मासु तथा पशुमा उत्पादनमा टेवा पुगेको हुने, फार्म केन्द्रहरू Centre of Excellence को रूपमा विकास भएको हुने, रैथाने जातका पशुपन्छी तथा घाँसका जातहरूको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन भएको हुने, राष्ट्रिय पशु प्रजनन कार्यालय पोखराको मात्र वीर्यको उत्पादन ६ लाख ५० हजार पुगेको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> खसीबोका उत्पादन तथा बजारीकरण कार्यक्रम संचालनको लागि ९ जिल्लामा स्थान छनौट गरि समिति गठन पश्चात अभिमूखिकरण कार्यक्रम भएको, विभिन्न पशु विकास फार्मबाट बहुवर्षिय घासको ३७९४८ स्लिप सेट्स तथा १२.९४ मेटन घासको विउ बिक्री वितरण भएको, बुढितोला बाखा विकास फार्ममा बाखाको खोर र चित्लाङ्गको बाखा फार्ममा कम्पाउन्ड पर्खाल तथा Rotational grazing system को संरचना निर्माण कार्य सुरु भएको, रञ्जितपुर घाँसे बालि फार्ममा Seed Processing Unit and storage निर्माणको कार्य जारी रहेको र पहिलो किस्ता भुक्तानी भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> जमेको विर्य उत्पादन, ल्याव सुदृढिकरण गर्ने, तरल नाइट्रोजन खरिद गर्ने, उच्च प्रजनन मान भएका भ्रुण खरिद गर्ने, विभिन्न घाँसको विउ उत्पादन गर्ने, जर्सी न्युकलीयस हर्ड व्यवस्थापन, बंगुरको न्युकिलियस हर्ड/माउ पालन गर्ने, सेकस्ड सीमेनबाट जन्मेका गाईहरूको व्यवस्थापन गर्ने ।
२२.	३१२०२१०४	पशु आहारा तथा लाइभस्टक गुण व्यवस्थापन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> १२ वटा दाना परीक्षण घुम्ती शिविर संचालनहरूबाट सातैवटा प्रदेशमा यस प्रयोगशालाबाट प्रदान गरिने सेवाहरू पुगेको हुने, दाना उद्योगहरूबाट उत्पादित १२०० तयारी दानाहरूको नमूना संकलन तथा परिक्षण भएको हुने, विभिन्न १०० प्रजातिका घाँसहरूको नमूना संकलन तथा परिक्षण भएको हुने, स्थानिय तहबाट १८०० दाना 	<ul style="list-style-type: none"> दाना उद्योगहरूको तथा फिड सप्लिमेन्ट बिक्री वितरण गर्ने फर्महरूको अनुमगन तथा निरीक्षण भएको, ११२६ वटा पशुजन्य औषधि र खोपको गुणस्तर परिक्षण, दुधको ४३५, दानाको १९८० र घासको ६२२ नमूना संकलन तथा परिक्षण कार्य सम्पन्न भएको, १३४० नमूना संकलन गरि दूध तथा मासुमा ड्रग रेसिड्यु परिक्षण भएको, गुणस्तरीय दाना उत्पादन सम्बन्धी १ दिने अन्तरक्रिया गोष्ठी संचालन गरिएको, प्रयोगशालामा वायोसेक्युरिटीको दृष्टिले 	<ul style="list-style-type: none"> दानाको उद्योगहरूबाट उत्पादित तयारी दानाहरूको नमूना संकलन तथा परिक्षण गर्ने, स्थानिय तहबाट दानाहरूको नमूना संकलन तथा परिक्षण गर्ने, दानाको परिक्षण गर्न घुम्ति शिविर संचालन गर्ने, विभिन्न प्रजातिका घाँसहरूको नमूना संकलन तथा परिक्षण गर्ने, दुधको नमूना संकलन तथा परिक्षण गर्ने, पशु आहाराको माग र आपूर्ति

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				तथा ५०० दाना कच्चा पदार्थहरूको नमूना संकलन तथा परिक्षण भएको हुने ।	पार्टिसन भएको ।	अध्ययन पशु आहारा सम्बन्धी नीति मापदण्ड निर्माण विगतका पशु आहारा कार्यक्रमको विश्लेषण गर्ने ।
२३.	३१२०३१०१	खाद्य पोषण तथा प्रविधि कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> खाद्य तथा दाना ऐनको प्रभावकारी कार्यान्वयनबाट खाद्य तथा दाना पदार्थको गुणस्तर तथा स्वच्छतामा अभिवृद्धि भएको हुने, खाद्य/दाना उद्योग, होटल रेष्टुरेण्ट, राजमार्गका होटल अनुगमन निरीक्षण भएको हुने, होटल रेष्टुरेण्टहरूमा उपलब्ध हुने खाद्य वस्तुहरूको स्वच्छतामा अभिवृद्धि भएको हुने, स्वरोजगारमूलक तालिम, खाद्य प्रशोधन, स्वच्छता र SPS सम्बन्धी तालिम संचालन भएको हुने, स्थानिय कृषि उपजहरूबाट पोषिलो परिकारहरू विकास भइ खाद्य तथा पोषण सुरक्षामा टेवा भएको हुने, असल खानपानको प्रचार प्रसारका माध्यम बाट खानपान कारणले श्रृजित नसर्ने प्रकारका रोगहरूको अवस्थामा सुधार भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> २८४६ वटा खाद्य नमूना संकलन गरिएको त्यसै गरी १००५७ खाद्य नमूना विश्लेषण तथा ३०५ वटा आहारपुरक खाद्य पदार्थ विश्लेषण भएको, खाद्य तथा गुण नियन्त्रण विभागबाट खाद्य तथा दाना बजार उद्योग/होटल/रेष्टुरेण्ट संयुक्त कार्यदलबाट ३७०९ पटक अनुगमन भएको, विभिन्न १४७०९ वटा आयात अनुमति जारी गरीएको तथा ५३७ होटल स्तरीकरण लोगो वितरण एवं २८ वटा मुद्दा दायर भएको, खाद्य तथा दाना उद्योगहरूको उत्पादन स्वच्छता सम्बन्धमा १११२ पटक निरीक्षण अनुगमन भएको, आयात निर्यात प्रमाणिकरणको लागि १५२१६ खाद्य वस्तुका नमूना जांच परीक्षण भएको, खाद्य प्रविधि विकासका लागि विभिन्न स्तरमा ४ वटा ट्रायल परीक्षण तथा अध्ययन भएको, खाद्य स्वच्छता, तथा गुणस्तर एवम SPS लगायत अन्य स्वरोजगार मूलक तालिम प्रदान भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ४००० वटा अनुगमन निरीक्षण (खाद्य/दाना उद्योग, होटल रेष्टुरेण्ट, राजमार्गका होटल) गर्ने, खाद्य स्वच्छता तथा गुणस्तर अभियान कार्यक्रम संचालन गर्ने, GAP प्रमाणिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, प्रयोगशाला विप्लेषण सेवा तथा एकडिटेसन क्षेत्र विस्तार गर्ने, होटल स्तरीकरण तथा लोगो वितरण कार्यक्रम गर्ने, खाद्य तथा दाना अनुज्ञापत्र सिफारिस, जारी तथा नविकरण गर्ने, ६००० वटा आयात अनुमति जारी गर्ने, ३२०० वटा नमूना संकलन गर्ने, १०००० वटा खाद्य आयात निर्यात निरीक्षण तथा प्रमाणिकरण गर्ने, स्वरोजगार मूलक तालिम, खाद्य प्रशोधन, स्वच्छता र SPS सम्बन्धि तालिम संचालन गर्ने ।
२४.	३१२३१०१२	राष्ट्रिय दुग्ध विकास	१	दूध तथा दुग्ध पदार्थ सँग	प्रशोधित प्याकेट दूधको No return को	दूधको गुणस्तर परिक्षणको लागी

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		वोर्ड		<p>सम्बन्धित विभिन्न विषयहरूको स्थिति अवगत भई योजना तर्जुमामा सहयोग हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> दुधको बजारिकरण प्रबर्द्धन हुने तथा गुणस्तरमा वृद्धि भएको हुने, 	<p>लागि अनुगमन गरि दूधको गुणस्तर सुधारमा सहयोग पुगेको,</p> <ul style="list-style-type: none"> केहि दुग्ध उत्पादन सहकारी संघ/संस्थाहरूबाट दुग्ध पदार्थ उत्पादन गर्ने कार्यको शुरुवात भएको, मिल्क एनालाईजर मर्मत तालिम, Ration Balancing Application संचालन भएको, तालिम र सहकार्यमा गुणस्तरीय दूध उत्पादन तालीम सम्पन्न भएको, School Milk कार्यक्रम सञ्चालन भएको। 	<p>प्रयोगशाला तालीम सञ्चालन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय चिज उत्पादन तालीम आयोजना गर्ने, दूध तथा दूग्ध पदार्थको उत्पादन तथा उपभोग बढाउन सूचनामुलक सन्देश टेलिभिजनबाट प्रचार प्रसार गर्ने, दूध क्षेत्रका प्रतिस्पर्धात्मकता क्षमता अभिवृद्धि गर्न विद्यमान नीति, नियम, कानूनको समीक्षा गर्ने, दुध र दुधजन्य वस्तुहरूको उत्पादन गर्नेलाई नियमित अनुगमन र नियमन गरी गुणस्तर सुधारमा जोड दिने क्रियाकलाप संचालन गर्ने, दुध र दुधजन्य वस्तुहरूको लागत कम गर्न अध्ययन, अनुसन्धान गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने।
२५.	३१२४११०१	कृषि अनुसन्धान कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश ५ र सुदूर पश्चिम प्रदेशमा कृषि अनुसन्धान केन्द्र स्थापना भएको हुने, धान, मकै र तरकारीवालीको वर्णशंकर जातको विकास र विस्तार भएको हुने, गुणस्तरीय बिउ तथा वेर्ना र पशुपन्छीको नस्ल उत्पादन भएको हुने, भागौलिक अवस्था अनुकूल कृषि यान्त्रिकरणको विकास भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश नं ५ को लागि रोल्पा जिल्लाको गंगादेब गाउँपालिका हिलेचौर वडा नं ३ तथा सुदूर पश्चिम प्रदेशमा कृषि अनुसन्धान केन्द्र स्थापनाको लागि कैलाली जिल्लाको गोदावरी नगरपालिका क्षेत्र भित्रको १०० बिघा जमिन प्राप्तीको भएको, विभिन्न वालिमा उन्मोचन भएको (गहुँमा वि. एल. ४३४१, मुसुरोमा खजुरा मुसुरो ४, मासमा रामपुर मास र खजुरा मास १, मुङ्गमा प्रतिजा, आलुमा खुमल विकास र काँक्रोमा भक्तपुर लोकल), विभिन्न वालिहरूको पंजीकरण भएको 	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न वालीका ९ वटा जातहरू उन्मोचन गर्ने, कृषि यन्त्रीकरणको वटा नयाँ १ प्रविधिको विकास गर्ने, वातावरण मैत्री ३ वटा नयाँ प्रविधिको विकास गर्ने , राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय अनुसन्धान संस्थाहरूको सहकार्यमा धानको आनुवांसिक स्रोतको विकास, सुधार र विस्तार गर्ने, नेपालको कृषि अनुसन्धान नीति/रणनीति तयार गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> • जैविक प्रविधि (Biotechnology) को उपयोग बढेको हुने, • मसिनो तथा बास्नादार धानको जात विकास भएको हुने, • उखुको जातीय विकास तथा यान्त्रिकीकरणमा जोड दिने, • चिप्सको लागि उपयोगी आलुको जातीय विकास भएको हुने । • भैसीमा नश्व सुधार कार्यक्रम संचालन भएको हुने 	<p>(धानमा कालो चामल र चार हाईब्रिडहरू एरिज आइडिया, श्रीराम खुसू, यल. पि. एन. बि.आर र अल्ट्रा सुपर, लट्टेमा रामेछाप हरियो लट्टे, कगतिमा तेह्रथुम स्थानीय, सुन्तलामा खोकु स्थानीय, स्ववास फर्सी मा Super Squash Ball, तिते करेलामा CG ०१ र CG ०२, सिमीमा Long Green Bean र Semi Light Long Bean र तने बोडीमा Great wall-२ र Great wall-३),</p> <ul style="list-style-type: none"> • हर्दिनाथ हाईब्रिड धान र हर्दिनाथ १- - हाईब्रिड धान १० प्रस्तावना पेश हुने क्रममा रहेको, बदाममा समृद्धि अनुमोदन, उन्मोचन तथा दर्ता उप समितबाट पारित भएको, • पशुपंछी अनुसन्धान तर्फ: गाईमा लुलु (१८), सिरी (१४), आछामी (१), भैसीमा गड्डी (१), बाख्रामा तराई (२), खरी(७), सिन्हाल(२), भेडामा लामपुछे (८), कागे (९), बरुवाल (८), बंगुरमा बामपुङ्के(७), नागपुरी (५), च्वाचे (५), वदेल(१), र कुखुरामा साकिनी (५०) संरक्षण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • जीन बैंकमा २५० स्थानीय जात संकलन गर्ने साथै २ वटा पशु नश्वहरू संरक्षण गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालु तर्फ रु. २६१७.७४ करोड, पुँजीगत तर्फ रु. ३१५.०२ करोड वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु ४००.०० करोड गरी जम्मा रु. ३३३२.७६ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

२.२ भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण

२.२.१ भूमि व्यवस्था

क. नतिजा सूचक

सि.नं.	सूचक	एकाई	आ.व २०७५/०७६ को उपलब्धि	आ.व २०७६/०७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व २०७७/०७८ को लक्ष्य
१	भू-अभिलेख सूचना व्यवस्थापन प्रणालीबाट जग्गा प्रशासन सम्बन्धी अनलाईन सेवा प्रवाह विस्तार	कार्यालय	७५	४०	१६
२	मालपोत कार्यालयमा कम्प्युटर प्रविष्ट डाटाको परीक्षण गर्ने	क्षेत्र एवम् जिल्ला	-	-	६०
३	मालपोत कार्यालयहरूमा श्रेस्ता स्क्यानिङ् गरी विद्युतीय अभिलेख तयार गर्ने।	कार्यालय	२	६२	-
४	नाप नक्सा तथा भूमि व्यवस्थापनमा तालिम प्राप्त कर्मचारी (भू.व्य.प्र.के.बाट)	जना	७५३९	२२५	२५०
५	भवन निर्माण (मालपोत कार्यालयहरू)	सङ्ख्या	२३	५	६
६	भवन निर्माण (नापी विभाग)	सङ्ख्या	५७	५	६
७	नाप नक्सा तयार (गाउँ ब्लक)	हेक्टर	११५५०	५००	४००
८	डिजिटल प्रविधिबाट नापनक्सा	हेक्टर (हजार)	५२	२	२
९	द्वन्द्वबाट क्षतिग्रस्त भूमि लगतको पुनःस्थापना	हेक्टर (हजार)	२५८	१०	११

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

सि.नं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/०७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३३६००१०३	भूमिसुधार कार्यक्रम, मुक्त कर्मैया तथा मुक्त हलिया पुनःस्थापन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> • मुक्त कर्मैया पुनः स्थापित भएको हुने, • मुक्त हलिया पुनस्थापना कार्य सम्पन्न भएको हुने । 	<p>मुक्त कर्मैया तर्फ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ७५५ परिवार लाई जग्गा खरिद अनुदान उपलब्ध गराउने लक्ष रहेकोमा ३६१ परिवारलाई जग्गा खरिद अनुदान, ३९४ स्रोत हस्तान्तरण भएको, • ७५८ परिवार लाई घर निर्माण रहेकोमा ३६४ परिवारलाई घर निर्माण अनुदान र ३९४ परिवारको स्रोत हस्तान्तरण भएको, • ११४१३ परिवारलाई काठ खरिद अनुदान उपलब्ध गराउने लक्ष रहेकोमा १०२०८ परिवारलाई काठ खरिद अनुदान, १०८० परिवारको स्रोत हस्तान्तरण र १२५ परिवारको लगत कट्टा भएको, • ४५०७ परिवार लाई घर निर्माण भुक्तानी बाँकी पुरानो उपलब्ध गराउने रहेकोमा ४००० परिवारलाई भुक्तानी गराइएको र ५०७ को हकमा बजेट हस्तान्तरण /लगत कट्टा भएको । <p>मुक्त हलिया तर्फ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ १२७६ परिवारलाई जग्गा खरिद 	<ul style="list-style-type: none"> • छुटपुट रहेका बाँकी रहेको कार्य स्थनीय तहबाट संचालन गर्ने ।

सि.नं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/०७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>अनुदान उपलब्ध गराउने लक्ष रहेकोमा ४८६ परिवारलाई जग्गा खरिद अनुदान उपलब्ध, ४५० परिवारको स्रोत हस्तान्तरण र ३४० परिवारको लगत कट्टा भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ १७१८ परिवार लाई घर निर्माण पुरानो उपलब्ध गराउने लक्ष रहेकोमा ४५० परिवारलाई अनुदान ६३९ परिवारको स्रोत हस्तान्तरण र ६२९ परिवारको लगत कट्टा भएको, ▪ ४५०४ परिवार लाई घर मर्मत उपलब्ध गराउने लक्ष रहेकोमा ३१०० परिवारलाई अनुदान ४९६ परिवारको स्रोत हस्तान्तरण र ९०८ परिवारको लगत कट्टा भएको, ▪ मुक्त कर्मैया तथा मुक्त हलिया पुनस्थापना कार्यक्रम: आगामी वर्ष सम्पन्न गर्ने लक्ष्य भएपनि यसै वर्ष सो कार्य सम्पन्न गर्ने व्यवस्था मिलाइ स्थानीय तहमा ४७ करोड बजेट (स्रोत) हस्तान्तरण भएको, ▪ व्यस्थापन गर्न बाँकि रहेका मुक्त हलियालाई चालु आ.व.मा अनुदान बापत रु. ५ करोड ५० लाख ६० 	

सि.नं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/०७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					हजार मालपोत कार्यालय भुक्तानी भएको ।	
२.	३३६०११०१	मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम	७	<ul style="list-style-type: none"> अनलाइन सेवा संचालन गर्ने र श्रेष्ठा संरक्षण भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> १०८ वटा कार्यालयमा अनलाइन सेवा संचालन भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> सबै मालपोत कार्यालयमा अनलाइन सेवा संचालन गर्ने । ६२ वटा मालपोत कार्यालयहरूमा श्रेष्ठा स्क्यानिङ् गरी विद्युतीय अभिलेख तयार गर्ने ।
३.	३३६०२१०१	कित्ता नापी कार्यक्रम	५	<ul style="list-style-type: none"> गाउँ ब्लक तथा द्वन्द्वबाट क्षतिग्रस्त भूमि लगतको पुनःस्थापना भएको हुने, मोरङ, चितवन, सुर्खेत र कास्की लगायतका जिल्लाहरूमा सूचना तथा संचार प्रविधि सञ्चालन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> १३१५८ हेक्टर गाउँब्लक नापी र २९६३२.६३ हेक्टर पुनःनापी तथा विशेष नापी कार्य सम्पन्न भएको, नापी कार्यालय कलंकीमा Cadastral Application System (CAS) परिक्षण कार्य सम्पन्न भएको, वालिङ्ग र गुल्मीमा नयाँ कार्यालयको भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, ५९ वटा कार्यालयका भवनको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ४०० हेक्टर गाउँब्लक नापी गर्ने, २ हजार हेक्टर पुनःनापी गर्ने । ११ हजार हेक्टर द्वन्द्वबाट क्षतिग्रस्त भूमि लगत पुनःस्थापना गर्ने ।
४.	३३६०२१०२	स्थलरूप नापी तथा भू-उपयोग व्यवस्थापन कार्यक्रम	७	<ul style="list-style-type: none"> LiDAR Surveying and Mapping सम्पन्न भएको हुने, गा.पा/न.पा. स्तरीय भू-उपयोग नक्सा/ डाटा तयार भएको हुने, दुर सम्वेदन विधिबाट स्थलरूप नक्सा अद्यावधिक भएको हुने, नयाँ स्थानीयतहहरूको डाटावेश तयार भएको हुने, संघीय संरचना अनुरूप 	<ul style="list-style-type: none"> दुरसम्वेदन विधिबाट २०१ सीट नक्सा स्थलरूप नक्सा अद्यावधिक भएको, संघीय संरचना अनुरूपका विभिन्न जिल्ला नक्सा, प्रशासनिक नक्सा, प्रादेशिक नक्सा, विषयगत नक्साहरू तथा Metadata Service तयार गरी निःशुल्क रूपमा GIID को वेवसाइट मार्फत डाउनलोड गर्ने व्यवस्था 	<ul style="list-style-type: none"> २० हजार वर्ग कि.मि. मा LiDAR Surveying and Mapping गर्ने । २२१ स्थानीय तहको भू-उपयोग नक्सा डाटा तयार गर्ने । दुर सम्वेदन विधिबाट १०० सिट स्थलरूप नक्सा अद्यावधिक गर्ने ।

सि.नं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/०७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				नेपालको नक्शा प्रकाशन भएको हुने।	<p>भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ६५२ स्थानीय तहको भू-उपयोग नक्सा/डाटा तयार भएको, • ३६९ स्थानीय तहको नक्सा डाटा सम्बन्धित स्थानीय तहलाई हस्तान्तरण भएको, • भू-उपयोग कार्यान्वयनका लागि प्राविधिक सहयोग गर्ने कार्यक्रम अन्तर्गत ६ प्रदेशका ५० वटा स्थानीय तहहरूमा भू-उपयोग नक्सा/डाटाको प्रयोग सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम सम्पन्न भएको, • नेपाल-भारत सीमाका २०३५ सीमा स्तम्भ निर्माण र १६९८ सीमा स्तम्भ मर्मत संभार भएको । 	
५.	३३६०२१०३	खगोल तथा भू-मापन कार्यक्रम	७	<ul style="list-style-type: none"> • भूकम्प प्रभावित क्षेत्रमा रहेका विभिन्न दर्जाका नियन्त्रण विन्दुमा पूर्वेक्षण भएको हुने, • समतलन सर्वेक्षण भएको हुने, • GNSS/भू-आकर्षण सर्भेक्षण हुदै भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • सगरमाथाको उचाई मापनको लागि २४८ कि.मि. समतलन नापी, १२ विन्दुहरूमा त्रिकोणमितीय समतलन सर्वेक्षण सम्पन्न, २९८ विन्दुहरूमा जी.पि.एस. र भू-आकर्षण सर्वेक्षण कार्य सम्पन्न भएको, • प्राविधिक कर्मचारीले सगरमाथा आरोहण कार्य सम्पन्न गरी GNSS विधीबाट उचाई सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन सम्पन्न भएको, • खुर्कोट-हर्कपुर सडकखण्डमा ६६ कि.मि. र मिर्चैया-वर्दिबास 	<ul style="list-style-type: none"> • सगरमाथाको उचाई मापन सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य सम्पन्न गरी सगरमाथाको उचाई घोषणा गर्ने, • CORS Network को DPR तयार गर्ने, • ७ प्रदेशका नापनक्सा हुने क्षेत्रमा तेस्रो दर्जा र चौथो दर्जाका नियन्त्रण विन्दुहरूको सुदृढीकरण गर्ने, • २० कि.मि. समतलन नापी गर्ने, • १५ वटा प्रथम दर्जाका नियन्त्रण विन्दुहरूको सर्वेक्षण गर्ने

सि.नं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/०७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					सडकखण्डमा ४४ कि.मि. समतलन नापी सम्पन्न, समतलन नापी भएको सडकखण्डमा ९३ विन्दुहरुमा जी.पि.एस. नापी र भू-आकर्षण सर्वेक्षण सम्पन्न भएको ।	
६.	३३६०४०११	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र	३,४	<ul style="list-style-type: none"> आधुनिक तथा प्रयोगात्मक विधिबाट नाप नक्सा तथा भूमि व्यवस्थापन क्षेत्रमा लामो तथा छोटो अवधिका तालिम संचालन गरी जग्गा नापजाँच र भूमि व्यवस्थापनको क्षेत्रमा दक्ष जनशक्ति उत्पादन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> सिनियर नापी तालिम, जुनियर नापी तालिम, जियोम्याटिक्स इन्जिनियरिङ्ग डिप्लोमा, स्नातक र भूमि प्रशासनको स्नातकोत्तर र नाप नक्सा तथा भूमि व्यवस्थापन सँग सम्बन्धित विभिन्न विषयका छोटो अवधिको तालिम संचालन गरी करीब ७५३९ जनालाई तालिम सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> सिनियर नापी तालिम, जुनियर नापी तालिम, जियोम्याटिक्स इन्जिनियरिङ्ग डिप्लोमा, स्नातक र भूमि प्रशासनको स्नातकोत्तर र नाप नक्सा तथा भूमि व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित विभिन्न विषयका छोटो अवधिको तालिम संचालन गर्ने, GIS/RS/GNSS/cadastral स्थानीय तहमा भू-उपयोग सम्बन्धी तालिम संचालन हुने, अधिकृतस्तर र सहायकस्तरका सेवाकालिन तालिम संचालन हुने ।
७.	५०१३६१०१	भूमि बैंक कम्पनी	४	<ul style="list-style-type: none"> बाँझो जग्गाको सदुपयोग भएको हुने, कृषिको उत्पादकत्व वृद्धि हुने, बैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका तथा स्वदेशमा रहेका युवाहरु व्यवसायीक खेतितर्फ आकर्षित हुने, जग्गामा पहुँच नभएका व्यक्तिहरुले खेतिका लागि भूमि बैंक मार्फत जग्गा लिजमा प्राप्त 	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ कार्यक्रम 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय तहमा नीतिगत व्यवस्थापन सम्बन्धी संरचना तयार गर्ने भूमि बैंक संचालन कार्यविधि तयार गर्ने स्थानीय तहमा भूमि बैंकका इकाईहरु गठन गर्ने आफ्नो जग्गा लिजमा दिन चाहने व्यक्तिहरुबाट जग्गाको विवरण संकलन गर्ने जग्गा लिजमा लिई व्यवसाय गर्न

सि.नं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/०७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				गर्ने <ul style="list-style-type: none"> • खाद्य सुरक्षाको प्रत्याभूति हुने • राष्ट्रिय उत्पादन बढने • रोजगारी सृजना हुने, • गरिवी न्यूनिकरण हुने 		चाहने जो कोहीलाई जग्गा लिजमा उपलब्ध गराउने, <ul style="list-style-type: none"> • जुन प्रयोजनका लागि जग्गा लिजमा लिएको हो सोही प्रयोजनका लागि उपयोग भए नभएको अनुगमन गर्ने

२.२.२ सहकारी तथा गरिबी निवारण

क. नतिजा सूचक

सि.नं.	सूचक	एकाई	आ.व २०७५/०७६ को उपलब्धि	आ.व २०७६/०७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व २०७७/०७८ को लक्ष्य
१	सहकारी संघ संस्थाको कूल बचत	रु. अर्बमा	३४७	७	७
२	सहकारी संघसंस्थाको ऋण लगानी	रु. अर्बमा	३३८	११	११
३	सहकारी संघ र संस्था संख्या	संख्या	३४७६३	४६२	३३५
४	सहकारी संघ संस्थाको कुल सदस्यता	संख्या (लाखमा)	६६	१	१
५	सहकारी संघसंस्थाको शेयरपूँजी	रु. अर्बमा	७७	४	१
६	सहकारी तालिम तथा प्रशिक्षण	जना	८१०	१०००	१०००
७	गरिब घर परिवारलाई परिचय पत्र वितरण	जिल्ला	२६	२३	२८

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/०७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३३६००१०१	गरिब घर परिवार पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> गरिब घरपरिवारको पहिचान भएको हुने, गरिब घरपरिवारलाई परिचय-पत्र वितरण हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २६ वटा जिल्लाका २४१ स्थानीय तहमा गरिब घरपरिवार पहिचान भएको, २६ वटा जिल्लाका २४१ गरिब घरपरिवार परिचय-पत्र वितरण भएको, गरिवी निवारण सम्बन्धी तथ्यांक संकलन कार्यका लागि ३९ जिल्लामा प्रशिक्षक तथा प्रशिक्षण तालीम सम्पन्न भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> २६ वटा जिल्लाका २४१ स्थानीय तहमा पहिचान गरिएका गरिब घरपरिवारलाई परिचय-पत्र वितरण गर्ने। २८ जिल्लाका सबै स्थानीय तहमा गरिब परिवार पहिचान गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हलसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/०७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> • थप २३ जिल्लामा संचालित गरिव घर परिवार पहिचान तथा परिचय पत्र वितरण कार्यक्रमका लागि ५ लाख ३५ हजार घर परिवारको तथ्यांक केन्द्रीय सर्भरमा प्राप्त भएको, • गरिव घर परिवार पहिचान तथा परिचय पत्र वितरण कार्यक्रमको तालिम संचालन लगायतका कार्यक्रमका लागि स्थानीय तहमा रु ४५ करोड वित्तिय हस्तान्तर भएको, • १२ जिल्लाका जिल्ला समन्वय समितिका गणक तथा सुपरीवेक्षकहरुलाई तालिम कार्यक्रमका लागि रु २ करोड ४३ लाख १ हजार हस्तान्तरण भएको, • गरिव घर परिवार पहिचान तथा परिचय पत्र वितरण निर्देशिका, २०७५ जारी भएको, • गरिव घर परिवार पहिचानको तथ्यांक संकलन गर्न Tablet Based & Web Based Application निर्माण भएको, • गरिवसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम अन्तर्गत गरिवी सूचकाङ्कमा पछि परेका सात प्रदेशका १४ गा.पा./नगरपालिका अतिविपन्न समुदायमा उनीहरुको जीवनस्तर उकास्न गरिव लक्षित विशेष कार्यक्रम संचालन गर्न रु.५०/५० लाख सम्बन्धित स्थानीय तहमा निकासा पठाईएको, • गरिवसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम अन्तर्गत 	

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हलसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/०७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					३६ जिल्लामा रहेको विँउ पूजा चालुकोष जिल्ला समन्वय समिति मार्फत स्थानीय तहमा हस्तान्तरण गर्ने व्यवस्था भएको।	
२.	३३६०३०१२	सहकारी प्रशिक्षण तथा अनुसन्धान केन्द्र	४	<ul style="list-style-type: none"> नियामक निकायको जनशक्ति क्षमता तथा नेतृत्व विकास भएको हुने, सहकारीकर्मीहरूको क्षमता, नेतृत्व, व्यवस्थापन सीप विकास भई स्वरोजगारी सृजना, आय आर्जन, व्यवसायिक क्रियाकलापमा वृद्धि भई समग्रमा गरिबी निवारणमा सहयोग पुगेको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नियामक निकायको जनशक्ति क्षमता तथा नेतृत्व विकास कार्यक्रम सञ्चालन भएको, सहकारीकर्मीहरूको क्षमता, नेतृत्व, व्यवस्थापन सीप विकास भई स्वरोजगारी सृजना, आय आर्जन वृद्धि, व्यवसायिक क्रियाकलापमा वृद्धि भई समग्रमा गरिबी निवारणमा सहयोग पुगेको। स्थानीय तहका कर्मचारीहरूलाई सहकारीको ३४२ जना नियामक निकायका सहकारी शाखा/ फाँट हेर्ने कर्मचारीहरूलाई सहकारिता सम्बन्धी ज्ञानका अतिरिक्त नियमन गर्न अनुशिक्षण गरी सक्षम बनाइएको, संघ प्रदेश र स्थानिय तहका १७९ जना कर्मचारीहरूलाई सहकारी सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम दिई दक्ष प्रशिक्षक तयार भएको, सहकारी संघ संस्थाहरूमा कार्यरत कर्मचारी तथा सञ्चालकहरू मध्येबाट १०० जना प्रशिक्षक तयार भएको, ११३ जना सहकारीका सञ्चालक तथा व्यवस्थापकहरूलाई नेतृत्व विकास तथा व्यवस्थापन तालिम प्रदान गरिएको, 	<ul style="list-style-type: none"> सहकारी संघ संस्थाहरूको सञ्चालक तथा कर्मचारीहरूको सीप विकास, सशक्तीकरण, क्षमता विकास, रोजगारीमूलक कार्यको लागि १५ दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण तथा सहकारी नेतृत्व तथा व्यवस्थापन विकास तालिम ५/५ वटा सञ्चालन गरी २५० जनशक्तिको क्षमता विकास गर्ने। १७५ जना सहकारी संस्थाको सञ्चालक तथा कर्मचारीहरूको लागि नेतृत्व विकास तथा व्यवस्थापन तालिम प्रदान गर्ने, १७५ जना सहकारी संस्थाको सञ्चालक तथा कर्मचारीहरूको लागि सहकारी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम प्रदान गर्ने, १७५ जना सहकारी व्यवसायमा संलग्न सञ्चालक कर्मचारीहरूलाई उनिहरूले गरिआएको व्यवसाय प्रवर्द्धनका लागि व्यवसाय प्रवर्द्धन तालिम प्रदान गर्ने, बचत तथा ऋणको मुख्य व्यवसायमा संलग्न संस्थाका सञ्चालक तथा कर्मचारीहरूलाई वित्तिय व्यवस्थापन तथा COPOMIS तालिम प्रदान गर्ने, नियामक निकायहरूका १०० जना कर्मचारीहरूलाई प्रशिक्षक प्रशिक्षण तथा पूनर्ताजगी तालिम प्रदान गर्ने, विभिन्न स्थानीय तहका १७५ जना

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हलसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/०७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> विगत २ वर्ष अगाडि केन्द्रबाट सञ्चालित लेखा व्यवस्थापन तथा प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिमको प्रभावकारिता अध्ययन र तालिम पाठ्यक्रम परिमार्जनको लागि तालिम आवश्यकता पहिचान सम्बन्धी अध्ययन भएको। 	<p>सहकारी शाखा हेर्ने कर्मचारीहरूलाई सहकारिताको आधारभुत ज्ञानको साथै COPOMIS operation सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> तालिम आवश्यकता पहिचान, तालिम प्रभावकारिता अध्ययन, व्यवस्थापन परामर्श र पाठ्यक्रम स्तरोन्नति सम्बन्धी कार्य गर्ने,
३.	३३६०३१०१	सहकारी क्षेत्र सुदृढीकरण आयोजना	३,५	<ul style="list-style-type: none"> सहकारी मूल्यमान्यता र सिद्धान्तको प्रचलनबाट सहकारी आन्दोलनको गुणात्मक विकासमा सहयोग पुगेको हुने, सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन र विकास कार्यमा सहयोग पुगेको हुने, सहकारीमा लक्षित वर्ग तथा समूहको आवद्धता वृद्धि भई नागरिक सशक्तीकरण भएको हुने, सहकारी उद्यम व्यवसाय विस्तार भई उत्पादन वृद्धि तथा रोजगारी सृजना भएको हुने, सहकारी शिक्षा,सूचना र संचारको विकास भएको हुने, सहकारी क्षेत्रमा सुशासन कायम भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ७७ जिल्लामा सहकारी संघसंस्थाहरूको प्रवर्द्धन, कृषक, महिला तथा लक्षित वर्गका समूहको सहकारीकरण, निष्क्रिय सहकारी संस्थाको दर्ता खारेजी, ५८७ वटा संघसंस्थाहरूको सघन अनुगमन, १,८६८ सहकारीहरूको नियमित अनुगमन कार्यहरू सम्पन्न भएको, ८,५११ व्यक्तिहरूलाई सीप तथा क्षमता विकास तालिम सम्पन्न भएको, सहकारी व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्ने क्रममा विभिन्न ९ वटा सहकारी उद्यमहरू संचालनको लागि पुँजीगत अनुदान प्रदान भएको, राष्ट्रिय, केन्द्रीय, प्रदेश तथा जिल्ला तहका सहकारी संघहरूको क्षमता विकास तथा संस्थागत सुदृढीकरण अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत १५ वटा सहकारीहरूलाई अनुदान वितरण भएको, स्याङ्जा जिल्लामा निर्माणाधीन शितभण्डार निर्माणको लागि आवश्यक 	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश तथा स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा सहकारी औद्योगिक क्षेत्र स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याउन पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन गर्ने। महानगरपालिकासँगको सहकार्यमा कृषि उत्पादनको सहकारी बजारस्थल निर्माण तथा सञ्चालनका लागि पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन (पोखरा उपमनपा) गर्ने। स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा पुराना साझा (सहकारी) संघ संस्थाहरूको सम्पत्ति संरक्षण र उपयोग गरी स्थानीय कृषि उत्पादनको सञ्चय, प्रशोधन र बजारीकरण कार्यक्रमका लागि सञ्चालन अनुदान दिने। प्रदेश तथा स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा सहकारी चिनी कारखाना स्थापना (प्रदेश २ मा खाँडसारी चिनी प्लान्ट एवं प्रदेश २ र ५ मा मझौला चिनी कारखाना स्थापनार्थ पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन) गर्ने, विगत वर्षदेखि निर्माणाधीन चितवन र स्याङ्जाका शीत भण्डार निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हलसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/०७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>रकम स्थानीय तहमा वित्तिय हस्तान्तरण भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • फलफूल तथा तरकारी उत्पादनको प्रभावकारी व्यवस्थापन तथा बजारीकरणका लागि सहकारी संस्थाहरुको क्षमता अभिवृद्धि तर्फ २५ वटा सहकारी संस्थालाई सहयोग प्रदान भएको, • ३२ वटा मध्ये २५ वटा संकलन केन्द्र सम्पन्न भई प्रदेश तथा स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएको, • सहकारी तथा गरिवी सम्बन्धी व्यवस्थापन सुचना प्रणालीमा (COPOMIS) ३२५१ सहकारी संस्था आवद्ध भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • कार्यक्रम अनुदान (राष्ट्रिय महासंघ तथा केन्द्रीय, प्रदेश र जिल्ला तहका संघलाई संस्थागत विकास अनुदान) दिने, • सहकारी संस्थाहरूसँगको साझेदारीमा व्यावसायिक आयोजनाका लागि पूँजीगत अनुदान (उत्पादनमूलक २२ र उपभोक्ता भण्डार दिने, • ठूला सहकारी आयोजनाको पूर्व लेखाजोखा तथा अनुदान प्राप्त सहकारी आयोजनाको अनुगमन गर्ने, • सम्पत्ति शुद्धीकरणसम्बन्धी सुपरिवेक्षण अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ५६७.४२ करोड, पुँजीगततर्फ रु.२५५.२७ करोड र वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु ५०.०० करोड गरी जम्मा रु. ८७२.६९ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

२.३ वन तथा वातावरण

क नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	प्रभाव				
१.१	वन क्षेत्रबाट प्राप्त अनुमानित राजस्व रकम	रु. अर्ब	३.११	३.५	४
१.२	वृक्षरोपण गरिएको क्षेत्रफल	हेक्टर	४०००	७०००	१००००
१.३	बिरुवा उत्पादन	गोटा (हजारमा)	२०५००	२२०००	२५०००
१.४	वन अनुसन्धानको स्थायी नमुना प्लटहरुको पुनः वन मापन	संख्या	०	८४२	२५०
१.५	वनजंगल घनत्व	रुख प्रतिहेक्टर	४३०	४३०	४४०
१.६	वन विज्ञानका स्नातक तहका विद्यार्थीहरुको लागि इन्टर्नशीप	जना	०	२००	४००
१.७	वन्यजन्तुको पालन	प्रजाति	-	२	२
१.८	वन उद्यमको विकास तथा प्रवर्द्धन	गोटा	२०००	२०००	२०००
१.९	वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन भएको क्षेत्रफल	हेक्टर (हजारमा)	८४	९०	९५
१.१०	साझेदारी वन विकास	हेक्टर (हजारमा)	७५.६६५	७५.६६५	७५.६६५
१.११	दर्ता भएका निजी वन विकास	हेक्टर (हजारमा)	२.३६०	२.५००	३
१.१२	कबुलियती वन विकास	हेक्टर (हजारमा)	४५.०४३	४५.०४३	४५.०४३
१.१३	गैर काष्ठ वनपैदावारको व्यावसायिक खेती गरिएको कुल क्षेत्रफल	हेक्टर	०.०	४००	८००
१.१४	संरक्षित क्षेत्रमा पर्यटक	संख्या (हजारमा)	७००.०	७५०.०	८००
१.१५	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा वन क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	१.७७	१.८०	१.९
१.१६	वायु प्रदूषणको कारणबाट हुने मृत्युदर	प्रति लाख	१२०	११०	१००
२	असर				
२.१	वन क्षेत्रले ओगटेको क्षेत्रफल	प्रतिशत	४४.७४	४४.७४	४४.७
२.२	संरक्षित क्षेत्रले ओगटेको क्षेत्रफल	प्रतिशत	२३.३९	२३.३९	२३.३९
२.३	जैविक पिण्ड	टन प्रतिहेक्टर	१९४.००	१९४.००	१९८

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
२.४	लोपोन्मुख, सङ्कटापन्न र जोखिममा परेका प्रजाति/वनस्पति संरक्षण	प्रजाति	५०६.००	५०६.००	५०६.
२.५	संकटापन्न अवस्थामा रहेका प्राणीहरूको प्रजाती संरक्षण कार्ययोजना	प्रजाति	५.००	५.००	५.००
२.६	दुर्लभ लोपउन्मुख सङ्कटापन्न र जोखिमयुक्त वनस्पति प्रजाति संरक्षण कार्ययोजना निर्माण	संख्या	०.००	२.००	४.००
२.७	वायु प्रदूषणको औसत मात्रा (पि एम २.५)	माइक्रोग्राम प्रति घनमिटर	५३.००	५०.००	४८.००
२.८	वायुमा सस्पेन्सन पार्टिकुलेटको गाढापन (TSP, Intensity, per m3, २४ घण्टाको औषत) (मापन केन्द्रको आधारमा)	माइक्रोग्राम प्रति घनमिटर	२३०.००	२१०.००	१९०
२.९	वायुमण्डलमा तुर्बोलो (PM 10)को गाढापन (२४ घण्टाको औषत) (मापन केन्द्रको आधारमा)	माइक्रोग्राम प्रति घनमिटर	१२०	११०	१००
२.१०	सल्फरडाइअक्साइडको गाढापन (२४ घण्टाको औषत)	माइक्रोग्राम प्रति घनमिटर	.	.	-
२.११	सुरक्षित रूपमा प्रशोधन गरिएको उद्योग प्रतिष्ठानको फोहोर पानीको अनुपात	प्रतिशत	५.००	७.००	१०.००
२.१२	प्रशोधन नगरिएको औद्योगिक फोहोर पानीको अनुपात	प्रतिशत	९५.००	९०.००	८५.००
२.१३	जलवायु परिवर्तन अनुकूलन योजना तयार भई कार्यान्वयन भएका स्थानीय तह	संख्या	२१७.००	२८०.००	३५०.००
३	प्रतिफल				
३.१	काठ उत्पादन	घनफिट (लाख)	१९४	२००	२२५
३.२	दाउरा उत्पादन	चट्टा संख्या	४०००	४२००	४५००
३.३	संकटापन्न अवस्थामा रहेका प्राणीहरूको प्रजनन केन्द्र स्थापना गरी संरक्षण	प्रजाति संख्या	४	४	४
३.४	स्थानान्तरण गरी संरक्षण गरिएका प्राणीहरूको प्रजाति	प्रजाति संख्या	४	४	४
३.५	बाघ संख्या - गणना/अनुगमन	संख्या	२३५	२३५	२३५
३.६	गैडा संख्या - गणना/अनुगमन	संख्या	६४५	६४५	६४५
३.७	अर्ना संख्या - गणना/अनुगमन	संख्या	४४१	४४१	४५३
३.८	बाहसिंगा संख्या - गणना/अनुगमन	संख्या	२२४६	२२४६	२२५०
३.९	गौरीगाई संख्या - गणना/अनुगमन	संख्या	४७३	४७३	४८०
३.१०	कृष्णसार संख्या - गणना/अनुगमन	संख्या	३००	३२०	३२०
३.११	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	संख्या (हजारमा)	२२	२३	२३
३.१२	निजी वन/पारिवारिक वन	हेक्टर (हजार)	३	५	१०

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
३.१३	कबुलियती वन हस्तान्तरण	हेक्टर (हजार)	४५.०४३	४५.०४३	४५.०४३
३.१४	घाँसे मैदान व्यवस्थापन	हेक्टर	३५०	१८००	१८००
३.१५	वृक्षरोपण गरिएको क्षेत्रफल	हेक्टर	४०००	७०००	१००००
३.१६	वन क्षेत्रको अतिक्रमण हटाइएको क्षेत्रफल	हेक्टर	३५००	२५००	२५००
३.१७	वन्यजन्तुको पालन	प्रजाति	-	२	२
३.१८	वन उद्यमको विकास तथा प्रवर्द्धन	गोटा	२०००	२०००	२०००
३.१९	वनस्पति सम्बन्धी डीएनए बैंक	प्रजाति संख्या	०	५०	१००
३.२०	सङ्कटापन्न प्राणी/जीव प्रजाति सम्बन्धी डीएनए बैंक	प्रजाति संख्या	१०	१०	१०
३.२१	पानी मुहान, पोखरी संरक्षण र सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन	गोटा	२१३	२३५	२५०
३.२२	गल्छी/पहिरो/ खहरे नियन्त्रण तथा रोकथाम	गोटा	१६५	२०१	२२०
३.२३	भूमिगत जलपुनर्भरण/संरक्षण पोखरी/तालतलैया संरक्षण	गोटा	६०	११६	१२८
३.२४	नदि तथा खोला किनार स्थिरिकरण/व्यवस्थापन	कि.मी	२५.९७	१९.७	२९
३.२५	पर्यापर्यटन क्षेत्र प्रवर्द्धन	स्थान	१६	१८	२०
३.२६	शहरी हरित उद्यान निर्माण तथा व्यवस्थापन (स्थानीय तह संगको सहकार्यमा) (वार्षिक)	संख्या	४	१४	३
३.२७	बस्ती तथा बजार संरक्षण (पहिरो नियन्त्रण)	संख्या	१३	२७	५०
३.२८	बायो इन्जिनियरिड गरेको क्षेत्रफल (खोला किनारा संरक्षण)	हेक्टर	२७	१५	४०
३.२९	वायु गुणस्तर मापन केन्द्र स्थापना	संख्या	१७	२४	३०
३.३०	वायु गुणस्तर मापन केन्द्र स्थापना (ओजोन, Sox, Nox का लागि)	संख्या			१
३.३१	Real time ध्वनी प्रदुषण मापन केन्द्र स्थापना तथा संचालन	संख्या		३	२
३.३२	Real time जल प्रदुषण मापन केन्द्र स्थापना तथा संचालन	संख्या		१	१
३.३३	वातावरणीय अध्ययन तथा मापदण्ड कार्यान्वयनको अनुगमन (वार्षिक)	संख्या	१५०	२१०	२५०
३.३४	वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन भएका आयोजनाको वातावरणीय परिक्षण	संख्या	१०	१०	१०
३.३५	जलवायुमैत्री गाउँ (smart village) अनुगमन (वार्षिक)	संख्या	४२	४२	३०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३३९००१०१	नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय अनुकूलनका उपायहरू कार्यान्वयन हुने, जलवायु परिवर्तन अनुकूलनलाई योजना तथा विकास प्रक्रियामा मुलप्रवाहीकरण हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ४३ वटा स्थानीय तहहरूमा अनुकूलनका आयोजनाहरू संचालनमा भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ४३ वटा गाउ तथा नगरपालिकामा भौतिक पूर्वाधार निर्माण, आय आर्जन, क्षमता विकास, जलवायुजन्य जोखिम न्यूनीकरणका कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने।
२	३३९००१०२	रेड फरेष्टी तथा जलवायु परिवर्तन कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय रेडप्लस रणनीति तयार हुने, राष्ट्रिय वन सूचना प्रणाली संचालन हुने, वन आधार बिन्दु (FRL) तयार हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय रेडप्लस रणनीति तयार भएको, राष्ट्रिय वन अनुगमन कार्य भएको, सरोकारवालाहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> मुख्य रुख प्रजातिहरूको आयतन र वायोमास मोडल तयार गर्ने, सेफगार्ड सूचना प्रणाली स्थापना र संचालन गर्ने, राष्ट्रिय वन एकीकृत सूचना प्रणाली स्थापना गर्ने, वनको आधार बिन्दु अध्यावधिक गर्न अध्ययनहरू गर्ने, क्षमता अभिवृद्धिका कार्यहरू गर्ने।
३	३३९००१०३	पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> जलवायु जन्य सङ्कटासन्न न्यूनीकरण तथा जलवायु अनुकूलन हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २०० वटा वडा स्तरीय स्थानीय अनुकूलन योजना तयारी भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> २०० वटा वडा स्तरीय स्थानीय अनुकूलन योजना कार्यान्वयन गर्ने, १५४ वटा मुहान संरक्षण गर्ने, १०५ वटा सिंचाइ पोखरी निर्माण गर्ने, ७००० परिवारले जलवायु मैत्री तरकारी खेतीको अभ्यास गर्ने।
४	३२९०१०४	राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> नदी प्रणालीमा आधारित रही चुरे भावर क्षेत्रको एकीकृत संरक्षण तथा व्यवस्थापन हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २९ वटा नदी प्रणालीमा भू संरक्षणका एकीकृत क्रियाकलापहरू कार्यान्वयनमा भएको, १८.५ कि.मि. नदी तथा खोला किनारा स्थिरीकरण भएको, २०० वटा गल्छी पैरो नियन्त्रण भएको, ८६ स्थानमा भूमिगत जल पुनर्भरण र सतहमुनिको पानी उपयोग भएको, १५ स्थानमा पर्यापर्यटन क्षेत्र प्रवर्द्धन भएको, १२ वटा ताल तलैयाको संरक्षण भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> ४५ वटा नदी प्रणालीमा भू संरक्षणका एकीकृत क्रियाकलापहरू कार्यान्वयनमा गर्ने, २२.३१ कि.मि नदी खोला किनार स्थिरीकरण गर्ने, १३८ वटा गल्छी पैरो नियन्त्रण गर्ने, ४ स्थानमा क्षतीग्रस्त भूमि पुनर्स्थापना गर्ने, २० लाख वनको विरुवा उत्पादन गर्ने, १३५ हे.मा कृषि वन विस्तार तथा प्रवर्द्धन गर्ने, १३९ हे. तारवार सहितको वृक्षारोपण गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> ४६,५०० फलफूलको विरुवा उत्पादन/खरिद भएको, ४,४०,०००विरुवा उत्पादन तथा वृक्षारोपण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ५८ वटा भूमिगत जल पूनर्भरण गर्ने, ६९ हे. हरित पेटी निर्माण गर्ने, २७ वटा ताल तलैया प्रवर्द्धन गर्ने, ११ वटा पर्यटकीय क्षेत्र प्रवर्द्धन गर्ने ।
५	३२९००१०५	समृद्धिका लागि वन		<ul style="list-style-type: none"> वन क्षेत्रको उत्पादकत्व वृद्धि गरी राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा योगदान हुने, वन उद्यमको विकास र विस्तार हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ कार्यक्रम । 	<ul style="list-style-type: none"> प्रति प्रदेश १ नमूना गरी जम्मा ७ वटा नमूना कृषि वन कार्यक्रम गर्ने, प्रदेश १ र २ मा सर्शत अनुदान मार्फत २६३३२ हे. वैज्ञानिक एवं दिगो वन व्यवस्थापन गर्ने, जडिवुटी उत्पादन तथा प्रशोधन क.लि.लाई १० करोड ऋण उपलब्ध गराउने, वन क्षेत्रमा सरल ऋण कर्जाको थालनी गर्ने ।
६	३२९००१०८	जलवायु उत्थानशील चुरे कार्यक्रम		<ul style="list-style-type: none"> चुरे संरक्षण कार्यक्रममा योगदान हुने 	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ कार्यक्रम । 	<ul style="list-style-type: none"> नदी स्तरीय व्यवस्थापन योजना तयारी गर्ने, स्थानीय स्तरमा समुहहरूको स्थापना र परिचालन गर्ने ।
७	३२९०११०१	राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	१ र २	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय वनको संरक्षण, व्यवस्थापन तथा दिगो उपयोग हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ५ वटा वनस्पति प्रजाति संरक्षण कार्य योजना तयार कार्य भइरहेको, सामुदायिक तथा सहकारीमा आधारित प्रस्तावहरू छनौट गरी उद्यम प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्य भइरहेको, वन उपभोक्ता समूह मार्फत विरुवा उत्पादन तथा वृक्षारोपण कार्य संचालनको तयारी भइरहेको, ३० वटा भन्दा बढी राष्ट्रिय प्राथमिकतामा प्राप्त आयोजनाको अनुगमन भएको, CITES सम्बन्धी प्रतिवेदन तयारी तथा पेश गरेको । 	<ul style="list-style-type: none"> १० वटा वन सम्बन्धी कानूनहरू समय सापेक्ष संशोधन तथा निर्माण गर्ने, कम्तिमा ३० वटा वन उद्यमका लागि अनुदान दिने, ३ वटा संकटापन्न प्रजातिको संरक्षण योजना कार्यान्वयन गर्ने, ३ वटा संकटापन्न प्रजातिको संरक्षण योजना तयारी गर्ने, अन्तर प्रादेशिक क्षेत्रमा फैलिएको वन क्षेत्रको रणनीति योजना तयारी गर्ने, १० वटा शहरमा शहरी वन विकास गर्ने, १०० वटा राष्ट्रिय प्राथमिकतामा प्राप्त आयोजनाको अनुगमन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<ul style="list-style-type: none"> • CITES महासन्धिको प्रतिवेदन गर्ने।
८	३२९०११०२	जलाधार संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> • ४ वटा वृहत जलाधार प्रणालीमा रहेर भू संरक्षण तथा व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरू संचालन हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • १५ वटा गल्छी/पहिरो नियन्त्रण कार्य सम्पन्न भएको, • १२ वटा पानी मूहान/श्रोत संरक्षण तथा व्यवस्थापन भएको, • ९ कि.मि. खोला किनारा संरक्षण कार्य सम्पन्न भएको, • ७ वटा संरक्षण तथा सिर्चाई पोखरी निर्माण कार्य सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • ६ स्थानमा ग्रामिण सडकसंग भू-संरक्षण कार्यको नमुना प्रदर्शन निर्माण गर्ने, • ३१ स्थानमा आकस्मिक बाढी/पहिरो विपद् व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालन गर्ने, • २७ लाख ५० हजार बहुवर्षीय विरुवा उत्पादन गर्ने, • ९ स्थानमा पानी श्रोत संरक्षण एकीकृत कार्यक्रम संचालन गर्ने, • १४ कि.मि. हरित पेटी सहितको खोला/नदी किनारा संरक्षण गर्ने, • ३१ वटा एकीकृत भूक्षय रोकथाम तथा पहिरो व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
९	३२९०१९०१	प्रकृतिमा आधारित पर्यटन कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> संरक्षण क्षेत्र, सिमसार क्षेत्र तथा वन क्षेत्रहरूलाई प्रकृतिमा आधारित पर्यटन गन्तव्य रूपमा विकास हुने 	<ul style="list-style-type: none"> २ वटा विद्युतीय पर्यटक सूचना केन्द्र निर्माण भएको, १ वटा हात्तीको बाथटब निर्माण भएको, २ वटा प्रकृतिमा आधारित पर्यटन कार्ययोजना निर्माण भएको, ३० जनालाई प्रकृति पथ (नेचरगार्ड) तालिम दिइएको, ८ वटा होमस्टेलाई पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि सहयोग भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ४ वटा पर्यटक सूचना केन्द्र निर्माण तथा व्यवस्थापन गर्ने, २ वटा क्यानोपी त्रिज निर्माण गर्ने, ७ वटा वन्यजन्तु मैत्री अवलोकन मचान निर्माण गर्ने, २४ कि.मी. सबै मौसममा चल्ने बाटो निर्माण गर्ने, २० कि.मि. हाईकिङ ट्रेल निर्माण गर्ने, ४ वटा Signage Plan तयार, १ पटक मुर्मा गाउँलाई Antique Village को रूपमा संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने, ४० हेक्टर क्षेत्रमा कृष्णसारको लागि बासस्थान व्यवस्थापन गर्ने, ४ वटा स्थानीय संस्कृति झल्कने सामुदायिक संग्रालय स्थापना तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
१०	३२९०२१०१	जडिबुटी विकास कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> वनस्पतिको अध्ययन अनुसन्धान खेती प्रविधि विस्तार वनस्पतिहरूको गुण परिक्षण तथा प्रमाणीकरण प्रयोगशाला निर्माण तथा स्तरोन्नती 	<ul style="list-style-type: none"> काठमाडौं र बाँकेको प्रयोगशाला भवन निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको, ८ स्थानमा २७६७९६ संख्यामा जडीबुटी गुणस्तरीय विरुवा र ४६००० संख्यामा फलफूलको विरुवा उत्पादन भएको, ११ वटा भन्सार नाकाहरूमा जडिबुटी पहिचान प्रयोगशाला सम्बन्धी अध्ययन भएको, १६ प्रजातिका वनस्पतिको ४८ वटा सारतत्वहरूको एण्टीमाइक्रोबियल क्षमता परीक्षण गरिएको, कर्णाली क्षेत्रमा व्यावसायिक जडिबुटी खेती गर्न २८ पकेट पहिचान भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> काठमाडौंमा अत्याधुनिक प्रयोगशालाको निर्माण सम्पन्न गर्ने, सेवाग्राहीबाट प्राप्त १५०० नमूनाहरूको ट्रेड सपोर्ट विश्लेषण, प्रमाणीकरण, गुण नियन्त्रण तथा सिफारिस सेवा गर्ने, ८ लाख जडीबुटी गुणस्तरीय विरुवा उत्पादन गर्ने, ५ वटा नमूना तथा २ वटा साना नर्सरी निर्माण गर्ने, ७ प्रजातिहरूको गुणस्तर विकासको लागि खेती प्रविधि अनुसन्धान गर्ने, ८ स्थान/प्रजातिहरूमा भेराईटी विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> सेवाग्राहीबाट प्राप्त ८८२ नमूनाहरूको विश्लेषण, प्रमाणीकरण तथा सिफारिस कार्य सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> वनस्पतिहरूको DNA Isolation र PCR तथा Sequencing गर्ने, कम्तिमा ४० जडिवुटी अध्ययन अनुसन्धान कार्यक्रम गर्ने, कर्णाली प्रदेशमा जडीबुटी पकेट क्षेत्र कार्यक्रमको कार्यान्वयन हुने, सूदूरपश्चिम प्रदेशमा जडिवुटी पकेट क्षेत्र कार्यक्रम कार्यान्वयनको शुरुवात हुने ।
११	३२९०२१०२	वनस्पति संरक्षण तथा उद्यान विकास आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> वनस्पति उद्यानहरूको संचालन तथा व्यवस्थापन हुने, दुर्लभ तथा लोपोन्मुख वनस्पतिको संरक्षण हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ८ वनस्पति उद्यानहरूमा ११९७६७ गोटा मौसमी शोभनीय फूल बिरुवा उत्पादन भएको, ८ वनस्पति उद्यानहरूमा ७२३०४ बहुवर्षीय शोभनीय फूल बिरुवा उत्पादन भएको, ११ वनस्पति उद्यानहरूमा विभिन्न किसिमका ल्याण्डस्केप जाती विशेष उद्यानहरू व्यवस्थापन भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ११ वटा उद्यानको विकास , व्यवस्थापन र पूर्वाधार सुधार हुने, Seed Gene Bank संचालनको लागि उपकरण खरिद गर्ने, ५ स्थानमा वनस्पति उद्यान निर्माण गर्ने, १ लाख Avenue वृक्षारोपणका बिरुवा उत्पादन गर्ने, ९० Thematic Garden सौन्दर्यीकरण तथा जैविक विविधता संरक्षण गर्ने ।
१२	३२९०२१०३	वनस्पति अध्ययन अनुसन्धान तथा बजारीकरण कार्यक्रम	६	<ul style="list-style-type: none"> हर्वेरीयम नमूना पहिचान, संरक्षण, व्यवस्थापन तथा Digitization हुने, नेपाल फ्लोरा कार्यक्रम कार्यान्वयन हुने, वनस्पति प्रजातिहरूको अध्ययन अनुसन्धान तथा बजारीकरण हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> A handbook of flowering plants of Nepal Vol.3, Fern and Fern Allies of Nepal Vol.3 र A handbook of Algal Flora of Nepal Vol.1 को पहिलो ड्राफ्ट तयार भएको, संकलित ६ वटा नमूनाहरूको सुगन्धित तेल प्रशोधन गरी GCMS बाट परीक्षण गर्ने कार्य सम्पन्न भएको, Coelogyne (Orchid) र Saffron को टिप्युकल्चर प्रविधि विकास कार्य भएको, जैविक परम्परागत ज्ञानको अभिलेखीकरणको ढाँचा र Community Protocol तयारी सम्बन्धमा IUCN नेपालसँगको सहकार्य भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> १५ वनस्पति प्रजातिहरूको गुणस्तर निर्धारण, रसायन विश्लेषण, प्रविधि विकास तथा विस्तृत अध्ययन गर्ने, १७०००० हर्वेरीयम नमूनाहरूको housing, संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने, फ्लोरा अफ नेपाल कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने, ३०००० हर्वेरीयम नमूनाहरूको Digitization कार्य गर्ने, ५० प्रजातिका वनस्पतिहरूको DNA Barcoding, genomic characterization अध्ययन गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> १२०० वटा वनस्पति सम्बन्धी परम्परागत ज्ञानको विवरण Card Catalogue मा प्रविष्टि भएको । 	
१३	३२९०३०११	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	२	<ul style="list-style-type: none"> साधारण प्रशासनिक खर्च र प्राणी उद्यानहरूको निर्माण व्यवस्थापन, मध्यवर्ती क्षेत्र सहयोग कार्यक्रम गर्ने, 	<ul style="list-style-type: none"> ३ वटा (डल्फिन, सारस र कस्तुरी मृग) प्रजाति संरक्षण कार्य योजना निर्माणको कार्य भैरहेको, ६ कि.मि. प्राणी उद्यान फेन्सिङ भएको, २ वटा प्राणी उद्यानहरूको DPR तयार भैरहेको, रा.नि. तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐनको दफा २५क. बमोजिम मध्यवर्ती क्षेत्रहरूलाई सहयोग भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ३ वटा प्रजातीका वन्यजन्तुको अनुगमन तथा गणना गर्ने, २ वटा प्राणी उद्यानहरूको DPR तयार गर्ने, १३ कि.मी. प्राणी उद्यान फेन्सिङ गर्ने, ४ वटा वन्यजन्तु पक्राउका होल्डिङ केज निर्माण गर्ने, ९ वटा वन्यजन्तु प्रजातिका कार्ययोजना छपाई गर्ने, वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरण गर्ने, रा.नि. तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐनको दफा २५क. बमोजिम मध्यवर्ती क्षेत्रहरूलाई सहयोग गर्ने।
१४	३२९०३१०१	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> वासस्थान संरक्षण हुने, मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन हुने, वन्यजन्तुको अध्ययन अनुसन्धान, सर्वेक्षण हुने, पर्यापर्यटन प्रवर्द्धन हुने, भौतिक पूर्वाधार निर्माण हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ६२५ हे. घाँसे मैदान निर्माण तथा व्यवस्थापन भएको, ७२ वटा वन्यजन्तुका पानी पोखरी निर्माण तथा व्यवस्थापन भएको, ७३४ कि.मि. वनपथ तथा गोरेटो बाटो निर्माण तथा मर्मत भएको, २१ कि.मी. मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरणका लागि मेषजाली सहितको तारवार र सोलार फेन्स निर्माण भएको, २६ वटा पर्यटक विश्रामस्थल निर्माण भएको, २६ वटा मचान (भ्यू टावर) निर्माण तथा मर्मत सुधार भएको, ११ वटा क्याम्पसाईट निर्माण भएको, २ वटा वन्यजन्तु उद्धार केन्द्र निर्माण भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> ३३०० हेक्टर घाँसे मैदान निर्माण तथा व्यवस्थापन गर्ने, १७१ वटा वन्यजन्तुका पानी पोखरी निर्माण तथा व्यवस्थापन गर्ने, २९५ कि.मि. वनपथ, गोरेटो बाटो तथा पर्यटकपथ निर्माण तथा व्यवस्थापन गर्ने, ८३ कि.मि. मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरणका लागि मेषजाली सहितको तारवार निर्माण गर्ने, १५ वटा मचान (भ्यू टावर) निर्माण गर्ने, ४ वटा वन्यजन्तु उद्धार केन्द्र निर्माण गर्ने, १३ वटा क्याम्पसाईट निर्माण गर्ने, ७ वटा प्रजातीको अनुगमन तथा गणना गर्ने, ६ वटा वन्यजन्तु पक्राउका होल्डिङ केज निर्माण गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> • ६५ हेक्टर अतिक्रमण नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन भएको, • ५७ पटक चोरी शिकार नियन्त्रण स्वीप अपरेशन सञ्चालन भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> • १०२ पटक चोरी शिकार नियन्त्रण स्वीप अपरेशन सञ्चालन गर्ने ।
१५	३२९०३१०२	सिमसार व्यवस्थापन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> • सिमसार क्षेत्रको संरक्षण तथा बुद्धिमतापूर्ण उपयोग हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • १० वटा रामसार/सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन/पुनर्स्थापना भएको, • २ वटा संरक्षित क्षेत्रका सिमसार क्षेत्रहरूको अध्ययन र अभिलेखीकरण भएको, • २ स्थानमा ताल क्षेत्रको थिप्रीकरण न्यूनीकरण एकीकृत कार्यक्रम सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • २५ वटा रामसार/सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन/पुनर्स्थापना गर्ने, • १०७ वटा वन्यजन्तुका पानी पोखरी, सिमसार क्षेत्र तथा ताल तलैया मर्मत सुधार गर्ने, • २ स्थानमा जलीय जैविक विविधताको अध्ययन गर्ने, • १७ वटा ताल क्षेत्रको थिप्रीकरण न्यूनीकरण एकीकृत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • ८ स्थानमा पानीको गुणस्तर मापन गर्ने ।
१६	३२९०४१०१	वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण आयोजना	६	<ul style="list-style-type: none"> • वनको सर्वेक्षण, वन सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान हुने 	<ul style="list-style-type: none"> • ४११ गोटा स्थायी नमुना प्लटहरूको मापन र पुनर्मापन सम्पन्न भएको, • बहु उपयोगी वन विकासका लागि वन उपयोग मस्यौदा रणनीति तयार भएको, • वनको प्रकार र पारिस्थितिकीय प्रणालीको नक्साङ्कनका लागि प्रस्तावना तयार भएको, • पुराना २११३८ वटा हवाईचित्रहरूको digitization कार्य सम्पन्न भएको, • १००० प्रति वनको जानकारी Peer Review Journal प्रकाशन भई वितरण भएको, • वन क्षेत्रसंग सम्बन्धित विभिन्न १० वटा अध्ययन अनुसन्धान भैरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> • वन विज्ञानका स्नातक तहका १८० विद्यार्थीहरूका लागि इन्टर्नशिप व्यवस्था गर्ने, • वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनको प्राविधिक परिक्षण गर्ने, • Vegetative Propagation बाट वृक्षारोपण गर्नको लागि उपयुक्त नर्सरी पद्धति विकास गर्ने, • विभिन्न मिचाहा प्रजातिको रोकथाम गर्ने उपायहरूको परीक्षण गर्ने, • नेपालमा बाँस प्रजातिको सर्वेक्ष गर्ने, • ५ वटा Shrub species को algometric equations तयार गर्ने, • उच्च हिमालमा रहेका २५० स्थायी नमुना प्लटहरू स्थापना तथा मापन गर्ने, • वनको प्रकार तथा पारिस्थितिकीय प्रणालीको नक्साङ्कन गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१७	३२९०५०११	वातावरण विभाग	१	<ul style="list-style-type: none"> वातावरण संरक्षण, वातावरण सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान तथा अनुगमन हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> सात वटै वायु गुणस्तर मापन केन्द्र स्थापनाको तयारी भइरहेको, २१ वटा Digital Display Board स्थापनाको तयारी भइरहेको, १०७ वटा उद्योगहरू अनुगमन भएको, ७ वटा आयोजनाहरूको वातावरणीय परीक्षण भएको, २९ वटा आयोजनाहरूको अनुगमन भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> प्रति प्रदेश १ वटा वातावरण मैत्री शहरी वृहत हरित उद्यान निर्माण गर्ने, स्थानीय तहको सहकार्यमा फोहरमैला व्यवस्थापन गर्ने, ४० वटा आयोजनाहरूको वातावरणीय अनुगमन गर्ने, ८ वटा आयोजनाहरूको वातावरणीय परीक्षण गर्ने, प्रयोगशाला सुदृढीकरण गर्ने, वातावरण प्रदूषण सम्बन्धी अनुगमन एवं निरीक्षण गरी नमूना संकलन गर्ने, १५० वटा उद्योग/आयोजना अनुगमन गर्ने ।
१८	३२९००१०७	स्वच्छ वातावरण		<ul style="list-style-type: none"> प्राकृतिक स्वच्छता र हरियाली कायम हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> देशका विभिन्न ठाउँमा १० वटा भन्दा बढी उद्यान निर्माण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> नमूनाको रूपमा १ वटा प्रदेशमा अस्पतालजन्य फोहरमैला व्यवस्थापनको कार्य गर्ने, स्थानीय तहको सहकार्यमा १२ वटा भन्दा साना तथा मझौला स्तरका उद्यान निर्माण गर्ने, काठमाडौं उपत्यकामा सडक पेटीमा शोभनीय प्रजातिको वृक्षारोपण गर्ने ।
१९	३२९०६०११	केन्द्रीय वन तालिम केन्द्र	६	<ul style="list-style-type: none"> कर्मचारी तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धि हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> १२० जना कर्मचारीहरूलाई तालिम दिइएको । 	<ul style="list-style-type: none"> १५० जना कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
२०	५०१२९१०१	जडिबुटी उत्पादन तथा कम्पनी लिमिटेड		<ul style="list-style-type: none"> जडिबुटीको उत्पादन र वजारिकरण हुने । 		<ul style="list-style-type: none"> जडिबुटी उत्पादन र प्रसोधन र बिक्री वितरण गर्ने ।

ग. बजेट

आ.ब.२०७७।७८ का लागि यस मन्त्रालयको लागि चालु तर्फ रु.८०३.४० करोड, पुँजीगत तर्फ रु. ४५३.७८ र वित्तीय व्यवस्था तर्फ रु १०.०० करोड गरी जम्मा रु. १२६७.१८ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

परिच्छेद ३
आर्थिक क्षेत्र

३.१ अर्थ मन्त्रालय

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाइ	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	बाली सुरक्षण प्रिमियम अनुदान	हेक्टर	१२७५	१२००	२४००
२	सामाजिक र सामुदायिक कार्यक्रम	संख्या	१६०	१५०	१५०
३	उद्यमशीलता विकास तालिम	संख्या	३८६	३५०	३५०
४	शीतघर निर्माण (ब्याज अनुदान)	मेट्रिक टन	-	-	५०००
५	साना किसान बैंक (विविध) कार्यक्रम	संख्या	४०५	४५०	४५०
६	लघु विमा सहयोग कार्यक्रम (पशुधन सुरक्षण)	संख्या (हजारमा)	११६.८४	७०.४	९१.४
७	पशुधन तथा कर्जा सुरक्षण तालिम	संख्या	६००	३२५	१२५
८	सहुलियतपूर्ण कर्जा ब्याज अनुदान	रु अर्बमा	-	२	५
९	लघु वित्त तथा विपन्न वर्ग कर्जा सुरक्षण	संख्या (हजारमा)	३५८.५	७७७.१	८००
१०	कृषि कर्जा सुरक्षण	संख्या	३८२९	३९१८	४५००
११	प्राविधिक शिक्षा तथा शैक्षिक बेरोजगार कर्जा सुरक्षण	संख्या	-	५	५१
१२	निर्यात कर्जा सुरक्षण	संख्या	-	-	५१
१३	निक्षेप सुरक्षण	संख्या (हजारमा)	२२१८०	२६१०४	२६५००

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३०५०००११	अर्थ मन्त्रालय	९	<ul style="list-style-type: none"> • मदिरा तथा सुर्तीजन्य पदार्थमा स्टिकरको प्रयोगमा ल्याइएको हुने, • मदिराको कार्टुनमा मात्र स्टिकर टाँस्ने गरेकोमा हाल प्रत्येक मदिराको बोतलमा स्टिकर टाँस्ने व्यवस्था भएको हुने, • स्टिकरको गुणस्तरमा सुधार आएको हुने, • सुर्ती तथा मदिरा जन्य पदार्थमा अन्तशुल्क निर्देशिका बनाएर व्यवस्थित भएको हुने, • नक्कली स्टिकरलाई नियन्त्रित गरिएको हुने, • शुरुमा स्थानीय स्तरमा अन्तशुल्क स्टिकर छापिने गरेकोमा हाल सुरक्षण कम्पनीमा छापिएको हुने, • ट्रयाक एण्ड ट्रेसको पद्धति अवलम्बन गर्न प्रयास भएको हुने। 		
२	३०५००१०१	साना किसान विकास बैंक (वित्तीय संस्था) विविध	४	<ul style="list-style-type: none"> • साना किसानलाई तालिम गोष्ठी, साना किसान सहकारी निर्माण, पशुधन प्रवर्द्धन, सीप तथा दक्षता अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • उद्यमशीलता विकास तालिम ३५० वटा र सामाजिक / सामुदायिक विकास १५० वटा र ३५० वटा व्यवसाय प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यक्रम सम्पन्न भएको, • ३० वटा कृषि सहकारी अनुसरण र सेवा विस्तार कार्यक्रम र ७० वटा संस्थागत पुर्नसंरचना सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सम्पन्न भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय वित्तीय स्रोत सहितको परिचालनबाट संस्थागत विकास, क्षमता विकास, दक्षता अभिवृद्धि, व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा सामुदायिक परिचालन जस्ता ९५० वटा क्रियाकलाप संचालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३	३०५००१०२	लघु विमा सहयोग कार्यक्रम (पशु बाली स्वास्थ्य)	६	<ul style="list-style-type: none"> • वार्षिक ४० हजारभन्दा बढी पशु वस्तुको सुरक्षण भई साना किसानहरुको पशुवस्तुको मृत्यु र बाँझोपनको जोखिमबाट उन्मुक्ति भएको हुने, • पशुधन सुरक्षण, लघु तथा विपन्न वर्ग कर्जा सुरक्षण, साना तथा मझौला उद्यम कर्जा सुरक्षण, कृषि कर्जा सुरक्षण र प्राविधिक शिक्षा तथा शैक्षिक बेरोजगार कर्जा सुरक्षण भएको हुने, • पशुधन र बालीको सुरक्षण र विकास तथा कृषकहरु र संस्थाहरुको क्षमता र दक्षता अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • ७०,४०० पशुको सुरक्षण गरिएको, • पशुधन सुरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुबाट पशुधन सुरक्षण गरिएको, • लघु तथा विपन्न वर्ग कर्जा सुरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत सदस्य संस्थाहरुबाट ७७७,१०३ ऋणीको कर्जा सुरक्षण गरिएको, • साना तथा मझौला उद्यम कर्जा सुरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत सदस्य संस्थाहरुबाट आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा १,०१८ ऋणीको कर्जा सुरक्षण गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • ९१,४०० पशु धन र २,४०० हेक्टरको बाली सुरक्षण गर्ने, • ३२५ वटा सो सम्बन्धी तालिम दिने, • लघु तथा विपन्न वर्ग कर्जा सुरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत ८ लाख जनाको कर्जा सुरक्षण गरिने ४,५०० जनाको कृषि कर्जा सुरक्षण गर्ने, • साना तथा मझौला उद्यम कर्जा सुरक्षण अन्तर्गत १२०० ऋणीहरुको कर्जा सुरक्षण गर्ने ।
४	३०५००१०५	बजेट सुधार आयोजना	८			
५	३०५००१०१	सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन सुधार कार्यक्रम	८	<ul style="list-style-type: none"> • बजेट तथा राजस्व व्यवस्थापनमा सुधार, सार्वजनिक खरिद प्रक्रियामा सुधार तथा अन्तिम लेखा परीक्षण प्रणालीमा सुधार भएको हुने। 		
६	३०५००१०८	मिलिनियम च्यालेञ्ज एकाउण्ट नेपाल	३			<ul style="list-style-type: none"> • सबस्टेशन र प्रसारण लाइनको कार्य प्रारम्भ गर्ने, • रणनीतिक सडकको मर्मत संभार शुरु गर्ने।
७	३०५००११३	आर्थिक पुनरुत्थान, राहत तथा	५	दैविक प्रकोप तथा महामारीबाट प्रभावित व्यक्ति समुदाय तथा संघसंस्था र उद्योग	नयाँ	

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		सहुलियत कार्यक्रम		व्यवसायलाई पुनरुत्थान, राहत तथा सहुलियत प्रदान भएको हुने ।		
८	३०५०५०११	सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालय	८	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापनको फ्रन्ट अफिस, मिडल अफिस र व्याक अफिसलाई एकै छाता मुनि राखी व्यवस्थापकीय चुस्तता कायम गर्दै अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार ऋण व्यवस्थापन भएको हुने। 		
९	३०५०३१०१	भन्सार सुधार कार्यक्रम	८	<ul style="list-style-type: none"> भन्सार प्रशासनमा स्वचालन प्रणालीको विकास तथा अवलम्बन, भन्सार सम्बन्धी कानूनको परिमार्जन, भौतिक पूर्वाधारहरूको विकास, जोखिम व्यवस्थापन प्रणालीको विकास भएको हुने। भन्सार मूल्याङ्कन तथा जाँचपास प्रणालीमा सुधार भई राजस्व संकलन वृद्धि भएको हुने। 		
१०	५०१०५१०१	लगानी-विविध	४			
११	५०१०५१०२	पशुपालन (मासुजन्य र दुग्धजन्य) कर्जा	४	<ul style="list-style-type: none"> मासु तथा दुग्ध र तरकारी उत्पादनमा आत्मनिर्भर उन्मुख भएको हुने। किसान परिवारमा कृषि ऋण सेवामा पहुँच तथा साना किसानको तरकारी खेतीमा व्यवसायीकरण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> दुग्ध तथा मासुजन्य पशुपालन गर्न २२,००० किसानलाई कर्जा प्रवाह भएको। १२५००० वटा पशु र २५० हेक्टरमा तरकारी खेतीका लागि कर्जा दिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> २३,००० किसानलाई कर्जा प्रवाह गर्ने।
१२	५०१०५१०३	सार्वजनिक संस्थान सुधार कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> संस्थानमा सेयर/ऋण लगानी भएको हुने। महालेखा नियन्त्रक कार्यालय र सम्बन्धित सार्वजनिक संस्थानको अभिलेख अनुसार शेयर तथा ऋण 	<ul style="list-style-type: none"> संस्थानमा सेयर/ऋण लगानी भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्पत्तिको अभिलेख अद्यावधिक भएको हुने, सार्वजनिक संस्थान व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको परिमार्जन भई स्तरोन्नति भएको हुने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>रकममा भएको फरकको मिलान कार्य भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक संस्थानहरू निर्देशन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी एकिकृत कानून कार्यान्वयन भएको हुने, संस्थानका कर्मचारीको सेवा सुविधाको अध्ययन कार्य भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक संस्थानहरूको वित्तीय स्थितिको अध्ययन भएको हुने, सार्वजनिक संस्थान सुदृढीकरणको लागि विभिन्न गोष्ठी, सेमिनार र सम्मलेन भएको हुने, र निजिकृत र सार्वजनिक संस्थानहरूको अभिलेख विद्युतीय माध्यममा राखिएको हुने।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु २५०१.०३ करोड, पुँजीगततर्फ रु ९५४.६७ करोड र वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु ८५३.०० करोड गरी जम्मा रु ४३०८.७० करोड विनियोजन गरिएको छ।

३.२ उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति

३.२.१ उद्योग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१.	औद्योगिक लगानीको वृद्धिदर	प्रतिशत	-	६.०	८.०
२.	औद्योगिक क्षेत्रको रोजगारीमा ठूला उद्योगको हिस्सा	प्रतिशत	७.१	७.५	८.५
३.	लघु, घरेलु तथा साना उद्योगबाट थप रोजगारी सिर्जना	संख्या (हजारमा)	१३९	१८०	१८५
	उद्योग दर्ता (वार्षिक)				
४.	ठूला उद्योग	वटा	३०३	४५०	५००
५.	मझौला उद्योग	वटा	५५	८०	९०
६.	लघु, घरेलु तथा साना उद्योग	संख्या (हजारमा)	३२	३३	३४
७.	दर्ता गरिएका पेटेन्ट	संख्या	२	१०	१५
८.	लघु उद्यमीको स्तरोन्नति	जना (हजारमा)	३२.०	२५.५	३५.६
९.	लघु उद्यमी सिर्जना	जना (हजारमा)	२७.०	३०.०	३०.०
१०.	औद्योगिक क्षेत्र	संख्या	१०	११	१२
११.	विशेष आर्थिक क्षेत्र	संख्या	१	३	३
१२.	औद्योगिक ग्राम	संख्या	१	७१	१४१
१३.	गुणस्तर प्रयोगशाला	संख्या	१०	११	१२
१४.	बिजनेस इन्कुबेसन सेन्टर	संख्या	-	२७६	५५२
१५.	खानि अन्वेषणको क्षेत्रफल	वर्ग कि.मि. (हजारमा)	४३.२	४४.५	४५.७

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम / आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३०७००१०१	औद्योगिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> बाँकेको नौवस्ता, चितवनको शक्तिखोर र कञ्चनपुरको दैजी र सिमरामा विशेष आर्थिक क्षेत्र निर्माण सम्पन्न भएको हुने, धनगढीमा विशेष आर्थिक क्षेत्रको DPR तयार भएको हुने, ९१ वटा औद्योगिक क्षेत्र निर्माण कार्य सुरु भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> काभ्रेको पाँचखालमा विशेष आर्थिक क्षेत्रको प्रशासनिक भवन निर्माण खरिद योजना अनुसार चालु आ.व. मा निर्माण सम्पन्न भएको, नेपाल र चीन बीचको Cross Border सम्बन्धमा अध्ययन गरी प्रतिवेदन दिन चीन र नेपालका प्रतिनिधि रहेको समिति गठन भई अध्ययन भइरहेको, र हालसम्म ४५ प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, सिमारा गार्मेन्ट प्रशोधन क्षेत्र भित्र प्रशासनिक तथा अन्य भवन निर्माण कार्य करिब ७० प्रतिशत सम्पन्न भएको, सिमारा ब्लक ए गार्मेन्ट प्रशोधन विस्तार क्षेत्र (१७८) मा जग्गा विकास, खोला तटबन्ध, कम्पाउण्ड वाल निर्माण कार्यको वोल्पत्रहरुको प्राविधिक प्रस्तावहरुको मूल्यांकन कार्य अन्तिम चरणमा रहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> विद्युत प्रसारण लाइन निर्माण गर्ने, सिमारा विशेष आर्थिक क्षेत्रको भौतिक संरचना भवन निर्माण गर्ने, पाँचखाल विशेष आर्थिक क्षेत्रको भौतिक संरचना भवन निर्माण गर्ने, भैरहवा विशेष आर्थिक क्षेत्रको भौतिक संरचना निर्माण गर्ने SEZ स्थापनार्थ विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन कार्य सम्पन्न गर्ने, विशेष आर्थिक क्षेत्रको जग्गा प्राप्ति तथा अध्ययन कार्य गर्ने, नौवस्ता, शक्तिखोर, मयुरधाप औद्योगिक क्षेत्रको जग्गा विकास कार्य गर्ने, मोतिपुर, लम्की, दैजी औद्योगिक क्षेत्रको पर्खाल निर्माण, Fencing, जग्गा विकास कार्य सम्पन्न गर्ने, नौवस्ता, शक्तिखोर औद्योगिक क्षेत्रको सिमाना तारवार लगायत पर्खाल निर्माण गर्ने, नौवस्ता र मयूरधान औद्योगिक क्षेत्रको भवन निर्माण गर्ने, औद्योगिक क्षेत्र विस्तारको लागि विद्युत आपूर्ति पूर्वाधार निर्माण गर्ने, सञ्चालन रहेका औद्योगिक क्षेत्रहरुको पूर्वाधारको वृहत मर्मत सम्भार गर्ने, कर्णाली प्रदेश, लक्ष्मीपुर, कोत्रे, दोधारा

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम / आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<p>चाँदनी लगायत नेपाल सरकार मार्फत घोषणा हुने अन्य औद्योगिक क्षेत्रको Detail Project Report तथा Environment Impact Assessment तयारी गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • औद्योगिक क्षेत्रहरू सम्बन्धी अनुसन्धान तथा परामर्श सम्बन्धी कार्य गर्ने, • दमक, मोतिपुर, चुप्प्रा, दोधारा चाँदनी र अन्य औद्योगिक क्षेत्रका लागि जग्गा खरिद कार्य गर्ने, • नौवस्ता, शक्तिखोर, दैजी लगायत औद्योगिक क्षेत्रहरूको निर्माण पूर्व वन व्यवस्थापन, जग्गा भोगाधिकार, मुआब्जा र रूख कटानको क्षतिपूर्ति प्रदान गर्ने ।
२	३०७००१०२	औद्योगिक लगानी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> • लघु घरेलु साना तथा मझौला उद्योगहरूको पुनर्स्थापना, उद्योगहरूको प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि, युवा स्वरोजगार तालिम, परम्परागत सीप र ज्ञानको आधुनिकीकरण एवं स्तरोन्नती गरी स्वदेशी उत्पादन अभिवृद्धि भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • सार्वजनिक निजी साझेदारी तथा लगानी ऐन, २०७५ कार्यान्वयन भएको, • रुग्ण उद्योग सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन प्राप्त भएको, • भारतसंगको BIA को मस्यौदाको तयारी अन्तिम चरणमा रहेको, • विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०७५ र औद्योगिक व्यवसाय नियमावली, २०७५ कार्यान्वयन भएको, • विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०७५ कार्यान्वयन भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • पोखरा विश्वविद्यालय अन्तर्गत उद्यमशिलता विकास विषयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको लागि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • छिमेकी मुलुकहरूको बजार माग ,आयत तथा आन्तरिक उत्पादन सम्बन्धी अध्ययन तथा विश्लेषण गर्ने, • Corporate Social Responsibility सम्बन्धी अध्ययन तथा प्रकाशन गर्ने, • औद्योगिक वस्तुहरूमा आत्मनिर्भर हुने गरी वस्तुहरूको पहिचान गर्ने, • APO को अन्तर्राष्ट्रियस्तरको कार्यक्रम सञ्चालन तथा सचिवालयको सञ्चालनको लागि राष्ट्रिय उत्पादकत्व तथा आर्थिक विकास केन्द्रलाई अनुदान प्रदान गर्ने,

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम / आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<ul style="list-style-type: none"> • Business Incubation Center स्थापनाको लागि आवश्यक अध्ययन गर्ने, • सम्भाव्य लघु उद्योगलाई घरेलु तथा साना उद्योगमा स्तरोन्नती गर्ने ।
३	३०७०२१०१	खनिज अन्वेषण तथा विकास आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> • धौवाधी फलाम खानी को सम्भाव्यता अध्ययन पूरा भए प्लान्ट स्थापना भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • तनहुँको आबुखैरेनीमा तामाखानी अध्ययनका लागि टोली फिल्डमा खटिई अध्ययन कार्य सम्पन्न भएको, • बहुमूल्य पत्थर उत्पादन केन्द्र स्थापनाका लागि भारत सरकारको स्वामित्वमा रहेको Gemological Institute of India, Mumbai सँग MOU गरी प्राविधिक सहयोग प्राप्त गर्ने चरणमा रहेको । उक्त संस्थाको विज्ञ टोली नेपाल आउन निमन्त्रणा पठाई सकिएको । तत्पश्चात केन्द्रको ढाँचा र संरचना तयार हुने, • ओखलढुङ्गाको खानीडाँडामा तामा खानीको सर्भे कार्यको लागि फिल्ड कार्यक्रमको तयारी भएको, • खानी अन्वेषणको क्षेत्रफल ७५६ वर्ग मिटर पुगेको । 	<ul style="list-style-type: none"> • भवन सुधार खर्च (जेमोलोजी, मिनरलोजी प्रयोगशाला निर्माण आदि) गर्ने,, • सवारी साधन १ वटा खरिद गर्ने, • ERT Equipment's खरिद, जेमोलोजी, मिनरलोजी प्रयोगशाला उपकरण खरिद गर्ने, • किमती तथा अर्ध किमती पत्थर प्रशोधन केन्द्र स्थापना गर्ने: (सुर्खेत अन्वेषणात्मक ड्रिलिङ्ग कार्य, फस्फोराइट अन्वेषण क्षेत्र वैतडी, खनिज प्रवर्द्धन, खनिज अन्वेषणको लागि भौगर्भिक नक्साङ्कन कार्य, खण्डेश्वरी तामाखानी दार्चुलाको प्रारम्भिक अध्ययन, ग्याजी तामाखानी गोरखा अध्ययन, ओखरबोटे तामाखानी म्याग्दी, सुन-लुडीङ्गखोला, युरेनियम -लोमाइथाङ, मनाङ । कम्पुघाट म्याग्नेसाइट सिलिका अन्वेषण स्याङ्जा, संकलित खनिज नमुना परिक्षण, भौगर्भिक सर्भेक्षण, बहुमूल्य पत्थर, निर्माणमुखी खनिज नमुना परिक्षण निर्माणमुखी खनिज इलाम) ।
४	३०७०२१०२	पेट्रोलियम अन्वेषण परियोजना		<ul style="list-style-type: none"> • पेट्रोलियम खानीको विस्तृत अध्ययन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • पेट्रोलियम पदार्थको अन्वेषण दैलेखको चुप्रामा करिव ४०० वर्ग कि.मि .क्षेत्रका खानी तथा भूगर्भ विभाग र त्रिनियाँ कम्पनीले अन्वेषण सम्पन्न गरी Drilling कार्य गरिरहेको । जसको विस्तृत नतिजा ६ 	<ul style="list-style-type: none"> • स्टक्चरल स्ट्राटिग्राफी तथा वेसिन एनालाइसिस गर्ने, • भौगर्भिक सेक्रेसन मेजरमेन्ट कार्य गर्ने, • भौगर्भिक नक्सा अपडेट गर्ने,

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम / आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					महिनापछि प्राप्त हुने ।	<ul style="list-style-type: none"> पेट्रोलियम खनिज अन्वेषण तथा प्रवर्द्धन गर्ने, पेट्रोलियम अन्वेषण ड्रिलिङ्ग कार्य गर्ने।
५	३०७०२१०३	भू वैज्ञानिक सर्वेक्षण तथा अनुसन्धान आयोजना		<ul style="list-style-type: none"> प्राकृतिक प्रकोप सम्बन्धमा नियमित अध्ययन अनुसन्धान र अन्वेषण भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> भौगर्भिक अध्ययन र अनुसन्धान सम्बन्धी कार्यक्रम संचलन भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> भू-इन्जिनियरिङ्ग तथा भू-वातावरणीय अध्ययन (भद्रपुर तथा टिकापुर)। गर्ने ड्रिप सिटेड पहिरोको Pilot study गर्ने आकस्मिक पहिरो अध्ययन गर्ने ।
६	५०१०७१०१	धैवादी फलाम कारखाना		<ul style="list-style-type: none"> फलाम खानीमा फलामजन्य खनिज सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गरी सोको आधारमा उद्योग स्थापना गरी फलाम उत्पादन गर्ने । 		<ul style="list-style-type: none"> कम्पनीको वित्तीय व्यवस्थापनको रूपमा Capital राखी कम्पनीको शेयरको रूपमा लगानी गरिने । कम्पनीको अधिकृत पूँजी रु. १० अर्ब हुनेछ । उक्त पूँजीलाई रु. १०० का दरले १० करोड थान शेयरमा विभाजन गरिनेछ । कम्पनीको तत्काल जारी गर्ने शेयर पूँजी ४ अर्ब हुनेछ । सो पूँजीलाई १०० का दरले ४ करोड थान साधारण शेयरमा विभाजन गरिएको छ । कम्पनीको संस्थापकहरूले तत्काल चुक्ता गर्न कबुल गरेको पूँजी देहाय बमोजिम रु. ४ अर्ब हुनेछ ।

३.२.२ वाणिज्य तथा आपूर्ति

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा वस्तु तथा सेवा निर्यातको अनुपात	प्रतिशत	९.०	१०.१	११.३
२	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा वस्तु तथा सेवा आयातको अनुपात	प्रतिशत	५०.८	५०.९	५०.९
३	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा व्यापार घाटा (वस्तु तथा सेवा)	प्रतिशत	४१.८	४०.८	३९.६
४	आन्तरिक व्यापारको ट्रेड मार्जिन	प्रतिशत	१३.०	१२.५	१२.०
५	वस्तु निर्यात	रु. अर्ब	९७	११५	१३८
६	वस्तु निर्यातमा औद्योगिक उत्पादनको अंश	प्रतिशत	११.४	१२.४	१३.४
	प्रतिफल				
	आपूर्ति				
७	खाद्य सञ्चय डिपो	सङ्ख्या	१७५३९	१९२९२	२१२२२
८	तोकिएको दुर्गम जिल्लामा खाद्यान्न ढुवानी	मे.टन(हजार)	१४०००	२५०००	२५०००
९	तोकिएको दुर्गम जिल्लाहरूमा आयोडिनयुक्त नुन ढुवानी	क्विन्टल (हजार)	७१	७१.६	७१.६

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व .२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३०७००१०४	व्यापार सूचना तथा निर्यात सहयोग आयोजना		<ul style="list-style-type: none"> निर्यात प्रवर्द्धन गर्न द्विपक्षीय क्षेत्रीय तथा बहुपक्षीय व्यापार सम्बन्धी कार्यमा सहयोग सहजीकरण भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> TIFA Council को ५ औं बैठक Feb-7, 2020 भित्र सम्पन्न गर्न नेपाललाई अनुकूल भएको पत्र पठाईएकोमा अमेरिकी पक्षलाई सो समय अनुकूल नभएको जानकारी प्राप्त भएको । पुनः बैठकको लागि मिति प्रस्तावको तयारी भईरहेको, निजी क्षेत्रले जहाज चलाउने विषयमा सहमति भएको, नेपाल-भारत व्यापार सम्झौता द्विपक्षीय सन्धिको पुनरावलोकन तेस्रो बैठक सम्पन्न, नेपाल-भारत रेल सेवा सम्झौता वार्ता सम्पन्न । सन् २०२७ सम्मलाई नवीकरण भएको, नेपाल-भारत Transit Treaty पारवहन सन्धीमा जलमार्ग समाहित गर्न भारत सहमत, २०२० मार्च ३-४ मा बंगलादेशमा वाणिज्य सचिवस्तरीय व्यापार तथा पारवहन बैठक सम्पन्न भएको । २ वटा MOU मा हस्तक्षर भएको, भारतसँग पारवहन सम्बन्धी सहसचिवस्तरीय द्विपक्षीय बैठक सम्पन्न भएको । जलमार्ग सम्बन्धी सचिवस्तरीय भ्रमण टोलीबाट भारतका जलमार्गहरूको अवलोकन गरी भारतीय पदाधिकारीहरूसँग छलफल भएको, तातोपानी सुख्खा बन्दरगाह संचालनमा आएको, मुस्ताङको नेचुङ्ग र ताप्लेजुङ्गमा एकिकृत जाँच चौकी (ICD) निर्माणको लागि चीन सरकारसँग 	<ul style="list-style-type: none"> चाडपर्व लक्षित सुपथ मूल्य छुट दिने, कर्णाली अञ्चलमा जन्म र मरणमा निशुल्क खाद्यान्न वितरण गर्ने, प्रत्येक स्थानीय निकायमा सहकारी मार्फत सहलियत मूल्यमा खाद्यान्न विक्री गर्ने, तोकिएको दुर्गम जिल्लामा खाद्यान्न ढुवानी गर्ने, तोकिएका १७ दुर्गम जिल्लामा आयोडिनयुक्त नुन ढुवानी गर्ने, नेपाल चीनको तिब्बत व्यापार सहजीकरण बैठक गर्ने, वोर्ड अफ ट्रेड बैठक गर्ने, अदुवा निकासी प्रवर्द्धन गर्न अदुवा प्रशोधन प्लान्ट स्थापना गर्न सम्भाव्यता अध्ययन तथा मोडालिटी तयार गर्ने, संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सम्भाव्य निकासीयोग्य वस्तुको विस्तृत विवरण तयार गर्ने, E-Commerce सम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति कार्यान्वयन गर्न आवश्यक कानून तर्जुमा गर्ने, नेपाल व्यापार एकिकृत रणनीति (NTIS) 2073ले पहिचान गरेका वस्तुहरूको समग्र मूल्य श्रृंखला विकास गर्ने, वाणिज्य नीति, 2072 तथा नेपाल व्यापार एकिकृत रणनीति (NTIS) २०१६ को

क्र.सं	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व .२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>वार्ता भएको। नेपालगञ्ज एकीकृत जाँच चौकीको निर्माणका लागि भारतीय पक्षसँग वार्ता भई माइन्ड्युटिङ्ग गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> विराटनगर एकीकृत जाँच चौकीको निर्माण कार्य सम्पन्न भई नेपाल र भारतका सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूहरूबाट २०७६।१०।०७ गते भिडियो कन्फरेन्सबाट सामुहिकरूपमा समुद्घाटन भई सञ्चालनमा आएको, भारतको कोलकातामा Container Freight Station निर्माण सम्पन्न भई सञ्चालनमा आएको, भैरहवा र नेपालगञ्जमा ICP निर्माणको लागि IEE कार्य सम्पन्न भएको । नेपालगञ्ज ICP निर्माणको लागि प्राप्त जग्गालाई काँडेतार बारले घेरिएको, रसुवामा सुख्खा बन्दरगाह निर्माण कार्य प्रारम्भ भएको, नेपाल भारत रेल सेवा सम्झौता वार्ता सम्पन्न भएको। सन् २०२७ सम्मलाई सम्झौता नवीकरण भएको, नेपालगञ्ज एकीकृत जाँच चौकीको निर्माण गर्ने सिलसिलामा भारतीय पक्षसँग २ पटक समन्वय बैठक भएको, कोरलामा सुख्खा बन्दरगाह निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययनको लागि चीन सरकारलाई अनुरोध गरिएको, ताप्लेजुङको ओलाङचुङगोलामा भन्सारको पूर्वाधार र विकासको लागि अध्ययन गर्न 	<p>मूल्याङ्कन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> व्यापार मूल प्रवाहीकरण नीति तथा रणनीतिको कार्यान्वयनको लागि प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सचेतना, अनुभव आदान प्रदान र अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, वाणिज्य तथा व्यापार सम्बन्धी विषयहरूमा अध्ययन अनुसन्धान गर्न प्रोत्साहन गर्ने, WTO MC 12 मा सहभागिता र Post MC 12 मा कार्यशाला आयोजना गर्ने, WTO Focal Point र Trade Facilitation को बैठक सञ्चाल गर्ने, विश्व व्यापार संगठनमा प्रवेश भएका मुलुकहरूको सुधार अध्ययन गर्ने, सेफ गार्ड, एण्टिडम्पिङ्ग र काउण्टरभेलिङ्ग ऐन, नियमावली प्रकाशन गर्ने, पारवहन ढुवानी सम्झौता (चीनिया बन्दरगाह अध्ययन)गर्ने, नेपाल चीन व्यापार बैठक गर्ने, NTTEC को बैठक र तयारी, निकासी पैठारी सम्बन्धी ऐन, नियम तथा सूचना अध्यावधिक बैठक, पुनरावलोकन गर्ने, निर्यात प्रवर्द्धन लगायतमा मन्त्रालयस्तरी बैठक गर्ने, Cross Border Entry Point अवलोकन प्रतिवेदन तयार गर्ने, भारतसँगका ३ वटा पारवहन रूटको अध्ययन छलफल गर्ने,

क्र.सं	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व .२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>तयारी भईरहेको,</p> <ul style="list-style-type: none"> तातोपानी सुख्खा वन्दरगाह मिति २०७६।३।१३ देखि संचालनमा आएकोमा मिति २०७६।०९।०९ देखि उक्त सुख्खा वन्दरगाहा संचालन तथा व्यवस्थापन २ वर्षको लागि नेपाल पारवहन तथा गोदाम व्यवस्था कम्पनीलाई दिईएको, वीरगञ्ज एकीकृत जाँच चौकीमा पार्किङ यार्ड निर्माणको कार्य २५ प्रतिशत पूरा भएको, वीरगञ्ज सुख्खा वन्दरगाह संचालन तथा व्यवस्थापनको लागि संचालक कम्पनी छनौटको लागि मिति २०७६।०८।२४ मा प्रकाशित सूचना वमोजिम प्राप्त कागजातहरूको मुल्याङ्कन कार्य भइरहेको, भैरहवा र नेपालगन्जमा ICP निर्माणको लागि Initial Environment Examination (IEE) कार्य सम्पन्न भएको, नेपालगन्ज एकीकृत जाँच चौकीका लागि आवश्यक जग्गा प्राप्त भईसकेको, भारतीय पक्षबाट जग्गा हस्तान्तरणको लागि पत्र प्राप्त भएको, ICP को जग्गालाई काडेतार बारले घेरिएको, सशस्त्र प्रहरीको लागि व्यारेक निर्माण गरिएको जानकारी सहरी विकास मन्त्रालयबाट प्राप्त भएको, नोभेम्बर २०, २०१९ देखि औपचारिक रूपमा निर्माण कार्य शुरु भएको रसुवा सुख्खा वन्दरगाहको निर्माण कार्य हाल ७ प्रतिशत 	<ul style="list-style-type: none"> Quality Advisory Form सम्बन्धी परामर्श गर्ने, नेपाली वस्तुहरूको उत्पादन एवं निकासी हुने ७ प्रमुख स्थानहरूमा नेपाल व्यापार सूचना पोर्टल बारे चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, नेपाल व्यापार सूचना पोर्टल व्यवस्थित तथा वैज्ञानिक रूपमा सञ्चालन गर्न केन्द्रमा मिनीडाटा सेन्टर स्थापना र उपकरण खरिद गर्ने, काठमाडौं चोभारस्थित कन्टेनर फ्रेट स्टेशन निर्माण गर्ने।

क्र.सं	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व .२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					सम्पन्न भएको ।	
२.	३०७००१०५	नेपाल भारत क्षेत्रीय व्यापार तथा पारवहन आयोजना		<ul style="list-style-type: none"> नेपालको आयात निर्यातलाई सहजीकरण गर्ने गरी व्यापारजन्य पूर्वाधारको विकास हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> चोभारमा निर्माणाधीन सुख्खा बन्दरगाहको Part A को ४१ प्रतिशत र Part B को ५१ प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, आयात निर्यात सहजीकरणकोलागि National Single Window प्रणालीको विकास भइरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> व्यापार तथ्याङ्क संकलन हुने, भन्सारको National Heading वर्गीकरण, प्रदेशबाट उत्पादन हुने निकासीजन्य वस्तुहरूको पहिचान ।
३.	३०७००००१४	खाद्यान्न ढुवानी कार्यक्रम (नेपाल खाद्य संस्थान)		<ul style="list-style-type: none"> तोकिएको दुर्गम क्षेत्रमा खाद्यान्न ढुवानी भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> २०७६ माघ मसान्तभित्र राष्ट्रिय खाद्य भण्डार र सार्क खाद्य बैंकमा जम्मा २१८९७ मे. टन खाद्यान्न मौज्जात रहेको, सहकारी मार्फत सहुलियत मूल्यमा खाद्यान्न विक्री गर्ने कार्यक्रम अन्तर्गत ३८.८ मेट्रिक टन विक्री भएको, कर्णाली अंचलका जिल्लाहरूमा प्रत्येक जन्म मृत्युमा निशुल्क रुपमा २० के.जी. चामल उपलब्ध गराउने कार्यक्रम अन्तर्गत कुल ९२.२ मेट्रिक टन खाद्यान्न उपलब्ध गराइएको । 	<ul style="list-style-type: none"> चाडपर्व लक्षित सुपथ मूल्य, कर्णाली अञ्चलमा जन्म, मरणमा निशुल्क खाद्यान्न वितरण, प्रत्येक स्थानीय निकायमा सहकारी मार्फत सहुलियत मूल्यमा खाद्यान्न विक्री, तोकिएको दुर्गम जिल्लामा खाद्यान्न ढुवानी ।
४.	३०७००१०३	कण्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम (नेपाल साल्ट ट्रेडिङ क. लि.)		<ul style="list-style-type: none"> दुर्गम क्षेत्रमा सुलभ मुल्यमा आयोडिनयुक्त नुन उपलब्ध हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> हालसम्म ४८७१९ क्विन्टल नुन ढुवानी भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> तोकिएका १७ दुर्गम जिल्लामा आयोडिनयुक्त नुन ढुवानी ।

ग. बजेट

आ.व .२०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ५२८.५१ करोड, पुँजीगततर्फ रु. ४९०.१३ र वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु ५०.०० करोड गरी जम्मा रु. १०६८.६४ करोड विनियोजन भएको छ । .

३.३ संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धी	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व. ०७७/७८ को लक्ष्य
१	मातृभाषामा पठनपाठन हुने विद्यालय	संख्या	२७०	२८०	२९०
२	सांस्कृतिक सम्पदाको डिजिटाइजेसन	संख्या	१५५००	२००००	१४५००
३	प्रतिलिपि अधिकार संरक्षण	संख्या	१७३४	२०००	२३००
४	विश्वसम्पदा सूचीमा सूचीकृत सांस्कृतिक सम्पदा	संख्या	१०	१०	११
५	दुइ पक्षीय हवाई संज्ञौता भएका मुलुक	संख्या	३९	४०	४१
६	बाह्रै महिना सञ्चालन हुने विमानस्थल	संख्या	३२	३४	३७
७	पर्यटनबाट विदेशी मुद्रा आर्जन	अ. डलर करोडमा	५२.८	८९.९	१३२
८	विदेशी पर्यटक आगमन	संख्या (हजार)	११९७	१५५०	२०००
९	प्रति पर्यटक औसत बसाई	दिन	१२.७	१३	१३.५
१०	प्रति पर्यटक खर्च (प्रति दिन)	अमेरिकी डलर	४८	५६	६१
११	पर्यटन क्षेत्रमा थप प्रत्यक्ष रोजगारी सिर्जना	संख्या (हजारमा)	२००	५८	७५
१२	अर्थतन्त्रमा क्षेत्रगत वृद्धिदर (पर्यटन)	प्रतिशत	२.७	५	६
१३	आन्तरिक हवाई यातायात प्रयोग गर्ने यात्रु	संख्या (लाखमा)	२८.४८	३१.३३	३४.४६
१४	अन्तर्राष्ट्रिय हवाई यातायात प्रयोग गर्ने यात्रु	संख्या (लाखमा)	४३.५३	४७.८९	५२.६८
१५	अन्तर्राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय विमानस्थल	संख्या	१	३	३
१६	आन्तरिक विमानस्थलको स्तरोन्नति	संख्या	३२	३४	३७

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धी	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व. ०७७/७८ को लक्ष्य
१७	नेपाल आउने अन्तर्राष्ट्रिय विमानमा उपलब्ध सिट	संख्या (लाखमा)	८०	९०	१२०
१८	पदमार्ग (ग्रेट हिमालयन ट्रेल सहित)	कि.मि.	१८८	३६८	५५६
१९	पहिचान तथा विकास भएका पर्यटकीय गन्तव्यस्थल	संख्या	१९२	१९२	२०८
२०	पर्यटन क्षेत्रमा उत्पादित दक्ष जनशक्ति	संख्या	१००००	१३०००	१५०००
२१	पर्यटन स्तरको होटल र बेड संख्या				
५ तारे होटल	होटल संख्या	१५	१८	२१	
	बेड संख्या	३१४६	३७५६	४३६५	
१-४ तारे होटल	होटल संख्या	१२४	१५९	१९५	
	बेड संख्या	१०६९७	१३५१५	१६५७५	
अन्य होटल	होटल संख्या	९७७	१२३७	१४९७	
	बेड संख्या	२९१३६	३७११०	४४९१०	
होमस्टे र क्षमता	होटल संख्या	२५६	३०२	३५९	
	बेड संख्या	९४८	१२१०	१४४०	

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने क्रियाकलाप
१.	३२५०२०१४	नारायणहिटी दरवार संग्रहालय	४	<ul style="list-style-type: none"> नारायणहिटी दरवार संग्रहालय सुव्यवस्थित संचालन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ खुला गरिएका कक्षाहरूको काम सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> त्रिभुवन सदनको पुनर्निर्माण, सिसिटिभी जडान, आदि कार्य भई नारायणहिटी दरवार संग्रहालय अन्तर्राष्ट्रिय संग्रहालयको रूपमा विकास गरिने ।
२.	३२५६१०११	नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान	५	<ul style="list-style-type: none"> होटल तथा ट्राभल ट्रेकिङ विषयमा मध्यम तथा उच्चस्तरका जनशक्ति उत्पादन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> पर्यटन तथा होटल सम्बन्धी नियमित तालिम तथा अध्ययन अध्यापन भएको । किचेन ल्यावको लागि आवश्यक मेशिनरी सामानहरू खरिद गरिएको । व्यवहारिक कक्षा भवनमा तला थप गर्ने प्रकृया अघि बढेको । 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकार र सरकारी स्वामित्वका संघसंस्थाका कर्मचारीहरूलाई Hospitality सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिने । प्रतिष्ठानको शाखा कार्यालय पोखरा, धरान, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा विस्तार गरी BHM/BTTM संचालन गर्न आवश्यक पूर्वाधार तयार गर्ने । BHM/BTTM/MHM शैक्षिक कार्यक्रममा सार्क राष्ट्र तथा अन्य राष्ट्रका विधार्थीलाई छात्रवृत्तिका लागि बजेट उपलब्ध भइ अध्ययन शुरु गर्ने ।
३.	३२५००१०१-३/४	हवाई सुरक्षा तथा हवाई व्यवस्थापन कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> हवाई यातायात सुरक्षित, गुणस्तरीय तथा भरपर्दो हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण नियामक निकाय र कार्य सञ्चालन निकायका रूपमा विकाश गर्ने गरी मस्यौदा तयार गरी छलफको क्रममा रहेको । हवाई नीति मस्यौदा तयारी छलफको क्रममा रहेको । अष्ट्रेलियासँग हवाईसेवा सम्झौतामा प्रारम्भिक हस्ताक्षर सम्पन्न भएको । यु. ए. ई. सँग हवाई सम्झौता सम्पन्न 	<ul style="list-style-type: none"> हवाई सुरक्षामा सुधार आउने कार्यक्रम संचालन हुने एवं हवाई उद्योगको नियमन प्रभावकारी बनाउने । नेपालमा अन्तर्राष्ट्रिय तथा आन्तरिक विमानस्थलहरूको आवश्यक संख्या निर्धारण, विमानस्थलहरूको विकास तथा संचालनमा विभिन्न तहका सरकारहरू तथा निजीक्षेत्रको साझेदारीको सम्भावना र उपयुक्त साझेदारी मोडल सम्बन्धमा अध्ययन गरी सिफारिश गर्ने । नागरिक उड्डयनको क्षेत्रमा विकसित

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने क्रियाकलाप
					<p>भएको ।</p> <ul style="list-style-type: none"> नेपाल र फिनल्याण्ड सरकार बीच हवाई सेवा सम्झौता गर्न मस्यौदा आदान प्रदान भएको । 	<p>राष्ट्रिय आवश्यकता, विश्वव्यापी नवप्रवर्तन र प्रविधिको विकासलाई सम्बोधन गर्ने गरी नयाँ हवाई नीति जारी गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणलाई नियामक र सेवा प्रदायक संस्थाको रूपमा स्थापना रसंचालन गरि नागरिक उड्डयन क्षेत्र लाई थप सुरक्षित, भरपर्दो र विश्वसनीय बनाउने ।
४.	३२५२९०९९-३/४	भाषा आयोग		<ul style="list-style-type: none"> भाषाहरुको अभिलेखिकरण र सरकारी कामकाजको भाषा निर्धारण गर्ने आधार तयार भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> भाषा लिपीको सर्वेक्षण, अनुसन्धान र अभिलेखिकरण गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> संकटापन्न र लोपोन्मुख भाषा तथा लिपिहरुको संरक्षण, संवर्द्धन गरिने । नेपालका लिपीको अध्ययन गरिने । भाषा सर्वेक्षण तथा नक्साङ्कन गरिने ।
५.	३२५०९९०६	पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> पर्यटन पूर्वाधार निर्माण, पर्वयटन प्रवर्द्धन, पर्यटन क्षेत्रको विकास मार्फत आर्थिक वृद्धि र रोजगारीका अवसर वृद्धि हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यान्वयन मार्गदर्शन तयार गरी प्रथम किस्ता बापतको रकम उपलब्ध गराउन LMBIS प्रविष्टिको कार्य भएको- ५५ वटाको ड्राफ्ट प्रोफाइल तयार, ४५ वटाको प्रोफाइल तयार गर्न तथ्यांक संकलन कार्य जारी रहेको । GHT को रेखाङ्कन तथा पूर्वाधार निर्माण अन्तर्गत मकालु, कन्चनजङ्घा, शेफोक्सुण्डो तथा च्छोरोल्पा क्षेत्रमा निर्माण कार्य शुरु भएको । खुम्बु क्षेत्रमा ७ किमी पदमार्ग तथा RCC Foot Bridge निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय रणनीतिक योजना अनुरूप ७ वटै प्रदेशमा एकीकृत पर्यटकीय विकास कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने । प्रदेश न १ अन्तर्गत सन्दकपुर क्षेत्र ईलाममा पर्यटकिय पूर्वाधार निर्माण, प्रदेश न २ अन्तर्गत धनुषाधाम क्षेत्र धनुषामा पर्यटकिय पूर्वाधार निर्माण, बागमती प्रदेश अन्तर्गतको ईन्द्रसरोवर क्षेत्र मकवानपुरमा पर्यटकिय पूर्वाधार निर्माण, गण्डकी प्रदेश अन्तर्गतको पन्चासे क्षेत्र कास्कीमा पर्यटकिय पूर्वाधार निर्माण, प्रदेश न ५ अन्तर्गत निगलिहवा क्षेत्र

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> • नमुना पर्यटकीय गन्तव्य अन्तर्गत सन्दकपुरको ६०%, धनुषाधामको ६०%, इन्द्रसरोवर ६०%, पन्चासे ६०%, ग्लीहवा ६०% , रारा ३५% र भादगाँउको ६५% भौतिक प्रगति सम्पन्न भएको । • GHT अन्तर्गतको विभिन्न क्षेत्रको १२७ कि.मी. को DPR तयार भएको । • मकालु, जिरी, अन्नपूर्ण, धार्चे मनास्लु, क्षेत्रमा पदमार्ग निर्माण सम्बन्धी कार्य भईरहेको । • फुलचोकी - पनौती, महाभारत, माछापुच्छ्रे, रानीमहल - रुपन्देही, भैरवस्थान - भकुण्डे, वेनीटोङ्के - धौलागिरी वेश क्याम्प, पन्चकोसी - भैरवी आदि स्थानमा पदमार्ग निर्माणको कार्य भईरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> • कपिलवस्तुमा पर्यटकिय पूर्वाधार निर्माण, - कर्णाली प्रदेश अन्तर्गतको रारा क्षेत्र मुगुमा पर्यटकिय पूर्वाधार निर्माण, - सुदुर पश्चिम प्रदेश अन्तर्गतको भादा क्षेत्र कैलालिमा पर्यटकिय पूर्वाधार निर्माण । • प्रदेश र स्थानीय सरकार संगको साझेदारीमा पर्यटन पूर्वाधार र पर्यटक उपजको विकास गर्ने । • DPR तयार भए वमोजिम वृहत्तर जनकपुर, वृहत्तर विराट, वृहत्तर गौरीशंकर, वृहत्तर रारा र वृहत्तर खप्तड गुरुयोजना अनुसारको निर्माण कार्य सुरु गर्ने । • GHT अन्तर्गत कन्चनजङ्घा ओलाङ्गचुङ्गगोला क्षेत्र, मकालुवरुण मेरपिक क्षेत्र, मनास्लु क्षेत्र, सगरमाथा हेरीटेज ट्रेल, हेलम्बु लाङ्गटाङ्ग ट्रेल, ग्रेट अन्नपुर्णा तिलिचो निलगिरि ट्रेल, च्छो रोल्पा ट्रेल, रुक्मिण्याली गणेश हिमाल ट्रेल, दुधपोखरी क्षेत्र, जुगल हिमाल क्षेत्र, धौलागिरि क्षेत्र, ढोरपाटन सेफुकसुण्डो यार्सा ट्रेल, अपिहिमाल क्षेत्र, लिपुलेक क्षेत्रमा सार्वजनिक निर्माण कार्य जारी राख्ने । • ७ प्रदेशमा Hill Station को लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माणको लागि

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने क्रियाकलाप
						<p>DPR तयार गरी कार्यान्वयनमा लैजाने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • तमोर नदिमा न्याफटिङ्ग, सुनकोशी दोलालघाट हुँदै चतरा सम्म न्याफटिङ्ग, कोसि टप्पु बर्ड वाचिङ्ग तथा न्याफटिङ्ग, निगु रानिमहल क्षेत्रको कलिगणडकीमा विच तथा न्याफटिङ्ग, कर्णाली नदिमा न्याफटिङ्गका लागि आवश्यक पुर्वाधार निर्माण गर्ने । • माथिल्लो मुस्ताङ्ग, जोमसोममा पर्यटक बसपार्क, मुक्तिनाथ तथा कागवेनीको DPR बमोजिमको निर्माण कार्य जारी राख्ने । • खप्तड तथा वडीमालिका क्षेत्रमा पर्यटकीय पुर्वाधार निर्माण कार्य प्रदेश संगको साझेदारीमा जारी राख्ने (Trail, Rest Shed, Park, शौचालय, धर्मशाला तथा अन्य पुर्वाधार) । • तीनजुरे-मिल्के-जलजले (TMJ) पर्यटकिय पदमार्ग तथा मुन्दुम ट्रेल निर्माण सुधार कार्य जारी राख्ने (अन्य सार्वजनिक निर्माण) । • उपत्यका वरिपरीको प्रमुख hiking destination ककनी, चिसापानी, चम्पादेवी, वानेश्वर डांडा, मुलावारी, कोडकु भन्ज्याङ्ग आदी जोड्ने कान्तिपुर पदमार्ग तथा अन्य पुर्वाधार निर्माण गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने क्रियाकलाप
६.	३२५००१०२-४/३	दक्षिण एसिया पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनी क्षेत्रभित्र विभिन्न भौतिक संरचनाहरूको गुरुयोजना अनुसार निर्माण तथा सुधार हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनीको लागि विधुतीय सवारी साधन (१४ वटा भ्यान र ५ वटा वस) आपूर्ती को लागि LC खोल्ने काम अन्तिम चरणमा पुगेको (सन् २०२० जुन) भित्र आपूर्ती भईसक्ने । लुम्बिनीमा सोलार तथा विधुतीय सवारी साधन चार्जिङको लागी ८० प्रतिशत काम सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनी क्षेत्रमा इलेक्ट्रोनिक भेइकल संचालनमा हुने र चार्जिङ स्टेसन संचालन हुने ।
७.	३२५०२१०१-३/४	पुरातात्विक स्थल संरक्षण आयोजना	४	<ul style="list-style-type: none"> देश भरिका ऐतिहासिक, पुरातात्विक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक महत्वका सम्पदाहरूको संरक्षण सम्बर्धन भई पर्यटक आगवनमा वृद्धि भई स्थानीय स्तरमा आय आर्जनमा वृद्धि हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> सम्पदाहरू पुनःनिर्माण २ वर्ष भित्र सम्पन्न गर्न कार्य योजना पेश गरिसकिएको । विभिन्न ऐतिहासिक स्थलहरूमा उत्खनन सम्बन्धी कार्य भईरहेको । भुकम्पबाट क्षतिग्रस्त सम्पदाहरूको पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्य भईरहेको । ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पुरातात्विक स्थलको संरक्षण सम्बर्द्धन तथा जिर्णोद्धार सम्बन्धी कार्य भएको । विश्व सम्पदास्थलमा रहेका पुरातात्विक महत्वका मूर्त सम्पदाहरू र सातवटै प्रदेशमा रहेका मूर्त सम्पदाहरूको अध्ययन, अनुसन्धान तथा संरक्षण गर्न आवश्यक भएका सम्पदाहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा जीर्णोद्धार कार्यहरू भैरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> ७ वटै प्रदेशका महत्वपूर्ण सम्पदाहरू (प्रदेश नं. १ को पाथीभरा, प्रदेश नं. २ को जानकी मन्दिर, सर्लाहीको शिव मन्दिर, प्रदेश नं. ३ को ऐतिहासिक गढीहरू, प्रदेश नं. ४ को मुक्तिनाथ परिसरको ज्वालामाई मन्दिर, लोमानथांग गुम्बा, प्रदेश नं. ५ को कपिलवस्तु पुरातात्विक स्थलको उत्खनन तथा संरक्षण, स्वर्गद्वारी मन्दिर, प्रदेश नं. ६ को काँक्रेविहार, हुम्ला हाल्जी गुम्बा, जुम्लाको चन्दननाथ मन्दिर, प्रदेश नं. ७ को दार्चुलाको उकुका भग्नावशेष तथा देवलहरू) लगायत १३४ वटा सम्पदाहरूको संरक्षण गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने क्रियाकलाप
८.	३२५०२१०२-३/४	विश्व सम्पदा क्षेत्र संरक्षण आयोजना	४	<ul style="list-style-type: none"> काठमाण्डौ उपत्यका विश्व सम्पदा स्थल भित्रका ७ वटा संरक्षित स्मारक क्षेत्र लगायत विश्व सम्पदाको सम्भाव्य सूचीमा रहेका १५ वटा क्षेत्रको संरक्षण सम्बर्द्धन तथा व्यवस्थापन हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ७ वटा विश्व सम्पदाहरूको संरक्षण, जिर्णोद्धार तथा पुन निर्माणको कार्यक्रम भएको । अन्य संभावित विश्व सम्पदा क्षेत्रको अध्ययन र संरक्षणको कार्य भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> Silk Road अन्तर्गतको रुटहरूमा पर्ने Nodal Town को अध्ययन गरिने । <ul style="list-style-type: none"> बनारस- बोधगया-लुम्बिनी-रिडी-मुस्ताङ-फुराङ-गुगे-लेह, पटना-वैशाली-सिम्रौनगढ-सिन्धुली-काठमाण्डौ-नेस्ति-कोदारी- सिगात्से-ल्हासा- पेकिङ्ग, बोधगया-सुर्खेत-जुम्ला-सिमिकोट-लेह-लद्दाख विश्व सम्पदा क्षेत्रका सम्पदाहरूको संरक्षण गरिने ।
९.	३२५००१०३	संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> मुर्त तथा अमूर्त सांस्कृतिक सम्पदाहरूको संरक्षण भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद) को मिति २०७६/०७/०५ को बैठकले मराकेश सन्धि, २०१३ लाई अनुमोदन गर्नका लागि संघिय संसदमा पेश गर्न संस्कृति, पर्यटन तथा नगरिक उड्डयन मन्त्रालयलाई स्वीकृति दिने निर्णय गरे अनुरूप अनुमोदनका लागि संघिय संसदमा पठाउने प्रक्यामा रहेको । सांस्कृतिक सम्पदाको विशेषता झल्कने गरी पाल्पाको रणउजेश्वरी भगवतीको वृत्तचित्र निर्माण सम्पन्न भएको । सार्क हस्तकला मेला SAARC Cultural Center, Colombo संग सहकार्य गरी सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> भाषा, कला र संस्कृतिलाई संघिय संरचना अनुरूप जगेर्ना गर्ने गरी नयाँ साँस्कृतिक नीति जारी गर्ने । मुलुकमा रहेका मूर्त अमूर्त सम्पदाको अनुसन्धान र संरक्षण प्रवर्द्धन गर्ने । नृत्य, कला र संस्कृतिको जगेर्ना र प्रवर्द्धन गर्ने । नेपाली साहित्यका लेख रचनाहरू प्रकाशन र नेपाली भाषाको प्रवर्द्धन गर्ने । नेपाली ललितकलाहरूको संरक्षण भएको हुने । नेपाली मौलिक नृत्यकला र संस्कृतिको जगेर्ना र प्रवर्द्धन गर्ने । अमूर्त साँस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण र जगेर्नाका लागि राष्ट्रिय अभिलेखपुस्तिका तयार गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> • अमूर्त साँस्कृतिक सम्पदा दिवस सन् २०१९ अक्टोबर १७ का दिन मनाइएको । • तनहुँ जिल्लाको टुटेपानीमा गण्डकी प्रदेशका गुरुङ्ग जातीहरूको अमूर्त साँस्कृतिक सम्पदा सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • संस्थान, विकास समिति र विभिन्न प्रतिष्ठानहरू वाट धर्म, भाषा, संस्कृतिको जगेर्ना गर्ने । • सूचिकृत ५९ आदिवासी जनजातीहरूका प्रत्येक जनजातीहरूबाट ३ जनाका दरले जनजातीहरूका विषय विज्ञहरूलाई, कला साहित्य, संस्कृति, परम्परा, आदिवासी जनजातिहरूसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय ऐन कानून तथा सन्धि सम्झौताहरूका सम्बन्धमा प्रशिक्षक प्रशिक्षणका निमित्त अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन (प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण) गर्ने । • राष्ट्रिय सास्कृतिक संग्रहालयको प्रकृया अगाडी वढाउने । • एक प्रदेश एक संस्कृतिक पर्व कार्यक्रम संचालन गरिने ।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने क्रियाकलाप
१०.	३२५४१०११-३/४	बृहत्तर जनकपुर क्षेत्र विकास परिषद्	२	<ul style="list-style-type: none"> बृहत्तर जनकपुर गुरुयोजना अनुसार जनकपुर क्षेत्रको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा विकास भई धार्मिक स्थलको विकास आन्तरिक एवं बाह्य पर्यटनमा वृद्धि हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> परिक्रमा व्यवस्थापन भएको । जानकी मन्दिरको पार्क निर्माण भएको । यात्री निवासमा गेट निर्माण भएको । मन्दिर संरक्षणको कार्य भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> रामायण सर्किट निर्माणको कार्य अगाडि बढ्ने । बृहत्तर जनकपुर क्षेत्रको सम्पदा पुननिर्माण गर्ने । परिक्रमा व्यवस्थापन गर्ने । कार्यालय परिसर अगाडीको गेट निर्माण कार्य गर्ने । राजदेवी मन्दिर जीर्णद्वार तथा सौन्दर्यकरण कार्य गर्ने । दिहिवार बाबा जीर्णद्वार कार्य गर्ने । जलेश्वर नाथ महादेव मन्दिर जीर्णद्वार तथा सौन्दर्यकरण कार्य गर्ने ।
११.	३२५५१०११-४	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	२	<ul style="list-style-type: none"> गुरुयोजना अनुरूप पूर्वाधार विकास कार्यहरू संचालन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> पशुपति क्षेत्रको गुरुयोजना तयार गरी सरोकारवाला निकायहरूमा राय तथा सुझावका लागि पठाइएको । पशुपति क्षेत्रको पूर्वाधार निर्माण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> पशुपति गुरुयोजना अनुसार विकास/सार्वजनिक निर्माणको कार्य गर्ने । नेपाल वेदविद्याश्रममा +२ भवन तथा पूर्वाधार विकास कार्य गर्ने । अन्नदान क्षेत्रमा प्रसाद घर निर्माण कार्य गर्ने । गोठाटार जग्गामा पूर्वाधार विकास तथा सिमाङ्कन कार्य गर्ने । परिक्रमापथ निर्माण कार्य गर्ने (नयाँ ट्रयाक) । बृहत सभा भवन निर्माण कार्य गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने क्रियाकलाप
१२.	३२५५१०१२-३	लुम्बिनी विकास कोष	४	<ul style="list-style-type: none"> गुरुयोजना अनुरूप लुम्बिनी क्षेत्रको संरक्षण, सम्बर्द्धन र भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी कार्य सञ्चालन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनीमा ५००० जना अट्ने क्षमता भएको सभाहल निर्माणको ८५ प्रतिशत कार्य सम्पन्न भएको र द्रुत गतिमा काम अगाडी बढेको । लुम्बिनीक्षेत्रको वृहत गुरुयोजनाको RFP कार्य शुरु भइसकेको । रामग्रामको गुरुयोजना निर्माण कार्य सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> लुम्बिनी क्षेत्रको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा विकास गर्ने । लुम्बिनी गुरुयोजना अनुसारको ९५ प्रतिशत कार्य पुरा गर्ने । वृहत्तर लुम्बिनी क्षेत्रको गुरुयोजना तर्जुमा गर्ने । लुम्बिनी विकास कोषभित्र ५००० मानिस अट्ने हल तथा ध्यान साधना केन्द्र भवन निर्माणको पहिलो फेज निर्माण सम्पन्न गरी दोस्रो फेजको निर्माण कार्य शुरु गर्ने । कपिलवस्तुका पुरातात्विक क्षेत्र, देवदह, रामग्राम तथा सैनामैना क्षेत्रमा पुरातात्विक उत्खनन् तथा संरक्षण गर्ने । वृहत्तर लुम्बिनी क्षेत्रभित्र रहेका पुरातात्विक स्थलहरूमा एकरूपता आउने गरी गुणस्तरीय साइनेज राख्ने ।
१३.	५०१२५१०१	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	३	<ul style="list-style-type: none"> आन्तरिक तथा अन्तर्राष्ट्रिय हवाई उड्डयन अनुमति प्रदान र नियमन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> विराटनगर र जनकपुर विमानस्थलमा एप्रोन तथा ट्याक्सीवे विस्तार गर्ने कार्य सम्पन्न भएको, भरतपुर र धनगढी विमानस्थलमा Asphalt Concrete overlay गर्ने कार्य सम्पन्न भएको, विभिन्न विमानस्थलहरूको निर्माण, स्तरोन्नति र सुधार कार्य सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> आन्तरिक विमानस्थलहरूलाई थप सुदृढीकरण र विस्तार गर्दै हवाई उड्डयनको विस्तारलाई निरन्तरता दिने । विराटनगर र नेपालगन्ज विमानस्थल विस्तारको लागि जग्गा खरीद गर्ने । भरतपुर र सुर्खेत विमानस्थलको विस्तार गर्ने । विभिन्न विमानस्थलहरूको निर्माण , स्तरोन्नति र सुधार कार्य गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने क्रियाकलाप
१४.	५०१२५१०२	हवाई क्षमता अभिवृद्धि आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल लगायतका विमानस्थलहरूको सुधार तथा स्तरोन्नती भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको टर्मिनल भवन विस्तारको ४५.३३% कार्य सम्पन्न भएको, त्रिभुवन विमानस्थल धावनमार्ग विस्तार (दक्षिणतर्फ) को ४२.% कार्य सम्पन्न भएको, त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल बुटिक एयरपोर्टको रूपमा रूपान्तरण हुने कार्य भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थललाई बुटिक विमानस्थलमा रूपान्तरण गर्ने कार्य सम्पन्न गर्ने। अन्तर्राष्ट्रिय टर्मिनल भवनको विस्तार कार्य सम्पन्न गर्ने। समानान्तर ट्याक्सी वे, आन्तरिक वायुयान विशानस्थल र नयाँ आन्तरिक टर्मिनल भवन निर्माण सम्बन्धी गुरुयोजना अनुसारको बाँकी कार्य अघि बढाउने।
१५.	५०१२५१०४	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल	१	<ul style="list-style-type: none"> आईकाओ क्याटोगरी ४ डी स्तरको विमान स्थल निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल आयोजना ५४ प्रतिशत कार्य सम्पन्न भएको। Access Road को base राख्ने कार्य ,Hanger भवनमा छाना छाउने कार्य सम्पन्न भएको। टर्मिनल भवनमा partition कार्य भैरहेको। रनवेमा primary Cable बिछ्याउने कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने।
१६.	५०१२५१०३	दक्षिण एसिया पर्यटन पूर्वाधार विकास आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> गौतमबुद्ध विमानस्थलको स्तरोन्नती गरी अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको रूपमा विकास भई संचालनमा आएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल आयोजना IT Building उत्तर तर्फ कार पार्किङ एरियामा कालोपत्रे गर्ने काम सम्पन्न भएको। कार पार्किङ स्ट्रीट लाईट Cable Layout कार्य सम्पन्न भएको। IT Building देखि प्रशासनिक भवन, सेक्युरिटी भवन, Domestic कार पार्किङको उत्तर सम्म हयुम पाईप Layout कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको केही बाँकी काम सम्पन्न गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने क्रियाकलाप
१७.	५०१२५१०५	दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निजगढ	१	• दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माण कार्य सुचारु भएको हुने ।	• दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल आयोजनाजग्गा अधिग्रहण सम्बन्धी कार्य अन्तिम चरणमा रहेको ।	• उपयुक्त विकल्पमा निजगढ अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको निर्माण कार्य शुरू गरिने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रू.३७५.१२ करोड, पुँजीगततर्फ रू १९१.१६ करोड र वित्तीयव्यवस्था रू २०४५.६५ करोड गरी जम्मा रू २६११.९३ करोड विनियोजन गरिएको छ।

परिच्छेद ४
सामाजिक क्षेत्र

४.१ शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय

क. नतिजा सूचक

क्र. सं	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/०७८ को लक्ष्य
१	साक्षरता दर (५ वर्ष माथि)	प्रतिशत	६५.९	८५	८८
२	साक्षरता दर (१५ वर्ष माथि)	प्रतिशत	५८	६५	७५
३	युवा साक्षरता दर (१५-२४ वर्ष)	प्रतिशत	९२	९२	९४
४	प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विकास/पूर्व प्राथमिक शिक्षामा कूल भर्ना दर	प्रतिशत	८५	८८	९०
५	प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विकास/पूर्व प्राथमिक शिक्षामा अनुभव भएका कक्षा १ मा नवप्रवेशीको प्रतिशत	प्रतिशत	६६.९	६८.६	७३
६	खुद भर्नादर				
	(क) आधारभूत तह (कक्षा १-८)	प्रतिशत	९३	९६	९८
	(ख) माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२)	प्रतिशत	४६	४७	५३
७	उच्च शिक्षाको कुल भर्ना दर	प्रतिशत	१२	१४	१६
८	लैङ्गिक समता दर (विद्यालय शिक्षाको खुद भर्ना दरमा)				
	(क) आधारभूत शिक्षा (कक्षा १-८)	अनुपात	०.९८	०.९८	१
	(ख) माध्यमिक शिक्षा (कक्षा ९-१२)	अनुपात	१.०७	१.०३	१
९	उच्च शिक्षाको कुल भर्नादरमा लैङ्गिक समता सूचकाङ्क	अनुपात	१.११	१	१
१०	टिकाउ दर				
	(क) आधारभूत तह (कक्षा १-८)	प्रतिशत	७७.९	७९.३	९२
	(ख) माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२)	प्रतिशत	२२.२	२४	२५
११	विद्यालय छाड्ने दर				
	(क) आधारभूत तह (कक्षा १-८)	प्रतिशत	३.८	३.४	२.९

क्र. सं	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/०७८ को लक्ष्य
	(ख) माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२)	प्रतिशत	२.६	२.१	१.८
१२	गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन प्राप्त क्याम्पसहरूको संख्या	संख्या	३०	६०	९०
१३	कक्षा ८ को निम्ति सिकाई उपलब्धी (औसत)				
	(क) गणित	स्कोर	३५	४२	५५
	(ख) नेपाली	स्कोर	४८	५१	५७
	(ग) अङ्ग्रेजी	स्कोर	४१	४८	५५
	(घ) विज्ञान	स्कोर	४९	५२	५५
१४	काम गर्ने उमेर समूहका प्राविधिक र व्यावसायिक क्षेत्रमा तालिम प्राप्त जनसंख्या	प्रतिशत	३१	३५	३८
१५	प्रति विद्यार्थी सरकारी खर्च				
	(क) आधारभूत तह (कक्षा १-८)	रु. हजार	१२	१५	१८
	(ख) माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२)	रु. हजार	७	९	११
१६	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात				
	(क) आधारभूत तह (कक्षा १-८)	अनुपात	१:३३	१:३२	१:३१
	(ख) माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२)	अनुपात	१:४१	१:३९	१:३५
१७	पेशागत तालिम प्राप्त शिक्षक				
	(क) आधारभूत तह (कक्षा १-८)	प्रतिशत	७६.६	८१	८६
	(ख) माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२)	प्रतिशत	७७.१	८१	८६
१८	माध्यमिक तहमा छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी (९-१२)	प्रतिशत	१८	२०	२२
१९	स्वच्छ पानी तथा सरसफाई सुविधा सहित शौचालय निर्माण भएका विद्यालय	प्रतिशत	५९	६५	७२
२०	इन्टरनेट सुविधा पुगेको विद्यालय	प्रतिशत	२८	४०	५५
२१	कुल गार्हस्थ उत्पादनको अनुपातमा अनुसन्धान र विकास खर्च	प्रतिशत	०.३०	०.४०	०.५०
२२	माध्यमिक शिक्षामा प्राविधिक विषयको अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको अनुपात	प्रतिशत	१०	१५	१६
२३	उच्च शिक्षामा प्राविधिक विषयको अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको अनुपात	प्रतिशत	२३	२५	२७
२४	विज्ञान अध्ययन केन्द्र स्थापना (वार्षिक)	संख्या	०	१	०

क्र.सं	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/०७८ को लक्ष्य
२५	विषय क्षेत्रगत वैज्ञानिक अध्ययन/अनुसन्धान	संख्या	१०००	१०५०	११००
२६	डिएनए डाटाबेस	संख्या	९००	९४०	९६५
२७	अनुसन्धान वृत्ति उपलब्धता	संख्या	१००	११०	१२०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३५००००१२	पुस्तकालयहरु	१, २	<ul style="list-style-type: none"> पुराना तथा नयाँ विषय र ज्ञानका विषयमा पाठकहरुका लागि सहज रूपमा सुविधा उपलब्ध भई अध्ययन संस्कारको विकास गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> पुस्तकालय दिवस मनाइएको, करिव १००० पुस्तकहरुको डिजिटाइजेसन भएको, करिव ५०० पुस्तकहरु बाइण्डिङ्ग कार्य भएको, करिव ३५०० पुरानो पुस्तकहरुको डाटा प्रविष्टि भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> बजारमा उपलब्ध नहुने पुराना पुस्तक र पत्रपत्रिका बाइण्डिङ्ग तथा पुस्तक डिजिटाइजेसन गर्ने, नेपाल राष्ट्रिय पुस्तकालयको भवन निर्माण गर्ने ।
२.	३५०३१०११	राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड	२	<ul style="list-style-type: none"> माध्यमिक शिक्षा अन्तर्गतको कक्षा १०, ११ र १२ को परीक्षा व्यवस्थित रूपमा संचालन भइ समयमा नै नतिजा प्रकाशन भएको हुने, स्तरीकृत परीक्षा संचालन को लागि Item निर्माण सम्बन्धी तालिम संचालन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> माध्यमिक शिक्षा अन्तर्गतको कक्षा १० को परीक्षा संचालनको लागि सम्पूर्ण तयारी पुरा भएको, कक्षा ११ र १२ को परीक्षा संचालनको लागि तयारी करिव पुरा हुने क्रममा रहेको, स्तरीकृत परीक्षा संचालन को लागि Item निर्माण सम्बन्धी 	<ul style="list-style-type: none"> कक्षा १२ र १० को Standardized Test का लागि शिक्षक तालिम सञ्चालन गर्ने, कक्षा १२ को Item Bank निर्माण गर्ने, कक्षा १० को दोस्रो चरणको नमूना Standardized Test सञ्चालन गर्ने, SEE परीक्षाको रजिष्ट्रेशन, प्रश्नपत्र निर्माण, छपाई, ढुवानी, उत्तरपुस्तिका परीक्षण र नतिजा प्रकाशन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>तालिम सातै प्रदेशमा संचालन भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • स्तरीकृत परीक्षा संचालन को लागि Item test पहिलो चरणको परीक्षा संचालन भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • प्रयोगात्मक परीक्षा र OJT को अभिमुखीकरण तथा अनुगमन गर्ने ।
३.	३५०४१०११	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद्	२	<ul style="list-style-type: none"> • ६३५०० जना युवाहरूले मध्यमस्तरीय प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एवं सीप हासिल गरेका • ५०००० जना युवाहरू रोजगारीका लागि आवश्यक सीपमूलक तालिम प्राप्त गरी श्रम बजारका लागि तयार भएका हुने, • २१०० जनाले प्राविधिक शिक्षामा छात्रवृत्ति प्राप्त गरी समतामूलक पहुँच विस्तार भएको हुने, • प्रदेशस्तरमा ७ ओटा नमुना पोलिटेक्निक इन्ष्टिच्युटहरूको स्तरोन्नति भई प्राविधिक शिक्षाको पहुँच विस्तार भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • ५१,००० युवाहरूले मध्यमस्तरीय प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एवं सीप हासिल गरेका, • ३६००० जना युवाहरूलाई रोजगारीका लागि आवश्यक सीपमूलक तालिम प्रदान गरिएको, • प्राविधिक शिक्षा अध्ययनका लागि २३५० जना लक्षित युवाहरूलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको, • प्रदेशस्तरमा ७ ओटा नमुना पोलिटेक्निक इन्ष्टिच्युट स्थापनाको लागि शिक्षालय छनौट भइ स्तरोन्नति कार्य भइरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> • दलित, मुसलमान, विपन्न, सीमान्तकृत समुदायका छात्र-छात्रालाई प्राविधिक डिप्लोमा तह, प्राविधिक एस.एल.सी तह र एक वर्षे प्रोफेसनल कोर्समा २४५० जनालाई अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने, • सबै भौगोलिक क्षेत्र एवं समुदायको आवश्यकतालाई सम्बोधन हुने गरी रोजगार उन्मुख घुम्ती तथा तालीम केन्द्रहरू मार्फत ४५००० युवाहरूलाई कार्यमा आधारित छोटो अवधिको सीप विकास तालिम प्रदान गर्ने, • प्राविधिक शिक्षाको पहुँच विस्तारको लागि १० वटा नयाँ पोलिटेक्निक स्थापना गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने, • प्रत्येक प्रदेशमा एक वटा नमुना पोलिटेक्निक इन्ष्टिच्युट स्थापनाको लागि छनौट भएका शिक्षालयमा भौतिक पूर्वाधार विकास गर्ने, • प्रशिक्षक/ कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि ४००० जना

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<p>व्यक्तिलाई व्यवस्थापन विषयमा प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम प्रदान गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रारूप (NVQF) तर्जुमा गर्ने, मागको आधारमा प्राविधिक शिक्षा र व्यावसायिक तालिमका ५० वटा पाठ्यक्रम निर्माण र परिमार्जन गर्ने, औपचारिक तथा अनौपचारिक सीप सिकेका ७५,००० जना व्यक्तिहरूको सीप प्रमाणिकरण गर्ने, सीप परीक्षणका लागि सीप परीक्षण केन्द्रको स्तरोन्नती गर्ने ।
४.	३५०००१०१	शिक्षाका लागि खाद्य कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशका ७ जिल्लाका आधारभूत तहका विद्यालयहरूमा विद्यार्थी भर्ना र टिकाउन योगदान पुर्याउने । 	<ul style="list-style-type: none"> कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशका ७ जिल्लाका आधारभूत तहका छनोटमा परेका विद्यालयहरूका १ लाख ८० हजार विद्यार्थीहरूलाई दिवाखाजा प्रदान गरी विद्यालयमा विद्यार्थी भर्ना र टिकाउ दरमा वृद्धि भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> कर्णाली र सुदूर पश्चिम प्रदेशका ७ जिल्लाका आधारभूत तहका छनोटमा परेका विद्यालयहरूका १ लाख ५६ हजार ४ सय विद्यार्थीलाई दिवाखाजा प्रदान गर्ने ।
५.	३५०२१०१३	युनेस्कोका निमित्त नेपाल राष्ट्रिय आयोग	१, ३	<ul style="list-style-type: none"> केन्द्रियस्तरमा भईरहेका दिगो विकासका लागि शिक्षासम्बन्धी क्रियाकलापहरूलाई स्थानीय सरोकारवाला बीच पुर्याउने, युनेस्कोको प्राथमिकतामा रहेको भूमण्डलीय नागरिक शिक्षाका 	<ul style="list-style-type: none"> भूमण्डलीय नागरिक शिक्षा तथा जलवायु परिवर्तनका असर न्यूनीकरणका बारेमा स्थानीय तह सम्म सचेतना पुऱ्याइएको, युनेस्को क्लब, युनेस्को 	<ul style="list-style-type: none"> दिगो विकासका लागि शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, भूमण्डलीय नागरिक शिक्षा एवम् जलवायु परिवर्तन र प्राकृतिक प्रकोप सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>वारेमा जानकारी तथा जलवायु परिवर्तनका असरहरू न्यूनीकरण र प्राकृतिक प्रकोप न्यूनीकरणका बारेमा स्थानीय तहलाई जानकारीका साथै सचेत बनाउने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • युनेस्कोका विषय क्षेत्रहरू शिक्षा, विज्ञान, संस्कृति, आमसञ्चार, सामाजिक तथा विशेष क्षेत्रहरू मानव तथा जीव विज्ञान र अन्तर्राष्ट्रिय हाईड्रोलोजिकल कार्यक्रमहरूमा सर्वसाधारणको पहुँचको लागि सहजीकरणका माध्यमबाट क्रियाशीलता बढाउने, • देशको महत्वपूर्ण शक्तिको रूपमा रहेको युवा वर्गलाई संस्कृतिको जर्गेना गर्न अग्रसर गराउने, • सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका साथै स्थानीय सरकारबीच समन्वय एवम् सहकार्य गरी युनेस्कोको क्रियाकलाप, उद्देश्य एवम् आदर्शहरू देशभरी फैलाउने, • युनेस्कोसंग आवद्ध गैरसरकारी संस्था (युनेस्को क्लब एवम् युनेस्को महासंघ) तथा 	<p>महासंघ तथा युनेस्को सम्बद्ध विद्यालयहरूको परिचालन गरी युनेस्कोको उद्देश्य, आदर्श एवम् क्रियाकलापहरू स्थानीय स्तरसम्म पुर्याइएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा नेपालको उपस्थिति एवम् सहभागिता प्रभावकारी रूपमा भएको, • युनेस्कोका विषय क्षेत्रहरूमा सरकारी एवम् गैरसरकारी संस्थाहरूको भूमिका अभिवृद्धि भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • युनेस्को क्लब, महासंघ एवम् युनेस्को आवद्ध विद्यालय सञ्चालको परिचालन गर्ने, • युनेस्कोका विषयहरूमा आधारित सार्वजनिक परिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • साँस्कृतिक सम्पदा (भौतिक, अभौतिक) संरक्षण सम्बर्धनमा युवा अभियान सञ्चालन गर्ने, • सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको क्षमता अभिवृद्धि तथा स्थानीय सरकारबीच समन्वय एवम् सहकार्य गर्ने, • युनेस्कोका विषय तथा विशेष क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				विद्यालयहरूको सञ्चाललाई परिचालन तथा युनेस्कोसंग आवद्ध गरी स्थानीय तहमा युनेस्कोको पहुँच पुर्याउने ।		
६.	३५०००१०२	सवैका लागि शिक्षा शिशु विकास कार्यक्रम	१, २	<ul style="list-style-type: none"> प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षाका लागि उपयुक्त सिकाइ सामग्रीको विकास हुने, विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाको लागि उपयुक्त सिकाइ वातावरण तयार हुने. विद्यालय विपद व्यवस्थापनसम्बन्धी सामग्रीहरू तयार हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> बालविकास केन्द्रमा अध्ययन गर्ने बालबालिकाको सिकाई सुधारका लागि नमूना सिकाई सामग्री विकास गरिएको, बालविकाससँग सम्बन्धित निर्देशिका लगायतका सामग्रीहरूमा सामयिक परिमार्जन गरिएको, लक्षित जिल्लामा विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूको तथ्यांक संकलन तथा समता रणनीतिको कार्यान्वयनमा सहजीकरण सम्बन्धी कार्य भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> प्रारम्भिक बालविकास शिक्षासम्बन्धी पाठ्यक्रम परिमार्जन गर्ने, बालविकास केन्द्रहरूको नक्साङ्कन गर्ने, समता रणनीतिको पुनरावलोकन तथा परिमार्जन गर्ने ।
७.	३५०००१०३	व्यवसायिक शिक्षा तथा तालिम अभिवृद्धि परियोजना (दोस्रो)	२	<ul style="list-style-type: none"> २०००० जनालाई तह १ को नतिजामा आधारित छोटो अवधिको तालिम प्रदान गरिएको हुने, ७५०० जनालाई तह १ को भौचरमा आधारित छोटो अवधिको तालिम प्रदान गरिएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> १९६६२ जनाको लागि नतिजामा आधारित छोटो अवधिको तालिम सञ्चालन हुँदै गरेको, ५९०४ जनाले भौचरमा आधारित छोटो अवधिको 	<ul style="list-style-type: none"> २०००० जनाको तह १ को नतिजामा आधारित छोटो अवधिको तालिम सञ्चालन हुने, ८५०० जनाको तह १ को भौचरमा आधारित छोटो अवधिको तालिम सञ्चालन हुने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> • ४२५० जनालाई तह २ (१० महिने वा तह १ पुरा गरेकाहरूका लागि) को तालिम प्रदान गरिएको हुने, • ५०० जनालाई Apprenticeship model मा तालिम प्रदान गरिएको हुने, • १०० जनालाई Management/Leadership Training प्रदान गरिएको हुने, • २०० जनालाई Assistant Trainer का लागि Occupational TOT तालिम प्रदान गरिएको हुने, • ३०० जनालाई Skill Test Assessors का लागि तालिम प्रदान गरिएको हुने, • ६००० जनाको लागि स्वयम सिकाइ भएका युवाहरूको राष्ट्रिय सीप परीक्षण समिति मार्फत सीप परीक्षण भएको हुने । • १०० वटा शैक्षिक सस्थाहरूले प्राविधिक शिक्षाको गुणस्तर सुधारका लागि अनुदान प्राप्त गरेको हुने । • २५०० जनाले छात्रवृत्तिमा प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम प्राप्त गरेको हुने । • ५० वटा विद्यालयको लागि Job 	<ul style="list-style-type: none"> • तालिम लिइरहेका, • २९३९ जनाले तह २ तालिम लिइरहेका, • ६० जनाको लागि Apprenticeship model मा तालिम संचालन भएको, • ८२ जनाको Management/Leadership Training सम्पन्न भएको, • १८५ जनाको Assistant Trainer का लागि Occupational TOT तालिम समपन्न भएको, • ३०० जनाको Skill Test Assessors का लागि तालिम समपन्न भएको, • ६००० जनाको लागि स्वयम सिकाइ भएका युवाहरूको राष्ट्रिय सीप परीक्षण समिति मार्फत सीप परीक्षण सम्पन्न भएको, • ६० वटा प्राविधिक शिक्षा उपलब्ध गराउने शैक्षिक संस्थाहरू गुणस्तर सुधार अनुदान प्राप्तिका लागि छनौट भई Performance Indicators मा भएको उपलब्धिका आधारमा अनुदान प्रदान 	<ul style="list-style-type: none"> • ५८२२ जनाको तह १ को नतिजामा आधारित छोटो अवधिको महिला लक्षित (Woman Window) तालिम सञ्चालन हुने, • ५५०० जनालाई नतिजामा आधारित छोटो अवधिको Migrant Window (विदेशवाट फर्केकाको) तह १ को तालिम सञ्चालन हुने, • २५०० जनाको लागि तह २ (१० महिने वा तह १ पुरा गरेकाहरूका लागि) को तालिम सञ्चालन गर्ने, • ९४० जनालाई तह २ ओजेटी सहितको १ वर्षे व्यवसायिक तालिम (Professional Training With OJT) प्रदान गर्ने, • १६० जनालाई Management/Leadership Training प्रदान गर्ने, • १८० जनालाई Assistant Trainer का लागि Occupational TOT सञ्चालन गर्ने, • १६० जनालाई Skill Test Assessors का लागि तालिम प्रदान गर्ने, • २३ वटा विषय क्षेत्र (छोटो अवधिको तालिम, TSLC/Diploma/ Apprenticeship लगायतका)को नयाँ पाठ्यक्रम निर्माण तथा परिमार्जन गर्ने, • प्राविधिक शिक्षा उपलब्ध गराउने

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				Placement (रोजगार उपलब्ध गराउने) व्यवस्थापकीय तथा तयारीका लागि अनुदान दिइने ।	<p>भइरहेको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • TSLC अध्ययनरत १६७९ जना र ५०१ जना Diploma अध्ययनरत विद्यार्थीहरू छात्रवृत्तिको लागि छनौट गरी Verification गर्ने कार्य भइरहेको, • Job Placement (रोजगार उपलब्ध गराउने) कार्यक्रमको व्यवस्थापकीय तथा तयारीका लागि अनुदान प्राप्त गर्ने ५० वटा विद्यालय/शिक्षालय छनौट भई तिनिसंग MOU भएर पहिलो किस्ता रकम निकास भएको । 	<p>शैक्षिक संस्थाहरूलाई गुणस्तर सुधार अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत छनौट भई Performance Indicators मा भएको उपलब्धिका आधारमा अनुदान पाईरहेका ६० वटा संस्थाहरूलाई सोही आधारमा निरन्तर अनुदान उपलब्ध गराउने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ८००० जना स्वयम सिकाइ भएका युवाहरूको राष्ट्रिय सीप परीक्षण समिति मार्फत सीप परीक्षण गर्ने, • ५० वटा विद्यालयको लागि Job Placement (रोजगार उपलब्ध गराउने)कार्यक्रमको व्यवस्थापकीय तयारीका लागि विद्यालयको लागि अनुदान प्रदान गर्ने, • २३०० जना टिएसएलसी अध्ययन गर्ने विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति वितरण गर्ने, • परियोजनाको छात्रवृत्तिमा TSLC/Diploma अध्ययन गरेका विद्यार्थीको र RPL को Tracer Study गर्ने, • सफलताका कथाहरूको संकलन, प्रकाशन र प्रबोधीकरण गर्ने, • परियोजनाको लगानीमा छोटो अवधिको तालिम लिएका एवम् सीप परीक्षण गराएका युवाहरूको रोजगारी र उद्यमशीलताको अवस्था अध्ययन

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						गर्ने, <ul style="list-style-type: none"> सरोकारवालाहरुको रास्तरको Consultation Workshop आयोजना गर्ने ।
८.	३५०००१०४	पढाइ सीप प्रवर्द्धन कार्यक्रम	३, ४	<ul style="list-style-type: none"> कक्षा १, २ र ३ को एकिकृत पाठ्यक्रममा आधारित नेपाली विषय क्षेत्रको पाठ्यसामग्री तथा शिक्षक निर्देशिका विकास भएको हुने, दोस्रो भाषाका रूपमा नेपाली शिक्षणका लागि शिक्षक स्रोत सामग्री विकास भएको हुने, एकीकृत पाठ्यक्रममा विद्यार्थी मूल्याङ्कन, पठन सिप सम्बद्ध सिकाईको अनुसन्धान भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> कक्षा १-३ को बालबालिकाहरुका लागि नेपाली विषयको सामग्रीहरु विकास भएको, २० जिल्लाका प्रारम्भिक पढाइ सीप सम्बन्धमा शिक्षकहरुलाई अभिमुखीकरण गरिएको, रानाथारू, अवधी र मैथिली भाषाका शैक्षणिक सामग्री विकास तथा नेपाली भाषामा बनेका सामग्रीहरु उक्त भाषामा अनुकुलन गरिएको, एक भाषिक र द्वय भाषिक बाल शब्दकोष विकास गरिएको, दोस्रो भाषाका रूपमा नेपाली शिक्षणका लागि शिक्षक स्रोत सामग्री विकास गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> कक्षा १, २ र ३ को एकिकृत पाठ्यक्रममा आधारित नेपाली विषय क्षेत्रको पाठ्यसामग्री तथा शिक्षक निर्देशिका विकास गर्ने, ३८ वटा जिल्लामा कक्षा १, २ र ३ को पढाइ सीप प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन हुने ।
९.	३५०००१०८	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम केन्द्र	३	<ul style="list-style-type: none"> प्रारम्भिक बालविकास शिक्षाको पहुँच तथा अवसरमा विस्तार हुने, अनिवार्य र निःशुल्क आधारभूत 	<ul style="list-style-type: none"> अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा ऐन २०७५ स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा रहेको, 	<ul style="list-style-type: none"> अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यान्वयनका लागि आधारभूत तह कक्षा १-८ मा अध्ययनरत सबै दलित छात्राहरुको लागि छात्रवृत्ति वितरण

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>शिक्षाको सुनिश्चितता भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ९० प्रतिशत विद्यार्थी आधारभूत तह पुरा गरेको हुने, • विद्यालय शिक्षामा समता सूचक बराबर भएको हुने, • सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधार भएको हुने, • माध्यमिक तहमा पहुँच तथा लैंगिक समता हासिल भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • आधारभूत तह कक्षा १-५ खूद भर्नादर ९७.१ प्रतिशत र कक्षा १-८ को खूद भर्नादर ९६ प्रतिशत पुगेको, • आधारभूत तह पुरा गर्ने विद्यार्थी दर ७२.७ प्रतिशत पुगेको, • कक्षा ८ का विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि विज्ञान, गणित र नेपाली विषयमा मापन गरिएको, • आधारभूत तहको लैंगिक समता सूचक ०.९८ र माध्यमिक तहमा लैंगिक समता सूचक १.०१ पुगेको, • माध्यमिक तह कक्षा ९-१२ को खुद विद्यार्थी भर्नादर ४७ प्रतिशत पुगेको, • माध्यमिक तह कक्षा ९-१२ को विद्यार्थी टिकाउदर २४ प्रतिशत पुगेको, • ३२२ माध्यमिक विद्यालय छनौट भइ नमूना विकास गुरुयोजना अनुरूप विकास कार्य अघि बढेको, • ४३३ सार्वजनिक माध्यमिक विद्यालयमा प्राविधिक धारको ५ विषयमा अध्ययन अध्यापन 	<p>गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • सबै सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक वितरण गर्ने, • आधारभूत तह कक्षा १-८ का विद्यार्थीका लागि रंगीन पाठ्यपुस्तक वितरण गर्ने, • सार्वजनिक विद्यालयको पुर्व प्राथमिक कक्षा देखि कक्षा ५ सम्म अध्ययन गर्ने २७ लाख ५३ हजार १२७ विद्यार्थीका लागि दिवाखाजा उपलब्ध गराउने, • सार्वजनिक माध्यमिक विद्यालयमा १००६ विज्ञान प्रयोगशाला, १०१२ ICT ल्यावर १००१ पुस्तकालय स्थापना गर्ने, • ६३० विद्यालय भवन निर्माण, १५५८ विद्यालयमा स्वच्छ पानी सुविधा सहितको शौचालय निर्माण गर्ने, • सार्वजनिक विद्यालयको कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत छात्रा विद्यार्थी १३३९९४९ जनाका लागि निःशुल्क स्यानिटरी प्याड वितरण गर्ने, • ३०३ नमूना विद्यालयको भौतिक सुविधा विस्तार गर्ने, • नमूनाका रूपमा छनौट हुने २०० विद्यालयको विद्यालय सुधार

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>भइरहेको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • माध्यमिक तहको छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई विपन्न लक्षित गरी वितरण गरिएको, • विद्यालयहरूमा पानी तथा सरसफाइ सुविधा सहितका शौचालय र सुविधा विस्तार भएको, • सार्वजनिक विद्यालयको कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत सबै छात्रा विद्यार्थीहरूका लागि निःशुल्क स्यानिटरी प्याडको व्यवस्था गरिएको, • आधारभूत तह कक्षा १-८ मा महिला शिक्षक ४४.९ प्रतिशत पुगेको, • शिक्षकको पेशागत विकासका लागि तालिम पाठ्यक्रम परिमार्जन भएको, • दृष्टिविहीन विद्यार्थीका लागि कक्षा ९ र १० को विज्ञान र गणित विषयको पाठ्यक्रम विकास भएको, • सबै दृष्टिविहीन विद्यार्थीका लागि ब्रेल पाठ्यपुस्तक, स्लेट तथा स्टाइलस उपलब्ध हुँदै आएको, • आधारभूत तह कक्षा ६ देखि 	<p>गुरुयोजना तयार गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • १६५ विद्यालय भवनको प्रवलीकरण (Retrofitting) गर्ने, • २१२७२ जना शिक्षकका लागि पेशागत तालिम सञ्चालन गर्ने, • माध्यमिक विद्यालयमा विज्ञान, गणित र अंग्रेजी शिक्षक व्यवस्थापनका लागि ३४८० जना शिक्षक बराबरको अनुदान व्यवस्था गर्ने, • विज्ञान, गणित र अंग्रेजी शिक्षणमा सघाउ पुर्याउन शिक्षण स्वयमंसेवक परिचालन गर्ने, • बहुअपाङ्गता भएका विद्यार्थीको शिक्षाका लागि १४ वटा विद्यालय स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने, • कक्षा ९-१२ मा अध्ययनरत ८३ हजार ५९२ जना विद्यार्थीका लागि विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने, • Virtual शिक्षण सिकाइका लागि रेडियो तथा टेलिभिजन पाठ विकास गरी प्रसारण गर्ने, • ५०० वटा विद्यालय समायोजन तथा एकीकरण गर्ने, • २१ वटा विद्यालयलाई ठुला विद्यालयका रूपमा विकास गरिने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>८ सम्मका लागि अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयको सिकाई सामग्री विकास तथा प्रयोग भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> छनौट भएका ४३ जिल्लाका पुर्वप्राथमिक कक्षादेखि ५ कक्षासम्मका विद्यार्थीका लागि दिवाखाजा उपलब्ध हुँदै आएको, वि.स. २०७६ सम्ममा साक्षर घोषणा हुने जिल्लाको संख्या ५४ पुगेको, हिमाली अवासीय छात्रवृत्ति कार्यक्रम, घुम्ती विद्यालय कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, सबै सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा इन्टरनेट व्यवस्थाका लागि स्थानीय तहमा अनुदान पठाइएको, सामुदायिक विद्यालयहरूमा ४५८६ नयाँ कक्षाकोठा निर्माणका लागि स्थानीय तहमा बजेट निकासी भएको । 	
१०.	३५००३०११	शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्र	१, ३, ४	<ul style="list-style-type: none"> आ.व. २०७६/७७ मा भएको कक्षा ८ का विद्यार्थीको परीक्षणको प्रतिवेदन तयार हुने, आव २०७७/७८ मा कक्षा ५ का 	<ul style="list-style-type: none"> कक्षा ८ को परीक्षण सम्पन्न भई Database तयार भएको, कक्षा ५ को नेपाली र गणित विषयको परीक्षण ढाँचा तयार 	<ul style="list-style-type: none"> कक्षा ८ को विद्यार्थीको उपलब्धि राष्ट्रिय परीक्षणको विस्तृत प्रतिवेदन, संक्षिप्त प्रतिवेदन लेखन र प्रकाशन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि परीक्षण गर्न प्रश्नावलीको पूर्वपरीक्षण भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • कक्षा ५ का विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि परीक्षण भएको हुने, • परीक्षण नतिजा र प्राप्तिको १५ समुहमा प्रवोधिकरण र सुधार योजना निर्माणको अभ्यास हुने, • आ.व. २०७६/७७ मा भएको कार्यसम्पादन परीक्षणको एकीकृत प्रतिवेदन तयार हुने, • ९०० वटा माध्यमिक विद्यालयको कार्यसम्पादन परीक्षण भएको हुने, • कार्यसम्पादन परीक्षण गरिएका विद्यालयहरूको अवस्था र नतिजाको निरन्तर अनुगमन गरी थप सुधार गर्नका लागि १८ समूहमा योजना निर्माण कार्यशाला सञ्चालन हुने, • ३०० वटा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको कार्यसम्पादन परीक्षण र करीब ३६०० बालबालिकाको सिकाइ तथा विकास परीक्षण भएको हुने । 	<p>भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्रवोधीकरण र सुधार योजनाको अभ्यासको मोडालिटी तथा ढाँचा विकास भएको, • ९०५ ओटा विद्यालयको परीक्षण सम्पन्न भई Database तयार भएको, • कार्यसम्पादन परीक्षण ढाँचा, मार्गदर्शन र साधन विकास भएको, • कार्यसम्पादन परीक्षण गरिएका विद्यालयहरूमा निरन्तर अनुगमन र सुधार योजनाको अभ्यासका लागि मोडालिटी विकास भएको, • प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र र बालबालिकाको Early Learning Development Standards (ELDS) मा आधारित भई सिकाइ उपलब्धि र विकास परीक्षणको योजना निर्माण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • कक्षा ५ का विद्यार्थीको उपलब्धि परीक्षणका लागि पूर्वपरीक्षणको उत्तरपुस्तिका परीक्षण र प्रश्नावली बैंक अद्यावधिक गर्ने, • कक्षा ५ को विद्यार्थी उपलब्धि राष्ट्रिय परीक्षण सन्चालन गर्ने, • विद्यार्थी उपलब्धि परीक्षण र कार्यसम्पादन परीक्षणको नतिजा तथा प्रतिवेदनको प्रवोधिकरण र सुधार योजनाको अभ्यास(संघ, प्रदेश र स्थानिय तहमा) गर्ने, • आ.व. २०७६/७७ को कार्यसम्पादन परीक्षणको एकीकृत प्रतिवेदन तयारी, छपाइ र सम्प्रेषण गर्ने, • विद्यालयगत कार्यसम्पादन परीक्षण सञ्चालन गर्ने, • कार्यसम्पादन परीक्षण गरिएका विद्यालयहरूमा निरन्तर अनुगमन र सुधार योजनाको अभ्यास गर्ने, • प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र र बालबालिकाको Early Learning Development Standards (ELDS) मा आधारित भई सिकाइ उपलब्धि र विकास परीक्षण गर्ने ।
११.	३५०२१०१४	चिकित्सा शिक्षा आयोग	८, ९	<ul style="list-style-type: none"> • चिकित्सा शिक्षा आयोगले शिक्षण संस्थाहरूको नियमन र गुणस्तर कायम गरेको हुने, • चिकित्सा शिक्षाको स्नातक, 	<ul style="list-style-type: none"> • राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा ऐन, २०७५ जारी भएको, • चिकित्सा शिक्षा आयोगका उपाध्यक्ष तथा निर्देशकहरूको 	<ul style="list-style-type: none"> • चिकित्सा शिक्षा आयोगका लागि सशर्त चालु अनुदान दिने, • चिकित्सा शिक्षा आयोगका लागि

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>स्नातकोत्तर र डिप्लोमा / एम्सिएच तहमा अध्ययनका लागि एकीकृत प्रवेश परीक्षा सञ्चालन भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> चिकित्सा शिक्षा सम्बद्ध सार्वजनिक शिक्षण संस्थाको स्नातक तहमा अध्ययन गर्ने ७५ प्रतिशत विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध भएको हुने, विद्यार्थी भर्नामा म्याचिङ्ग प्रणाली सहितको हेल्थ एजुकेशन म्यानेजमेन्ट इन्फर्मेसन सिस्टम (HEMIS) विकास भएको हुने, चिकित्सा शिक्षाका लागि सन्दर्भ सामग्रीको रूपमा उपयोग गर्न सहज हुने गरी पुस्तकालय व्यवस्थापन भएको हुने, चिकित्सा शिक्षामा तहगत र विधागत प्राज्ञिक एकरूपता कायम गर्नका लागि चिकित्सा शिक्षाको गुणस्तर मूल्याङ्कन मापदण्ड तयार भएको हुने, चिकित्सा शिक्षाको स्नातकोत्तर तह र सो भन्दा माथिका नयाँ कार्यक्रमहरूको पाठ्यक्रम तथा शिक्षण विधिको प्रारूप तयार भएको हुने, चिकित्सा शिक्षाको उपाधिको समकक्षता तथा स्तर निर्धारण 	<p>बहाली भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा नियमावलीको मस्यौदा तयार गरी स्वीकृतिका लागि नेपाल सरकार समक्ष पेश भएको, चिकित्सा शिक्षा आयोगका लागि संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको प्रस्ताव स्वीकृतिका लागि नेपाल सरकारसमक्ष पेश भएको, चिकित्सा शिक्षा आयोगको कार्यालयका लागि जग्गा व्यवस्थापन तथा प्रिफ्याव मोडेलको कार्यालय निर्माणका लागि नक्शा डिजाइन कार्य सम्पन्न भएको, चिकित्सा शिक्षा सम्बद्ध सार्वजनिक शिक्षण संस्थाको स्नातक तहमा अध्ययन गर्ने ७५ प्रतिशत विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउन नेपाल सरकारबाट बजेट व्यवस्था भए अनुसार उपलब्ध गराउन अर्थ मन्त्रालयमा स्वीकृतिका लागि पेश भएको, मापदण्ड, कार्यविधि र निर्देशिका तर्जुमा कार्य प्रारम्भ 	<p>सशर्त पुँजीगत अनुदान दिने,</p> <ul style="list-style-type: none"> स्नातक तह र सोभन्दा माथिका एकीकृत प्रवेश परीक्षा नियमित रूपमा सञ्चालन गर्ने, चिकित्सा शिक्षा आयोगको प्रिफ्याव मोडेलको कार्यालय निर्माण गर्ने, चिकित्सा शिक्षा सम्बद्ध सार्वजनिक शिक्षण संस्थाको स्नातक तहमा अध्ययन गर्ने ७५ प्रतिशत विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति वितरण गर्ने, विद्यार्थी भर्नामा म्याचिङ्ग प्रणाली सहितको हेल्थ एजुकेशन म्यानेजमेन्ट इन्फर्मेसन सिस्टम (HEMIS) विकास गर्ने, चिकित्सा शिक्षा सम्बन्धी सन्दर्भ सामग्रीहरूको पुस्तकालय व्यवस्थापन गर्ने, चिकित्सा शिक्षाको गुणस्तर मूल्याङ्कन मापदण्ड तयार गर्ने, शिक्षण संस्था, उपाधि र कार्यक्रमहरूको प्रत्यायनसम्बन्धी मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने, चिकित्सा शिक्षाको स्नातकोत्तर र सो भन्दा माथिका तहको नयाँ कार्यक्रमहरूको पाठ्यक्रम तथा शिक्षण विधिको प्रारूप तयार पार्ने, चिकित्सा शिक्षाको उपाधिको समकक्षता तथा स्तर निर्धारण

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>कार्यविधि तयार भई कार्यारम्भ भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> चिकित्सा शिक्षा प्रदान गर्ने विश्व विद्यालय तथा प्रतिष्ठानहरूका कार्यक्रमहरूको प्रत्यायन निर्देशिका तयार भई कार्य प्रारम्भ भएको हुने, शिक्षण संस्थाहरूका लागि स्नातक र स्नातकोत्तर तहको सिट निर्धारणका लागि मापनीय Yardsticks सहित विज्ञहरूबाट अनुगमन भएको हुने, राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा नियमावलीले तोके बमोजिम निर्देशनालयसँग सम्बन्धित मापदण्ड, निर्देशिका तथा कार्यविधिहरू निर्माण भएको हुने, स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक जनशक्ति प्रक्षेपण तथा आपूर्ति योजना तयार भएको हुने, प्राज्ञिक उन्नयनका लागि विषयगत कार्यशालाहरू सञ्चालन भएको हुने, चिकित्सा शिक्षा सम्बद्ध राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरूसँग समन्वय र साझेदारी भएको हुने, मेडिकल स्पेसियालिटीज र सब स्पेसियालिटीजका कार्यक्रम सञ्चालन भई समकक्षता तथा उपाधी प्रदान भएको हुने, 	<p>भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> चिकित्सा शिक्षाको एमबिबिएस र बिडिएसको शुल्क निर्धारण भई लागू भएको, आन्तरिक कार्यविधि निर्माण र कार्यान्वयन गरिएको, स्नातक तहको एकीकृत प्रवेश परीक्षाको पाठ्यक्रम तयार गरिएको, चिकित्सा शिक्षाको एकीकृत शैक्षिक क्यालेण्डर तयार गरिएको । 	<p>कार्यविधि तयार र कार्यारम्भ गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> शिक्षण संस्थाहरूका लागि स्नातक र स्नातकोत्तर तहको लागि मापनीय बस्तुगत Yardsticks सहित विज्ञहरूबाट अनुगमन गरी सिट निर्धारण गर्ने, एकीकृत प्रवेश परीक्षा सञ्चालन, नतिजा प्रकाशन र म्याचिड प्रणाली अनुसार शिक्षण संस्था छनोटका लागि सफ्टवेयर विकास वा खरिद गर्ने, स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक जनशक्ति प्रक्षेपण तथा आपूर्ति योजना तयार गर्ने, प्राज्ञिक उन्नयनका लागि विषयगत कार्यशालाहरू सञ्चालन गर्ने, चिकित्सा शिक्षा सम्बद्ध राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरूसँग समन्वय र साझेदारी गर्ने, मेडिकल स्पेसियालिटीज र सब स्पेसियालिटीजको परीक्षा सञ्चालनको पूर्व तयारी गर्ने, मेडिकल स्पेसियालिटीज र सब स्पेसियालिटीजका कार्यक्रम सञ्चालन र समकक्षता तथा उपाधी प्रदान गर्ने, मेडिकल स्पेसियालिटीज र सब स्पेसियालिटीज सम्बन्धी अध्ययन र अनुसन्धान गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> मेडिकल स्पेसियालिटीज र सब स्पेसियालिटीज सम्बन्धी अनुसन्धान र विकास भएको हुने । 		<ul style="list-style-type: none"> वार्षिक प्रतिवेदन तयारी र नेपाल सरकार समक्ष पेश गर्ने, चिकित्सा शिक्षा क्षेत्रको नियमित अनुगमन र गुणस्तर विकास गर्ने ।
१२.		मेडिकल कलेज पूर्वाधार निर्माण विकास समिति आयोजनाहरू	९	<ul style="list-style-type: none"> गोटा मेडिकल कलेजको भौतिक संरचना निर्माणका अन्तिम चरणमा पुगेको हुने, बुटवल, वर्दिवास र सुर्खेतमा मेडिकल कलेज स्थापनाका लागि गुरुयोजना र Drawing Design लगायका कार्य सम्पन्न भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> गोटा मेडिकल कलेजको भौतिक संरचना निर्माण कार्य जारी रहेको, बुटवल, वर्दिवास र सुर्खेतमा मेडिकल कलेज विकासका लागि पूर्वाधार विकास आयोजना गठन गरी कार्य सञ्चालन प्रारम्भ भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> गोटा मेडिकल कलेजको भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि सशर्त पुर्जीगत अनुदान प्रदान गर्ने, बुटवल, वर्दिवास र सुर्खेतमा स्थापना हुने मेडिकल कलेजको Drawing Design, Master Plan लगायतका लागि सशर्त पुर्जीगत अनुदान प्रदान गर्ने ।
१३.	३५००००११	वि.पी. कोइराला मेमोरियल प्लानेटोरियम तथा अब्जरभेटरी र विज्ञान सङ्ग्रहालय विकास समिति	१, ३	<ul style="list-style-type: none"> अन्तरिक्ष विज्ञान तथा खगोल विज्ञान सम्बन्धी ज्ञान प्रभाव हुने, वैज्ञानिक चेतना तथा संस्कारको विकास हुने, ऐतिहासिक र पर्वतीय पर्यटकको आकर्षणमा वृद्धि भइ राजस्व संकलनमा योगदान पुग्ने, विद्यार्थी तथा शिक्षक वर्गमा "गर र सिक" (Learning by doing) को सिद्धान्त अनुरूप विज्ञानका कठिन र दुरुह सिद्धान्तलाई सहज र सरल रूपमा बुझ्न र प्रयोग गर्न सक्षम बनाउने, 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय वेद्यशाला र विज्ञान संग्रहालय सञ्चालनमा आएको, प्लानेटोरियम भवन निर्माणका लागि विस्तृत परियोजना प्रस्ताव तयार भएको, प्लानेटोरियम भवन निर्माणको BOQ तथा टेण्डर डकुमेन्ट तयार भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> जनमानसमा वैज्ञानिक चेतना तथा संस्कार प्रार्दुभाव गर्ने र झै वृहतर रूपमा जनमानसमा प्रभाव पार्ने गरी थिडी सञ्चालन गर्ने, विज्ञान संग्रहालयको सुदृढीकरण गर्ने, राष्ट्रिय वेद्यशालाको स्तरोन्नती गर्ने, प्लानेटोरियम भवन निर्माण कार्यको थालनी गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> विज्ञानमा आधारित समाज निर्माणमा सहयोग पुग्ने । 		
१४.	३५०६१०११	नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान	१, २	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय विज्ञान प्रविधि सम्मेलन भएको हुने, नमूना वैज्ञानिक गाउँ कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने, विश्वविद्यालयहरूसँगको सहकार्यमा विज्ञान तथा प्रविधिसँग सम्बन्धित विषयमा National Graduate Conference सञ्चालन भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> नानोटेक्नोलोजिमा आधारित Satellite को परीक्षण सम्पन्न भएको, विभिन्न प्रकारको अध्ययन अनुसन्धानका कार्य सम्पन्न भएको, वैज्ञानिक सचेतना कार्यक्रम सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> जैविक विविधता (Mushroom Cultivation Technique, Molecular Biological Study, Natural Product) को अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, वातावरण सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, नेपाल जलवायु परिवर्तन ज्ञान व्यवस्थापन केन्द्र सञ्चालन गर्ने, भौतिक विज्ञान सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, Faculty of Nano Satellite, Innovation-Ecopation सञ्चालन गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु.५५४८.६८ करोड र पुँजीगततर्फ रु.३८.२१ करोड गरी जम्मा रु ५५८६.८९ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

४.२ स्वास्थ्य तथा जनसंख्या

क. नतिजा सूचक

क्र.सं	सूचक	एकाई	आ.व.२०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	२०७७/७८ को लक्ष्य
१	अपेक्षित आयु (जन्म हुँदाको)	वर्ष	६९.७	७१	७१.२
२	३० मिनेटको दुरीमा स्वास्थ्य संस्थामा पहुँच भएको घरपरिवार	प्रतिशत	४९.३	६९	७०
३	स्वास्थ्य उपचारमा व्यक्तिगत खर्चको अनुपात	प्रतिशत	५३	५४.४	४४
४	मातृ मृत्युदर (प्रति लाख जीवित जन्ममा)	जना	२३९	२३९	१७५
५	५ वर्ष मुनिको बाल मृत्युदर (प्रति हजार जीवित जन्ममा)	जना	३९	३२	३१
६	नवजात शिशु मृत्युदर (प्रतिहजार जीवित जन्ममा)	जना	२१	२०	१७
७	कुल प्रजनन दर	प्रति महिला	२.३	२.२	२.२
८	किशोरी अवस्थाको प्रजनन (१९ वर्ष मुनि जीवित जन्ममा)	प्रतिशत	१३	१३	१०
९	पहिचान भएका क्षयरोगीमध्ये उपचारको सफलता दर	प्रतिशत	८६	८८	९५
१०	३० वर्षदिखि ७० वर्ष उमेर समूहका मानिसहरूमा कार्डियोभास्कुलर रोग, क्यान्सर, मधुमेह वा स्वासप्रश्वाससम्बन्धी दीर्घकालीन रोगहरूबाट हुने मृत्युदर	प्रति हजार	२.८		२.४५
११	स्वास्थ्य बिमामा आवद्ध भएको जनसंख्या	प्रतिशत	७	१०	५०
१२	प्रति लाख जनसंख्यामा स्वास्थ्यकर्मीको संख्या	संख्या	१०५०		४४५०
१३	प्रति लाख जनसंख्यामा डाक्टरको संख्या	संख्या	७८		८५
१४	परिवार नियोजनको आधुनिक साधन प्रयोग दर	प्रतिशत	४३	४२.९	५२
१५	स्वास्थ्य संस्था मार्फत प्रसूति सेवा लिने महिला	प्रतिशत	५७	६१.४	६९
१६	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको उपस्थितिमा सुत्केरी भएका महिला (जीवित जन्ममा)	प्रतिशत	५२	५७.५	७०

क्र.सं	सूचक	एकाई	आ.व.२०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	२०७७/७८ को लक्ष्य
१७	प्रोटोकल अनुसार चार पटकसम्म गर्भवती जाँच गर्ने महिला	प्रतिशत	५०	५५.१	७२
१८	प्रोटोकल अनुसार बच्चाको जन्मपछि तीन पटक सेवा प्राप्त गर्ने महिला	प्रतिशत	१५	२१	५५
१९	भिटामिन ए प्राप्त गर्ने सुत्केरी महिला	प्रतिशत	७४	६०.६	७६
२०	डिपीटी हेप हिप खोप तेस्रो प्राप्त गर्ने बालबालिका	प्रतिशत	९०	८१	९२
२१	दादुरा खोप प्राप्त गर्ने बालबालिका	प्रतिशत	९०	७६.५	९२
२२	औलो रोगबाट संक्रमित व्यक्ति (इन्डोजेनस संक्रमण मात्र)	संख्या	३५९	८७	१००
२३	एचआइभिबाट नयाँ संक्रमित व्यक्तिहरू	प्रति लाख	३०	१०.७	२२
२४	गर्भवती महिला मध्ये पी एम टी सी टी सेवा पाएका महिला	प्रतिशत	७०	५७	८०
२५	क्षयरोग लाग्ने दर (Incidence Rate)	प्रति एक लाख जनसंख्या	१५८	९४.६	७९
२६	औलोज्वरो	प्रति हजार जनसंख्या	०.०४	०.०२	०.०४
२७	डेङ्गु	संख्या	९८५	१९,७७१	४२५
२८	एक्टीभ ट्रकोमा	संख्या	१३६	१३६	८१
२९	१४ वर्ष वा माथिका व्यक्तिहरूको सुर्ति सेवन/धुम्रपान दर	प्रतिशत	३०.८	२८.९	२६.०
३०	महिलाहरूको नाममा घरजग्गा रहेका परिवार	प्रतिशत	२६	२६	२८
३१	जीवन कालमा शारीरिक, मानसिक वा यौन हिंसा पीडित महिला	प्रतिशत	२४.४	२२.२	२०
३२	विगत १२ महिनामा शारीरिक, मानसिक वा यौन हिंसा पीडित महिला	प्रतिशत	१३.५	९.१	९.५
३३	५ वर्षभन्दा मुनिका बालबालिकामा भएको पुङ्कोपन (उमेरअनुसार उचाई कम)	प्रतिशत	३६	३६	३०
३४	५ वर्ष मुनिका कम तौल भएका बालबालिका	प्रतिशत	२७	२०	२०
३५	सुधारिएको सरसफाइ सुविधा (एकल प्रयोग) उपलब्ध परिवार	प्रतिशत	६४.६		७९

क्र.सं	सूचक	एकाई	आ.व.२०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	२०७७/७८ को लक्ष्य
३६	प्रजनन उमेर समूहका महिलामा रक्तअल्पता*	प्रतिशत	४१	४१	२६
३७	पूर्ण खोप प्राप्त गर्ने प्रजननयोग्य उमेरका महिला	प्रतिशत	७३		९३
३८	पूर्ण खोप प्राप्त गर्ने बालबालिका	प्रतिशत	७०	६३.९	९३
३९	स्वास्थ्यमा सरकारी खर्च (कुल राष्ट्रिय बजेटमा)	प्रतिशत	४.३	५.१	६.५
४०	आधारभूत खाद्य सुरक्षाको स्थितिमा रहेक परिवार	प्रतिशत	४८.२	४८.२	६३
४१	जन्मेको एक घण्टाभित्र स्तनपान गरेका बालबालिका	प्रतिशत	५४.९	५५	६३

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३७००००१३	पशुपति होमियो चिकित्सालय र युनानी औषधालय	१	<ul style="list-style-type: none"> वैकल्पिक चिकित्सा सेवाको विस्तार भई यसको प्रवर्द्धन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> होमियोपेथी र युनानी चिकित्सा सेवा प्रदान गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> पशुपति होमियो चिकित्सालय र युनानी औषधालयबाट होमियोपेथी र युनानी चिकित्सा सम्बन्धी उपचार गर्ने, विभिन्न क्षेत्रमा सो सम्बन्धी शिविर संचालन गर्ने।
२.	३७०००१०१	कान्ति बाल अस्पताल	१, ३	<ul style="list-style-type: none"> बालबालिकाको गुणस्तरीय स्वास्थ्य उपचारको लागि आवश्यक सम्पूर्ण पूर्वाधार तयार भएको हुने। आवश्यक जनशक्ति पदपूर्तिका साथै सेवाको पहुँचमा वृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> गरिब असहाय बालबालिकाको निःशुल्क उपचार तथा आई.सी.यु.सेवा संचालन भएको, क्यान्सर, मुटुरोग, नशारोग (न्युरोलोजी), इण्डोक्राईनोलाजी, नेफ्रो, हेमाटोलोजी, दमरोग, युरोसर्जरी, नवजात शिशु आदि विशिष्टिकृत सेवा प्रदान भईरहेको, अस्पतालको आफ्नै फार्मसी सेवा तथा ई.एच.एस. सेवा संचालन भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> गरिब असहाय बालबालिकाको निःशुल्क उपचार गर्ने, आचारसंहिता मार्फत चिकित्सक/स्वास्थ्य कर्मी र बिरामीबीचको असल र सुमधुर सम्बन्ध कायम गर्न जोड दिने, अस्पतालबाट प्रदान गरिने सेवाको गुणस्तरलाई सुधार गर्न नेपाल स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास मापदण्ड तथा न्यूनतम सेवा मापदण्डलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> अन्कोलोजी विभागको मर्मत सम्भार गरी स्तरोन्नति गरिएको, CWIN, FORUTE नर्वेको सहयोगमा मानसिक तथा मनरोग विभाग संचालन गर्न भवन निर्माण गरिएको। 	
३.	३७०००१०२	शुक्रराज ट्रपिकल अस्पताल	१, ८	<ul style="list-style-type: none"> सरुवारोग सम्बन्धी विशिष्टिकृत सेवा संचालन भएको हुने। सरुवारोग सम्बन्धी कम्तीमा २ वटा अनुसन्धान भएको हुने। सरुवा रोगको परीक्षण तथा नियन्त्रण सम्बन्धी गुणस्तरीय सेवाको पहुँचमा वृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> कोभिड १९ को परीक्षण तथा उपचारको लागि आइसोलेशन वार्डसहित मेशिन औजारको खरिद, मर्मतसंभार गरिएको, सरुवा रोगहरुको रोकथाम एवम् नियन्त्रणका लागि एकीकृत कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सरुवा रोग सम्बन्धी विशिष्टिकृत सेवा संचालन गर्न आवश्यक औजार उपकरण खरिद गरी जडान गर्ने, कोभिड १९ लगायतका सरुवाजन्य रोग सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, परीक्षण तथा रोकथामको व्यवस्था गर्ने, सरुवा रोगहरुको रोकथाम एवम् नियन्त्रणका लागि एकीकृत कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने।
४.	३७०००१०३	परोपकार प्रसूति अस्पताल	१, ३	<ul style="list-style-type: none"> प्रसूति तथा विस्तृत गर्भपतन पश्चातको सेवा लगायत प्रजनन स्वास्थ्य सेवामा जनताको पहुँच पुगेको हुने, दक्ष नर्सिङ जनशक्ति उत्पादन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> निःशुल्क गर्भपतन, जटिलता व्यवस्थापन लगायतका प्रसूति सेवा प्रदान गरिएको, लैङ्गिक हिंसा तथा दक्ष प्रसूति सेवासम्बन्धी तालिम संचालन गरिएको, प्रसूति सेवाको स्तरोन्नति र अध्ययन अनुसन्धानको कार्य भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सुरक्षित प्रसूति सेवाको संख्यामा वृद्धि गर्ने, एकद्वार संकट व्यवस्था केन्द्र, स्याटेलाइट क्लिनिक संचालन गर्ने, दक्ष नर्सिङ जनशक्ति उत्पादन गर्ने, मातृ मृत्युदरलाई घटाउन तथ्यमा आधारित मिडवाइफ शिक्षा तथा सेवाको प्रवर्द्धन गर्ने विशेष कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्ने।
५.	३७०००१०४	नेपाल आँखा अस्पताल	१, ८	<ul style="list-style-type: none"> देशभित्रै सुलभ र प्रभावकारी आँखाको उपचार सेवा उपलब्ध भएको हुने। गरिब/अशक्त बिरामीहरूले आंशिक तथा निःशुल्क आँखाको सल्यक्रिया सुविधा पाएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> उपकरण तथा औजार खरिद गरिएको, दूर्गम क्षेत्रका १४,००० जना विपन्न नागरिकलाई निःशुल्क आँखा उपचार सेवा उपलब्ध गराइएको, २०७६ चैत्र सम्ममा ८०,००० जना बिरामीलाई ओ.पि.डि.सेवा र ४,००० 	<ul style="list-style-type: none"> आँखा सम्बन्धी विशिष्टिकृत सेवा प्रदान गर्नुका साथै आधुनिक औजार उपकरण खरिद गर्ने, प्रदेश र स्थानीय तहसम्म सेवा विस्तार र विकासको लागि निःशुल्क आँखा शिविर सञ्चालन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> मेशिनरी औजार उपकरण थप भए पश्चात नेत्र उपचार र शल्य चिकित्साको गुणस्तरमा वृद्धि भएको हुने। नेत्र सहायक र अप्टोमेट्रिक जनशक्तिको पठन पाठन सुरु भएको हुने। 	<p>जनालाई शल्यक्रिया सेवा उपलब्ध गराइएकोमा ५५० जनाले आंशिक तथा निःशुल्क सेवा प्राप्त गरेको,</p> <ul style="list-style-type: none"> ओ.पि.डि. सेवालई रिनेभेशन तथा अपप्रेडेशन गरी उच्चस्तरको बनाईएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नेत्र सहायक, अप्टोमेट्रिक तथा नेत्र विशेषज्ञ उत्पादन गर्ने, जनरल वार्डलाई स्तरोन्नति गरी आधुनिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने, १,१५,००० जना बिरामीलाई ओपिडी सेवा, करीब १७,००० जना विपन्न नागरिकलाई निःशुल्क आँखा परीक्षण र ६,००० जनालाई शल्यकृया तथा ६५० जनालाई आंशिक तथा निःशुल्क सेवा प्रदान गर्ने।
६.	३७०००१०५	बी.पी. कोईराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल	१, ३	<ul style="list-style-type: none"> देशभित्रै सुलभ र गुणस्तरीय क्यान्सर उपचार सेवा उपलब्ध भएको हुने, जेष्ठ नागरिक र असाहायको लागि निःशुल्क सेवा उपलब्ध भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> क्यान्सरजन्य रोगको रोकथाम र सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, १५ वर्षमुनिका बालबालिकालाई तोकिएको उपचार सेवा तथा ७० वर्षमाथिका क्यान्सर पीडित जेष्ठ नागरिकलाई रेडिएसन र सर्जरी सेवा निःशुल्क उपलब्ध गराइएको, महिलाहरूको क्यान्सर उपचार तथा नियन्त्रण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, अस्पतालजन्य फोहोर व्यवस्थापन गर्न बायोडिप्रेडेसन प्लान्ट स्थापना गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> समुदायस्तरमा क्यान्सर रोगको उपचार र सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने, क्यान्सर रोग सम्बन्धी तालिम संचालन गर्ने, महिलाहरूमा बढ्दो क्रममा रहेको स्तन क्यान्सर र सर्भाइकल क्यान्सर जस्ता रोगहरूको निःशुल्क परीक्षण गर्ने व्यवस्थालाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्ने गर्ने।
७.	३७०००१०६	मनमोहन कार्डियोथेरासिक भस्कुलर तथा ट्रान्स्प्लान्ट केन्द्र, महाराजगञ्ज	१.५	<ul style="list-style-type: none"> मुटुरोगीहरूलाई न्यूनतम सेवा शुल्कमा स्तरीय एवं सुलभ चिकित्सा सेवा उपलब्ध भएको हुने। मुटु, फोक्सो र रक्त नलीको उपचार सम्बन्धी थप अनुसन्धान गरिएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> मुटु, फोक्सो र रक्त नलीको उपचारसम्बन्धी अनुसन्धान कार्य सञ्चालन भएको, मुटु, फोक्सो र रक्त नलीको उपचारका लागि नेशनल ट्रिटमेन्ट प्रोटोकल तयार भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> मुटु, फोक्सो र रक्त नलीको उपचार सम्बन्धी थप अनुसन्धान गर्ने, समतामूलक स्वास्थ्य वीमामा आधारित रहि विपन्न नागरिकलाई निःशुल्क सेवा प्रदान गर्ने, विशिष्टिकृत उपचारका लागि उपकरणको पर्याप्त व्यवस्था गरी सबै सुविधा एकै स्थानबाट प्रदान गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> विपन्न नागरिकहरूको लागि निःशुल्क सेवा प्रदान भएको हुने। स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रममा समावेश भएका विरामीहरूले केन्द्रबाट मुटु, फोक्सो र रक्तनलीको उपचार पाएका हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> उपचारका लागि आएका विरामीको विवरण राख्न इलेक्ट्रोनिक मेडिकल रेकर्ड प्रणाली स्थापना गरिएको, क्याथ मेशिन खरिद गरी सेवा प्रदान गरिएको तथा नयाँ थप ६ बेडको CCU संचालन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ भवनको निर्माण सम्पन्न गरी ४१ शैथ्या तथा २ वटा अप्रेसन थिएटर संचालनमा ल्याउने।
८.	३७०००१०७	शहिद गंगालाल हृदय केन्द्र	१, ८	<ul style="list-style-type: none"> मुटुका रोगीहरूलाई न्यूनतम सेवा शुल्कमा स्तरीय एवं सुलभ चिकित्सा सेवा उपलब्ध भएको हुने, ६०० जना मुटुरोगीहरूको निःशुल्क भल्व, रिड ,तथा शल्यकृया हुने, १५ वर्ष भन्दा मुनीका ६०० जना र ७५ वर्ष उमेर माथिका ५०० जना मुटुरोगीहरूको निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम मार्फत उपचार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १,०४,०४९ जनालाई बहिरंग सेवा, १,०२१ जनाको विभिन्न प्रकारको शल्यक्रिया, ५,४१६ जनालाई क्याथल्याब मार्फत सेवा २,८४६ जनाको एन्जियोग्राफी १११९ जनाको एन्जियोप्लाष्ट ३८८ जनामा पेशमेकर राखिएको, सामाजिक सेवा अन्तरगत १५ वर्ष भन्दा मुनीका ५३३ जना र ७५ वर्ष भन्दा माथिका ४८९ जना विरामीहरूको विभिन्न खाले मुटुको उपचार गरिएको, २२७ जना विरामीहरूको मुटुको सांगुरिएको भल्व खोलिएको, CT Scan बाट ९७० जना कोरोनरी एन्जियोग्राम तथा २२७० जनाको अन्य सिटी स्क्यान गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> उपचार र सामाजिक सेवा अन्तरगत मुटुका बहिरंग सेवा, शल्यक्रिया, क्याथल्याब मार्फत उपचार, एन्जियोप्लाष्टी सेवा प्रदान गर्ने, प्रतिकार्यात्मक कार्यक्रम अन्तरगत मुटुरोग सम्बन्धी निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्ने, स्वास्थ्य सेवा विस्तारको लागि भौतिक पूर्वाधारको कार्यलाई निरन्तरता दिने। नसर्ने तथा दीर्घ रोगहरूको रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार सेवालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न बहुक्षेत्रीय समन्वय गर्ने।
९.	३७०००१०८	त्रि. वि. शिक्षण अस्पताल (सुरेश वाग्ले स्मृति क्यान्सर केन्द्र समेत)	१,३	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय उपचार सेवाको लागि आवश्यक उपकरण व्यवस्थापन गरी स्वास्थ्य सेवामा प्रभावकारिता वृद्धि भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> सुरेश वाग्ले स्मृति केन्द्रको भवन निर्माण कार्य निरन्तर भई रहेको, सुलभ र स्तरोन्तियुक्त गुणस्तरीय सेवा लागि आवश्यक उपकरण र जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय उपचार सेवाको लागि विभिन्न उपकरणहरू खरीद गर्ने, सुरेश वाग्ले स्मृति केन्द्रको भवन निर्माणलाई निरन्तरता दिने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> दक्ष चिकित्सक उत्पादन, अनुसन्धान र उपचारको क्षेत्रमा रणनीतिक नेतृत्व गर्ने। 		<ul style="list-style-type: none"> महिलाहरूमा बढ्दो क्रममा रहेको स्तन क्यान्सर र सर्भाइकल क्यान्सर जस्ता रोगहरूको निःशुल्क परीक्षण गर्ने व्यवस्थालाई प्राथमिकताका साथ गर्ने।
१०.	३७०००१०९	स्वास्थ्य कर कोषबाट संचालित कार्यक्रमहरू	१,८	<ul style="list-style-type: none"> धुम्रपानले हुने क्यान्सर र मुटुजन्य रोग नियन्त्रणमा सहयोग पुगेको हुने। एक स्वास्थ्य अवधारणाको कार्यान्वयन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> क्यान्सर, मुटु, टि.वि. लागायतका धुम्रपानजन्य रोग नियन्त्रण एंव उपचारात्मक कार्यक्रम संचालन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> जनस्वास्थ्य समस्यालाई सम्बोधन गर्न खानेपानी, वातावरण सरसफाई, वायु तथा ध्वनी प्रदुषण, खाद्य सुरक्षा, शिक्षा सडक लगायतका विषयमा बहुक्षेत्रीय समन्वय गरी सबै नीतिमा स्वास्थ्यको अवधारणालाई प्रभावकारी कार्यान्वयनमा ल्याउने, स्वास्थ्यलाई प्रतिकूल असर पार्ने सुर्तीजन्य, मदिराजन्य, रसायनिक पदार्थ, विषादी तथा अखाद्य पदार्थको प्रयोगलाई नियन्त्रण तथा नियमन गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने।
११.	३७०००११०	आयुर्वेद चिकित्सालय, नरदेवी	२	<ul style="list-style-type: none"> आमजनताहरूलाई आयुर्वेद चिकित्सा सेवा उपलब्ध भई सेवामा पहुँच वृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नरदेवी अस्पतालबाट आयुर्वेद चिकित्सा सेवा प्रदान गरिएको, सर्व सुलभ सेवाको लागि भवन निर्माणको कार्य भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> नरदेवी अस्पतालबाट आयुर्वेद चिकित्सा सेवा निरन्तर प्रदान गर्ने, सेवा संचालनको लागि भौतिक निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिने।
१२.	३७०००१११	सिंहदरबार वैद्यखाना	२, ७	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय आयुर्वेद औषधिहरू सुलभ रूपमा उपलब्ध भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> क्लिनिकल सेवा संचालन एवं व्यवस्थापनका लागि आवश्यक प्याथोलोजी, रेडियोलोजी सेवा समेतको भौतिक सुधार तथा उपकरण खरिद एवम् जडान भएको, जि.एम.पी. स्तरमा स्तरोन्नतिको लागि भौतिक संचरनाको पुनर्निमाण एवम् मेशिनरी उपकरण जडान भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> पेटेन्ट औषधिको उत्पादन, विकास, सुधार एवं प्रवर्द्धन गर्दै नियमित रूपमा आयुर्वेदिक उपचार गर्ने, प्रभावकारी उपचार प्रणालीको लागि मेशिन तथा उपकरणहरू खरिद गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१३.	३७०००११२	बी.पी. कोईराला लायन्स नेत्र अध्ययन केन्द्र	८	<ul style="list-style-type: none"> दक्ष नेत्र विशेषज्ञ उत्पादन भई स्तरीय नेत्र सेवा उपलब्ध भएको हुने, आँखाको सर्व शुलभ सेवा प्रदान भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> अन्धाल्मी क्रायो मेसिन, अपरेटिङ माइक्रोस्कोप विथ नन कन्ट्र्याक्ट भिउड्ड सिस्टम खरिद गरिएको, समुदायमा आधारित निःशुल्क आँखा शिविर सञ्चालन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> दक्ष नेत्र विशेषज्ञ चिकित्सक शिक्षा संचालन गर्ने, पिछडिएको तथा विपन्न समुदायमा निःशुल्क आँखा शिविर संचालन गर्ने, जेष्ठ नागरिक लगायतका बिरामीको आँखा तथा चस्मा परीक्षण सेवा छिटो छरितो बनाउने।
१४.	३७०००११३	नेपाल नेत्र ज्योति संघ	८	<ul style="list-style-type: none"> आँखा उपचारसम्बन्धी जनचेतना जागृत भई आँखाको रोगमा कमी आएको हुने, जेष्ठ नागरिकहरूलाई निःशुल्क मोतिबिन्दुको सल्यक्रिया उपलब्ध भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> आँखा उपचार केन्द्रलाई अस्पतालमा स्तरोन्नति गरिएको, आँखाको समस्याग्रस्त विपन्न नागरिकलाई निःशुल्क चस्मा वितरण मोति बिन्दु रोगको शल्यक्रिया गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सामुदायिक विद्यालयमा निःशुल्क आँखा जाँच कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने, विभिन्न समुदायमा निःशुल्क मोति बिन्दु शल्यक्रिया तथा आँखा शिविर संचालन गर्ने, आखा सम्बन्धी स्वास्थ्य सेवालालाई संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा विकास र विस्तार गर्ने।
१५.	३७०००११४	स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	४, ९	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य मन्त्रालय अन्तर्गतका विकास कार्यक्रमहरू प्रभावकारी ढंगबाट संचालन भएका हुने, हरेक प्रदेशका कम्तीमा ३ अस्पतालको अनुगमन तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय भित्रको सूचना प्रणाली व्यवस्थित भएको हुने, तथ्यपरक सूचनाको आधारमा योजना तर्जुमाको विकास गर्दै जनसंख्या सम्बन्धी विभिन्न अध्ययन गरिएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> तीनै तहका स्वास्थ्य सूचना प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्ने कार्य तथा तहगत समन्वय भइरहेको, २६२६ वडामा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट संचालित विकास कार्यक्रम र अस्पतालको अनुगमन गर्ने, मृत्युको कारण परीक्षण गर्ने व्यवस्थाको प्रारम्भ हुने, जनसंख्या तथा बसाईसराई सम्बन्धी एकीकृत विकास प्याकेज तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना नभएका वडामा स्थापनार्थ आवश्यक कार्य गर्ने।
१६.	३७०००११५	मानव अंग प्रत्यारोपण केन्द्र	१	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय तथा सुलभ मानव अंग प्रत्यारोपण सेवा उपलब्ध भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> अंग प्रत्यारोपण सम्बन्धी ऐन नियम निर्माण भई कार्यान्वयनमा आएको, 	<ul style="list-style-type: none"> मृगौला, कलेजो, लगायत अन्य अंगहरू फेल हुनबाट जोगाउन र अंगदान तथा

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर तथा अंग प्रत्यारोपण सम्बन्धी जनचेतनामूलक तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम र डकुमेन्ट्री फिल्म निर्माण गरिएको हुने, निजी तथा सामुदायिक र गैरसरकारी क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूसँग सहकार्य र साझेदारी गरी मस्तिष्क मृत्यु तथा अंग दानसम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> हाल सम्म ६९५ वटा मृगौला र ५ वटा कलेजो प्रत्यारोपण गरिएको, स्वदेशमै पहिलोपटक कलेजो प्रत्यारोपण तथा मस्तिष्क मृत्यु पश्चात प्राप्त अंगहरूको सफल प्रत्यारोपण सेवा शुरु गरिएको, प्रत्येक वर्ष करीब २५,००० भन्दा बढीलाई सेसन हेमोडाइलाइसिस सेवा उपलब्ध गराइएको, देशको विभिन्न स्थानमा हेमोडाइलाइसिस सेवा विस्तारको लागि हेमोडाइलाइसिस तालिम सञ्चालन गरी दक्ष जनशक्ति उत्पादन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> अंग प्रत्यारोपणको लागि जनचेतना जगाउने, मृगौला र कलेजो प्रत्यारोपण, मुटु रोगको उपचार तथा अन्य रोगको उचारको लागि आवश्यक पूर्वाधार र जनशक्ति व्यवस्था गर्ने, देशका विभिन्न स्थानमा नियमित निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने, २०० जनाको मृगौला, मसिक १ जनाको कलेजो प्रत्यारोपण र हसामा १ जनाको मुटुको शल्यक्रिया गर्ने।
१७.	३७०००११६	एकिकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	१,४	<ul style="list-style-type: none"> ३० मिनेटको दूरीमा स्वास्थ्य संस्था भएको घरधुरीको प्रतिशत र स्वास्थ्यमा सरकारी खर्च (कूल राष्ट्रिय बजेटमा) को प्रतिशत वृद्धि भएको हुने, स्वास्थ्य पूर्वाधार विकासको माध्ययमबाट स्वास्थ्य क्षेत्रका नतिजा हासिल गर्न योगदान गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> हालसम्म १६३७ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूको नव निर्माणको कार्य सम्पन्न भएका। 	<ul style="list-style-type: none"> भूकम्पले क्षति भएका स्वास्थ्य संस्थाको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने, आधुनिक विधि र निश्चित मापदण्ड विकास गरी स्वास्थ्य संस्थाको संख्या, प्रकार र स्थानको निर्धारण गर्न गुरुयोजना तयारीको कार्य गर्ने।
१८.	३७००११०१	क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम	८,१३	<ul style="list-style-type: none"> क्षयरोग पत्ता लगाउने दर तय भएको हुने, ब्याक्टेरिया सुनिश्चित गरिएका क्षयरोगीहरूको उपचारको सफलता दर ९५ प्रतिशत भन्दा बढि भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> Nation TB Prevalence Survey तथा क्षयरोग नियन्त्रणका लागि विभिन्न कार्यक्रम संचालन भएको, Nation Prevalence Survey ८५ क्लस्टरमा कार्य सम्पन्न भै मध्यावधि मूल्यांकन सम्पन्न भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> National TB Prevalence Survey को नतिजा विश्लेषण गर्ने, क्षयरोगको औषधि खरिद गरी आपूर्ति गर्ने तथा जिन एक्सपर्ट मेसिन खरिद गर्ने, क्षयरोग सम्बन्धी जनचेतना तथा मनोसामाजिक कार्यक्रम संचालन गर्दै अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> National TB Prevalence Survey को प्रतिवेदन तयार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> National TB Prevalence Survey को प्रतिवेदन तयार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सुर्तिजन्य, मदिराजन्य, रसायनिक पदार्थ, विषादी र अखाद्य पदार्थमा नियन्त्रण गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने।
१९.	३७००११०२	एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	८	<ul style="list-style-type: none"> एच.आई.भी. परिक्षण कार्यक्रम थप प्रभावकारी भएको हुने, एच.आई.भी./एड्स भएका मध्ये ९० प्रतिशतलाई ARV उपचार सेवा पुगेको हुने, किशोर-किशोरी तथा युवाहरुको सुरक्षित यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवालार्ई अधिकारमुखी कार्यक्रमको रुपमा विकास गरिएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> एच. आइ. भी. को अनुमानित २९,९४४ सङ्क्रमित मध्ये २३,१३६ जना (७७ प्रतिशत) निदान गरिएको, पहिचान गरिएका सङ्क्रमितहरु मध्ये १८,६२८ (८१ प्रतिशत) जनाले ए आर भी उपचार प्रदान गरिएको, उपचारमा रहेका मध्ये १२,३५७ जना (६६ प्रतिशत) को भाइरल लोड suppressed भएको, टेष्ट किट्स , रिजेन्ट तथा ए. आर. भि. औषधि खरिद तथा वितरण कार्य गरिएको, राष्ट्रिय एच.आइ.भी रणनीति २०११-२०१६ को समीक्षा भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> एच. आइ. भी .परीक्षण तथा उपचार सहित टेष्ट किट्स , ए. आर. भि. औषधि एस. टि. आइ., ओ. आइ. औषधि रिजेन्ट आदि खरिद तथा वितरण गर्ने, डी. एच. आइ. एस.-२ ट्रयाकर, मोवाइल हेल्थ र वायोमेट्रीक प्रयोग सम्बन्धि र हेपाटाइटिस वि र सि उपचार प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम, पि.एम.टि.सि.टी. , एस.टि.आई, एच. आई. भि .काउन्सिलिङ तालिम प्याकेज परिमार्जन लगायतका तालिम सचालन गर्ने, इन्टिग्रेटेड बायोलोजिकल एण्ड बिह्याविरल सर्भे एमोंग मेल लेवर माइग्रेन्ट लगायतका सर्वेक्षण गर्ने, स्वास्थ्यकर्मीहरुका लागि एच.आइ.भी र यौनरोग कार्यक्रमको राष्ट्रिय स्तरको वार्षिक समीक्षा तथा एच.आई.भी. एड्स कार्यक्रमको चौमासिक समिक्षा संचालन गर्ने, नयाँ राष्ट्रिय एच.आइ.भी रणनीति निर्माण निर्माण गरिने ।
२०.	३७००११०३	एकीकृत महिला स्वास्थ्य तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम	३,१	<ul style="list-style-type: none"> परिवार नियोजन प्रयोगकर्ता दर ५२ प्रतिशत पुगेको हुने, प्रोटोकल अनुसार ४ पटक गर्भजाँच गराउने महिला संख्या ७१ प्रतिशत पुगेको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> परिवार नियोजन तथ सुरक्षित मातृत्व सेवा सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहवाट संचालन हुने कार्य संचालन मार्गदर्शन, निर्देशिका र तालिम सामग्रीको परिमार्जन गरिएको, 	<ul style="list-style-type: none"> परिवार नियोजनका साधनहरु खरिद गर्ने तथा परिवार नियोजन र सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी निर्देशिकाहरु अध्यावधिक गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> दक्ष स्वास्थ्य कर्मीको उपस्थितिमा जन्मिएका बच्चा ७३ प्रतिशत पुगेको हुने, स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गराउने ७२ प्रतिशत पुगेको हुने, आइ खस्ने महिलाहरूको निःशुल्क शल्यक्रिया सेवा उपलब्ध गराइएको हुने, ३६ प्रतिशत ३० देखि ४९ वर्षका महिलाहरूलाई सर्भाइकल क्यान्सरको स्क्रिनिङ भएको हुने, महिलाहरूमा बढ्दो क्रममा रहेको स्तन क्यान्सर र सर्भाइकल क्यान्सर को निःशुल्क परीक्षण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> परिवार नियोजन साधन खरिद गरिएको, आमा सुरक्षा कार्यक्रम अन्तरगत यातायात खर्च दोब्बर गरिएको, निजी स्वास्थ्य संस्थामा आमा सुरक्षा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको, परिवार नियोजन तथा सुरक्षित मातृत्व सेवा निरन्तर प्रदान गरिएको, MPDSR On Site Coaching सम्पन्न गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> परिवार नियोजन तथा सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी कार्यक्रम संचालनमा सहजिकरण गर्ने, सर्भाइकल क्यान्सरको स्क्रिनिङ गर्ने काम देशभर विस्तार गर्ने, महिलाहरूमा बढ्दो क्रममा रहेको स्तन क्यान्सर र सर्भाइकल क्यान्सर जस्ता रोगहरूको निःशुल्क परीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्ने, सुरक्षित गर्भपतन तथा यौन शिक्षा र प्रजनन स्वास्थ्य सेवालाई विस्तार गर्ने।
२१.	३७००११०५	महामारी तथा रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	८	<ul style="list-style-type: none"> नसर्ने रोग तथा मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्याको पहिचान, उपचार र न्यूनीकरणको कार्य भएको हुने, कोभिड-१९ जस्ता महामारीजन्य सरुवा रोगको परीक्षण, नियन्त्रण र रोकथामको लागि आवश्यक पूर्वाधार र जनशक्ति व्यवस्था भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सबै प्रदेशका ५१ जिल्लामा नसर्ने रोगहरू तथा मानसिक स्वास्थ्य कार्यक्रम लागु भएको, कैदी बन्दीहरूका लागि मानसिक स्वास्थ्य तालिम सम्पन्न भएको, नर्सहरूको लागि मनोवैज्ञानिक/सामाजिक परामर्श तालिम प्रदान गरिएको, मानसिक स्वास्थ्य रणनीति विकास सम्बन्धी प्रदेशस्तरीय अभिमुखिकरण गोष्ठी सम्पन्न गरिएको, कोभिड-१९ जस्ता महामारीजन्य सरुवा रोगको परीक्षण, नियन्त्रण, रोकथामको लागि पूर्वाधार र जनशक्ति व्यवस्थापन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नसर्ने रोग तथा मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी MTOT, अनुगमन, सुपरिवेक्षण तथा अनुशिक्षण गर्ने, बहुक्षेत्रीय कार्यान्वयन योजना (Multi Sectoral Action Plan) सम्बन्धी बैठक र नसर्ने रोग तथा मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी रणनीतिको विकास गर्ने, अकुपेसनल स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्ने र निरन्तर शिक्षा प्रदान गर्ने, भविष्यमा आउन सक्ने कोभिड-१९ जस्ता महामारीजन्य सरुवा रोगको परीक्षण, नियन्त्रण, रोकथामको लागि पूर्वाधार र जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने कार्य गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२२.	३७००११०७	औषधि र उपकरण आपूर्ति	७	<ul style="list-style-type: none"> आधुनिक केन्द्रीय भ्याक्सिन स्टोर र केन्द्रीय स्टोर निर्माणलाई निर्माण भएको हुने, आवश्यकतानुसार अस्पतालमा औषधि र उपकरणको सहज आपूर्ति भएको हुने, प्रयोग गर्न नमिल्ने औषधि र अन्य सामग्रीहरू लिलाम, धुल्याउने तथा नष्ट गरिएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> आधुनिक भ्याक्सिन स्टोर र केन्द्रीय स्टोर टेकुको निर्माण कार्य भई रहेको, संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा खरिद गरिने औषधिहरूको सूचि तयार गरिएको, औषधि, भ्याक्सिन तथा भ्याक्सिन जन्य सामग्री, साधन, सामग्री रिप्याकिङ्ग, तथा ढुवानी र पुनः वितरण भएको, म्याद गुज्रेका औषधि तथा प्रयोगहिन स्वास्थ्य सामग्री धुल्याएको तथा नष्ट गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> आधुनिक केन्द्रीय भ्याक्सिन स्टोर र केन्द्रीय स्टोर निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिने, औषधि, भ्याक्सिन एवं औजार उपकरण लगायत स्वास्थ्य सामग्रीहरू नियमित ढुवानी गर्ने, कर्मचारीको व्यवस्थापकीय क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, प्रयोग गर्न नमिल्ने औषधि र अन्य सामग्रीहरू लिलाम, धुल्याउने तथा नष्ट गर्ने ।
२३.	३७००१११५	उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम (उपचारात्मक सेवा महाशाखा)	१	<ul style="list-style-type: none"> अस्पतालको आकस्मिक सेवा व्यवस्थित भएको हुने, Telemedicine सेवा हरेक प्राथमिक अस्पतालमा लागू भएको हुने, हरेक अस्पतालमा नाक, कान, घांटी, आँखा र मुख सम्बन्धी स्वास्थ्य सेवा संचालन भएको हुने, मेरो अस्पताल एप्स निर्माण भएको हुने, विभिन्न रोगहरूको Standard Treatment Protocol निर्माण भएको हुने, Medical Tourism को सम्भावना अध्ययन भएको हुने, सबै अस्पतालमा फार्मसी व्यवस्थित भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य सेवा शुद्धिकरणका लागि आधारभूत स्वास्थ्य सेवा, प्राथमिक अस्पताल/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकीको न्यूनतम सेवा मापदण्ड (MSS) सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम सम्पन्न भएको, ग्रामीण क्षेत्रका नागरिकको स्वास्थ्य सेवामा पहुँच विस्तार गर्न टेलीमेडीसीनको कार्यविधि तयार भएको, अस्पताल/ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र /स्वास्थ्य चौकीको न्यूनतम सेवा मापदण्ड निर्माण भएको । स्वास्थ्यकर्मीहरूको लागि नाक, कान, घांटी, आँखा र मुख सम्बन्धी तालिमको पाठ्यक्रम निर्माण गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> आकस्मिक सेवा सुदृढिकरणको लागि BLS र PTC को प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम प्रदान गर्ने । आकस्मिक सेवा सुदृढिकरणको लागि EHS तथा STP बारे प्रदेश स्तरीय अभिमुखीकरण गर्ने । Telemedicine सेवाको प्रादेशिकस्तरमा अभिमुखीकरण तालिम संचालन गर्ने । स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई नाक, कान, घांटी, आँखा र मुख स्वास्थ्य सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने । संघीय अस्पतालहरूमा औषधिको प्रतिजैविक असर सम्बन्धी निर्देशिकाको अभिमुखीकरण तथा AMS कार्यक्रम क्रमबद्ध रूपमा लागु गर्ने । मेरो अस्पताल एप्स निर्माण गर्ने । विभिन्न रोगहरूको Standard Treatment Protocol निर्माण गर्ने तथा Digital

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> कोभिड-१९ जस्ता महामारीजन्य सरूवा रोगको परीक्षण, नियन्त्रण र रोकथामको लागि आवश्यक व्यवस्था भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> औषधिको प्रतिजैविक असर सम्बन्धि निर्देशिका निर्माण गरिएको। कोभिड-१९ जस्ता महामारीजन्य सरूवा रोगको परीक्षण, नियन्त्रण, रोकथामको लागि पूर्वाधार र जनशक्ति व्यवस्थापन भएको। 	<p>Health Service कार्यान्वयनमा प्राथमिकता दिने।</p> <ul style="list-style-type: none"> Telemedicine सेवाको केन्द्रीय हब निर्माण गर्ने। Medical Tourism को लागि सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने। मुख स्वास्थ्य सम्बन्धी रोगहरूको prevalence survey गर्ने। भविष्यमा आउन सक्ने कोभिड-१९ जस्ता महामारीजन्य सरूवा रोगको परीक्षण, नियन्त्रण, रोकथामको लागि पूर्वाधार र जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने कार्य गर्ने।
२४.	३७००१११६	नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा सेवा कार्यक्रम (नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा महाशाखा)	६	<ul style="list-style-type: none"> विद्यालयमा कार्यरत नर्सका लागि सेवा प्रवेश तालिम प्याकेज निर्माण भएको हुने, विद्यालय नर्सद्वारा प्रदान गरिएको सेवाको अभिलेखिकरण गर्न र प्रतिवेदन चुस्तदुरुस्त राख्न साथै एफ.सि.एच.भी. कार्यक्रमका लागि सफ्टवेयर विकास गरी लागू भएको हुने, अस्पतालमा व्यावसायिक मिडवाइफ परिचालन गरी सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सेवामा टेवा पुगेको हुने, सुरक्षित मातृत्व क्षेत्रमा कार्यरत नर्सहरूलाई मिडवाइफमा रूपान्तरण गर्नका लागि त्रिज कोर्स सञ्चालन भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> प्रत्येक विद्यालयमा एक जना नर्स राख्नको लागि निर्देशिका तयार भएको, घरमा आधारित स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी मापदण्ड र कार्यविधि तयार भएको, स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई विभिन्न विषयमा e Based modality मा प्याकेज (Infection Prevention and Control and Geriatric Care) मा क्षमता अभिवृद्धि गरिएको, विभिन्न प्रक्रियाहरूको (केमेथेरापी प्रिपरेशन र एडिमिनिस्ट्रेशन, फिस्टुला पञ्जर र हेमोडाईलासिस, भेन्टिलेटर केयर आदि) प्रोटोकल तयार गरि लागू गरिएको। कन्टिन्यु प्रोफेशनल डिभेलोपमेन्ट एजुकेशनल मोड्युल 	<ul style="list-style-type: none"> विद्यालय नर्सका लागि सेवा प्रवेश तालिम प्याकेज निर्माण गर्ने, विद्यालय नर्सद्वारा प्रदान गरिएको सेवाको अभिलेखिकरण गर्न र प्रतिवेदन चुस्तदुरुस्त राख्न साथै एफ.सि.एच.भी. कार्यक्रमका लागि सफ्टवेयर विकास गरि लागू गर्ने, अस्पतालहरूमा व्यावसायिक मिडवाइफ परिचालन, सुरक्षित मातृत्व क्षेत्रमा कार्यरत नर्सहरूलाई मिडवाइफमा रूपान्तरण गर्नका लागि त्रिज कोर्स सञ्चालन। नर्सिङ प्रक्रियाहरूको प्रोटोकल तयार गर्ने र विशिष्टिकृत सेवाका लागि अस्पतालहरूमा कार्यरत नर्सिङ कर्मचारिहरूका लागि कन्टिन्यु प्रोफेशनल

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> • विभिन्न नर्सिङ्ग प्रक्रियाहरूको प्रोटोकल तयार भई लागु भएको हुने, • विशिष्टकृत सेवाका लागि अस्पतालमा कार्यरत नर्सिङ्ग कर्मचारीका लागि कन्टिन्यु प्रोफेशनल डेपलपमेन्ट एजुकेशनल मोड्युल तयार भई लागु भएको हुने, • नर्सहरूका लागि e-based मोडालिटीबाट नर्सिङ्ग नेतृत्व विकास कार्यक्रम संचालन भएको हुने, • ज्येष्ठ नागरिकको स्वास्थ्य सेवाको बारेमा प्रदेशस्तरीय नीति संवाद गरी ज्येष्ठ नागरिकको स्वास्थ्य सेवाबारे नीतिगत बहस तथा पैरवी भएको हुने, • ज्येष्ठ नागरिक नर्सिङ्ग/केयर होम सम्बन्धी मापदण्ड निर्माण भएको हुने, • नर्सिङ्ग कर्मचारिहरूलाई Infection Prevention and Control विषयमा e-based मोडालिटीबाट क्षमता अभिवृद्धि भई संक्रमण दरमा कमी आउने । 	<p>तयार गरी दुई ठाँउमा परिक्षण समेत गरी लागु गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • क्लिनिकल अडिट कार्ययोजना बनाई कार्यक्रम लागु गरिएको, • विद्यालयका बालबालिका तथा किशोरीका लागि महिनावारी स्वास्थ्य कार्यक्रम सरकारी माध्यमिक विद्यालयमा शुरु भएको, • संघ र प्रदेशमा नर्सिङ्ग र मिडवाइफ्री सेवाको बारेमा नीति संवाद सम्पन्न भएको, • विपन्न नागरिक औषधी उपचार कार्यक्रम अन्तर्गत नियमित अस्पताललाई शोध भर्ना भुक्तानी भएको, • सबै तहको स्वास्थ्यकर्मीको कार्यविवरण परिमार्जन र अध्यावधिक कार्य सम्पन्न भएको, • नर्सहरूलाई मिडवाइफमा रुपान्तरण गर्नको लागि मापदण्ड तयार भएको, • महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका रणनीति संशोधन भएको । 	<p>डेपलपमेन्ट एजुकेशनल मोड्युल तयार गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • नर्सहरूका लागि e-based मोडालिटीबाट नर्सिङ्ग नेतृत्व विकास कार्यक्रम संचालन गर्ने । • ज्येष्ठ नागरिकको स्वास्थ्य सेवाको बारेमा प्रदेशस्तरीय नीति, संवाद गर्ने, • नर्सिङ्ग कर्मचारिहरूलाई Infection Prevention and Control विषयमा e-based मोडालिटीबाट क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, • ज्येष्ठ नागरिक नर्सिङ्ग/केयर होम सम्बन्धी मापदण्ड निर्माण गर्ने, • डिजीटल प्रविधिको माध्यमबाट SMART Health कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
२५.	३७००११०९	राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा संचार केन्द्र	८, ९	<ul style="list-style-type: none"> • उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा बारे जनमानसमा जनचेतना मार्फत अधिकतम सेवाको उपभोग बढेको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> • प्रजनन् तथा बाल स्वास्थ्य, सूतिजन्य पदार्थ तथा नसर्ने रोग, मानव अंग प्रत्यारोपण, प्रतिजैविक प्रतिरोध, मानसिक स्वास्थ्य तथा बर्थ डिफेक्ट, 	<ul style="list-style-type: none"> • भिन्न क्षमता (अन्धो, बहिरो) भएकाको लागि स्वास्थ्य सचेतना तथा सञ्चार कार्यक्रम संचालन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न किसिमका सरूवा रोग, महामारी तथा नसर्ने रोगहरूको रोकथाम तथा नियन्त्रण सम्बन्धी ज्ञान, धारणा र सीपको विकास भएको हुने, व्यक्तिगत तथा वातावरणीय सरसफाई, प्रदुषण नियन्त्रण, स्वच्छ पिउने पानी सम्बन्धी सचेतना फैलाई स्वस्थकर व्यवहार अवलम्बन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सरूवा तथा महामारी नियन्त्रण सम्बन्धी सञ्देश टेलिभिजन, रेडियो तथा एफ.एम. बाट प्रसारण गरिएको, विभिन्न प्रकारका IEC सामग्रीहरू उत्पादन तथा वितरण, समुदाय अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न, राष्ट्रिय बहुक्षेत्रीय सूतिजन्य पदार्थ नियन्त्रण रणनीतिक योजनाको ड्राफ्ट तयार गरी सो उपर प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सुझाव संकलन कार्य सम्पन्न भएको, किशोर किशोरी मैत्री मोबाइल एप्स (नारी पाइला) को सुरुवात भएको, Tobacco Cessation सम्बन्धी MTOT सम्पन्न भएको, धुम्रपान तथा सूतिजन्य पदार्थ एवं नसर्ने रोग सम्बन्धी जानकारी रेडियो नेपाल र नेपाल टेलिभिजनबाट जीवनचक्र कार्यक्रम तथा स्वास्थ्य सञ्देश प्रसारण भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नाक, कान, घाटी सम्बन्धी स्वास्थ्य सचेतना तथा सञ्चार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, हेल्थ प्रोमोटेड विद्यालय अभियान खाका, रणनीति विकास तथा अभियान संचालन गर्ने, प्रतिजैविक प्रतिरोध सचेतना तथा अभिमुखीकरण स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने, कार्बोन इमिशन लगायत वायु प्रदुषण सम्बन्धी स्वास्थ्य सचेतना तथा संचार कार्यक्रम गर्ने, मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी स्वास्थ्य सचेतना तथा सञ्चार कार्यक्रम गर्ने, मानसिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचलाई सबै तहमा विस्तार गर्ने, हेल्थ लिटरेसी अभियान कार्यक्रम संचालन गर्ने, समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली निर्माणका लागि आवश्यक कार्यक्रम गर्ने।
२६.	३७००१११०	राष्ट्रिय स्वास्थ्य तालिम कार्यक्रम	८	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न प्रकारका तालिमबाट स्वास्थ्यकर्मीको ज्ञान, सीप तथा क्षमतामा अभिवृद्धि भई गुणस्तरीय सेवा प्रवाह भएको हुने, विभिन्न तालिमका प्याकेजहरू विकास गरी नयाँ तालिम सञ्चालनका लागि पाठ्यसामग्री तयार भएको हुने, प्रादेशिक तथा स्थानीय तहमा तालिमको आवश्यकता पहिचान 	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य तालिम रणनीति तयार भएको, सबै क्लीनिकल तालिमहरूको गुणस्तर सुधार टुल्सहरू तयार भएको, थप १३ वटा नयाँ तालिमहरूको तालिम सामग्री विकास भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न तहका स्वास्थ्यकर्मीहरूको लागि तालिम कार्यक्रम गर्ने, Antibiotic Resistant Protocol तयार गर्ने, स्थानीय तहमा योजनाको अवधारणा सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गर्ने, प्रादेशिक तहमा स्थानीय तालिमको आवश्यकता पहिचान गरी तालिम सञ्चालन गर्न दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>गरी तालिम सञ्चालन गर्न दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • इन्टरनेटको माध्यमबाट जिल्लास्तरमा कानुनी रूपमा आइपर्ने मेडिकोलिगल समस्याको समाधानका लागि दक्ष जनशक्ति तयार भएको हुने, • तालिम साइटको नियमन गरी गुणस्तरीय तालिम सञ्चालन भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> • SBA, Advance SBA, COFP, तालिम संचालन गर्ने।
२७.	३७००११११	कीटजन्य रोग नियन्त्रण अनुसन्धान तथा तालिम केन्द्र	८	<ul style="list-style-type: none"> • कीटजन्य रोगको रणनीतिक योजना तयार भएको हुने, • कीटजन्य रोगको Landscape Analysis हुने, • कीटजन्य रोगको निदान र उपचार सम्बन्धी तालिमबाट शिघ्र निदान तथा गुणस्तरीय उपचार भएको हुने, • औलो र कालाजार रोग प्रसारण गर्ने भेक्टरहरूमा कीटनाशक विषादिको प्रभावकारीता बारे अध्ययन भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> • कीटजन्य रोग प्रभावित जिल्लाका स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई ३ दिने कीटजन्य रोग सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने, • पहाडी जिल्लालाई प्राथमिकताका साथ ल्याव टेक्निसियन र ल्याव असिस्टेन्टहरूको लागि १५ दिने मलेरिया माइक्रोस्कोपी ल्याव तालिम प्रदान गर्ने, • कीटजन्य रोग प्रभावित जिल्लाहरूमा एकिकृत सुपरिवेक्षण र तालिम पश्चात अनुगमन मूल्यांकन गर्ने, • औलो र कालाजार रोग प्रसारण गर्ने भेक्टरहरूमा कीटनाशक विषादिको प्रभावकारीता बारे अध्ययन गर्ने, • कालाजार रोगमा प्रयोग भइरहेको प्रथम छनोटको औषधी LIPOSOMAL Amphotericin B को प्रभावकारीता अध्ययन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<ul style="list-style-type: none"> MDA camping भएका जिल्लाहरूमा हात्तीपाईले रोगको संक्रमण नरोकिनुका कारण अध्ययन गर्ने, इन्सेक्टरियम संचालन गर्नका लागि वाहक संकलन, उत्पादन तथा इन्सेक्टरियमको व्यवस्था गर्ने।
२८.	३७००१११२	राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला सेवा	६	<ul style="list-style-type: none"> आधुनिक प्रयोगशाला स्थापना भई विदेशमा गर्नुपर्ने परीक्षण सेवा नेपालमा नै सुरु भएको हुने, प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाको स्थापना भई विशेष परीक्षणहरू प्रदेशमा नै भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> अत्याधुनिक निदान केन्द्र स्थापनाको लागी गुरुयोजना तयार भइरहेको, सबै प्रदेशमा प्रदेश जनस्वास्थ्य कार्यालय स्थापनाको लागि भवन तथा उपकरणको अनुमानित प्रतिवेदन तयार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रयोगशाला भवन निर्माण तथा मेशिन उपकरण खरीद प्रकृया सुरु गर्ने, सरकारी तथा निजी प्रयोगशालाको अनुगमन तथा प्रमाणिकरण गर्ने, सर्ने तथा नसर्ने रोगको अनुसन्धान गर्ने, नेपालबाटै गुणस्तरीय प्रयोगशाला सेवा प्रदान गर्ने।
२९.	३७०६१०१२	चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान (वीर अस्पताल समेत)	६	<ul style="list-style-type: none"> न्यूरो सर्जरी, न्यूरोलोजी, कार्डियोलोजी, कार्डियोभास्कुलर सर्जरी, थोरासिस सर्जरी, यूरोलोजी, नेफ्रोलोजी, जि.आई. सर्जरी, नाक, कान, घाँटी सर्जरी, अर्थोपेडिक सर्जरी, इन्डोक्राइनोलोजी, प्लास्टिक सर्जरी, क्लिनिकल अंकोलोजी जस्ता अन्तर्राष्ट्रिय गुणस्तरका विशिष्टकृत उपचार सेवा निरन्तर दिने, आवश्यक पूर्वाधार विकास भएको हुने, जेष्ठ नागरिकलाई सबै सेवाहरू निःशुल्क रूपमा उपलब्ध भएका हुने, भक्तपुरको दुवाकोटमा वीर अस्पतालको अत्याधुनिक 	<ul style="list-style-type: none"> नियमित बहिरंग, अन्तरंग तथा अन्य अनुसन्धानका कार्य भएको, आवश्यक दरवन्दीको O & M Survey गरी छलफल तथा स्वीकृतीको लागि मन्त्रालयमा पेश गरिएको, १२८ Slice CT Scan सेवा शुरु भएको, गुणस्तरीय तथा निःशुल्क स्वास्थ्य उपचार सेवा उपलब्ध गराइएको। चुस्त सेवा प्रवाहका लागि टोकन प्रणाली कार्यान्वयन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> न्यूरो सर्जरी, न्यूरोलोजी, कार्डियोलोजी, कार्डियोभास्कुलर सर्जरी, थोरासिस सर्जरी, यूरोलोजी, नेफ्रोलोजी, जि.आई. सर्जरी, नाक, कान, घाँटी सर्जरी, अर्थोपेडिक सर्जरी, इन्डोक्राइनोलोजी, प्लास्टिक सर्जरी, क्लिनिकल अंकोलोजी जस्ता अन्तर्राष्ट्रिय गुणस्तरका विशिष्टकृत उपचार सेवा संचालनका लागि उपकरणहरू खरीद गर्ने, सामाजिक सुरक्षा इकाई संचालन गर्ने, भक्तपुरको दुवाकोटमा वीर अस्पतालको अत्याधुनिक अस्पताल भवन निर्माण प्रक्रिया अगाडी बढाउने, गुरुयोजना बमोजिम वीर अस्पतालको सर्जिकल ब्लक भवन निर्माण कार्य पूर्ण गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				अस्पताल भवन निर्माण कार्य शुरु भएको हुने, <ul style="list-style-type: none"> पोष्ट ग्राजुयट चिकित्सकहरू उत्पादन भई स्वास्थ्य सेवाका लागि थप जनशक्ति उपलब्ध भएको हुने। 		
३०.	३७०६१०१३	बी.पी कोईराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	६	<ul style="list-style-type: none"> हिसापिडित महिला तथा जेष्ठ नागरिकहरूले सर्व सुलभ निशुल्क: स्वस्थ सेवा प्राप्त भएको हुने, गरिव तथा असहाय विरामीहरूको लागि नि:शुल्क उपचार सेवा प्राप्त गरेको हुने, मातृ तथा शिशु अस्पताल भवन निर्माण कार्य करीव ६० प्रतिशत पूरा भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक सेवा एकाइ, एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र, जेरियाट्रिय वार्ड कार्यक्रम निरन्तर भएको, मातृ तथा शिशु अस्पताल भवन निर्माण कार्य भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> विशिष्टिकृत सेवा र दक्ष स्वास्थ्य जनशक्ति उत्पादन गर्ने, सामाजिक सेवा एकाइ, एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र, जेरियाट्रिय वार्ड कार्यक्रम संचालन गर्ने, गरिव तथा असहाय विरामीहरूको लागि निशुल्क: उपचार प्रदान गर्ने, मातृ तथा शिशु अस्पताल भवन निर्माण (४०० शैया (कार्यलाई निरन्तरता दिने।
३१.	३७०६१०१४	कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	६	<ul style="list-style-type: none"> दुर्गम क्षेत्रमा स्वास्थ्य विज्ञानको उच्चस्तरीय अध्ययन र अनुसन्धान हुनुका साथै स्वास्थ्य सेवाको पहुँचबाट टाढा रहेका जनतालाई स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> अक्सीजन प्लान्ट, Blood Bank र ICU सेवा शुरु भएको, कर्णाली प्रदेशका विभिन्न जिल्लामा विशेषज्ञ सेवा विस्तार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> MBBS / MD तथा अन्य स्नातक तहका कार्यक्रम संचालन गर्ने, उक्त कार्यक्रमहरूको लागि आवश्यक पर्ने कक्षा कोठा, ल्याब, छात्रवास र आवास भवन निर्माण गर्ने।
३२.	३७०६१०१५	पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	६	<ul style="list-style-type: none"> शहरीक्षेत्र र ग्रामीण इलाकामा बस्ने जनसमुदायको स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार भएको हुने, होल्मियम लेजर, एनेस्थेशिया वर्कस्टेशन, आर्थोस्कोपिक सेट तथा ल्याप्रोस्कोपिक टावर खरिद 	<ul style="list-style-type: none"> आर्थिक क्षमता न्यून भएका मुलुक भरीबाट आउने विरामीलाई होल्मियम लेजर, एनेस्थेशिया वर्कस्टेशन, आर्थोस्कोपिक सेट तथा ल्याप्रोस्कोपिक टावर जस्ता 	<ul style="list-style-type: none"> Data Digitalization तथा Integrated Hospital Management System जडान गरी सम्पूर्ण अभिलेखहरू Digitalize गर्ने। प्रतिष्ठानको भौतिक संरचनाको गुरुयोजना तयार गरी प्रतिष्ठानको सभा तथा

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				गरी अत्याधुनिक शल्यचिकित्सा सेवा विस्तार भएको हुने, <ul style="list-style-type: none"> अस्पतालको रेकर्ड डिजिटलाइजेशन भएको हुने। 	उपकरणहरूबाट अत्याधुनिक तथा विश्वसनीय सेवा उपलब्ध गराइएको।	सम्बन्धित सरकारी निकायबाट स्वीकृत गर्ने, <ul style="list-style-type: none"> अस्पतालले प्रदान गर्दै आएको सेवा विस्तार र स्तरोन्नति गर्दै जाने।
३३.	३७०४१०११	स्वास्थ्य अनुसन्धान परिषद्	१०	<ul style="list-style-type: none"> तथ्यपरक नीति निर्माणका लागि अनुसन्धानकर्ता र नीति निर्माता बीच सञ्चारको विकास हुने, स्वास्थ्य क्षेत्रमा आवश्यक अनुसन्धान भई स्वास्थ्य सेवालार्ई थप प्रभावकारी बनाउने उपाय पहिचान गरिएको हुने, सातवटै प्रदेशमा अनुसन्धानको समन्वय गर्न, अनुसन्धान समन्वय इकाईहरू स्थापना भई र कार्य सन्चालन भएको हुने, Center for Excellence सुरुवात भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> जनस्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरिएको। परिषदले स्वीकृति दिइ संचालन गरिरहेको १०४ वटा अनुसन्धान परियोजनाको स्थलगत अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्य गरेको, अनुसन्धान परियोजनालाई व्यवस्थित गराउन कार्याशालागोष्ठी सम्पन्न भएको, नसर्ने रोग सम्बन्धी धनकुटा र इलाम जिल्लाको तथ्यांक संकलन गर्ने कार्य सम्पन्न गरी सोको Data Analysis सम्बन्धी कार्य भैरहेको र धनुषा, महोत्तरी जिल्लामा नसर्ने रोग सम्बन्धी अनुसन्धान कार्य गर्ने Baseline Data संकलन कार्य सम्पन्न गरेको, क्यान्सर रजिष्ट्री कार्यलाई बढी व्यवस्थित गर्न तथ्यांक प्रविष्टी गर्ने कर्मचारीलाई तालिम प्रदान गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य क्षेत्रमा आवश्यक अनुसन्धान भै स्वास्थ्य सेवालार्ई थप प्रभावकारी बनाउने उपाय पहिचान गर्ने। अनुसन्धान प्रस्तावहरूलाई अनलाइन प्रणालीमा विकास गर्ने, स्वास्थ्य अनुसन्धानबाट प्राप्त नतिजाहरूको उपयोगिता बढाउनको लागि नीति निर्माणकर्ता लगायत जनसमुदायलाई उपयुक्त माध्यमद्वारा संचार (Research Communication) गर्ने, Integrated Disease Surveillance सम्बन्धी Operational Research कार्य गर्ने, अनुसन्धान तथा प्राञ्जिक स्वास्थ्य संस्थाहरूसंगको समन्वयमा Center for Excellence सुरुवात गर्ने, शहरी क्षेत्रमा वायुप्रदूषण र स्वास्थ्य, Tropical Disease, जेनेरिक औषधि, Antimicrobial Resistance, महामारी (Outbreak Investigation), औषधिको नकारात्मक असरहरू (Pharmacovigilance) र विपन्न नागरिक कार्यक्रमको प्रभावकारिता सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान कार्य गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३४.	३७०३११०१	स्वास्थ्य बीमा बोर्ड	५	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य सेवामा सर्वव्यापी र गुणस्तरीय पहुँच र उपयोगमा वृद्धि भएको हुने, स्वास्थ्य उपचारमा व्यक्तिगत खर्च ५३ प्रतिशतबाट घटेर ४० प्रतिशत भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य विमामा कार्यक्रम ५६ जिल्लाको ५४५ स्थानीय तहमा विस्तार भएको, विमामा आवद्ध जनसंख्या १० प्रतिशत पुगेको। 	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य विमामा कार्यक्रमलाई ७७ वटै जिल्लामा विस्तार गर्ने र विमामा आवद्ध जनसंख्या ६० प्रतिशत पुर्याउने।
३५.	३७०६१०१६	राष्ट्री स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	६	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा प्रवाह तथा थप जनशक्ति उत्पादन भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने, प्रतिष्ठानमा थप जनशक्ति उत्पादन गर्ने।
३६.	३७०६१०१७	पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	६	<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा प्रवाह तथा थप जनशक्ति उत्पादन भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने, प्रतिष्ठानमा थप जनशक्ति उत्पादन गर्ने।
३७.	३७०००११८	कोभिड १९ रोकथाम तथा नियन्त्रण कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> कोरोना संक्रमण परीक्षण र क्वारेण्टीन व्यवस्थापन भएको हुने, नेपाल भित्रिने प्रमुख नाकामा स्वास्थ्य उपकरण सहित स्वास्थ्य डेस्क स्थापना भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> कोरोना संक्रमण परीक्षण, क्वारेण्टीन व्यवस्थापन, आवश्यक औषधी उपकरण खरिद र प्रमुख प्रवेश नाकामा आवश्यक उपकरण र स्वास्थ्य डेस्क स्थापना गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रू ४५६१.०७ करोड र पुँजीगततर्फ रू. १५२६.८१ करोड गरी जम्मा रू. ६०६७.८८ करोड विनियोजन गरिएको छ।

४.३ खानेपानी तथा सरसफाई

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/०७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/०७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/०७८ को लक्ष्य
१	आधारभूत स्तरको खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित जनसंख्या	प्रतिशत	८९	९२	९४
२	उच्च मध्यमस्तरको खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित जनसंख्या	,,	२१	२५	२८
३	आधारभूत स्तरको सरसफाई सुविधाबाट लाभान्वित जनसंख्या	,,	९९.७	१००	१००

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३१३०११०१	राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना	१,२	<ul style="list-style-type: none"> सम्पन्न खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना प्रणालीहरूको वर्तमान अवस्था, फडसनल स्टार्टस र खानेपानी तथा सरसफाई सुविधाबाट लाभान्वित जनसंख्या सम्बन्धी तथ्यांक अद्यावधिक गरी मन्त्रालयस्तरबाट सार्वजनिकरण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सन् २०१९ सम्म खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराइएको जनसंख्या र घरायसी चर्पी निर्माण भएको घरधुरीहरूको जिल्लागत तथ्यांक अद्यावधिक गरी सार्वजनिक गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> आ.व. ०७६/७७ सम्मको खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराइएको जनसंख्या र घरायसी चर्पी निर्माण भएको घरधुरीहरूको जिल्लागत तथ्यांक अद्यावधिक गरी सार्वजनिक गर्ने।
२	३१३०११०२	खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम	१,३	<ul style="list-style-type: none"> खानेपानी प्रणालीहरूको सेवास्तर नियमन तथा सेवा अभिवृद्धि भएको हुने, सम्पन्न ठूला खा.पा.आ. पुनर्स्थापना भएको हुने, प्रभावकारी रूपमा विपद जोखिम व्यवस्थापन तथा सामुदायिक परिचालन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> आ.व. ७५/७६ मा २०५ आयोजनाहरू मध्ये १०९ वटा मर्मत पुनर्स्थापना गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ७५३ वटै स्थानीय तहमा सेवा नपुगेका समुदायहरू पहिचान र नयाँ योजनाको विस्तृत अध्ययन तथा निर्माण कार्य गर्ने, खानेपानी तथा सरसफाई गुरुयोजना तयार गर्ने तथा विपद जोखिम व्यवस्थापन गर्ने।

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३	३१३०१०१२	जनसाधन विकास कार्यक्रम	१,२	<ul style="list-style-type: none"> खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न तहका कर्मचारी तथा उपभोक्ताहरूको सीप, ज्ञान र क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने, लेखनाथ खा.पा. श्रोत केन्द्र विकास, तालिम परिसरमा पाइप तथा खानेपानी निर्माण सामग्रीहरूको गुणस्तर परिक्षण प्रयोगशाला भवन निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> खानेपानी तथा सरसफाइको दक्षता वृद्धि गर्ने विभिन्न २८ वटा तालिमहरू सञ्चालन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> खानेपानी तथा सरसफाइको दक्षता वृद्धि गर्ने विभिन्न ३५ वटा तालिमहरू सञ्चालन गर्ने, तालिम परिसरमा पाइप तथा खानेपानीको निर्माण सामग्रीहरूको गुणस्तर परीक्षण प्रयोगशाला निर्माण गर्ने र लेखनाथ खा.पा.आ. श्रोत केन्द्र विकास गर्ने।
४	३१३०११०३	खानेपानी गुणस्तर सुधार कार्यक्रम	१,५	<ul style="list-style-type: none"> खानेपानी प्रशोधन प्रणालीका संरचनाहरू निर्माण भई उच्च, मध्यम स्तरको खानेपानी सेवा विस्तार भएको हुने, आर्सेनिक न्यूनीकरण कार्यक्रम संचालन भई आर्सेनिकको विकल्पमा डिप भूमिगत पानीको प्रयोग भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २८ वटा क्रमागत गुणस्तर सुधारका आयोजनाहरू मध्ये १० वटा गुणस्तर सुधार आयोजनाहरू सम्पन्न भई ६२,९९५ जनसंख्या मध्यम उच्चस्तरीय खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित भएको, विभिन्न जिल्लाहरूमा खानेपानी तथा सरसफाइ जन्य रोगको प्रकोपको अवस्थामा खानेपानी परीक्षण गरी प्रकोप न्यूनीकरणको प्रयास गर्दै सर्वसाधारणलाई पिउस, एक्वा ट्याब र ब्लिचिड पाउडर वितरण गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ५५ वटा क्रमागत खानेपानी प्रशोधन प्रणालीका आयोजनाका संरचनाहरू निर्माण गरी १५ वटा आयोजना सम्पन्न गरी ११०,९६७ जनसंख्या लाभान्वित हुने, खानेपानी गुणस्तर प्रयोगशालाहरू संचालन हुने, आर्सेनिक न्यूनीकरण कार्यक्रम सन्चालन गर्ने, खानेपानी सुरक्षा योजनाको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, रूपान्तरणकारी योजनाहरूको सुरुवात हुने।
५	३१३०११०४	तेस्रो साना शहरी खानेपानी तथा	१,२	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न भई उच्च, मध्यम स्तरको खानेपानी तथा 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यान्वयनमा रहेका २० वटा नगर खानेपानी आयोजनाहरू 	<ul style="list-style-type: none"> साना सहरहरूमा क्रमागत रूपमा संचालित आयोजनाहरूको निर्माण कार्य

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		सरसफाइ आयोजना		सरसफाइ सेवामा पहुँच पुगेको हुने।	मध्ये १७ वटा आयोजनाहरू निर्माण कार्य सम्पन्न भएको।	सम्पन्न गर्ने।
६	३१३०११०५	जलवायु अनुकूलित बृहत खानेपानी कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> सुख्खा क्षेत्रहरूमा बृहत पम्पिङ, वर्षातको पानी सँचय गर्ने गरी जलाशययुक्त आयोजना तथा थोक वितरण प्रणालीका खानेपानी आयोजनाहरू अध्ययन, निर्माण साथै उच्च, मध्यमस्तरको खानेपानी सेवा उपलब्ध भएको हुने, खानेपानीका स्रोतहरूमा जलवायु परिवर्तनको प्रभाव न्यूनीकरण गर्न उपयुक्त प्रविधि प्रवर्द्धन गर्ने र स्रोत संरक्षणका कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको हुने। 	कार्यान्वयनमा रहेका आयोजनाहरू मध्ये १ वटा आयोजनाहरू निर्माण कार्य सम्पन्न भएको।	<ul style="list-style-type: none"> सुख्खा क्षेत्रतर्फको ४३ वटा खानेपानी आयोजनाहरू मध्ये १० वटा आयोजना सम्पन्न भई १९८,२०० जनसंख्या लाभान्वित हुने।
७	३१३०११०६	ढल निर्माण तथा प्रशोधन कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तह तथा उपभोक्ता समितिको सक्रिय सहभागिता र आर्थिक साझेदारीमा प्रशोधन केन्द्र सहितको ढल प्रणाली निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १ वटा ढल आयोजना सम्पन्न भई ३,००० जना लाभान्वित भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> क्रमागत आयोजनाहरू मध्ये १५ वटा प्रशोधन सहितका ढल आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्ने।
८	३१३०११०७	खानेपानी तथा सरसफाइ सहलगानी कार्यक्रम	१,२	<ul style="list-style-type: none"> उपभोक्ता समिति र सरकारको ३० र ७० अनुपातको संयुक्त साझेदारीमा खानेपानी तथा सरसफाइको सेवा क्षेत्र तथा सेवास्तर अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यान्वयनमा रहेका ४८ वटा आयोजनाहरू मध्ये १५ वटा आयोजनाहरू सम्पन्न भई २१८,१२२ जनसंख्या मध्यम उच्च स्तरको खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सहलगानी तर्फको संचालित आयोजनाहरू मध्ये २० वटा क्रमागत खानेपानी आयोजनाहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न भई ३ लाख ९९ हजार जनसंख्या लाभान्वित हुने।
९	३१३००१०१	मेलम्ची खानेपानी आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> काठमाडौँ, भक्तपुर र ललितपुरका उपभोक्ताहरूलाई शुद्ध पिउने पानी 	<ul style="list-style-type: none"> २७.५८ कि.मी. सुरुङ्ग खन्नेकार्य सम्पन्न। पानी 	<ul style="list-style-type: none"> हेडवक्सको बाँकी निर्माण कार्य गरि पानी स्थायि रूपले सञ्चालन गरिने

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>उपलब्ध भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> आयोजना प्रभावित क्षेत्रमा सामाजिक उत्थानका कार्यक्रम मार्फत स्थानीयहरूको आर्थिक तथा सामाजिक विकास भएको हुने, आयोजनाको पहिलो चरणको निर्माण कार्य सम्पन्न भई काठमाण्डौ उपत्यकामा १७ करोड लिटर पानी थप प्राप्त भएको हुने, आयोजनाको दोश्रो चरणको निर्माण कार्य सम्पन्न हुँदा काठमाण्डौ उपत्यकामा थप ३४ करोड लिटर समेत गरी जम्मा ५१ करोड लिटर पानी दैनिक प्राप्त भएको हुने। 	<p>पथान्तरण गरिने मुख्य सुरुङ्गको २५.९२ कि.मि को फाईनल फिनिशिसिङ्स (फाईनल सपोर्ट तथा इन्भर्ट लाइनिङ् कार्य) कार्य सम्पन्न भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> पानी प्रशोधन केन्द्र भाग - १ को परिक्षण तथा संचालन कार्य समेत गरिएको र पानी प्रशोधन केन्द्र भाग-२ को भौतिक निर्माण कार्य सम्पन्न गरि हाईड्रो टेस्ट गरिएको, हेडवर्क्स डाइभर्सन टनेलको इनलेट तथा आउटफलमा गेट जडान गरिएको, बैकल्पिक पाइपलाईन जडागरि परिक्षण गरिएको ३ वटा भ्यान्टिलेशन साफ्ट ड्रिल गर्ने कार्य सम्पन्न। सुन्दरिजल आउटलेट तथा पानि प्रशोधन केन्द्र बिचको डि.आई. पाईप जडान गरिएको। हेडवर्कसमा कोफरड्याम निर्माण गरिएको मुख्य बाध ईन्टेक डिसिल्टिङ् बेसिन निर्माण कार्य भईरहेको 	<ul style="list-style-type: none"> पानी प्रशोधन केन्द्र भाग १ तथा भाग २ (दैनिक क्षमता १७ करोड लीटर) सञ्चालन हुने, आयोजना प्रभावित क्षेत्रमा सामाजिक उत्थान कार्यक्रम अन्तर्गत पूर्वाधार विकास, शिक्षा, स्वास्थ्य तथा आय आर्जन सम्बन्धी थप कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, दोस्रो चरणको बिस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन सम्पन्न गर्नुका साथै आयोजनाको वातावरण मूल्याङ्कन प्रतिवेदन समेत स्वीकृत गरिने, दोस्रो चरणको प्रवेश मार्गको मेलम्ची पूल बजार देखि याङ्ग्री ईन्द्रावती दोभान सम्मको २५ कि.मी सडकको स्तरोन्नती तथा नयाँ निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिने, करिब ३८० रोपनी जग्गा प्राप्ति गरिने। सो वापतको मुआब्जा बितरण गरिने। मुख्य संरचना सुरुङ्ग हेडवर्क्स तथा पानि प्रशोधन केन्द्रको निर्माण कार्यका लागि निर्माण व्यवसायी परिचालन गरिने

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१०	३१३५१०११	ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाइ कोष	१.२	<ul style="list-style-type: none"> • ८५४ आयोजना सम्पन्न गरी ७ लाख २० हजार जनसंख्याले लाभ प्राप्त भएको हुने, • १३० साविकका गा.वि.स. खुल्ला दिसा मुक्त घोषणा भई ९ लाख जनसंख्याले सरसफाइ सुविधा प्राप्त गरेको हुने। ग्रामीण 	<ul style="list-style-type: none"> • आधारभूत स्तरका ५३५ आयोजनाहरू मध्ये १९५ आयोजनाहरू सम्पन्न भई १ लाख १७ हजार जनसंख्या लाभान्वित भएका छन्, • १३० साविकका गा. वि. स. खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा गरिएको, • आ.व. ७६ / ७७ मा २०० आयोजनाहरू मर्मत पुनस्थापना गरिएको। हाल सम्ममा पहिलो चरणको ४०४ तथा दोस्रो चरणको १०० आयोजनाहरू सम्पन्न गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • आधारभूत स्तरका बाकी रहेका ३४८ आयोजनाहरू सम्पन्न गरिनेछ, • पुनस्थापना कार्यक्रम अन्तर्गत बाकी रहेका ७० आयोजनाहरू सम्पन्न गरिनेछ।
११	५०११३१०१	खानेपानी उत्पादन वृद्धि कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> • पानी उत्पादन, पम्प, ट्रान्सफरमर, जेनेरेटर खरिद तथा जडान र पानी प्रशोधन केन्द्रको निर्माण तथा उत्पादित पानी, वितरण प्रणालीसम्म लाग्ने पाइपको विस्तार, सोलार जडान, मुहान तथा नदी नियन्त्रण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • चालु आ.व. मा ५ वटा वेल वाट थप ४ एम एल डि खानेपानी उत्पादन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • पानी उत्पादन, नयाँ वेल निर्माण तथा सञ्चालन, पानी प्रशोधन केन्द्रको निर्माण, पानी भण्डारण क्षमता वृद्धि, सोलारको निर्माण, मुहान बचाउने कार्य गर्ने, • यस अगाडि १४ वटा शाखाहरूमा कम्प्युटराइज्ड बिलिङ् पद्धतिलाई कार्यान्वयनमा ल्याइएकोमा बाँकी शाखाहरूमा पनि क्रमशः यो पद्धति कार्यान्वयनमा लैजाने।

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१२	५०११३१०२	खानेपानी तथा ढल निकास कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> मातहतका २३ वटा नगरपालिका क्षेत्रभित्र विभिन्न साइजका पाइपलाइन खरिद तथा जडान, सफा सहर कार्यक्रम अन्तर्गत कार्यालयलाई वातावरण मैत्रीपूर्ण बनाउने जस्ता कार्यहरू भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न साइजका पाईप खरिद तथा जडान कार्यलाई निरन्तरता दिदै थप सहरी जनतालाई खानेपानी सेवा उपलब्ध गराउने तथा संस्थानको आयस्रोतमा वृद्धि गर्ने।
१३	५०११३१०३	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड	१	<ul style="list-style-type: none"> सम्पत्ति सुरक्षा भएको हुने, खानेपानी उत्पादन वितरण, गुणस्तर नियन्त्रण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> यस आ.व.को हालसम्मको अवधिमा १५ स्थानमा वर्षातको पानी संकलनमा आधारित प्रविधि जडान भएको, ७२ वटा टैंकरलाई स्टीकर प्रदान गरिएको। हाल सम्ममा जम्मा ६४४ टैंकरलाई स्टीकर प्रदान गरिएको, ललितपुर महानगरपालिका परिसरमा वाटर एटिएम - पैंधेरो जडान गर्ने कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> जग्गा तथा अन्य सम्पत्ति सुरक्षा, खानेपानी उत्पादन वितरण, गुणस्तर तथा चुहावट नियन्त्रण कार्यहरू, अध्ययन अनुसन्धान, निर्देशिका निर्माण गर्ने।
१४	५०११३१०५	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी सुधार आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> मेलम्चीबाट प्राप्त पानी सुन्दरीजलको पानी प्रशोधन केन्द्रबाट थोक वितरण प्रणाली मार्फत काठमाडौं उपत्यकाको १० वटा स्थानमा निर्माण गरिने पानी पोखरीमा पानी पुऱ्याउने कार्य सहज भएको हुने, वितरण प्रणाली सुधार भई पानी वितरण सहज भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> थोक वितरण प्रणालीको यस आर्थिक वर्षमा २.६७ कि.मि. निर्माण कार्य सम्पन्न भई हालसम्म जम्मा ७५ कि.मि. सम्पन्न भएको, वितरण प्रणालीको यस आर्थिक वर्षमा १५५ कि.मि. निर्माण कार्य सम्पन्न भई हालसम्म 	<ul style="list-style-type: none"> वितरण प्रणालीको बाँकी १७४ कि.मी निर्माण कार्य गर्ने, १ वटा पानीपोखरीहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने,

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					८२७ कि.मि. निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, • १० वटा पानीपोखरीहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको।	
१५	५०११३१०६	काठमाण्डौ उपत्यका ढल व्यवस्थापन आयोजना	४	<ul style="list-style-type: none"> • काठमाडौं उपत्यकाको मुख्य नदी वागमती र यसका सहायक नदीहरूको पर्यावरणीय गुणस्तर अभिवृद्धि भएको हुने, • काठमाडौं उपत्यका भित्रको ढल व्यवस्थापनको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने, • काठमाडौं उपत्यका भित्र हाल मौजूदा ढल सेवा सम्बन्धी पूर्वाधारहरूको कार्य स्तरोन्नति गरी ढल सम्बन्धी सेवाहरूमा सुधार भएको हुने, • काठमाडौं उपत्यका भित्र ढल प्रणाली तथा प्रशोधन सम्बन्धी नयाँ पूर्वाधारहरूको विकास भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • गुहेश्वरी ढल प्रशोधन केन्द्रको यस आर्थिक वर्षमा ३९.५३ प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भई हालसम्म ७० प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, • हनुमन्ते तथा मनोहरा नदी र खस्याङ्ग खुसुङ्ग नदीको दायाँ बायाँ क्षेत्रमा ढल निर्माण गर्ने कार्य यस आर्थिक वर्षमा १३ प्रतिशत भएको, • सल्लाघारी, कोड्कु र धोबीघाट ढल प्रशोधन केन्द्रको ३.१५ प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • गुहेश्वरी ढल प्रशोधन केन्द्रको बाँकी निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने, • हनुमन्ते तथा मनोहरा नदी र खस्याङ्ग खुसुङ्ग नदीको दायाँ बायाँ क्षेत्रमा ढल निर्माण गर्ने कार्यको थप निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने, • सल्लाघारी, कोड्कु र धोबीघाट ढल प्रशोधन केन्द्रको थप ३० प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने।
१६	५०११३१०७	ढल प्रशोधन केन्द्र	४	<ul style="list-style-type: none"> • प्रशोधन केन्द्र निर्माणको लागि आवश्यक पर्ने जग्गाको लागत तयार भएको हुने, • प्रशोधन केन्द्रको लागि जग्गा प्राप्ति भएको हुने। 		<ul style="list-style-type: none"> • जग्गा प्राप्तिको कार्य प्रारम्भ गर्ने।

क्र.सं.	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१७	३१३०११०८	सहरी खानेपानी तथा सरसफाइ (क्षेत्रगत) आयोजना	१,२	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न भई उच्च, मध्यम स्तरको खानेपानी तथा सरसफाइ सेवामा पहुँच भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ११ वटा आयोजनहरूको निर्माणको लागि सम्झौता सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> बाँकि साना सहरहरूमा लागत असुलीको आधारमा नयाँ पहिचान भएको आयोजनाहरूको निर्माण कार्य शुरु हुने। अन्य आयोजनाहरूको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार हुने।
१८	३१३०१०१३	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन	१,२	<ul style="list-style-type: none"> ७ वटा प्रदेश राजधानी शहरहरू र अन्य ३० वटा ठूला शहरहरूमा एकीकृत खानेपानी तथा ढल आयोजना सञ्चालनमा ल्याई आयोजना क्षेत्रका हरेक घरधुरीलाई सातै दिन चौविसै घण्टा उच्चस्तरको खानेपानी सेवा उपलब्ध गरिएको हुने, प्रशोधन सहितको ढल प्रणाली र दिशाजन्य लेदो व्यवस्थापन मार्फत वातावरणीय स्वच्छता कायम गर्दै दिगो विकास लक्ष्य हासिल भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ आयोजना 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको संभाव्यता अध्ययन तथा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने।
२०	३१३०१११३	शहरी खानेपानी व्यवस्थापन सुधार आयोजना	१,२	<ul style="list-style-type: none"> बुटवल, पोखरा र भरतपुरमा खानेपानी सेवाको मौजुदा अवस्थालाई आधुनिक प्रविधियुक्त बनाइ सेवाको गुणस्तर सुधार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ आयोजना 	<ul style="list-style-type: none"> स्काडा प्लान तयारी तथा जडान मार्फत खानेपानी प्रणालीहरूलाई क्रमशः स्वचालित बनाउने।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ३२५.७५ करोड, पुँजीगततर्फ रु. २४८२.३५ करोड र वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु. १०६२.०८ करोड गरी जम्मा रु. ३८७०.१८ करोड विनियोजन गरिएको छ।

४.४ युवा तथा खेलकुद

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धी	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	सामाजिक जागरण र समृद्धिको लागि परिचालित युवा	जना	०	६,५८५	४०००
२	नव प्रवर्तन केन्द्र (वार्षिक)	संख्या	०	१	१
३	नव प्रवर्तन केन्द्रबाट प्रशिक्षण प्राप्त गर्ने युवा	जना	०	०	५००
४	युवा क्लब गठन	संख्या	१२१२	६०	७७
५	युवा क्लब मार्फत नेतृत्व अभ्यास गर्ने युवा	जना (हजारमा)	१८	१९	१८
६	स्वरोजगार कोष मार्फत कर्जा प्राप्त गरी सञ्चालन स्वरोजगार भएका युवा	जना (हजारमा)	६८	१२	१२
७	युवा तथा खेलकुद क्षेत्रको पूर्वाधार निर्माण कार्यमा रोजगार प्राप्त गर्ने युवा	जना (हजारमा)	०.६	२.४	२.७
८	स्काउट तालिममा सहभागी स्काउटको संख्या	जना	६०१	१०३३	४००
९	प्रोत्साहन तथा पुरस्कार र सम्मान प्राप्त गर्ने खेलाडी	जना	४५५	६६०	८००
१०	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा प्रशिक्षण प्राप्त गर्ने खेलाडी	जना (हजारमा)	७	७	८
११	राष्ट्रिय स्तरका खेलकुद प्रतियोगिताहरुमा सहभागी हुने खेलाडी	जना (हजार)	६	७	८
१२	राष्ट्रियस्तरमा आयोजना भएको खेलकुद प्रतियोगिताहरु	संख्या	६०	५५	५५
१३	नेपालमा आयोजना भएको खेलकुदका अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगिताहरु	संख्या	१६	२५	१०
१४	अन्तर्राष्ट्रिय खेलकुद परिसर	संख्या	१	१	१
१५	प्रदेश रङ्गशाला (अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका सुविधा सम्पन्न)	संख्या	०	१	१
१६	क्रिकेट रङ्गशाला (वार्षिक)	संख्या	१	१	१
१७	निर्माण भएका उच्चधरातलीय खेलकुद तालिम केन्द्र	संख्या	२	२	२
१८	खेलकुद एकेडेमीहरु	संख्या	०	२	१
१९	कभर्डहलहरु	संख्या	६	८	१२
२०	खेलग्राम	संख्या	०	५०	७५

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ .व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३४३४१०१२	राष्ट्रिय युवा परिषद	१,२,४ र ६	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक जागरण रूपान्तरण र समृद्धिका लागि ४००० जना युवाहरु परिचालन भएका हुने, ६०० जना युवालाई उद्यमशीलता तथा वित्तीय साक्षरता तालिम प्रदान गरिएको हुने ९० वटा युवा समूहलाई उद्यम सञ्चालन गर्न सहयोग प्रदान गरिएको हुने, युवा ईन्क्युवेशन /ईनोभेसन सेन्टर (innovation Centre) स्थापनासञ्चालन गरिएको हुने, ६०० जना युवालाई परामर्श तथा मार्गदर्शन प्रदान गरिएको हुने, १०० जना अपाङ्गता भएका युवालाई सहयोग सामग्री उपलब्ध गराइएको हुने, केन्द्र र सबै प्रदेशमा युवा प्रतिभाहरुको खोजी तथा प्रोत्साहन भएको हुने, नमूना संसद अभ्यास सञ्चालन गरी युवामा नेतृत्व क्षमताको विकास गर्ने अवसर प्रदान गरिएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक जागरण र समृद्धिका लागि ६५८५ जना युवा परिचालन गरिएको, ५८५ जना युवालाई उद्यमशीलता तथा वित्तीय साक्षरता तालिम प्रदान गरिनुको साथै युवालाई उद्यमशील बनाउन बाणिज्य बैंकहरुसँग सहकार्य गर्न समझदारी भएको, साझेदारी मोडेलमा युवा नवप्रवर्तन तथा ईन्क्युवेशन केन्द्र स्थापनाको लागि सामाजिक विकास मन्त्रालय प्रदेश नं १, मदन भण्डारी स्मृति प्रतिष्ठान र काठमाडौं विश्वविद्यालय सँग सम्झौता भै प्रक्रिया अघि बढेको , २९०० जना युवालाई उनीहरुकै मागको आधारमा परामर्श प्रदान गरिएको, १०० जना अपाङ्गता भएका युवालाई सहयोग सामग्री वितरण गरिएको, ३ वटा विधामा युवा प्रतिभाहरुको खोजी गरी प्रोत्साहन गरिएको, 	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक जागरण रूपान्तरण र समृद्धिका लागि युवा परिचालन गर्ने, सहुलियतपूर्ण कर्जाकोसहजीकरणका लागि उद्यमशीलता तथा वित्तीय साक्षरता तालिम प्रदान गर्ने, युवा उद्यम कार्यक्रम सञ्चालन तथा चक्रीय कोष सञ्चालन गर्ने, युवा ईन्क्युवेशन/ईनोभेसन सेन्टर स्थापना र सञ्चालन गर्ने, युवा परामर्श तथा मार्गदर्शन प्रदान गर्ने, राष्ट्रिय अपाङ्ग कोष मार्फत अपाङ्गता भएका युवाहरुलाई सहयोग गर्ने युवा प्रतिभाहरुको खोजी तथा प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, प्रदेश र संघीय तहमा नमूना युवा संसद अभ्यास सञ्चालन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ .व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२.	३४३००१०१	राष्ट्रिय युवा परिचालन कार्यक्रम	५ र ६	<ul style="list-style-type: none"> १० जना प्रतिभावान युवा पुरस्कृत भएका हुने, ६० जना युवाले एक अर्को देशको भ्रमण गरी अनुभव आदानप्रदान गरेका हुने, नेपाल टेलिभिजनबाट युवा सम्बन्धी प्रेरणादायी कार्यक्रमहरू नियमित रूपमा प्रसारण भएका हुने, स्वयंसेवक परिचालन सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति तर्जुमा भएको हुने, राष्ट्रिय विकास स्वयंसेवक सेवाको डाटा बेस प्रणालीको निर्माण, स्तरोन्नति र सञ्चालन भएको हुने, युवा विकास प्रवर्द्धन सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान भएको हुने, सामाजिक-साँस्कृतिक रूपान्तरण सम्बन्धमा युवालाई सचेतना प्रदान गरिएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> ९ जना प्रतिभावन युवा र युवासम्बन्धी कार्य गर्ने २ वटा संस्थालाई रु. १ लाख नगदसहित सम्मान गरिएको, युवाका गतिविधिहरू समेटिएको प्रेरणादायी कार्यक्रमहरू तयार गरी साउनदेखि प्रत्येक हप्ताको शनिवार विहान ८:३० बजे नेपाल टेलिभिजनबाट नियमित प्रसारण भइरहेको, 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय युवा प्रतिभा सम्मान कार्यक्रम सम्पन्न गर्ने, अन्तर्राष्ट्रिय युवा अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, युवा सञ्चार कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रशारण गर्ने, स्वयंसेवक परिचालन सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति तर्जुमा गर्ने, राष्ट्रिय विकास स्वयंसेवक सेवाको डाटाबेस प्रणालीको निर्माण, स्तरोन्नति र सञ्चालन गर्ने, युवा विकास प्रवर्द्धन सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, सामाजिक-साँस्कृतिकरूपान्तरण सम्बन्धमा युवा सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
३.	३४३००१०३	नेपाल स्काउट	५, ६	<ul style="list-style-type: none"> ५०० जना विद्यार्थीलाई स्काउट तालिम प्रदान गरिएको हुने, ४०० जना स्काउटलाई विपद् व्यवस्थापन तालिम प्रदान गरिएको हुने, ५० हजार जना स्काउट स्वयंसेवक परिचालन भएका हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ६७२ जना स्काउटहरूलाई स्वयंसेवक तालिम सहित पोशाक र औजार वितरण गरिएको, विद्यालयमा अध्ययनरत ३,४६० जना विद्यार्थीहरूलाई स्काउट तालिम प्रदान गरिएको, १,०३३ जना स्काउटलाई स्काउट 	<ul style="list-style-type: none"> स्काउट तालिम सञ्चालन गर्ने, विपद् व्यवस्थापन तालिम संचालन गर्ने, स्काउट स्वयंसेवक परिचालन गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ .व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					तथा विपद व्यवस्थापन तालिम प्रदान गरिएको, <ul style="list-style-type: none"> विभिन्न दिवस तथा अवसरहरूमा १६,५७३ जना स्काउट स्वयंसेवक परिचालन गरिएको । 	
४.	३४३५१०११	युवा स्वरोजगार कोष	१, ४ र ६	<ul style="list-style-type: none"> १२ हजार जना युवा स्वरोजगार भएका हुने, १२ हजार वटा व्यवसाय र व्यवसायीको स्वरोजगार वीमा भएको हुने, ३ हजार जना व्यवसायीलाई व्याज अनुदान प्रदान गरिएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोष मार्फत ७० करोड रुपैया कर्जा लगानी भई ४,६१६ जना स्वरोजगार भएको, कर्जा लगानी गरिएका ४६१६ जना व्यवसायीलाई अभिमुखीकरण तालिम प्रदान गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> स्वरोजगार सिर्जनाका लागि कर्जा लगानी गर्ने स्वरोजगार वीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, व्याज अनुदान प्रदान गर्ने ।
५.	३४३४१०११	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद	१, ४ र ६	<ul style="list-style-type: none"> २५ हजार खेलाडीहरूलाई जिल्लास्तरमा खेलकुदको नियमित प्रशिक्षण र राष्ट्रिय टिम तयारी प्रशिक्षण प्रदान गरिएको हुने, ८ जना खेलकुद प्रशिक्षकहरूलाई वैदेशिक प्रशिक्षण डिप्लोमा तथा मास्टर कोर्सको तालिम दिइएको हुने, गण्डकी प्रदेशमा नवौँ राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना भएको हुने, राष्ट्रियस्तरको ४५ वटा प्रतियोगिता आयोजना भइ सोमा १० हजार 	<ul style="list-style-type: none"> नवौँ राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता आयोजनाका लागि गण्डकी प्रदेशका जिल्लाहरूमा खेलकुद पूर्वाधार निर्माण कार्य चालू रहेको, दशौँ राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिताका लागि कर्णाली प्रदेशका जिल्लाहरूमा पूर्वाधार निर्माण कार्य चालू रहेको, प्रदेशमा अन्तर्राष्ट्रियस्तरको सुविधा सम्पन्न रङ्गशाला निर्माण चालू रहेको, देशका ८ स्थानमा क्रिकेट मैदान निर्माण चालू रहेको (बैजनाथपुर मोरङ्ग, मूलपानी काठमाडौँ, कीर्तिपुर काठमाडौँ, पोखरा कास्की, भैरहवा 	<ul style="list-style-type: none"> नवौँ राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिताका लागि खेलकुद पूर्वाधार निर्माण गर्ने, दशौँ राष्ट्रिय खेलकुदका लागि पूर्वाधार निर्माण गर्ने, अन्तर्राष्ट्रियस्तरको सुविधायुक्त प्रादेशिक रङ्गशाला निर्माण गर्ने, निर्माणाधिन क्रिकेट मैदान निर्माण कार्यको निरन्तरता (बैजनाथपुर मोरङ्ग, मूलपानी काठमाडौँ, कीर्तिपुर काठमाडौँ, भैरहवा रुपन्देही, कोहलपुर बाँके र महेन्द्रनगर कञ्चनपुर) दिने, निर्माणाधिन कभर्डहल निर्माण गर्ने (धनगढी कैलाली, दकम झापा, नारायणी

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ .व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>खेलाडी सहभागी भएको हुने (राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता, उपराष्ट्रपति चिल्ड्रेन गेम्स, प्रधानमन्त्री कप क्रिकेट प्रतियोगिता, पारा खेलकुद प्रतियोगिता),</p> <ul style="list-style-type: none"> • अन्तर्राष्ट्रियस्तरको १० वटा प्रतियोगिता आयोजना हुने (वर्ड युनिभर्सियाड सहभागिता, रेस्लिङ्ग, भलिबल, क्रिकेट, व्याडमिन्टन र दौडको अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगिता), • ओलम्पिक खेलमा सहभागी खेलाडी, एशियाली खेलकुदमा पदक विजेता र दक्षिण एशियाली खेलकुद प्रतियोगितामा स्वर्ण पदक विजेता खेलाडीलाई मासिक सम्मान भत्ता वितरण गरिएको हुने, • अन्तर्राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगितामा पदक जितेका ८०० जना खेलाडीलाई नगद पुरस्कार प्रदान गरिएको हुने । 	<p>रुपन्देही, लमही दाङ्ग, कोहलपुर बाँके र महेन्द्रनगर कञ्चनपुर)</p> <ul style="list-style-type: none"> • १६ वटा रङ्गशाला निर्माण कार्य चालू रहेको, 	<p>पर्सा, नैकाप काठमाडौं, पोखरा कास्की, तिलोत्तमा रुपन्देही, गोदावरी ललितपुर)</p> <ul style="list-style-type: none"> • निर्माणाधीन रङ्गशाला निर्माण (च्यासल रङ्गशाला, इटहरी रङ्गशाला, तिलोत्तमा रङ्गशाला रुपन्देही, मेची रङ्गशाला झापा, धरान रङ्गशाला, लखनथापा रङ्गशाला गुल्मी, बारा, फिदिम रङ्गशाला पाँचथर, नारायणी रङ्गशाला पर्सा) गर्ने, • स्थानीयस्तरको खेलकुद पूर्वाधार निर्माण गर्ने ।
६.	३४३००१०२	खेलकुद विकास कार्यक्रम	२, ३, ४ र ५	<ul style="list-style-type: none"> • १०जना प्रतिभावान खेलाडीलाई खेलकुदको राष्ट्रिय प्रतिभा सम्मान गरिएको हुने, • खेलकुदमा प्रतिबन्धित औषधि सेवन विरुद्धको सचेतना प्रदान गरिएको 	<ul style="list-style-type: none"> • खेलाडी तथा संघसंस्थालाई गरी ११ जना प्रतिभालाई खेलकुदको राष्ट्रिय प्रतिभा सम्मान प्रदान गरिएको, • १३ औं दक्षिण एशियाली खेलकुद प्रतियोगिताका लागि बन्द प्रशिक्षणमा 	<ul style="list-style-type: none"> • खेलकुदको राष्ट्रिय प्रतिभा सम्मान कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • स्नातकोत्तर तहका विद्यार्थीलाई खेलकुद सम्बन्धी शोधकार्यमा सहयोग गर्ने, • खेलकुद व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ .व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • खेलकुद व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको स्थापना तथा सञ्चालन गरिएको हुने, • खेलकुदमा संस्थागत प्रायोजन तथा सामाजिक उत्तरदायित्व सम्बन्धी (CSR) अध्ययन गरिएको हुने, • खेलकुद पूर्वाधारहरूको एल्बम तयार भएको हुने, • खेलकुदसंघहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरिएको हुने, • सबैका लागि खेलकुद रणनीति तर्जुमा गरिएको हुने, • स्नातकोत्तर तहका विद्यार्थीलाई खेलकुद सम्बन्धी शोधकार्यमा सहयोग गरिएको हुने, • अन्तर्राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगितामा पदक प्राप्त खेलाडीलाई पुरस्कार वितरण गरिएको हुने । 	<p>रहेका ३१९ जना खेलाडी, प्रशिक्षक र व्यवस्थापकलाई खेलकुदमा प्रतिबन्धित औषधीविरुद्धको सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • खेलाडीहरू, खेल शिक्षक र प्रशिक्षक गरी १०२ जनालाई खेलकुदमा लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको सचेतना कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको, • ७६ जना खेलाडी तथा प्रशिक्षक पुरस्कृत भएको, 	<p>स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • खेलकुदमा संस्थागत प्रायोजन तथा सामाजिक उत्तरदायित्व सम्बन्धी (CSR) अध्ययन तथा प्रवर्द्धन गर्ने, • खेलकुद पूर्वाधारहरूको एल्बम तयार गर्ने, • खेलकुद संघहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • खेलकुदमा प्रतिबन्धित औषधि सेवन विरुद्धको सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • सबैका लागि खेलकुद रणनीति तर्जुमा तथा खेलकुदसम्बन्धी सचेतना सामग्री निर्माण गर्ने, • खेलकुदमा सार्वजनिक निजी साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • अन्तर्राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगितामा पदक प्राप्त खेलाडीलाई पुरस्कार वितरण गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालू तर्फ रु १६४.६५ र पूँजीगततर्फ रु १९.३० करोड गरी जम्मा रु १८३.९५ करोड विनियोजन रहेको छ ।

४.५ महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क	सूचकाङ्क	०.८९७	०.९३७	०.९४३
२	लैङ्गिक सशक्तीकरण सूचकाङ्क	सूचकाङ्क	०.५७	०.६	०.६१
३	लैङ्गिक असमानता सूचकाङ्क	सूचकाङ्क	०.४७६	०.३८	०.४४
४	महिलाहरूको स्वामित्व भएका प्रतिष्ठान (कूल प्रतिष्ठानको अनुपात)	प्रतिशत	२६	-	३२
५	प्रत्यक्ष लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट विनियोजन अनुपात	प्रतिशत	३८.६	३८.१७	३९.५
६	१५देखि १९ वर्ष उमेर समूहका विवाहित किशोरी	प्रतिशत	२७	-	१५
७	प्रजननस्वास्थ्य सम्बन्धी हकबारे निर्णय गर्ने महिला (१५ देखि ४९ वर्ष उमेर समूह) को अनुपात	प्रतिशत	५९.५	-	७१
८	महिला तथा किशोरकिशोरीहरूको बेचबिखन न्यूनीकरण	संख्या	१६७७	१२६८	१३००
९	दुर्गम क्षेत्रमा ज्यान जोखिममा परेका गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको हवाई उद्धार	जना	२५	५९	६०
१०	जिविकोपार्जन सुधारकार्यक्रम बाट सीप विकास तालिम तथा टेवा पुँजी प्राप्त महिला	जना	१९२०	-	३५००
११	बालबालिका खोजतलास नं. १०४ नेपाल संचालन तथा व्यवस्थापन	सेवाकेन्द्र संख्या	७५	७५	१५०
१२	हराएका मध्ये फेला परेका र बेवारिसे फेला परेका बालबालिकाको पारिवारिक पुनर्मिलन	जना	२८४९	१२६८	१८००
१३	बेवारिस फेला परेका बालबालिकाको उद्धार	जना	५११	३१४	४००
१४	अनाथ बालबालिकाको बालगृहमा पुनर्स्थापना	जना	१९४	१६७	२००
१५	बाल हेल्पलाईन नं. १०९८ नेपाल संचालन तथा व्यवस्थापन	जिल्ला/स्थान	१२	१२	१५
१६	जोखिमपूर्ण अवस्थामा रहेका बालबालिकाको आपत्कालीन उद्धार तथा संरक्षण व्यवस्थापन	जना	३५०१	१२६९	३०००
१७	अभिभावक भएका बालबालिकाको बाल गृहबाट परिवारमा पुनर्मिलन	जना	८७	३८	१५०
१८	सडक बालबालिकाको उद्धार संरक्षण तथा व्यवस्थापन	जना	१३८	३९८	२००
१९	ज्येष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्र, तथा मिलन केन्द्र	संख्या	८७	२००	३५०
२०	वृद्धाश्रमबाट पुनर्स्थापना सेवा प्रदान गरिएका ज्येष्ठ नागरिक	संख्या	१४००	१५००	१५००
२१	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको दिर्घकालीन पुनर्स्थापना	संख्या	४८	६७	६२
२२	अपाङ्ग सहायक सामग्री उत्पादन तथा वितरण	जना	२९००	१४६३	३५००

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
२३	मानव बेचबिखन पीडित प्रभावितहरूका लागि पुनर्स्थापना केन्द्र संचालनभएका जिल्ला	संख्या	१०	१०	१३
२४	हराएका बालबालिका	प्रति लाख जनसंख्यामा	५.९	५.३	४.७

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३४००११०१	महिला तथा बालबालिका विभाग	१,४,५,६	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश तह र स्थानीय तहको सामाजिक विकास शाखामा कार्यरत कर्मचारीको क्षमता विकास भएको हुने, • बाल पुस्तकालय, बाल उद्यान, संचालन भएको हुने, • स्थानीय तहमा बहुक्षेत्रीय पोषण योजना दोस्रो कार्यान्वयन र सोको सहजीकरण तथा अनुगमन गरिएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि तथा सामाजिक विकास शाखाका कर्मचारीहरूलाई प्रजनन स्वास्थ्य, महिला अधिकार र लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन भएको, • छाउगोठ उन्मूलन तथा मर्यादित महिनावारी प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन भएको, • सःशर्त अनुदानबाट प्रदेश र स्थानीय तहमा सञ्चालित महिला सम्बन्धी कार्यक्रमको अनुगमन भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय तहका कर्मचारीका लागि बालसंरक्षण तथा लैंगिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिम/अन्तरक्रिया संचालन गर्ने, • विद्यालयस्तरका बालबालिकालाई लागूऔषध दुर्व्यसनी र बालविवाह नियन्त्रण सम्बन्धी सचेतनामुलक अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • सामाजिक कुरिति, हानिकारक अभ्यास विरुद्ध सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • हिंसा पीडित महिला तथा किशोरीका लागि अल्पकालीन सेवा केन्द्र संचालन गर्ने, • बालउद्यान र बाल पुस्तकालय स्थापना गर्ने, • स्थानीय तहमा बहुक्षेत्रीय पोषण योजना दोस्रो कार्यान्वयन र सोको सहजीकरण तथा अनुगमन गर्ने ।

क्र.स.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२.	३४०८१०११	राष्ट्रिय बाल अधिकार परिषद	३,४,८	<ul style="list-style-type: none"> बाल हेल्पलाइन १०९८ संचालन तथा सेवाको विस्तार भएको हुने, बालबालिका खोजतलास नं १०४ सबै जिल्लामा विस्तार भएको हुने, सडक बालबालिकाको उद्धार तथा व्यवस्थापन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> २०७६साउन १ गते देखि केन्द्रीय बाल कल्याण समिति राष्ट्रिय बाल अधिकार परिषदमारूपान्तरण भै कार्य प्रारम्भ भएको । काठमाडौं उपत्यका, धरान, दमक, इटहरी र सुर्खेतकोवीरेन्द्रनगरबाट ५०५ जना सडक बालबालिकाको (बालक ३९७ र बालिका १०८ जना) पारिवारिक पुनर्मिलन तथा पुनर्स्थापना भएको, हराएका २३१३ जना मध्येफेलापरेका ११२१ जना रबेवारिसफेलापरेका ३१३ जना बालबालिकाको उद्धार, संरक्षण र परिवारमा पुनर्मिलन तथाबाल गृहमा पुनर्स्थापना गरिएको, चालु आ. व. को फागुण मसान्तसम्म जोखिममा रहेका १२६९ जना बालबालिकाको आपत्कालीन उद्धार गरी आवश्यक राहत, मनोविमर्श, परामर्श, कानूनी सेवा, उपचार, शैक्षिक सहयोग, पुनर्मिलन तथापुनर्स्थापना गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> बालबालिका खोजतलास नं. १०४ को २४ घण्टा सेवा संचालन व्यवस्थापन र प्रवर्द्धन गर्ने , हराएका बालबालिकालाई खोजतलास गरी परिवारमा पुनर्मिलन गराउने र बेवारिस फेला परेका बालबालिकाको उद्धार गरी बाल गृहमा पुनर्स्थापना गर्ने , जोखिमपूर्ण अवस्थामा रहेका बालबालिकाको आपत्कालीन उद्धार गरी संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने, बालहेल्पलाइन नं.१०९८ को सेवा विस्तार गर्दै सो सेवा मार्फत बालबालिकालाई मनोविमर्श, पारिवारिक परामर्श, आश्रय, आर्थिक सहयोग र कानूनी सेवा प्रदान गर्ने, सडक बालबालिकाको उद्धार, संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने, विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका तथा जोखिममा परेका बालबालिकालाई सहयोग गर्ने, बाल अधिकार संरक्षणका लागि विभिन्न सुचना तथा सन्देश प्रचार प्रसार गर्ने ।
३.	३४०००१०१	लैङ्गिक हिंसा निवारण तथा मानव बेचबिखन नियन्त्रण कार्यक्रम	१,२,३,४, ५,६	<ul style="list-style-type: none"> लैङ्गिक हिंसाका घटना न्यूनीकरण भएको हुने, मंगला साहना दीर्घकालीन पुनर्स्थापना केन्द्र संचालन भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> मंगला साहना दीर्घकालीन पुनर्स्थापना केन्द्रबाट २१ जना हिंसा पीडित महिलालाई सेवा प्रदान गरिएको, साझा यातायातका ४६ वटा बसमा डिजिटल डिस्प्लेद्वारा लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको सचेतनामूलक सन्देश, विज्ञापन 	<ul style="list-style-type: none"> महिला विरुद्ध हुने हिंसा सम्बन्धी VAW(Violence Against Women) सभैका लागि Matching fund स्थापना गर्ने, Male Leaders Networking गठन गरी लैङ्गिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा परिचालन गर्ने,

क्र.स.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारमा कमी आएको हुने, मानव बेचबिखन पीडित/प्रभावितको लागि पुर्नस्थापना केन्द्र संचालन भएको हुने । 	<p>एवम् कानुनी प्रावधान प्रसारण हुँदै भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> कुरीति विरुद्ध सन्देशमूलक विज्ञापन, Documentary, TVC Jingle, Song, Talk Show विभिन्न संचार माध्यमहरूबाट प्रसारण भएको, आर्थिकवर्ष २०७६/७७ को फाल्गुणसम्म जोखिम तथा बेचबिखनमा परी उद्धार गरिएका १२६८ जना महिलाले दश जिल्लामा संचालित पुर्नस्थापनाकेन्द्रबाट सेवा प्रदान भएको, ७ वटा प्रदेशका २/२ जना जेहेन्दार विपन्न किशोरीलाई प्राविधिक उच्च शिक्षाको लागि अनुदान उपलब्ध गराउने कार्यविधि, २०७६ सहित प्रदेश सामाजिक विकास मन्त्रालयमा सःशर्त अनुदान भूक्तानी भएको, मिति २०७६।०२।१६ मा प्रथम राष्ट्रिय महिला अधिकार दिवस मनाईएको र सोही सन्दर्भमा आ. व २०७६।७७ लाई लैगिक हिंसा विरुद्धको अभियान वर्षका रूपमा मनाउने घोषणा भएबमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको समन्वय र सहकार्यमा कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन भएको, Beijing Platform For Action (BPFA) को २५ वर्षको समिक्षा प्रतिवेदन तयार गरी परराष्ट्र मन्त्रालयमार्फत संयुक्त राष्ट्र संघीय 	<ul style="list-style-type: none"> लैङ्गिक हिंसाका विविध आयामको अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने, हिंसा पीडित महिला तथा किशोरीलाई सुरक्षित रूपमा पुनर्स्थापनागर्न राष्ट्रियस्तरको मंगला साहना दीर्घकालीन पुनर्स्थापना केन्द्रको संचालन गर्ने, सूचना संचार, शिक्षा स्वास्थ्य, उद्योग क्षेत्रमा कार्यरत महिला तथा सो संस्थाका संचालक/ व्यवस्थापकको लागि कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार ऐन, आचरण लगायतका कानुनी विषयमा अनुशिक्षण/अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गर्ने, लैङ्गिक हिंसा, सामाजिक कुरीति तथा मानव बेचबिखनविरुद्ध प्रदेश तथा स्थानीय स्तरबाट भएका प्रतिवद्धता, घोषणा आदिको कार्यान्वयन अवस्थाको अनुगमन/प्रभाव मुल्याङ्कन गर्ने, मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण सम्बन्धी राष्ट्रिय प्रतिवेदन तयारी र प्रकाशन गर्ने , मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार पीडित तथा प्रभावितको लागि सीपमूलकतालिम तथा रोजगारमूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने, पुनर्स्थापना केन्द्रमा रहेका मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार पीडित/प्रभावितका लागि

क्र.स.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>स्थायी नियोग र United Nation Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UNESCAP) मा पठाइएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> सातै प्रदेशका सामाजिक विकास मन्त्री एवम् सचिवको उपस्थितिमा महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रको विषयमा गत वर्ष भएको ११ बुँदे प्रतिवद्धता कार्यान्वयनको समिक्षा सहित चालु आ.व. मा कार्यान्वयन गर्ने गरी १५ बुँदे प्रतिवद्धता गरिएको । 	मनोसामाजिक परामर्श तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गर्ने,
४.	३४०००१०२	सामाजिक विकास कार्यक्रम	१,२,३,४, ५	<ul style="list-style-type: none"> ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति एवम् सामाजिक संघ-संस्था सम्बन्धी नीति नियम तर्जुमा भएको हुने, ज्येष्ठ नागरिक अस्पताल एवम् पशुपति वृद्धाश्रम भवन निर्माण शुरु भएको हुने, असहाय, बेसहारा, ज्येष्ठ नागरिक एवम् अपाङ्गता भएका व्यक्तिको संरक्षण भएको हुने, अन्तर्राष्ट्रिय र राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाको पारदर्शिता रूपमा परिचालनका लागि Software निर्माण भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> पशुपति वृद्धाश्रममा १४८ जना वृद्धवृद्धाको भरणपोषण सहित आश्रय र हेरचाह भईरहेको, प्रदेशस्तरमा ज्येष्ठ नागरिक आरोग्य आश्रम र अपाङ्गता नागरिक ग्राम स्थापना र संचालनका लागि कार्यविधि स्वीकृत गरी सात वटै प्रदेश सरकारको सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई बजेट तथा कार्यक्रम उपलब्ध गराइएको, स्रोत कक्षा संचालन भएका १० सामुदायिक विद्यालयमा अपाङ्गमैत्री खेलपरिसर बनाउन सम्बन्धित स्थानीयतह मार्फत विद्यालयलाई बजेट उपलब्ध गराइएको, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई हालसम्म १४६३ थान सहायक सामग्री उत्पादन तथा वितरण गरिएको, 	<ul style="list-style-type: none"> गोठारमा ज्येष्ठ नागरिक अस्पताल तथा पशुपति वृद्धाश्रमको भवन निर्माण शुरु गर्ने, संघ, प्रदेश र स्थानीय तहकोसाझेदारीमा ज्येष्ठ नागरिक ज्ञान केन्द्र निर्माण तथा संचालन गर्ने, ज्येष्ठ नागरिक परिचय पत्र, प्राप्त गर्ने सेवासुविधा सम्बन्धमाअन्तर निकाय समन्वय, मापदण्ड र कार्यविधि तर्जुमा गर्ने, ज्येष्ठ नागरिकको ज्ञान सीप अन्तरपुस्ता हस्तान्तरण कार्यक्रम संचालन गर्ने, अपाङ्गता सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजना तर्जुमा गर्ने, स्थानीय र प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिकालागि सहायक सामग्री उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना तथा संचालन गर्ने,

क्र.स.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> • खगेन्द्र नवजीवन केन्द्रमा ४९ जना अति अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई पुनर्स्थापना सेवा प्रदान गरिएको, • कुष्ठरोग निवारण संघ खोकनामा १३८ जना कुष्ठरोगीलाई आवासीय तथा ६५ जनालाई नगद सहयोग गरी जम्मा २०३ जना कुष्ठरोगीको व्यवस्थापन गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • अपाङ्गतामैत्री नेपाल घोषणाको लागि पूर्वाधारहरू अपाङ्गतामैत्री बनाउन Accessibility Audit गर्ने तथा सूचकको विकास गर्ने, • स्थानीय तथा प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा पूर्ण तथा अति अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हेरचाह तथा व्यवस्थापनका लागि कार्यविधि तथा मापदण्ड तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, • पूर्ण अशक्त, अपाङ्गता र अति अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्तिका लागि पुनर्स्थापना कोष स्थापना र संचालन गर्ने, (अपाङ्गता भएका व्यक्तिका अधिकार सम्बन्धी ऐनको दफा ३० बमोजिम) • स्थानीय र प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा अपाङ्गता नागरिकग्राम स्थापना र संचालन गर्ने, • अपाङ्गता भएका व्यक्तिको सम्बन्धमा राष्ट्रिय प्रतिवेदन तयार तथा अपाङ्गता सम्बन्धी स्रोत पुस्तिका अद्यावधिक गर्ने, • समाज कल्याण परिषद भवन निर्माण सुरु गर्ने, • सामाजिक रूपान्तरण नीति तर्जुमा गर्ने • राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाको एकिकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (MIS) निर्माण गर्ने ।

क्र.स.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
५.	३४०००१०३	बालविकास कार्यक्रम	३,४,५,८	<ul style="list-style-type: none"> बालअधिकार सम्बन्धी महासन्धिको प्रतिवेदन तयार भएको हुने, दिवा शिशु स्याहार केन्द्र विस्तार एवं सञ्चालन भएको हुने, बाल म्युजियमको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) लगायतका तयारी भएको हुने, ८ वटा बालसुधार गृह संचालन भएको हुने, गण्डकी प्रदेशमा अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसारको बाल सुधार गृह निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सडक बालबालिका उद्धार, संरक्षण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी एकीकृतकार्यविधि, २०७६ स्वीकृत भएको, अपाङ्गता भएका बालबालिकालाई विशेष संरक्षण दिने बाल गृहहरूसँग सहकार्य सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६ तर्जुमा भईकार्यान्वयन भएको र सो कार्यविधि बमोजिम २ वटाबाल गृहलाई अनुदान रकम उपलब्ध गराईएको, बालबालिकाखोजतलास नं. १०४सञ्चालन निर्देशिका, २०७६ स्वीकृत भएको, बाल हेल्पलाइन नं १०९८ संचालन कार्यविधि २०७६ संशोधन गरीकार्यान्वयन गरिएको, प्रदेश नं ३ को ललितपुरमा नयाँ दिवा शिशु स्याहार केन्द्र संचालनको तयारी पूरा भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> बालबालिका सम्बन्धी नीति निर्माण गर्ने, प्रदेश स्तरमा दिवा शिशु केन्द्र विस्तार गर्ने, बालबालिकालाई विज्ञान तथा प्रविधिका विषयमा जानकारी दिने उदेश्यले बाल म्युजियम संचालन गर्न विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गर्ने, बाल सुधार गृह तथा बाल गृहका कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई बाल अधिकार तथा बाल संवेदनशीलतासम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम संचालन गर्ने, सिंहदरबार परिसरभित्र सञ्चालित दिवा शिशु स्याहार केन्द्र नियमित संचालन गर्ने, बालअधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धी १९७९को list of issues को प्रदेश तथा स्थानीय स्तरमा कार्यान्वयनका लागि अन्तरक्रिया तथा आवधिक प्रतिवेदन तयारी गर्ने, बालबालिकाको Online Safety का सम्बन्धमा केन्द्रीयस्तरको कार्यविधि तयार गर्ने, संरक्षण विहिन बालबालिकाको उद्धार संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने, बालश्रम विरुद्धको अभियान संचालन गरी बालमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि सहयोग गर्ने।

क्र.स.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
६.	३४०००१०५	राष्ट्रपति महिला सशक्तिकरण परियोजना कार्यक्रम	१,२,३,४, ५,६	<ul style="list-style-type: none"> महिला उद्यमशीलता विकास केन्द्र संचालन भएको हुने, मानव विकास सूचाङ्कमा पछि परेका महिलाहरूको आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरण भएको हुने, दुर्गम क्षेत्रका ज्यान जोखिममा परेका गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूको हवाई उद्धार भएको हुने, कुरीति विरुद्धको अभियान संचालन भएको हुने, CEDAW सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार भई सम्बन्धित निकायमा प्रस्तुत भएको हुने, लैङ्गिक सम्पर्क विन्दुहरूको क्षमता विकास भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रपति महिला उत्थान कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७६ स्वीकृत भई कार्यन्वयन भएको, दुर्गमक्षेत्रका ज्यान जोखिममा परेका ५९ जना गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूको तत्काल हवाई उद्धारद्वारा थप उपचारका लागि सुविधा सम्पन्न अस्पतालमा पुर्याई आमा र बच्चाको जीवन रक्षा गरिएको, उद्यमशीलता विकास तथा वित्तीय पहुँच सम्बन्धी अवधारणा २०७६ स्वीकृत गरी ५ वटा प्रदेशका १७६ जना महिला उद्यमीलाई उद्यमशीलता विकास तथा वित्तीय पहुँचसम्बन्धी तालिम सम्पन्न भएको, महिला उद्यमीहरूद्वारा उत्पादित सामाग्रीको बजार प्रवर्द्धनका लागि प्रदेश र राष्ट्रियस्तरको प्रदर्शनीको स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम ४ वटा प्रदेशमा प्रदर्शनसी आयोजना भएको, छाउगोठ उन्मूलन तथा मर्यादित महिनावारी प्रवर्द्धन सम्बन्धी राजनैतिक नेतृत्वको अगुवाईमा अछामको सौंफेबगर बयलपाटामा छाउगोठको स्थलगत अनुगमन र मंगलसेन, दैलेखको दुल्लु नगरपालिका तथा कर्णाली प्रदेशको सुर्खेतमा करिब १६०० सयको सहभागितामा अभियान संचालन भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझेदारीमा महिला उद्यमशीलता सहजिकरण केन्द्र स्थापना र संचालन गर्ने, उद्यमी महिलाद्वारा उत्पादित सामाग्रीहरूको विक्री वितरणकोलागिभृकुटी मण्डपमा राष्ट्रिय स्तरको स्थायी स्टल तथा विक्री केन्द्र संचालन गर्ने, दुर्गमक्षेत्रका ज्यान जोखिममा परेका गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको हवाईउद्धार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने, मर्यादित महिनावारीलाई मानव अधिकारसँग जोडी अन्तराष्ट्रिय मर्यादित महिनावारी कार्यशाला/सम्मेलन गर्ने, ७ प्रदेश तथा राष्ट्रिय स्तरमा राष्ट्रपति महिला समुन्नती पुरस्कार प्रदान गर्ने, अतिविपन्न तथा पछाडि पारिएका समुदायका महिला (कोभिडबाट समेत जिविकोपार्जनमा प्रभाव परेका) को जिविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम संचालन गर्ने, राष्ट्रिय र प्रदेशस्तरमा महिला उद्यमी मेला आयोजना गर्ने, महिला उद्यमीहरूको छाता संगठनसँगको सहकार्यमा महिला उद्यमीहरूको रोष्टर तथा प्रोफाइल तयारी र उद्यमी संजाल निर्माणमा निकायगत सहजीकरण गर्ने, मंगला साहना दिर्घकालीन पुनर्स्थापना केन्द्र निर्माणगर्ने,

क्र.स.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> • मर्यादित महिनावारी प्रवर्दन, जातीय छुवाछुत र बालविवाह अन्त्यका लागि तीनै तहको सरकारको साझा प्रतिवद्धतापत्र जारी भएको, • जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७६ मन्त्रपरिषदबाट मिति २०७६/९/१४ मा स्वीकृत भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • समाजमा रहेका विभिन्न कुरीतिहरू (लैंगिक हिंसा, मानव बेचबिखन, दाइजो, तिलक, बालविवाह लगायत) अन्त्यका लागि ५ वर्षे कार्ययोजना निर्माण गर्ने, • Gender Audit Manual निर्माण गर्ने, • विलक्षण प्रतिभा भएका महिला र किशोरीहरूको सम्मान/प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/ मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु ७३.८० करोड र पूँजीगततर्फ रु १२.०९ करोड गरी जम्मा रु. ८५.८९ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

४.६ श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा

क. नतिजा सूचक

क्र.स.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	रोजगारमूलक तालिम (अल्पकालीन)	जना		१००००	५००००
२	आप्रवासी स्रोत केन्द्र स्थापना र व्यवस्थापन	जिल्ला	२२	३९	३९
३	सीप विकास तालिम केन्द्रहरूको स्तरोन्नति	संख्या	०	३	३
४	विदेशस्थित कुटनीतिक नियोगहरूबाट सेल्टर हाउस सञ्चालन	संख्या	५	७	७
५	सामाजिक सुरक्षा कोषमा लाभग्राहीको संख्या	जना	६०००	२०००००	५०००००
६	सामाजिक सुरक्षा कोषबाट सञ्चालन भएका स्किमहरू	वटा	४	४	४
७	बालश्रम निरीक्षण (प्रतिवर्ष)	प्रतिष्ठान संख्या	२००	९००	१०००
८	बालश्रम मुक्त स्थानीय तह	संख्या		०	२५
९	व्यावसायिक सीपमूलक तालिम लिने संख्या	जना	३५००	८०००	२००००
१०	सामाजिक सुरक्षा योजना (SCHEME) मा समावेश हुने प्रतिष्ठान/रोजगारदाताको संख्या	संख्या	२६००	२५०००	५००००
११	श्रम अडिट	प्रतिवेदन संख्या	२००	१३००	३०००
१२	प्रतिष्ठान निरीक्षण (श्रम)	संख्या	१०००	९००	१०००
१३	न्युनतम पारिश्रमिक पालना	निरीक्षण संख्या	६००	९००	१०००
१४	रोजगारीमा औपचारिक क्षेत्रको हिस्सा	प्रतिशत	३६.५	४१	४३
१५	श्रमशक्ति सहभागिता दर (१५ वर्ष माथि)	प्रतिशत	३८.५	४२	४४
१६	श्रम उत्पादकत्व	रू. हजार	१८४.६	२१५	२३०
१७	रोजगारी सृजना (सार्वजनिक निजी र विशेष कार्यक्रम समेत)	जना		५०००००	५०००००
१८	आधारभूत सामाजिक सुरक्षामा आवद्ध जनसंख्या	प्रतिशत	१७	३१	३९
१९	योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षामा आवद्ध प्रतिष्ठान संबद्ध श्रमिक	प्रतिशत	७	३०	५०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३७१०००११	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय	१-६ १-४	<ul style="list-style-type: none"> ७५३ रोजगार सेवा केन्द्र स्थापना गर्ने, प्रदेश श्रम सल्लाहकार परिषदको गठन गर्ने, मध्यस्थ गठन गरी विवाद समाधान गर्ने सबै कुटनीतिक नियोगबाट मागपत्र अनिवार्य प्रमाणिकरणको व्यवस्था गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> वैदेशिक रोजगार व्यवसायको इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरूको संख्यालाई व्यवस्थापकीय एवं नियमनयोग्य तुल्याउने उद्देश्यका साथ यस्ता संस्था तथा कम्पनीहरू गाभिने (Merger) व्यवस्था भएको, वैदेशिक रोजगार व्यवसायी कम्पनीहरूले नेपाल भित्र आफ्नो प्रतिनिधि (एजेन्ट) नियुक्त गर्न सक्ने राख्ने प्रावधानलाई खारेज भएको, वैदेशिक रोजगारको व्यक्तिगत ठगीका उजुरीहरूलाई उजुरीकर्ताको पायक पर्ने स्थानबाटै सम्बोधन गर्न सघाउ पुऱ्याउने उद्देश्यले प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरूलाई उजुरी छानविन गर्ने अधिकार दिएको, वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी मागपत्र जाँचवुझ निर्देशिका, २०७५ जारी भएको, वैदेशिक रोजगारीमा गएका नेपाली कामदारको कानुनी प्रतिरक्षा सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५ जारी भएको, कोलोम्बो प्रोसेसका १२ वटै सदस्य राष्ट्र अफगानिस्तान, बंगलादेश, कम्बोडिया, नेपाल लगायतका मन्त्रीहरू एवं उच्च सरकारी अधिकारीहरू उपस्थिति रहेको सो बैठकले श्रम आप्रवासन सम्बन्धी २७ बुँदे काठमाडौं घोषणापत्र जारी गरेको, नेपाली श्रमिकहरूको हक, हित, न्यूनतम तलव 	<ul style="list-style-type: none"> श्रम तथा रोजगारसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमनको व्यवस्था गर्ने, वैदेशिक रोजगारसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, व्यवस्थापन र नियमनको व्यवस्था गर्ने, श्रमिक तथा कामदारको सामाजिक सुरक्षा र सामाजिक सुरक्षा सञ्चालन कोष सञ्चालनसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमनको व्यवस्था गर्ने, औद्योगिक विवाद समाधान गर्ने, रोजगारसम्बन्धी तथ्याङ्क, अध्ययन र अनुसन्धान गर्ने, श्रम तथा व्यवसायजन्य स्वास्थ्य सुरक्षा निरीक्षण गर्ने र श्रम-सम्बन्ध सम्बन्धी आयोग स्थापना गर्ने, रोजगार उन्मुख सीपमूलक एवं व्यावसायिक तालिम नीति तर्जुमा गर्ने, ट्रेड युनियनसम्बन्धी एकिकृत कानून र नियमन सम्बन्धी व्यवस्था गर्ने, बालश्रम निवारणसम्बन्धी नीति र कानून तर्जुमा गर्ने, व्यवसायजन्य स्वास्थ्य तथा सुरक्षासम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड तर्जुमा गर्ने, विदेशीहरूका लागि श्रम स्वीकृतिको

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>सुविधा, विदा, विमा, स्वास्थ्य उपचार लगायतका विषयमा केन्द्रित रहेर मलेसिया,मौरिसस, संयुक्त अरब इमिरेट्स र जापानसंग श्रम समझदारी सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Equal Remuneration Convention, 1951 (C100) र Discrimination (Employment & Occupation), 195 (C111) को प्रतिवेदन परराष्ट्र मन्त्रालय र अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनको कार्यालयमा पठाईएको, • बालश्रम निवारण राष्ट्रिय गुरुयोजना कार्यान्वयन कार्ययोजनालाई अन्तिम रूप दिइएको र सूचक सहितको बालश्रम मुक्त स्थानीय तह घोषणाको मापदण्डलाई अन्तिम रूप दिइएको । 	<p>व्यवस्था गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • श्रम सहचारीको व्यवस्था गर्ने, • बेरोजगार सम्बन्धी एकीकृत तथ्याङ्क व्यवस्थापन, अध्ययन र अनुसन्धान गर्ने, • मन्त्रालय सम्बन्धी राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थासँग सन्धि, सम्झौता, अभिसन्धि, सम्पर्क र समन्वय सम्बन्धी कार्य गर्ने, • मन्त्रालय सम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्राधिकरण, समिति, प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको सञ्चालन र नियमन गर्ने ।
२.	३७९०००९२	वैदेशिक रोजगार न्यायाधिकरण	५		<ul style="list-style-type: none"> • वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन, • ठगीका उजुरीहरु सुनुवाई तथा फैसलाका कार्यहरु भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन, • ठगीका उजुरीहरु सुनुवाई तथा कारवाही हुने व्यवस्था सुदृढिकरण गर्ने ।
३.	३७९००९०९	रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> • ३९ जिल्लामा आप्रवासी स्रोत केन्द्र स्थापना । 	<ul style="list-style-type: none"> • रोजगारी सम्बन्धी एकीकृत तथ्यांक व्यवस्थित र अद्यावधिक राख्न ७५३ वटै स्थानीय तहमा रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (EMIS) प्रणाली सञ्चालन गरेको, • रोजगारीमा खटिने सबैको कार्यस्थल सामूहिक बीमा भएको, • संघीय र प्रदेश तहमा आन्तरिक रोजगारी सिर्जना सम्बन्धी अध्ययन गर्ने कार्य भएको, • सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०७५ को ९ औं संशोधनमा निर्माण व्यवसायीले निर्माण 	<ul style="list-style-type: none"> • शिक्षा मन्त्रालयसँग नीतिगत समन्वय गरी व्यवसायिक शिक्षामा जोड दिने, • कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण र व्यवसायिकरण सहित सहकारी तथा सामूहिक खेतीमा जोड दिन सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गर्ने, • स्थानीय, विविधता, राष्ट्रिय आवश्यकता र सम्भाव्यता अनुरूप उद्दमशीलता तालीम, वैकिङ्ग सुविधा, प्राविधिक टेवा र

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>कार्यको लागि प्रचलित कानून बमोजिम रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचिकृत भएका बेरोजगार व्यक्तिलाई रोजगारीमा प्राथमिकता दिनुपर्ने नीतिगत व्यवस्था भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • श्रम बजारमा सीपयुक्त जनशक्ति माग र आपूर्तिको अन्तर विश्लेषण (Gap Analysis) र तालिमको आवश्यकता पहिचान (Training Need Assessment) गर्न अध्ययनको अवधारणापत्र तयार भएको । • १५००० जनालाई विभिन्न १५ विषयमा नविन र सीपमूलक तालिम प्रदान भएको, • वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त विप्रेषणलाई उत्पादनमूलक क्षेत्रमा परिचालन गर्नको लागि छोटो अवधिको वित्तीय साक्षरता तालिम सञ्चालन भएको । 	<p>बजारको पहुँच गराई स्वरोजगारलाई प्रवर्धन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • परम्परागत पेशा, व्यावसाय, हस्तकला, कुटिर उद्योग, घरेलु उद्योग जस्ता पेशा व्यावसाय स्थापना, सञ्चालन र प्रवर्द्धन गर्न सघाउ पुग्ने गरी आर्थिक, वित्तीय, राजस्व तथा औद्योगिक नीति तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न तत्सम्बन्धी सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने, • आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक आकर्षण गर्ने रणनीति सहित स्वरोजगारी सिर्जना गर्ने गरी नीतिगत समन्वयमा जोड रोजगार सेवा केन्द्रबाट स्थानीय जनताहरूको रोजगारी सम्बन्धी सूचना, परामर्श, तथ्यांक र रोजगारीमा पदस्थापन सम्मको सेवाहरू प्राप्त गर्न प्रोत्साहन गर्ने,
४.	३७१००१०२	युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल आयोजना (प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम)	१	<ul style="list-style-type: none"> • आ.व. २०७५।७६ मा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय सामुदायिक पूर्वाधार आयोजनामा १ लाख ८७ हजार बेरोजगार व्यक्तिलाई औषत १३ दिनको रोजगारी प्रदान गर्ने, • ५० हजार रोजगारी सृजना (सार्वजनिक निजी र विशेष कार्यक्रम समेत) गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> • रोजगारीको हक सम्बन्धी ऐन, २०७५ र रोजगारको हकसम्बन्धी नियमावली, २०७५, प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ तर्जुमा गरिएको, • रोजगार संयोजकको पदपूर्ति तथा सेवा सुविधा सम्बन्धी मापदण्ड, २०७६ संशोधन गरी रोजगार संयोजक स्थानीय तहबाट पदपूर्ति गर्न सक्ने गरी स्थानीय तहलाई पठाइएको, • कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना (संचालन तथा 	<ul style="list-style-type: none"> • नेपालको संविधानले मौलिक हकका रूपमा व्यवस्था गरेको रोजगारीको हकलाई कार्यान्वयन गर्न सरोकारवाला निकायहरूसँग अन्तर्कृया कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • नेपाली नागरिकले स्वदेशमा आफ्नो योग्यता र छनौटको रोजगारी गर्न पाउने अवस्थाको सुनिश्चिता • रोजगारीको हक सम्बन्धी ऐन तथा नियमावलीले व्यवस्था गरे बमोजिम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७६ स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> स्थानीय श्रम बजारमा जनशक्तिको माग र आपूर्तिको अद्यावधिक अवस्थाको तथा Real time data देखाउन सक्ने गरी रोजगार सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (Employment Management Information System) को विकास भएको । 	<p>नागरिकको रोजगारीको हकको सुनिश्चितता ।</p> <ul style="list-style-type: none"> रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (Employment Management Information System-EMIS) को विकास गरी यस प्रणालीबाट श्रम बजारको समग्र स्थितिको जानकारी प्रदान गर्ने ।
५.	३७९०९०९९	श्रम तथा व्यवसायजन्य सुरक्षा विभाग	२	<ul style="list-style-type: none"> ९०० वटा प्रतिष्ठानमा बालश्रम निरीक्षण गर्ने, १३०० वटा प्रतिष्ठानहरूको श्रम अडिटको प्रतिवेदन प्राप्त भएको, न्यूनतम परिश्रमिक पालना निरीक्षण संख्या ९०० रहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> श्रम निरीक्षकको लागि क्षमता अभिवृद्धि अवधारणा पत्र स्वीकृत भएको, नेपाली श्रमिकहरूको हक, हित, न्यूनतम तलव सुविधा, विदा, विमा, स्वास्थ्य उपचार लगायतका विषयमा केन्द्रित रहेर मलेसिया, मौरिसस, संयुक्त अरब इमिरेट्स र जापानसंग श्रम समझदारी सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर भएको, Equal Remuneration Convention, 1951 (C100) र Discrimination (Employment & Occupation), 195 (C111) को प्रतिवेदन परराष्ट्र मन्त्रालय र अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनको कार्यालयमा पठाईएको, बालश्रम निवारण राष्ट्रिय गुरुयोजना कार्यान्वयन कार्ययोजनालाई अन्तिम रूप दिइएको र सूचक सहितको बालश्रम मुक्त स्थानीय तह घोषणाको मापदण्डलाई अन्तिम रूप दिइएको । 	<ul style="list-style-type: none"> श्रम तथा रोजगार नीति परिमार्जन गर्ने, त्रि-पक्षीय सहमतिमा श्रम सम्बन्धी कानूनहरूको परिमार्जन गर्ने, श्रम विभाग, व्यवसायजन्य सुरक्षा र स्वास्थ्य सम्बन्धी आयोजना, श्रम कार्यालयहरू र रोजगार सूचना केन्द्रहरूको संरचनागत सुधार गर्ने, निजामती सेवा सार्वजनिक तथा नीजि क्षेत्रका उद्योग प्रतिष्ठानहरूमा आधिकारिक ट्रेड युनियनको निर्वाचन गर्ने, त्रिपक्षीय श्रम सम्बन्ध सुधार समिति (केन्द्र र जिल्ला स्तर)बाट श्रम विवादहरूको व्यवस्थापन गर्ने, श्रम तथा कारखाना निरीक्षण प्रणालिको प्रभावकारीता मूल्यांकन गर्ने, सरोकारवालासँग संमन्वय र सम्पर्क गरी न्यूनतम पारिश्रमिक निर्धारणको स्थायी संयन्त्र गठन गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
६.	३७९०२०११	वैदेशिक रोजगार विभाग	५	<ul style="list-style-type: none"> एकीकृत वैदेशिक रोजगार सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (FEIMS) को शुरुवात भएको, प्रणालीको आधारमा रहेर मोबाइल एप्स बनाई सूचना तथा सेवाको प्रवाह भएको, अध्यागमन विभाग र वैदेशिक रोजगार विभागबीच सूचनाको एकीकरण र आदानप्रदान (Data integration and sharing) का लागि विभागले TIA Module तयार 	<ul style="list-style-type: none"> वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी सम्पूर्ण सेवा लिनका लागि केन्द्रमा धाउनुपर्ने बाध्यताको अन्त्य गर्दै जाने सन्दर्भमा श्रम स्वीकृति लगायतका अन्य सेवाहरूलाई विकेन्द्रीकरण गर्ने कार्य कार्य भएको, सातै प्रदेशहरूबाट वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था भएको, वैदेशिक रोजगार, सामाजिक सुरक्षा लगायतका विषयमा गुनासो सुन्न र समाधानको लागि श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयमा सहायता कक्ष (कल सेन्टर) सञ्चालन भएको, वैदेशिक रोजगारीको पूर्व स्वीकृतिको विवरण वेबसाइटमा राखे व्यवस्था भएको, वैदेशिक रोजगार विभाग र कार्यालयहरूबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहमा उजुरी र मिलापत्रको ढाँचा सरकारले नै उपलब्ध गराई उजुरी समेत लेखिदिने व्यवस्था मिलाई सेवाग्राहीहरूको कामलाई सहजीकरण गर्ने कार्य भएको, नेपाली राजदुतावास क्वालालम्पुर, नेपाली महाबाणिज्य दुतावास, जेद्दा, नेपाली राजदुतावास दोहा, नेपाली राजदुतावास, आवुधावी र नेपाली राजदुतावास मस्कटमा त्यस देशमा कार्यरत नेपाली श्रमिकहरूका विविध सवालहरूमा सहजीकरण गर्नका लागि १ जना जनसम्पर्क सहायक १ स्थानीय कर्मचारीको रूपमा राखी कार्य सहजीकरण गरिएको, वैदेशिक रोजगारीमा कामदार पठाउने 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाली कामदार जाने प्रमुख गन्तव्य मुलुकहरूमा रहेका नेपाली दुतावास र कुटनीतिक नियोगहरूसँग श्रम सम्बन्धी सूचना आदान-प्रदान र वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापनमा समन्वय गर्ने, नेपाली कामदार पठाउन इजाजत पत्र प्राप्त व्यवसायीहरूसँग समन्वय, अन्तरसम्बाद र निरन्तर अनुगमन गर्ने, वैदेशिक रोजगारीमा जाने सेवाग्राहीलाई पारदर्शी र चुस्त सेवा प्रदान गर्न यस कार्यमा संलग्न निकायहरूको लागि कार्य सञ्चालन निर्देशिका (Standard Operating Procedure) तयार गर्ने, माध्यमिक तहको सामाजिक शिक्षामा वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी विषय समावेश गर्ने र शिक्षकलाई प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, ठगी नियन्त्रण उद्धार र राहतको प्रभावकारीता अनुगमन गर्ने, वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका जनशक्तिहरूमा भएको पूँजी, सीप र प्राविधिक दक्षता र अनुभवको आन्तरिक लगानी उत्पादन र रोजगारीमा उपयोग गर्ने वातावरण निर्माण गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					मुलुकहरुको साझा मञ्च,को रुपमा रहेको कोलम्बो प्रोसेसको उच्च सरकारी अधिकारी स्तरीय पाँचौं बैठक र मन्त्रीस्तरीय छैटौं परामर्श बैठक काठमाडौंमा सम्पन्न भएको।	
७.	३७९०३०९९	व्यावसायिक तथा सीप विकास तालिम प्रतिष्ठान	३	<ul style="list-style-type: none"> • १० हजार जनलाई • रोजगारमूलक तालिम (अल्पकालीन) • ८००० जना व्यावसायिक सीपमूलक तालिम लिने 	<ul style="list-style-type: none"> • श्रम बजारमा सीपयुक्त जनशक्ति माग र आपूर्तिको अन्तर विश्लेषण (Gap Analysis)/ तालिम आवश्यकता पहिचान (Training Need Assessment) अध्ययनको अवधारणापत्र तयार भएको, • व्यावसायिक तथा सीपमूलक तालिमका ५ वटा पाठ्यक्रमहरु तयारी गर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> • राष्ट्रिय व्यवसायिक तथा सीप विकास नीति निर्माण गर्ने, • नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरुबाट सञ्चालन हुने विभिन्न व्यवसायिक तथासीप विकास तालिमहरुलाई एकै छाना मुनी ल्याई एकिकृत रुपमा सञ्चालन गर्ने, • व्यवसायिक तथा सीप विकास तालिम केन्द्रलाई विकास समिति ऐन अन्तर्गत अर्ध स्वायत्त निकायको रुपमा विकास गर्ने, • सीपयुक्त जनशक्तिको माग र व्यवसायिक तथा सीप विकास तालिम बीच तादात्म्यता कायम गर्ने, • राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय माग र आवश्यकता अनुसार प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने गरी नयाँ नयाँ ट्रेडहरुको पहिचान गर्ने, • तालिम सञ्चालन गर्दा सार्वजनिक नीजि साझेदारीमा सञ्चालन गर्ने, • वैदेशिक रोजगारीका प्रमुख गन्तव्य मुलुकहरुको माग र आवश्यकता अनुरूपका ट्रेडहरुमा तालिम सञ्चालन

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						गर्ने, <ul style="list-style-type: none"> व्यवसायिक तथा सीपमुलक तालीम प्राप्त जनशक्तिलाई पूँजी, प्रविधि, उद्यमशीलता र बजारसँग आवद्ध गर्ने गरी संस्थागत समन्वय गर्ने ।
८.	३७१३१०११	वैदेशिक रोजगार प्रवर्द्धन बोर्ड	५	<ul style="list-style-type: none"> विदेशस्थित कुटनीतिक नियोगहरूबाट ७ देशमा सेल्टर हाउस सञ्चालन 	<ul style="list-style-type: none"> यस आ.व. मा कुबेत, ओमान,कतार, मलेशियालगायत नेपाली नियोगहरूबाट ५७८२ नेपालीहरूको उद्धार गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केकाहरूलाई लक्षित गरी पुनर्एकीकरण कार्यक्रमको सञ्चालन गर्ने, रोजगारीको क्रममा विदेशमा रहँदा करारनामा बमोजिम सेवा, शर्त र सुविधा लागु भए नभएको नियमित अनुगमन, गुनासा सुनुवाई, उद्धार कार्य, रोजगारमा संलग्न कामदारहरूको तथ्याङ्क अभिलेखीकरण गर्ने, वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरूलाई लक्षित गरी पुनर्एकीकरण कार्यक्रममा जोड दिई स्वरोजगारीलाई प्रवर्द्धन गर्ने ।
९.	३७१५१०११	सामाजिक सुरक्षा कोष	१, ३	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक सुरक्षा योजना - SCHEME मा समावेश हुने प्रतिष्ठान/ रोजगारदाताको संख्या २५००० रहेको । सामाजिक सुरक्षा कोषमा लाभग्राहीको संख्या २००००० रहेको । सामाजिक सुरक्षा कोषबाट सञ्चालन भएका स्किमहरू संख्या ४ रहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७४ का प्रावधानहरू कार्यान्वयन गर्न योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा नियमावली, २०७५ तर्जुमा गरी कार्यान्वयन भएको, योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा योजनामा औषधी उपचार, स्वास्थ्य तथा मातृत्व सुरक्षा, दुर्घटना तथा अशक्तता सुरक्षा, आश्रित परिवार सुरक्षा र वृद्धावस्था सुरक्षा योजना 	<ul style="list-style-type: none"> नेपालको संविधानले मौलिक हकका रूपमा स्थापित गरेको सामाजिक सुरक्षाको हकलाई सुनिश्चित गर्ने, योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा योजनामा रोजगारदाता र श्रमिकको सूचीकरण गर्ने, औषधि उपचार, स्वास्थ्य तथा मातृत्व सुरक्षा योजना (सामाजिक सुरक्षा कोषमा योगदान गर्ने योगदानकर्ताले

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>अन्तर्गत सामाजिक सुरक्षा सुविधा प्राप्त गर्ने व्यवस्थाको सुनिश्चितता गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> सामाजिक सुरक्षा सूचना प्रणाली (SOSYS) सफ्टवेयर तयार गरी सञ्चालनमा ल्याइएको । 	<p>यस योजना बमोजिम सुविधा) सञ्चालन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> दुर्घटना तथा अशक्तता सुरक्षा योजना (दुर्घटना वापतको सुविधा, व्यवसायजन्य रोगको उपचार तथा सो सँग सम्बन्धित अन्य सुविधाका लागि निश्चित अवधि योगदान भएको हुनुपर्ने) सञ्चालन गर्ने । आश्रित परिवार सुरक्षा योजना (योगदानकर्ताको मृत्यु भएमा आश्रित परिवारलाई प्राप्त हुने सुविधा) सञ्चालन गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रू. ८३३.१७ करोड र पुँजीगततर्फ रू ६.२३ करोड गरी जम्मा रू. ८३९.४० करोड विनियोजन गरिएको छ।

परिच्छेद ५ पूर्वाधार क्षेत्र

५.१ ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय

५.१.१ ऊर्जा

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१.	विद्युत जडित क्षमता	मेगावाट	१२५०	१५५५.४	२४६३.९
१.१	जलविद्युत	मेगावाट	११२९.०	१४२९.०	२३२९.०
१.२	थर्मल प्लान्ट	मेगावाट	५३.४	५३.४	५३.४
१.३	वैकल्पिक ऊर्जा	मेगावाट	६७.८	७३.०	८१.५
२.	प्रसारणलाइन (६६ के.भि.तथा सो भन्दा माथिका)	स.कि.मि.	३९९०	४२९०	५१९०
३.	वितरण लाइन (३३ के.भि.)	कि.मि.	४९०५	५२५५	५४५५
४.	विद्युतमा पहुँच पुगेको जनसंख्या	प्रतिशत	८८	९०	९२
५.	प्रति व्यक्ति विद्युत खपत	किलोवाट घण्टा	२४५.०	२७५	३५०
६.	विद्युत चुहावट	प्रतिशत	१५.३२	१४	१२.३
७.	लघु जलविद्युत	मेगावाट	३४	३५	३८.०
८.	सौर्य ऊर्जा	मेगावाट	३२	३५	४०.०
९.	सौर्य-वायु मिश्रित ऊर्जा	मेगावाट	०.७६	३	४.०
१०.	सुधारिएको पानी घट्ट जडान	संख्या	११०८	११११८	११३१८
११.	घरेलु सौर्य प्रणाली	संख्या (हजारमा)	९१९.०७५	९८६	१०३६
१२.	संस्थागत तथा सामुदायिक सौर्य विद्युत् जडान	संख्या	१९९३	२०९३	२१९३
१३.	सौर्य खानेपानी तथा सिंचाइ पम्प जडान	संख्या	१३६४	१४६४	१५६४
१४.	सुधारिएको फलामे चुलो	संख्या (हजारमा)	८५.८०५	१३१	२६१
१५.	घरायसी वायोग्याँस जडान	संख्या (हजारमा)	४२५.५११	४४२	४६०
१६.	सामुदायिक तथा संस्थागत रशहरी तथा व्यावसायिक वायो ग्याँस जडान	संख्या	२४७	३६७	४९७

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३०८०००११	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> जलस्रोत र ऊर्जाको दिगो विकास, संरक्षण, उपयोग र पानीको बाँडफाँड सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन गर्ने, लोडसेडिङ न्यूनीकरण कार्ययोजना, २०६९ अनुसार ऋण तिर्ने अवधि (Payback Period) सम्मको लागि विद्यमान पोष्टद दर जलविद्युत आयोजनाहरूलाई उपलब्ध भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन भएको, लोडसेडिङ न्यूनीकरण कार्ययोजना, २०६९ अनुसार ऋण तिर्ने अवधि सम्मको लागि विद्यमान पोष्टद दर बापत रु ७० करोड नेपाल विद्युत प्राधिकरणलाई अनुदान दिइएको । 	<ul style="list-style-type: none"> जलस्रोत र ऊर्जाको दिगो विकास, संरक्षण, उपयोग र पानीको बाँडफाँडसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन गर्ने, पोष्टद दर बापतको अनुदान दिने कार्य सम्पन्न गर्ने ।
२.	३०८००१०१	बुढीगण्डकी जलविद्युत आयोजना	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> मुआब्जा वितरण सम्पन्न; निर्माण शुरु भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाको डुवान क्षेत्रमा पर्ने ५८ हजार १ सय ५३ रोपनी जग्गा मध्ये ४६ हजार २ सय ४५ रोपनी जग्गाको ८१ प्रतिशत मुआब्जा वितरण सम्पन्न भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> पुनर्बास तथा पुनर्स्थापना, निर्माण तथा लगानी मोडालिटी तय गर्ने।
३.	३०८००१०२	विद्युत विकास दशक सम्बन्धी कार्ययोजना आयोजना	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> जनताको जलविद्युत कार्यक्रम अन्तर्गतका आयोजनाहरूको शेयर वितरण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ऊर्जा दक्षता कार्यक्रम संचालन भएको, जनताको जलविद्युत कार्यक्रम संचालन भईरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> आयोजनाहरूको अनुगमन भएको, जनताको जलविद्युत आयोजनाहरू शेयर वितरण गर्ने।
४.	३०८००१०३	वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> नवीकरणीय ऊर्जा प्रविधिहरू जस्तै, लघु तथा साना जलविद्युत आयोजना, सौर्य प्रणाली, बायोग्यास, सुधारिएको चुलो, वायु ऊर्जा लगायतका प्रविधिहरूको प्रयोगमा विस्तार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १४२३००० सुधारिएको चुलो, ४२५००० घरायसी बायोग्यास र २४७ संस्थागत, सामुदायिक र व्यवसायिक बायोग्यास प्लान्ट जडान सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> लघु तथा साना जलविद्युत, सुधारिएको पानी घट्ट, सौर्य बिद्युत, वायु ऊर्जा, सुधारिएको चुलो, घरायसी बायोग्यास प्लान्ट, संस्थागत, सामुदायिक र व्यवसायिक बायोग्यास, कार्वन आयोजनाको व्यवस्थापन र व्यापार, हरित जलवायु कोषसँग संबन्धित कार्यक्रम संचालन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
५.	३०८००१०४	राष्ट्रिय ग्रामीण तथा नवीकरणीय उर्जा कार्यक्रम				
६.	३०८०१०११	विद्युत विकास विभाग	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन, प्रवर्द्धन र सहजीकरण भएको हुने, जलविद्युत आयोजनाहरूको सम्भाव्यता तथा वातावरणीय अध्ययन सम्पन्न गरी निर्माणको लागि तयार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २४६ वटा (१६,८३५ मे.वा.) जलविद्युत आयोजनाहरूलाई सर्वेक्षण अनुमति पत्र र २१७ वटा (७,६८३.४७ मे.वा.) जलविद्युत आयोजनाहरूलाई उत्पादन अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सर्वेक्षण अनुमतिपत्र, उत्पादन अनुमतिपत्र, प्रसारण लाइन अनुमतिपत्र, सम्भाव्यता अध्ययन, वातावरणीय अध्ययन, निजी क्षेत्रलाई प्रवर्द्धन गर्ने।
७.	३०८०११०१	विद्युत विकासमा निजी क्षेत्रको प्रवर्द्धन	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन, प्रवर्द्धन र सहजीकरण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> विद्युत विकाससंग सम्बन्धित विभिन्न सरोकारवालाहरू संग अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> विद्युत विकासका लागि निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन, प्रवर्द्धन र सहजीकरण गर्ने।
८.	३०८०११०२	सप्तकोशी बहुउद्देश्यीय आयोजना	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> सप्तकोशी बहुउद्देश्यीय आयोजनाको निर्माण 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीयहरूको अवरोधका कारण निर्धारित समयमा अन्वेषण कार्य सम्पन्न हुन नसकिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्भाव्यता तथा वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन कार्य गर्ने।
९.	३०८०११०३	पंचेश्वर बहुउद्देश्यीय आयोजना	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> पंचेश्वर बहुउद्देश्यीय आयोजनाको निर्माण/विकास 	<ul style="list-style-type: none"> विस्तृत वातावरणीय व्यवस्थापन योजना कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> पूर्वस्थापना / निर्माण भएका पूर्वाधारहरूको मर्मत गर्ने कार्य गर्ने
१०.	३०८०११०४	जलविद्युत आयोजना अध्ययन	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> जलविद्युत आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन तथा वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयार भई प्रोजेक्ट बैकतयार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २१ वटा जलविद्युत आयोजनाहरू अध्ययन सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> अरुण-४ ज.वि.आ1. कन्काई बहुउद्देश्यीय ज.वि.आ. कालीगण्डकी जलाशययुक्त बहुउद्देश्यीय ज.वि.आ. कोखाजोर जलाशययुक्त ज.वि.आ. खिम्ती ठोसे सिवालय ज.वि.आ. तल्लो अरुण ज.वि.आ. दार्म नदि ज.वि.आ. नौमुरे बहुउद्देश्यीय ज.वि.आ. बुर्बुर्ग ज.वि.आ. बेनी कालिगण्डकी ज.वि.आ.

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<ul style="list-style-type: none"> • मध्य इंखु ज.वि.आ. • यानमा खोला ज.वि.आ., • सुनकोशी २/३ ज.वि.आ. • हिमा ज.वि.आ. (१० मे.वा.) • हुम्ला कर्णाली ज.वि.आ. • माथिल्लो चमेलिया ज.वि.आ. • सेती यस.आर.६ (Seti SR 6) जलाशययुक्त ज.वि.आ.
११.	३०८०११०६	बुढीगंगा जलविद्युत आयोजना	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> • निर्माण शुरु भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • टेन्डर आह्वान निर्माण शुरु गर्ने।
१२.	३०८२१०१२	जल तथा ऊर्जा आयोग	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> • विद्यमान जल तथा ऊर्जा स्रोतको सर्भेक्षण र अन्वेषण, जल तथा उर्जा विकास सम्बन्धी दीर्घकालीन वा अल्पकालीन नीति तर्जुमा भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • जल तथा ऊर्जा स्रोतको सर्भेक्षण र अन्वेषण, जल तथा उर्जा विकास सम्बन्धी कार्यहरू भईरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • Energy Audit Guidelines, Energy Consumption Study गर्ने, • Energy Synopsis तयार गर्ने।
१३.	३०८२१०१३	नदि बेसिन योजना तथा जलविद्युत विकास गुरुयोजना तर्जुमा आयोजना	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> • नदिबेसिन योजना तथा जलविद्युत विकास गुरुयोजना तर्जुमा सम्पन्न भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • नदिबेसिन योजना तथा जलविद्युत विकास गुरुयोजना तर्जुमा कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • नदिबेसिन योजना तथा जलविद्युत विकास गुरुयोजना तर्जुमा सम्पन्न गर्ने।
१४.	५०१०८१०१	१३२ के.भी. तथा अन्य प्रसारण लाइन विस्तार	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> • ९०० कि.मि. प्रसारण लाइन तथा २,००० एम.भी.ए. सबस्टेसन निर्माण सम्पन्न भई चार्ज भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • आ.व. २०७५/७६ सम्म कुल ३९९० स.कि.मि. लम्बाईका प्रसारण लाइनहरू संचालनमा रहेको। आ.व. २०७६/७७ को हाल सम्म विभिन्न प्रसारण लाइन आयोजनाहरूको २६२ कि.मि. लाइन तान्ने कार्य सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • यस कार्यक्रम अन्तर्गत रहेका ८१ वटा आयोजनाहरू मध्ये देहाय आयोजनाहरू निर्माण सम्पन्न गरी चार्ज गर्ने र बाँकि आयोजनाहरूको अध्ययन तथा निर्माणलाई निरन्तरता दिने। <ul style="list-style-type: none"> ○ तामाकोशी काठमाडौं २२० के.भी. प्रसारण लाइन आयोजना ○ मर्स्याङ्दी काठमाडौं २०० के.भी. प्रसारण लाइन आयोजना ○ कालिगण्डकी कोरिडोर ४००/२२० के.भी. प्रसारण लाइन आयोजना

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<ul style="list-style-type: none"> ○ हेटौडा ४००/२२० के.भी. स.स. ○ इनरुवा ४००/२२० के.भी. स.स. ○ चिलिमे २२०/१३२ स.स. ○ त्रिशुली ३ वी हब स.स. ○ बसन्तपूर २२०/१३२ के.भी. स.स. ○ न्यूवुवटवल २२०/१३२ के.भी. स.स. ○ समुन्द्रटार १३२/३३ के.भी. स.स. ○ मैनहिया १३२ के.भी. स.स.
१५.	५०१०८१०२	थानकोट-चापागाउँ-भक्तपुर १३२ के.भी प्रसारण लाइन	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> • निर्माण सम्पन्न भई चार्ज भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • कुल लम्बाई २८ कि.मि. मा १० कि.मी. लाइन तान्ने कार्य सम्पन्न भएको। ललितपुर जिल्लामा स्थानीयको अवरोधका कारणले राइट अफ वे को क्षतिपुर्ति निर्धारण हुन नसकेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • प्रसारण लाइन निर्माण सम्पन्न गरि चार्ज गर्ने।
१६.	५०१०८१०३	अन्य ३३ के. भी. तथा सब-स्टेशन	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> • २०० कि.मि ३३ के.भी. वितरण लाइन सम्पन्न भई चार्ज भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • ५१८५ कि.मि ३३ के.भी. वितरण लाइन संचालनमा रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • यस कार्यक्रम अन्तर्गत रहेका ९२ वटा आयोजनाहरू मध्ये देहाय आयोजनाहरू सम्पन्न गर्ने र बाँकि आयोजनाहरूको अध्ययन तथा निर्माणलाई निरन्तरता दिने। ○ लेटाङ्ग-राजारानी ३३/११ के.भी. वितरण लाइन तथा सबस्टेशन ○ चैनपुर सितलपाटी ३३/११ के.भी. वितरण लाइन तथा सबस्टेशन ○ हरिनगरा ३३ के.भी. वितरण लाइन तथा सबस्टेशन ○ माझखर्क (उदयपुर) ३३ के.भी.

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<ul style="list-style-type: none"> वितरण लाइन तथा सबस्टेसन ○ हरिपुरवा वसन्तपुर ३३ के.भी. वितरण लाइन तथा सबस्टेसन ○ थानचौक ३३ के.भी. वितरण लाइन तथा सबस्टेसन ○ दुल्लु कालीकोट ३३ के.भी. वितरण लाइन तथा सबस्टेसन ○ सांफे—कमलबजार—मान्मा—जुम्ला ३३ के.भी. वितरण लाइन तथा सबस्टेसन ○ रसुवानुवाकोट ३३/११ के.भी. वितरण लाइन तथा सबस्टेसन
१७.	५०१०८१०४	जलविद्युत सुदृढीकरण आयोजना	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> • कालीगण्डकी, कुलेखानी, गण्डक, त्रिशुली, सेती, सुन्दरीजल, सुनकोशी, मरुयाडदी, मोदी, मध्य मरुयाङ्गदी, पुवाखोला, तिनाउ आदि जलविद्युत केन्द्रहरूको मर्ममत संभार एवं सुदृढीकरण भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • नेपाल विद्युत प्राधिकरण अन्तर्गत रहेका जलविद्युत केन्द्रहरू आवधिक रूपमा मर्मत संभार एवं सुदृढीकरण भई रहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> • देहाय जलविद्युत केन्द्रहरूको मर्मत संभार एवं सुदृढीकरण गर्ने । ○ गण्डक जलविद्युत केन्द्र ○ सुन्दरीजल जलविद्युतकेन्द्र ○ तिनाउ जलविद्युत केन्द्र ○ कालीगण्डकी जलविद्युत केन्द्र ○ त्रिशुली जलविद्युत केन्द्र ○ मरुयाङ्गदी जलविद्युत केन्द्र ○ कूलेखानी प्रथम जलविद्युत केन्द्र ○ चमेलिया जलविद्युत सुधार आयोजना ○ पनौती जलविद्युत केन्द्र ○ सेती फेवा जलविद्युत केन्द्र ○ इलाम जलविद्युत केन्द्र
१८.	५०१०८१०५	सामुदायिक तथा अन्य ग्रामीण विद्युतीकरण	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> • थप २ लाख घरधुरीलाई विद्युतीकरण गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> • विद्युत उपयोग गर्ने ग्राहकको संख्या ४१,५५,६४० (सामुदायिक संस्था बाहेक) पुगेको । 	<ul style="list-style-type: none"> • देहाय कार्यक्रमहरू निरन्तरता दिई विद्युत पहुँच जनसंख्या वृद्धि गर्ने । ○ अधुरो ग्रामिण विद्युतीकरण ○ अन्य ग्रामिण विद्युतीकरण

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<ul style="list-style-type: none"> सामुदायिक तथा अन्य ग्रामिण विद्युतीकरण सिचाई प्रयोजनका लागि विद्युतीकरण
१९.	५०१०८१०६	कुलेखानी तेस्रो जलविद्युत आयोजना	१,३,४	• ४० गिगावाट घण्टा ऊर्जा उत्पादन भएको हुने।	• आ.व. २०७६/७७ मा निर्माण सम्पन्न भई विद्युत उत्पादन सम्पन्न भई रहेको।	• भुक्तानी हुन बाँकी रकम भुक्तानी गर्ने।
२०.	५०१०८१०७	चमेलिया जलविद्युत आयोजना	१,३,४	• १८४ गिगावाट घण्टा ऊर्जा उत्पादन भएको हुने।	• आ.व. २०७४/७५ मा नै निर्माण सम्पन्न भई विद्युत उत्पादन भई रहेको।	• भुक्तानी हुन बाँकी रकम भुक्तानी गर्ने।
२१.	५०१०८१०८	जलाशय युक्त आयोजनाहरूको छनौट तथा सम्भाव्यता अध्ययन				
	क)	दुधकोशी जलविद्युत आयोजना	१,३,४	• सम्भाव्यता अध्ययन तथा विस्तृत डिजाइन सम्पन्न भएको हुने।	• सम्भाव्यता अध्ययन तथा विस्तृत डिजाइन कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको। जलविद्युतको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्राप्त भएको।	• सम्भाव्यता अध्ययन तथा विस्तृत डिजाइन सम्पन्न गर्ने। जग्गा प्राप्ति शुरु गर्ने।
	ख)	उत्तरगंगा जलाशय युक्त आयोजना	१,३,४	• विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन सम्पन्न भएको हुने।	• सम्भाव्यता अध्ययन तथा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्रतिवेदन तयार भएको।	• विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन सम्पन्न गर्ने।
	ग)	आँधिखोला जलाशय युक्त आयोजना	१,३,४	• विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन सम्पन्न भएको हुने।	• सम्भाव्यता अध्ययन तथा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन अध्ययन भई रहेको।	• विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन सम्पन्न गर्ने।
	घ)	वेगनास रूपा पम्प स्टोरेज जलविद्युत आयोजना	१,३,४	• सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भएको हुने।	• सम्भाव्यता अध्ययन भईरहेको।	• सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न गर्ने।
२२.	५०१०८१०९	ठूलातथा मझौला जलविद्युत अध्ययन आयोजना	१,३,४	• चैनपुर सेती जलविद्युत आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भएको हुने।	• सम्भाव्यता अध्ययन भईरहेको।	• सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न गर्ने।
२३.	५०१०८११०	माथिल्लो तामाकोशी	१,३,४	• निर्माण सम्पन्न गरी विद्युत	• ९९.६% भौतिक प्रगति।	• निर्माण सम्पन्न गरी राष्ट्रिय प्रसारण

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		जलविद्युत आयोजना		उत्पादन भएको हुने।	<ul style="list-style-type: none"> मुख्य सिभिल निर्माण कार्य ९९.७% सम्पन्न। हाइड्रो मेकानिकल कार्य ७६.६% सम्पन्न। इलेक्ट्रो मेकानिकल कार्य ९९.८% सम्पन्न। ट्रान्समिसन लाइन कार्य ९९.५% सम्पन्न। आयोजना बाँकि कार्य सम्पन्न गरी यसै आर्थिक वर्ष भित्र विद्युत उत्पादन शुरू गरिने। 	ग्रीडमा आवद्ध गर्ने।
२४.	५०१०८१११	माथिल्लो त्रिशुली ३ ए जलविद्युत आयोजना	१,३,४	• ४८९.७६ गिगावाट घण्टा ऊर्जा उत्पादन भएको हुने।	• निर्माण सम्पन्न भई विद्युत उत्पादन भई रहेको।	• भुक्तानी हुन बाँकि रकम भुक्तानी गर्ने।
२५.	५०१०८११२	राहुघाट जलविद्युत आयोजना	१,३,४	• निर्माण सम्पन्न भएको हुने।	• पहुँच मार्ग, सिभिल निर्माण कार्य, अडिट टनेल पहुँचमार्ग कार्य भई रहेको।	• मुख्य सिभिल संरचना, ईलेक्ट्रोमेकानिकल, हाइड्रो मेकानिकल, परामर्श सेवा, भवन निर्माण कार्य गर्ने
२६.	५०१०८११३	तनहुँ जल विद्युत आयोजना	१,३,४	• हेडवर्क्स कार्यको लागि ठेकेदार चयन गरी निर्माण शुरू भएको हुने।	• साइट क्याम्प, पहुँच मार्ग निर्माण कार्य भएको।	• हेडवर्क्स कार्यको लागि ठेकेदार चयन गरी निर्माण शुरू गर्ने। २२० के.भी. प्रसारण लाइन आयोजनाको निर्माण कार्य जारी राख्ने।
२७.	५०१०८११४	माथिल्लो मोदी ए जलविद्युत आयोजना	१,३,४	• पहुँच मार्ग निर्माण, कार्यालय भवन निर्माण, परामर्शदाता नियुक्ति, प्रसारण लाइनको वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन भएको हुने।	• सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न, वातावरण प्रभाव मुल्यांकन स्वीकृत, करिब १६७ रोपनी जग्गा अधिग्रहण सम्पन्न भएको।	• पहुँच मार्ग निर्माण, कार्यालय भवन निर्माण, परामर्शदाता नियुक्ति, प्रसारण लाइनको वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन कार्य सम्पन्न।
२८.	५०१०८११५	नेपाल भारत विद्युत प्रसारण	१,३,४	• निर्माण सम्पन्न भई चार्ज भएको हुने।	• कुल ७९२ वटा मध्ये ६०६ वटा टावर फाउण्डेशन र ५७६ वटा टावर इरेक्सन कार्य सम्पन्न।	• निर्माण सम्पन्न गरी चार्ज गर्ने।
२९.	५०१०८११६	पुर्न नविकरणीय तथा क्षमता	१,३,४	• २५ मेगावाटको सौर्य प्लान्ट	• २५ मेगावाटको सौर्य प्लान्टको	• निर्माण सम्पन्न गरी विद्युत उत्पादन

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		विस्तार आयोजना		निर्माण सम्पन्न भएको हुने।	निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको।	गर्ने।
३०.	५०१०८११७	तामाकोशी पाचौँ जलविद्युत आयोजना	१,३,४	• Financial Closure गरी निर्माण शुरु भएको हुने।	• विस्तृत डिजाइन सम्पन्न भएको। • AIIB संग Financial Closure हुने अवस्थामा रहेको।	• टेन्डर प्रकृया सम्पन्न गरी निर्माण कार्य सुरु गर्ने।
३१.	५०१०८११८	जलविद्युत लगानी तथा विकास कम्पनी लिमिटेड	१,३,४	• जलविद्युत आयोजनाहरूमा शेयर वा ऋण लगानी भएको हुने।	• विभिन्न जलविद्युत आयोजनाहरूमा शेयर वा ऋण लगानी गरेको।	• विभिन्न जलविद्युत आयोजनाहरूमा शेयर वा ऋण लगानी गर्ने।
३२.	५०१०८१२०	विद्युत उत्पादन कम्पनी लिमिटेड				
		क) फुकोट कर्णाली अर्ध जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजना	१,३,४	• विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययनकोसम्पन्न गरी निर्माण शुरु भएको हुने।	• विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययनको मस्यौदा प्रतिवेदन प्राप्त र करिब १३० रोपनी जग्गा अधिग्रहण भएको।	• विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न गर्ने, जग्गा प्राप्ति सम्पन्न गर्ने, निर्माण शुरु गर्ने।
		ख) किमाथांका अरुण अर्ध जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजना	१,३,४	• सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न गरी निर्माण शुरु भएको हुने।	• विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययनको मस्यौदा प्रतिवेदन प्राप्त र करिब १७० रोपनी जग्गा अधिग्रहण भएको।	• विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न गर्ने, जग्गा प्राप्ति सम्पन्न गर्ने, निर्माण तथा लगानी मोडालिटी तय गरी निर्माण शुरु गर्ने।
		ग) जग्दुल्ला जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजना	१,३,४	• सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भएको हुने।	• विस्तृत सम्भाव्यता तथा इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन मस्यौदा प्रतिवेदन तयारीको अन्तिम चरणमा रहेको।	• जग्दुल्ला जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न गर्ने।
		घ) मुगु कर्णाली जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजना	१,३,४	• सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भएको हुने।	• पुर्व-सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भएको।	• सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न गर्ने।
३३.	५०१०८१२१	राष्ट्रिय प्रसारण ग्रीड कम्पनी लिमिटेड	१,३,४	• प्रसारण लाइन आयोजनाहरूको अध्ययन सम्पन्न भएको हुने।	• देहाय प्रसारण लाइन आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन भइ रहेको। ○ कर्णाली करिडोर आयोजना ○ बझांग- पश्चिम सेती- दोदोधरा	• सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					आयोजना <ul style="list-style-type: none"> ○ तमोर हब- चाँगे आयोजना ○ क्रिमाथांका- अरुण हब आयोजना ○ भेरी करिडोर आयोजना ○ मेवा हब- चाँगे (ढुंगेसाँगु) आयोजना ○ दरोँदी हब- नया मर्स्याङ्दी आयोजना 	
३४.	५०१०८१२२	अपर अरुण जलविद्युत आयोजना कम्पनी लिमिटेड	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> ● माथिल्लो अरुणको विस्तृत इन्जिनियरिङ अध्ययन र आयोजनाको वातावरणीय तथा सामाजिक प्रभाव अध्ययन सम्पन्न भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ● पहुँचमार्ग को विस्तृत डिजाइन अन्तिम चरणमा पुगेको। क्याम्प र पहुँच मार्ग निर्माण लागि आवश्यक जग्गा अधिग्रहण गर्नुपर्ने जग्गा अधिग्रहण भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ● विस्तृत इन्जिनियरिङ अध्ययन र आयोजनाको वातावरणीय तथा सामाजिक प्रभाव अध्ययन गर्ने, ● लगानी मोडालिटी तय गर्ने तथा जग्गा प्राप्ति र पहुँच सडक निर्माण गर्ने।
३५.	५०१०८१२३	पावर सेक्टर रिफर्म एण्ड सस्टेनेबल हाइड्रोपावर डेभलपमेण्ट प्रोजेक्ट	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> ● माथिल्लोअरुण र इखुवा खोला ज.बि.को विस्तृत डिजाईन कार्य सम्पन्न भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ● माथिल्लोअरुण र इखुवा खोला ज.बि.को विस्तृत डिजाईन कार्य भई रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> ● माथिल्लो अरुण र इखुवा खोला ज.बि.को विस्तृत डिजाईन कार्य सम्पन्न गर्ने।
३६.	५०१०८१२४	नलगाड हाइड्रोपावर कम्पनी लिमिटेड	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> ● लगानी मोडालिटी तय गरी निर्माण शुरु भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ● विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन/विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन अन्तिम चरणमा रहेको। वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन कार्य भई रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> ● विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन/विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन सम्पन्न गर्ने। वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन कार्य सम्पन्न गर्ने। लगानी मोडालिटी तय गरी निर्माण शुरु गर्ने।
३७.	५०१०८१२७	विद्युत विकास दशक सम्बन्धी कार्ययोजना आयोजना	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रसारण तथा वितरण प्रणाली सुधार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ● विभिन्न प्रसारण लाइन तथा वितरण लाइन निर्माण भई रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> ● स्मार्ट मिटरिङ स्मार्ट ग्रिड कार्य सम्पन्न गर्ने।
३८.	५०१०८१२८	सासेक-विद्युत प्रसारण तथा वितरण प्रणाली सुदृढीकरण आयोजना	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> ● सबै प्याकेजहरुको बोलपत्र तयारी तथा आव्हान भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ● सात वटा प्याकेज मध्य चार वटा प्याकेजको बोलपत्र आव्हान भैसकेको र बाँकी तीनवटा प्याकेजको बोलपत्र तयारी भइरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> ● चारवटा प्याकेजको ठेक्का सम्झौता सम्पन्न गरि डिजाइन कार्य सुरु गर्ने र बाँकीको बोलपत्र आव्हान गर्ने।
३९.	५०१०८१२९	वितरण प्रणाली स्तरोन्नति	१,३,४	<ul style="list-style-type: none"> ● बोलपत्र आव्हान, मुल्यांकन तथा 	<ul style="list-style-type: none"> ● बोलपत्र आव्हानको लागि तयारी 	<ul style="list-style-type: none"> ● वातावरणीय अध्ययन

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		तथा विस्तार आयोजना		खरिद सम्झौता भई वितरण लाइन तथा सब-स्टेसन निर्माण कार्य प्रारम्भ भएको हुने।	भएको, वातावरण अध्ययनको लागि परामर्शदातासंग सम्झौता भएको ।	जग्गा अधिग्रहण बोलपत्र आव्हान, मुल्यांकन तथा खरिद सम्झौता निर्माण कार्य प्रारम्भ हुने
४०.	५०१०८१३०	दुधकोशी जलविद्युत आयोजना	१,३,४	सम्भाव्यता अध्ययन तथा विस्तृत डिजाइन सम्पन्न भएको हुने।	सम्भाव्यता अध्ययन तथा विस्तृत डिजाइन कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको। जलविद्युतको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्राप्त भएको।	सम्भाव्यता अध्ययन तथा विस्तृत डिजाइन सम्पन्न गर्ने। जग्गा प्राप्ति शुरू गर्ने।

५.१.२ सिंचाइ

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धी	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	सतह सिंचाइ आयोजनाहरू बाट सिंचित क्षेत्रफल विस्तार	हेक्टर	९९५६१९	२२४३	६०००
२	भूमिगत सिंचाइ आयोजनाहरूबाट सिंचित क्षेत्रफल विस्तार	हेक्टर	४७७२८४	२५३०	२२३८०
३	नयाँ प्रविधि/लिफ्ट सिंचाई कार्यक्रमबाट सिंचित क्षेत्रफल विस्तार	हेक्टर	१२९८	२४०	१०००
४	सरकार व्यवस्थित सिंचाई प्रणाली संचालन	हेक्टर	२६१९०९	२६१९०९	२६१९०९

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३०८०३१०१	सिंचाइ संस्थागत विकास कार्यक्रम	६	<ul style="list-style-type: none"> सिंचाइ विभागको संस्थागत विकासमा सहयोग हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> उर्जा, जलश्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय, जल श्रोत तथा सिंचाइ विभागको भवन सुरक्षा, सरसफाई, लिफ्ट, खानेपानी, विद्युतीकरण, टेलिफोन, पुस्तकालय व्यवस्थापन, बगैचा व्यवस्थापन, भवन मर्मत संभार आदि कार्यगरी सिंचाइ विभागबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरू सुचारु रूपमा यथा समयमै सम्पन्न गरी संस्थागत विकासमा टेवा पुर्याएको। 	<ul style="list-style-type: none"> उर्जा, जलश्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय,सिंचाइ जलश्रोत तथा सिंचाइ विभागको भवन सुरक्षा, सरसफाई, लिफ्ट सञ्चालन, खानेपानी, विद्युतीकरण, टेलिफोन, पुस्तकालय, बगैचा आदिको व्यवस्थापन लगायत अन्य परिआएका मर्मत सम्भारको कार्यहरू गर्ने, मन्त्रालय, विभाग तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरूका भवनहरूको आवश्यक मर्मत सम्भार गर्ने, सिंचाइ विकास सम्बन्धी सफ्टवेयरहरू खरिद एवं वितरण गरी संस्थागत विकासमा टेवा पुर्याउने।
२.	३०८०३१०२	सिंचाइ तथा जलश्रोत व्यवस्थापन आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> पश्चिमान्चल, मध्यपश्चिमान्चल, सुदुरपश्चिमान्चल क्षेत्रका १०५ वटा सतह सिंचाई र 	<ul style="list-style-type: none"> सतह तथा भूमिगत सिंचाई १०२ सिंचाइ योजनाहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न गरी १५९२३ हेक्टर जमिनमा वर्षै भरि सिंचाई सेवा उपलब्ध भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> अर्को चरणको आयोजनाको लागि तयारी गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>भूमिगत सिंचाई योजनाहरूको पुनः निर्माण कार्य गरी १८८२३ हे जमिनमा वर्षभरि सिंचाईसेवा उपलब्ध हुने।</p> <ul style="list-style-type: none"> ४ वटा सरकार व्यवस्थित सिंचाई प्रणाली (AMIS) (कन्काई, सुनसरी मोरंग, नारायणी र महाकाली पथरैया प्रणाली) को आवश्यक पुननिर्माण गरी करिब ३९,४४५ हे. सम्बन्धित ज.उ.स. लाई व्यवस्थापन हस्तान्तरण हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ४ वटा AMIS कन्काई, सुनसरीमोरंग, नारायणी र महाकाली पथरैया प्रणाली) व्यवस्थापन हस्तान्तरणका लागि अति आवश्यक संरचनाहरूको सुधार कार्य भौगोलिकर उपभोक्ता संस्थाको संस्थागत विकास तथा क्षमता बढाउने कार्य भएको। यसबाट ३९,४४५ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको। IWRMP अन्तर्गत आवश्यक मर्मतसुधार, उपभोक्ता संस्थाको संस्थागत विकास एवम् सिंचाई प्रणालीहरूमा एकीकृत बाली तथा जल व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य भएको, सूचना प्रणालीमा आधारित व्यवस्थापन सूचना प्रणाली संचालन साथै आवश्यक तालिम तथा क्षमताविकास सम्बन्धी कार्यहरू गरिएको, IWRMP-AF समाप्त भएको, Impact Assessment र Completion Report तयार भएको। 	
३.	३०८०३१०३	सिंचाई संभाव्यता अध्ययन तथा निर्माण गुणस्तर कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> केही ठूला बहुउद्देश्यीय आयोजनाहरू निर्माणको प्रक्रियामा लैजानको लागि आवश्यक अध्ययन कार्य भएको हुने। थप सिंचाई क्षेत्र विकासको लागि सम्भाव्य योजनाहरूको 	<ul style="list-style-type: none"> काली गण्डकी- तिनाउ डाइभर्सन बहुउद्देश्य आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन कार्य ९०% सम्पन्न भएको, तमोर चिस्यांग डाइभर्सन बहुउद्देश्य आयोजनाको पुर्व सम्भाव्यता अध्ययन कार्य कार्यकोलाइ परामर्श सेवा खरिदको प्राविधिक प्रस्ताव स्वीकृत, आर्थिक प्रस्ताव 	<ul style="list-style-type: none"> काली-गण्डकी- तिनाउ डाइभर्सन बहुउद्देश्य आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न गरिने र यस आयोजनाको EIA शुरु गरिने, तमोर-चिस्यांग डाइभर्सन बहुउद्देश्य आयोजनाको पुर्व-सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न गरि विस्तृत सम्भाव्यता

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				पहिचान एवं विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार हुने।	खोल्ने प्रक्रियामा रहेको, • माडी-दांग डाइभर्सन बहुउद्देश्य आयोजनाको प्राविधिक विकल्पहरूको बारे HIDCL संग छलफल भएको ।	अध्ययन कार्य शुरु गरिने, • माडी-दांग डाइभर्सन बहुउद्देश्य आयोजनाको प्राविधिक विकल्प टुंगो लागे विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन कार्य शुरु गरिने, • राप्ती-कपिलवस्तु डाइभर्सन बहुउद्देश्य आयोजनाको पुर्व-सम्भाव्यता अध्ययन शुरु गरिने, • सुनसरी खोला सिंचाइ आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गरिने, • विभिन्न आयोजनाहरूको EIA/IEE कार्यहरू गरिने, • सिंचाइ विभागको हाल प्रचलनमा रहेको स्वीकृत निर्माण नर्स अध्यावधिक गरिने, • निर्माण कार्यको लागि आवश्यक स्पेसिफिकेशन निर्माण गरिने,
४.	३०८०३१०४	यान्त्रिक व्यवस्थापन आयोजना	६	• सिंचाइसँग सम्बन्धित यान्त्रिक उपकरणहरू मर्मत एवं सञ्चालन भई सिंचाइको लागि पानी सञ्चालनमा सहयोग पुग्ने।	• हेभी इक्वीपमेन्टको आवश्यक मर्मत संभार सहित संचालन गरिएको, • चालू रहेका मेशिनहरू आकस्मिक तथा साधारण मर्मत गरी सञ्चालन गरिएको, • हेभी मेशिनहरू सञ्चालन गरेको। • १७ थान हेभी इक्वीपमेन्ट मेशिन खरीद गरिएको।	• हेभी इक्वीपमेन्टको मेजर मर्मत गरी तयार गर्ने। २ वटा हेभी इक्वीपमेन्ट खरिद गर्ने, • हेभी ईक्वीपमेन्ट र ट्रकहरू साथै फिल्ड भेहिकल माईनर तथा आकस्मिक मर्मत संभार गर्ने, • चालु हेभी ईक्वीमेन्ट र ट्रकहरूको पिरियोडिक मर्मत संभार गरी सञ्चालन गर्ने, • हलुका गाडीहरूको मर्मत गर्ने।
५.	३०८०३१०५	समुदाय व्यवस्थित सिंचित कृषि क्षेत्र	१	• प्रदेश नं १, २ र बागमति प्रदेश क्षेत्रका १६३ वटा	• हालसम्म ११६वटा सिंचाइ उपआयोजना (२वटा AMIS र ११४ वटा FMIS) को	• २४ वटा सिंचाइ उपआयोजना १) वटा AMIS र २३ वटा FMIS को

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		आयोजना		<p>कृषक व्यवस्थित सिंचाइ प्रणालीहरूमा आवश्यक पुनस्थापना कार्य गरी कृषकहरूलाई २११८१ हे जमिनमा व्यवस्थित सिंचाइ सेवा उपलब्ध गराइ कृषि उत्पादनमा वृद्धि हुन गइ गरिवी न्यूनीकरणमा टेवा पुग्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> गण्डकी, सुदुरपश्चिम र कर्णाली प्रदेशमा रहेका ६ वटा नेपाल सरकार व्यवस्थित सिंचाइ योजनाहरूको आवश्यक पुनस्थापनाको कार्य गरी ५४६५ हे जमिनमा व्यवस्थित सिंचाइ सेवा उपलब्ध हुनेगरि कृषकहरूलाई व्यवस्थापन हस्तान्तरण हुने। 	<p>मर्मत सम्भार भैसकेको जसवाट १३४१६ हेक्टर जमिनमा व्यवस्थित सिंचाइ सुविधा उपलब्ध भइरहेको ।</p> <ul style="list-style-type: none"> यस आ. व. २०७६/७७ मा २९वटा सिंचाइ उपआयोजना (३ वटा AMIS र २६वटा FMIS) को मर्मत सम्भार कार्य भईरहेको जसवाट ६७१६ हेक्टर जमिनमा व्यवस्थित सिंचाइ सुविधा उपलब्ध हुने । 	<p>मर्मत सम्भार कार्य गरी ६५१४ हेक्टर जमिनमा व्यवस्थित सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराउने ।</p>
६.	३०८०३१०९	मर्मत संभार आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> सम्पन्न भइ सकेका विभिन्न सिंचाइ प्रणालीहरूको आवश्यकता अनुसार मर्मत सम्भार भई कृषकहरूलाई व्यवस्थित सिंचाइ सुविधा उपलब्ध हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> संयुक्त व्यवस्थापनमा रहेका विभिन्न सिंचाइ प्रणालीहरूको करिब २६१९०९ हे. कमाण्ड क्षेत्र भित्र सिंचाइ सेवा पुर्याउन सिंचाइ प्रणालीको नियमित मर्मत सम्भार तथासञ्चालन गरिएको, कृषक व्यवस्थित प्रणालीहरूको मर्मत गरी सञ्चालन तथा दिगो व्यवस्थापनको कार्यमा सहयोग पुर्याइएको, एकिकृत वाली तथा जल व्यवस्थापन संबन्धी कार्य कृषिसंग 	<ul style="list-style-type: none"> मर्मत सम्भार कार्यक्रम अन्तर्गत संयुक्त व्यवस्थापनमा सञ्चालित सिंचाइ प्रणालीहरूको सालबसाली नियमित मर्मत सम्भार कार्य गरी सिंचाइ सेवा व्यवस्थित गर्ने, जलस्रोत तथा सिंचाइ विभागले कृषि विभाग र नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् समेत सँग समन्वय गरी एकीकृत वाली तथा जलव्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					समन्वयात्मक रूपमा संचालन भैरहेको।	गर्ने।
७.	३०८०३११०	बृहत सरकारी सिंचाई पुनस्थापना तथा व्यवस्थापन हस्तान्तरण आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> धेरै पुराना बृहत सरकारी सिंचाइ आयोजनाहरूको संरचनाहरू पुनस्थापना तथा पुननिर्माण गरी संचालनमा ल्याई ९८५०० हेक्टरमा सिंचाइ सेवा पुऱ्याउने। 	<ul style="list-style-type: none"> कमला, कोशी, चन्द्र नहर, नारायणी र नेपाल पश्चिम गण्डक सिंचाइ व्यवस्थापन प्रणालीको पुनस्थापना तथा पुननिर्माण कार्य भैरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> कमला, कोशी पम्प, चन्द्र नहर, नारायणी र नेपाल पश्चिम गण्डक सिंचाइ व्यवस्थापन प्रणालीको पुनस्थापना तथा पुननिर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइने।
८.	३०८०३१११	बागमती सिंचाई आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> सर्लाही र रौटहट जिल्लाको ४५,६०० हेक्टर जमिनमा भरपर्दो सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराउने। 	<ul style="list-style-type: none"> बागमती नदीमा ब्यारेज निर्माण सम्पन्न भएको, ४५,६०० हे. कमाण्ड क्षेत्र संरक्षणको कार्य मध्ये ४२,९०२ हे. कमाण्ड क्षेत्र संरक्षण कार्य सम्पन्न भएको, मूल तथा शाखा नहर लम्ब्याउने कार्य सम्पन्न भएको, ११३० हेक्टर जग्गा अधिग्रहण सम्पन्न भएको, पूर्वी मुल नहर २४.२५ कि. मी., शाखा नहर ५० कि. मी., प्रशाखा नहर ६७ कि. मी. निर्माण सम्पन्न भएको, पश्चिमी मुल नहर २८ कि. मी. शाखा नहर ६२ कि. मी., प्रशाखा नहर ६६.२२ कि.मी. निर्माण सम्पन्न भएको, ३८,३०० हेक्टर कमाण्ड क्षेत्र विकास कार्य सम्पन्न भएको, पश्चिम मुलनहरमा सिल्ट इजेक्टर निर्माण कार्य संपन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> कमाण्ड क्षेत्र बचावट तथा संरक्षण कार्य गर्ने, नहर संचालन तथा मर्मत संभार गरी सिंचाइ सेवा व्यवस्थित गर्ने, ब्यारेज संचालन मर्मत संभार गर्ने, अगुमेन्टेसन सिंचाइ प्रणालीहरूको निर्माणसम्बन्धी कार्य गर्ने, सर्भिस रोड मर्मत तथा बचावट गर्ने, क्षतिग्रस्त संरचनाको जिर्णोद्धार कार्य गर्ने, दोश्रो चरण विस्तारको लागि अध्ययन कार्य शुरु गर्ने, सिंचित क्षेत्र विकास कार्य अन्तर्गत झाँज सिंचाइ प्रणालीको देवही शाखामा जलैया नालाको पानी अगुमेन्ट गर्नुको साथै यो प्रणालीको पुननिर्माण गरी ४,००० हेक्टर कृषि योग्य जमीनमा सिंचाइ सेवा व्यवस्थित तथा विस्तार गर्ने, अधुरा नहर जोड्ने तथा लम्ब्याउने कार्य सञ्चालन गर्ने, नहर तथा नहर संरचनाहरूको निर्माण

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						गर्ने।
९.	३०८०३११२	बबई सिंचाइ आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> बर्दिया जिल्लाको ३६,००० हे. (बबइ पूर्व २१,००० हे. र पश्चिमतर्फ १५,००० हे.) जमिनमा भरपर्दो सिंचाइ सुविधा उपलब्ध हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> जग्गा अधिग्रहण ४१४.५६ हे. भएको, बाढीबाट क्षतिग्रस्त क्षेत्र तथा संरचना संरक्षण (नदि नियन्त्रण कार्य २.८३ कि.मि.) भएको, मुलनहर/संरचना निर्माण कार्य (६४ कि.मि.) भएको, शाखा/उपशाखा/प्रशाखा नहर निर्माण कार्य (१७६.४२ कि.मि.) भएको, , सिंचित क्षेत्र विकास तथा विस्तार (२२००० हे.) भएको, ड्रेनेज निर्माण (११ कि.मि.) गर्ने, सर्भिस रोड निर्माण (१२.४० कि.मि.) भएको, भौतिक प्रगति ४४% भएको, वित्तिय प्रगति ४३.३०% भएको । (अद्यावधिक गरिएको गुरुयोजनाको आधारमा) 	<ul style="list-style-type: none"> पश्चिमी मूलनहर विस्तार गरी ७५०० हे. मध्ये १५०० हे. मा थप सिंचाइ सुविधा पुऱ्याउने, शाखा उपशाखा प्रशाखा नहरहरु निर्माण तथा Remodelling गरि थप २५०० हे. मा सिंचाइ सुविधा पुऱ्याउने, बाढीबाट क्षतिग्रस्त संरचना निर्माण मर्मत तथा सिंचित क्षेत्र संरक्षण कार्य (४ कि.मि.) निर्माण गर्ने, सर्भिस सडक ५ कि .मि.निर्माण गर्ने, जग्गा अधिग्रहण १२० हे.(गर्ने, नहर संचालन तथा मर्मत सम्भार गर्ने, ४००० हे. सिंचित क्षेत्र विकास तथा विस्तार गर्ने, संस्थागत विकास कार्य (जल उपभोक्ता संस्थाको क्षमतामा बृद्धि गर्न तालिम दिने तथा भवन निर्माण कार्य(गर्ने, कृषि व्यवसायीकरण र विस्तार कार्यक्रम वातावरण संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
१०.	३०८०३११३	महाकाली सिंचाइ आयोजना-तेस्रो चरण, कञ्चनपुर	१	<ul style="list-style-type: none"> कैलाली र कंचनपुर जिल्लाको ३३५२० हेक्टर क्षेत्रमा थप सिंचाइ सुविधा उपलब्ध भै कृषि उत्पादन बढ्न गई देशको अर्थतन्त्रमा थप योगदान 	<ul style="list-style-type: none"> ०००+० देखि १२६९+० सम्म १२.६९ कि.मि. माटोको मूलनहर निर्माण सम्पन्न भई उक्त खण्डमा नहरका मूख्य संरचनाहरुको निर्माण सम्पन्न भएको (डिसिलिटिड बेसिन, हेड रेगुलेटर तथा आवश्यक गेटहरुको जडान बहेक) 	<ul style="list-style-type: none"> १२+६९० देखि २८+८०० सम्मको मूलनहर तथा संरचनाहरुको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिने, ०+००० मा डिसिलिटिड बेसिनको निर्माण गर्ने, कमाण्ड क्षेत्र र वरिपरिको वस्ती

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				पुराने।	<ul style="list-style-type: none"> हालसम्म ७७ हे. जग्गा अधिग्रहण भएको, १२+६९० देखि २८+८०० सम्मको मूलनहर तथा संरचनाहरूको निर्माण कार्यमा लक्ष्य अनुरूप प्रगति भएको, आयोजनाको सम्पूर्ण कार्यक्षेत्र मध्ये ब्रम्हदेव एरीयाको लिङ्क नहर र कमाण्ड एरीया विकास तथा मूलनहरको चैनेज १२+६९० देखि २८+८०० सम्मको विस्तृत अध्ययन कार्य सम्पन्न भएको, त्रिभुवनवस्ती र मालाखेतीसम्मको मुलनहर लगायत सम्पूर्ण आयोजनाको विस्तृत अध्ययनको कार्य अन्तिम चरणमा रहेको, समग्र भौतिक प्रगती १३ प्रतिशत समग्र वित्तिय प्रगती १३ प्रतिशत 	<ul style="list-style-type: none"> संरक्षणको लागि नदी तटबन्ध कार्य गर्ने, त्रिभुवनवस्ती र मालाखेतीसम्मको मुलनहर लगायत सम्पूर्ण आयोजनाको विस्तृत अध्ययन कार्य सम्पन्न गरी कुल लागत र खरिद गुरुयोजनालाई परिमार्जन गर्ने, जग्गा अधिग्रहण कार्यलाई निरन्तरता दिने।
११.	३०८०३११४	सुनसरी मोरङ्ग सिंचाइ आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> सुनसरी र मोरङ्ग जिल्लाको ६८,००० हेक्टर क्षेत्रमा व्यवस्थित सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराउने र कृषि उत्पादनमा बृद्धी ल्याई आर्थिक स्थिति सुदृढ गरी कृषकहरूको जीवनस्तर माथि उठाउने। 	<ul style="list-style-type: none"> नहरको नियमित मर्मत संभार र सञ्चालन तथा रेखदेख गर्ने कार्यका साथै क्षतिग्रस्त जीर्ण संरचनाहरूको मर्मत, पुनः निर्माण कार्य लगायत तेस्रो चरण अन्तर्गत पर्ने कार्यहरू भईरहेको, कोशी नदीमा स्पर निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, कोशी नदीमा व्यारेज निर्माणको अध्ययन कार्य सम्पन्न भएको, लोहन्द्रा साइफनको निर्माण कार्य सुरु भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> नहर संरचनाहरूको नियमित मर्मत संभार र सञ्चालन कार्यका साथै क्षतिग्रस्त/जीर्ण संरचनाहरूको मर्मत, पुनः निर्माण कार्य गर्ने, लोहन्द्रा साइफनको निर्माण कार्य चालु राख्ने, नहर संरचनाहरूको सालवसाली मर्मत संभार तथा सञ्चालन र रेखदेख गर्ने।
१२.	३०८०३११५	प्रगन्ना तथा बडकापथ सिंचाइ आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> प्रगन्ना सिंचाइ आयोजनाबाट दाङ जिल्लाको देउखुरी उपत्यका भित्रका 	<ul style="list-style-type: none"> प्रगन्ना सिंचाइ आयोजनातर्फ राप्ती नदिको किनारमा ३ वटा साइड इन्टेक निर्माण भएको, नहर प्रणालीमा ठूला साना गरी 	<ul style="list-style-type: none"> प्रगन्नातर्फ कमाण्ड क्षेत्र वचावटको लागि तटबन्ध विस्तार हुने, मुल नहरको मर्मत सभार गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				चैलाही, सोनपुर, सिसनिया र लालमटिया गा.वि.स. का ५,८०० हे. जग्गामा भरपर्दो सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउने, • बड्कापथ सिंचाई आयोजनाबाट दाङ्ग जिल्लाको देउखुरी उपत्यका राप्ती पारीको गढवा, गंगापरस्पुर र गोबरडिहा गा.वि.स. का ४,००० हे जमिनमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध हुने।	४५० वटा संरचना निर्माण, कमाण्ड एरिया वचावटको लागि १०.९ कि.मि. तटवन्ध निर्माण भएको, • बड्कापथ सिंचाई आयोजनातर्फ साइड इनटेकको सिभिल कार्य सम्पन्न भएको, मूल नहर निर्माण कार्य ६ कि.मि., नहर लाइनिङ ५.२ कि.मि., संरचना २८ गोटा सम्पन्न भएको, • ३.१४ कि मि तटवन्ध निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, • समग्र भौतिक प्रगती: २५ प्रतिशत, • समग्रवितियप्रगती: २३ प्रतिशत	• बड्कापथ सिंचाई आयोजनाको मलमला तथा बनधुस्री क्षेत्र (चेनेज ५+००० देखि ७+३०० सम्म) मा बाँकी कार्य तथा मुल नहरको (चेनेज ७+३०० देखि १४+४५० सम्म) नहर तथा संरचनाहरको निर्माण कार्य शुरू गर्ने, • सिंचित क्षेत्र वचावटको लागि तटवन्ध निर्माण गर्ने, • वातावरण सरक्षण तथा वृक्ष रोपण एव सस्थागत विकासका कार्यहरू गर्ने ।
१३.	३०८०३११६	सिक्टा सिंचाई आयोजना	१	• बाँके जिल्लाको ४२,७६६ हेक्टर जमिनमा थप तथा व्यवस्थित सिंचाई सुविधा उपलब्ध हुने।	• हेडवर्क्स निर्माण भई यसमा गेट जडान कार्य सम्पन्न भएको, • पश्चिम मुल नहर को ४५ कि.मि.सम्म नहर निर्माण सम्पन्न भएको • सिधनीया शाखा तथा प्रशाखा नहर निर्माण ९०% सम्पन्न भएको, • पुर्वी मुल नहर तर्फ ५३ कि मि को निर्माण कार्य शुरू भएको, • समग्र भौतिक प्रगती: ६५ प्रतिशत • समग्र वितिय प्रगती:६१ प्रतिशत	• पुर्वी मुल नहर तथा संरचना निर्माण गर्ने। • पश्चिम मुल नहर तर्फ आवश्यक मर्मत सम्भार गर्ने। • सिंचित क्षेत्र विकास कार्य गर्ने। • सिंचित क्षेत्रको वचावट कार्य गर्ने। • पश्चिम मुल नहर अन्तरगतका ४ वटा शाखाहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न गरी ४००० हे. जमिनमा सिंचाई सेवा उपलब्ध गराउने। • सिधनिय शाखामा निर्माण सम्पन्न गरी २००० हे. जमिनमा सिंचाई सेवा उपलब्ध गराउने।
१४.	३०८०३११७	पालुङ्गटार कुण्डुटार सिंचाई आयोजना	१	• गोरखा जिल्लाको पालुङ्गटार र कुण्डुटारमा ४५० हे. जमिनमा वर्षै भरी सिंचाई सुविधा उपलब्ध हुने।	• पालुङ्गटार सिंचाई योजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सम्पन्न। • कुण्डुटार सिंचाई योजनाको छेपेटार खण्डमा ७६३ मि. कभर्ड क्यानल	• पालुङ्गटार सिंचाई योजना तर्फ वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन र फिर्ती र जुडी खोलामा जलाशय निर्माणको जियोलोजीकल अध्ययन कार्य गर्ने ,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> आयोजना क्षेत्रमा सिंचाइ तथा नदि नियन्त्रणका कार्यक्रमहरूबाट उपभोक्ता किसानहरूको आयआर्जनमा वृद्धि भई गरीबी निवारणमा टेवा पुग्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> लाइनिंगको निर्माण कार्य भइरहेको । कुण्डुटार सिंचाइ योजनाको प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण सम्पन्न । 	<ul style="list-style-type: none"> योजनाको डिजाइन रिभ्यु गरि लागत अनुमान अद्यावधिक गर्ने , कुण्डुटार सिंचाइ योजना तर्फ नहर लाइनिंग १ कि मि र आवश्यक नहर सरचना निर्माण गर्ने ।
१५.	३०८०३११९	रानी जमरा कुलरिया सिंचाइ आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> कैलाली जिल्लाको २०,३०० हे. मा व्यवस्थित सिंचाइ सेवा उपलब्ध हुने। रानी, जमरा, कुलरीया नहर प्रणालीहरूको १४,३०० हे आधुनिकीकरण भई प्रणालीको दक्षतामा वृद्धि हुने। ४.७१ मे.वा. विधुत उत्पादन हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> इन्टेकको गेट जडान कार्य ९० प्रतिशत सम्पन्न भएको, मूल नहर ८.८७५ कि मि निर्माण सम्पन्न भएको, मूल नहरमा संरचना निर्माण ९८ प्रतिशत सम्पन्न भएको, फिडर नहरमा हाईड्रोपावर संरचना ६० प्र.श. सम्पन्न भएको, लम्कि शाखा विस्तार ६.१२५ किमि नहर लाइनिङ सम्पन्न भएको, २३ वटा संरचनाहरूको निर्माण सम्पन्न तथा १० वटा संरचनाहरूको निर्माण कार्य भैरहेको, लम्कि शाखा विस्तारको लागि जग्गा प्राप्ति कार्य ९२ प्रतिशत सम्पन्न भएको, सिंचित क्षेत्र बचावट कार्य ४२.८ किमि सम्पन्न भएको, कान्द्रा खोलासम्मको थप १८,००० हेक्टर जमिनमा सिंचाइ सुबिधा उपलब्ध गराउने कार्यको विस्तृत अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने, 	<ul style="list-style-type: none"> फिडर नहरमा हाईड्रोपावरसंरचनाको बाकी निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने। लम्की विस्तार अन्तर्गत मूल नहर तथा संरचनाहरूको निर्माण कार्यमा सम्पन्न गर्ने, लम्की विस्तार अन्तर्गत शाखा र प्रशाखा नहरको लागि जग्गा प्राप्ति कार्य सम्पन्न गर्ने, कर्णाली नदीको तटबन्ध कार्य सम्पन्न गर्ने, पथरैया नदीको तटबन्ध कार्य सम्पन्न गर्ने , रानीजमरा कुलरिया सिंचाइ आयोजनाको आधुनिकीकरण अन्तर्गत शाखा प्रशाखा सहित कमाण्ड क्षेत्र विकासको जारी रहने, सेटलिड बेसिन र हाइड्रोपावर संरचनामा गेट जडान कार्य सम्पन्न गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१६.	३०८०३१२०	भेरी बबई बहुउद्देश्यीय डाइभर्जन सिंचाइ आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> • भेरी नदीको ४० घ.मी./से. पानीलाई सुरुङ्ग मार्फत बबई नदीमा मिसाइ बाँके र वर्दिया जिल्लाका करिब ५१,००० हे. भू-भागमा बाह्रै महिना सिंचाइ सुविधा उपलब्ध हुने। • ४६.८ मे.वा. जलविद्युत उत्पादन हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • सुरुङ्ग निर्माणको अन्तिम चरणका कार्यहरू भइरहेको, • हेडवर्क्स तथा पावरहाउसको सिभिल निर्माण कार्य शुरु भएको (Site Camp तथा diversion road हरू निर्माण गरेको), • हाइड्रो मेकानिकल निर्माण कार्यको बोलपत्र आवहान गरी ठेक्का खोली प्राविधिक प्रस्ताव मूल्यांकन गरी विभागमा फाइल पेश गरेको, • इलेक्ट्रो मेकानिकल निर्माण कार्यको लागि बोलपत्र आवहान कार्यअगाडी बढाउन फाइल विभागमा पेश गरेको, • वातावरणीय सुधार, सामाजिक विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्य अन्तर्गत योजनाहरूको ठेक्काको सम्झौता गरेको साथै उपभोक्तासँग कार्यको लागि सम्झौता भएको, • जग्गाको मूल्य निर्धारण भइ मुआब्जा वितरण शुरु गरिएको, • भेरी कोरिडोर सिंचाइ विकास आयोजनाबाट लिफ्ट सिंचाइ योजनाहरू तथा सतह सिंचाइ योजनाहरूको बोलपत्र आवहान गरी आवश्यक कार्यवाही भइरहेको साथै ठेक्काको सम्झौतागरेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • हेडवर्क्स तथा पावरहाउसको सिभिल निर्माण कार्य गर्ने, • हाइड्रो मेकानिकल निर्माण कार्य गर्ने, • इलेक्ट्रो मेकानिकल निर्माण कार्य गर्ने • वातावरणीय सुधार, सामाजिक विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्य गर्ने, • जग्गाको मुआब्जा वितरण सम्बन्धी कार्य गर्ने, • भेरी कोरिडोर सिंचाइ विकास आयोजनाबाट लिफ्ट सिंचाइ योजनाहरू तथा सतह सिंचाइ योजनाहरू सम्बन्धी कार्यहरू गरिने।
१७.	३०८०३१२२	सिंचाइ पुनर्स्थापना आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> • ५० वटा योजना पुनःनिर्माण गर्ने। • ७६०० हे. जमिनमा सिंचाइ सुविधा पुर्याउने। • सिंचित क्षेत्रफलमा वृद्धि भई 	<ul style="list-style-type: none"> • ५० मध्ये १५ वटा सिंचाइ योजनाहरू सम्पन्न भै लगभग १८०० हे. सिंचाइ सुविधा पुगेको, • चालु आ.व.मा १६ वटा सिंचाइ योजनाहरू सम्पन्न हुने क्रममा रहेको र 	<ul style="list-style-type: none"> • ६ वटा सिंचाइ योजनाहरूको ठेक्का प्रक्रिया सुरु भै कुबेत बाट Concurrence आउने क्रममा रहेको र मा निर्माणमा जाने, • १० वटा सिंचाइ योजनाहरू PAC

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				कृषि उत्पादनमा वृद्धि हुने।	३२०० हे. मा थप सिंचाइ सुविधा पुग्ने लक्ष्य रहेको, <ul style="list-style-type: none"> • १० वटा सिंचाइ योजनाहरू PAC भएको, • ६ वटा सिंचाइ योजनाहरूको ठेक्का प्रक्रिया सुरु भएको । • सम्पन्न योजनाहरूको ज.उ.स.को क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको । 	बाट कार्यान्वयनमा जान स्वीकृत भई विस्तृत अध्ययन कार्य शुरु भएको र आ.व. ०७७/७८ मा ठेक्का प्रक्रियामा गई निर्माण सुरुहुने, <ul style="list-style-type: none"> • सम्पन्न हुने समयावधि लाई मध्यनजर गरेर बाँकी रहेका ३ योजना हरूको योजना तयारि गर्ने काम सुरु गर्ने • नयाँ लिइने १० वटा सिंचाइ योजना का उपभोक्ता हरूलाई क्षमता अबिवृद्धी कार्यक्रम संचालन गरिने ।
१८.	३०८०३१२३	समृद्ध तराइ मधेश सिंचाइ विशेष कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> • तराइ केन्द्रित कार्यक्रम रहेकोले तराइमा सबै प्रकारका प्रविधीहरू प्रयोग गरी सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराइ कृषि उत्पादनमा वृद्धि गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> • गत आगोटा ५मा निर्माण गरिएका .व. डिपट्युबवेलमाविधुतिकरण, पम्प, पम्प घर र वितरण प्रणालीको लागि टेन्डर आह्वान गरि सकिएको, सो कार्य सम्पन्न भए पछि २०० हे. कृषि योग्य जमिनमा सिंचाइ सुविधा उपलब्ध हुने, • ९० गोटा नयाँ डिप ट्युबवेल निर्माणको लागी टेन्डर भई सम्झौताको क्रममा रहेको, • ५३१ स्यालो ट्युबवेल र १५३ गोटा Power drill स्यालो ट्युबवेल निर्माणको लागि टेन्डर प्रक्रिया भई रहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> • ९० गोटा डिप ट्युबवेलमा विधितिकरण, पम्प, पम्प घर तथा वितरण प्रणाली निर्माण कार्य गरि करिब ३६०० हे. मा सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउने, • व्यवस्थापनमा रहेका सिंचाइ प्रणालीहरूको आवश्यक मर्मत संभार गरिने तथा पानीको मात्रा वृद्धि गर्न स्थानिय खोला नालाहरूको पानीको सदुपयोग गर्ने गरी अगुमेन्टेसन गर्न अध्ययन गरि कार्य सुरु गर्ने, • नयाँ स्यालो ट्युबवेल तथा Power drill स्यालो ट्युबवेल निर्माण गरि सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराउने ।
१९.	३०८०३१२४	सुनकोशी मरिन डार्डभर्जन आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> • बारा, रौतहट, सर्लाही, महोतरी र धनुषा जिल्लाको १,२२,००० हेक्टर खेती योग्य जमिनमा सिंचाइ सुविधा हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन कार्य सम्पन्न • वातावरण प्रभाव मुल्यांकनसम्पन्न • बिद्युत गृहको जग्गा अधिकरण सम्पन्न 	<ul style="list-style-type: none"> • सुरंग निर्माण कार्य सुरु हुने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> ४० मेगावाट विद्युत उत्पादन हुने। 		
२०.	३०८०३१२५	बृहत दाङ उपत्यका सिंचाइ आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> दाङ जिल्लाको करिव ५६,००० हेक्टर जमिनमा सिंचाइ सेवा उपलब्ध गराउने। 	<ul style="list-style-type: none"> ३ गोटा जलाशययुक्त सिंचाइ पोखरीको निर्माण कार्य सम्पन्न र ६ओटाको DPR तयार भएको, १६गोटा लिफ्ट सिंचाइ निर्माण सम्पन्न। ८ गोटा लिफ्ट सिंचाइ निर्माणाधीन। १८ गोटा लिफ्ट सिंचाइ को स्वीकृतिको लागि विभागमा पेश भएको, १८ गोटा नयाँ प्रविधिमा आधारित सिंचाइ DPR पोखरीको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, २ गोटा सतह सिंचाइ प्रणालीको DPR अप्रेजल सम्पन्न भै बहुवर्षीय ठेक्का सहमतिको लागि राष्ट्रिय योजना आयोगमा पेश भएको, ५ गोटा DAM को अध्ययन कार्य सम्पन्न भएको, बबई कोरिडोरमा लिफ्ट सिंचाइ प्रणालीको मास्टरप्लान निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, २ गोटा जलाशययुक्त सिंचाइ पोखरीको IEE प्रतिवेदन तयार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> बबई कोरिडोर एवं सम्भाव्य क्षेत्रमा सोलार/ Electric Lift प्रविधिबाट सिंचाइ सेवा उपलब्ध गराउने, उपत्यकाभित्र ससाना जलाशययुक्त सिंचाइ प्रणाली निर्माण गर्ने। नयाँ प्रविधिमा आधारित सिंचाइ योजना निर्माण गर्ने, सतह सिंचाइ प्रणालीको पुनस्थापन गर्ने, भूमिगत सिंचाइ प्रणालीको निर्माण गर्ने, सतह र भूमिगत सिंचाइ प्रणालीको संयोजनात्मक उपयोग गर्ने, ग्वारखोला लगायतका जलाशयको विस्तृत इन्जिनियरिंग अध्ययन गर्ने, आयोजनाको खरिद गुरुयोजनाको लागि आवश्यक विभिन्न कम्पोनेन्टको मास्टर प्लान तयार गर्ने।
२१.	३०८०३१२७	एकिकृत उर्जा तथा सिंचाइ विशेष कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> पहाडका टार र तराइमा सौर्य उर्जाको प्रयोगबाट थप जमिनमा सिंचाइ सुविधा उपलब्ध हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> १४ वटा नदि बेसिन मध्ये ९ वटा बेसिन अन्तर्गतका विभिन्न योजनाहरूको विस्तृत अध्ययन कार्यका लागि TOP तथा लागत अनुमान तयार गरिएको, ११ वटा योजनाहरू स्वीकृत भई २ वटाको निर्माण कार्य सुरु रहेको र 	<ul style="list-style-type: none"> १४ वटा नदि बेसिनहरूको विस्तृत अध्ययन सम्पन्न गरि अन्तर्गतका विभिन्न योजनाहरूको ल. ई. स्वीकृती गराई खरिद प्रक्रिया अघि बढाउने, विभिन्न २५ वटा योजनाहरूको निर्माण सम्पन्न गरि ६०० हे. क्षेत्रमा सिंचाइ

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					बाँकी ९ वटाको ल.ई. स्वीकृत भई खरिद प्रक्रियामा जाने तयारीमा रहेको	सेवा उपलब्ध गराउने ।
२२.	३०८८१०११	भूमिगत जलस्रोत विकास समिति	५	<ul style="list-style-type: none"> क्षमता विकास गरिइको हुने भूमिगत जल स्तर मापन कार्य भएको हुने, भूमिगत जलको अध्ययन, अनुसन्धान र सर्वेक्षण भएको हुने, भूमिगत जलस्रोत सम्बन्धी तथ्यांक व्यवस्थित भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> भूमिगत जलस्रोतको सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धानभएको, जमिन मुनीको भूबनोट पत्ता लगाई भूमिगत जल भण्डारको बारेमा एकिन गर्ने कार्य भएको, डिप तथा स्यालो ट्यूववेलको निर्माण भएको, पहाडी क्षेत्रहरूमा जियोफिजिकल सर्वेक्षण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> भूमिगत जलस्रोतको सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धान गर्ने, अन्वेषण डिप तथा स्यालोट्यूववेलको निर्माण गर्ने, पहाडी क्षेत्रहरूमा जियोफिजिकल सर्वेक्षण गर्ने, भूमिगत जलस्रोतको सम्बन्धी तथ्यांक व्यवस्थित गर्ने ।

५.१.३ जलस्रोत

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धी	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	तटबन्ध निर्माण	कि.मि.	१०४०	२०	५०
२	जग्गा उकास	हेक्टर	१०७४३	१३३	२००
३	ठूला पहिरो व्यवस्थापन	वटा	८	३	४
४	अध्ययन अनुसन्धान	गोटा	४१	५	१०
५	नमुना परीक्षण	गोटा	८	५	६
६	तालिम संचालन	गोटा	१२	४	४

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३०८०३१०६	नदी नियन्त्रण कार्यक्रम	२,४	<ul style="list-style-type: none"> भौतिक पूर्वाधार, मानव बस्ती, खेती योग्य जमीन लगायत अन्य संरचनाहरू संरक्षण हुने, महाकाली - दार्चुला, कर्णाली, नारायणी, बबई-भादा-औरही, खाँडो, त्रियुगा, कोशी, बक्राहा, कमला, बागमती तथा लालबकैया नदी नियन्त्रण आयोजनाहरू कार्यान्वयनबाट वस्ती, पूर्वाधार संरचनाहरू तथा खेती योग्य जमिनको कटानको रोकथाम तथा संरक्षणका लागि नदी किनारमा तटबन्ध, रिभेटमेन्ट, स्पर, टेवा पर्खाल 	<ul style="list-style-type: none"> महाकाली - दार्चुला, कर्णाली, नारायणी, बबई-भादा-औरही, खाँडो, त्रियुगा, कोशी, बक्राहा नदी नियन्त्रण आयोजनाहरू कार्यान्वयनबाट ६०५ कि.मी. २ मेची, विरिड, कन्काई, रतुवा मावा, कमल, रातो, औरही, मराहा, बाँके, झीम, लखनदेही, पूर्वी राप्ती, तिनाउ दानव कञ्चन, पश्चिम राप्ती, बबई, मोहना, खुटिया, दोधा, महाकाली लगायत जनताको तटबन्ध कार्यक्रमबाट २५९ कि.मी. गरी जम्मा ८६४ कि.मी. तटबन्ध निर्माण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> महाकाली - दार्चुला, कर्णाली, नारायणी, बबई-भादा-औरही, खाँडो, त्रियुगा, कोशी, बक्राहा, कमला, बागमती, लालबकैया नदी नियन्त्रण आयोजनाहरू कार्यान्वयनबाट वस्ती, पूर्वाधार संरचनाहरू तथा खेती योग्य जमिनको कटानको रोकथामका लागि नदी किनारमा तटबन्ध, रिभेटमेन्ट, स्पर, टेवा पर्खाल आदि संरचना निर्माण गरिने, तराई क्षेत्रका २१ वटा नदीहरू मेची, विरिड, कन्काई, रतुवा मावा, कमल, रातो, औरही, मराहा, बाँके, झीम,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>आदि संरचना निर्माण गरिने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • तराई क्षेत्रका २१ वटा नदीहरू मेची, विरिङ, कन्काई, रतुवा मावा, कमल, रातो, औरही, मराहा, बाँके, झीम, लखनदेही, पूर्वी राप्ती, तिनाउ, दानव, कञ्चन, पश्चिम राप्ती, बबई, मोहना, खुटिया, दोधा, महाकाली नदी किनारमा तटबन्ध, रिभेटमेन्ट, स्पर आदि नदी नियन्त्रण संरचनाहरूको निर्माण कार्य जनताको तटबन्ध कार्यक्रमबाट हुने, • ठूला नदी र तीनका पहिलो सहायक नदीहरू: कोशीका पहिलो सहायक नदीहरूको तमोर, लिखु, दुधकोशी, सुनकोशी, इन्द्रावती, तामाकोशी, अरुण समेत नारायणीका पहिलो सहायक नदीहरूको दरौंदी, सेती, मादी, कालीगण्डकी, बुढीगण्डकी, मर्स्याङ्दी, त्रिशुली समेत कर्णालीका पहिलो सहायक नदीहरू पश्चिमसेती, भेरी (सान्नी/ठूली भेरी), मुगुकर्णाली, हुम्लाकर्णाली महाकाली नदी र यसका पहिलो सहायक नदीहरू- चमेलिया, जमाडी, सुनैया, लास्कु, रंगुन, जोगबुढा समेतमा नदी नियन्त्रणको कार्य गरी जोखिम न्यूनिकरण हुने। 		<p>लखनदेही, पूर्वी राप्ती, तिनाउ, दानव, कञ्चन, पश्चिम राप्ती, बबई, मोहना, खुटिया, दोधा, महाकालीमा नदी किनारमा तटबन्ध, रिभेटमेन्ट, स्पर आदि नदी नियन्त्रण संरचनाहरूको निर्माण कार्यको निरन्तरता हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ३० कि.मी. तटबन्ध निर्माण तथा ५० हे जमिन उकास हुने, • ठूला नदी र तीनका पहिलो सहायक नदीहरू नियन्त्रणको कार्य शुरु गर्न अध्ययन गरिने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२.	३०८०३१०७	जल उत्पन्न प्रकोप न्यूनिकरण सहयोग कार्यक्रम (DMSP)	२,४	<ul style="list-style-type: none"> जल उत्पन्न प्रकोप न्यूनिकरण तथा नियन्त्रण सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धि हुने, जलाधार तथा उप-जलाधार क्षेत्रबाट बगेर जाने गेग्रान बहाव न्यूनिकरण हुने, जल उत्पन्न प्रकोपबाट प्रभावित भौतिक पूर्वाधारहरूको संरक्षण हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> जल उत्पन्न प्रकोप न्यूनिकरण तथा नियन्त्रण सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धि गर्न विभिन्न तालिम र गोष्ठीहरू सम्पन्न भएको, विभिन्न जलाधार तथा उप-जलाधार क्षेत्रबाट बगेर जाने गेग्रान बहावलाई न्यूनिकरण गर्न साबो ड्याम, चेक ड्याम, सर्फेस तथा सब सर्फेस ड्रेनेज, बायोइन्जिनियरीङ्ग कार्य, क्यास्केड ड्रप, टोवाल, रिटेनिङ्ग वाल लगायतका विभिन्न संरचनाहरूको निर्माण भई गेग्रान बहाव र पहिरो नियन्त्रण कार्यहरू भएको, मुग्लिन-नारायणघाट, सिन्धुली-वर्दिवास, अरनिको राजमार्ग, पासाङ्ग ल्यामु राजमार्ग र पृथ्वी राजमार्गमा ट्राफिक व्यवस्थापनलाई सहज बनाउनको लागि गेग्रान बहाव र पहिरो नियन्त्रण कार्यहरू भएको, हालसम्म २० वटा जलाधार क्षेत्र, साबो ड्याम र चेक ड्याम गरी ४४५ वटा र रिभेटमेन्ट ५.५ कि. मि. निर्माण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ८ वटा जलाधार तथा उप-जलाधार क्षेत्रबाट बगेर जाने गेग्रान बहावलाई न्यूनिकरण र संरक्षण कार्यहरू गरिने, मुग्लिन-नारायणघाट, सिन्धुली-वर्दिवास, अरनिको राजमार्ग, पासाङ्ग ल्यामु राजमार्ग र पृथ्वी राजमार्गमा गेग्रान बहाव र पहिरो न्यूनिकरण तथा नियन्त्रणका कार्यहरूमा विभिन्न प्रविधि प्रयोग गरी नियन्त्रण कार्यलाई निरन्तरता दिइने ।
३.	३०८०३१०८	भारतीय अनुदान सहयोगमा संचालित नदी नियन्त्रण आयोजनाहरू	२,४	<ul style="list-style-type: none"> खाडो, बाणगङ्गा, पश्चिम राप्ती नियन्त्रण योजना संचालनबाट तटबन्ध निर्माण गरी जनधनको क्षति न्यूनिकरण गर्ने, जग्गा उकास हुने, रोजगारी सृजना हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> छैटौँ JSTC बैठकमा कार्यान्वयन सहमतिको निर्णय भएको, विगतका वर्षहरूमा कमला, वागमती र लालवकैया नदीहरूमा नदी नियन्त्रणका कार्यहरू गरी १६५ कि.मी. तटबन्ध 	<ul style="list-style-type: none"> DPR तयारी तथा अद्यावधिक गरी निर्माण कार्य अगाडि बढाइने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					निर्माण गरिएको ।	
४.	३०८०३११८	बस्ती टार बजार सरक्षण कार्यक्रम	१,२	<ul style="list-style-type: none"> जोखिमयुक्त जिल्ला सदरमुकामहरू सदरमुकामहरू: भद्रपुर, बेनी (म्याग्दी, पर्वत), चैनपुर र दुनै लगायतकोको भौतिक पूर्वाधार/संरचना, मानवबस्ती, खेती योग्य जमिनको संरक्षण भै जल उत्पन्न विपद न्यूनिकरण भई मानवीय, भौतिक तथा आर्थिक हानी नोकसानी न्यूनिकरण हुने । पुरातात्विक स्थानहरूको संरक्षण तथा व्यवस्थापन हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला सदरमुकाम तथा महत्वपूर्ण सहरी बस्तीहरू भद्रपुर(झापा), बेनी (म्याग्दी, पर्वत), चैनपुर (बझाङ) र दुनै (डोल्पा) को DPR तयार भइ सो को आधारमा नदी किनारको संरक्षण, सुदृढिकरण तथा व्यवस्थापन कार्य कार्यहरूलाई निरन्तरता दिइएको, RCC रिभेटमेन्ट ९६९ मि., Gabion रिभेटमेन्ट ४.५१५ कि. मि. तटबन्ध निर्माण भएको र जग्गा वचावट २२५ हे. भएको 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला सदरमुकाम तथा महत्वपूर्ण सहरी बस्तीहरू भद्रपुर(झापा), बेनी (म्याग्दी, पर्वत), चैनपुर (बझाङ) र दुनै (डोल्पा) को क्रमागत जोखिम न्यूनिकरणका लागि भौतिक पूर्वाधार/संरचना, बस्ती, खेती योग्य जमिनको संरक्षण कार्यहरूको निरन्तरता दिइने, थप सदरमुकाम र बस्ती, टार संरक्षण, सुदृढिकरण तथा व्यवस्थापन कार्य शुरु गर्न अध्ययन गरिने ।
५.	३०८०३१२१	प्राथमिकता प्राप्त नदीमा बाढी जोखिम व्यवस्थापन आयोजना	२,४	<ul style="list-style-type: none"> मावा रतुवा, मोहना खुटीया, बक्राहा, लखन्देही, पुर्वी रासी तथा पश्चिम रासी नदी जलाधारहरूमा निम्न कार्यहरू गरी बाढी जन्य प्रकोपबाट हुने क्षति कम गर्नुका साथै सो कार्यहरूमा समुदायहरूको क्षमता अभिवृद्धि बाट करिब २९,००० हेक्टर क्षेत्रफल वचावट गरी लगभग ७०,००० जनसंख्या लाभान्वित हुने, बाढी व्यवस्थापन सम्बन्धि संरचनाहरूको निर्माण गर्ने, बाढीको व्यवस्थापनका लागि पूर्व सूचना प्रणालीको (Early Warning 	<ul style="list-style-type: none"> एसियाली विकास बैंक सँगको छलफल बमोजिम ऋण संझौता पुर्व गर्नु पर्ने निम्न खरिद सम्बन्धि कार्यहरू भइरहेको, Project Implementation Consultant सेवा खरिद भएको, मावा रतुवा तथा मोहना खुटीया नदीहरूमा गरिने निर्माण कार्यहरूको खरिद कार्य भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> Project Implementation Consultant सँग सम्झौता भइ सेवा सुचारु गर्ने, मावा रतुवा तथा मोहना खुटीया नदीहरूमा गरिने निर्माण कार्यहरू सम्झौता भइ संचालन गर्ने, बक्राहा, लखन्देही तथा पश्चिम रासी नदीहरूमा गरिने निर्माण कार्यहरूको विस्तृत अध्ययन कार्य संपन्न गरिने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>System) विकास तथा संचालन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> बाढीको क्षति न्यूनिकरण गर्ने कार्यको तयारीका लागि संस्थागत तथा समुदायगत क्षमता विकास सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने । 		
६.	३०८०३१२६	नयाँ प्रविधिमा आधारित नदी नियन्त्रण आयोजना	२,४	<ul style="list-style-type: none"> उपयुक्त प्रविधिमा आधारित व्यवस्थित नदी नियन्त्रण लगायत जल उत्पन्न विपद व्यवस्थापनबाट मानवीय, भौतिक तथा आर्थिक हानी नोकसानी न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन गरी प्रभावित जनताहरूलाई रोजगारी उपलब्ध हुन गई गरिवी न्यूनिकरणमा टेवा पुग्ने, कृषि योग्य भूमिलाई संभावित नदी कटान तथा भू:स्खलनबाट सुरक्षित तथा व्यवस्थित तुल्याई कृषि जन्य आयमा हास आउन नदिने, उपयुक्त प्रविधि पहिचानका लागि अन्य निकायहरूसंग सहकार्य गरी अनुसन्धानात्मक तथा संस्थागत विकासको कार्य गरिने, सफल उपयुक्त प्रविधि जल उत्पन्न विपदको जोखिम न्यूनिकरणका लागि अन्य आयोजनामा समेत प्रयोग गर्ने गरी संस्थागत विकास हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> उपयुक्त प्रविधिमा आधारित प्रविधिको प्रयोगबाट विभिन्न नदीका ५००० कि.मी. लम्बाईमा संरक्षण कार्यहरू भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> परम्परागत भन्दा फरक उपयुक्त प्रविधिको पहिचान गरी जल उत्पन्न विपद जन्य जोखिम न्यूनिकरण गरिने, वायो इन्जिनियरिङ प्रविधिको प्रयोग गरिने, जनचेतना अभिवृद्धिका कृयाकलाप संचालन गरिने, उपयुक्त प्रविधि पहिचानका लागि अन्य निकायहरूसंग सहकार्य गरी अनुसन्धानात्मक तथा संस्थागत विकासको कार्य शुरु गरिने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
७.	३०८०३१४८	पूर्वी राप्ती लोथर-सौराहा कङ्क्रेट डाइक निर्माण आयोजना	२,४	<ul style="list-style-type: none"> पूर्वी राप्ती नदीको दाया किनारमा २५ कि. मि. पक्की तटबन्ध निर्माण गरी पर्यटन मार्गको विकास हुने, जग्गा संरक्षण हुने तथा रोजगारी सृजना हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> DPR तयार भइ निर्माण कार्यको सुरुवात भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> RCC वाल, Concrete Spur तथा Road निर्माण कार्यहरू अगाडी बढाइने ।
८.	३०८०३१५४	जलस्रोत संरक्षण आयोजना	२,४	<ul style="list-style-type: none"> ताल तलैयाको सम्रक्षण गरि जैविक विविधताको अभिवृद्धि गर्ने । रूपातालको संरक्षण तथा विकासबाट जैविक विविधताको संरक्षण हुने र सो बाट पर्यटन, मत्स्यपालन, सिंचाइ सुविधा र रोजगारीको अवसरमा समेत वृद्धि भै राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा टेवा पुग्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> रूपातालमा बाँध निर्माण पश्चात तालले ओगट्ने क्षेत्रफल १८३ हेक्टर जमिन मध्ये १४७२ रोपनी जमिन अधिग्रहण गर्नु पर्नेमा ३१० रोपनी जमिन अधिग्रहण भसकेको तथा ९९५ रोपनी जमिन अधिग्रहण गर्ने प्रक्रियामा रहेको तत्पश्चात ताल संरक्षणको लागि संरचनाहरूको निर्माण कार्यको निरन्तरता दिइने । 	<ul style="list-style-type: none"> रूपातालमा बाँध निर्माण पश्चात तालले ओगट्ने क्षेत्रफल १६३.९ हेक्टर जमिनको रेखाङ्कण भै सो जमिन अधिग्रहण र मुआब्जा वितरण तथा ताल संरक्षणको लागि संरचनाहरूको निर्माण कार्यको निरन्तरता हुने । सो को विस्तृत अध्ययन कार्य शुरु गरिने ।
९.	३०८०३१५५	पहिरो व्यवस्थापन आयोजना	२,४	<ul style="list-style-type: none"> जोखिमयुक्त पहिरोको व्यवस्थापन राम्चे-रसुवा, कपुरकोट, राम्चे-नवलपरासी, हाडदेवा लगायत ठूला प्रकृतिका पहिरो रोकथामका कार्य गरिएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ठूला पहिरोहरू: हाडदेवा-ताप्लेजुड, हिरेवा- ताप्लेजुड, राम्चेकेरुड-नवलपरासी, कपुरकोट-सल्यान, फगाम-रोल्पा, राम्चे-रसुवा, धैबुड-रसुवा, लम्जुड जुकेपानी-म्याग्दी, काडै-कास्की, सेती-सिन्धुली, रेउखोला-ईलाम, अमराई-देउराली-अर्घाखाँची लगायतका पहिरोहरूको रोकथामका कार्य गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> विस्तृत अध्ययन कार्य शुरु गरिने । ठूला पहिरोहरू: हाडदेवा-ताप्लेजुड, हिरेवा- ताप्लेजुड, राम्चेकेरुड-नवलपरासी, कपुरकोट-सल्यान, फगाम-रोल्पा, राम्चे-रसुवा, धैबुड-रसुवा, लम्जुड जुकेपानी-म्याग्दी, काडै-कास्की, सेती-सिन्धुली, रेउखोला-ईलाम, अमराई-देउराली-अर्घाखाँची लगायतका पहिरोहरूको रोकथामका कार्य गरिने ।
१०.	३०८०४१०१	जलस्रोत अनुसन्धान तथा विकास केन्द्र	३	<ul style="list-style-type: none"> जलस्रोत सम्बन्धि अध्ययन, अनुसन्धान, अन्वेषण, प्रविधि विकास तथा विस्तार सम्बन्धि कार्यक्रम, 	<ul style="list-style-type: none"> सोलार लिफ्ट नमुना योजना निर्माण, नमुना नदि नियन्त्रण कार्य, सिंचाइ प्रणालीमा नमुना पानी चुहावट नियन्त्रण 	<ul style="list-style-type: none"> जलस्रोत, सिंचाइ तथा जल विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि अध्ययन, अनुसन्धान, अन्वेषण सम्बन्धि कार्य

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				नविनतम् नमूना Model प्रविधि विकास तथा क्षमता विकास भएको हुने ।	कार्य, Ramp प्रविधि बाट पानी लिफ्ट प्रविधि विकास भएको, <ul style="list-style-type: none"> • विभिन्न Software सम्बन्धि ३०० प्राविधिकलाई तालिम सञ्चालन गरिएको, • जलस्रोत, सिंचाइ तथा जल विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि अध्ययन, अनुसन्धान, अन्वेषण सम्बन्धि कार्य भएको, • त्रिभुवन विश्वविद्यालय संग सहकार्यमा अनुसन्धानको कार्यको सुरुवात भएको । 	गरिने, <ul style="list-style-type: none"> • २ वटा सोलार लिफ्ट नमुना योजना अध्ययन गरिने, • १०० प्राविधिकलाई विभिन्न Tunneling technology, Quality Control, ERT Training, software सम्बन्धि तालिम सञ्चालन गरिने, • त्रिभुवन विश्वविद्यालय संग सहकार्यमा अनुसन्धानका कार्य गरिने ।

५.१.४ जल तथा मौसम विज्ञान

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धी	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	स्वचालित जलमापन केन्द्र स्थापना र सञ्चालन	वटा	९०	११२	१५०
२	स्वचालित मौसम मापन केन्द्र स्थापना र सञ्चालन	वटा	९७	१५०	१८०
३	मौसम राडार (C-BAND) स्थापना र सञ्चालन	वटा	१	१	३
४	रेडियोसोड केन्द्र स्थापना र सञ्चालन	वटा	१	१	१
५	बाढी पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना र सञ्चालन	वटा	१९	१९	२१
६	हिमताल विष्फोटन पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना र सञ्चालन	वटा	२	२	२
७	बाढी जोखिम नक्सांकन कार्य	वटा	८	२	४
८	७ दिनसम्मको मौसम पूर्वानुमान	प्रति दिन	-	१	१
९	हिमताल तथा हिमनदी सर्वेक्षण	वटा	३	०	१
१०	राडार (X-band) स्थापना र संचालन	वटा	०	०	०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३०८०२०११	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	१	<ul style="list-style-type: none"> स्वचालित जल तथा मौसम मापन उपकरण जडान, हिमनदी तथा हिमताल अध्ययन र सर्वेक्षण हुने, मौसम र बाढी पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रवाह, कृषि मौसम सूचना प्रवाह, मौसम तथा जलवायु सम्बन्धी सूचना प्रवाह हुने, बाढी जोखिम नक्सांकन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> स्वचालित २६२ वटा जल तथा मौसम मापन उपकरण जडान भएको, ३ वटा हिमनदी तथा हिमताल अध्ययन र सर्वेक्षण भएको, नियमित मौसम र बाढी तथा जलवायु सम्बन्धी पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रवाह भएको, १० वटा वेसिनमा बाढी जोखिम नक्सांकन भएको, २८ जिल्लामा कृषि मौसम सूचना प्रवाह 	<ul style="list-style-type: none"> २ वटा मौसम राडार स्थापनाको कार्य सम्पन्न गरिने, हिमाली क्षेत्रमा केन्द्र आधुनिकीकरण, अध्ययन अनुसन्धानका कार्यहरू गरिने, नदी वेसिनहरूमा बाढी जोखिम नक्सांकन कार्य गरिने, नियमित मौसम र बाढी तथा जलवायु सम्बन्धी पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रवाह गरिने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					भएको ।	
२	३०८०२१०१	जल तथा मौसम विज्ञान कार्यक्रम	१,२	<ul style="list-style-type: none"> जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरू सञ्चालन, तथ्यांक संकलन हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरू सञ्चालन, तथ्यांक संकलन भइरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> जल तथा मौसम केन्द्रहरू नियमित सञ्चालन, मर्मत सम्भार र तथ्यांक संकलन गरिने ।
३	३०८०२१०२	जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> जल तथा मौसम विज्ञान विभागको भवन निर्माण हुने, सञ्चार प्रणाली, तथ्यांक व्यवस्थापन तथा सेवा आधुनिकीकरण र गुणस्तरीय हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> काठमाण्डौमा विभागको कार्यालय भवन निर्माण भएको, चट्याङ्ग संजाल प्रणाली स्थापना, १ वटा मौसमी राडार स्थापना, रेडियोसोड केन्द्र स्थापना, कोशी र पश्चिम राप्ती नदीमा End-To-End Early Warning System स्थापना, १०५ वटा स्वचालित जल तथा मौसम केन्द्रहरू स्थापना भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> सम्झौता भएका वर्कस्टेसन, टिभी स्टुडियो, NWP, उपकरण खरिद, केन्द्र स्थापना र क्यालिब्रेसन ल्याब निर्माण लगायतका कार्यहरू सम्पन्न गरिने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ५२८.९९ करोड, पुँजीगततर्फ रु. ३६२२.३० करोड, वित्तीयव्यवस्था तर्फ रु. ५७७८.१९ करोड गरी जम्मा रु. ९९२९.४८ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

५.२ भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात

५.२.१ सडक यातायात

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	कुल गार्हस्थ उत्पादनमा यातायात क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	५.१	५.२	५.०
२	३० मिनेट सम्मको दुरीमा यातायात पहुँच भएको परिवार	प्रतिशत	८२	८६	९१
३	सडक घनत्व	कि.मि. प्रति वर्ग कि.मि	०.५५	०.५९	०.६२
४	तराइमा एक घण्टा र पहाडमा दुई घण्टाभित्र यातायात सेवामा पहुँच पुगेको जनसंख्या	प्रतिशत	६५	६८	७२
५	राष्ट्रिय राजमार्ग (दुई लेनसम्म, कालोपत्रे)	कि.मि.	५,९९४	७,९९४	८,४९४
६	राष्ट्रिय राजमार्ग (दुई लेनमाथि, द्रुतमार्ग समेत)	कि.मि.	९६	१५५	२२५
७	राष्ट्रिय राजमार्ग (नयाँ ट्रयाक निर्माण)	कि.मि.	२६०	३५०	३५०
८	सडक स्तरोन्नति, पुनःनिर्माण र सुदृढीकरण	कि.मि.	१८२	२००	२२५
९	नयाँ सडक निर्माण	कि.मि	१,१००	१,४५०	१,८००
१०	सडक पुल निर्माण	संख्या	३००	६००	९००
११	राष्ट्रिय राजमार्ग आवधिक मर्मत सम्भार	कि.मि.	३२०	३००	७२९
१२	राष्ट्रिय राजमार्ग नियमित मर्मत सम्भार	कि.मि.	९,१५५	८,४११	७,१८७
१३	प्रादेशिक राजमार्ग (कालोपत्रे)	कि.मि.	१,८००	२,९००	४,१००
१४	सवारी साधन कर	रू. करोड	४७७९	११०७	१२५०
१५	ट्राफिक चिन्ह र संकेत राख्ने	वटा	६८७३		५००
१६	सवारी चालक अनुमतिपत्र स्मार्ट कार्ड वितरण	संख्या (लाखमा)	६	१२	१२
१७	इम्बोस्ड नम्बर प्लेट वितरण	संख्या (हजारमा)	४.२७	१५०	१५०
१८	रोजगारी सिर्जना	संख्या (हजारमा)	४५	४५	५५

ख. बार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३३७०११०१	सगरमाथा लोकमार्ग (गाईघाट-दिक्तेल खण्ड)	१,२	• १०१ कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति भई कालोपत्र भएको हुने ।	• २४ कि.मि. सडक कालोपत्रे , ३१ कि.मि. सडक ग्राभेल र ४६ कि. मि. माटे सडक निर्माण सम्पन्न भएको ।	• सुनकोशी नदि माथि नियमित बेलिब्रिज संचालन, टेवा पर्खाल तथा नाली निर्माण गरी ४० कि.मि. सडक कालोपत्रेस्तरमा स्तरोन्नति गरीने ।
२.	३३७०११०२	सुर्यविनायक धुलिखेल , धुलिखेल सिन्धुली- बर्दिवास सडक: १. विश्वेश्वरप्रसाद कोईरालामार्ग (बनेपा- सिन्धुली-बर्दिवास)	१,२,३	• १६० कि.मी.सडक निर्माण भएको हुने ।	• १६० कि.मी.सडक खण्ड कालोपत्रे भएको । नेपाल सरकारको श्रोतबाट बर्दिवास देखि सिन्धुली सडक खण्ड (४४ कि. मि.) र नेपालथोक देखि धुलिखेल सडक खण्ड (५२ कि. मि.) २ लेन स्तरमा चौडा गर्न डिटेल सर्भे र डिजाईन भईरहेको ।	• ८ कि. मी. अस्फाल्ट ओभरले, बर्दिवास देखि सिन्धुली सडक खण्ड (४४ कि. मि.) र नेपालथोक देखि धुलिखेल सडक खण्ड (५२ कि. मि.) २ लेन स्तरमा चौडा गर्न डिटेल सर्भे र डिजाईन सम्पन्न गरी ठेक्का व्यवस्थापन कार्य शुरु गरीने ।
		२. काठमाडौं-भक्तपुर- धुलिखेल सडक विस्तार		• ९.१+१४.९१कि.मि. सडक सुदृढिकरण एवम् विस्तार, ९+१४ वटा आकाशे पुल निर्माण, १७ कि.मी सर्भिस रोड निर्माण भएको हुने ।	• ९.१ कि.मि. सडक निर्माण कार्य सम्पन्न भएको । ९ कि.मि. सर्भिस सडकमा कालोपत्रे कार्य सम्पन्न भएको ।	• सुर्यविनायक देखि धुलिखेल सम्मको सडक विस्तारको लागि जग्गा अधिग्रहण एवं सर्वे डिजाईनको कार्य गरीने ।
३.	३३७०११०३	महाकाली करिडोर (ब्रम्हदेव-झुलाघाट- दार्चुला- टिकर), दार्चुला टिकर सडक योजना	२,३	• दार्चुला जिल्लाको सदरमुकाम खलंगा भन्दा उत्तर तिर व्याँस गाँउपालिकाको कोठेधार सम्म ४७ कि.मी. सडक निर्माण तथा लास्कुखोला तथा निज्याङ्ग खोलामा पक्की पुलहरु निर्माण भएको हुने । डडेलधुरा, बैतडी र दार्चुला जिल्लाको सदरमुकाम सम्म विभिन्न सडक खण्डमा ९० कि.मी. सडक निर्माण हुने ।	• सदरमुकाम खलंगा देखी ४० कि.मी.(सुनसेरा) सम्म सडकको ट्रयाक खोल्ने कार्य सम्पन्न भएको तथा व्याँस गाँउपालिकाको कोठेधार सम्म ट्रयाक खोल्ने कार्य भईरहेको, डडेलधुरा, बैतडी र दार्चुला जिल्लाको विभिन्न सडक खण्डमा ६६ कि.मी.कच्ची सडक निर्माण भई सकेको ।	• २० कि.मी.नयाँ ट्रयाक खोल्ने । खलंगा सुनसेरा ४० कि मी सडकको स्तरोन्नति गर्ने । दार्चुला, बैतडी, डडेलधुरा तथा कञ्चनपुर जिल्लाका ट्रयाक खोल्न बाँकी रहेका खण्डमा नयाँ ठेक्का व्यवस्थापन गरी ट्रयाक खोल्ने कार्य अधि बढाउने । दार्चुला जिल्लाको कोठेधार- टिकर खण्ड ८७ कि.मि. नेपाली सेना मार्फत ट्रयाक खोल्ने कार्य अधि बढाउने । ८ पुलहरुको निर्माण प्रक्रिया अधि बढाउने ।

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
४.	३३७०११०४	कान्ति लोकपथ	१,२	• ७९कि.मि. सडक निर्माण भएको हुने ।	• ५४ कि.मी.सडक कालोपत्रे, ५ कि.मि बेस, १३ कि. मि. ग्राभेल गर्ने कार्य सम्पन्न भएको ।	• २५ कि.मि., सडकको कालोपत्रे गरीने ।
५.	३३७०११०५	गंगटे समुन्द्रटार गल्फुभन्ज्यांग सडक	१,२	• ४३.५ कि मि सडक कालोपत्रे भएको हुने ।	• ४३.५ कि मि ट्रयाक खोलिसकेको, २३ कि मि कालोपत्रे भैसकेको, ३ कि मि ग्राभेल कार्यसम्पन्न भएको ।	• ३ कि. मि. सडक कालोपत्रे स्तरोन्नति एवं ३ कि.मि. कच्ची पहिरो व्यवस्थापन, मोड सुधार, टेवा पर्खाल निर्माण गरीने ।
६.	३३७०११०६	सालझण्डी - सन्धीखर्क ढोरपाटन सडक, अर्घाखांची - बागलुङ्ग	१,२	• १९५ कि.मि. सडक निर्माण भएको हुने ।	• १९५ कि.मि. ट्रयाक खुलेको, ७ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको, ३ वटा पुल निर्माण सम्पन्न भएको । ८० कि.मि. ग्राभेल सम्पन्न भएको । ५३ कि.मि. सडक कालोपत्रेस्तरमा स्तरोन्नति गर्न ठेक्का व्यवस्थापन भएको ।	• टेवा पर्खाल तथा नाली निर्माण, ५० कि. मि. सडकमा सब बेस कार्य गरी १० कि. मि. कालोपत्रे गरीने ।
७.	३३७०११०७	दमक चिसापानी सडक	१,२	• ४४ कि.मि. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने ।	• ३ कि.मि. कालोपत्रे सम्पन्न भएको ।	• टेवा पर्खाल तथा नाली निर्माण, ५० कि. मि. सडकमा सब बेस कार्य गरी ६ कि. मि. कालोपत्रे गरीने ।
८.	३३७०११०८	मदन भण्डारी राजमार्ग (झापाको बाहुनडाँगी देखि पश्चिम डडेल्धुराको रूपाल सम्म) धरान-झापा खण्ड । धरान-चतरा-गाईघाट-कटारी —सिन्धुली बजार-हेटौँडा (उदयपुर, सिन्धुली, मकवानपुर खण्ड) रिडी बिजुवार (गुल्मी प्युठान खण्ड), लिवांग शितलपाटि	१,३	• १३० कि.मि. सडक दुई लेनमा निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने । • २५० कि.मि. सडक दुई लेनमा निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने । • तम्घास-सिमलटारी-बागदुला खण्ड ६१ कि.मि.निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने, रिडी	• २६ वटा पुलहरूको ठेक्का व्यवस्थापन हुँदै गरेको । • १४७ कि.मि. कालोपत्रे, १६५ कि.मि. ग्राभेल, ७३ वटा पुल निर्माण सम्पन्न भएको । • तम्घास-सिमलटारी खण्डको २९ कि.मि सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति गरीएको । बोटेचौर	• धरान-बाहुनडाँगी १३० कि.मि. सडकको ठेक्का पट्टा व्यवस्थापन गरी ठेक्का लागिसकेका पुलहरूको निर्माण प्रारम्भ गरीने । • १०३ कि.मि. सडकको कालोपत्रे सम्पन्न गर्ने, ७ वटा पुल निर्माण सम्पन्न गरीने । • सिमलटारी-सौतामारे १५ कि.मि. तथा रिडी बलकोट गोखुङ्गा ५५ कि.मि. खण्डको कालोपत्रेको ठेक्कापट्टा गर्ने ।

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		बोटेचौर(रोल्पा सल्यान सुर्खेत खण्ड) र बोटेचौर भेडाबारी सुर्खेत तथा बडीचौर सिमचौर खण्ड(सुर्खेत खण्ड)		बलकोट गोखुङ्गा खण्डको ५५ कि.मि. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने, लिवांग शितलपाटि बोटेचौर खण्डको १४० कि.मि. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने, बोटेचौर भेडाबारी सुर्खेत तथा बडीचौर सिमचौर खण्डको १२९ कि.मि. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने	भेडाबारी सुर्खेत तथा बडीचौर सिमचौर खण्डको १२९ कि.मि. सडकको DPR हुँदै गरेको ।	लिवांग शितलपाटि बोटेचौर खण्डको १४० कि.मि. सडकको DPR तथा IEE/EIA अध्ययन सम्पन्न गर्ने । बोटेचौर भेडाबारी सुर्खेत ३५ कि.मि. तथा बडीचौर सिमचौर ९४ कि.मि. सडक खण्डको ठेक्कापट्टा व्यवस्थापन गर्ने ।
		सुर्खेत जोगबुढा रूपाल खण्ड		• सुर्खेत जोगबुढा रूपाल खण्ड १८ कि मी सडकको निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने		• सुर्खेत जोगबुढा रूपाल खण्ड १८ कि मी सडकको डि पि आर सम्पन्न गरी ठेक्कापट्टा व्यवस्थापन गर्ने ।
		लोहारपानी घोराही तुलसीपुर पुरन्धारा काल्चे (दांग खण्ड)		• ९४ कि.मि. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने	• ३५ कि.मि. कालोपत्रे सम्पन्न भएको ।	• ५९ कि.मि. सडकको कालोपत्रे सम्पन्न गरीने ।
९.	३३७०११०९	गल्छी-बेत्रावती-मैलुङ-स्याफ्रुवेशी-रसुवागढी सडक	१,२	• ८२ कि.मि. सडक डेडिकेटेड डबल लेनमा निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने ।	• गल्छी-त्रिशुली 'बेत्रावती' मैलुङ (४६ कि.मि.) सडकलाई दुई वर्षभित्र दुई लेनमा निर्माण सम्पन्न गर्ने लक्ष्यका साथ कार्य अगाडि बढिरहेकोमा हालसम्म २० कि.मि. सडक डि. वि. एम. कालोपत्रे भएको, थप ६ कि. मि. सडकमा टेवा पर्खाल, नाली निर्माण र ग्राभेलिड सकिएको तथा ८ कि. मि. सडकको ट्रयाक चौडा गर्ने कार्य सम्पन्न भएको । • मैलुङ-स्याफ्रुवेशी खण्ड १९ कि.मि. सडक निर्माणको लागि ठेक्का व्यवस्थापनको कार्य अन्तिम चरणमा रहेको ।	• टेवा पर्खाल तथा नाली निर्माण, कालोपत्रे लगायत सम्पूर्ण निर्माण कार्य चालु राखे । • १९ कि.मि. मैलुङ-स्याफ्रुवेशी खण्डको निर्माण कार्य शुरु गरी १० कि. मि. सडकको ट्रयाक चौडा गर्ने, टेवा पर्खाल

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						निर्माण, नाली निर्माण तथा ग्राभेलिड गरी ५ कि. मि. सडक कालोपत्रे गरीने ।
					<ul style="list-style-type: none"> स्याफ्रुवेशी-रसुवागढी १७ कि.मि. सडक खण्ड दुई लेनमा कालोपत्रे गर्नको लागि चीन सरकारबाट निर्माण कार्यशुरु भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> चीन सरकारबाट स्तरोन्नतिको कार्य हुने ।
१०.	३३७०१११०	टनकपुरलिक सडक	१,२	<ul style="list-style-type: none"> १२ कि.मि. सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> १२ कि.मि. सडक कालोपत्रे सम्पन्न भएको । 	
११.	३३७०११११	सडक सुधार तथा विकास आयोजना	१,२,३	<ul style="list-style-type: none"> एलओसी २ का ११ वटा सडकहरूको ३६७ किलोमिटर सडक स्तरोन्नति एव कालोपत्रे गरीने एवं एलओसी ३ का १२ वटा (कि.मि. ७७९.२८) सडकको स्तरोन्नति र हाल थप भएको ३ वटा सडकको (७८ कि.मी) सडक स्तरोन्नतिका लागि ठेक्का व्यवस्थापन गरीने । 		
		लामोसांघु-मुढे-चरिकोट सडक		<ul style="list-style-type: none"> ५५ कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> नालीतथा पाईप कल्भर्ट र ग्यावियन वाल, टेवापर्खाल, सववेश, २५ कि.मि कालोपत्रे आदि निर्माण कार्य सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ३० कि.मि. सडक कालोपत्रे गरीने ।
		शहीद मार्ग सडक योजना (घोराही-होलेरी खण्ड)		<ul style="list-style-type: none"> ३१.५ कि.मि सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति हुने 	<ul style="list-style-type: none"> निर्माण सम्पन्न भई मर्मत सम्भार अबधिमा रहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> सडक सुरक्षा लगायतका बाँकी मर्मत सम्भार अबधिमा गर्नु पर्ने कार्यहरू सम्पन्न गरीने ।
		लुम्बिनी बुद्धिष्ट सर्किट सडक		<ul style="list-style-type: none"> ४२ कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ४२ कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न एवं नाली, टेवा पर्खाल आदिको निर्माण कार्य भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> त्रुटी सच्याउने अबधिमा गर्नुपर्ने केही Outstanding Works हरु सम्पन्न गरीने ।
		बालाजु-रानीपौवा-ककनी-त्रिशुली सडक		<ul style="list-style-type: none"> ५६ कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> १० कि.मि. सडकमा सव बेस कार्य सम्पन्न एवं नाली, टेवापर्खाल आदिको निर्माण कार्य भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ५६ कि.मि. सडक कालोपत्रे गरीने ।
		छहरे-विदुर सडक		<ul style="list-style-type: none"> ११.५ कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> १० कि.मि. सडकमा सव बेस र ७ कि.मि. वेश सम्पन्न एवं नाली, टेवापर्खाल आदिको निर्माण कार्य भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ११. ५ कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न गर्ने ।

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		बल्खु-दक्षिणकाली सडक		• ११.९३ कि.मि. सडक निर्माण स्तरोन्नति भएको हुने।	• १०.९३ कि.मि. सडक कालोपत्रे सम्पन्न एवं नाली, टेवापर्खाल आदिको निर्माण भएको।	• नुटी सच्याउने अवधिमा गर्नुपर्ने केही Outstanding Works हरु सम्पन्न गरीने।
		भक्तपुर-नगरकोट- सिपाघाट सडक		• १५.६६ कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने।	• ५.६६ कि.मि. सडक कालोपत्रे सम्पन्न एवं नाली, टेवापर्खाल आदिको निर्माण कार्य भएको।	• १० कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न गर्ने।
		भरतपुर-रामपुर-मेघौली सडक		• १२कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने।	• १२ कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न भएको।	• सम्पन्न भएको।
		जनकपुर-परिक्रमा सडक		• ९९ कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नति भएको हुने।	• ७१ कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न भएको।	• २८ कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न गर्ने।
		LOC-III अन्तर्गतका १२ वटा सडकहरु		• LOC-III अन्तर्गतका १२ वटा सडकहरु (कि.मी.७७९.२८) स्तरोन्नति र हाल थप भएको ३ वटा सडकको (७८ कि.मी) स्तरोन्नतिका लागि ठेक्का व्यवस्थापन गरीने।	• १२ वटा ठेक्का खरीद कार्य सम्पन्न भएको।	• १२ वटा ठेक्का सम्झौता भएका सडकहरुमा निर्माण कार्य संचालनमा रहेको र अन्य थप ३ वटा सडकको हकमा ठेक्का व्यवस्थापन हुने।
		भेडेटार-रवि-रांके सडक		• १००.४ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ढुंगा माटोको कार्य, नाली, टेवा पर्खाल (मेसिनरी, ग्यबियन) आदि निर्माण कार्य भईरहेको।	• ४० कि.मि. सडक कालोपत्रे गर्ने।
		लामोसाँगु-तामाकोशी- जिरी (चरीकोट-जिरी खण्ड) सडक		• ५५.४४ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ढुंगा माटोको कार्य, नाली, टेवा पर्खाल (मेसिनरी, ग्यबियन) आदि निर्माण कार्य भईरहेको सबवेश १० कि.मि., वेश ६ कि.मि., ६ कि.मि कालोपत्रे सम्पन्न भएको।	• ३० कि.मि. सडक कालोपत्रे गर्ने।
		सेलेघाट-रामेछाप- साँघुटार सडक		• ४९.८१ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ठेक्का खरीद कार्य सम्पन्न भएको।	• नाली तथा पाईप कल्भर्ट र ग्याबियन बाल, टेवापर्खाल, सबवेश आदि निर्माण कार्य गर्ने।
		गैडाकोट -रामपुर - राम्दी (पिपलडाँडा) सडक		• १३१.७ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ढुंगा माटोको कार्य, नाली, टेवा पर्खाल (मेसिनरी, ग्यबियन) आदि निर्माण कार्य भईरहेको।	• ५० किमि सडक कालोपत्रे गरीने।

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		लमही-घोराही- तुलसीपुर सडक		• ४६.५ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ढुंगा माटोको कार्य, नाली, टेवा पर्खाल (मेसिनरी, ग्यबियन) आदि निर्माण कार्य भईरहेको।	• १५ किमि सडक कालोपत्रे गरीने।
		भालुवाङ-बाघदुला- भिमगीट्टे सडक		• ७३.६ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ठेक्का सम्झौता भईसकेको अवस्थामा भारतीय जे.भी. पार्टनर Non Performing Status भएकोले भारतीय पक्षबाट ठेक्का अन्त्यको लागि लेखी पठाएकोमा ठेक्का अन्त्यपछिको कानुनी कार्यवाहीको खाका बारे अर्थ मन्त्रालय मार्फत सहमतिको लागि भारतीय पक्षलाई लेखी पठाइएको।	• पुनः ठेक्का व्यवस्थापन गरीने।
		सहजपुर-बोगटान- दिपायल सडक		• ५०.०२ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ढुंगा माटोको कार्य, नाली, टेवा पर्खाल (मेसिनरी, ग्यबियन) आदि निर्माण कार्य भईरहेको।	• २५ किमि सडक कालोपत्रे गरीने।
		बर्दिवास -जलेश्वर सडक, जलेश्वर, राजविराज, सिरहा शहरी सडक		• ८९ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ढुंगा माटोको कार्य, नाली, टेवा पर्खाल (मेसिनरी, ग्यबियन) आदि निर्माण कार्य भईरहेको।	• ३५ किमि सडक कालोपत्रे गरीने।
		गण्डक नहर सडक		• ६२ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ढुंगा माटोको कार्य, नाली, टेवा पर्खाल (मेसिनरी, ग्यबियन) आदि निर्माण कार्य भईरहेको।	• ३५ किमि सडक कालोपत्रे गर्ने।
		बसन्तपुर-कटाहारीया- कवाहिगोठ-पीप्रादी- पदम सडक र मलंगवा शहरी सडक		• ४४ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ढुंगा माटोको कार्य, नाली, टेवा पर्खाल (मेसिनरी, ग्यबियन) आदि निर्माण कार्य भईरहेको।	• २० किमि सडक कालोपत्रे गरीने।
		गुलरिया-म.रा.मा. सडक र नेपालगञ्ज शहरी सडक		• ४८.०४ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने।	• ढुंगा माटोको कार्य, नाली, टेवा पर्खाल (मेसिनरी, ग्यबियन), सबबेश कार्य आदि निर्माण कार्य भईरहेको।	• ४० किमि सडक कालोपत्रे गरीने।

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		चन्द्रौटा -कृष्णनगर सडक र कृष्णनगर शहरी सडक		• २८ कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको हुने ।	• हुंगा माटोको कार्य, नाली, टेवा पर्खाल (मेसिनरी, ग्यबियन) आदि निर्माण कार्य भईरहेको ।	• २० किमि सडक कालोपत्रे गरीने ।
		सहजपुर-बोक्टान, पन्थडिही-कटहरे-हर्मी- साहिलटार सडक, रामायण सर्किट मुझेलिया-धनुषाधाम- धारापानी		• ७८ कि.मि. सडक स्तरोन्नति तथा कालोपत्रे भएको हुने ।	• विस्तृत सर्भेक्षण तथा डिजाईन कार्य सम्पन्न भई ठेक्का व्यवस्थापनको तयारी भईरहेको ।	• ठेक्का खरिद कार्य सम्पन्न भई निर्माण कार्य शुरु हुने ।
१२.	३३७०१११२	११ किलो छेपेटार सडक आयोजना	१,२	• ४८.६ कि.मि. सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति भएको हुने ।	• ११ कि.मी. कालोपत्रे, २२ कि.मी. ग्राभेल, पुरै ट्रयाकमा यातायात संचालनमा भएको ।	• २४ कि.मि. सब बेस, ३५ कि मि बेस, २० कि.मि. सडक कालोपत्रे स्तरमा सम्पन्न गरीने ।
१३.	३३७०१११३	शहिदमार्ग सडक योजना (घोराही- होलेरी-नुवागाउँ-तिला - घर्तिगाउँ-थवाङ-काँकुरी -मैकोटदुनै डोल्पा) (जिल्ला: दाङ, रोल्पा, पूर्वी रुकुम, डोल्पा)	१,२	• १८८.५ कि.मि सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति हुने ।	• ३.५ कि.मि. कालोपत्रे, १२०.५ कि.मि. सडक ग्रेड मोड सुधार तथा सडक चौडा गरी ग्राभेल स्तरमा स्तरोन्नति । होलेरी-दारबोट ३८ कि.मि सडकमा कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति गर्ने कार्यको ठेक्कापट्टा प्रक्रिया शुरु भएको ।	• होलेरी -दारबोट ३८ कि.मि. सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति गर्ने कार्य शुरु गरीने, २५ कि.मि. सडक ग्रावेल स्तरमा स्तरोन्नति गरीने । ११ कि.मि. काँकुरी मैकोट खण्डमा नयाँ ट्रयाक खोलिने ।
१४.	३३७०१११४	पुष्पलाल (मध्य पहाडी) राजमार्ग आयोजना	१,२,३	• १८७९ कि.मी. सडकलाई दुई लेनमा स्तरोन्नति (कालोपत्रे) गरीने ।	• १८७९ मध्ये ८५४ कि.मि. कालोपत्रे, २२० कि. मि. ग्राभेल, कुल १२९ पुल मध्ये ८० वटा पुल सम्पन्न ।	• ३०० कि मि सडक कालोपत्रे गरीने, १६ वटा पुल निर्माण सम्पन्न हुने । ठेक्का व्यवस्थापन हुन बाँकी २०० कि.मी. ठेक्का व्यवस्थापन गरी स्तरोन्नति कार्य गरीने छ ।
१५.	३३७०१११५	रुपैडिया नेपालगंज सुर्खेत दैलेख बजार महाबुलेक गाल्जे भात्तडी, रतडा-नागमा	१,२	• नागमा गमगढी, मुगु ९३ कि.मि. निर्माण गरीने, एवं सडकमा बर्षेभरी सवारीसाधन चलन सक्ने गरी मर्मत सम्भार गरीने ।	• रुपैडिया नेपालगंज सुर्खेत दैलेख बजार महाबुलेक गाल्जे भात्तडी, रतडा-नागमा गमगढी नाक्चेलाना सडक (नागमा-गमगढी खण्ड ९३ कि.मि. मध्ये) ४३ कि.मि. सडक	• २५ कि.मि. ग्राभेलिङ्ग कार्य सम्पन्न गरी, ४० कि. मि. ब्याक कटिंग, ११ कि मि ट्रयाक निर्माण कार्य गरीने ५ कि मी कालोपत्रे गरीने ।

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		गमगढी नाक्चेलागना सडक			ग्राभेलिङ्ग स्टाण्डर्डको कार्य सम्पन्न भएको ।	
१६.	३३७०१११६	भेरी करिडोर (जाजरकोट—दुनै— मरिम—तिन्जे धो सडक), डोल्पा	१,२	<ul style="list-style-type: none"> दुनै मरिम-तिन्जे-धो-सडक (डोल्पा) करिव १०० कि.मी. सडक निर्माण । जाजरकोट दुनै (डोल्पा) ११८ कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति । 	<ul style="list-style-type: none"> दुनै मरिम-तिन्जे-धो सडक (डोल्पा) मा ३२ कि.मि ट्रयाक निर्माण, जाजरकोट दुनै (डोल्पा) खण्डमा नेपाली सेनावाट १०४ कि.मि ट्रयाक निर्माण सम्पन्न तथा खलंगा रिम्ना खण्डको ६ कि.मि. सडक कालोपत्रेको कार्य सम्पन्न । 	<ul style="list-style-type: none"> बाँकी कामको ठेक्का व्यवस्थापन गरी ५ कि.मि. ट्रयाक निर्माण गरीने, टेवा पर्खाल, कार्य गरीने । खलंगा रिम्ना खण्डका १२ कि.मि. सडक ग्राभेल -कालोपत्रे कार्यको ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य अगाडी बढाईने ।
१७.	३३७०१११७	सडक क्षेत्र विकास आयोजना	१,२	<ul style="list-style-type: none"> करिव ६८५ कि.मी. सडक खण्डमा ३२ वटा पूल निर्माण, ३८ कि.मी. सडक स्तरोन्नति, उल्लेखित सडक खण्डका ९ वटा ठूला पहिरो सहित अन्य पहिरोहरुको पुनर्स्थापना कार्य, सडक सुरक्षा सम्बन्धी अध्ययन कार्य, ३० थान ५० मी. लम्बाइका Modular Steel Bridge हरु खरिद कार्य, विभिन्न ८ किसिमका Heavy Equipments खरिद कार्य 	<ul style="list-style-type: none"> पूल निर्माण, मर्मत तथा सडक स्तरोन्नति र पहिरो नियन्त्रण सम्बन्धी निर्माण कार्य चालु रहेको, Modular Steel Bridge हरु खरिद कार्य सम्पन्न भएको, विभिन्न Heavy Equipments खरिद कार्य मध्ये Chips Spreader र Asphalt Paver खरिदका लागि L/C खोली सामान आयात गर्ने क्रममा रहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> पूल निर्माण, मर्मत, पहिरो नियन्त्रण र सडक स्तरोन्नति कार्य सम्पन्न गरीने
१८.	३३७०१११८	उत्तर दक्षिण राजमार्ग(कर्णाली, कालीगण्डकी र कोशी)	३			
		उत्तर दक्षिण लोकमार्ग (कर्णाली)		<ul style="list-style-type: none"> २६९ कि.मि. ट्रयाक निर्माण भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> २६९ कि.मि मध्ये २४९.३ कि. मि ट्रयाक खुलेको (सडक विभाग अन्तर्गत १४६ मध्ये १३२ कि. मि. ट्रयाक खुलेको र नेपाली सेना 	<ul style="list-style-type: none"> १६ कि.मि. ट्रयाक खोल्ने र १२ कि.मि. सडकखण्ड चौडाई गरी ग्राभेल गरीने ।

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					अन्तर्गत १२३ कि. मि. मध्ये ११७.३ कि. मि. ट्रयाक निर्माण सम्पन्न)	
		उत्तर दक्षिण लोकमार्ग (कालीगण्डकी कोरिडोर)		<ul style="list-style-type: none"> गैडाकोट-पिपलडाँडा-रानीघाट- अर्गली-रिडी-रुद्रवेनी-हर्मीचौर- पुर्तिघाट-बाग्लुङवजार खण्डको २४५ कि.मि. ट्रयाक निर्माण एवं स्तरोन्नति भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> २४४ कि.मि. खण्डको ट्रयाक निर्माण भई, ७० कि.मि. ग्राभेल तथा १० वटा पुल निर्माण सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ४० कि.मि. सडक कालोपत्रे र ७० कि.मि. ग्राभेल स्तरमा स्तरोन्नति गरीने। १७ वटा पुल निर्माण सम्पन्न हुने तथा १६ वटा पुलको ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य शुरु गरीने।
				<ul style="list-style-type: none"> मालढुंगा बेनी जोमसोम कोरला सडक खण्डको १९९ कि.मि. सडक (मालढुंगा-बेनी-जोमसोम- कोरला) कालोपत्रे स्तरमा निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्पूर्ण १९९ कि.मि. खण्डको सम्पूर्ण ट्रयाक निर्माण सम्पन्न पश्चात ५५ कि.मि.ग्राभेल , ३ वटा पुल निर्माण सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> करिव ५५ कि.मि. ग्राभेल, ७६ कि.मि. कालोपत्रे , ८ वटा पुल निर्माण सम्पन्न हुने तथा ८ वटा पुलको निर्माण कार्य सुचारु रहने तथा (१३ कि.मि. मालढुंगा-बेनी खण्ड र ३० कि.मि. जोमसोम-चैले खण्ड) सडकको ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य सुचारु गरीने।
				<ul style="list-style-type: none"> मिर्मि सेती बेनी फलेवास कुश्मा खण्ड ५३ कि.मि सडक निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ५३ कि.मि. ट्रयाक खोलिसकेको, ६ कि.मि. ग्राभेल भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ७ कि.मि. सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति हुने। ३ वटा पुल निर्माण सम्पन्न गर्ने।
		उत्तर दक्षिण लोकमार्ग (कोशी: वसन्तपुर (खाँदबारी) देखि किमाथाङ्गा)		<ul style="list-style-type: none"> खाँदबारी देखि किमाथाङ्गा सम्मको १६२ कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> १४८ कि.मी. ट्रयाक निर्माण सम्पन्न, ५० कि.मी. ग्राभेल तथा ९ वटा पुलहरुको ठेक्का व्यवस्थापन भई निर्माण कार्य सुचारु भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> १४ कि.मि. सडकको ट्रयाक खोलिने, १० कि.मि. ग्राभेल गरीने तथा ९ वटा पुल निर्माण कार्य सुरु गर्ने।
१९.	३३७०१११९	बेनिघाट आरुघाट लार्केभञ्ज्याङ्ग	१,२	<ul style="list-style-type: none"> १५७ कि.मि. सडक निर्माण/स्तरोन्नति भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ५ कि.मि. ग्राभेल, ६३ कि.मि. ट्रयाक निर्माण सम्पन्न । नेपाली सेनाबाट ट्रयाक खोल्ने कार्य भैरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> १२ कि मि सडक मर्मत कार्य, २ कि मि ग्राभेल गरीने र नेपाली सेनाबाट ट्रयाक निर्माण कार्य चालु राखे ।
२०.	३३७०११२०	काठमाडौं उपत्यका सडक विस्तार आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> काठमाडौं जिल्ला भित्र करिव ४०० कि.मि. सडक एवं २ वटा पुलको निर्माण भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> २४५ कि.मि. सडक विस्तार एवं धोवी खोला पुलको (विजुली बजार) पुरानो पुलको दुबैतर्फ पुलको निर्माण सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> ८० कि.मि विभिन्न सडक विस्तार, फराकिलो तथा कालोपत्रे सम्पन्न गरीने।

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२१.	३३७०११२१	डुम्रे बेशीसहर-चामे-मनाङ	२	• १०७ कि.मी. सडक निर्माण/स्तरोन्नति हुने ।	• ट्रयाक सबै खुलेको, डुम्रे देखि बेशीसहर सम्म ४२ कि. मि. Interemmediate Lane को कालोपत्रे स्तरमा रहेको, सडक चौडा, साधुरो मोड तथा ग्रेडमा आर.सी.सी. पेभमेन्ट र टेवा पर्खाल निर्माण गरी सुधार कार्य भईरहेको ।	• डुम्रे देखि बेशीसहर सम्म सडक डबल लेनमा स्तरोन्नतिको लागि पहिलो खण्ड १० कि.मी. को ठेक्का व्यवस्थापन गरी स्तरोन्नति कार्य अगाडि बढाइने ।
२२.	३३७०११२२	स्थानीय सडक पुल निर्माण	२	• निर्माणाधीन ११३७ वटा पुलहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न हुने ।	• निर्माणाधीन पुलहरू मध्ये ९९ वटा पुल निर्माण कार्य सम्पन्न भएको ।	• २५० वटा पुल निर्माण कार्य सम्पन्न हुने ।
२३.	३३७०११२३	रणनीतिक सडक तथा पुलहरूको विस्तृत संभाव्यता अध्ययन	१,२	• प्रमुख लोकमार्ग, सहायक मार्ग तथा अन्य मार्ग र ति सडकमा पर्ने खोलामा पुलहरूको विस्तृत संभाव्यता अध्ययन हुने ।	• प्रमुख लोकमार्ग, सहायक मार्ग तथा अन्य मार्गमा पर्ने खोलामा पुलहरूको विस्तृत अध्ययन भएको । ७५० वटा सडकहरूको करीव २१,५०० कि.मि. सडकको विस्तृत सर्भेक्षण कार्य एवं २,००० वटा सडकहरूको १६,००० कि.मि. सडकको संभाव्यता अध्ययन भएको ।	• संघीय सडक विभागमा रहने राष्ट्रिय राजमार्ग तथा पुलहरूको संभाव्यता अध्ययन एवं विस्तृत अध्ययन गरिने । १०० वटा पुलहरूको अध्ययन, २००० कि.मि सडकको विस्तृत अध्ययन/IEE/EIA एवं २०० कि.मि. सडकको संभाव्यता अध्ययन सम्पन्न गरिने ।
२४.	३३७०११२४	काठमाडौं बाहिरी चक्रपथ विकास आयोजना	२	• काठमाण्डौ उपत्यकामा ७२ कि.मि. बाहिरी चक्रपथ निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	• डि.पि.आर.तयार भएको ।	
२५.	३३७०११२५	महाकाली पुल निर्माण आयोजना	२	• ८०० मि. लामो पुल ४ लेनको पुल तथा ७.८ कि.मि. पहुच मार्ग निर्माण र ३० मिटर स्पानको Minor Bridge, २ वटा ४ लेनका पुलहरू निर्माण हुने ।	• महाकाली पुलको Foundation निर्माण, १५० मि. Superstructure कार्य सम्पन्न, २ वटा Minor Bridge को सम्पूर्ण कार्य सम्पन्न ।	• महाकाली पुलको Superstructure कार्य सम्पन्न हुने ७.८ कि.मि. पहुच मार्ग निर्माण कार्य चालु रहने ।
२६.	३३७०११२६	सेती लोकमार्ग (टिकापुर-लोडे-चैनपुर-	३	• २४२ कि.मी. सडक निर्माण ।	• टिकापुर-लोडे-चैनपुर खण्ड अन्तर्गत २४२ कि.मि. मध्ये १२० कि.मि.ट्रयाक खुलेको र सो मध्ये	• टिकापुर-लोडे-चैनपुर खण्डको १८ कि.मि. ट्रयाक खोली १० कि. मि. सबवेश, बेश गरी कालोपत्रे कार्य शुरु गरिने ।

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		ताक्लाकोट) दक्षिण खण्ड			२४.५ कि.मि. सडक कालोपत्रे कार्य सम्पन्न भएको ।	
		सेती लोकमार्ग (टिकापुर-लोडे-चैनपुर-ताक्लाकोट) उत्तर खण्ड		• ११७ कि.मी. सडक निर्माण	• ४० कि.मी. ट्रयाक खुलेको ।	• चैनपुर धुलि खण्डको ६० कि.मि. मध्ये बाकी रहेको १२ कि.मि. ट्रयाक खोल्न ठेक्का व्यवस्थापन गरिने ।
२७.	३३७०११२७	चेपाङ्ग मार्ग (ठोरी भण्डारा लोथर मलेखु)	१,२	• ६९ कि.मी. सडक निर्माण/ स्तरोन्नति कार्य सम्पन्न गर्ने ।	• १० कि.मि. कालोपत्रे, २५ कि.मी. ग्राभेल, ६९ कि.मी. ट्रयाक निर्माण भएको ।	• २ कि.मी. सडक कालोपत्रे, २ कि.मि. मोड सुधार, गरिने तथा टेवा पर्खाल, नाली निर्माण गरिने ।
२८.	३३७०११२८	हुलाकी राजमार्ग आयोजना	१,३	• १७९.२ कि.मी. कालोपत्रे सडक र सो सडक खण्डमा पर्ने पुलहरू (२१९ वटा) को निर्माण कार्य सम्पन्न हुने	• १७९.२ कि.मी. मध्ये ४६४ कि मि सडक कालोपत्रे तथा ९३ वटा पुल सम्पन्न भैसकेको छ ।	• २०० किलोमिटर सडक कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति तथा १५ वटा पुल निर्माण सम्पन्न गरिनेछ ।
		जनकपुर जलेस्वर भिड्मोड सडक		• १८.७५ कि.मी.सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने ।	• ७.५ कि मि सडक कालोपत्रे भएको ।	• ५ कि.मि. चार लेन सडक कालोपत्रे गरिने ।
		नवलपुर मलंगवा सडक		• २६.५९ कि.मी.सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने ।	• २४.६ कि मि सडक कालोपत्रे भएको ।	• १ कि.मि. सडक कालोपत्रे गरिने ।
		नयाँरोड बरहथवा मधुवनी सडक		• ४१ कि.मी.सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने ।	• ३८ कि मि सडक कालोपत्रे भएको ।	• १ कि.मि. सडक कालोपत्रे गरिने ।
		कदमचौक कपतौल तिनकौडिया कमला सडक		• ३०.५८ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने ।	• १२.९ कि मि सडक कालोपत्रे भएको ।	• ५ कि.मि. सडक कालोपत्रे गरिने ।
		बलान कमला सडक		• २९ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने ।	• १८.५ कि.मी सब बेसको कार्य भएको ।	• ६ कि.मि. सडक कालोपत्रे गरिने ।
		बाँके सग्रामपुर सडक		• २२.४८ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने ।	• ६.९५ कि मि सडक कालोपत्रे भएको ।	• ८ कि.मि. सडक कालोपत्रे गरिने ।
		जनकपुर बसबिटी बलवा हार्दी		• २२.२ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने ।	• ३.२ कि मि सडक डि.बी.एम. भएको ।	• १२ कि.मि. सडक कालोपत्रे गरिने ।

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		पोखरभिण्ड सग्रामपुर सडक				
		फुलजोर त्रिभुवननगर सडक		• २१.२कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने ।	• ५ कि मि सडक कालोपत्रे भएको ।	• १० कि.मि. सडक कालोपत्रे गरिने ।
		यदुकुवा-खजुरी-महुवा सडक		• ९.८ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने ।		• ९ किमी माटो फिलिड र सबबेसको कार्य गरिने, १८ वटा क्लभर्ट निर्माण गरिने ।
		विरेन्द्रबजार-यदुकुवा- महिनाथपुर सडक		• ३२.३५कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने ।	• १६.५ कि मि सडक कालोपत्रे भएको ।	• १० कि.मि. सडक कालोपत्रे गरिने ।
		जलेश्वर हर्दि सडक		• २७.२० कि.मी.सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने ।	• ७कि. मि. सडक कालोपत्रे भएको ।	• १० कि.मि. सडक कालोपत्रे गरिने ।
		जनकपुर यदुकूहा सडक		• १७ कि.मि. सडक निर्माण एवम् स्तरोन्नति भएको हुने ।	• १३ कि. मि. सडक कालोपत्रे भएको ।	
		तौलिहवा-बहादुरगंज- झिगाहा-झुलानिया- दत्तपुर-कटुवा-पिपरिया बजार-गुगौली- भवानपुर-तुरन्तपुर सडक, कपिलवस्तु		• ५०.५ कि.मि. कालोपत्रे सडक निर्माण तथा सो अन्तर्गत पर्ने १७०.८२ मि. पुल निर्माण हुने ।	• १० कि.मि. Embankment को कार्य १८ वटा पुलेसा निर्माण, १ कि.मि. नाली निर्माण, ३१.२ मि. पुल निर्माण भएको ।	• १५ कि.मि. Embankment को कार्य, ३६ वटा पुलेसा निर्माण, ४.१ कि.मि. नाली निर्माण, ३० मि. पुल निर्माण गर्ने ।
		म.रा.मा. (खरेन्द्रपुर) - शितलापुर - भिल्मी सडक, कपिलवस्तु		• १७.५ कि.मि. कालोपत्रे सडक निर्माण तथा ४१.२ मि. पुल निर्माण हुने ।	• २ कि.मि. Embankment को कार्य ३ वटा पुलेसा निर्माण, १ कि.मि. नाली निर्माण भएको ।	• ५ कि.मि. Embankment को कार्य, ६ वटा पुलेसा निर्माण, ०.८ कि.मि. नाली निर्माण सम्पन्न गरिने ।
		म.रा.मा. (जीतपुर) - तौलिहवा सडक सर्विस लेन निर्माण, कपिलवस्तु		• ६.३ कि.मि. सर्विस लेन निर्माण हुने ।	• ६ वटा पुलेसा निर्माण, १.८ कि.मि. नाली निर्माण भएको ।	• ४ कि.मि. सबबेस तथा १ कि.मि. कालोपत्रे को कार्य, १० वटा पुलेसा निर्माण, १ कि.मि. नाली निर्माण सम्पन्न गरिने ।
		परासी - नारायण चोक - गोपिगंज - त्रिवेणी सडक, नवलपरासी		• २७.७७ कि.मि. कालोपत्रे सडक निर्माण हुने ।	• ११ कि.मि. Embankment को कार्य, ७.५ कि.मि. सब बेस, ५ कि.मि. बेस, ३.५ कि.मि. कालोपत्रे,	• ७.६ कि.मि. Embankment को कार्य, ५.१ कि.मि. सबबेस ५.५ कि.मि. बेसको कार्य तथा २ कि.मि. कालोपत्रे को कार्य,

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					३८ वटा पुलेसा तथा २ कि. नाली निर्माण ।	१६ वटा पुलेसा निर्माण, १.८ कि.मि. नाली निर्माण सम्पन्न गरिने ।
		कठाहावा - त्रिवेणी सडक, नवलपरासी		• ९.१८ कि.मि. कालोपत्रे सडक निर्माण हुने ।	• Joint Survey सम्पन्न भई Embankment को कार्य भैरहेको	• ५ कि.मि. Embankment को कार्य, ५ वटा पुलेसा निर्माण, ०.८ कि.मि. नाली निर्माण सम्पन्न गरिने ।
		सती-भजनी-धनगढी सडक, कैलाली		• १८ कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	• सडकको सम्पूर्ण खण्डमा ईम्बैक्मेन्ट, नाली, कल्भर्ट निर्माण, सववेश, वेश, कालोपत्रे कार्य भैरहेको ।	• ४ कि. मि. कालोपत्रे गरिने ।
		मोहना पुल डोकेबजार बेलौरी बेलडांगी दैजी सडक		• ६२कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	• सडकको सम्पूर्ण खण्डमा ईम्बैक्मेन्ट, नाली, कल्भर्ट निर्माण, सववेश, वेश, कालोपत्रे कार्य भैरहेको ।	• १० कि. मि. कालोपत्रे गरिने ।
		क्याम्पस चोक देखि मोहना पुल सम्मको वाईपास सडक, धनगढी		• ६.५ कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	• सडकको सम्पूर्ण खण्डमा ईम्बैक्मेन्ट, नाली, कल्भर्ट निर्माण, सववेश, वेश कार्य भैरहेको ।	• ५ कि. मि. कालोपत्रे गरिने ।
		पूर्व -पश्चिम राजमार्ग (तामागढी)-सिमरौनगढ सडक, बारा		• ४० कि.मी.सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	• ईम्बैक्मेन्ट, नाली, कल्भर्ट निर्माण, सव वेश कार्य भैरहेको साथै २० कि.मि सडक कालोपत्रे भइसकेको ।	• १० कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने ।
		पूर्व-पश्चिम राजमार्ग मानवत-कलैया- मटीअर्वा सडक, बारा		• २७ कि.मी.सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	• २२.८ कि.मि. सडक कालोपत्रे निर्माण सम्पन्न भईसकेको ।	• ३ कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने ।
		त्रिभुवन राजपथ (विरगंज- ठोरी हुलाकी सडक सडक, पर्सा		• ५२.८३ कि.मी.सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	• ईम्बैक्मेन्ट, नाली, कल्भर्ट निर्माण, सव वेश कार्य भैरहेको साथै १० कि.मि. सडक कालोपत्रे भइसकेको ।	• १५ कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने ।
		वरीयारपुर पटेर्वा अरुवा सडक, बारा		• १५.९८५ कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	• सडकको सम्पूर्ण खण्डमा ईम्बैक्मेन्ट, नाली, कल्भर्ट निर्माण, सववेश, वेश कार्य तथा कालोपत्रेको सम्पूर्ण निर्माण कार्य सम्पन्न भईसकेको ।	

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		बागमती (बहरहवा) फतुवा महेशपुर अरुवा, रौतहट		• १९.११ कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने।	• नाली, कल्भर्ट निर्माण कार्य सम्पन्न भई ईम्बैक्मेन्ट, सववेश, वेश को निर्माण कार्य भैरहेको।	• ८ कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने।
		अरुवा (कचोर्वा) कलैया बारा जिल्ला सिमा, बारा,		• १९.९६० कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने।	• १५ कि.मि. सडक कालोपत्रे सम्पन्न भइसकेको।	• ४ कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने।
		गढीमाइ वरियारपुर कोहवी सडक, बारा		• १०.६ कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने।	सडकको सम्पूर्ण खण्डमा ईम्बैक्मेन्ट, नाली, कल्भर्ट निर्माण, सववेश निर्माण कार्य भईरहेको।	• ५ कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने।
		भरतपुर माडी ठोरी (देबेन्द्रपुर देखि बगई बस पार्क खण्ड) सडक, चितवन		• ७.७ कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने।		• ५ कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने।
		राजविराज कुनौली सडक		• १२ कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने।	• ईम्बैक्मेन्ट, नाली, कल्भर्ट निर्माण, सव वेश, वेश र कार्य भैरहेको।	• ५ कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने।
		भारदह कन्चनपुर राजविराज बलान,सप्तरी		• ४६ कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने।	• ईम्बैक्मेन्ट, नाली, कल्भर्ट निर्माण, सव वेश, वेश कार्य भैरहेको।	• ५ कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने।
		म.रा.मा. कठौना पातो सडक, सप्तरी		• १८ कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने।	• ईम्बैक्मेन्ट, नाली, कल्भर्ट निर्माण र सव वेश कार्य भैरहेको।	• ५ कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने।
		म.रा.मा. चारआली— चन्द्रगढी केचना सडक (मेची राजमार्ग), झापा		• ४० कि.मी.सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने।	• ३० कि मि कालोपत्रे भएको।	• ५ कि मि सडक कालोपत्रे गरिने।
		मेची रतुवा सडक, झापा		• ४८ कि.मी.सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने।	• भद्रपुर राजगढ खण्डको १७ किमि कालोपत्रे, राजगढ रतुवा खण्डमा ईम्बैक्मेन्ट, कल्भर्ट, टेवा पर्खाल को कार्य भईरहेको।	• ५ कि मि कालोपत्रे, टेवा पर्खाल, कल्भर्ट, नाली निर्माणको कार्य गरिने।
		रतुवा केशलिया सडक, मोरङ		• ४२ कि.मी.सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने।	• कल्भर्ट, टेवा पर्खाल, नाली, ईम्बैक्मेन्ट को कार्य भईरहेको।	• ७ कि मि कालोपत्रे, टेवा पर्खाल, कल्भर्ट, नाली निर्माणको कार्य सम्पन्न गरिने।

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		केशलिया चिमडी लौकही फुलचोकी सडक, सुनसरी		• २७ कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	• नाली, कल्भर्ट, सब बेस, बेस कार्य भैरहेको ।	• १० कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने ।
		म.रा.मा. कानेपोखरी— रंगेली सडक, मोरङ		• २५.३७ कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	• १८ कि.मी. सडकको कालोपत्रे सम्पन्न भएको ।	• ७ कि.मी. सडकको कालोपत्रे गरिने ।
		नेपालगञ्ज—बघौडा सडक, बाँके		• ४४ कि.मी.सडक निर्माण हुने ।	• ७ कि मी कालोपत्रे सम्पन्न भई अन्य खण्डमा नाली, कल्भर्ट निर्माण, सववेश, वेश कार्य भैरहेको ।	• १ कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने ।
		पूर्व—पश्चिम राजमार्ग भुरीगाउँ —गुलरिया— मुर्गिया सडक, बर्दिया		• ३६ कि.मी.सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	• २ कि मी कालोपत्रे सम्पन्न भई अन्य खण्डमा नाली, कल्भर्ट, सववेश, वेश कार्य भैरहेको ।	• १ कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने ।
		गोठुवा खुम्बर बेतहनी सडक, बाँके		• २० कि.मी.सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	• नाली, कल्भर्ट निर्माण, सववेश, वेश कार्य भैरहेको ।	
		कल्यांकोट गढावा राजपुर सडक, दांग	• ४० कि.मी.सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	• नाली, कल्भर्ट निर्माण, सववेश, वेश कार्य भैरहेको ।		
		पूर्व-पश्चिम राजमार्ग लमही-कोइलावास सडक	• ३४ कि.मी.सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	२८ कि मी कालोपत्रे सम्पन्न भइ अन्य खण्डमा नाली, कल्भर्ट निर्माण, सववेश, वेश कार्य भैरहेको ।	• ६ कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने ।	
		भरतपुर माढी ठोरी हुलाकी सडक, चितवन	• १७ कि.मी.सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति हुने ।	नाली, कल्भर्ट निर्माण, सववेश, वेश कार्य भैरहेको । ।	• ५ कि.मी. सडक कालोपत्रे गरिने ।	
	ठेक्का लागन बाकी सडक मध्ये २०० कि.मि. सडकको र ३० वटा पुलको बहुवर्षीय ठेक्कापट्टा व्यवस्थापन गर्ने		• २०० कि.मी. सडक निर्माण एवं स्तरोन्नति तथा ३० वटा पुलको निर्माण हुने ।		• २० कि.मि. सडकमा सवबेस गरिने र अन्य खण्डमा ईम्बैक्मेन्ट, नाली, कल्भर्ट निर्माण, कार्य गरिने ।	
२९.	३३७०११३०	औद्योगिक मार्ग (व्यापारिक मार्ग) विस्तार आयोजना				

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		रानी विराटनगर ईटहरी धरान सडक		• ४९ कि.मि. सडक ६ लेनमा विस्तार भएको हुने ।	• ३२.६२ कि.मि. सडकको ठेक्का व्यवस्थापन भएकोमा सो मध्ये १८ कि.मि. सम्पन्न, ८ कि.मि. सडकमा बेसकोर्सको कार्य सम्पन्न भएको । इटहरी-धरान सडक खण्डको (९.५ कि.मि.) ठेक्का मूल्यांकनको क्रममा रहेको । सेउती खोला पुलको डिजाइन स्वीकृतिको क्रममा रहेको ।	• हालसम्म ठेक्का व्यवस्थापन भएको थप १६ कि.मि सडक ६ लेनमा स्तरोन्नति गरिने । इटहरी-धरान सडक खण्डको (९.५ कि.मि.) ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य शुरु गरिने, १ पुल निर्माण सम्पन्न हुने तथा थप १ पुलको ठेक्का व्यवस्थापन गर्ने ।
		विरगंज पथलैया सडक		• २७ कि.मी. सडक ६ लेनमा विस्तार ४.२४ कि.मि. ४ लेनमा विस्तार हुने ।	• ३१ कि. मि. मध्ये २० कि. मि. कालोपत्रे सम्पन्न । १० वटा पुलहरू मध्ये ३ वटा पुल निर्माण सम्पन्न भएको ।	• सम्पूर्ण ११ कि.मि. सडक विस्तार र ७ पुल सम्पन्न गर्ने ।
		वेलहिया बुटवल सडक		• २७.५ कि.मी. सडक ६ लेनमा विस्तार गर्ने ।	• २३.३ कि.मी. सडक ६ लेनमा विस्तार भएको ।	• ४.२ कि.मी. सडक ६ लेनमा विस्तार गर्ने ।
		जटही-जनकपुर-ढल्केवर सडक		• ४० कि.मी. सडक स्तरोन्नति	• ३५ कि.मी. सडक ६ लेनमा विस्तार कार्य/ स्तरोन्नति सम्पन्न ।	• बाँकी ५ कि.मी. सडक स्तरोन्नति सम्पन्न गरीने तथा ७ पुलको निर्माणकार्यलाई निरन्तरता दिईने ।
		महाकाली राजमार्गको मोहनापुल-अतरिया खण्ड, कैलाली		• १०.२९ कि.मि. सडक ६ लेनमा विस्तार ३.९१ कि.मि. ४ लेनमा विस्तारभएको हुने ।	• ४.२ कि.मि. सडक कालोपत्रे निर्माण सम्पन्न ।	• १० कि.मि. सडकको स्तरोन्नति सम्पन्न हुने तथा ३ पुलको ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माणकार्य सुरु गरिने ।
		चन्द्रनिगाहपुर गौर सडक		• ४४ कि.मि. सडक ४ लेनमा विस्तार गर्ने ।	• डि.पि.आर. सम्पन्न भएको, IEE को प्रक्रिया आगाडी बढिरहेको ।	• ठेक्का गर्नु अधिको पूर्व तयारीका कामहरू सम्पन्न गर्ने ।
३०.	३३७०११३२	रणनीतिक सडक पुल निर्माण तथा पुल पुलेसा संरक्षण	१,२,३	• ४५२ वटा निर्माणाधीन पुलहरू सम्पन्न गरीने । देश भरी यातायात सञ्जालको विकास भई सामाजिक, आर्थिक विकास हुने	• ४५२ वटा मध्ये सामरिक सडकमा ४५ वटा पुल सम्पन्न भएको ।	• ५९ वटा पुल निर्माण सम्पन्न हुने र १०० वटा पुलहरूको मर्मत संरक्षण गरिने ।
३१.	३३७०११३३	सासेक मुग्लिङ पोखरा सडक योजना	२,३	• १८८ कि.मी.सडक स्तरोन्नति	• पकली नदाहा सडक बाहेक सबै सडकहरू DLP चरणमा रहेको ।	• पकली नदाहा सडक अन्तर्गत सबै निर्माण कार्य सम्पन्न गरिने ।

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३२.	३३७०११३४	चक्रपथ सडक विस्तार आयोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> २७ कि.मी. ८ लेन सडक विस्तार कार्य हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> कलंकी कोटेश्वर सडक खण्ड कलंकी अण्डर पास सम्पन्न, १०.३९ कि.मी. सडकको पुरै कार्य सम्पन्न भई ३ वटा आकाशे पुल निर्माण सम्पन्न भईसकेको । नेपाल सरकारको श्रोतबाट ६ वटा आकाशे पुल निर्माण कार्य अघि बढेको । कलंकी महाराजगंज धोबीखोला सडक खण्ड : ११.६ कि. मि. सडकको ROW Clearance, Utility Relocation कार्य भईरहेको । कोटेश्वर-तिलगंगा खण्डको विस्तार/स्तरोन्नतिको लागि डिटेल् डिजाईन तयार भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> कलंकी कोटेश्वर सडक खण्ड : नेपाल सरकारको श्रोतबाट निर्माणाधीन रहेको ६ वटा आकाशे पुल निर्माण कार्य सम्पन्न गरिने । ७.४ कि.मि. ट्रयाक सडकको कालोपत्रे तथा दोश्रो खण्डको कलंकी महाराजगंज धोबीखोला सडक खण्डको डिजाईन सम्पन्न गरी ठेक्का व्यवस्थापन गरिने । कोटेश्वर-तिलगंगा खण्डको विस्तार/स्तरोन्नति कार्य ठेक्का व्यवस्थापन गरिने ।
३३.	३३७०११३५	नेपालभारत क्षेत्रीय व्यापार तथा यातायात आयोजना मुग्लिङ-नारायणगढ खण्ड सडक	१,२	<ul style="list-style-type: none"> ३३.२ कि.मि. सडक खण्ड एशीयन राजमार्गको मापदण्डमा २ लेनमा स्तरोन्नति हुने, ४ वटा पूलको नयाँ निर्माण हुने, Slope Stabilization सम्बन्धी कार्य भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ३३.२ कि.मि. सडक खण्ड स्तरोन्नति कार्य सम्पन्न । ४ वटा पूलको निर्माण कार्य मध्ये ३ वटाको निर्माण सम्पन्न, बाँकी १ वटाको ५० प्रतिशत प्रगति हासिल भएको, पहिरो नियन्त्रण कार्य २ वटा ठेक्काको कार्य सम्पन्न भएको, १ वटा ठेक्काको ६०% प्रगति हासिल भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> १ वटा पूलको निर्माण तथा पहिरो नियन्त्रण सम्बन्धी चालु ठेक्काको कार्य सम्पन्न गर्ने तथा थप पहिरो नियन्त्रणको १ वटा ठेक्का व्यवस्थापन गर्ने ।
३४.	३३७०११३६	सडक तथा ट्राफिक सुरक्षा (सडक सुरक्षा सहयोग आयोजना)	१	<ul style="list-style-type: none"> Road Safety सम्बन्धी विभिन्न अध्ययन अनुसन्धान तथा Road Safety सम्बन्धी तालिम तथा जनचेतना कार्यक्रम र Road Safety को लागि संरचना निर्माण । 	<ul style="list-style-type: none"> सामरिक महत्वका सडकहरुमा सडक सुरक्षा सम्बन्धी निर्माण कार्य भईरहेको एवम नया कार्यको लागि ठेक्का व्यवस्थापन भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> Road Safety सम्बन्धी विभिन्न अध्ययन तालिम तथा जनचेतना कार्यक्रम तथा विभिन्न सडकमा सडक सुरक्षाको लागि सुरक्षा संरचना निर्माण गरिने ।

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३५.	३३७०११३७	सडक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	२	• रणनीतिक दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण सडकहरूको निर्माण/स्तरोन्नति हुने ।	• रणनीतिक दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण सडकहरूको निर्माण/स्तरोन्नतिको लागि ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य भईरहेको ।	
३६.	३३७०११३८	राजमार्ग स्तरोन्नति तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम	२	• ८० वटा राजमार्ग (१४९.१३ कि. मि.) सडकको स्तरोन्नति तथा पुनर्स्थापना हुने ।	• राजमार्गका विभिन्न सेक्सनको सुधार, स्तरोन्नति तथा पुनर्स्थापना कार्यको ठेक्का व्यवस्थापन गरिएको ।	• राजमार्गका विभिन्न खण्डको गरी १५० कि मी सडक सुधार, स्तरोन्नति तथा पुनर्स्थापना कार्य गरिने ।
३७.	३३७०११३९	नागढुङ्गा सुरुङ्ग मार्ग निर्माण आयोजना	१,२	• सिस्नेखोला देखि नागढुङ्गा सम्म २.६८८ कि.मी. सुरुङ्ग मार्ग तथा २.८ कि.मि. एप्रोच सडकको निर्माण भएको हुने ।	• काठमाडौं तर्फको मुआब्जा कार्य सम्पन्न, धार्दिग तर्फको मुआब्जा वितरण कार्य चालु रहेको, निर्माण व्यवसायीबाट निर्माण कार्य अन्तर्गत प्रारम्भिक चरणका कार्यहरू शुरु गरेको ।	• नागढुङ्गा नौबिसे सडक खण्डको सुरुङ्ग सहित सडक निर्माणको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । नौबिसे नागढुङ्गा खण्डमा २.६८ मध्ये १ कि. मि, सुरुङ्गमार्ग निर्माण कार्य सम्पन्न गरीनेछ र बलम्बु (पुर्वी पोर्टल) मा फलाई ओभर को निर्माण कार्य शुरु गरिने ।
३८.	३३७०११४०	सासेक सडक सुधार आयोजना	१	• भैरहवा- लुम्बिनी- तौलिहवा (४२ कि.मी.) र नारायणघाट- बुटवल (११४ कि.मी.) सडक स्तरोन्नति भएको हुने ।	• नारायणघाट-बुटवल खण्डमा ठेक्का व्यवस्थापन पश्चात् निर्माण व्यवसायी र योजना सुपरिवेक्षण परामर्शदाता मोबिलाइज भएको, भैरहवा-लुम्बिनी-तौलिहवा खण्डको १० कि.मि सडक स्तरोन्नति भएको ।	• ५० कि.मि. सडक स्तरोन्नति हुने ।
३९.	३३७०११४१	मनांग मुस्तांग डोल्पा जुम्ला सडक	२	• करिब ५३२ कि.मी.सडक निर्माण/स्तरोन्नति गर्ने ।	• बिस्तृत अध्ययन कार्य सम्पन्न भएको ।	• ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्ने ।
४०.	३३७०११४२	स्वर्ण सगरमाथा वृहत चक्रपथ (ओखलढुङ्गा-सोलु सल्लेरी- खोटाङ दिक्तेल-ओखलढुङ्गा)	२	• करिब ७६ कि.मी.सडक निर्माण/स्तरोन्नति गर्ने ।	• ३८ कि. मि. ट्रायाक निर्माण कार्य सम्पन्न ।	• १० कि मि ट्रायाक निर्माण गर्ने, ५ कि मि ग्राबेल गर्ने ।
४१.	३३७०११४३	तराई मधेस सडक पूर्वाधार विशेष कार्यक्रम	२	• तराईका रणनीतिक दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण सडकहरूको निर्माण/स्तरोन्नति गर्ने ।	तराईका रणनीतिक दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण सडकहरूको निर्माण/स्तरोन्नतिको लागि ठेक्का	

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य भईरहेको ।	
४२.	३३७०११४४	साँघुटार- ओखलढुङ्गा- कुइभिर सडक	२	• ९४ कि. मी. सडक निर्माण/स्तरोन्नति हुने,	• १८ कि. मि. स्तरोन्नति कार्यको ठेक्का व्यवस्थापन हुने क्रममा रहेको ।	• १० कि मि सडक चौडा गर्ने, ५ कि. मि. ग्राबेल गरीने ।
४३.	३३७०११४५	सासेक राजमार्ग सुधार आयोजना		• ८७ कि.मी. सडक स्तरोन्नति गर्ने ।	• ठेक्का सम्झौता हुने क्रममा रहेको ।	• कमला कञ्चनपुर खण्ड ८७ कि मि मध्ये २५ कि. मि. Embankment कार्य तथा क्रस ड्रेनेज स्ट्रक्चर निर्माण गरीने ।
४४.	३३७०११४६	दोश्रो पुल सुधार तथा संभार आयोजना		• विश्व बैंकको ऋण सहयोगमा पुल निर्माण/डिजाईन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, १० वटा Signature bridges को डिजाईन गर्ने ।	• पुल निर्माण/डिजाईन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम भईरहेको ।	• पुल निर्माण/डिजाईन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, १० वटा Signature bridges को डिजाईन कार्य अघि बढाईने ।
	३३७०११६७	क्षेत्रीय व्यापारिक मार्ग विस्तार आयोजना	१,२			
		१. नागढुंगा -नौविसे- मुग्लिङ्ग सडक		• नागढुंगा नौविसे मुग्लिङ्ग सडक खण्डको कुल ९५ किलोमिटर सडकलाई २ लेनको मापदण्ड हुने गरी निर्माण तथा स्तरोन्नति हुने, शहरी क्षेत्रमा सर्भिस लेन तथा आवश्यकताको आधारमा भारी सवारी साधनहरूको लागि क्लाईम्बिङ्ग लेन समेत निर्माण हुने । यस खण्डमा पर्ने नदीहरूमा २१ वटा २ लेन मापदण्डका पुलहरूको निर्माण तथा हाल भईरहेका पुलहरूको मर्मत सम्भार हुने ।	• विस्तृत डिजाइन तथा वातावरणीय र सामाजिक अध्ययन प्रतिवेदन तयार भई स्विकृतीको क्रममा रहेका । निर्माण कार्यको ठेक्का व्यवस्थापन तथा निर्माण सुपरिवेक्षणका लागि परामर्शसेवा खरिदको लागि आवश्यक कागजातहरू तयार भई स्विकृतीको क्रममा रहेको ।	• ठेक्का व्यवस्थापन सम्पन्न भई निर्माण कार्य शुरु हुने ।
४५.		२. कमला- ढल्केवर- पथलैया सडक		• कमला- ढल्केवर -पथलैया सडक खण्डको कुल १३० कि.मि. सडकलाई चार लेनमा विस्तार एवं	• संभाव्यता अध्ययन सम्पन्न भएको ।	• उक्त सडकको चारलेनमा विस्तार एवं स्तरोन्नति कार्यको लागि डिपिआर तथा वातावरणीय अध्ययन कार्यको लागि

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				स्तरोन्नति हुने र सो खण्डमा पर्ने ७६ वटा थप नयां पुलहरूको पनि निर्माण हुने ।		परामर्शदाता छनौट भई अध्ययन कार्यहरू सुचारू रहने ।
४६.	३३७०११६८	सुरुङ्ग मार्ग विकास कार्यक्रम	१,२	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न राजमार्गमा सुरुंग मार्गको डी पि आर निर्माण गरी निर्माण कार्य अघि वढाइने । 	<ul style="list-style-type: none"> टोखा छहरे गुर्जेभञ्ज्याङ्ग, सिद्धार्थ राजमार्गको बुटवल-पाल्पा सडकको सिद्धबाबा खण्ड, अरनिको राजमार्गको कोटेश्वर जडीबुटी खण्ड, वि.पी. राजमार्गको खुर्कोट-चियावारी, विपीनगर-खुटिया-दिपायल खण्ड र गणेशमान सिंह मार्गको थानकोट- चित्लाङ्ग खण्डमा सर्भेक्षण भैरहेको। सुर्यविनायक धुलिखेल सडक खण्डमा पर्ने साँगामा सुरुंग सहित चारलेनको सडक स्तरोन्नतिको लागि JICA बाट डी पि आर निर्माण कार्य भैरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> सिद्धार्थ राजमार्गको बुटवल-पाल्पा सडक खण्डको सिद्धबाबा क्षेत्रमा सुरुङ्ग निर्माण कार्य प्रारम्भ गरीनेछ । त्रिदेशीय व्यापार तथा पारवहन सहजीकरणको लागि कोशी राजमार्गको धरान मुलघाट खण्डमा सुरुङ्ग निर्माणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरीनेछ । लामावगर लाप्ची सडक खण्डको सुरुंग निर्माणका लागि विस्तृत संभाव्यता अध्ययन सम्पन्न गरी निर्माणको लागि ठेक्का व्यवस्थापन गरीनेछ। टोखा छहरे गुर्जे भञ्ज्याङ्ग, वि.पी. राजमार्गको खुर्कोट- चियावारी र अन्य सम्भावित सडकहरूमा सुरुंग निर्माण कार्यको लागि संभाव्यता अध्ययन गरीनेछ ।
४७.	३३७०११६९	वैकल्पिक सहायक राजमार्ग विकास कार्यक्रम	१,२		<ul style="list-style-type: none"> संघमा हस्तान्तर भएका सडकहरू तथा वैकल्पिक राजमार्गहरू निर्माण/स्तरोन्नति कार्य भई रहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> संघमा हस्तान्तर भएका सडकहरू तथा वैकल्पिक राजमार्गहरू निर्माण/स्तरोन्नति कार्य अघि वढाइने ।
४८.	३३७०११७०	सासेक राजमार्ग सुधार आयोजना दोस्रो चरण	१,२	<ul style="list-style-type: none"> मुग्लिंग पोखरा सडक ४ लेनमा स्तरोन्नति हुने । 		<ul style="list-style-type: none"> मुग्लिंग पोखरा सडक ४ लेनमा स्तरोन्नतिको कार्य प्रारम्भ गरिने ।
४९.	३३७०११७१	काकरभिट्टा इनरुवा, पथलैया नारायणघाट खण्ड	१,२	<ul style="list-style-type: none"> काकरभिट्टा इनरुवा लौकही सडक खण्ड १६२ कि. मी. सडक निर्माण/स्तरोन्नति हुने, पथलैया नारायणघाट सडक 	<ul style="list-style-type: none"> डिटेल् सर्भे, डिजाईन कार्यको लागि परामर्शदाता छनौट हुने काम भईरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> डिटेल् सर्भे, डिजाईन सम्पन्न गरी पूर्व तयारी कार्य सम्पन्न गरी ठेक्का व्यवस्थापन कार्य शुरु गरीने ।

क्र.सं	ब.उ. शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				खण्ड १०६ कि. मी. सडक निर्माण/स्तरोन्नति हुने ।		
५०.	३३७०११७२	मिर्चैया कटारी घुर्मी	१,२	• ७० कि.मी. सडक निर्माण/स्तरोन्नति हुने ।	• ओटासिल कालोपत्रे गरीएकोमा हाल जिर्ण अवस्थामा रहेको।	• ७० कि. मी. सडक निर्माण/स्तरोन्नति गर्नका लागि पूर्व तयारी कार्य सम्पन्न गरी ठेक्का ब्यवस्थापन गरीने।
५१.	३३७०११७३	सुर्यविनायक धुलिखेल र कोटेश्वर बानेश्वर त्रिपुरेश्वर सडक आयोजना	१,२	• कोटेश्वर, बानेश्वर, त्रिपुरेश्वरमा अन्डरपास/फलाई ओभर निर्माण हुने तथा सुर्यविनायक धुलिखेल सडक ४ लेनमा स्तरोन्नति गर्ने ।	• कोटेश्वरमा अन्डरपास/फलाई ओभर निर्माणका लागि पुर्व संभाव्यता अध्ययन सम्पन्न ।	• कोटेश्वरमा अन्डरपास/फलाई ओभर को डिजाईन सम्पन्न गरीनेछ । बानेश्वर, त्रिपुरेश्वर तथा अन्य आवश्यक चोकहरुमा फलाई ओभर / अन्डरपास को संभाव्यता अध्ययन गरीनेछ । • सुर्यविनायक धुलिखेल सडक चारलेनमा स्तरोन्नति गर्ने कार्यको लागि विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन सम्पन्न गरीनेछ ।
५२.	३३७०११७४	चतरा मुलघाट माझीटार दोभान ओलांगचुंगगोला (तमोर करिडोर)	१,२	• २५४ कि. मी. सडक निर्माण/स्तरोन्नति हुने ।	• २२६ कि. मि. ट्रयाक खुलेको, १३२ कि. मि. ग्राभेल कार्य भईरहेको।	• ३६ कि. मि. ट्रयाक खोल्ने, ५० कि. मि. ग्राभेल कार्य सम्पन्न गरिने।
५३.	३३७०११७५	केचना कंचनजंघा (मेची करिडोर)	१,२	• २३२ कि. मी. सडक निर्माण/स्तरोन्नति हुने ।	• डिटेल सर्भे, डिजाईन कार्य भईरहेको।	• डिटेल सर्भे, डिजाईन सम्पन्न गरी पूर्व तयारी कार्य सम्पन्न गरी ठेक्का ब्यवस्थापन गरीने।
५४.	३३७०११७६	निर्वाचन क्षेत्र रणनीतिक सडक	१,२			

५.२.२ रेल यातायात

क. नतिजा सूचक

क्र.स.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	२०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	२०७७/७८ को लक्ष्य
१.	निर्मित ट्रयाक लम्बाई	कि.मि.	४२	५३	११५
२.	स्तरोन्नति भएको रेलमार्गको लम्बाई	कि.मि.	५२	४०	१२
३.	रेल मार्गको लागि थप जग्गाको अधिग्रहण	हेक्टर	३१७	१५	४०
४.	डि.पि.आर प्रतिवेदन	कि.मि.	१२७६	१०५६	१२०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.स.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३३७०२१०१	रेल, मेट्रो तथा मोनोरेल विकास आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> ८० कि.मी. ट्रयाकवेड निर्माण हुने, १५७६ कि.मी. रेलमार्ग (पुर्व-पश्चिम तथा लिंक)को विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार भएको हुने, ७८ कि.मी. मेट्रोरेल विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ४२ कि.मी. ट्रयाकवेड निर्माण भएको, ५२ कि.मी. रेलमार्गको स्तरोन्नति भएको १२७६ कि.मी. विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> २५ कि.मी. ट्रयाकवेड निर्माण गर्ने १२० कि.मी. विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गर्ने । काठमाण्डौ उपत्यका मेट्रोरेल (२२कि.मी.) को विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गर्ने ।

५.२.३ जल यातायात

क. नतिजा सूचक

क्र स	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	पानी जहाज सम्बन्धी ऐन मस्यौदा तर्जुमा			मस्यौदा तयार भएको	ऐन लागू हुने
२	आन्तरिक जलमार्गमा जलयानसञ्चालनका लागि कर्णाली नदीको खक्रौला-खिमडी क्षेत्र (११५ कि मि), नारायणी नदीको देवघाट-गण्डक क्षेत्र (८५ कि मि), काली गण्डकीको राम्दी-देवघाट क्षेत्र (९५ कि मि) र कोशी नदीको चतरा-तुम्लिङ्गटार (७५ कि मि) क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, जलमार्गहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने, जलमार्गसंगसम्बन्धित अन्य कार्यहरू गर्ने	कि.मि.		परामर्शदाता छनौटको क्रममा रहेको	३७० कि.मि.
३	कर्णाली नदीको खक्रौला-खिमडी क्षेत्र, नारायणी नदीको देवघाट-गण्डक क्षेत्र, कोशी नदीको चतरा-तुम्लिङ्गटार र कालीगण्डकीको राम्दी-देवघाट रुटहरूलाई जलयान संचालन गर्नका लागि योग्य बनाउन आवश्यक निर्माण कार्य गर्ने	कि.मि.			२१० कि.मि.

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.व.२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३३७०००१२३	आन्तरिक जलमार्गमा संचालन हुने जलयानको निरीक्षण तथा अनुगमन		<ul style="list-style-type: none"> दर्ता हुने आउने जलयानहरूको अनुगमन मुल्याङ्कन, दर्ता भई संचालनमा आएका जलयानहरूको आवधिक अनुगमन मुल्याङ्कन भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> आ.व.२०७७/७८ मा शुरु हुने 	<ul style="list-style-type: none"> आन्तरिक जलमार्गमा संचालन हुने जलयानको निरीक्षण तथा अनुगमन गरिने

क्र.सं	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आगामी आ.ब.२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२.	३३७०००१२४	आन्तरिक जलमार्गमा जलयानसञ्चालनका लागि कर्णाली नदीको खक्रौला-खिमडी क्षेत्र (११५ कि मि), नारायणी नदीको देवघाट-गण्डक क्षेत्र (८५ कि मि), काली गण्डकीको राम्दी-देवघाट क्षेत्र (९५ कि मि) र कोशी नदीको चतरा-तुम्लिङ्गटार (७५ कि मि) क्षेत्रको सम्भाव्यता अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, जलमार्गहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने, जलमार्गसंगसम्बन्धित अन्य कार्यहरू		<ul style="list-style-type: none"> सम्भाव्य जलमार्ग रूट पहिचान हुने र जलयान रूट अनुमति पत्र जारी गर्न सहज हुने 	<ul style="list-style-type: none"> आ.ब.२०७७/७८ मा शुरू हुने 	<ul style="list-style-type: none"> जलयानसञ्चालन योग्य स्थानहरूपहिचान गरीउक्त स्थानहरूको सम्भाव्यता अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, जलमार्गहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने, जलमार्गसंग सम्बन्धित अन्य कार्यहरू गर्ने
३.	३३७०००१२४	कर्णाली नदीको खक्रौला-खिमडी क्षेत्र, नारायणी नदीको देवघाट-गण्डक क्षेत्र, कोशी नदीको चतरा-तुम्लिङ्गटार र कालीगण्डकीको राम्दी-देवघाट रूटहरूलाई जलयान संचालन गर्नका लागि योग्य बनाउन आवश्यक निर्माण कार्य गर्ने		<ul style="list-style-type: none"> सुरक्षित जलमार्ग संचालनमा सहज हुने, सम्बन्धित क्षेत्रमा आर्थिक विकास हुने, रोजगारी श्रृजना हुने, सुरक्षित जल यातायात संचालन हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> आ.ब.२०७७/७८ मा शुरू हुने 	<ul style="list-style-type: none"> कर्णाली नदीको खक्रौला-खिमडी क्षेत्र, नारायणी नदीको देवघाट-गण्डक क्षेत्र, कोशी नदीको चतरा-तुम्लिङ्गटार र कालीगण्डकीको राम्दी-देवघाट रूटहरूलाई जलयान संचालन गर्नका लागि योग्य बनाउन आवश्यक निर्माण कार्य गर्ने

५.२.४ यातायात व्यवस्थापन

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	इकाई	आ.व.२०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व.२०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व.२०७७/७८ को लक्ष्य
१.	सवारी परीक्षण कार्यालय स्थापना	वटा	२	३	५
२.	कार्यालय भवन निर्माण	वटा	०	०	२
३.	सवारी चालक अनुमतिपत्र स्मार्ट कार्डमा वितरण	लाख	४	१२	१२
४.	रिफरेस सेन्टर निर्माण	संख्या	०	१	१
५.	इम्बोस्ड नम्बर प्लेट वितरण	संख्या	०	०	१०,००,०००
६.	तौल पुल निर्माण	संख्या	०	२	
७.	GPS/VTS निर्माण तथा सवारीमा जडान	संख्या	०	०	

ख. बार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३३७०३१०१	यातायात व्यवस्था सुदृढीकरण आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> २ वटा सवारी परीक्षण कार्यालयको स्थापना भई ३ वटा भएको तथा ५ वटा सवारी परीक्षण कार्यालयको लागि O & M सम्पन्न गर्ने, सवारी परीक्षण कार्यालय,हेटौंडामा कार्यालयहरूको भवन निर्माणको लागि ड्रइङ ,डिजाईन तथा स्पेशिफिकेशन कार्य तयार गरी खरीद प्रक्रिया अगाडी बढाईएने। सवारी चालक अनुमतिपत्र विद्युतीय परिचयपत्र (Electronic Smart Card)मा परिवर्तन भई करीव १७ लाख कार्ड प्रिन्ट गरी वितरण हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> यातायात व्यवस्था कार्यालयहरूबाट जारी गरिने सवारीचालक अनुमतिपत्रलाई सवै कार्यालयत तथा सेवा कार्यालयहरूबाट विद्युतीय सवारी चालक अनुमतिपत्र (Smart Card)मा रुपान्तरण गरीएको। सडक दुर्घटना नियन्त्रणका लागि सडक सुरक्षा सम्बन्धी कार्यहरूलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाउनुका 	<ul style="list-style-type: none"> सवारी दर्तालाई अनलाईन प्रणालीबाट दर्ता गरी सम्पूर्ण सवारीको दर्तालाई एकीकृत गर्ने Vehicle Electronic Registration System (VERS) लागु गरिने, सवारी साधनको नम्बर प्लेटलाई इम्बोस्ड नम्बर प्लेटमा परिणत गर्ने कार्यक्रम अन्तर्गत नम्बर प्लेट वितरण कार्य रोकीएकोमा उक्त कार्य तिव्रताका साथ सञ्चालन गरिने,

क्र.सं	व.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> सवारी उपयुक्तता परीक्षण कार्यालय टेकु लगायत मकवानपुर तथा रुपन्देहीबाट ठुला तथा साना सवारी साधनको सवारी परीक्षण, प्रदूषण चेकजाँच, अनुगमन लगायत अन्य कार्य सम्पन्न हुने, अधिक भारवहन नियन्त्रणको लागि महोतरीको बर्दीवास तथा चितवनको जुगडीमा तौलपुल स्थापना हुने, सवारीको गति नियन्त्रण गरी दुर्घटना न्यूनीकरण गर्ने G.P.S/V.T.S प्रणालीको निर्माण तथा जडानको लागि स्पेशिफिकेशन तयार गरी खरीद सम्पन्न हुने, लामो दुरीको सार्वजनिक सवारीलाई सुरक्षित,भरपर्दो तथा दुर्घटना न्यूनीकरण गर्ने महेन्द्र राजमार्ग अन्तर्गत कपिलवस्तुको गोरुसिँडगे र कर्णाली राजमार्ग अन्तर्गत दैलेखको राकम कर्णालीमा रिफ्रेन्ससेन्टर स्थापनाको लागि ड्रइङ ,डिजाईन तथा स्पेशिफिकेशन तयार गरी खरीद कार्य सम्पन्न हुने, सार्वजनिक सवारी चालकहरूलाई तालिम, रेडियो, टेलिभिजन एवं पत्रपत्रिकाहरूबाट सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरी सार्वजनिक यातायात सेवालाई सुरक्षित र सेवाग्राही मैत्री वन्ने । 	साथै सवारीमा तोकिएको क्षामताभन्दा बढी यात्रु तथा भारवहन गर्ने सवारी साधनहरूलाई कारवाही गरिएको ।	<ul style="list-style-type: none"> बढ्दो सवारी दुर्घटना न्यूनीकरण गरी यातायात सेवालाई भरपर्दो, सुरक्षित र मर्यादित तुल्याउनका लागि सडक सुरक्षा कार्ययोजना, सवारी दुर्घटना र सुरक्षित यातायातसँग सम्बन्धित सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू अभियानका रूपमा सञ्चालन गरिने, राजस्व संकलनका लागि बैंक मार्फतको भुक्तानीलाई निरन्तरता दिँदै ईबैकिङ्ग भुक्तानी प्रक्रिया सञ्चालनमा ल्याइने, सवारीको गति नियन्त्रण गरी दुर्घटना न्यूनीकरण गर्ने G.P.S/V.T.S प्रणालीको निर्माण गरी सवारीमा जडानको प्रक्रिया अगाडी बढाईने ।
२	३३७०३०१३	सवारी परीक्षण कार्यालयहरू	१	<ul style="list-style-type: none"> सवारी साधनको अवस्था मापन गरी सकुशल भए नभएको यकिन हुने । 		<ul style="list-style-type: none"> सवारी परीक्षण कार्यालयहरू स्थापना गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. १०३६.६१ करोड,पूँजीगततर्फ रु. १२३९२.८३ करोड र वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु. ५०.०० करोड गरी जम्मा रु. १३४७९.४४ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

५.३ संचार तथा सूचना प्रविधि

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व.२०७५/७६ को उपलब्धी	आ.व.२०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व.२०७७/७८ को लक्ष्य
१	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि क्षेत्रबाट रोजगारी सिर्जना	संख्या हजारमा	२००	-	२८८
२	अप्टिकल फाइबर विस्तार	कि.मी.	९३२०	९४२२	१२६२०
३	फोरजी/एल.टी. ई. सेवाविस्तार	प्रयोगकर्ता प्रतिशत	९.११	१५.३३	४०
४	Fixed ब्रोडव्याण्ड सेवा विस्तार	प्रतिशत	१४.२४	१६.१	२२
५	Mobile ब्रोडव्याण्ड सेवा विस्तार	प्रतिशत	५१.६४	५५.३	५४
६	मोबाइल टेलिफोन ग्राहक संख्या	प्रतिलाख	१३७.५५	१४३.२२	१५४.५५
७	सरकारी डाटा सेन्टर	संख्या	२	२	२
८	इन्टरनेट एक्सचेन्ज सेन्टर	संख्या	०	०	२
९	रेडियोको पहुँच	प्रतिशत	८६	८७	९२
१०	आधुनिक टेलिभिजनको पहुँच	प्रतिशत	७२	७२	८२
११	EMS सेवा विस्तार	जिल्ला	६०	६४	६८
१२	EMS सेवा सञ्जाल मार्फत नेपालसँग जोडिएका देश	देश/संख्या	३९	३९	४४
१३	अनलाइनमार्फत सरकारीसेवा प्रवाह (प्रकार)	संख्या	२०	२२	३५
१४	सुरक्षण मुद्रण प्रेस स्थापना	संख्या	०	०	०
१५	सञ्चारग्रामको स्थापना	संख्या	०	०	१
१६	सूचना प्रविधि जनशक्ति	हजार	७	-	८.५
१७	डिजिटल साक्षरता	प्रतिशत	४०	-	६८
१८	राष्ट्रिय ज्ञान पार्क स्थापना	संख्या	०	०	०
१९	सूचना प्रविधि सम्बन्धी उद्योग	संख्या	२७९६	-	३०८१

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व .२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३५८०००११	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय	२,३	<ul style="list-style-type: none"> आमसञ्चार, दूरसञ्चार, हुलाक सेवा प्राधिकरण र सुरक्षण मुद्रण लगायतका कानुनहरू निर्माण भएका हुने, साइबर सुरक्षा र क्लाउड सम्बन्धी नीति तर्जुमाका साथै ब्रोडव्याण्ड नीतिको परिमार्जन भएको हुने, साइबर सुरक्षा केन्द्र र सूचना प्रविधि अनुसन्धान केन्द्रको स्थापनाका लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार भएको हुने, Mobile Device Management System (MDMS) कार्यान्वयनमा आएको हुने, नेपाल टेलिभिजन र रेडियो नेपालको एकीकरण भई सार्वजनिकप्रसारण संस्थाको स्थापना भएको हुने, नेपाल राज्यभर ब्रोडव्याण्ड सेवाको विस्तार भएको हुने, थप ३००० कि.मी. अप्टिकल फाइबर विच्छयाउने काम सम्पन्न भएको हुने । ७५३ वटै स्थानीय तहमा 4G सेवाको विस्तार भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> विज्ञापन सम्बन्धी ऐन कार्यान्वयनमा आएको, मिडिया काउन्सिल र सूचना प्रविधि सम्बन्धी विधेयकको मस्यौदा संघीय संसदमा दर्ता गरिएको, सुरक्षण मुद्रण सम्बन्धी विधेयकको मस्यौदा र सार्वजनिक सेवा प्रसारकको स्थापना सम्बन्धी विधेयकको मस्यौदा संघीय संसदमा पेश गर्ने स्वीकृतीका लागि मन्त्रपरिषदमा पेश भएको, E-Payment Gateway सञ्चालनका लागि ५ वटा वाणिज्य बैंकहरूसँग Integration गर्ने कार्य सम्पन्न भएको, डिजिटल नेपाल फ्रेमवर्क २०७६ मन्त्रपरिषदबाट स्वीकृत भई कार्यान्वयन प्रारम्भ गरिएको, साइबर सुरक्षा केन्द्र र सूचना प्रविधि सम्बन्धी राष्ट्रिय आकस्मिक सहायता समूह गठन भई क्रियाशील रहेको, ५२५ वटा स्थानीय तहमा 4G सेवाको विस्तार भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> आमसञ्चार, दूरसञ्चारलगायतका कानुनहरू निर्माण गर्ने, साइबर सुरक्षा र सरकारी क्लाउड सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्ने, ब्रोडव्याण्ड नीतिको परिमार्जन गर्ने । Mobile Device Management System (MDMS) को स्थापना र सञ्चालन गर्ने, ब्रोडव्याण्ड सेवाको विस्तार गर्ने । सार्वजनिक सेवा प्रसारक (PSB) को स्थापना गर्ने, ३००० कि.मी. अप्टिकल फाइबर विच्छयाउने कार्य गर्ने, थप २३२ स्थानीय तहमा 4G सेवाको विस्तार गर्ने,
२.	३५८८१०१३	रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति	२	<ul style="list-style-type: none"> राज्यले अबलम्बन गरेको नीतिको सम्प्रेषण भएको हुने । 		<ul style="list-style-type: none"> तलब भत्ता र नियमित कार्य गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व .२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३.	५०१५८१०१	नेपाल टेलिभिजन (वित्तीय व्यवस्था)	२	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय प्रसारण संस्थाको हैसियतले नेपाल सरकारको सूचना प्रसारण गरेको हुने । नेपाल टेलिभिजनको अन्तर्राष्ट्रिय प्रसारण शुरु भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> इटहरी प्रसारण केन्द्र सञ्चालनमा आएको । 	<ul style="list-style-type: none"> एन टि भी वर्ल्ड (NTV World) को स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने ।
४.	३५८००१०१	राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्र	२,३	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकारको सूचना बैकको रूपमा रहेको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> हाल सम्म विभिन्न निकायका २३ वटा सेवाहरु अनलाइन मार्फत प्रदान गरिएको, सुनसरीको धरान र बाँकेको कोहलपुरमा डाटा सेन्टर रुपन्देहीको बुटवलमा इन्टरनेट एक्चेन्ज सेन्टर र ललितपुरमा डाटा सेन्टर र इन्टरनेट एक्चेन्ज सेन्टरका लागि मल्टिप्लेक्स कम्पेक्स निर्माण गर्न विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन(DPR)तयार भएको, राष्ट्रिय सूचना प्रविधि आकस्मिक सहायता समूह संचालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७५ अनुसार गठित राष्ट्रिय सूचना प्रविधि आकस्मिक सहायता समूह र साईवर सुरक्षा केन्द्र सञ्चालनमा आएको । 	<ul style="list-style-type: none"> धरान, कोहलपुरमा डाटा सेन्टर र बुटवल एवं ललितपुरमा डाटा सेन्टर सहित इन्टरनेट एक्चेन्ज सेन्टर निर्माण सम्बन्धी काम गर्ने, डिजीटल हस्ताक्षर विस्तार गर्ने ।
५.	३५८०५०११	प्रमाणीकरण नियन्त्रकको कार्यालय	४	<ul style="list-style-type: none"> सूचना प्रविधिको सुरक्षा तथा विद्युतीय हस्ताक्षरको प्रचारप्रसार तथा उपयोग भएको हुने, सूचना प्रविधि सम्बन्धी फरेन्सिक ल्यावको स्तरोन्नतिको काम भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> काठमाडौं, चितवन र विरगञ्जमा विद्युतीय हस्ताक्षरको महत्त्वसम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन भएको, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण, कर्णाली प्रदेशको आन्तरिक मामिला तथा 	<ul style="list-style-type: none"> फरेन्सिक ल्यावको स्तरोन्नति गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व .२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					कानून मन्त्रालय, वालिड नगरपालीका र वैदेशिक रोजगार विभागका सूचना प्रणालीहरूमा PKI (Public Key Infrastructure) Enabled गर्ने काम भएको ।	
६.	३५८८१०१४	सुरक्षण मुद्रण केन्द्र	७	<ul style="list-style-type: none"> देश भित्र सुरक्षण मुद्रण सम्बन्धी भौतिक पूर्वाधार तयारी र यन्त्र उपकरण (छापाखाना र मेशिन समेत) खरिदको कार्य प्रारम्भ भएको हुने । 		<ul style="list-style-type: none"> सुरक्षण मुद्रणका लागि भवन निर्माण शुरू गर्ने । आवश्यक यन्त्र उपकरण (छापाखाना र मेशिन समेत) खरिदको कार्य प्रारम्भ गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व .२०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालु तर्फ रू.५२९.०१ करोड, पूँजीगत तर्फ रू.१८४.४१ करोड र वित्तीयव्यवस्था तर्फ रू.१५.०० करोड गरी जम्मा रू. ७२८.४२ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

५.४ शहरी विकास

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व.२०७७/७८ को लक्ष्य
१	सुरक्षित नागरिक आवास	संख्या	२६०	९५५०	१०९४५०
२	भौगोलिक रूपमा विकट तथा विपद्को उच्च जोखिमम रहेका घर परिवारलाई एकीकृत बस्ती विकास गरी स्थानान्तरण गर्ने	संख्या	८ अध्ययन कार्य क्रमागत	८ अध्ययन कार्य सम्पन्न	८ निर्माण शुरु
३	विशेष आवास				
३.१	मन्त्री आवास	संख्या	२४ वटा भवनको जग निर्माण	२६ वटा भवनको Structure सम्पन्न	२६ भवन सम्पन्न
३.२	प्रदेश प्रमुख/ मुख्यमन्त्री सम्पर्क कार्यालय/आवास	संख्या	जगको कार्य सम्पन्न	Structure सम्पन्न	सम्पन्न
३.३	प्रधानमन्त्री आवास	संख्या	प्राइभेट भवनको संरचना सम्पन्न	पब्लिक भवनको संरचना र प्राइभेट भवनको फिनिशिंग	सम्पन्न
३.४	राजकीय अतिथि गृह/आवास	संख्या	डिजाईन सम्पन्न	डिजाईन सम्पन्न गरी खरीद कार्य गराउने	निर्माण शुरु
	शहरी पूर्वाधार निर्माण				
४	एक शहर एक पहिचान अन्तर्गत एकीकृत शहरी विकास	संख्या क्रमागत	२० क्रमागत	२० क्रमागत	८
५	स्मार्ट सिटीका रूपमा शहरहरूलाई विकास	संख्या	१३ क्रमागत	१३ क्रमागत	१३ क्रमागत
६	१८५ वटा नगरपालिकाहरूको एकीकृत शहरी विकास योजना तयार गरी प्रत्येक नगरपालिकामा २ अर्ब बराबरको प्राथमिकता प्राप्त शहरी पूर्वाधारको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरी आयोजना बैक तयार गर्ने	संख्या	अध्ययन कार्य क्रमागत	अध्ययन कार्य क्रमागत	अध्ययन कार्य सम्पन्न
७	हरित पूर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तर्गत शहरी पार्क एवम् पोखरी निर्माण	संख्या	४ क्रमागत	४ सम्पन्न	३
८	शहरी आर्थिक कोरिडोर विकास कार्यक्रम	संख्या	२ अध्ययन सम्पन्न	१ क्रमागत	३ विस्तृत अध्ययन शुरु
९	वृहत शहरी क्षेत्र विकास कार्यक्रम	संख्या	३ अध्ययन सम्पन्न	३ क्रमागत	३ क्रमागत
१०	सतह नाली निर्माण	कि.मि.	४५०	२००	१५०

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व.२०७७/७८ को लक्ष्य
११	काठमाडौं उपत्यकाको नदि किनारामा ढल निर्माण	कि.मि.	१२	१२	२४
१२	बसपार्क निर्माण	संख्या	२५ क्रमागत	१५	५
१३	सडक स्तरोन्नती	कि.मि.	४५०	२००	२००
१४	सरकारी कार्यालय भवन निर्माण	संख्या	३	१२	१०
१५	एकीकृत सरकारी कार्यालय भवन निर्माण	संख्या	२	४ क्रमागत	४ क्रमागत
१६	संघीय संसद भवन	संख्या	५ वटा ब्लकको जगको कार्य	सम्पूर्ण ब्लकको संरचना कार्य सम्पन्न	सम्पूर्ण भवनको फिनिशिंग कार्य सम्पन्न
१७	एन.डी.टि. (NDT) प्रयोगशाला सहित भवन प्रविधि अनुसन्धान केन्द्रका भवन निर्माण	संख्या	१ क्रमागत	१ क्रमागत	१ क्रमागत
१८	सभाहल तथा सम्मेलन केन्द्र निर्माण				
१८.१	५००० क्षमताको अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र	संख्या	डिजाइन सम्पन्न	खरिद	निर्माण शुरु
१८.२	३००० क्षमताको अस्थायी अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र	संख्या	१ क्रमागत	१ सम्पन्न	
१९	दमक भ्यु टावर	संख्या	१ क्रमागत	१ क्रमागत	१ क्रमागत

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३४७०११०१	आवास व्यवस्था कार्यक्रम	४	<ul style="list-style-type: none"> अति विपन्न, गरीबीको रेखामुनि रहेका तथा विपद्का कारण घरवारविहिन भएका परिवारहरुको लागि सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तर्गत आवास निर्माण हुने, १० वटा जिल्लामा १२ वटा ईमरजेन्सी शेल्टर निर्माण हुने, साहित्यकार झमक घिमिरेको आवास भवन निर्माण गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> ९४४२ लाभग्राही छनौट भएका, ६९१० अनुदान सम्झौता भई रु. १२ करोड ९० लाख ६० हजार खर्च भएको, ८०५ वटा आवास एकाइका लागि जस्तापाता खरीद गरी निर्माण सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> १८९३० सुरक्षित नागरिक आवासको छााना सुधारको लागि रु. ५० हजारका दरले २ किस्तामा रकम उपलब्ध गराउने, आगामी ३ वर्षमा ५ लाख सुरक्षित नागरिक आवास निर्माण अभियानको रूपमा संचालन गर्ने ।

क्र.सं	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२.	३४७०१११४	नमुना एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम	२,३,५	<ul style="list-style-type: none"> एकीकृत बस्ती विकास गर्न आवश्यक पूर्वाधारहरू निर्माण गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> ओखलढुंगा मोलुंगा गाउँपालिकाको हाटबजारमा शेड निर्माण कार्य र ढुंगा छान्ने कार्य भएको, सिन्धुली जिल्लाको मरिन गाउँपालिकामा सडक स्तरोन्नति सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> १७ वटा जिल्लामा एकीकृत बस्ती विकास तथा पूर्वाधार निर्माण गर्ने, ७ स्थानमा जोखिममा परेका बस्तीहरूलाई एकीकृत बस्तीमा स्थानान्तरण गर्न विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने, सर्लाही, मुगु र डडेलधुरा जिल्लामा बाढीपहिरोका कारण विस्थापित परिवारलाई स्थानान्तरण गर्ने ।
३.	३४७७११०१	काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरण	४	<ul style="list-style-type: none"> निर्देशित जग्गा विकास कार्यक्रम, शहरी सडक विकास तथा विस्तार, सार्वजनिक जग्गा संरक्षण, विपद् व्यवस्थापन पूर्वाधार निर्माण, नख्खु खोला कोरिडोर विस्तार, ४ वटा नयाँ नगर विकास कार्यक्रमको अध्ययन लगायत बाहिरी चक्रपथ निर्माण हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> काठमाडौं उपत्यकामा निर्देशित जग्गा विकास कार्यक्रम मार्फत व्यवस्थित शहरीकरण तथा शहरी सडक विस्तार, सार्वजनिक जग्गा संरक्षण र विपद् व्यवस्थापन पार्कको निर्माण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> १६ वटा विपद् व्यवस्थापन पार्कको निर्माण, काठमाडौं उपत्यकामा १ लाख ३० हजार रोपनीमा ४ वटा नयाँ शहर निर्माणका लागि DPR सम्पन्न गरी पूर्वाधार निर्माण सुरु गर्ने ।
४.	३४७०११०२	एकीकृत कार्यमूलक योजना (शहरी विकास)	३	<ul style="list-style-type: none"> एकीकृत शहरी विकास योजना तर्जुमा गर्ने, GIS Base Map तयार गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> प्याकेज १, २, ३, ५, ६, ८, ९, १० र ११ को अन्तिम प्रतिवेदनको मस्यौदा प्राप्त भएको छ भने प्याकेज ४, ७ र १२ को अन्तिम प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ, २९३ मध्ये बाँकी ५० नगरपालिकाहरूमा एकीकृत शहरी विकास योजना तयार गर्ने कार्यको EOI Evaluation भईरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> २० प्याकेज मार्फत जम्मा २३५ वटा नगरपालिकाहरूमा एकीकृत शहरी विकास योजना तर्जुमा गर्ने, GIS Base Map तयार गर्ने ।
५.	३४७०११०३	सघन शहरी विकास आयोजना	१,३	<ul style="list-style-type: none"> २० वटा तराई मधेश लगायतका जिल्ला सदरमुकाम भएका नगरपालिकाहरूको एकीकृत शहरी पूर्वाधार विकास निर्माण गर्ने, 	<ul style="list-style-type: none"> तराइ मधेशका विभिन्न जिल्लाका सदरमुकामका २१ वटा नगरपालिकाहरूमा शहरी पूर्वाधार 	<ul style="list-style-type: none"> २० वटा नगरपालिकाहरूको एकीकृत शहरी पूर्वाधार विकास निर्माण हुने,

क्र.सं	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> • एक शहर एक पहिचान, वृहत शहरी क्षेत्र विकास कार्यक्रम मेगा सिटि (Mega City), स्मार्ट सिटि, हिमाली शहरहरूको अध्ययन कार्य गरिने, • काठमाडौं उपत्यकाको फोहोरमैलाको व्यवस्थापन हुने, • शहरी आर्थिक कोरिडोर निर्माण हुने । 	<p>विकास अन्तर्गत निम्न कार्यहरू सम्पन्न भएको छः</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ७० कि.मि. सब बेस कोर्स ○ १०५ कि.मि. बेस कोर्स ○ ६० कि.मि. कालोपत्रे ○ १४० कि.मि. नाला ○ ६ वटा बसपार्क ○ ५ वटा हाटबजार ○ २ वटा ताल तथा पोखरी 	<ul style="list-style-type: none"> • एक शहर एक पहिचान अन्तर्गत १८ वटा नगरपालिकाहरूको भौतिक विकास योजना तर्जुमा हुने, • वृहत शहरी क्षेत्र विकास कार्यक्रम मेगा सिटि (Mega City) अन्तर्गत ३ वटा मेगा सिटि (Mega City), १३ वटा स्मार्ट सिटि (Smart City), ५ वटा हिमाली शहरहरूको अध्ययन गर्ने, • काठमाडौंको फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि नुवाकोटको बन्चरे डाँडामा फोहोरमैला व्यवस्थापन केन्द्रको निर्माण कार्यको दोश्रो चरणका कार्य सम्पन्न गर्ने, • शहरी आर्थिक कोरिडोर (Urban Economic Corridor) मा भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने ।
६.	३४७०११०८	शहरी शासकीय क्षमता तथा विकास कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> • १६ वटा नगरपालिकाको आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • दमक, उर्लाबारी र विर्तामोड नगरपालिकाको DPR तयार हुँदै, • मंगलापुर देखि कान्छी बजारसम्मको सडक खण्ड, भलवारी देखि तिनाउ सडक खण्डको DPR तयार हुँदै, • तालचोक देखि बेगनाससम्मको सडक खण्डको DPR तयार भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • पूर्वी नेपाल, पश्चिम नेपाल र मध्य तथा तराईका जम्मा १६ वटा नगरपालिकाहरूको शहरी पूर्वाधारहरूको सम्भाव्यता अध्ययन साथै ३/३ वटा पूर्वाधारहरूको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने, • विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार भएका पूर्वाधारहरूको निर्माण कार्य गरिने ।
७.	३४७०१११०	नयाँ शहर आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> • मध्य पहाडी लोकमार्गमा पर्ने १० स्थानमा नयाँ शहर निर्माण गरी पर्याप्त पूर्वाधार सहित सुरक्षित, स्वच्छ र आर्थिक रूपमा समृद्ध शहरहरूको विकास हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • ३० कि.मि. सडक निर्माण भएको, • फिदिम बसपार्क निर्माण (११%), • मौलापुर बसपार्क निर्माण (१६%), • भानु नगरपालिकामा हरियाली तथा मनोरंजन पार्क (२१%), • प्युठानको भित्रीमा चिल्ड्रेन पार्क निर्माण (१४%), 	<ul style="list-style-type: none"> • Trans Himalayan Trail का ५ नयाँ शहर (लुक्ला, स्याफ्रुवेशी, जोमसोम, सिमीकोट र मार्तडी) सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने तथा Morphology and Retainment Plan Field Report प्राप्त गर्ने,

क्र.सं	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						<ul style="list-style-type: none"> २७ स्थानमा नयाँ शहर निर्माणका लागि भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्य जारी राखे, स्मार्ट सिटिको निर्माण कार्य सुरु गर्ने ।
८.	३४७००१०१	बागमती सुधार आयोजना	४	<ul style="list-style-type: none"> बागमती नदी र यसका सहायक नदिनालाहरूमा ढल, सडक र नदी तटबन्ध निर्माण गरी समग्र काठमाडौं उपत्यकालाई जीवन्त बनाउने । 	<ul style="list-style-type: none"> ७२.८६ कि.मि. ढल निर्माण, १६.९६ कि.मि. सडक निर्माण, ४४.४१ कि.मि. नदी नियन्त्रण कार्य । 	<ul style="list-style-type: none"> ७ कि.मि. नदी नियन्त्रण गर्ने, ६ कि.मि. नदि किनारमा सडक निर्माण गर्ने, ६ कि.मि. ढल निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने ।
९.	३४७७११०२	धोबीखोला कोरिडोर आयोजना	४	<ul style="list-style-type: none"> काठमाडौं उपत्यकाको सवारी चाप घटाउने । 	<ul style="list-style-type: none"> १२ कि.मि. लिंक रोड निर्माण सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> धोबीखोला कोरिडोरको (२४ कि.मि.) मध्ये बाँकी १२ कि.मि. लिंक रोड निर्माण सम्पन्न गर्ने ।
१०.	३४७०११११	क्षेत्रीय शहरी विकास आयोजना	३	<ul style="list-style-type: none"> नगरपालिकाहरूमा एकीकृत शहरी पूर्वाधार विकास गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> १२.५७६ कि.मि सडक निर्माण भएको, ५.६६५ कि.मि ढल निर्माण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ADB को सहयोगमा ८ नगरपालिकामा पूर्वाधार निर्माण गर्ने ।
११.	३४७०१११७	विशेष भवन निर्माण आयोजना	१,२	<ul style="list-style-type: none"> विशेष महत्वका भवनहरूको निर्माण गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय संसद भवनको पार्किंग ब्लक, सुरक्षा ब्लक, राष्ट्रिय सभाको फुटिंग कार्य सम्पन्न, राजकीय अतिथि गृहको डिजाइन कार्य हुँदै, मन्त्री आवास, प्रदेश प्रमुख तथा मुख्यमन्त्रीका लागि आवास, सम्पर्क कार्यालय, प्रधानमन्त्री निवासका कार्यहरू सुचारु भईरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय संसद भवन, राजकीय अतिथि गृह, मन्त्री आवास, प्रदेश प्रमुख तथा मुख्यमन्त्रीका लागि आवास, सम्पर्क कार्यालय, प्रधानमन्त्री आवास निर्माण कार्य गर्ने, ५००० तथा ३००० सिट क्षमताका सभाहल निर्माण गर्ने ।
१२.	३४७०११०५	भवन निर्माण संहिता सरकारी भवन निर्माण	१,२	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न सरकारी भवनहरू, एकीकृत तथा सरकारी भवनहरू, सभाहल, अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र, भ्युटावर जस्ता राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका संरचनाहरू निर्माण हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ३००० सिट क्षमताको सम्मेलन केन्द्रको दोश्रो तल्ला ढलान सम्पन्न, ५००० सिट क्षमताको बहुउद्देशीय सम्मेलन केन्द्रको Architectural Design सम्पन्न भई Structural Design कार्य भईरहेको, 	<ul style="list-style-type: none"> १२ वटा एकीकृत सरकारी कार्यालय निर्माण गर्ने, २९ वटा सरकारी कार्यालय भवन निर्माण गर्ने, ५४ वटा सरकारी कार्यालय भवन पुनर्निर्माण गर्ने,

क्र.सं	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व.२०७७/७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> • दामक भ्यू टावर (१५%) सम्पन्न, • बुटवल अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र प्रथम चरण सम्पन्न भएको, दोश्रो चरणको रूख काट्ने कार्य सम्पन्न साथै उत्तरी-दक्षिणी ब्लकको पहिलो ढलान सम्पन्न, 	<ul style="list-style-type: none"> • झापाको दमक र नुवाकोटको ककनीमा भ्यू टावर निर्माण गर्ने, • चितवन देवघाटमा विद्युतीय शवदाह गृह निर्माण गर्ने, • कास्कीमा सभाहल निर्माण गर्ने,
१३.	३४७०११०७	नेपाल भारत सीमा एकीकृत जाँच चौकी विकास आयोजना	१	<ul style="list-style-type: none"> • नेपाल तथा भारतका जनताको व्यापार, संचार तथा आवागमनका लागि व्यवस्थित, वैज्ञानिक सीमा जाँच चौकी निर्माण गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> • वीरगंज एकीकृत चेकपोस्ट हस्तान्तरण भएको, • मोरङ एकीकृत जाँच चौकी निर्माण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • मोरङ, पर्सा, भैरहवा र बाँकेमा एकीकृत जाँच चौकी निर्माण गर्ने ।
१४.	३४७०१११८	शहरी कोरिडोर आयोजना	१, ३	<ul style="list-style-type: none"> • शहरी योजना तथा विकास केन्द्र (UPDC) मार्फत ३ शहरी आर्थिक कोरिडोरको अध्ययन हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • दुईवटा शहरी आर्थिक कोरिडोरको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन प्राप्त भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • पहिचान भएका आर्थिक शहरी कोरिडोरमा पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरू सुरु गर्ने ।
१५.	५०१४७१०१	नगर विकास कोष- खानेपानी क्षेत्र	१	<ul style="list-style-type: none"> • विभिन्न शहरका खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनामा ऋण लगानी हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> • विभिन्न साना शहरहरूमा खानेपानी आपूर्तिका आयोजनाहरू निर्माण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • साना शहरहरूमा थप खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना सम्पन्न गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रू.७२३.६४ करोड, पुँजीगततर्फ रू. २४९६.९७ करोड र वित्तीय व्यवस्था तर्फ रू. १२९.५५ गरी जम्मा रू ३३५०.१६ करोड विनियोजन गरिएको छ।

५.५ राष्ट्रिय पुनःनिर्माण

क. नतिजा सूचक

क्र. सं.	सूचक	एकाई	आ.व २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	पहिचान गरिएका निजी आवास लाभग्राही परिवार	संख्या	८२६५५८	८२७९६५	-
२	अनुदान सम्झौता परिवार	संख्या	७६८४६९	८२७९६५	-
३	निर्माण सम्पन्न निजी आवास	संख्या	४९८७६४	६८३९८९	८२७९६५
४	पहिचान भएका प्रवलीकरण लाभग्राही परिवार	संख्या	७९४३३	७५९६३	-
५	प्रवलीकरण सम्पन्न घर	संख्या	४६	२०००	२००००
६	एकीकृत वस्ती विकास	संख्या	९	९९	७५
७	विद्यालय/विश्वविद्यालय भवन पुनर्निर्माण	संख्या	५०६३	६९८२	७९५०
८	स्वास्थ्य संस्था भवन पुनर्निर्माण	संख्या	६६५	७२०	७८८
९	पुरातात्विक सम्पदा पुनर्निर्माण	संख्या	३८०	५३०	८५०
१०	गुम्बा पुनर्निर्माण	संख्या	१	४०२	६९०
११	सरकारी भवन पुनर्निर्माण	संख्या	३२४	३९०	४
१२	सुरक्षा निकायका भवन पुनर्निर्माण	संख्या	९८३	२९६	२५६
१३	रणनीतिक एवं ग्रामीण सडक पुनर्निर्माण	संख्या	९४	२३	४५
१४	सडक पुल	संख्या	०	१०	१७

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३९२०००१२	राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण कोष	१, २, ३, ४	<ul style="list-style-type: none"> पुनर्निर्माण सम्पन्न हुन बाँकी रहेका निजी आवासको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको हुने, जोखिमयुक्त बस्तीमा रहेका लाभग्राहीहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण तथा एकीकृत बस्ती विकास भएको हुने, ६८ वटा स्वास्थ्य भवनको निर्माण सम्पन्न भएको हुने, ३२० पुरातात्विक सम्पदाको पुनर्निर्माण सम्पन्न हुने, ४ वटा सरकारी भवनको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको हुने. 	<ul style="list-style-type: none"> १ लाख ४४ हजार ७७६ वटा निजी आवासको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको रहेको, जोखिमयुक्त बस्तीमा रहेका ३०२२ लाभग्राहीहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गरिएको, ५५ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको, ४०२ वटा पुरातात्विक सम्पदाहरूको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको, ६६ वटा सरकारी भवनको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> निजी आवास अनुदान वितरण गर्ने, जोखिमयुक्त बस्तीमा रहेका बाँकी लाभग्राहीहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरणको लागि जग्गा खरिद अनुदान तथा जग्गा उपलब्ध गराउने, ७५ वटा एकीकृत बस्तीको विकास गर्ने, स्वास्थ्य संस्था, विद्यालय भवन, पुरातात्विक सम्पदाहरू तथा सरकारी भवनको पुनर्निर्माण गर्ने, धरहरा, रानीपोखरी लगायतका सम्पदाहरूको पुनर्निर्माण कार्य जारी राख्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको लागि चालुतर्फ रु १६०४.९४ करोड र पूँजीगत तर्फ रु ३८९५.०६ गरी जम्मा रु ५५००.०० करोड विनियोजन गरिएको छ ।

परिच्छेद ६

शासकीय व्यवस्था तथा अन्तर्सम्बन्धित क्षेत्र

६.१ प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	भ्रष्टाचार सम्बन्धी सूचकांक (Corruption Perception Index)	स्थान	११३	११०	१०५
		सूचकांक	३४	३४	३६
२	सरकारी प्रभावकारिता (Governance Effectiveness)	स्थान	१६.८३	२२	२४
३	कानूनको शासन (Rule of Law)	स्थान	३३.६५	३५	३६
४	आवाज र उत्तरदायित्व (Voice and Accountability)	स्थान	३९.४१	४२	४४
५	भ्रष्टाचार नियन्त्रण (Control of corruption)	स्थान	२७.४	२९	३१
६	राजनीतिक स्थायित्व/ हिंसाको अन्त्य (Political Stability/ No Violence)	स्थान	२३.८१	३०	३५
७	नियामक गुणस्तर (Regularity Quality)	स्थान	२३.०८	३०	३२

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३०१०००११	मन्त्रिपरिषद्	८	<ul style="list-style-type: none"> मन्त्रिपरिषद् बैठक र निर्णय कार्यान्वयन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ५ वटा संवैधानिक निकायका प्रमुखहरूको नियुक्ति, मन्त्रिपरिषद्को ४३ वटा बैठक बसी १२६८ वटा निर्णयहरू भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> मन्त्रिपरिषद् बैठक र निर्णय कार्यान्वयन गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२.	३०१०००१२	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय	८	<ul style="list-style-type: none"> नीति निर्माण, अनुगमन, सुशासन प्रवर्धन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> नीति तथा कार्यक्रम र बजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयन र सो को अनुगमनको लागि Online Monitoring Software को शुरुवात, 	<ul style="list-style-type: none"> नीति निर्माण, अनुगमन, सुशासन प्रवर्धन गर्ने,
				<ul style="list-style-type: none"> विकास निर्माण तथा सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा परेका समस्याको तत्काल समाधान गर्न Action Room स्थापना सम्बन्धी कार्य शुरु भएको । सिंहदरबार सरसफाई अभियान अन्तर्गत पुराना निर्माण सामग्रीहरू तथा पुराना सवारी साधनहरूको व्यवस्थापन गरिएको, 	<ul style="list-style-type: none"> अनलाइन अनुगमन, विकास निर्माण तथा राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको अनुगमनको लागि एक्सन रुमको स्थापना र संचालन, हेलो सरकारको out sourcing गर्ने । 	
				<ul style="list-style-type: none"> हरियाली प्रवर्धन र यस अवधिमा देशभर २८ लाख ८६ हजार फलफूलका विरुवा रोपिएको, 		
				<ul style="list-style-type: none"> हेलो सरकारमा १२५१८ वटा गुनासो प्राप्त भएको र सो गुनासो मध्ये १७५२ गुनासो (१४ प्रतिशत) फछ्यौट भएको । 		
३.	३०१०२०११	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय		<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी अनुगमन गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक निकायका खरिद कार्यमा संलग्न पदाधिकारीसँग (कार्यालयको तालिम हलमा) ३ वटा र गोरखा, सल्यान, प्यूठान, बारा, कपिलबस्तु जिल्लामा १/१ गरी कुल ८ वटा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिएको, 	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी अनुगमन गर्ने ।
			८	<ul style="list-style-type: none"> राय परामर्श प्रदान र फर्म तथा कम्पनीहरूलाई कानून बमोजिम कालोसूचिमा राख्ने कार्य भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> विद्युतीय खरिद प्रणाली (e-GP System) सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्न Mobile SMS को Software निर्माण गरी लागु गरिएको, 	<ul style="list-style-type: none"> राय परामर्श प्रदान गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> समयमा काम सम्पन्न नगर्ने, सम्झौता बमोजिमको काम नगर्ने, बिचैमा काम छाडेर हिड्ने जस्ता कार्य गर्ने विभिन्न २५ वटा फर्म तथा कम्पनीलाई कालो सूचीमा राखिएको र अरु थप १० वटा फर्महरूलाई कालोसूचीमा राख्ने प्रकृया अगाडि बढाइएको, 	<ul style="list-style-type: none"> फर्म तथा कम्पनीहरूलाई कानुन बमोजिमकालोसूचीमा राखे ।
					<ul style="list-style-type: none"> १,०९८ वटा सार्वजनिक निकाय र ५,१४२ वटा बोलपत्रदाता कम्पनीहरूलाई विद्युतीय खरिद प्रणाली e-GP System मा Register गरिएको, 	
					<ul style="list-style-type: none"> विद्युतीय खरिद प्रणालीमा यस अवधिमा ७,११७ वटा बोलपत्रहरू प्रकाशन गरिएको । 	
४.	३०१०३०११	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय	८	<ul style="list-style-type: none"> निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल ट्रष्ट स्वामित्वका हेटौडा, भरतपुर, पोखरा लगायत स्थानका अचल सम्पतिहरू (जग्गा/ ऐतिहासिक भौतिक संरचना) को रंगरोगन, पर्खाल निर्माण लगायत संरक्षण कार्य भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार गर्ने ।
५.	३०१०४०११	राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र	८	<ul style="list-style-type: none"> सम्पत्ति विवरण बुझाउने संख्या बृद्धि भएको हुने । ढिलासुस्ती र अनियमित कार्य विरुद्धका उजुरी लिने व्यवस्था प्रभावकारी भएको हुने । उजुरी फछ्यौट संख्या बृद्धि भएको हुने । विकास निर्माणका आयोजनाको प्राविधिक परीक्षण गर्न प्राविधिक 		<ul style="list-style-type: none"> सुशासन प्रवर्द्धन, विकास निर्माणका आयोजनाको प्राविधिक परीक्षण गर्न

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				परीक्षक तयार भएको हुने ।		प्राविधिक परीक्षक तयार गर्ने ।
६.	३०१३१०११	लगानी बोर्डको कार्यालय	४	<ul style="list-style-type: none"> अरुण तेश्रो जलविद्युत आयोजनामा लगानी प्रस्ताव स्वीकृत भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> परियोजना विकास सम्झौता भएको, ३५ औं बोर्ड बैठकबाट वित्तीय व्यवस्थापनको समयावधि June 30, 2019 सम्म थप गरिएको, भारत सरकारको CCE द्वारा Transmission Project को लागि भा.रु. १२३६.१३ करोडको लगानी स्वीकृत भएको, विद्युत विकास विभागबाट Transmission License उपलब्ध गराईएको । 	<ul style="list-style-type: none"> वैदेशिक लगानीलाई आकर्षित गरी पूँजी एवं नयाँ प्रविधि तथा सीप भित्राएर व्यापार घाटा कम गर्ने ।
				<ul style="list-style-type: none"> होङ्सी-शिवम् सिमेन्ट प्रा.लि. को संचालन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> कम्पनीले जुलाई २०१८ देखि सिमेन्ट उत्पादन र बिक्रि सुरु गरेको । कम्पनीले दोस्रो चरणको निर्माण प्रक्रिया सुरु गरेको । 	
				<ul style="list-style-type: none"> लगानी सम्मेलन, २०१९ सम्पन्न भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> लगानी बोर्डको कार्यालयबाट अध्ययन भई अध्ययन प्रतिवेदनसहित पेश हुन आएका परियोजनाहरूको विकास तथा कार्यान्वयन गर्ने अवधारणा स्वीकृत गरी परियोजनाहरू लगानी सम्मेलनमा प्रस्तुतीकरण (Show Case) गरिएको । 	
				<ul style="list-style-type: none"> Mortex Co. Ltd. को लगानी प्रस्ताव स्वीकृत भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> लगानी बोर्डको ३५ औं बैठकको निर्णयअनुसार Vehicle Manufacturing and Assembly Plant परियोजनाको लागि प्रस्तावित गरिएको लागत ने.रु.10 अर्ब ५४ करोडको वैदेशिक लगानी गर्न M/s Motrex Co. Ltd. लाई स्वीकृति भएको । 	

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
७.	३०१०१०११	महान्यायधिवक्ताको कार्यालय	६	• ३२ वटा भवनहरू निर्माण भएको हुने,	• यस आर्थिक वर्षमा १ वटा उच्च सरकारी वकील कार्यालय र ७वटा जिल्ला सरकारी वकील कार्यालयहरूको भवन निर्माण भएको,	• निर्माणाधिन ३२ वटा भवनहरूको निर्माण सम्पन्न गर्ने,
				• १० वटा अनुसन्धानमुलक कार्य सम्पन्न भएको हुने,	• उच्च सरकारी वकील कार्यालय १२ ३ वटा जिल्ला सरकारी वकील कार्यालयहरूको भवन निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको,	• १०वटा अनुसन्धानमुलक कार्य सम्पन्न गर्ने,
				• २० वटा पीडितमैत्री कक्षहरूको स्थापना भएको हुने,	• महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय उच्च सरकारी वकील कार्यालय १ र जिल्ला सरकारी वकील कार्यालयहरू २१ वटानिर्माणाधिन अवस्थामा रहेको,	२० वटा पीडितमैत्री कक्षहरूको स्थापना गर्ने,
				• ४० वटा कारागारहरू तथा हिरासत कक्षको अनुगमन भएको हुने,	• ५ वटा सरकारी वकील कार्यालयहरूको निर्माण प्रारम्भ भएको,	• ४० वटा जिल्लाको कारागार तथा हिरासत कक्षमा मानवोचित व्यवहार भए नभएको सम्वन्धमा अनुगमन गर्ने,
				• ५० वटा जिल्लामा सघन रूपमा समुदायमा सरकारी वकील कार्यक्रम सञ्चालन हुने,	• ३० जिल्लाको कारागार तथा हिरासत कक्षमा मानवोचित व्यवहार भए नभएको अनुगमन गरिएको,	• ७ वटा नमुना सरकारी वकील कार्यालयकोकार्यसम्पादन स्तर उच्च बनाइ थप ५ वटा नमुना सरकारी वकील कार्यालयको रूपमा कार्यान्यन गर्ने,
				• महिला सरकारी वकीलहरूको सीप अभिवृद्धि भएको हुने ।	• जनशक्तिको विवरण सफटवेयरमा अध्यावधिक गर्ने कार्य प्रारम्भ भएको,	• सरकारी वकीलहरूको क्षमता विकासका लागि विभिन्न प्रशिक्षण तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने,
					• प्रत्येक प्रदेशमा एउटा सरकारी वकील कार्यालयलाई नमुना सरकारी वकील कार्यालयको रूपमा विकास गरी cctv जडान गरी विद्युतीय माध्यमबाट कार्यालयको कार्यसम्पादन अनुगमन गर्ने कार्य प्रारम्भ गरिएको,	• महिला सरकारी वकीलहरूको सीप विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने,
	• वर्ष सरकारी वकील (Attorney of	• वर्ष सरकारी वकील घोषणा गर्ने				

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					The Year) घोषणा गरी नगद पुरस्कार सहित पुरस्कृत गरिएको,	कार्यलाइ निरन्तरता दिने,
					• क्षमता विकासका ३० वटा प्रशिक्षण तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको,	• शिशु स्याहार केन्द्रलाइ थप व्यवस्थित तुल्याइने ।
					• इ एटर्नी कार्यक्रमको कार्यान्वयनको क्रममा सि एम एस, ए एम एस, इ आर एम एस लगायतका सफ्टवेयरहरू तयार गरी कार्यसम्पादनलाई विद्युतिय प्रणालीमा आवद्ध गर्ने कार्य प्रारम्भभएको,	• ७ वटा नमूना सरकारी वकील कार्यालयको कार्यसम्पादन स्तर उच्च बनाइ थप ५ वटा नमुना सरकारी वकील कार्यालयको रूपमा कार्यान्वयन गर्ने,
					• सरकारी वकीलहरूको विशिष्टीकरणगर्ने कार्य प्रारम्भ भएको,	• सरकारी वकीलहरूको क्षमता विकासका लागि विभिन्न प्रशिक्षण तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने,
					• महान्यायधिवक्ताको कार्यालय र अन्तर्गतका सरकारी वकील कार्यालयको भौतिक प्रोफाइल तयार गरिएको,	
					• सरकार वादी मुद्दाका पीडित एवम् साक्षीहरूलाइहेलो साक्षी कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको,	
					• मुलुकी फौजदारी कार्यविधि नियमावली, २०७५ को नियम ९६ र यसको अनुसूची ३०बमोजिमका मुद्दामा लगातार सुनुवाइको कार्य प्रारम्भ गरिएको,	
					• नेपालका सरकारी वकीलहरूको दोस्रो राष्ट्रिय सम्मेलन सम्पन्न भएको,	

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> शिशु स्याहार केन्द्र संचालनमा आएको । 	
८.	३०१०१०१२	उच्च सरकारी वकिल कार्यालयहरू	६			<ul style="list-style-type: none"> महिला सरकारी वकीलहरूको सीप विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने,
९.	३०१०१०१४	जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालयहरू	६			<ul style="list-style-type: none"> वर्ष सरकारी वकील घोषणा गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने,
१०.	३०१०१०१३	विशेष सरकारी वकिल कार्यालयहरू	६			<ul style="list-style-type: none"> शिशु स्याहार केन्द्रलाई थप व्यवस्थित तुल्याइने ।
११.	३०१०५०११	राजस्व अनुसन्धान विभाग	८	<ul style="list-style-type: none"> राजस्व चुहावट विरुद्ध कदम चालिएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> राजस्व चुहावट सम्बन्धी ६४ वटा मुद्दामा राजस्व चुहावटको कसुरमा बिगो र सजाय रु. १३ अर्ब ५५ करोड माग दावी सहित १६६ जना ब्यक्तिहरू विरुद्ध अदालतमा मुद्दा दायर गरिएको, विदेशी विनिमय तथा हुण्डी तर्फ ५६ वटा मुद्दामा बिगो र सजाय रकम गरी रु ५ अर्ब ११ करोड बिगो र बिगोको तेब्वरसम्म जरिवाना र तीन वर्षसम्म कैद माग गरी विभिन्न ७२ जना विरुद्ध अदालतमा मुद्दा दायर भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> वार्षिक समिक्षा तथा व्यवस्थापन गोष्ठी संचालन गर्ने, नियमित गस्ती गर्ने, आकस्मिक गस्ती गर्ने, द्रुत गस्ती गर्ने, राजस्व चुहावट तथा जोखिम क्षेत्र पहिचान सम्बन्धी अन्तरक्रिया नागरिक सचेतना अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्ने, निर्देशिका/कार्यविधि निर्माण र अन्तरक्रिया (राजस्व चुहावट अनुसन्धान, उजुरी विश्लेषण र कार्य संचालन गर्ने, Vehicle Tracking System कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने, सुराकी तथा पुरस्कार वितरण गर्ने, रणनीतिक योजना कार्यान्वयन सम्बन्धी अन्तरक्रिया संचालन गर्ने ।
१२.	३०१०६०११	सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभाग	८	<ul style="list-style-type: none"> उजुरी दर्ता भएको हुने । APG Plenary बैठक संचालन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> विभागमा जम्मा १७६ सूचना/ उजुरी दर्ता भएका । APG Plenary बैठक संचालन भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंककारी कृयाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धमा FATF का सुझाव कार्यान्वयन गर्ने र Mutual Evaluation

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हाल सम्मको प्रगति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> विशेष अदालतमा ५ वटा मुद्धा दर्ता गरेको तथा १ वटा सरकारी वकिलको रायको लागि विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयमा पठाएको हुने । 	को तैयारी गर्ने ।
१३.	३०१०७०११	राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग	८	<ul style="list-style-type: none"> कार्यालय भवन निर्माण भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> १० कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> भवन निर्माण- ४ वटा नयाँ शुरु गरिने र ५ वटा क्रमागत आयोजना सम्पन्न गरिने, Intellegence Monitoring को लागि Equipment खरिद गर्ने, जनशक्ति तालिम सबै कार्यालयहरूमा Digital Connectivity स्थापना गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालूतर्फ रु. ३७६.७० करोड र पुँजिगततर्फ रु. ५२.१५ करोड गरी जम्मा रु ४२८.८५ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

६.२ संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन

क. नतिजा सूचक

क्र. सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	स्थानीय तहमा रोजगारी सिर्जना	श्रमदिन	१५ लाख ६८ हजार	१७ लाख १० हजार	२३ लाख
२	तराईमा एक घण्टा र पहाडमा दुई घण्टा भित्र यातायात सेवामा पहुँच पुगेको जनसंख्या (हिउँदमा)	प्रतिशत	६५	६९	७२
३	सुधारिएको खानेपानी श्रोत माथि दिगो पहुँच भएका ग्रामीण घरधुरी (वर्षभरी पानी चल्ने खानेपानी आयोजना)	प्रतिशत/संख्या (थप)	७८	थप ५० हजार जना	थप ७० हजार जना
४	सरसफाइ सुविधा पाएका ग्रामीण जनसंख्या	जना (थप)	४,००,०००	२५,०००	३०,०००
५	ग्रामीण सडक कालोपत्रे	कि.मि. (थप)	३,९४६	२४०	३००
६	स्थानीय सडकपुल निर्माण	संख्या (थप)	४१६	१५	३०
७	झोलुङ्गेपुल निर्माण	वटा (थप)	८०३५	२००	६००
८	साना सिंचाई सुविधा पुगेको क्षेत्रफल	हेक्टर (थप)	५,९०४	३,५००	४,८००
९	स्थानीय तहको प्रशासकीय भवन निर्माण	संख्या	-	७	२९
१०	सडक पुगेको गा.पा./नगरपालिका केन्द्र	संख्या	७११	७९९	७२५
११	सार्वजनिक सुनुवाई गरेका स्थानीय तह	प्रतिशत	१००	१००	१००
१२	संघीयता कार्यान्वयनलाई सहज बनाउने कानून तथा स्थानीय तहलाई नमूना कानून/निर्देशिका/मापदण्ड निर्माण	संख्या	२०	१३	१०
१३	स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीको क्षमता विकासका लागि विविध विषयमा अनुशिक्षण तथा तालिम	जना	२,००५	११,८१२	११,१५३
१४	कर्मचारी तालीम (राजपत्र अनंकित तथा स्थानीय तहका अधिकृतसमेत)	जना	२६१	३६५	१,४८०
१५	कर्मचारी प्रशिक्षण/तालीम (अधिकृतस्तर)	जना	१,९४०	१,२०८	१,८८७
१६	अध्ययन तथा अनुसन्धान	संख्या	२५	१४	१९
१७	ओ.पि.डी. सेवा प्रतिदिन	जना	७५०	६५०	८००
१८	स्थानीय तहको क्षमता विकास योजना निर्माण	संख्या	०	१५२	७५३
१९	व्यवस्थापन परीक्षण गरेका निकाय	संख्या	२५	१०	१०
२०	स्थानीय सरकार स्वमूल्याङ्कन (LISA) परीक्षण	संख्या	६३	७५३	७५३
२१	स्थानीय तहको आवधिक योजना तर्जुमा	संख्या	-	४७	७५३
२२	स्थानीय तहको राजस्व परिचालन कार्ययोजना तर्जुमा	संख्या	-	३००	७५३

क्र. सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
२३	अनलाइन मार्फत सरकारी सेवा प्रवाह (प्रकार)	संख्या	२०	२५	३५
२४	विद्युतीय प्रणाली मार्फत सेवा प्रवाह गर्ने स्थानीय तह	संख्या	७५	७६	७८
२५	दिगो विकास लक्ष्य प्रगति प्रतिवेदन गर्ने स्थानीय तह	संख्या	-	-	२९३
२६	बेरूजु अध्ययन तथा अनुसन्धान (वार्षिक)	संख्या	१०	१०	१०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
१.	३६५०००११	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	८	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय शासन तथा सेवा प्रवाहमा थप सुधार भई सुशासन प्रवर्द्धन तथा संघीयता कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> संगठन संरचना तथा दरबन्दी पुनरावलोकन कार्यविधि, २०७६ स्वीकृत गरी सो अनुसार O&M गर्न सबै मन्त्रालयहरूलाई पठाइएको। मन्त्रालयबाट सहजीकरणका लागि सहसचिव, उपसचिवहरू प्रतिनिधि तोकिएको, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, अर्थ र गृह मन्त्रालय एवं ती अन्तर्गतका कार्यालयहरूको संगठन संरचना र दरबन्दी स्वीकृत भएको, स्थानीय तहको लागि क्षमता विकास (योजना, जनशक्ति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा कार्यान्वयन) योजनाको नमूना तयार गरी स्वीकृत गरिएको, लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण (GESI) परीक्षणको लागि कार्यविधि 	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न केन्द्रीय तथा जिल्लास्थित सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने कार्यालयहरूको व्यवस्थापन परीक्षणको कार्य सम्पन्न गर्ने, निजामती सेवाको मनोबल र उत्प्रेरणा अभिवृद्धिको लागि सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, स्थानीय तहसँगको समन्वय तथा सहजीकरणलाई थप प्रभावकारी बनाउने, स्थानीय तहहरूको असल अभ्यास आदान-प्रदान कार्यक्रम संचालन गर्ने, स्थानीय तहको कार्यसम्पादन सहजीकरण तथा समन्वय गर्ने, स्थानीय तहहरूसँगको सूचना आदान प्रदानको पद्धती विकास गर्ने, स्थानीय तहमा वैदेशिक सहायता परिचालन अनुगमन गर्ने, ५० वटा स्थानीय तहहरूको न्यायिक समितिबाट भएको निर्णयको विश्लेषण

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
					<p>स्वीकृत,</p> <ul style="list-style-type: none"> संस्थागत स्वमूल्यांकन प्रणाली (LISA) का सूचकहरूलाई अन्तिम रूप दिई २६ स्थानीय तहको मूल्यांकन कार्य सम्पन्न भएको, स्थानीय तहको राजस्व सुधार कार्ययोजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७६ स्वीकृत भएको, घरजग्गा बहाल कर व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६, व्यवसाय कर व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६, बारुणयन्त्र संचालन, व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६ को नमूना तयार गरी स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराइएको, ११ वटा स्थानीय तहहरूको कार्यसम्पादनको स्थलगत रूपमा सहजीकरण एवं समन्वय भएको, नतिजा सुचकांक सहितको कार्यसम्पादन सम्झौताको ढाँचा स्वीकृत भई मन्त्रालयका सचिव, महाशाखा प्रमुख र विभागीय प्रमुख तथा शाखा प्रमुखहरूबीच कार्यसम्पादन सम्झौता सम्पन्न भएको। 	<p>गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> दीगो विकास लक्ष्यहरूको स्थानीयकरण गर्ने, सेवाग्राही सन्तुष्टी सर्वेक्षण गर्ने, प्रदेश र स्थानीय तहसँग संघीयता संवाद।
२.	३६५०१०११	स्थानीय पूर्वाधार विभाग	३	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय पूर्वाधार विकास सम्बन्धी स्पष्ट नीति, मापदण्ड तयार भई प्रदेश तथा स्थानीय तहहरूलाई 	<ul style="list-style-type: none"> समावेशी भवन निर्माण कार्य १८ प्रतिशत सम्पन्न। 	<ul style="list-style-type: none"> समावेशी भवनको बाँकी निर्माण कार्य पुरा गर्ने, स्थानीय तहहरूको कार्यसम्पादनमा

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
				प्रविधिक सहयोग पुगी तत् तत् तहहरूबाट स्थानीय पूर्वाधार विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सहज एवं थप प्रभावकारी रूपमा संचालन भएको हुने,		सहयोग पुर्याउन आवश्यकता अनुसार प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने।
३.	३६५०२०११	निजामती किताबखाना (राष्ट्रिय किताबखाना)	८	<ul style="list-style-type: none"> सम्पूर्ण कर्मचारीहरू (निजामती कर्मचारी, प्रहरी, शिक्षक) को एकिकृत अभिलेख प्रणाली व्यवस्थित भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सम्पत्ति विवरण दर्ता, अनिवार्य अवकाश एवं सरुवा बढुवा लगायतका विवरणहरूको SMS बाट जानकारी दिने कार्य भैरहेको, PIS re-engineering गरी सफ्टवेयर (कर्मचारी वैयक्तिक प्रणाली) निर्माण कार्य सम्पन्न भई परीक्षणको क्रममा रहेको, PIS Software मा थप व्यवस्था गरी आ.व. २०७२/०७३ देखि सेवा निवृत्त कर्मचारीहरूलाई विदा तथा औषधी उपचार सुविधा वापतको रकम समेत किटान गरी विवरण दिने काम भइरहेको, सिटरोल भर्न अनलाइन सफ्टवेयर सञ्चालनमा ल्याई नयाँ नियुक्ति हुने कर्मचारीहरूले अनलाइनबाट सिटरोल भरी दर्ता प्रकृया सहज भइरहेको, PIS re-engineering गरी तयार भएको कर्मचारी वैयक्तिक प्रणाली सञ्चालनका लागि 	<ul style="list-style-type: none"> २०६४ साल पश्चात् नियुक्ति भएका कर्मचारीहरूको समावेशीको आधारमा विवरण राख्ने कार्य सम्पन्न गरिने, डिजिटल नेपाल अभियानको मर्मलाई आत्मसाथ गर्दै किताबखाना र अन्य निकाय तथा मन्त्रालयहरूसँग विद्युतीय सूचना आदान प्रदान सञ्चालीकरणको कार्य गरिने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
					आवश्यक IT Equipments (Hardware) खरिद सम्झौता सम्पन्न भएको।	
४.	३६५००१०२	संघीय शासन प्रणाली व्यवस्थापन कार्यक्रम	८	<ul style="list-style-type: none"> संघीय शासन प्रणाली सुदृढीकरण गर्ने सन्दर्भमा आवश्यक पर्ने नमूना कानून, संघीयता संवाद तथा नीतिगत सहजीकरण उपलब्ध हुने, संघीयता कार्यान्वयन कार्ययोजनाले निर्दिष्ट गरे अनुरूपको उपलब्धी प्राप्तिमा तीन तहका सरकारबीच उचित समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहको पुनर्संरचनामा समन्वय गरेको, संवैधानिक आयोगहरूको कानूनको मस्यौदा तयार गरेको, प्रदेश र स्थानीय तहलाई आवश्यक नमूना कानून लगायत नीतिगत ढाँचाहरू तयार गरी सहजीकरण गरिएको, हालसम्म ७० वटा भन्दा बढी नमूना कानून/कार्यविधि स्थानीय तहमा उपलब्ध भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय शासन प्रणाली सुदृढ र सशक्त बनाउन आवश्यक नीतिगत र व्यवस्थापकीय सहजीकरण गर्ने, प्रदेश र स्थानीय तह सञ्चालनसम्बन्धी नमूना कानून र कार्यविधि तयार गर्ने, प्रदेश र स्थानीय तहको संस्थागत सुदृढीकरणमा नीतिगत तथा व्यवस्थापकीय सहजीकरण गर्ने, स्थानीय तहबाट हालसम्म जारी भएका कानूनहरूको तुलनात्मक अध्ययन एवं परिक्षण गर्ने।
५.	३६५००१०४	स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम	३	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहमा साझेदारी प्रणालीको उपयोग गरी अत्यावश्यक पूर्वाधारहरू विकास भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ७७ जिल्लाका १६२ निर्वाचन क्षेत्रका स्थानीय तहहरूबाट सञ्चालन हुने आयोजना कार्यक्रम छनौट भई कार्यान्वयन भईरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यविधिमा तोकिए बमोजिम पूर्वाधार विकास सम्बन्धी कार्यक्रम/आयोजनाहरू सञ्चालन गर्ने।
६.	३६५००१०५	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयहरू	८	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तह बीच समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि भएको हुने, विकास निर्माण गर्ने कार्य सन्तुलित र गुणस्तरीय भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहहरूबाट सम्पादन भएका कार्यहरूको सम्बन्धमा सहजीकरण, समन्वय सहयोग भईरहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्लास्थित संघीय एवं प्रादेशिक कार्यालय र स्थानीय तहहरूबीच समन्वय गर्ने, स्थानीय तहहरूबाट हुने विकास निर्माण सम्बन्धी समन्वय र सहजीकरण गर्ने।
७.	३६५००१०६	बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> प्रजनन उमेरका महिला तथा किशोरीको पोषणको अवस्थामा सुधार भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> ३० जिल्लाका ३०८ स्थानीय तहहरूमा पोषण लक्षित, पोषण संवेदनशील र सामर्थ्य बनाउने 	<ul style="list-style-type: none"> थप २८१ स्थानीय तह र २४९३ वडामा बहुक्षेत्रीय पोषण योजना अनुसार पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
				<ul style="list-style-type: none"> सुरक्षित तथा पोषणयुक्त खाद्यबस्तुको उपलब्धता र पहुँचमा वृद्धि भएको हुने, सुरक्षित खानेपानीको पहुँचमा वृद्धि भएको हुने, आत्मनिर्भर हुनको लागि लक्षित समुहमा विभिन्न श्रोत र अवसरहरूको पहुँचमा वृद्धि भएको हुने, पोषणसम्बन्धी संस्थागत संरचनाको सुधार गर्दै स्थानीय समुदायका व्यक्तिहरूमा पोषणसम्बन्धी क्षमता सुधार भएको हुने, हजार दिनका महिला, बालबालिका र किशोरीहरूको पोषण स्वास्थ्यमा सुधार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम भईरहेको, ९८२८९ घरमा करेसावारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम (तालिम तथा सहयोग), ६५०८३ महिलाहरूको आयआर्जन र सुनौला हजार दिनका आमाहरूलाई पौष्टिक आहार सुनिश्चितता , १९३४३९ जनालाई प्रजनन स्वास्थ्य सुरक्षित मातृत्व तथा अन्य जीवन उपयोगी सीप सम्बन्धी किशोरीहरूलाई तालिम, ५३९८ विद्यालयमा पोषण प्रवर्द्धन कार्यक्रम, ३०८ जना पोषण स्वयंसेवक स्थानीय तहमा परिचालन। 	<ul style="list-style-type: none"> समिति गठनको व्यवस्था गर्ने, कम्तिमा १२० वटा विद्यालयमा खानेपानी योजना संचालन गर्ने, कम्तिमा ९० वटा सहकारीमा आयआर्जन तथा उद्यमशिलता विकास कार्यक्रम तथा क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, बहुक्षेत्रीय पोषण योजना अनुसार पोषण संवेदनशील क्षेत्र कृषि पशुपालन महिला बालबालिका क्षेत्र अन्तरगतका कार्यक्रम संचालन गर्ने, स्थानीय तह मार्फत ३८३ जना पोषण स्वयंसेवक स्थानीय तहमा परिचालन गरिने ।
८.	३६५००१०७	तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रम	६	<ul style="list-style-type: none"> भौतिक, सामाजिक पूर्वाधारको विकासबाट तराई मधेशका जनताहरूको जीवनस्तरमा सुधार भएको हुने, तराई मधेशका अति विपन्न घरवार विहिन परिवारहरू सामुहिक आवास कार्यक्रम मार्फत घरको मालिक भएको हुनेछन्, तराई मधेशका अति विपन्न दलित तथा सामाजिक आर्थिक रूपमा अति पछाडि परेका समुदायहरूका लागि सामुदायिक भवनहरू बनेका हुनेछन्, 	<ul style="list-style-type: none"> चालु आ व २०७६।७७ मा कार्यविधिमा व्यवस्था भए बमोजिम सामुहिक आवास भवन, सडक, सामुदायिक पूर्वाधार, कृषि विकास, सिंचाई, खानेपानी तथा सरसफाई, उर्जा, विपद् न्यूनिकरण गरी जम्मा ८ वटा क्षेत्रको २१३ स्थानीय तहका ४३२ वटा आयोजनाहरू छनौट भई कार्यान्वयन भईरहेको, आगामी आ व २०७७/७८ का लागि स्थानीय तहहरूबाट आयोजना प्रस्तावहरू २०७६ 	<ul style="list-style-type: none"> तराई मधेशका २२ जिल्लाका २७७ स्थानीय तहहरूमा बसोबास गर्ने कमजोर आर्थिक-सामाजिकस्तर भएका जाति र समुदायका नागरिकहरूको जीवनस्तर सुधारका लागि थप प्रभावकारिताका साथ पूर्वाधार निर्माण तथा पारम्परिक पेशा प्रवर्द्धनात्मक आयमूलक रोजगारमूलक व्यावसायिक तालिमहरू लगायतका ९ वटा क्षेत्रहरूमा विभिन्न कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू संचालन हुनेछन् ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
				<ul style="list-style-type: none"> तराई मधेशका स्थानीय तहका वडा बाट वडा जोड्ने, एउटा गाउँबाट अर्को गाउँ जोड्ने, वडाबाट पालिकाका केन्द्र जोड्ने स साना सडकहरू बनेका हुनेछन्, पछाडि परेका वर्ग र समुदाय रहेक क्षेत्रहरूमा विद्यालय भवन वर्धिग सेन्टर कृषि सेड तथा सामुदायिक तालिम केन्द्रहरू निर्माण भएका हुनेछन् । 	फागुन मसान्तसम्म संकलन गरी २०७७ बैशाख मसान्त सम्ममा आयोजना छनौट गर्ने गरी सो को अन्तिम चरणमा काम भईरहेको ।	
९.	३६५००१०८	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (पन्ध्रौं योजनाको प्रमुख कार्यक्रम)	८	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश तथा स्थानीय तहका पदाधिकारीहरू तथा कर्मचारीहरूलाई सङ्घीय शासन प्रणालीका विविध विषयमा क्षमता विकास गरी गुणस्तरीय सेवा प्रवाह भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहलाई आवश्यक कानूनको नमुना उपलब्ध गराईएको, स्थानीय तहमा सुचना प्रविधिको प्रयोग बढाउन स्थानीय तहलाई सूचना प्रविधि अधिकृतको सेवा उपलब्ध गराईएको, 	<ul style="list-style-type: none"> संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीचको समन्वय, सहकार्य र साझेदारी संस्थागत र थप सुदृढिकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, प्रदेश तथा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन गर्ने, प्रदेश स्तरको प्रशिक्षण सम्बन्धी कार्य गर्ने विशिष्टिकृत संस्थाको रूपमा प्रादेशिक सुशासन केन्द्र स्थापना भई संचालन गर्ने, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, सहभागितामुलक विकास एवं उत्तरदायित्व प्रवर्द्धन सम्बन्धी कृयाकलाप संचालन गर्ने,
१०.	३६५००१०९	उत्तरी क्षेत्र पूर्वाधार विकास तथा	३	<ul style="list-style-type: none"> उत्तरी क्षेत्रको जीविकोपार्जनमा सुधार भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> उत्तरी क्षेत्र जिविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७६ स्वीकृत भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहले सिफारिस गरी पठाएका आयोजना मध्येबाट छनौट हुने आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधारका

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
		जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम			<ul style="list-style-type: none"> चीनसँग सिमा जोडिएका १५ वटा जिल्लाका १२६ वटा स्थानीय तहबाट कार्यविधिले तोकेका विभिन्न क्षेत्रका आयोजनाहरू माग गरिएकोमा ११३ वटा स्थानीय तहबाट प्राप्त भएका आयोजनाहरू चीन सरकारलाई सिफारिस गरी पठाउने काम अन्तिम चरणमा रहेको। 	आयोजनाहरू सञ्चालन गर्ने।
११.	३६५००११०	साना विकास परियोजना	८	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय सडक,पुल,विद्यालय भवन,प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र,पुस्तकालय,अस्पताल,खानेपानी र सौर्यउर्जा लगायतका पूर्वाधारको क्षेत्रमा सुधार भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद) को मिति २०७६।०९।०७ को निर्णयानुसार साना विकास आयोजना कार्यान्वयनको लागि कार्यान्वयन गर्ने निकाय र ढाँचा तोकिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सर्वै स्थानीय तहहरूबाट माग संकलन गरी रु. ५ करोड भन्दा कम कुल लागत भएका आयोजनाहरू छनौट भई सञ्चालन भएको हुने।
११.	३६५०११०१	ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१, २	<ul style="list-style-type: none"> परियोजनाको अवधिसम्ममा खानेपानी ३६९ स्किमबाट १२२१३० जना, सरसफाई २९६ स्किमबाट ३०५७०१ जना, सिचाई ४० स्किमबाट २०४५२ जना र लघु जलविद्युत १० स्किमबाट १६८९६ जना लाभान्वित भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ५२ वटा खानेपानी आयोजना सम्पन्न भई ३३६१० जना लाभान्वित भएको, ८ वटा शौचालयबाट १४२८ जनसंख्या लाभान्वित भएको, ३० वटा सिँचाइ अथवा बहुउपयोगी योजना सम्पन्न भई ६२२५ जना लाभान्वित भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> खानेपानी योजनाहरू १०० वटा सम्पन्न गरी ८०,००० जना लाभान्वित हुने, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी तथा सार्वजनिक स्थानमा संस्थागत शौचालय २८ वटा सम्पन्न हुने, पूर्ण सरसफाई र खुल्ला दिशा मुक्त बाट २०,००० जना लाभान्वित हुने, प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि क्रियाकलाप २७ वटा सम्पन्न हुने, सिँचाई तथा बहुउपयोगी योजना सहयोग २५ वटा सम्पन्न हुने, सुधारिएको चुल्हो तथा सुधारिएको

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
						पानीघट्ट क्रियाकलापबाट २,५०० घरपरिवार लाभान्वित हुने।
१२.	३६५०११०२	ग्रामीण सडक सञ्जाल सुधार आयोजना	१,२	<ul style="list-style-type: none"> यस आयोजना मार्फत ३८०.६८६ कि. मि. सडकको दुई वर्षभित्र कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नती भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सडक चौडाई विस्तार तथा मोड सुधार २६९.४० कि.मी., नाली तथा टेवा पर्खाल सहितका संरचना निर्माण १३५.४६ कि.मी. सम्पन्न, सडकमा सब-बेसको कार्य ११४.१० कि.मी. सम्पन्न, सडकमा बेसको कार्य २३.५० कि.मी. सम्पन्न, सडक कालोपत्रे गर्ने कार्य ५.२० कि.मी. सम्पन्न, 	<ul style="list-style-type: none"> १५० कि. मी. सडक कालोपत्र गर्ने, नयाँ १,५०० कि. मी. सडकको DPR तयार गर्ने, सडक क्षेत्रका प्रभावित तथा विपन्न समुदायका करीब ६०० जनालाई सीपमूलक तालीम प्रदान गर्ने।
१३.	३६५०११०३	झोलुङ्गे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> कम्तिमा ३० मिनेटको पैदल दुरीको फेरो भित्र सुविधा पुग्ने गरी सम्भाव्य सबै स्थानमा करिव १०,२०० झोलुङ्गेपुल निर्माण (तुइन विस्थापन समेत) गरिएको हुने, ७,५०० झोलुङ्गे पुल नियमित मर्मत गरिएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> लगभग ७,००० झोलुङ्गे पुल नियमित मर्मत भएको, हालसम्म चालु आ. व. मा १६८ वटा सहित जम्मा ८,१७८ वटा झोलुङ्गे पुल निर्माण सम्पन्न भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> थप ६०० वटा झोलुङ्गेपुल निर्माण सम्पन्न गर्ने।
१४.	३६५०११०४	ग्रामीण पहुँच कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> ग्रामीण यातायात पूर्वाधारको दिगो व्यवस्थापन, गरिव तथा वन्चितीकरणमा परेका समुदायलाई रोजगारी सिर्जना, जिल्लाको मुख्य सडक संजाललाई बाह्रै महिना सञ्चालन गर्न सहयोग तथा आर्थिक अवसरका लागि पहुँच स्थापना 	<ul style="list-style-type: none"> ३.५ मीटर चौडा सडक निर्माण - ६२.६१ कि.मि., ४.५ मीटर चौडा सडक निर्माण - ५९.२२ कि.मि., सारभुत रुपमा निर्माण सम्पन्न - ३५.०० कि.मि., सुरुको ४ कि.मि. सडक सुधार कार्य सम्पन्न भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> बाँकी ३२ कि. मि. सडकलाई सारभूत रुपमा निर्माण (चौडाई तथा संरचनाहरू सहित) सम्पन्न गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
				भएको हुने।	<ul style="list-style-type: none"> • नयाँ निर्माण ६३ कि.मि. र निर्माण सुधार ४ कि.मि. गरी सडकको लम्बाई ६७ कि.मि. सम्पन्न। 	
१५.	३६५०११०६	स्थानीय स्तरका सडकपुल तथा सामुदायिक पहुँच सुधार परियोजना	२	<ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय सडकहरूमा पुल निर्माण गरी बाह्रै महिना सडक संचालन गर्न करिब ३५०० सडक पुल निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • २६ वटा सडक पुलको DPR तयार, ११ वटा सडक पुल निर्माण सम्पन्न। 	<ul style="list-style-type: none"> • संघीय स्तरमा ५ तथा प्रदेश/स्थानीय स्तरमा २५ गरी कुल ३० वटा सडकपुल निर्माण सम्पन्न गर्ने।
१६.	३६५०११०७	पूर्वी चितवन नदी व्यवस्थापन तथा जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम	१	<ul style="list-style-type: none"> • पूर्वी चितवनको जलाधार क्षेत्रको बाढीको प्रकोपबाट हुने जनधनको क्षति न्यूनीकरण भएको हुने, • सिंचाइ नहरहरूको सञ्चालनमा सहयोग भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • योजनाको छनौट : ९५ वटा सम्पन्न, • सर्वे : ९४ वटाको सम्पन्न, • लागत अनुमान तयारी : ९४ वटा सम्पन्न, • अन्तिम प्रतिवेदन तयारी र सम्पन्नता: ९ वटा आयोजना गरी ८९ वटा सम्पन्न। 	सबै आयोजना सम्पन्न भई कार्यान्वयनमा गएको।
१७.	३६५०११०८	राष्ट्रिय ग्रामीण यातायात सुदृढीकरण कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> • आयोजना सञ्चालित ३६ जिल्लामा सडक नियमित संभार, आवधिक मर्मत संभार, ग्रामीण सडक स्तरोन्नति, नयाँ मोटर पुल निर्माण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • ग्रामीण सडक आवधिक मर्मत संभार १४१.५० कि. मि., • सडक स्तरोन्नति/पुर्नस्थापना ३३३ कि. मि. सम्पन्न, • २९७.७० मिटर सडक पुल निर्माण। 	सबै आयोजना सम्पन्न भई कार्यान्वयनमा गएको।
१८.	३६५०११०९	साना सिंचाइ कार्यक्रम	२	<ul style="list-style-type: none"> • कृषक व्यवस्थित साना सिंचाइ योजना निर्माण भएको हुने, • डोली, स्थानीय सेवाप्रदायक तथा समुदायको क्षमता अभिवृद्धिमा 	<ul style="list-style-type: none"> • १४९ वटा नयाँ योजनाको छनौट कार्य सम्पन्न भएको, १४९ वटा नयाँ योजनाको सर्वे सम्पन्न भएको, ९६ वटा नयाँ योजनाको 	<ul style="list-style-type: none"> • उदयपुर, खोटांग, ओखलढुंगा, इलाम, पाँचथर, तेह्रथुम, धनकुटा र भोजपुर जिल्लाका विभिन्न ४७ वटा स्थानीय तहमा कुल ३१४ वटा सिंचाइ योजना

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
				<p>सहयोग पुगेको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • १५,००० हेक्टरमा दिगो र भरपर्दो सिंचाइ सुविधा पुगेको हुने, • कृषक व्यवस्थित साना सिंचाइ प्रणालीहरू समावेशी र गरिवमुखी बनाउन योजनाहरू बनाउने र लागू गर्न स्थानीय तहहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने। 	<p>DPR तयार भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ११३ वटा क्रमागत योजनामा ४५ वटा योजनाको निर्माणको कार्य अघिल्लो आ. व. मा नै सम्पन्न भइसकेको हुनाले यस आ. व. मा निर्माण गर्नु पर्ने ६८ वटा क्रमागत योजनामा कुल ८५% भौतिक प्रगति हासिल भई करिब ८ हजार हेक्टर जमिनमा सिंचाइ सुविधा उपलब्ध भएको। 	<p>निर्माण सम्पन्न गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • करीब ४ हजार ८ सय हेक्टर जमिनमा सिंचाइ सुविधा उपलब्ध हुने।
१९.	३६५०१११२	प्रादेशिक तथा स्थानीय सडक सुधार कार्यक्रम (पन्ध्रौं योजनाको रूपान्तरणकारी कार्यक्रम)	१	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश राजधानीबाट सबै स्थानीय तहको केन्द्रसम्म जोड्न: • ७,००० कि.मी सडक कालोपत्रे भएको हुने, • ५,००० सडक पुल निर्माण भएको हुने, • ५,००० कि.मी सडक आवधिक मर्मत भएको हुने • ११,५०० कि.मी सडक नियमित मर्मत भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • प्रादेशिक एवं स्थानीय सडक निर्माण तथा सुधार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६ स्वीकृत भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • सडक तथा सडकपुल निर्माणका लागि आवश्यक DPR तयार गर्न परामर्श सेवा खरीद गर्ने, • स्थानीय तहको केन्द्र जोड्ने सडक (५०० कि. मि.) कालोपत्रे बनाउन तथा सो मा आवश्यक सडकपुल (३० वटा) निर्माणका लागि DPR तयार गर्ने।
२०.	३६५६१०११	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	८	<ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने, • स्थानीय तहको व्यवस्थापन पक्ष सुदृढ भएको हुने, • राजपत्र अनंकित कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय तहका ५९८ जना पदाधिकारीहरूका लागि बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा, राजस्व, अनुगमन तथा न्यायिक विषयमा क्षमता अभिवृद्धिसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन भएको, • संघमा कार्यरत निजामती सेवाका 	<ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धिसम्बन्धी ४ वटा विषयमा पाठ्यक्रम तयार गर्ने, • २८० जना संघमा कार्यरत निजामती सेवाका राजपत्र अनंकित प्रथम र द्वितीय श्रेणीका कर्मचारी, प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यरत चौथो र पाँचौं

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
					<p>राजपत्र अनंकित प्रथम र द्वितीय श्रेणीका कर्मचारी तथा प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यरत चौथो र पाँचौं तहका २६७ जना कर्मचारीहरूका लागि सेवाकालीन प्रशिक्षण सञ्चालन भएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> ३७० जना स्थानीय तहमा सेवाप्रवेश भएका प्रशासन, लेखा र आ.ले.प. अधिकृतहरूका लागि सेवाप्रवेश प्रशिक्षण सञ्चालन भएको। 	तहका कर्मचारी तथा स्थानीय तहमा कार्यरत अधिकृत छैठौं तहका कर्मचारीहरूका लागि सेवाकालीन प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने।
२१.	३६५६१०१२	नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	८	<ul style="list-style-type: none"> निजामती सेवा तथा सार्वजनिक संस्थानका अधिकृतस्तरका कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने, नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरू एवं सार्वजनिक संस्थानहरूको संगठनात्मक विकासमा सहयोग पुगेको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> निजामती सेवाको सक्षमता प्रारूप (Competency Framework) निर्धारण गरी नेपाल सरकारका विभिन्न निकायका उच्च व्यवस्थापन तह र अधिकृतस्तरको तालीम/प्रशिक्षण सञ्चालन गर्दै आएको, निजामती सेवाका नव प्रवेशी अधिकृतस्तरको लागि ६ महिने आवासीय प्रशिक्षण कार्यक्रम विगत सात वर्षदेखि सफलतापूर्वक संचालन गर्दै आएको, नेपाल सरकार एवं सार्वजनिक संस्थानको संगठनात्मक विकास तथा व्यवस्थापकीय सुधारका लागि परामर्शकार्य संचालन गर्दै आएको, नेपाल सरकारलाई सार्वजनिक 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय शासन प्रणालीको परिवर्तित सन्दर्भमा वार्षिक नियमित कार्यक्रमहरूसहित अधिकृत कर्मचारीहरूको सिकाइ आवश्यकता अनुरूपका प्रशिक्षण कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने, संघीयता कार्यान्वयनमा सहयोग पुग्ने खालका विषयवस्तुहरूमा निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरूको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी संचालन गर्ने, सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी प्रशिक्षण कार्यक्रमहरूलाई क्रमशः e-learning मा समेत आवद्ध गर्दै लैजाने र सोका लागि आवश्यक पूर्वाधार विकास गर्ने, तीन तहकै सरकारी निकायहरूको संगठनात्मक विकासका लागि व्यवस्थापन परामर्श कार्यहरू संचालन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
					<p>प्रशासन एवं शासकीय व्यवस्थापनका क्षेत्रमा नीति निर्माणमा सहयोगी हुने खालका अध्ययन अनुसन्धान कार्यहरू गर्दै आएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> संघियता कार्यान्वयनमा सहयोग पुर्याउने उद्देश्यले संघियता अध्ययन केन्द्रको स्थापना गरी प्रशिक्षण कार्यक्रम तथा अध्ययन अनुसन्धान कार्यको थालनी गरिएको, भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त मुख्य भवन, सम्पदा सदनको पुनर्निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको । 	<ul style="list-style-type: none"> तीन तहकै सरकारको नीति निर्माणमा सहयोगी हुने नीतिगत अनुसन्धानात्मक कार्यहरूको प्रवर्द्धन गर्ने, प्रतिष्ठानको आवासीय प्रशिक्षण पूर्वाधार विस्तारको लागि प्रस्तावित काभ्रेको नमोबुद्धस्थित प्राथमिकता प्राप्त परियोजनाको हाल संचालन भैरहेको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR), वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (EIA) तथा माटो परिक्षण लगायतका कार्यहरू सम्पन्न गरी परियोजना शुरु गर्ने ।
२२.	३६५६१०१३	आदिवासी जनजाती उत्थान प्रतिष्ठान	६	<ul style="list-style-type: none"> आदिवासी जनजाती समुदायको सामाजिक, सांस्कृतिक तथा आर्थिक विकासमा सहयोग पुगेको हुने, आदिवासी जनजाती समुदायको ६ वटा संस्थागत तथा सामुदायिक भवन निर्माण भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> आदिवासी जनजाती समुदायका मौलिक भाषा, लिपि, कला, साहित्य र इतिहासको खोज अनुसन्धान तथा संरक्षण सम्बर्द्धन गर्ने कार्य हुँदै आएको, आदिवासी जनजाती समुदायको क्षमता अभिवृद्धि हुने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको, आदिवासी जनजाती समुदायको अमूर्त संस्कृतिहरूको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने कार्य भैरहेको, आदिवासी जनजाती समुदायको विषयमा लेखिएको उत्कृष्ट साहित्य ग्रन्थहरूको प्रकाशन गर्दै आएको, 	<ul style="list-style-type: none"> आदिवासी जनजाती समुदायको मौलिक भाषा, लिपि, कला, साहित्य र इतिहासको खोज अनुसन्धान तथा संरक्षण सम्बर्द्धन गर्ने, आदिवासी जनजाती समुदायको क्षमता अभिवृद्धि हुने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने, आदिवासी जनजाती समुदायको अमूर्त संस्कृतिको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने, आदिवासी जनजाती समुदायको विषयमा लेखिएका उत्कृष्ट साहित्य ग्रन्थहरूको प्रकाशन गर्ने, लोपोन्मुख तथा अतिसिमान्तकृत आदिवासी जनजाती समुदायको लागि संस्थागत विकास तथा

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफलहरू	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू
					<ul style="list-style-type: none"> लोपोन्मुख तथा अति सिमान्तकृत आदिवासी जनजाती समुदायको लागि स्वरोजगारमूलक आय आर्जन कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएको । 	स्वरोजगारमूलक आय आर्जन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
२३.	३६५८१०११	निजामती कर्मचारी अस्पताल विकास समिति	२	<ul style="list-style-type: none"> निजामती कर्मचारीका अतिरिक्त सर्वसाधारणहरूलाई सर्वसुलभ एवं सहज रूपमा स्वास्थ्य उपचार सेवा प्रवाह भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> अस्पतालमा निजामती कर्मचारीको अतिरिक्त सर्वसाधारण नागरिकलाई सुलभ रूपमा सेवा प्रवाह भइरहेको, एम.आर.आई. कक्ष, चिकित्सक कक्ष, मेमोग्राफी कक्ष निर्माण भएको, १ लाख ७७ हजार जनालाई ओ.पि.डी. सेवा प्रदान गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> अस्पतालको आधुनिकीकरण गर्दै Tele-medicine र बृहत स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, विभिन्न अत्यावश्यक मेसिनरी औजार खरिद गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. १३६३.१२ करोड र पूँजीगततर्फ रु. १५४६.१४ करोड गरी जम्मा रु. २९०९.२६ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

६.३ कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ. व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ. व. ०७७/७८ को लक्ष्य
१	एकीकृत कानुनी सहायता नीति	संख्या	-	१	-
२	सन्धि सम्पन्न गर्ने निर्देशिका तर्जुमा	संख्या	-	१	-
३	कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि तालीम	संख्या	१	४	५
४	कानुनी शिक्षा र सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम	संख्या	३५	२१	२५
५	प्रदेश कानून नेपालको संविधान र प्रचलित नेपाल कानून अनुरूप रहे नरहेको सम्बन्धमा प्रदेश कानूनको अध्ययन गर्ने	संख्या	-	१	१
६	कानून तथा न्यायको क्षेत्रमा अध्ययन, अनुसन्धान	संख्या	-	३	५
७	न्यायीक समितिको क्षमता अभिवृद्धि	संख्या	-	७	१४

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३११०००११	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	६, ८	<ul style="list-style-type: none"> संविधान कार्यान्वयन गर्ने कानून निर्माण भएको हुने, प्रदेश कानून संविधान र संघीय कानून अनुकूल रहे नरहेको अध्ययन गरिने, कानून मन्त्रालय र अन्तरगतका कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने, स्थानीय तहमा न्यायिक समितिको 	<ul style="list-style-type: none"> फाल्गुण सम्म नयाँ ऐन निर्माणको लागि २३ वटा अवधारणापत्रमा सैद्धान्तिक सहमति प्रदान, नेपाल सरकारले संघीय संसदमा पेश गर्ने २७ वटा विधेयकको मस्यौदा तर्जुमा तथा सहमति प्रदान, नेपाल सरकारले जारी गर्ने ३५ वटा नियमावलीहरूको मस्यौदा तर्जुमा तथा सहमति प्रदान, गठन आदेश, 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहसँग समन्वय गरी न्यायिक समितिको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। विभिन्न कार्ययोजना अन्तर्गतका कानुनी विषयमा अन्तरक्रिया, प्रदेश, स्थानीय तह र शैक्षिक संस्थाहरूमा अन्तरक्रिया तथा कानुनी सचेतना कार्यक्रम

क्र.स.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>अधिकार र प्रयोग सम्बन्धी जानकारी भई समितिका पदाधिकारीहरु तथा सम्बन्धित व्यक्तिहरुको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • कानूनको निर्माण, संशोधन र परिमार्जन भई कानूनकोसुधार भएको हुने, • मानव अधिकार र मानवीय कानूनको विषयमा स्थानीय तह र शैक्षिक संस्थाहरुमा सचेतना अभिवृद्धि भएको हुने, • कानूनी सहायता सम्बन्धी विषयको जानकारी भएको हुने र सो को प्रयोगमा वृद्धि हुने। एकीकृत कानूनी सहायता नीतिको कार्यान्वयनको लागि विधेयक तर्जुमा भएको हुने, • नेपाल सरकारका विभिन्न राष्ट्रिय कार्ययोजना अन्तर्गतका जिम्मेवारीहरु पूरा भएको हुने, • सन्धि सम्पन्न गर्ने निर्देशिकाको कार्यान्वयन हुने। 	<p>निर्देशिका गरी जम्मा २४ वटाको मस्यौदा तर्जुमा तथा सहमति प्रदान,</p> <ul style="list-style-type: none"> • २०७६ साल भाद्र १ गते मुलुकी संहिता कार्यान्वयन भएको एक वर्ष पुगेकोमा सातै प्रदेशमा समीक्षात्मक अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरिएको, • निःशुल्क कानूनी सहायताको प्रभावकारीता सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरिएको जस्मा तेहथुम, लमजुङ र सिरहा जिल्लामा ३ वटा कार्यक्रम गरिएको र कुल ४०२ सहभागी रहेको, • न्यायिक समितिको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गरिएको जस्मा धनकुटा, पर्वत, महोत्तरी, बाँके र बर्दिया जिल्लामा ४ वटा कार्यक्रम गरिएको र कुल ३३५ सहभागी रहेको, • स्थानीय तहको शैक्षिक संस्थासंग अन्तरक्रिया तथा कानूनी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको जस्मा तनहुँ, मुस्ताङ, सुनसरी, तेहथुम, सिरहा, धनुषा, बाँके र बर्दिया जिल्लामा १२ वटा कार्यक्रम गरिएको र कुल सहभागी २५९१ रहेको, • प्रदेश कानून नेपालको संविधान र प्रचलित नेपाल कानून अनुरूप रहे नरहेको सम्बन्धमा प्रदेश कानूनको पुनरावलोकन गर्ने कार्य भइरहेको, 	<p>सञ्चालन गर्ने।</p> <ul style="list-style-type: none"> • विद्यमान ऐन, नियम लगायतका कानूनहरु समावेश गरी मोबाइल एप निर्माण गरी सञ्चालन गर्ने, • सञ्चार माध्यमबाट कानूनी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • प्रदेश कानून नेपालको संविधान र संघीय कानून अनुरूप रहे नरहेको सम्बन्धमा अध्ययन गर्ने, • निःशुल्क कानूनी सहायताको प्रभावकारिता सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • सन्धि सम्पन्न गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका कार्यान्वयन गर्ने, • एकीकृत कानूनी सहायता नीतिको कार्यान्वयन गर्न आवश्यक विधेयक तर्जुमा गरी ऐन जारी गर्ने र कार्यान्वयन गर्ने।

क्र.स.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> • एकीकृत कानूनी सहायता नीतिको मस्यौदा मन्त्रिपरिषदबाट पारित भएको, • फाल्गुणसम्ममा रेडियो नेपाल र नेपाल टेलिभिजनबाट ५१ वटा कानूनका कुरा नामक सचेतनामुलक कार्यक्रम प्रसारण भइसकेको । 	
२.	३११२१०११	नेपाल कानून आयोग	६, ८	<ul style="list-style-type: none"> • कानूनको खारेजी, परिमार्जन, संशोधन, एकीकरण, संहिताकरण सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस भएको हुने, • नयाँ तथा संशोधन विधेयक तर्जुमा गरी नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस भएको हुने, • कानूनी सचेतनाको अभिवृद्धि हुने, • कानून र न्यायको अनुसन्धानबाट प्रचलित कानूनमा सुधार हुने । 	<p>विधेयक तर्जुमा</p> <ul style="list-style-type: none"> • देहायका विधेयक मस्यौदाको कार्य सम्पन्न गरी सम्बन्धित मन्त्रालयमा पठाएको: <ol style="list-style-type: none"> १) राष्ट्रिय सुरक्षाका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २) विभूषण सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक । • देहायको विधेयकहरूको सम्बन्धमा मस्यौदाको कार्य भइरहेको: <ol style="list-style-type: none"> १) गैरआवसिय नेपाली सम्बन्धी विधेयक २) नेपाल कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१० लाई संशोधन गर्ने विधेयक ३) औषधी ऐन, २०३५ लाई संशोधन गर्ने विधेयक । ४) केपटाउन कन्भेन्सन, २००१ र केपटाउन प्रोटोकल, 	<p>विधेयक तर्जुमा</p> <ul style="list-style-type: none"> • संविधान कार्यान्वयन गर्न आवश्यक विधेयक तर्जुमा, • संघियता कार्यान्वयन सम्बन्धी विधेयक तर्जुमा, • अन्य विषयमा आवश्यक विधेयक तर्जुमा । • कानूनी प्रचारप्रसार (Legal Dissemination), प्रशिक्षार्थी सेवा लिने, कानूनको खारेजी, परिमार्जन, संशोधन र एकीकरण गर्ने सम्बन्धमा अध्ययन, आयोगको APPs अद्यावधिक, कानूनी शब्दकोष (Legal Glossary) निर्माण

क्र.स.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					२००१ सम्बन्धी विधेयक। <ul style="list-style-type: none"> कानूनी प्रचारप्रसार (Legal Dissemination), प्रशिक्षार्थी सेवा लिने, कानूनको खारेजी, परिमार्जन, संशोधन र एकीकरण गर्ने सम्बन्धमा अध्ययन, आयोगको APPs अद्यावधिक, कानूनी शब्दकोष (Legal Glossary) निर्माण, 	
३.	३११०१०११	न्याय सेवा तालिम केन्द्र	१,४,६,८	<ul style="list-style-type: none"> न्याय सेवाका जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल न्याय सेवाका राजपत्रांकित तृतीय श्रेणीका अधिकृतहरूको ३ महिनेसेवा प्रवेश तालीम सञ्चालन गरिएको, नेपाल न्याय सेवाका राजपत्राङ्कित द्वितीय र तृतीय श्रेणीका अधिकृतहरू र नेपाल न्याय सेवाका तथा अर्धन्यायिक निकायका राजपत्र अनंकित कर्मचारीहरूको को सेवाकालीन तालीम सञ्चालन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> न्याय सेवाका जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने।
४.	३११०००११३	सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग	५,६,८	<ul style="list-style-type: none"> सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी काम कारवाहीले गति लिने 	<ul style="list-style-type: none"> आयोगको ७ वटै प्रदेशमा रहेका मुकाम कार्यालयहरूको कार्यसम्पादन प्रभाव मूल्याङ्कन र भावी कार्यनीति तय गर्ने सिलसिलामा द्वन्द्व पीडितहरूसँग अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सम्बन्धी कार्यशाला। 	<ul style="list-style-type: none"> संक्रमणकालीन व्यवस्था सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरिने अनुसन्धान, परिपुरण, मेलमिलाप तथा अभियोजन सम्बन्धी कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरिने सन्देश मुलक सूचना प्रसारण तथा प्रकाशन सार्वजनिक सुनुवाई गरिने २००० पीडित परिवारको पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण

क्र.स.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
						गरिने
५.	३११००३४०१	वेपत्ता पारिएका व्यक्तिको छानविन आयोग	५,६,८	<ul style="list-style-type: none"> आयोगमा प्राप्त ३१९७ उजूरीहरूको विस्तृत अनुसन्धान कार्य सम्पन्न गरिएको हुने। अनुसन्धान एवं विषयगत विज्ञ र प्रविधिको व्यवस्था मिलाईएको हुने। छानविनको क्रममा खुल्न आएका पीडितहरूले परिचय पत्र पाएको हुने विभिन्न जिल्लामा सार्वजनिक सुनुवाई गरिएको हुने। पीडक बयान कक्षको तयारी लगायतका आवश्यक पूर्वाधार तयार गरी पीडक बयान कार्य शुरु गरिएको हुने। आयोगमा कार्यरत पदाधिकारी एवं ४० जना कर्मचारीहरूले अनुसन्धान सम्बन्धी क्षमता विकास/तालिम पाएको हुने। आवश्यक कानून/कार्यविधि तयार भई लागू भएको हुने। आयोगको वेवसाईट र उजूरी व्यवस्थापन सफ्टवेयर अद्यावधिक गरी संचालनमा ल्याईएको हुने। पीडितहरूसँग निरन्तर सम्पर्क र समन्वय हुने 	<ul style="list-style-type: none"> यस आ.व. सम्म ६५ जिल्लाका २१०० थान उजूरीमा विस्तृत छानविनको पहिलो चरणको कार्य अन्तर्गत उजूरीकर्ता तथा साक्षी बुझ्ने, एण्टीमार्टम फाराम भराउने र परिपूरण फाराम भराउने कार्य सम्पन्न भएको, यस आ.व. सम्म उजूरी कर्ता, पीडित परिवार, साक्षी, घटनाका सम्बन्धमा जानकार व्यक्ति तथा अन्य सरोकारवालाहरूको सहभागितामा १२६ वटा जिल्लास्तरिय अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको, विस्तृत छानविनका क्रममा पीडित, साक्षी तथा अन्य रोकवारवालाहरूसँग बुझ्ने कार्यलाई सहज बनाउन भिडियो कन्फरेन्स प्रणाली सूचारु गरिएको, आयोगमा प्राप्त उजूरीहरू सुरक्षित र व्यवस्थित गर्ने उदेश्यले स्क्यानड गरी उजूरी व्यवस्थापन ट्रायाकिड प्रणाली (Software) तयार गरी उजूरीमा भएका तथा अनुसन्धानसँग सम्बन्धित विवरणहरू प्रविष्ट गर्ने कार्य भैरहेको, अनुसन्धान कार्यलाई थप 	<ul style="list-style-type: none"> आयोगमा प्राप्त ३१९७ उजूरीहरूको विस्तृत अनुसन्धान कार्य सम्पन्न गरिएको हुने, अनुसन्धान एवं विषयगत विज्ञ र प्रविधिको व्यवस्था मिलाईएको हुने, छानविनको क्रममा खुल्न आएका पीडितहरूले परिचय पत्र पाएको हुने, विभिन्न जिल्लामा सार्वजनिक सुनुवाई गरिएको हुने, पीडक बयान कक्षको तयारी लगायतका आवश्यक पूर्वाधार तयार गरी पीडक बयान कार्य शुरु गरिएको हुने, आयोगमा कार्यरत पदाधिकारी एवं ४० जना कर्मचारीहरूले अनुसन्धान सम्बन्धी क्षमताविकास/तालिम पाएको हुने, आवश्यक कानून/कार्यविधि तयार भई लागू भएको हुने। आयोगको वेवसाईट र उजूरी व्यवस्थापन सफ्टवेयर अद्यावधिक गरी संचालनमा ल्याईएको हुने, पीडितहरूसँग निरन्तर सम्पर्क र

क्र.स.	ब.उ.शि.नं	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>प्रभावकारी बनाउन १६ जिल्लाका सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय एवं सहकार्य गरी थप सूचना संकलन गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • उजूरीको आधारमा बेपत्ता पारिएका व्यक्तिहरूको तयारी सूची आयोगको वेवसाइट मार्फत सार्वजनिक गरी निजहरूलाई बेपत्ता पारिएको सम्बन्धमा कुनै सूचना/प्रमाण/जानकारी/कागजताहरू उपलब्ध गराउनका लागि सर्वधारण लगायत अन्य सरोकारवालालाई अनुरोध गर्दै विभिन्न सञ्चारका माध्यमबाट सूचना प्रकाशन तथा प्रशारण गरिएको, • शव उत्खनन् एवं DNA परीक्षण सम्बन्धी विज्ञहरूसँगको अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको, • संक्रमणकालिन न्याय र सुरक्षा व्यवस्थापन सम्बन्धी विषयमा अभिमुखीकरण कार्यक्रमसम्पन्न गरिएको। 	समन्वय हुने।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालु तर्फ रू. ४७.३१ करोड र पुँजीगततर्फ रू. ०.५६ करोड गरी जम्मा रू. ४७.८७ करोड विनियोजन गरिएको छ।

६.४ गृह मन्त्रालय

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	आधारभूत सामाजिक सुरक्षामा आवद्ध जनसंख्या	प्रतिशत	१७	३१	३९
२	दर्ता भएका लैङ्गिक हिंसा लगायतका अपराधका घटना र अनुसन्धान प्रतिशत	प्रतिशत	८८.९	९१	९३.३
३	सुरक्षाको अनुभूति भएको जनसंख्या	प्रतिशत	-	सर्वेक्षण पूर्व तयारी कार्य प्रारम्भ	सर्वेक्षण गरी वेसलाईन निर्धारण गर्ने
४	प्रहरी सेवामा नागरिकको सहज पहुँच	अनुपात (जनता र प्रहरी बीच)	१:३९५	१:३९०	१:२९५
५	उपत्यकाका प्रवेश नाका र सिंहदरबार प्रवेशद्वारमा भेहिकल स्क्यानर जडान	संख्या	-	-	१
६	सडक दुर्घटनाबाट मृत्यु भएका व्यक्ति	संख्या	२७८९	२०००	१६००
७	सडक दुर्घटनाबाट घाइते भएका व्यक्ति	संख्या	१४७३६	१२०००	१००००
८	सुरक्षा जोखिम मूल्यांकन (Security Risk Assessment- SRA) कार्यान्वयन भएका आयोजना र उद्योग	संख्या	-	-	कानून र कार्यविधि तर्जुमा गरी लागू गर्ने
९	दक्षिणी सीमा सुरक्षा निगरानी कभरेज	प्रति इकाइ दूरी किमि	१८	१५	८
१०	मदिराको हानिकारक प्रयोग गर्ने जनसङ्ख्या (१५ वर्ष वा माथिको उमेर समूह)	प्रतिशत	२.०	२.०	१.८
११	लागू औषध दुर्व्यसन दर घटाउने	प्रतिशत	११	७	६
१२	लागू औषध निषेध तथा मदिरा बिक्री वितरण व्यवस्थित गर्न रोकथाममूलक कार्यक्रम लागू भएका स्थानीय तह	संख्या	३	२००	५००
१३	विपदका घटनाबाट प्रभावित परिवार संख्या	प्रति हजार	१७.१	१५	१२.३
१४	विपदको कारण कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा भएको क्षति	प्रतिशत	२.५	२.२५	२
१५	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्ति	संख्या	२२११	२५००	२७००
१६	विपदका घटनाबाट मृत्यु हुने जनसंख्या	प्रति लाख	१.७	१.५	१.३
१७	राष्ट्रिय परिचयपत्र लागू हुने जिल्ला	संख्या	१५	१६	७७
१८	राष्ट्रिय परिचयपत्र प्राप्त गरेका नेपाली नागरिक	प्रतिशत	-	०.३३	३३

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१९	पाँच वर्षमुनिका बालबालिकाको जन्म दर्ता	प्रतिशत	६३	७१	७५
२०	विदेशी मुलुकमा बालबालिकाको बेचबिखन	सूचनाको सङ्ख्या	२३	१८	१२
२१	नेपाल प्रवेश गर्ने र बाहिरिने विदेशीको जैविक सूचना सहितको अध्यागमन प्रणाली स्थापना भई लागू भएका अध्यागमन कार्यालय	पोर्ट संख्या	-	२	१२ वटा स्थानमा प्रणाली स्थापना तथा सञ्चालन
२२	न्यूनतम मानवोचित सुविधा सहितको कारागारको भौतिक पूर्वाधार क्षमता वृद्धि	सुविधाप्राप्त कैदी बन्दी प्रतिशत	६८	७०	८०
२३	सीपमूलक/रोजगारमूलक तालिम प्राप्त कैदी बन्दी	वृद्धि (प्रतिशत)		५ स्थानमा तालिम संचालन	१०
२४	बायोमेट्रिक सहितको अपराध तथा अपराधी अभिलेख प्रणाली स्थापना	जिल्ला	२६	५१	७७

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	३१४०१०११	राष्ट्रिय परिचय-पत्र तथा घटना दर्ता कार्यक्रम	५	<ul style="list-style-type: none"> व्यक्तिगत घटना दर्ता एवम् सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण आधुनिक सूचना प्रविधि/प्रणालीमा आधारित भएको हुने । सबै नेपाली नागरिकले राष्ट्रिय परिचय-पत्र प्राप्त गरेको हुने, व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै भएको हुने, सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट वितरण भएको हुने र सूचना व्यवस्थापन प्रणालीहरूबीच अन्तर आबद्धता र सूचना 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय परिचय-पत्र सम्बन्धी विधेयक संघीय संसदमा पेश भएको, पाँचथर जिल्ला र सिंहदरबार भित्रका कर्मचारीलाई ६५ हजार ४६१ परिचयपत्र वितरण भएको, १५ जिल्लामा परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धी कार्य प्रारम्भ भएको , २८ लाख ९७ हजार लाभग्राहीको सामाजिक सुरक्षा प्राप्त गर्ने व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा विवरण अद्यावधिक भएको र २३५६ वडा कार्यालयबाट अनलाइन मार्फत व्यक्तिगत घटना 	<ul style="list-style-type: none"> ७७ वटै जिल्लाबाट व्यक्तिका वैयक्तिक र बायोमेट्रिक सुचनालाई आधिकारिक रूपमा संकलन गरी प्रत्येक नागरिकलाई राष्ट्रिय परिचय नम्बर सहितको बहुउपयोगी र आधुनिक प्रविधियुक्त राष्ट्रिय परिचय-पत्र वितरण गर्ने, व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरणका आधारमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने समूहको पहिचान र अद्यावधिक अभिलेख राख्ने तथा विद्युतीय माध्यम अपनाई बैंक तथा वित्तीय संस्था मार्फत वितरण गर्ने, बहुउपयोग राष्ट्रिय परिचय-पत्र

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				आदान-प्रदान स्थापित भएको हुने। • नीति तथा योजना निर्माणका लागि आवश्यक तथ्याङ्क तथा अभिलेख उपलब्ध भएको हुने ।	दर्ता कार्य भइरहेको , उल्लेखित कार्यका लागि हालसम्म रु.४२ करोड ५४ लाख खर्च भएको ।	व्यवस्थापन प्रणाली र सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता व्यवस्थापन सूचना प्रणालीका बीचमा अन्तरआबद्धता कायम गरी बहुउपयोगी तथ्याङ्क स्रोतको रूपमा विकास गर्ने ।
२.	३१४००१०१	राहत तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम	६	• राहत वितरणमा प्रभावकारिता आएको हुने ।	• सशस्त्र द्वन्द्व क्रममा मृत्युवरण गरेका, घाइते/अपाङ्ग भएका, वेपत्ता पारिएका, सम्पत्ति क्षति भएका, अपहरणमा परेका व्यक्तिहरुलाई चालु आर्थिक वर्षको आठ महिनामा रु ८ करोड ८५ लाख ५ हजार राहत उपलब्ध गराइएको छ ।	• आवश्यकता र औचित्यताका आधारमा प्रभावकारी रूपमा राहत वितरण गर्ने, • राहत तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्न आवश्यक नीतिगत, संस्थागत र कार्यपद्धतिगत सुधार गर्ने, • राहत तथा पुनर्स्थापनालाई समुदायको दिगो शान्ति विकाससँग जोड्ने ।
३.	३१४००१०२	लागू औषध नियन्त्रण कार्यक्रम	८	• लागूऔषध ओसारपसारमा नियन्त्रण तथा न्यूनीकरण भएको हुने, • दुर्व्यसन विरुद्ध सचेतनामा वृद्धि भएको हुने ।	• लागू औषध सर्भेक्षण २०७६ को प्रतिवेदन लेखन कार्य भईरहेको र चालु आ.व.मा प्रतिवेदन सार्वजनिक हुने, • लागू औषध रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि लागत अनुमान सहितको कार्ययोजनाको निर्माणको काम भईरहेको, • ७१ विदेशी सहित १८९७ लागू औषध कारोबारमा संलग्न व्यक्तिहरु पक्राउ गरी कानूनी	• लागूऔषध दुर्व्यसन विरुद्ध अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • लागूऔषध दुर्व्यसनबाट छुटकारा पाएकाहरुलाई सीपविकास तालिम सञ्चालन गर्ने, • पुनर्स्थापना केन्द्रको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने, • लागू औषध नियन्त्रण विशेष अपरेसन सञ्चालन गर्ने, • लागू औषध कारोबार र दुर्व्यसन सम्बन्धी सर्भेक्षण गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					कारवाहीको दायरामा ल्याइएको ।	
४.	३१४०४१०३	त्रिवर्षीय अपराध नियन्त्रण तथा अनुसन्धान कार्ययोजना	६	<ul style="list-style-type: none"> अपराध नियन्त्रण तथा दण्डहीनताको अन्त्य भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> साईबर व्यूरो सञ्चालनमा आई साइबर अपराध सम्बन्धी घटनामा अनुसन्धान गर्ने गरिएको, मानववेचविखन व्यूरो गठन गरी सञ्चालनमा ल्याइएको । 	<ul style="list-style-type: none"> प्रहरीको भौतिक उपस्थितिको दरमा वृद्धि गर्ने, अपराधका घटनाहरूको नियन्त्रण तथा न्यूनीकरण गर्ने, अपराध अनुसन्धानको सफलताको दरमा वृद्धि भएको हुने, सुरक्षा अनुभूतिको सर्वेक्षण र अनुभूति भएको हुने ।
५.	३२९००१०६	राष्ट्रिय विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण	७	<ul style="list-style-type: none"> विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन र विपद् उत्थानशीलताका कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण गठन भइ सञ्चालनमा आएको, प्राधिकरणको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण अध्ययन सम्पन्न भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणको संस्थागत सुदृढिकरण गर्ने, विपद्को समयमा आवश्यक पर्ने सामग्रीको उपलब्धताका लागि आपतकालीन भण्डार केन्द्र स्थापना गर्ने, विपद् जोखिम न्यूनिकरण वित्तीय रणनीति तर्जुमा गर्ने, उत्थानशीलता र क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु.१२९९१.१४ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ५९८.६९ करोड गरी जम्मा रु. १३५८९.८३ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

६.५ रक्षा

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	राष्ट्रिय सुरक्षा नीति/ऐनको मस्यौदा तयार	-	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय सुरक्षा नीति, २०७३ लाई परिमार्जन गर्न प्रारम्भिक गृहकार्य अघि बढाइएको । 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय सुरक्षा नीति, २०७५ को मस्यौदा तर्जुमा भई नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय सुरक्षा नीति, २०७५ को आधारमा राष्ट्रिय सुरक्षा ऐनको मस्यौदा तयार गरी संघीय संसद्मा पेश गर्ने, प्रतिरक्षा नीतिको तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।
२	बङ्करदेखि ब्यारेकसम्म भौतिक संरचना निर्माण (कुल संरचना ५,९७३)	संख्या	<ul style="list-style-type: none"> ३,२११ (राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु आरक्षण निर्देशनालयको १२३ सहित) 	<ul style="list-style-type: none"> बंकरबाट ब्यारेक कार्यक्रम अन्तर्गत हालसम्म करिब ६५ प्रतिशत निर्माण सम्पन्न, चालु वर्ष थप १३९ वटा भौतिक संरचना निर्माण । 	<ul style="list-style-type: none"> थप १०३ वटा भौतिक संरचना निर्माण गर्ने ।
३	भूकम्पपछिको पुनर्निर्माण	संख्या	<ul style="list-style-type: none"> ६९ वटा भौतिक संरचनाको निर्माण सम्पन्न 	<ul style="list-style-type: none"> १६ वटा भौतिक संरचना निर्माणाधीन (बहुवर्षीय सहित) । 	<ul style="list-style-type: none"> ८३ (बहुवर्षीय सहित) वटा भौतिक संरचना पुनर्निर्माण गर्ने ।
४	विपद् व्यवस्थापन तथा क्षमता अभिवृद्धिका लागि उपकरण खरिद	वटा	<ul style="list-style-type: none"> नेपाली सेनाको विपद् व्यवस्थापन गणलाई आवश्यक न्यूनतम Personal Protective Equipment लगायतका विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी सामग्री खरिद गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> लाइट हेलिकप्टर २ र मिडियम हेलिकप्टर १ लगायत विपद् व्यवस्थापन सामग्री प्राप्त गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> Fire Fighting, CSSR, Waterman ship र Mountaineering Equipment सामग्री खरिद गर्ने ।
५	नेपाली सेनाको जमिनी क्षमता अभिवृद्धि		<ul style="list-style-type: none"> नेपाली सेनाका युनिटहरुको न्यूनतम सवारी साधनको दरबन्दी पूरा गर्ने क्रममा केही सवारी साधन खरिद गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> १४६ वटा सवारी साधनहरु प्राप्त गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> १५० वटा सवारी साधन खरिद गर्ने,

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
६	नेपाली सेनाको हवाई परिवहन क्षमता अभिवृद्धि	जना	१ हेलिकप्टर प्राप्त	<ul style="list-style-type: none"> Fixed Wing जहाज १ वटा र ट्रेनर जहाज २ वटा प्राप्त हुने क्रममा रहेको 	-
७	राष्ट्रिय सेवा दल तालिम	जना	-	<ul style="list-style-type: none"> ७,७०० जनालाई NCC तालिम प्रदान गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ७,७०० जनालाई NCC तालिम प्रदान गर्ने ।
८	राष्ट्रिय प्रतिरक्षा विश्वविद्यालयको स्थापना	-	-	<ul style="list-style-type: none"> प्रारम्भिक अवधारणा पत्र तयार भएको, गठन आदेश जारी भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> विस्तृत अवधारणा पत्र तयार गर्ने,, Operation Modality तयार गर्ने, राष्ट्रिय प्रतिरक्षा विश्वविद्यालयको ऐनको मस्यौदा तयार गर्ने ।

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३४५०११	रक्षा मन्त्रालय	६, ७, ८	<ul style="list-style-type: none"> आन्तरिक तथा बाह्य सुरक्षा सबल र सुदृढ भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय सुरक्षा नीति, २०७५ नेपाल सरकार, मं.प. बाट स्वीकृत, प्रतिरक्षा नीतिको मस्यौदा तयार भएको, मन्त्रालयको नयाँ भवनको भौतिक निर्माण सम्पन्न । 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय सुरक्षा नीतिको कार्यान्वयन गर्ने, प्रतिरक्षा नीति तर्जुमा गर्ने, मन्त्रालयको भवनको इन्टेरियर डिजाइनको काम सम्पन्न गरी प्रयोगमा ल्याउने ।
२	३४५०१२	राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को सचिवालय	६, ८	<ul style="list-style-type: none"> आन्तरिक तथा बाह्य सुरक्षा सबल र सुदृढ भएको हुने, सुरक्षा समन्वय लाई सुदृढ भएको हुने । 		<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय सुरक्षा नीतिको कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार गर्ने ।
३	३४५०१३	जंगी अड्डा	६, ७, ८	<ul style="list-style-type: none"> आन्तरिक तथा बाह्य सुरक्षा सबल र सुदृढ भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> १३९ वटा भौतिक संरचनाहरू (व्यारेक) निर्माण भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> भौतिक संरचनाहरू (व्यारेक) निर्माण गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> नेपाली सेनामा संलग्न जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि तथा मनोबल उच्च भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> ६ स्थानका लागि जग्गा खरिद भएको, १६ वटा निर्माणाधीन भौतिक संरचना अन्तिम चरणमा (बहुवर्षीय सहित) । 	<ul style="list-style-type: none"> हात हतियार तथा मेशिनरी औजार खरिद गर्ने, नेपाली सेनाका अधिकृत तथा सैनिकहरूका लागि आधुनिक प्रशिक्षण प्रदान गर्ने ।
४	३४५०१४	सैनिक हवाई महानिर्देशनालय	७, ८	<ul style="list-style-type: none"> हवाई सुरक्षा क्षमता सबल र सुदृढ भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> लाइट हेलिकप्टर २ र मिडियम हेलिकप्टर १ प्राप्त । 	<ul style="list-style-type: none"> खरिद प्रक्रियामा रहेका तथा नयाँ हवाई साधन प्राप्त गर्ने ।
५	३४५०१५	वीरेन्द्र अस्पताल (पोष्ट एक्सीडेन्ट)	२, ७, ८	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य सेवा सुदृढ भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाली सेनाका बहालवाला, भू.पु. तथा तिनका आश्रित परिवार तथा सर्वसाधारणहरू गरी हालसम्म जम्मा ३,५१,८१० जनालाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान । 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाली सेनाका बहालवाला, भू.पु. तथा तिनका आश्रित परिवार तथा सर्वसाधारणहरू लाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने ।
६	३४५०१६	सैनिक कमाण्ड तथा स्टाफ कलेज	७, ८	<ul style="list-style-type: none"> सैनिक क्षमता अभिवृद्धि गर्न तालिमको व्यवस्था भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> यस आ.व.मा ६३ जनालाई तालिम प्रदान । 	<ul style="list-style-type: none"> ६३ जनालाई तालिम प्रदान गर्ने ।
७	३४५०१८	राष्ट्रिय सेवा दल	६, ८	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रप्रति समर्पित, अनुशासित, बफादार र राष्ट्रको सेवा गर्न तत्पर नागरिकको विकास तथा सैनिक-नागरिक सम्बन्ध सुदृढ भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ४३,६३२ जनालाई तालिम प्रदान गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> ७,७०० जनालाई NCC तालिम प्रदान गर्ने ।
८	३४५०१९	अति विशिष्ट व्यक्तिहरूको सुरक्षा	८	<ul style="list-style-type: none"> विशिष्ट व्यक्तिहरूको सुरक्षा व्यवस्था सुदृढ भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> विशिष्ट व्यक्तिहरूको सुरक्षा व्यवस्था कुशलतापूर्वक सम्पादन गरेको । 	<ul style="list-style-type: none"> विशिष्ट व्यक्तिहरूको सुरक्षा व्यवस्था गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालूतर्फ रु. ४४५९.६७ करोड र पुँजिगततर्फ रु. ५६६.१९ करोड गरी जम्मा रु ५०२५.८६ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

६.६ परराष्ट्र मन्त्रालय

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ सम्मको अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	विदेशस्थित नियोगहरुमा भवन/जग्गा खरिद	संख्या	२	४	३
२	कूटनीति सम्बन्धी तालिम संचालन	पटक / व्यक्ति	३	२	१३०
३	द्विपक्षीय परामर्श संयन्त्रको स्थापना र बैठक	वटा	१२	१२	१२
४	अन्तर्राष्ट्रिय संगठनको कार्यकारी तहमा उम्मेदवारी र प्रतिनिधित्व	वटा	२	४	२
५	आर्थिक कूटनीतिका कार्यक्रमहरुको संचालन	पटक	१३०	१३०	१३०
६	Brain Gain Center-BGC मा आवद्ध हुने गैर आवासीय नेपाली	संख्या	-	६५०	७५०
७	BGC मार्फत प्राप्त हुने परियोजना प्रस्ताव	संख्या	१	२	४
८	नेपालीलाई गन्तव्य मुलुकको अध्यागमनमा प्रवेशाज्ञा प्रदान गर्ने मुलुक	संख्या	३५	४०	४५
९	द्विपक्षीय कूटनीतिक सम्बन्ध स्थापना भएका मुलुक	संख्या	१६८	१७०	१७१

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक सतम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	३२६०००११	परराष्ट्र मन्त्रालय	१,३	<ul style="list-style-type: none"> अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध मजबुत भएको हुने, क्षेत्रीय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा नेपालको उपस्थिति थप मजबुद भएको हुने, नेपालको राष्ट्रिय हितको सम्बर्द्धन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नेपालको १६८ मुलुकसंग कटनीतिक सम्बन्ध विस्तार भएको, विभिन्न उच्चस्तरीय भ्रमणहरुको आदानप्रदान भएको, सगरमाथा संवाद कार्यक्रमको कोरोना भाइरसको कारणले अन्तिम समयमा स्थगित भएको, नेपाल विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरुमा चयन/निर्वाचित भएको, गौरवावासीयको सम्मेलन काठमाडौंमा आयोजना भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय हित प्रवर्द्धन, अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध सबलिकरण गर्ने, द्विपक्षीय भ्रमणको आदानप्रदान गर्ने। क्षेत्रीय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा प्रतिनिधित्व हुने, परराष्ट्र सम्बन्धी तालिम गर्ने, द्विपक्षीय कूटनीतिक संयन्त्रको बैठक गर्ने, आर्थिक कूटनीतिको प्रभावकारिता मूल्यांकन गर्ने, सगरमाथा संवाद कार्यक्रमको आयोजना गर्ने।
२	३२६०००१२	नेपाली /राजदूतावासहरु, स्थायी नियोगहरु, महावाणिज्य दूतावासहरु स्थायी नियोगहरु	२	<ul style="list-style-type: none"> आर्थिक कूटनीति र श्रमिक सचेतना कार्यक्रममा वृद्धि र समस्यामा परेका नेपालीको उद्धार भएको हुने, आर्थिक कूटनीतिबाट नेपालको छवि प्रवर्द्धन भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> नयाँ दिल्लीमा भवन निर्माण प्रारम्भ भएको, आर्थिक कूटनीतिका कार्यक्रमको वार्षिक लक्ष्य हासिल भएको, नेपालीहरुको उद्धार भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> आर्थिक कूटनीति संचालन गर्ने, नेपालीको उद्धार गर्ने, राहदानी तथा कन्सुलर सेवा प्रदान गर्ने, नियोगको लागि घर/जग्गा खरिद गर्ने,
३	३२६०००१३	सीमा नापी टोली	१	<ul style="list-style-type: none"> सीमा समस्या समाधान भएको हुने, नेपालको सीमा थप व्यवस्थित भएको हुने, सीमास्तम्भ अनुगमनका साथै मर्मत भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> सीमा व्यवस्थित गर्ने एवम् सीमास्तम्भ अनुगमन तथा मर्मतको कार्य अगाडी बढेको, सीमा व्यवस्थापन संयन्त्रका बैठकहरु आयोजना भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सीमा व्यवस्थापन संयन्त्रका बैठकहरु आयोजना गर्ने, नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय सीमानाको अनुगमन तथा व्यवस्थापन गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक सतम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ. व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
४	३२६०१०११	राहदानी विभाग	४	<ul style="list-style-type: none"> राहदानी वितरणमा प्रभावकारिता बढेको र राहदानी प्राप्त गर्न लाग्ने समय कम भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> राहदानी वितरण सेवा अझ बढी चुस्त र प्रभावकारी भएको। अनलाइनमार्फत राजश्व भुक्तानी गर्नसक्ने प्राणाली विकास गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> विद्युतीय राहदानी वितरणको शुरुवात गर्ने।
५	३२६०२०११	कन्सुलर सेवा विभाग	४	<ul style="list-style-type: none"> सेवामा थप प्रभावकारिता आएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> आधा घण्टाभित्र सेवाप्रवाह हुने व्यवस्थालाई निरन्तरता। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रभावकारी कन्सुलर सेवा प्रवाह गर्ने।

ग. बजेट

आ. व. २०७७/७८ को लागि यस मन्त्रालय एवम् मातहतका निकायहरूको लागि चालूतर्फ रु ५१०.१९ करोड र पूँजीगततर्फ रु. ११८.७९ करोड गरी जम्मा रु. ६२८.९८ करोड विनियोजन गरिएको छ।

६.७ योजना तथा तथ्याङ्क

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाइ	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	पन्ध्रौं योजनाको पूर्ण दस्तावेज तयारी तथा प्रकाशन	पुस्तक प्रति		पन्ध्रौं योजनाको दस्तावेज तयार भएको	२०००
२	दीर्घकालीन सोचको दस्तावेज तयारी तथा प्रकाशन	पुस्तक प्रति	प्रारम्भिक खाका तयार		५०००
३	विषय क्षेत्रगत अध्ययन अनुसन्धान	वटा	५	८	११
४	आवधिक योजना तर्जुमा भएका प्रदेश	संख्या	-	६	७
५	आवधिक योजना तर्जुमा भएका स्थानीय तह	संख्या	-	२९३	७५३
६	मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा भएका प्रदेश	संख्या	-	६	७
७	मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा भएका स्थानीय तह	संख्या	-	-	७५३
८	दिगो विकास लक्ष्य प्रगति प्रतिवेदन गर्ने स्थानीय तह	संख्या	-	-	२९३
९	योजना सम्बन्धी तालिम	जना	२००	२००	२५०
१०	अनुगमन सम्बन्धी तालिम	जना	१५०	४०	२००
११	तेस्रो पक्षबाट गरिने मूल्याङ्कन	आयोजना	३	-	५
१२	आन्तरिक मूल्यांकन	वटा	२	२	७
१३	राष्ट्रिय आयोजना बैंक			प्रारम्भिक कार्य शुरू भई कार्यान्वयनमा आएको	स्थापना भई पूर्णकार्यान्वयन
१४	राष्ट्रिय स्तरको गणना	संख्या	१	पूर्वतयारीका कार्यहरू कार्यान्वयन	१
१५	राष्ट्रिय स्तरको सर्वेक्षण	संख्या	१	१	३
१६	तथ्याङ्क प्रशोधन	वटा	६	५	७
१७	तालिम (क्षमता विकास)	जना	७६०	१५०	२००

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियकलाप
१.	३९१०००११	राष्ट्रिय योजना आयोग	१, २, ३, ४, ५, ६, ७	<ul style="list-style-type: none"> दीर्घकालीन सोचको प्रारम्भिक तथा अन्तिम दस्तावेज तयार भएको हुने, तीन वर्षे मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा भएको हुने, दिगो विकास लक्ष्यहरूको प्रदेश र स्थानीय तहमा आन्तरिकीकरण तथा मूलप्रवाहीकरण कार्य गरिएको हुने, समष्टिगत आर्थिक मोडेल तथा विकासका समसामयिक विषयमा अध्ययन अनुसन्धान भएको हुने, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी विषयमा राष्ट्रिय तथा प्रादेशिकस्तरमा क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने, राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त तथा महत्वपूर्ण कार्यक्रम / आयोजनाहरूको स्थलगत अनुगमन तथा मूल्याङ्कन भएको हुने, विभिन्न आयोजनाहरूको आन्तरिक तथा तेश्रो पक्षबाट मूल्यांकन भएको हुने, नतिजामुलक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणाली संस्थागत भएको हुने, राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान समितिको बैठक सञ्चालन भएको हुने, योजना, विकास तथा आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणसँग सम्बन्धीत 	<ul style="list-style-type: none"> दीर्घकालीन सोचसहितको पन्ध्रौँ योजनाको विस्तृत दस्तावेज तर्जुमा गरी प्रकाशन भएको, स्थानीय तथा प्रदेशस्तरीय योजना तर्जुमा दिग्दर्शन तयार गरी प्रकाशन भएको, राष्ट्रिय/प्रदेशस्तरीय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन दिग्दर्शन तयार भई प्रकाशन भएको, दिगो विकास लक्ष्यहरूको प्रदेश र स्थानीय तहमा आन्तरिकीकरण सम्बन्धी दिग्दर्शन तयार भएको, दिगो विकास लक्ष्यहरूको प्रदेश र स्थानीय तहमा आन्तरिकीकरण तथा मूलप्रवाहीकरण कार्यमा सहजीकरण भएको, दिगो विकास लक्ष्यको लागत अनुमान,स्रोत आकलन र लगानीको रणनीति तयार भएको, दिगो विकास लक्ष्यको सूचकहरू तथा तिनको प्रगतिको अनुगमनको गर्न तालिका र जिम्मेवार निकायहरूको अनुगमन खाका तर्जुमा गरिएको, दिगो विकास लक्ष्यको स्वेच्छिक राष्ट्रिय समीक्षा प्रतिवेदनको अन्तिम मस्यौदा तयार भई स्वीकृतिको चरणमा रहेको, दिगो विकास लक्ष्यको प्रगति प्रतिवेदन, 	<ul style="list-style-type: none"> दीर्घकालीन सोचको प्रारम्भिक तथा विस्तृत दस्तावेज तर्जुमा गर्ने, दिगो विकास लक्ष्यहरूको प्रदेश र स्थानीय तहमा आन्तरिकीकरण तथा मूलप्रवाहीकरण कार्य गर्ने, दिगो विकास लक्ष्यको स्वेच्छिक राष्ट्रिय समीक्षा प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने, दिगो विकास लक्ष्यको प्रगति प्रतिवेदन, २०१९ प्रकाशन गर्ने, नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१९ प्रकाशन गर्ने, अध्ययन तथा अनुसन्धानको संस्थागत विकासका लागि आवश्यक नीति, निर्देशिका एवम् मापदण्ड तर्जुमा गरी सरोकारवालाहरूसँग संजालीकरण गर्ने, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनलाई सुदृढ तथा प्रभावकारी बनाउने गरी क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने तथा नवितनम प्रविधिको प्रयोग बढाउने, योजना तथा विकासका विभिन्न समसामयिक विषयमा कम्तीमा ११ वटा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, विभिन्न ७ आयोजनाको आन्तरिक

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियकलाप
				<p>विषयहरूमा अध्ययन, अनुसन्धान एवम् अन्वेषणका कार्य भई प्रतिवेदन प्रकाशन भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> सीप विकास तथा जनचेतना सम्बन्धी विभिन्न तालिम तथा गोष्ठीहरू सञ्चालन भई आयोगको नयाँ कार्य जिम्मेवारी अनुरूप कर्मचारीहरूको क्षमता विकास भएको हुने, अफिस अटोमेशन तथा अन्य सूचना प्रविधिमा आधारित सूचना प्रणाली क्रमशः लागू भएको हुने, रेडियो तथा टेलिभिजनबाट योजना तथा विकाससम्बन्धी विभिन्न समसामयिक विषयमा बहस पैरवीको कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने। 	<p>२०१९ को अन्तिम मस्यौदा तयार भई स्वीकृतिको चरणमा रहेको,</p> <ul style="list-style-type: none"> नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१९ मस्यौदा तयार भई स्वीकृतिको चरणमा रहेको, विश्वको पाँचौं र दक्षिण एसियामा पहिलो पटक 'पोषणस्तर अभिवृद्धि विश्व अभियान' (Scaling-Up Nutrition Global Movement) को विश्व सम्मेलन आयोजना गरिएको, बहुक्षेत्रीय पोषण योजना (दोस्रो) कार्यान्वयनमा ल्याइएको, आ.व. २०७६/७७ र आ.व. २०७७/७८ मा प्रदेश सरकार र स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा विशेष तथा समपुरक अनुदान मार्फत सञ्चालन गरिने कार्यक्रम/आयोजनाहरूको लागि अनलाइन प्रणालीबाट प्रस्ताव आह्वान गरी छनौट तथा बाँटफाँटको कार्य सम्पन्न गरिएको, राष्ट्रिय आयोजना बैंक सम्बन्धी मार्गदर्शन तयार भई कार्यान्वयनमा आएको, राष्ट्रिय आयोजना बैंकसम्बन्धी संघीय मन्त्रालय/निकायहरूका लागि क्षमता विकास तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, राष्ट्रिय आयोजना बैंक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (NPBMIS) पोर्टल 	<p>तथा ५ आयोजनाको तेस्रो पक्षबाट मूल्यांकन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> विकास योजना, आर्थिक, सामाजिक एवं पूर्वाधार विकास सम्बन्धी राष्ट्रिय महत्व एवं प्राथमिकताका विभिन्न कार्यक्रम/आयोजनाहरूको विश्लेषण, मूल्यांकन तथा परीक्षण गर्ने योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा प्रादेशस्तरका गोष्ठी तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, तीन वर्षे मध्यमकालीन खर्च संरचना र वार्षिक विकास कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने, राष्ट्रिय आयोजना बैंकको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि कार्यविधि निर्देशिका र मापदण्ड तर्जुमा गर्ने राष्ट्रिय आयोजना बैंक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (NPBMIS) लाई स्तरवृद्धि तथा विस्तार गर्ने, राष्ट्रिय आयोजना बैंक सम्बन्धी विषय क्षेत्रगत मापदण्ड र निर्देशिका तयार गर्ने, आयोजना बैंकको श्रोतकेन्द्र निर्माण गर्ने, राष्ट्रिय आयोजना बैंकसम्बन्धी

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियकलाप
					<p>तयार भई आयोजनाहरूको विवरण प्रविष्टि शुरू गरी कार्यान्वयनमा आएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • नवप्रवर्तन शुरूवाती पूँजी अनुदान प्रदान गर्ने सम्बन्धमा इच्छुक व्यक्ति/संस्थाबाट प्रस्ताव पेश गर्नका लागि अनलाइन प्रणाली विकास गरी प्रस्ताव आह्वान गरिएको, • विकास योजना, आर्थिक, सामाजिक एवं पूर्वाधार विकाससम्बन्धी समसामयिक विषयमा विभिन्न ८ वटा अध्ययन/ अनुसन्धान भएको, • विभिन्न आयोजनाहरूको आन्तरिक तथा तेस्रो पक्षबाट मूल्यांकन भएको, • बहुआयामिक गरिबी सूचक सम्बन्धी प्रतिवेदन प्रकाशित गरिएको, • अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी ५ वर्षे कार्ययोजना बनाई वार्षिक कार्ययोजनाका आधारमा अनुगमन भएको, • राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम/आयोजनाको अनुगमन कार्ययोजना बनाई आयोगका पदाधिकारीहरूबाट अनुगमन भएको, • विभिन्न मन्त्रालयबाट सञ्चालित विकास कार्यक्रमहरूको अनुगमन गरिएको, • राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान उपसमिति र समितिको बैठकहरू सम्पन्न भएको, 	<p>क्षमता विकास तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान उपसमिति र समितिको बैठक सञ्चालन गर्ने, • विभिन्न विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने, • विकास बहससम्बन्धी रेडियो तथा टेलिभिजनसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • नेपाल पक्ष राष्ट्र वा सदस्य भएका अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरू यूनइस्क्र्याप, विमस्टेक, कोलम्बो प्लान, इसिमोड लगायतका वार्षिक बैठकहरूमा प्रतिनिधित्व गर्ने, • कोलम्बो प्लानसम्बन्धी बैठकहरू सञ्चालन गर्ने, लगानी खाका तयार गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय योजना आयोगको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण अध्ययन कार्य गरी प्रतिवेदन तयार भएको, राष्ट्रिय योजना आयोगको वेबसाईटलाई स्तरोन्नति एवं अध्यावधिक सम्बन्धी कार्य गरिएको, राष्ट्रिय योजना आयोगको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन गरिएको। 	
२.	३९९००९०९	योजना तथा जनशक्ति विकास कार्यक्रम	३,४,५	<ul style="list-style-type: none"> नीति निर्माण, योजना तर्जुमा र निर्णय निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने आर्थिक तथ्याङ्कको उत्पादन, वितरण र उपयोगका लागि तथ्याङ्क प्रदायक तथा प्रयोगकर्ताहरूको सचेतना अभिवृद्धि भएको हुने, भौतिक पूर्वाधार विकास तथा सुधार भएको हुने, तथ्याङ्क विकास सम्बन्धी योजना तथा नीति एवं रणनीतिहरूको तर्जुमा भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> विभागका नियमित प्रकाशनहरू प्रकाशन भएका, जनशक्तिको क्षमता विकास सम्बन्धी तालिमहरू संचालन भएको तथ्याङ्क प्रणाली विकासका लागि राष्ट्रिय रणनीति तर्जुमा भई नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भएको, नेपाल सरकारको प्राथमिकतामा परेको राष्ट्रिय तथ्यगत विवरणको ड्यासबोर्ड तयार भई सबै ७५३ वटा स्थानीय तह, प्रदेश सरकारका मन्त्रालयहरू र विभाग मातहतका ३३ तथ्याङ्क कार्यालयका प्रमुखहरूलाई यसको प्रयोग र प्रभावकारिता सम्बन्धमा प्रशिक्षित गरिएको, केही जिल्ला र स्थानीय तहहरूमा पुगी अनुगमन गरिएको, डाटा अपलोडका लागि टेम्प्लेटहरूको विकास, प्रयोगकर्ताहरूको सुविधाका लागि सफ्टवेयर संचालनसम्बन्धी भिडियो ट्युटोरियल तयार गरिएको, समष्टिगत सुख सर्वेक्षणको मस्यौदा 	<ul style="list-style-type: none"> विभागका नियमित तथ्याङ्कीय प्रकाशनहरूको प्रकाशन गर्ने, तथ्याङ्क प्रणाली विकासका लागि राष्ट्रिय रणनीतिको चरणबद्ध कार्यान्वयन गर्ने, अग्रिम प्रकाशन पात्रो (Advance Release Calendar) तयार गरी प्रयोगमा ल्याउने, राष्ट्रिय तथ्यगत विवरणको सुदृढीकरण तथा प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने, दिगो विकास लक्षहरूको सूचकहरू सम्बन्धी कार्य गर्ने, समष्टिगत सुख सर्वेक्षण (Happiness Survey) को स्लगत कार्य सञ्चालन गर्ने, व्यवस्थापन सूचना प्रणालीबाट र गणना तथा सर्वेक्षणहरूबाट उपलब्ध तथ्यांकबाट दिगो विकास लक्ष्यका सूचकहरू उत्पादन सम्बन्धी कार्य गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियकलाप
					<p>प्रश्नावली तयारी गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • तथ्याङ्क अभिलेखन सम्बन्धी कामहरू भएको, तथ्याङ्क वितरण र सर्वेक्षण अनुमति प्रणाली सम्बन्धी मस्यौदा तयार भएको, • नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठानसँगको सहकार्यमा केन्द्रीय तथ्यांक विभागको संगठन पुनरसंरचना अध्ययन गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • विभागको भौतिक पूर्वाधार विकास गर्ने।
३.	३९१०१०१२	जिल्ला तथ्याङ्क कार्यालयहरू	१, २, ३, ४, ५	<ul style="list-style-type: none"> • जिल्ला र स्थानीयस्तरका तथ्याङ्क संकलन भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> • सालबसली रूपमा यी तथ्याङ्कहरू संकलन भई केन्द्रमा र स्थानीय स्तरमा प्राप्त हुने गरेको, 	<ul style="list-style-type: none"> • जिल्लास्तरका आर्थिक, सामाजिक, वातावरणीय तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, उत्पादन गर्ने।
४.	३९१०११०१	आर्थिक तथ्याङ्क विकास कार्यक्रम	३, ४, ५	<ul style="list-style-type: none"> • नीति निर्माण, योजना तर्जुमा र निर्णय निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने आर्थिक तथ्याङ्कको उत्पादन, वितरण र उपयोगका लागि तथ्याङ्क प्रदायक तथा प्रयोगकर्ताहरूको सचेतना अभिवृद्धि 	<ul style="list-style-type: none"> • सालबसली रूपमा नेपालको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन संघ तथा सातै प्रदेशस्तरमा प्रकाशन, मूल्य लगायतका तथ्याङ्कहरू उत्पादन तथा वितरण भएको, • प्रथम राष्ट्रिय आर्थिक गणनाको विस्तृत नतिजाहरू सार्वजनिक भई थप नतिजा प्रकाशन जारी रहेको, • दूध उत्पादन र खसी तथा बंगुरको मासु उत्पादन र कफी खेती सम्बन्धी सर्वेक्षण सम्पन्न भएको र नतिजा सार्वजनिक गरिएको। 	<ul style="list-style-type: none"> • राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ को तथ्याङ्क थप विश्लेषण, प्रक्रियागत इतिहास अभिलेखन, • नेपालको राष्ट्रिय लेखा अनुमान (वार्षिक तथा त्रैमासिक) प्रकाशन गर्ने, • प्रदेशस्तरको राष्ट्रिय लेखा अनुमान (वार्षिक) प्रकाशन गर्ने, • मूल्य तथ्याङ्क संकलन तथा प्रकाशन (त्रैमासिक) प्रकाशन गर्ने, • International Comparison of Price सम्बन्धी कार्य गर्ने, • राष्ट्रिय आर्थिक गणनामा आधारित भएर वस्तु उत्पादन गर्ने क्षेत्रहरूको औद्योगिक सर्वेक्षणको स्थलगत तथ्यांक संकलन सम्पन्न गर्ने, • राष्ट्रिय लेखाको रिबेसिड सम्बन्धी

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियकलाप
						कार्य गर्ने, • कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सहकारी क्षेत्रको योगदानको अध्ययन गरिने ।
५.	३९९०९९०२	सामाजिक तथ्याङ्क विकास कार्यक्रम	१, २, ३, ४, ५	<ul style="list-style-type: none"> नीति निर्माण, योजना तर्जुमा र निर्णय निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने सामाजिक क्षेत्रका तथ्याङ्कको उत्पादन, वितरण र तथ्याङ्क प्रदायक तथा प्रयोगकर्ताहरूमा सचेतना अभिवृद्धि 	<ul style="list-style-type: none"> गरिवीको सूचक, जनसंख्या, श्रमशक्ति, लैंगिक तथा अन्य सामाजिक तथ्याङ्कहरू उत्पादन भएको, नेपाल बहुसूचक सर्वेक्षण २०७५ को तथ्यांक प्रशोधन भइ नतिजाहरू प्रकाशनको अवस्थामा रहेका, नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षणको लागि सम्पूर्ण तयारी पूरा भइ गणकहरू पहिलो एक चरण फिल्डमा खटिएका तर कोभिड १९ बाट सिर्जित लकडाउनका कारण तथ्यांक संकलन कार्य अवरूद्ध हुन पुगेको, गणना क्षेत्र नक्सांकन सम्बन्धी कार्यहरू भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> आगामी राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तयारी सम्बन्धी कार्य र पूँजीगत सामानको आपूर्ति गर्ने, पाइलट जनगणना सञ्चालन गरिने, नेपाल बहुसूचकांक सर्वेक्षण विस्तृत नतिजाहरू प्रकाशन गर्ने, नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण सम्पन्न गर्ने, आगामी जनगणनाको लागि गणना क्षेत्र नक्सांकन सम्बन्धी कार्यलाई निरन्तरता दिइने, नेपालको वातावरण तथ्याङ्क संकलन तथा प्रकाशन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
६	३९९०९९०३	राष्ट्रिय जनगणना २०७८	१, २, ३, ४, ५	<ul style="list-style-type: none"> नेपालको जनसांख्यिक बोट, आकार, वृद्धि दर, जनसंख्याको वितरण, आदिको विस्तृत एवम् खण्डीकृत विवरण संघदेखि प्रदेश र स्थानीय तहहरूको समेत प्राप्त भई संविधानको अनुसूचीमा उल्लेख भए अनुसारको कतिपय आधार तथ्यांकहरू प्राप्त भई योजना तर्जुमा, नीति निर्माण तथा विकास प्रक्रियामा सार्थक सहयोग हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय जनगणना सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७६ मन्त्रपरिषद्बाट स्वीकृत भएको, विभिन्न प्राविधिक समितिहरू गठन भई बैठकहरू भएका, राष्ट्रिय जनगणनाको पैरवीस्वरूप केन्द्रीय तथा प्रादेशिक तहमा छलफल तथा प्रस्तुतिहरू भएका, विभिन्न क्षेत्रका सरोकारवालाहरूसँग विभिन्न चरणमा अन्तरक्रियाहरू भएका, पाइलट जनगणनाको सम्पूर्ण तयारी 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को लागि सांठनिक तथा संस्थागत सबै संरचना स्थापना, जनशक्ति व्यवस्थापन, विभिन्न चरणका तालिम संचालन, गणना सामग्री व्यवस्थापन, कर्मचारीहरूको तालिम, प्रचारप्रसार, पैरवीसहित स्थलगत गणना सम्पन्न गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/ आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियकलाप
					भई गणकहरू फिल्डमा खटिने अवस्थामा रहँदा कोभिड १९ का कारणबाट अवरुद्ध भएको, • जनगणनाको लागि अत्यावश्यक गणना क्षेत्र नक्सांकनको कार्य भइरहेको ।	

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ३१६.७६ करोड र पुँजीगततर्फ रु. ८.९४ करोड गरी जम्मा रु. ३२५.७ करोड विनियोजन गरिएको छ।

परिच्छेद ७
संवैधानिक अंग तथा निकायहरू

७.१ राष्ट्रपतिको कार्यालय

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धी	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	भवन निर्माण	संख्या	१	१	१
२	कार्यालयको भवन प्रवलीकरण	संख्या	१	१	१

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलाप
१.	१०१०००११	राष्ट्रपतिको कार्यालय	२	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रपतिको कार्यालयलाई प्रविधियुक्त बनाउने 	<ul style="list-style-type: none"> दोस्रो प्याकेजका भवन निर्माणका कार्यहरू सम्पन्न भएका हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> भौतिक संरचनायुक्त एवं प्रविधिमैत्री बनाउनका लागि आवश्यक त्रियाकलापहरूलाई निरन्तरता दिने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालूतर्फ रु. १२.९८ करोड र पुँजिगततर्फ रु. ३.२३ करोड गरी जम्मा रु. १६.२१ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.२ उपराष्ट्रपतिको कार्यालय

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	कार्यालयबाट सम्पादन हुने कार्यहरूलाई प्रविधिमैत्री बनाउने।	संख्या	१	१	१

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने क्रियाकलाप
१.	१०२०००११	उपराष्ट्रपतिको कार्यालय		<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय गौरवको आयोजना निरिक्षण भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरूको निरिक्षण गरिएको। साथै कार्यालयबाट सम्पादन हुने कार्यलाई प्रभावकारी बनाईएको । 	<ul style="list-style-type: none"> प्रविधिको प्रभावकारी व्यवस्थापन एवं उपयोग गरी कार्यालयको कामलाई नतिजामुखी तुल्याउने।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालूतर्फ रु. ४.९३ करोड र पुँजिगततर्फ रु. ०.१७ करोड गरी जम्मा रु. ५.१० करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.३ संघीय संसद सचिवालय

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित लक्ष्य	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	विधि निर्माण, संसदीय निगरानी र सुशासन प्रवर्द्धन		संविधान अनुकुल विधि निर्माण भएको, संसदीय निगरानी प्रभावकारी भएको, सुशासन प्रवर्द्धनमा सहयोग भएको ।	जनमुखी कानून निर्माण हुने, संसदीय निगरानी प्रभावकारी हुने, सुशासन प्रवर्द्धनमा सहयोग हुने ।	जनमुखी कानून निर्माण हुने, संसदीय निगरानी प्रभावकारी हुने, सुशासन प्रवर्द्धनमा सहयोग हुने ।

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२०२००००१	संघीय संसद	२	<ul style="list-style-type: none"> संघीय संसदका पदाधिकारीहरूलाई सुविधा उपलब्ध भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय संसदका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धि ऐन, २०७३ अनुसारको सुविधा उपलब्ध गराईएको । 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय संसदका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धि ऐन, २०७३ अनुसारको सुविधा उपलब्ध गराउने । पदाधिकारीहरूको विदेश भ्रमण र अतिथि सत्कार गर्ने ।
२	२०२०००११	संघीय संसद	२	<ul style="list-style-type: none"> संघीय संसदका सदस्यहरू लाई सुविधा उपलब्ध गराउने, संघीय संसदका सदस्यहरूको सचिवालय सञ्चालनव्यवस्था गर्ने संसदीय समितिका कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय संसदका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धि ऐन २०७३ अनुसारको सुविधा उपलब्ध गराईएको । विधि निर्माण, संसदीय निगरानी र सुशासन प्रवर्द्धनमा सहयोग भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> संघीय संसदका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धि ऐन, २०७३ अनुसारको सुविधा उपलब्ध गराउने । संसदीय समितिका अनुगमन, संसदीय ऐतिहासिक अभिलेखको व्यवस्थापन, अन्तर तह विधायीकी सम्बन्ध विस्तार लगायतका कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व .२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
३	२०२०००१२	संघीय संसद सचिवालय	२	• सचिवालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन भएको हुने	• संघिय संसद र संसदीय समितिका बैठक संचालन र व्यवस्थापनमा सहयोग भइरहेको ।	• संघिय संसद र संसदीय समितिका बैठक संचालन र व्यवस्थापनमा आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन, प्रविधि प्रयोग, सुचना सम्प्रेषण, अभिलेख व्यवस्थापन, अनुसंधानसंग सम्बन्धी कार्य गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व .२०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको चालुतर्फ रु. १२२.३८ करोड, पुँजीगततर्फ रु. ३.१९ करोड गरी जम्मा रु. १२५.५७ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.४ अदालत

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व २०७५/०७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	कानूनी शासन	सूचांक	०.५३	०.५५	०.५८
२	मुद्दा फैसला	प्रतिशत	५६.५१	६५	६०
३	फैसला कार्यान्वयन	प्रतिशत	२९	३८	६०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	२०४००००१	सर्वोच्च अदालत (सर्वोच्च अदालतको नयाँ भवन निर्माण)	१,४	<ul style="list-style-type: none"> सर्वोच्च अदालतको नयाँ सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण हुने, सुविधा सम्पन्न चेम्बर निर्माण हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> नक्सा पास भएको, ठेक्का प्रकृया सम्पन्न भई निर्माण कार्य शुरु भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> सर्वोच्च अदालतको नयाँ भवन निर्माण कार्य सम्पन्न हुने, सर्वोच्च अदालतमा सुविधा सम्पन्न स्टिल स्ट्रक्चरको चेम्बर निर्माण सम्पन्न हुने। अदालतबाट प्रवाह हुने सेवालार्ई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाइने।
२.	२०४०००११	सर्वोच्च अदालत (प्रशासनिक खर्चसमेत)	१, २, ३, ४, ५, ६, ७	<ul style="list-style-type: none"> मुद्दाको शीघ्र फछ्यौट गरिने, मुद्दा व्यवस्थापन पद्धतिमा सुधार गरिने, न्यायिक काम कारवाही तथा मुद्दाको फैसलामा गुणस्तरीयता अभिवृद्धि गरिने, न्याय प्रशासन प्रविधिमैत्री भई छिटो छरितो र थप प्रभावकारी 	<ul style="list-style-type: none"> २०७७ साल साउन १ गतेदेखि उच्च अदालत र जिल्ला अदालतहरूमा फरक मुद्दाका लागि फरक व्यवस्थापन पद्धति लागू हुने मुद्दा प्रवाह व्यवस्थापन पद्धति तयार भएको, सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई थप प्रभावकारी बनाउन हेटौँडामा Disaster Recovery Center (Backup) Data जडान गरिएको, 	<ul style="list-style-type: none"> न्यायपालिकाको चौथो रणनीतिक योजनाको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने। सूचना प्रविधिको दश वर्षे गुरुयोजनालाई प्रभावकारी रूपमा लागू गरिने। सरल, छिटो, निष्पक्ष, अनुमानयोग्य न्याय प्रणालीको विकास गर्न फरक मुद्दाका लागि फरक व्यवस्थापन

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>भई जनताको सहज पहुँच एवम् न्यायिक सुशासन कायम हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> कानून परिपालनाको संस्कारमा वृद्धि भई जनताका आधारभूत मौलिक हकको संरक्षण र प्रवर्द्धन प्रभावकारी हुने, सरल, छिटो, निष्पक्ष, अनुमानयोग्य न्याय प्रणालीको विकास भई जनआस्थामा वृद्धि हुने, फैसला कार्यान्वयन पद्धति प्रभावकारी हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> पुराना मुद्दाहरूको फछ्यौटमा वृद्धि भई बक्यौतामा कमी आएको, दण्ड जरिवाना असुलीलाई विशेष अभियानको रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइएको, फैसला कार्यान्वयन निकायको क्षमता विकास गर्न विभिन्न गोष्ठी, सेमिनार तालिम तथा छलफल कार्यक्रमहरू आयोजना गरिएको, अदालत व्यवस्थापनका विभिन्न क्रियाकलापहरूलाई सूचना प्रविधीमा आवद्ध गर्न विभिन्न विषयका सफ्टवेयरहरू निर्माण चरणबद्ध रूपमा भइरहेको। जस अन्तर्गत विभिन्न १२ वटा सफ्टवेयर निर्माण भएको, अदालतको काम कारवाहीमा भिडियो कन्फ्रेन्सिङ्गसमेत शुरू भएको। 	<p>पद्धति लागू गरी समग्र मुद्दा प्रवाह पद्धतिमा सुधार गरिने।</p> <ul style="list-style-type: none"> अदालतहरूको भौतिक र सेवा प्रवाहका पूर्वाधारहरूको सुधार एवम् वित्तीय व्यवस्थापन र सूचना प्रविधिमैत्री बनाइने। न्यायिक अध्ययन, अनुसन्धानको पद्धती विकास गरिने अदालतको काम कारवाहीमा अनुगमन र निरीक्षणलाई व्यवस्थित गरिने। अन्तर सम्बन्धित विषयहरूमा सबै पक्षको सहयोग र समन्वयमा साझा कार्ययोजना बनाई लागू हुने। सक्षम निष्पक्ष र उच्च मनोबलयुक्त न्यायिक जनशक्तिको विकास गरिने।
३.	२०४९१०११	उच्च अदालतहरू	५,६	<ul style="list-style-type: none"> उच्च अदालत पाटनको सुविधा सम्पन्न अदालत भवनको निर्माण हुने, उच्च अदालत विराटनगरको रजिष्ट्रारको सुविधा सम्पन्न क्वाटर निर्माण हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> उच्च अदालत विराटनगरको रजिष्ट्रार क्वाटरको ठेक्का प्रकृया सम्पन्न भई निर्माण कार्य शुरू भएको, उच्च अदालत पाटनको भवनको लागत अनुमान तयार भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> उच्च अदालत विराटनगरको रजिष्ट्रार क्वाटर निर्माण कार्य सम्पन्न हुने। उच्च अदालत पाटनको भवन निर्माण कार्य सम्पन्न हुने। अदालतबाट प्रवाह हुने सेवालाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाइने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
४.	२०४९७०११	जिल्ला अदालतहरू	५, ६	<ul style="list-style-type: none"> सुविधा सम्पन्न अदालत निर्माण हुने 	<ul style="list-style-type: none"> बोलपत्र आह्वान भएको, नक्सा पासको क्रममा रहेको, आर्थिक प्रस्ताव खोल्ने क्रममा रहेको, लागत अनुमान तयार भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> भक्तपुर, मकवानपुर, बैतडी, उदयपुर जिल्लाका आंशिक भवन निर्माण कार्य सम्पन्न हुने, पर्सा, दाङ, महोत्तरी, संखुवासभा, पाँचथर जिल्लामा सुविधासम्पन्न अदालतको भवन निर्माण सम्पन्न हुने। अदालतबाट प्रवाह हुने सेवालार्ई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाइने।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु. ४८३.२३ करोड र पुँजीगततर्फ रु. १९४.८९ करोड गरी जम्मा रु. ६७८.१२ करोड बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

७.५ अख्तियार दुरूपयोग अनुसन्धान आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व.२०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व.२०७६/७७ को अनुमानि उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	भ्रष्टाचार अनुभूति सूचकांक	सूचकांक	३१	३४	३६
२	मुद्दामा सफलताको दर	प्रतिशत	७५	७८	८०
३	उजुरी फछ्यौट	प्रतिशत	७१	६८	७१
४	अनुसन्धान क्षमता विकास	जना प्रतिवर्ष	३४२	-	३५०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	२०६०००११३ (चालु)	संस्थागत सुदृढीकरण तथा अ.दु.अ.आयोगको प्रशासनिक खर्च समेत	८	<ul style="list-style-type: none"> आयोगका मातहत कार्यालय भवनहरू निर्माण भई भौतिक पूर्वाधार सुदृढ हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ईटहरी, हेटौडा, बुटवल, नेपालगंज तथा महेन्द्रनगरका कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भएको, बर्दिवास, पोखरा र सुर्खेतमा भवन निर्माणको कार्य भैरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> आयोगका मातहत कार्यालयहरू बर्दिवास, पोखरा र सुर्खेतको निर्माणाधिन भवन सम्पन्न गर्ने ।
	२०६०००११४ (पूँजीगत)			<ul style="list-style-type: none"> आयोगको कार्यसम्पादनमा प्रविधिको उपयोग भई अनुसन्धान प्रभावकारी हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> अ.दु.अ.आयोग टंगालमा निर्माण गुणस्तर परीक्षण प्रयोगशाला स्थापना भई संचालन भैरहेको, नेपालगंज र बर्दिवासमा निर्माण गुणस्तर परीक्षण प्रयोगशाला निर्माण कार्य भैरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> स्वचालित कार्यालय सञ्चालन प्रणाली सुदृढीकरण गर्ने, आयोग र मातहत कार्यालयहरूमा निर्माण गुणस्तर परीक्षण प्रयोगशाला स्थापना तथा सुदृढीकरण गर्ने ।
				<ul style="list-style-type: none"> अख्तियार दिग्दर्शन निर्माण भई आयोगको कार्य प्रणाली सुदृढ हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> सम्बद्ध ऐन, नियम कार्यविधि र निर्देशिकाहरूको संकलन कार्य भैरहेको, अ.दु.अ.आ. ऐन र भ्र.नि. ऐनमा संशोधनको मस्यौदा तयार गरी 	<ul style="list-style-type: none"> अख्तियार दिग्दर्शन निर्माण गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> आयोगमा कार्यरत कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भई अनुसन्धान थप प्रभावकारी हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> आयोगमा जनशक्ति विकास सम्बन्धी अभिमुखीकरण, विशिष्टिकृत र बैदेशिक तालिम कार्यक्रमहरू संचालन भैरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> आयोगमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई स्वदेश एवं विदेशमा सञ्चालन हुने तालिम कार्यक्रम, गोष्ठी, अध्ययन भ्रमणमा सहभागी गराउने, सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी प्रशिक्षण (स्थानिय तह समेत) सञ्चालन गर्ने ।
				<ul style="list-style-type: none"> प्रवर्द्धनात्मक तथा निरोधात्मक कार्यक्रम संचालन भई भ्रष्टाचार विरुद्ध सचेतना अभिवृद्धि हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> भ्रष्टाचार विरुद्धको जनचेतना अभिवृद्धि गर्न अन्तरक्रिया तथा सामुदायिक शिक्षा कार्यक्रम, प्रकाशन तथा प्रसारणको कार्य भईरहेको, सुशासन सवाल टेलिभिजन कार्यक्रम निर्माण तथा प्रसारण भैरहेको । 	<ul style="list-style-type: none"> केन्द्र तथा मातहत कार्यालयहरूबाट सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम (सामुदायिक शिक्षा, अन्तरक्रिया आदि) सञ्चालन गर्ने, सुशासन सवाल टेलिभिजन कार्यक्रम निर्माण तथा प्रसारण गर्ने, भ्रष्टाचार विरुद्ध जन चेतना फैलाउने श्रव्य दृष्य सामग्रीहरूको निर्माण/प्रसारण गर्ने ।
				<ul style="list-style-type: none"> आयोगको नयाँ रणनीतिको कार्यान्वयन भई सुशासनमा सहयोग पुग्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> आयोगको संस्थागत रणनीतिक योजना (२०७६/७७-२०८०/८१) तर्जुमा भएको 	
				<ul style="list-style-type: none"> भ्रष्टाचार विरुद्ध नागरिक समाजसंग सहकार्य अभिवृद्धि भई भ्रष्टाचार नियन्त्रणमा सहयोग पुग्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> १४ वटा जिल्लामा भ्रष्टाचार विरुद्धको नागरिक निगरानी संस्था (Citizen Jury) गठन भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> भ्रष्टाचार नियन्त्रणका लागि थप ३० जिल्लामा भ्रष्टाचार विरुद्धको नागरिक निगरानी संस्था (Citizen Jury) गठन गरी निरन्तर निगरानी र अनुगमन गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु ९५.०५ करोड र पुँजीगततर्फ रु ३७.९९ करोड गरी जम्मा रु १३३.०४ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.६ महालेखापरीक्षकको कार्यालय

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	२०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व.२०७७/७८ को लक्ष्य
१	स्थानीय निकाय लेखापरीक्षण नीति तयार गरी लेखापरीक्षण कार्यान्वयन	प्रतिशत	१००	१००	१००
२	वित्तीय लेखापरीक्षण सम्बन्धी प्रशिक्षक तालिम	जना	-	१२०	१२०
३	वित्तीय लेखापरीक्षण सम्बन्धी तालिम	जना	३००	५१३	५१३
४	कार्यमूलक लेखापरीक्षण तालिम	जना	६०	६०	६०
५	लेखापरीक्षणको प्रभाव मूल्याङ्कन सम्बन्धी अध्ययन	गोटा	१	१	१
६	लेखापरीक्षण गुणस्तर नियन्त्रण तथा गुणस्तर आश्चस्तता सम्बन्धी तालिम	जना	१५०	१५०	१५०
७	कुल खर्चमा बेरुजुको अंश	प्रतिशत	१३	-	१०
८	राजस्व वक्यौता (कुल राजस्वको अनुपातमा)	प्रतिशत	११।६	-	९
९	कुल बेरुजुमा संपरिक्षणको अनुपात	प्रतिशत	४।४	-	१३

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२०८००००१	महालेखा परीक्षकको कार्यालय				
२	२०८०००११	महालेखा परीक्षकको कार्यालय (प्रशासनिक खर्च समेत)	२ र ४	<ul style="list-style-type: none"> कर्मचारीको दक्षता अभिवृद्धि भएको हुने, लेखापरीक्षण गुणस्तर र विश्वसनियता कायम भएको हुने स्थानीय निकायको लेखापरीक्षण नीति तयार 	<ul style="list-style-type: none"> वित्तीय लेखापरीक्षण सम्बन्धी तालिम र गोष्ठी सञ्चालन भएको, लेखापरीक्षण गुणस्तर नियन्त्रण तथा गुणस्तर आश्चस्तता सम्बन्धी तालिम सञ्चालन भएको 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय निकाय लेखापरीक्षण नीति तयार गरी लेखापरीक्षण कार्यान्वयन गर्ने, वित्तीय लेखापरीक्षण सम्बन्धी प्रशिक्षक तालिम प्रदान गर्ने, वित्तीय लेखापरीक्षण सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने,

क्र.स.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				गरी कार्यान्वयन गरिएको हुने ।	<ul style="list-style-type: none"> • कर्मचारीलाई लेखापरीक्षण सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि तालिम सञ्चालन गरिएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • कार्यमूलक लेखापरीक्षण तालिम प्रदान गर्ने, • लेखापरीक्षणको प्रभाव मूल्याङ्कन सम्बन्धी अध्ययन गर्ने, • लेखापरीक्षण गुणस्तर नियन्त्रण तथा गुणस्तर आश्रयता सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व.२०७७/७८ को लागि यस कार्यालयको लागि चालुतर्फ रु ४८.५९ करोड र पुँजीगततर्फ रु १३.७३ करोड गरी जम्मा रु ६२.३२ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.७ लोक सेवा आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व.२०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व.२०७६/७७ को अनुमानित लक्ष्य	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	भवन निर्माण	संख्या	२	२	५
२	कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धि तालिम	पटक	७	९	३३
३	पाठ्यक्रम निर्माण	पटक	१०	१०	४२

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२१०००००१	आयोग	४	• अनुगमन मूल्यांकन प्रभावकारी भएको हुने ।	• वार्षिक कार्यतालिका अनुसार सम्पन्न भएको ।	• अनुगमन मूल्यांकन हुने ।
२	२१००००११	सचिवालय	४	• पाठ्यक्रम निर्माण भएको हुने र संस्थागत भौतिक अवस्था तथा क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने ।	• स्वीकृत वार्षिक कार्यतालिका अनुसार परीक्षा सञ्चालन देखि सिफारिश सम्मको कार्य सम्पन्न भएको र संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका साथै भौतिक स्रोत साधनहरूको परिचालन भएको ।	• पाठ्यक्रम निर्माण भएको हुने । • जनशक्ति तालिम क्षमता अभिवृद्धि हुने ।
३	२१०९१०११	कार्यालयहरू	४	• भवन निर्माण सम्पन्न भएको हुने,		• जलेश्वर र दाङ कार्यालयमा नयाँ भवन निर्माण हुने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस आयोग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूका लागि चालुतर्फ रु. ८९.०४ करोड र पुँजीगततर्फ रु. २.२२ करोड गरी जम्मा रु. ९१.२६ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.८ निर्वाचन आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ .व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	एकीकृत डाटाबेस सफ्टवेयर	गोटा		१	१
२	निर्वाचन कानूनको तर्जुमा	गोटा		आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार
३	मतदाता नामावली संकलन र दर्ता अद्यावधिक	जना		थप ५०००००	थप ५५००००
४	निर्वाचन शिक्षा विषयक प्रशिक्षण	जना		३५००	४०००
५	विभिन्न मोड्यूलमा ब्रिज कार्यशाला	जना		३००	३००
६	सामाजिक शिक्षा अध्ययन शिक्षक प्रशिक्षण	जिल्ला		१०	७८
७	कर्मचारीको क्षमता विकास तालिम	जना		५०	८०

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२१२०००११	निर्वाचन आयोग (प्रशासनिक खर्च समेत)	२,४	<ul style="list-style-type: none"> मतदाता नामावली अद्यावधिक भएको हुने, निर्वाचन शिक्षा विषयक प्रशिक्षण सञ्चालन भएको हुने, विभिन्न विषयमा ब्रिज कार्यशाला सम्पन्न भएको हुने, प्रत्येक प्रदेशमा निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना केन्द्रको स्थापना भएको हुने ।	<ul style="list-style-type: none"> १ करोड ५४ लाख ५४ हजार ४८२ जनाको मतदाता नामावली अद्यावधिक भएको, करिब २ लाख जनालाई निर्वाचन शिक्षा विषयमा प्रशिक्षण दिइएको, तीनवटा निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना केन्द्रको सञ्चालन भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> निरन्तर मतदाता नामावली संकलन गर्ने, मतदाता दर्ता सम्बन्धी पुनर्ताजगी तालिम सञ्चालन गर्ने, ५०० जनालाई निर्वाचन शिक्षा विषयमा प्रशिक्षण प्रदान गर्ने, ब्रिज कार्यशाला मार्फत् २२५ जनालाई निर्वाचनको विषय पक्ष बारेमा तालिम प्रदान गर्ने

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
२	२१२०००१२	मतदाता नामावली अद्यावधिक संकलन परिचयपत्र समेत	२,४		<ul style="list-style-type: none"> • २० जिल्लाको ५० स्थलमा न्याम्प निर्माण अन्तिम चरणमा पुगेको, • एउटा समिक्षा बैठक भएको, • ९ वटा निर्वाचन सम्बन्धी कानून निर्माण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> • सर्लाही, रामेछाप, म्याग्दी, तेह्रथुम र पर्वतका कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न गर्ने, थप ५ जिल्लामा भवन निर्माण कार्य थालनी गर्ने, • जनमत संग्रह र विदेशमा बस्ने नेपालीको मताधिकार सुनिश्चित गर्ने सम्बन्धी थप २ वटा कानून निर्माण गर्ने । • निर्वाचन डाटा सेन्टर सञ्चालन तथा आयोग र जिल्लाविच कनेक्टीभिटी स्थापना र सञ्चालन गर्ने

ग. बजेट

आ.व .२०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु ४४.३५ करोड र पुँजीगततर्फ रु ३.६६ करोड गरी जम्मा रु ४८.०१ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.९ राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	अनुसन्धान	मिसन	६०	८०	१२०
२	अनुगमन	संख्या	३००	८५	१३०
३	प्रवर्द्धन	संख्या	३३०	१५०	१६०
४	मानव अधिकार उल्लंघनका घटनाको उजुरी फर्छ्यौट		-	-	८३

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	२१४०००११	मानव अधिकार आयोग प्रशासनिक खर्च समेत सालवसाली	१, ३ र ५	<ul style="list-style-type: none"> मानव अधिकार उल्लंघन भएका घटनाको अनुसन्धान तथा मानव अधिकार अवस्थाको अनुगमन भई मानव अधिकारको अवस्थामा सुधार भएको हुने, राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगबाट अनुसन्धान गरिएका मानव अधिकार उल्लंघनका घटनाहरूको सिफारिसहरू नेपाल सरकारबाट कार्यान्वयन भई पीडितहरूले न्याय पाएको हुने, सबैका लागि घरघरमा मानव अधिकार शान्ति विकासको आधार भन्ने आयोगको नारालाई 	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले चालु आ.व.मा ८० वटा भन्दा बढी मिसनमा करिब ५०० वटा उजुरी उपर अनुसन्धान भएको, राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले मानव अधिकारका पुराना दर्ता भएको मानव अधिकार उल्लंघनका घटनाको अनुसन्धान गरी ८४० उजुरी उपर चालु आ.व मा निर्णय भएको, सिफारिस कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकारका विभिन्न निकायसंग छलफल भएको, आप्रवासी कामदार सम्बन्धी अर्न्तराष्ट्रिय सम्मेलन सम्पन्न जसमा करीब २८ 	<ul style="list-style-type: none"> मानव अधिकार उल्लंघनका उजुरीहरूको अनुसन्धान गर्ने, मानव अधिकार उल्लंघनका घटनाहरूको आकस्मिक अनुगमन गर्ने, GANHRI बाट आयोगको हाल सम्मको मूल्याङ्कन प्रकृयाको क्रममा प्राप्त सिफारिस कार्यान्वयनको अवस्थाको अध्ययन गर्ने, समग्र Accreditation प्रकृयाको विषयमा जानकारी पुस्तिका तयारी गर्ने, आयोगबाट उजुरी उपर भएका निर्णयहरूको निर्णय लेखन कार्य

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>जनप्रतिनिधिसँग सहकार्य गरि आयोगले विभिन्न मानव अधिकारका विषयमा अन्तर्क्रिया र अभिमूखिकरण कार्यक्रम तथा अनुगमन भएको हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> मानव अधिकार संरक्षण र सम्बर्द्धनका विषयमा सभा, सम्मेलन, गोष्ठि तथा वकालतसँग सम्बन्धित कार्यक्रमले देशमा मानव अधिकार संस्कृतिको प्रवर्द्धन भएको हुने, विकास आयोजनाहरूमा मानव अधिकारको अवधारणा समावेश भई मानव अधिकारमुखि विकास पद्धति लागु हुने, राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगको पहुँच तल्लो तहका जनता सम्म विस्तार हुने। 	<p>देशका अन्तर्राष्ट्रिय सहभागी ६१ भन्दा बढी रहेका र जम्मा १३० भन्दा बढी सहभागी। काठमाण्डौं घोषणापत्र जारी गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> सबैका लागि घरघरमा मानव अधिकार शान्ति र विकासको आधारलाई आत्मसात गर्दै मानव अधिकारका विषयहरूमा दलितहरूको अधिकार, जातिय विभेद महिला हिंसा विरुद्धका विषयमा कार्यक्रमहरू सम्पन्न भएको, मानव अधिकार संरक्षण र सम्बर्द्धनका विषयमा १५० भन्दा बढि अन्तर्क्रिया, अभिमूखिकरण, सम्मेलन, गोष्ठि तथा वकालत कार्यक्रम भैरहेको जसले गर्दा मानव अधिकार सम्बन्धी जनेचतनामा वृद्धि भएको, सरकारी, अर्धसरकारी तथा गैरसरकारी निकायको नीति निर्माण तहमा रहेकाहरूको लागि विकासमा मानव अधिकारमुखी पद्धति सम्बन्धी कार्यक्रम मार्फत् अभिमूखिकरण गरेको, विकास आयोजनाहरू नेपाल पक्ष भएका मानवअधिकार सम्बन्धी महासन्धीहरूको पालना तथा कार्यान्वयनका सम्बन्धमा अध्ययन भैरहेको, १८५ भन्दा बढि स्थानीय तहका न्यायिक समितिका पदाधिकारीहरूलाई मानव अधिकार मैत्री न्याय सम्पादन विषयक तालिम प्रदान गरीएको र 	<p>गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> फैसला/निर्णय कार्यान्वयनको अवस्था अध्ययन गर्ने, मानव अधिकार उल्लंघनका उजुरीहरूको आकस्मिक अनुसन्धान प्रदेश र प्रदेश शाखा कार्यालयहरूमा दर्ता भएका उजुरीको अवस्थाको निरिक्षण गर्ने, मानव अधिकार संरक्षण र सम्बर्द्धन लागि सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय र सहकार्य बैठक गर्ने, छैटौं रणनीति योजना निर्माण सम्बन्धमा बैठक, छलफल तथा अन्य आवश्यक परामर्श तथा प्रकाशन गर्ने, आयोगको चौमासिक, अर्धवार्षिक र वार्षिक योजना कार्यान्वयन अवस्थाको अनुगमन गर्ने, आयोगको चौमासिक, अर्धवार्षिक र वार्षिक योजना कार्यान्वयनको समीक्षा बैठक गर्ने, मानव अधिकार आकस्मिक घटना अनुगमन गर्ने, पाचौं मानव अधिकार राष्ट्रिय कार्ययोजना निर्माण र कार्यान्वयन अवस्था सम्बन्धी छलफल परामर्श कार्यक्रम गर्ने, तेस्रो समिक्षा सिफारिस कार्यान्वयन अनुगमन कार्ययोजना निर्माण तथा सिफारिस कार्यान्वयन विषयमा

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<p>यसको निरन्तरता भैरहेको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • संचारकर्मीलाई सबै प्रदेशमा मानव अधिकार सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको, • मानव अधिकार मैत्री कानून निर्माणमा संसद र सरकारको भूमिकाको विषयमा सबै प्रदेशका संसद र सरोकारवाला सँग छलफल, अभिमूखिकरण सम्पन्न भएको, • सुरक्षाकर्मी र सरकारी कर्मचारीहरूलाई मानव अधिकार सम्बन्धी तालिम सम्पन्न भएको, • महिला विरुद्धको हिंसाको अध्ययन अनुसन्धान तथा प्रतिवेदन प्रकाशन भएको, • यौनिक अल्पसंख्यकहरूको अधिकारको विषयमा अध्ययन तथा अनुसन्धान भएको, • बाल अधिकारको अवस्था विषयक प्रतिवेदन सार्वजनिक गरिएको, • उपभोक्ता अधिकार सम्बन्धी स्थानीय तहका पदाधिकारी जिल्ला समन्वय समिति र कानून कार्यान्वयन गर्ने निकायहरू र नागरिक समोजको सहभागितामा प्रदेश नं २, प्रदेश नं ५ र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा छलफल गरिएको, • व्यवसाय र मानव अधिकार सम्बन्धी सरोकारवाला सँग प्रदेश स्तरिय आवश्यक छलफल गरिएको, 	<p>छलफल, परामर्श कार्यक्रम गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • शिक्षा सम्बन्धि हक कार्यान्वयन अवस्था विषयमा रुचिसुचि निर्माण तथा छलफल परामर्श कार्यक्रम गर्ने, • स्वास्थ्य सम्बन्धी हक कार्यान्वयन अनुगमन रुचिसुचि निर्माण तथा कार्यान्वयन सम्बन्धमा आवश्यक छलफल तथा परामर्श कार्यक्रम गर्ने, • किसान अधिकार अनुगमन रुचिसुचि निर्माण तथा कार्यान्वयन सम्बन्धमा अन्तरक्रिया, छलफल तथा परामर्श कार्यक्रम गर्ने, • मानव अधिकार अवस्था प्रतिवेदन अर्धवार्षिक र वार्षिक रूपमा प्रकाशन गर्ने, • आप्रवासी कामदारहरूको विषयमा सरोकारवालहरूसँग समन्वय बैठक, अन्तरकृया, छलफल गर्ने, • आप्रवासी कामदारहरूको अधिकारका विषयमा अध्ययन तथा अनुसन्धान र प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने, • सबै प्रकारका जातीय विभेद उन्मूलन गर्ने संयुक्त राष्ट्र संघीय महासन्धीको कार्यान्वयन अवस्थाबारे संघिय तथा प्रदेश स्तरीय छलफल र अनुगमन गर्ने, • वातावरण र विकास मानव अधिकार

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					<ul style="list-style-type: none"> • सूचिकरणमा छुटेका आदिवासिहरूको अवस्थाको विषयमा अध्ययन गरिएको, • उपभोक्ता मानव अधिकार अनुगमन निर्देशिक परिमार्जन गरिएको, • विश्वव्यापी आवधिक समिक्षा प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धमा संघिय, प्रादेशिक र जिल्ला र स्थानीय स्तरमा वृहत छलफल भइ प्रतिवेदन तयार गरेको, • बाल अधिकार महासन्धीको तेस्रो एच्छिक आलेख सम्बन्धी आवश्यक अध्ययन र छलफल कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको, • मानव अधिकार कार्यान्वयनका लागि संसद र राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको भुमिका विषयमा संसदको कानुन, न्याय तथा मानव अधिकार समिति र राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग बीच छलफल भएको, • मानव अधिकार कार्यान्वयनका लागि संसद र राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको भुमिका विषयक पुस्तिका प्रकाशन भएको, • वातावरण सम्बन्धी र ज्येष्ठ नागरिक सम्बन्धी कानुन पुनरावलोकन गरिएको, • राष्ट्रिय मानव अधिकार दिगो विकास लक्ष्य र मानव अधिकारको अन्तर सम्बन्ध विषयक पुस्तक प्रकाशन भएको, • राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग नेपाल 	<ul style="list-style-type: none"> • विषयको अनुगमन, अध्ययन अनुसन्धान र अन्तरकृया छलफल गर्ने, • व्यवसाय र मानव अधिकार सम्बन्धमा सातवटै प्रदेशहरूमा व्यवसायीहरूसँग छलफल गर्ने, • खाद्य अधिकार अनुगमन निर्देशिकाको परिमार्जन, प्रकाशन र सरोकारवालाहरूसँग छलफल गर्ने, • आइएलओ १६९ को कार्यान्वयनको सम्बन्धमा आयोगले गरेका सिफरिसहरूको कार्यान्वयनको अवस्थाको अनुगमन तथा अन्तरकृया गर्ने, • ज्येष्ठ नागरिकहरूको हक अधिकारका कानूनी प्रावधान, मनोपरामर्श तथा अन्य पक्षहरूको अध्ययन तथा छलफल गर्ने, • मानव बेचबिखन विरुद्धको अधिकारको अनुगमन तथा घटनाको अनुसन्धान • मानव बेचबिखन सम्बन्धी राष्ट्रिय प्रतिवेदन लेखन, तयारी, प्रकाशन तथा अनुवाद गर्ने, • अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकारका विषयमा अनुगमन, छलफल तथा अन्तरकृया कार्यक्रम गर्ने, • मानव अधिकार कानून कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
					र मानव अधिकार आयोग मलेशिया विच समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर भएको ।	<ul style="list-style-type: none"> • कानून पुनरावलोकन(संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कम्तिमा एक एक वटा) गर्ने, • कानून निर्माण सम्बन्धमा आयोगको सिफारिश गर्ने, • विद्यालय वा क्याम्पसका पाठ्यक्रममा मानव अधिकार सम्बन्धी विषयवस्तु समावेश गर्नका लागि सरकार वालाहरू सँग छलफल गर्ने, • मानव अधिकार प्रवर्धनका लागि नीति निर्माण गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/निकायको चालुतर्फ रू २५.४० करोड र पुँजीगततर्फ रू ०.३५ करोड गरी जम्मा रू. २५.७५ करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.१० राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	२०७५/७६ को उपलब्धी	आ.ब २०७६/७७ को अनुमानित लक्ष्य	आ.व.२०७७/८८ को लक्ष्य
१	संघीय विभाज्य कोषबाट प्रदेश तथा स्थानीय तहमा राजस्व बाँडफाँड (कुल ग्राहस्थ उत्पादनको अनुपनतमा)		२.७	२.७	२.८
२	नेपाल सरकारलाई वित्तीय हस्तान्तरण (राजस्व बाँडफाँड, वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, आन्तरिक ऋण, प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टी बाँडफाँड) सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने	पटक	१	१	१
३	प्रदेश सरकारलाई वित्तीय हस्तान्तरण (राजस्व बाँडफाँड, वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, आन्तरिक ऋण, सवारी साधन कर बाँडफाँड) सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने	पटक	१	१	१
४	अन्तरक्रिया कार्यक्रम	वटा	१८	१५	१५
५	अध्ययन कार्यक्रम	संख्या	७	५	५
६	प्रदेश तथा स्थानीय तहको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	संख्या	१६	१७	१७

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगतिको अवस्था	आ.व. ७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२२००००११ र २२००००१ समेत	सालवसाली	सबै	<ul style="list-style-type: none"> संघीय सरकारबाट प्रदेश तथा स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदानको ढाँचा र सशर्त अनुदान, रोयल्टी बाँडफाँडको आधारसम्बन्धी सिफारिस गरिने, नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहले परिचालन गर्ने आन्तरिक ऋणको सीमासम्बन्धी सिफारिस गरिने, 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकारलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा हुने राजस्व बाँडफाँट, वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, आन्तरिक ऋणको सीमा र प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी बाँडफाँट सम्बन्धमा सिफारिस गरिएको, सातवटै प्रदेश सरकारलाई 	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश तथा स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, रोयल्टी बाँडफाँड लगायतका अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने, संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको खर्च जिम्मेवारी पूरा गर्ने र राजस्व असुलीमा गर्नुपर्ने सुधार सम्बन्धमा अध्ययन गर्ने, आन्तरिक ऋणको सिमा निर्धारण गर्न अध्ययन गर्ने, प्राकृतिक स्रोतको परिचालन, उपयोग तथा रोयल्टी

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगतिको अवस्था	आ.व. ७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदानको ढाँचा र सशर्त अनुदानको आधार, सवारी साधन गरेको बाँडफाँड सम्बन्धी सिफारिस गरिने, • प्राकृतिक स्रोतको परिचालन, उपयोग र बाँडफाँडका सम्बन्धमा उठ्नसक्ने विवादको निरूपण गरिने । 	<p>प्रदेशबाट स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, सवारी साधन गरेको बाँडफाँड, आन्तरिक ऋणको सीमा सम्बन्धमा सिफारिस गरिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय तहले परिचालन गर्ने आन्तरिक ऋणको सीमा सिफारिस गरिएको, 	<p>बाँडफाँटका विषयमा उत्पन्न क्षेत्रगत विवादहरूको अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्राकृतिक स्रोतहरूको रोयल्टी संकलनका सम्बन्धमा गर्नुपर्ने सुधारका विषयमा अध्ययन गर्ने, • प्राकृतिक स्रोत परिचालन, उपयोग र व्यवस्थापन एवं वित्तीय संघीयता कार्यान्वयन तथा आयोगले गरेको सिफारिसका सम्बन्धमा अन्तर्क्रिया तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, • तल्लो तहका सरकारका वित्तीय तथ्याङ्कहरू संकलन गर्न Software बनाइ प्रयोगमा ल्याउने । • आयोगले गर्ने सिफारिस सहज बनाउन सूचकहरूको विकास गर्ने । • आयोगलाई आवश्यक तथ्यांक अद्यावधिक गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस आयोगका लागि चालुतर्फ रु ८.५३ करोड र पूँजीगततर्फ रु ०.२७ करोड गरी जम्मा रु ८.८० करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.११ राष्ट्रिय महिला आयोग

क. नतिजा सुचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व २०७५/७६ को उपलब्धी	आ.व .२०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व. २०७७/७८को लक्ष्य
१	लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क	सूचकाङ्क	०.९२५	०.९३२	०.९६३
२	लैङ्गिकअसमानता सूचकाङ्क	सूचकाङ्क	०.४७६	०.४५८	०.३९
३	जीवनकालमा शारिरीक मानसिक वा यौनजन्य हिंसा पीडित महिला	प्रतिशत	२६.३	२३	१३
४	दर्ता भएका लैङ्गिक हिंसा लगायतका अपराधका घटना र अनुसन्धानको अनुपात	अनुपात	८६.७	८९.५	१००

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	२२२००००१	राष्ट्रिय महिला आयोग	१,२,४,५,६	<ul style="list-style-type: none"> आयोगका पदाधिकारीहरूको नियुक्ती भई कार्यसम्पादन भएको हुने । 	पदाधिकारीको नियुक्ती नभएको	<ul style="list-style-type: none"> आयोगका पदाधिकारीहरूको पारिश्रमिक र सेवा सुविधाहरूको व्यवस्थापन गर्ने ।
२.	२२२०००११	राष्ट्रिय महिला आयोग	१,२,४,५,६	<ul style="list-style-type: none"> संघीय मंत्रालयहरूबाट भएको लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणका प्रयासवारे अध्ययन भएको हुने, नेपाल पक्षधर रहेको महिला माथि हुने जुनसुकै किसिमको भेदभाव उन्मूलन सम्बन्धी अन्तरष्ट्रिय महासन्धि CEDAW को कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या र त्यसको कारण पहिचान भई समाधानका उपायहरू अवलम्बन भएको हुने, 		<ul style="list-style-type: none"> संघीय मंत्रालयहरूबाट भएको लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणका प्रयासवारे अध्ययन गर्ने । नेपाल पक्षधर रहेको महिला माथि हुने जुनसुकै किसिमको भेदभाव उन्मूलन सम्बन्धी अन्तरष्ट्रिय महासन्धि CEDAW को कार्यान्वयनपक्षको अध्ययन गर्ने । कोविड-१९ का कारणले सिर्जित लकडाउनको समयमा महिला हिंसाको अवस्थावारे अध्ययन गर्ने ।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> कोविड-१९ का कारणले सिर्जित लकडाउनको समयमा महिला हिंसाको अवस्थाबारे अध्ययन भएको हुने, स्थानीय तहका महिला पदाधिकारीहरूको क्षमता आवश्यकता अध्ययन भएको हुने, खबर गरौं १९४५ हेल्प लाईन सेवाबाट हिंसा प्रभावित महिला बालबालिकाहरूको तत्काल उद्धार संरक्षण र न्यायमा पहुँच पुगेको हुने, महिला माथि हुने हिंसा निवारणको सम्बन्धमा शिक्षक, विद्यार्थी र विद्यालय व्यवस्थापनका पदाधिकारीसगको विद्यालय स्तरमा चेतना अभिवृद्धि भएको हुने, अपाङ्गताभएका महिलाहरूको अधिकार संरक्षणका विषयमा सरोकारवाला निकायबीच सचेतना र समन्वय अभिवृद्धि भएको हुने, समाजमा विद्यमान रहेका हानिकारक अभ्यासहरू जस्तै बाल विवाह, बहुविवाह, दाइजो प्रथा, बोक्सीको आरोप लगायतका प्रथाहरूको विरुद्धमा स्थानीयतहसँग कार्यक्रम कार्यान्वयन गरी नतीजाको मूल्याङ्कन गरिने, 		<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहको महिला पदाधिकारीहरूको क्षमता आवश्यकता अध्ययन गर्ने, हेल्प लाईन सेवाबाट हिंसा प्रभावित महिला बालबालिकाहरूको तत्काल उद्धार संरक्षण र न्यायमा पहुँच स्थापना गर्ने, महिला माथि हुने हिंसा निवारणको सम्बन्धमा शिक्षक, विद्यार्थी र विद्यालय व्यवस्थापनका पदाधिकारीसगको विद्यालय स्तरमा अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, अपाङ्गताभएका महिलाहरूको अधिकार संरक्षणका विषयमा सरोकारवाला निकायबीच अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्ने, समाजमा विद्यमान रहेका हानिकारक अभ्यासहरू जस्तै बाल विवाह, बहुविवाह, दाइजो प्रथा, बोक्सीको आरोप लगायतका प्रथाहरूको विरुद्धमा स्थानीयतहसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, महिला सम्बन्धी नीति तर्जुमा कार्यान्वयन तथा सुधारको सम्बन्धमा सरोकारवालाहरूबीच अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्ने, रोजगारीका अवसरहरूमा महिलाहरूको पहुँच र महिला मैत्री कार्य वातावरण बारे अध्ययन गर्ने,

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<ul style="list-style-type: none"> महिला सम्बन्धी नीति तर्जुमा तथा विद्यमान नीतिहरूको कार्यान्वयन तथा सुधारको सम्बन्धमा सरोकारवालाहरूसँग छलफल तथा समन्वय भएको हुने, रोजगारीका अवसरहरूमा महिलाहरूको पहुँच र महिला मैत्री कार्य वातावरण बारे अध्ययन भै सुझाव प्राप्त भएको हुने, महिला अधिकार प्रवर्द्धन र लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणका विषयमा सरोकारवाला सचेतना अभिवृद्धि भएको हुने, अधिकारका विषयमा सचेतना अभिवृद्धि भएको हुने, महिलाहरूका सरोकारका विषयमा घटेका तत्कालिन घटना तथा सरोकारवाला निकायको अनुगमन गरी सुझाव प्रदान गरिएको, 		<ul style="list-style-type: none"> महिला अधिकार प्रवर्द्धन र लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणका विषयमा सार्वजनिक सुनुवाइ गर्ने, रेडियो तथा टेलिभिजनबाट महिला अधिकारका विषयमा सचेतना मूलक सामग्री प्रसारण गर्ने, महिलाहरूका सरोकारका विषयमा घटेका तत्कालिन घटना तथा सरोकारवाला निकायको अनुगमन गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस आयोगको लागि चालुतर्फ रु १२.४ करोड र पुँजीगततर्फ रु ०.१० करोड गरी जम्मा रु १२.१४ करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.१२ न्याय परिषद

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८को लक्ष्य
१	गोष्ठी, सेमिनार	पटक	९	४	९
२	अनुगमन	पटक	१०	७	१०
३	जिल्ला न्यायाधीश परीक्षा सञ्चालन	पटक	१	१	१
४	न्यायाधीश उपर उजुरी छानविन	संख्या	१०	४	१२

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७६/७७मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२१८०००११	न्याय परिषद सचिवालय	२, ५	<ul style="list-style-type: none"> गोष्ठी, सेमिनार सञ्चालन भएको हुने, प्रतिस्पर्धाबाट न्यायाधीश नियुक्ति भएको हुने, उजुरी उपर छानविन भएको हुने, 	<ul style="list-style-type: none"> अनुगमन कार्य भएको, न्यायाधीश उपर उजुरी छानविन भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> अनुगमन तथा न्यायाधीशहरूको कार्यसम्पादनको निगरानी गर्ने, जिल्ला न्यायाधीश परीक्षा संचालन गर्ने, न्यायाधीश उपर आएका उजुरी छानविन गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु ४.४८ करोड र पुँजीगततर्फ रु ०.२१ करोड गरी जम्मा रु ४.६९ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.१३ राष्ट्रिय दलित आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व.२०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व.२०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व.२०७७/७८ को लक्ष्य
१	अन्तर्क्रिया कार्यक्रम	संख्या	३	१०	१५
२	सीप विकास तालिम सञ्चालन	संख्या			
३	प्रकाशन/प्रसारण	संख्या		११	१५

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२२४००००१	राष्ट्रिय दलित आयोग				
२	२२४०००११	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला/स्थानिय तह स्तरिय कार्यक्रम सरोकारवालासँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम जातीय पहिचान सम्बन्धि अध्ययन अनुसन्धान जातीय विभेद तथा छुवाछुत सम्बन्धि घटनाको स्थलगत अध्ययन अनुगमन दलित अधिकार सम्बन्धि प्रवर्दनात्मक, 	९, ६	<ul style="list-style-type: none"> दलित समुदायको हक, हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा सशक्तिकरण भएको हुने, जातीय पहिचान सम्बन्धि अध्ययन अनुसन्धान भएको हुने, जातीय विभेद तथा छुवाछुत सम्बन्धि घटनाको स्थलगत अध्ययन अनुगमन भएको हुने, दलित अधिकार सम्बन्धि प्रवर्दनात्मक, सचेतनामूलक डायरी, क्यालेण्डर, बुकलेट, बुलेटिन र अन्य सामाग्रीको निर्माण र वितरण भएको हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> जातीय विभेद सम्बन्धि घटनाको अध्ययन अनुसन्धान भएको, लक्षित कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याकन कार्य भएको, सरोकारवालासँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम भएको, स्थानीय तह स्तरिय कार्यक्रम भएको, दलित अधिकार सम्बन्धि ऐन नियमको प्रचार प्रसार भएको, दलित अधिकार सम्बन्धि प्रवर्दनात्मक, सचेतनामूलक डायरी, क्यालेण्डर, बुकलेट, बुलेटिन र अन्य सामाग्रीको निर्माण र वितरण भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> सीप विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने, लक्षित कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याकन गर्ने, जातीय पहिचान सम्बन्धि अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, जातीय विभेद तथा छुवाछुत सम्बन्धि घटनाको स्थलगत अध्ययन अनुगमन गर्ने, दलित अधिकार सम्बन्धि प्रवर्दनात्मक, सचेतनामूलक डायरी, क्यालेण्डर, बुकलेट, बुलेटिन र अन्य सामाग्रीको निर्माण र वितरण गर्ने।

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
		सचेतनामूलक डायरी, क्यालेण्डर, बुकलेट, बुलेटिन र अन्य सामग्रीको निर्माण र वितरण				

ग. बजेट

आ.व.२०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु ३.२८ करोड गरी जम्मा रु ३.२८ करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.१४ राष्ट्रिय समावेशी आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धी	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२२६०००११	राष्ट्रिय समावेशी आयोग	२	<ul style="list-style-type: none"> सवारी साधन खरिद भएको हुने, जनचेतना मुलक कार्यक्रम भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> टेण्डर खोलिएको, अन्तर्क्रिया कार्यक्रम भएको, अनुगमन कार्य भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> जनचेतना मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, प्रदेशस्तरमा तालिम सञ्चालन गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु ३.२४ करोड र पुँजीगततर्फ रु ०.१७ करोड गरी जम्मा रु ३.४१ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.१५ आदिवासी जनजाति आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व.२०७५/७६ को उपलब्धी	आ.व.२०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धी	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	आदिवासी जनजाति समुदायको आर्थिक, सामाजिक सांस्कृतिक पक्षको अध्ययन, अनुसन्धान	वटा	आयोगको कार्यालय स्थापना कर्मचारी व्यवस्था भएको ।	१०	५०
२	आदिवासी जनजातिको सशक्तीकरणका लागि चेतनामूलक कार्यक्रम	वटा	२ पदाधिकारीहरूको लागि कार्यकक्ष र सवारी साधनको व्यवस्था भएको ।	७	५०
३	आदिवासी जनजाति समुदायको परम्परागत सीप, प्रविधि र विशिष्ट ज्ञानको संरक्षण	संख्या	३ आदिवासी जनजातिको सम्बन्धमा भई रहेका नीति तथा कार्यक्रम सम्बन्धी विवरण संकलन भईरहेको ।	१५	७५
४	सीप विकास/रोजगारीमूलक तालिम संचालन भएको हुने ।	पटक	-	७	४०
५	आदिवासी जनजाति समुदायको लागि मौजुदा नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन, समीक्षा, मूल्यांकन तथा सिफारिश भएको हुने ।	वटा	-	२००	७५३

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	व.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७।७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१	२२८००००१	आदिवासी जनजाति आयोग				
२	२२८०००११	आदिवासी जनजाति आयोग		<ul style="list-style-type: none"> आदिवासी जनजाति समुदायको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक पक्षको अध्ययन अनुसन्धान भएको हुने । आदिवासी जनजाति समुदायको 	<ul style="list-style-type: none"> आयोगको कार्यालय स्थापना कर्मचारी व्यवस्था भएको , पदाधिकारीहरूको लागि कार्यकक्ष र सवारी साधनको व्यवस्था भएको, 	<ul style="list-style-type: none"> आदिवासी जनजाति समुदायको विविध पक्षको अध्ययन अनुसन्धान र सिफारिस गर्ने आदिवासी जनजाति समुदायको परम्परागत सीप, प्रविधि र विशिष्ट

क्र.सं.	व.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७।७८ मा संचालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
				<p>क्षमता विकास र सशक्तीकरणको लागि कार्यक्रम संचालन भएको हुने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> राज्यका विभिन्न निकायमा आदिवासी जनजाति समुदायको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्न/ गराउन पहल भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> आदिवासी जनजातिको सम्बन्धमा भई रहेका नीति तथा कार्यक्रम सम्बन्धी विवरण संकलन भईरहेको । 	<p>ज्ञानको संरक्षण र प्रवर्धन गरी ब्यवसायिक प्रयोगमा ल्याउन सहयोग गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> रोजगारीमूलक, सीप विकास र चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने । आयोगको रणनीतिक योजना र नियमावली तर्जुमा गर्ने । राज्यका विभिन्न निकायमा आदिवासी जनजाति समुदायको पहुँच वढाउन अनुगमन, मूल्यांकन र सिफारिश गर्ने ।

ग. बजेट

आ.व २०७६।७७ को लागि यस आयोगको लागि चालु तर्फ रु २.९१ करोड र पूँजीगत तर्फ रु ०.२४ करोड गरी जम्मा रु ३.१५ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.१६ मधेशी आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.ब.२०७५/७६ को उपलब्धि	आ.ब.२०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.ब. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	तालिम	वटा	१०	५	५
२	अनुगमन	वटा	८	१५	२०
३	पोर्टेशन	कोठा	६	०	०
४	कम्प्यूटर खरिद	वटा	१२	७	०
५	एसी खरिद	वटा	७	२	
६	ल्यावटप खरिद	वटा	३	४	४
७	गाडी खरिद	वटा	३	०	०
८	मोटरसाइकल खरिद	वटा	७	८	०
९	फर्निचर खरिद	सेट	६	६	१२

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.ब .२०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	२३०००००१	मधेशी आयोग				
२.	२३००००११	मधेशी आयोग				

ग. बजेट

आ.ब. २०७६/७७ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु ३.२९ करोड र पुँजीगततर्फ रु ०.१७ करोड गरी जम्मा रु ३.४६ करोड विनियोजन गरिएको छ।

७.१७ थारु आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ को अनुमानित उपलब्धि	आ.व. २०७७/७८ को लक्ष्य
१	चेतनामुलक कार्यक्रम	संख्या	-	७ (सात वटा प्रदेशमा)	७ (सात वटा प्रदेशमा)
२	सवारी साधन खरिद	संख्या	-	६	-

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीतिक स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलाप
१.	२३२०००११	थारु आयोग संस्थागत सुदृढिकरण समेत	९, ६	• चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने।		<ul style="list-style-type: none"> • सात वटै प्रदेशमा चेतनामुलक कार्यक्रम (जस्तै अन्तर्क्रिया) सञ्चालन गर्ने, • राय सुझाव संकलन गर्ने।

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु ४.०७ करोड र पुँजीगततर्फ रु ०.४० करोड गरी जम्मा रु ४.४७ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

७.१८ मुस्लिम आयोग

क. नतिजा सूचक

क्र.सं.	सूचक	एकाई	आ.व. २०७५/७६ को उपलब्धि	आ.व. २०७६/७७ सम्मको अनुमानित उपलब्धि	आ.व २०७७/७८ को लक्ष्य
१	अन्तर्क्रिया कार्यक्रम	संख्या	५	७	१०
२	सीप विकास तालिम र जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन	संख्या	१०२	१८०	२००

ख. वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	ब.उ.शी.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	क्षेत्रगत रणनीति स्तम्भ	प्रमुख प्रतिफल	हालसम्मको प्रगति स्थिति	आ.व. २०७७/७८ मा सञ्चालन हुने प्रमुख क्रियाकलापहरू
१	२३४००००१ २३४०००११	मुस्लिम आयोग		<ul style="list-style-type: none"> मुस्लिम समुदायको हक, हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा सशक्तिकरण भएको हुने, समुदाय भित्र लैगिङ्ग समानता कायम भएको हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> १५ जिल्लाका १२० जनालाई सीप विकास तालिम दिइएको, ५८ जना मुस्लिम समुदायलाई लोक सेवा आयोगको तालिम दिइएको, ३ वटा अध्ययन अनुसन्धान कार्य अघि बढाइएको, लक्षित कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याकन कार्य भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> २९ वटा सीप विकास कार्यक्रम सञ्चालन हुने, ५ वटा अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सञ्चालन हुने, अध्ययन तथा अनुसन्धान हुने, लक्षित कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्याकन हुने,

ग. बजेट

आ.व. २०७७/७८ को लागि यस क्षेत्र/मन्त्रालयको लागि चालुतर्फ रु ३.८८ करोड र पुँजीगततर्फ रु ०.५६ करोड गरी जम्मा रु ४.४४ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

अनुसूचीहरु

अनुसूची १

आ.व. २०७७/७८ मा गरिएको बजेट विनियोजन

अनुसूची १.१ आ.व. २०७७/७८ को मन्त्रालय/निकायगत बजेट विनियोजन

रकम रु. लाखमा

क.सं.	मन्त्रालय/निकाय	आ.व. २०७५/७६ को यथार्थ	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विषय क्षेत्रगत व्यय र स्रोतको अनुमान						
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण
१	राष्ट्रपतिको कार्यालय	२,०२४	१,३९९	१,६२१	१,२९८	३२३	-	१,६२१	-	-
२	उपराष्ट्रपतिको कार्यालय	४६२	३९५	५१०	४९३	१७	-	५१०	-	-
३	प्रदेश प्रमुखहरू	१,८२३	१,८५१	२,२८९	२,१७३	११६	-	२,२८९	-	-
४	संघीय संसद	११,९०३	१०,९८७	१२,५५७	१२,२३८	३१९	-	१२,५५७	-	-
५	अदालत	४३,५३१	५२,२१६	६७,८१२	४८,३२३	१९,४८९	-	६७,८१२	-	-
६	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग	७,१२९	११,५२३	१३,३०४	९,५०५	३,७९९	-	१३,३०४	-	-
७	महालेखा परीक्षकको कार्यालय	५,१०६	५,१४०	६,२३२	४,८५९	१,३७३	-	६,२३२	-	-
८	लोक सेवा आयोग	५,७३४	५,९९८	९,१२६	८,९०४	२२२	-	९,१२६	-	-
९	निर्वाचन आयोग	३,३०९	६,६२२	४,८०१	४,४३५	३६६	-	४,८०१	-	-
१०	राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	१,६९८	२,००७	२,५७५	२,५४०	३५	-	२,५७५	-	-
११	न्याय परिषद्	५४४	४४०	४६९	४४८	२१	-	४६९	-	-
१२	राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग	५९०	७०८	८८०	८५३	२७	-	८८०	-	-
१३	राष्ट्रिय महिला आयोग	१,०२७	७८२	१,२१४	१,२०४	१०	-	९१४	३००	-
१४	राष्ट्रिय दलित आयोग	३७८	२९७	३२८	३२८	-	-	३२८	-	-
१५	राष्ट्रिय समावेशी आयोग	४९७	२९०	३४१	३२४	१७	-	३४१	-	-
१६	आदिवासी जनजाति आयोग	४५२	२४५	३१५	२९१	२४	-	३१५	-	-
१७	मधेशी आयोग	३५७	३०९	३४६	३२९	१७	-	३४६	-	-
१८	थारू आयोग	२०६	३२१	४४७	४०७	४०	-	४४७	-	-
१९	मुस्लिम आयोग	४७९	३४०	४४४	३८८	५६	-	४४४	-	-

क्र.सं.	मन्त्रालय/निकाय	आ.व. २०७५/७६ को यथार्थ	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विषय क्षेत्रगत व्यय र स्रोतको अनुमान						
				कुल	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण
२०	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	३५,१९९	३७,१२७	४२,८८५	३७,६७०	५,२१५	-	३९,९५५	२,९३०	-
२१	अर्थ मन्त्रालय	२६५,९२२	२५३,७८६	४३०,८७०	२५०,१०३	९५,४६७	८५,३००	१९७,२४०	६८,५४३	१६५,०८७
२२	उद्योग, बाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	५०,८९२	५५,२७२	१०६,८६४	५२,८५१	४९,०१३	५,०००	७२,५८९	१६,३७१	१७,९०४
२३	उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय	७६०,४३७	६४२,०९६	९९२,९४८	५२,८९९	३६२,२३०	५७७,८१९	३८९,६७३	७१,४२९	५३१,८४६
२४	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	२,८७४	३,९९५	४,७८७	४,७३१	५६	-	४,७८७	-	-
२५	कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय	१९६,५७७	१७१,४४०	३३३,२७६	२६१,७७४	३१,५०२	४०,०००	१४०,५७९	२८,४०२	१६४,२९५
२६	खानेपानी मन्त्रालय	१५५,६५८	२४१,६७८	३८७,०१८	३२,५७५	२४८,२३५	१०६,२०८	२८९,५४७	१६,२१२	८१,२५९
२७	गृह मन्त्रालय	९४५,०५७	१,०५६,८१९	१,३५८,९८३	१,२९९,११४	५९,८६९	-	१,३३६,९९१	१५,०००	६,९९२
२८	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय	३०२,५३४	१२४,०३८	२६१,१९३	३७,५१२	१९,११६	२०४,५६५	९२,६४७	२,३१०	१६६,२३६
२९	परराष्ट्र मन्त्रालय	४१,८६९	४३,०९०	६२,८९८	५१,०१९	११,८७९	-	६२,८९८	-	-
३०	वन तथा वातावरण मन्त्रालय	९२,०८०	१०३,२३६	१२६,७१८	८०,३४०	४५,३७८	१,०००	९७,९४६	१९,६९९	९,०७३
३१	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय	६२,५२४	५६,८२३	८७,२६९	५६,७४२	२५,५२७	५,०००	८०,७०९	६,५६०	-
३२	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय	९८६,१३७	८९०,२५९	१,३४७,९४४	१०३,६६१	१,२३९,२८३	५,०००	६५९,१८४	३०,१९६	६५८,५६४
३३	महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय	४,०९७	५,४०४	८,५८९	७,३८०	१,२०९	-	८,५४८	४१	-
३४	युवा तथा खेलकूद मन्त्रालय	३५,१७१	४०,९२५	१८,३९५	१६,४६५	१,९३०	-	१८,३९५	-	-
३५	रक्षा मन्त्रालय	५०२,८५७	४८२,४३७	५०२,५८६	४४५,९६७	५६,६१९	-	५०२,५८६	-	-
३६	शहरी विकास मन्त्रालय	२७३,२४६	२३९,०५२	३३५,०१६	७२,३६४	२४९,६९७	१२,९५५	२४४,३०५	१,९५२	८८,७५९

क्र.सं.	मन्त्रालय/निकाय	आ.व. २०७५/७६ को यथार्थ	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विषय क्षेत्रगत व्यय र स्रोतको अनुमान						
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण
३७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय	३६४,५२९	३४०,४३८	५५८,६८९	५५४,८६८	३,८२१	-	४१७,९२९	३७,७०८	१०३,०५२
३८	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय	५३,८१६	५३,१६२	७२,८४२	५२,९०१	१८,४४१	१,५००	७२,८४२	-	-
३९	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	१७५,०३२	१४७,३६८	२९०,९२६	१३६,३१२	१५४,६१४	-	१६०,००४	५१,४७३	७९,४४९
४०	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	२४४,८५६	२३७,९०१	६०६,७८८	४५४,१०७	१५२,६८१	-	२२३,६३७	७३,५८१	३०९,५७०
४१	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय	२७,७९६	२१,३०५	८३,९४०	८३,३१७	६२३	-	१८,१०४	३,१४१	६२,६९५
४२	राष्ट्रिय योजना आयोग	५,०८८	७,६४५	३२,५७०	३१,६७६	८९४	-	३२,५७०	-	-
४३	राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण	८९६,६१२	७०३,०६९	५५०,०००	१६०,४९४	३८९,५०६	-	२४०,८२५	६४,९३८	२४४,२३७
४४	अर्थ मन्त्रालय- आन्तरिक ऋण भुक्तानी	५०५,२२५	६२३,४५६	७२३,५९२	२७०,८४७	-	४५२,७४५	७२३,५९२	-	-
४५	अर्थ मन्त्रालय- वैदेशिक ऋण भुक्तानी (बहुपक्षीय)	२१५,५६६	२४६,८९३	२४७,४१७	४२,१७२	-	२०५,२४५	२४७,४१७	-	-
४६	अर्थ मन्त्रालय- वैदेशिक ऋण भुक्तानी (द्विपक्षीय)	२९,८७५	६३,५६९	३०,५७४	५,०३८	-	२५,५३६	३०,५७४	-	-
४७	अर्थ - कर्मचारी सुविधा तथा सेवा निवृत्त सुविधा	५००,२३२	६४७,४३९	८२७,०००	८२७,०००	-	-	८२७,०००	-	-
४८	अर्थ - विविध	७३,७३८	२५८,३५५	५६१,९५३	२८१,८५४	२८०,०९९	-	४२०,१५३	-	१४१,८००
४९	प्रदेश	१,१०४,६७१	९४९,२९९	९९८,७३७	९९८,७३७	-	-	९४७,०३१	३७,४७७	१४,२२९
५०	स्थानीय तह	२,१०७,१५५	१,८८४,२५८	२,६२७,५७६	२,६२७,५७६	-	-	२,४२०,६१६	५७,०१४	१४९,९४६
	कुल	११,१०४,५७१	१०,७३३,५०४	१४,७४६,४५४	९,४८९,४०६	३,५२९,१७५	१,७२७,८७३	११,१४६,१८४	६०५,२७७	२,९९४,९९३

अनुसूची १.२ आ.व. २०७७/७८ को विकास कार्यक्रम/बजेट र स्रोतको अनुमान

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	आ.व. २०७५/७६ को यथार्थ	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विषय क्षेत्रगत व्यय र स्रोतको अनुमान						
				कुल	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण
१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	१७९१७६	१५२४२३	३०७,४०५	२३७,३९२	३०,०१३	४०,०००	११५,२०८	२८,४०२	१६३,७९५
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण	३१२६९	१८६७१	३७,६६४	११,६३७	२१,०२७	५,०००	३१,५६४	६,१००	-
३	वन तथा वातावरण	३१८६८	४८७५१	६७,४८६	२६,७९०	३९,६९६	१,०००	३९,११४	१९,६९९	८,६७३
४	अर्थ	२२६५०९	२१०३५१	३७४,७१५	२००,११०	८९,३०५	८५,३००	१४१,०८५	६८,५४३	१६५,०८७
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति	१८९२९	३५९६०	६१,०९५	१२,२८०	४३,८१५	५,०००	३६,८२०	१६,३७१	७,९०४
६	संस्कृति, पर्यटन तथा	२९१७१३	११५४४४	२४८,३९४	२६,८९४	१६,९३५	२०४,५६५	७९,८४८	२,३१०	१६६,२३६
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि	३००७८	४५६८४	१५२,८७२	१५२,८३०	४२	-	३३,०९०	१६,७३०	१०३,०५२
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या	२०१६६३	१७४१६२	५१४,८७७	३६३,६७६	१५१,२०१	-	१३२,५५८	७२,७४९	३०९,५७०
९	खानेपानी	१५३७६९	२३९४०३	३५८,७६९	५,९७९	२४६,५८२	१०६,२०८	२६१,३२३	१६,१८७	८१,२५९
१०	युवा तथा खेलकुद	६७३	२३४८	९६९	९६९	-	-	९६९	-	-
११	महिला, बालबालिका तथा	२६२२	३६२५	६,७२२	५,५९१	१,१३१	-	६,७२२	-	-
१२	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा	२३९३५	१२४१५	७१,६८३	७१,६४२	४१	-	५,८४७	३,१४१	६२,६९५
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ	७५३०४५	६२५१५०	९७६,९९०	४४,८१२	३५४,३५९	५७७,८१९	३७३,७१५	७१,४२९	५३१,८४६
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	९१६७७०	८२१३६५	१,२५५,१९६	१६,१३०	१,२३४,०६६	५,०००	५६६,४३६	३०,१९६	६५८,५६४
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि	८०१८	५१३३	६,५३४	१,५८२	३,४५२	१,५००	६,५३४	-	-
१६	शहरी विकास	२६५१५७	२३१९७१	३२५,९६६	६६,८०७	२४६,२०४	१२,९५५	२३५,२५५	१,९५२	८८,७५९
१७	पुनर्निर्माण	८९६६१२	७०३०६९	५५०,०००	१६०,४९४	३८९,५०६	-	२४०,८२५	६४,९३८	२४४,२३७
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन	१६४०४४	१३६५२२	२७४,३६४	१२१,८१५	१५२,५४९	-	१४३,४४२	५१,४७३	७९,४४९
१९	गृह	१७४८	८२६	२,४१२	१,४७५	९३७	-	२,४१२	-	-
२०	योजना तथा तथ्याङ्क	१२९०	३०३५	२६,८७१	२६,१०९	७६२	-	२६,८७१	-	-
२१	अर्थ - विविध (विकास)	६३५६७	७९५०४	१७०,०००	१०५,०००	६५,०००	-	७०,०००	-	१००,०००
जम्मा		४,२६२,४५५	३,६६५,८१२	५,७९०,९८४	१,६६०,०१४	३,०८६,६२३	१,०४४,३४७	२,५४९,६३८	४७०,२२०	२,७७१,१२६

अनुसूची १.३ आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक विकास कार्यक्रम/बजेटको रणनीतिक स्तम्भ अनुसारको विनियोजित बजेट

रकम रू. लाखमा

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	रणनीतिक स्तम्भ								जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	
१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	९९,६४८			१८७,९३०	९,१२३		३,५९२	७,११२	३०७,४०५
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण				२१,८७२	२,५१८	४,२५०	५,०००	४,०२४	३७,६६४
३	वन तथा वातावरण	१५,५६३	५,०२०		६,३२६			४०,५७७		६७,४८६
४	अर्थ			९१,०५३	८४,७९४			१७०,०००	२८,८६८	३७४,७१५
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति	३९,५४०	२,३३१	१७,६३८	३४१			१,२४५		६१,०९५
६	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	४७,३०२		१७९,१७९	८०		२१,८३३			२४८,३९४
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि		१५२,८७२							१५२,८७२
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या		४३९,८७७			७५,०००				५१४,८७७
९	खानपानी	५४,६४५	३०२,९७४						१,१५०	३५८,७६९
१०	युवा तथा खेलकुद		५५०	४१९						९६९
११	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक	२,५००				१,८६९	२,३५३			६,७२२
१२	श्रम, राजगार तथा सामाजिक सुरक्षा	३,१४१	२१४			६८,३२८				७१,६८३
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ	२४९,३४९		४३०,२५५	२३०,३६५			६७,०२१		९७६,९९०
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	४१८,७६८	६६,४६५	७६६,८५२					३,१११	१,२५५,१९६
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि			५,०३४					१,५००	६,५३४
१६	शहरी विकास		१,२६८	२५५,८३६				३,५००	६५,३६२	३२५,९६६
१७	पुनर्निर्माण							५५०,०००		५५०,०००
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन		१८,१७०	२२९,८५४	१,४९७		५८९		२४,२५४	२७४,३६४
१९	गृह						१,९१२	५००		२,४१२
२०	योजना तथा तथ्याङ्क								२६,८७१	२६,८७१
२१	अर्थ - विविध (विकास)			१३५,०००					३५,०००	१७०,०००
	जम्मा	९३०,४५६	९८९,७४१	२,१११,१२०	५३३,२०५	१५६,८३८	३०,९३७	८४१,४३५	१९७,२५२	५,७९०,९८४

अनुसूची १.४ आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक विकास कार्यक्रम/बजेटको प्राथमिकताक्रम अनुसारको विनियोजित बजेट

रकम रू. लाखमा

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	प्राथमिकताक्रम		जम्मा
		१	२	
१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	३०५,६४८	१,७५७	३०७,४०५
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण	३५,२०९	२,४५५	३७,६६४
३	वन तथा वातावरण	६६,०९२	१,३९४	६७,४८६
४	अर्थ	३२३,९१५	५०,८००	३७४,७१५
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति	६१,०९५		६१,०९५
६	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	१६२,२०४	८६,१९०	२४८,३९४
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि	१४६,८९१	५,९८१	१५२,८७२
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या	४७८,५९१	३६,२८६	५१४,८७७
९	खानेपानी	२७७,३५१	८१,४१८	३५८,७६९
१०	युवा तथा खेलकुद	९६९		९६९
११	महिला,बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक	६,७२२		६,७२२
१२	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा	६८,५४२	३,१४१	७१,६८३
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ	९७१,८०६	५,१८४	९७६,९९०
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	१,१३८,७५९	११६,४३७	१,२५५,१९६
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि	६,५३४		६,५३४
१६	शहरी विकास	२५३,४४१	७२,५२५	३२५,९६६
१७	पुनर्निर्माण	५५०,०००		५५०,०००
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन	२५६,९९३	१७,३७१	२७४,३६४
१९	गृह	२,४१२		२,४१२
२०	योजना तथा तथ्याङ्क	२५,४४९	१,४२२	२६,८७१
२१	अर्थ - विविध (विकास)	१३५,०००	३५,०००	१७०,०००
जम्मा		५,२७३,६२३	५१७,३६१	५,७९०,९८४

अनुसूची १.५ आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक विकास कार्यक्रम/बजेटको दिगो विकास लक्ष्य अनुसारको विनियोजित बजेट

रकम रू. लाखमा

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	दिगो विकास संकेत								
		१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास		३०७,४०५							
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण	५,९६३	२३,२६३							
३	वन तथा वातावरण									
४	अर्थ		४०,९९४						१३,५८१	१३४,८५३
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति			१,७३३						४१,१२६
६	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन								२१,९९६	२०४,५६५
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि	४,५७८			१४८,२९४					
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या			५१४,८७७						
९	खानेपानी					४१,७४७	३१७,०२२			
१०	युवा तथा खेलकुद				९६९					
११	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक	१,२६५				३,५८८				
१२	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा								७१,६८३	
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ		१९०,४७५					६६९,३८४		३,१९२
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	८४,३२१							१०,०२०	१,१३५,२८१
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि									६,५३४
१६	शहरी विकास						६,८००			२,५०४
१७	पुनर्निर्माण									
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन	२०,५६७	१,४९७	१३,३७०			१६९			२२०,१०७
१९	गृह			८०						
२०	योजना तथा तथ्याङ्क									
२१	अर्थ - विविध (विकास)									१३५,०००
	जम्मा	११६,६९४	५६३,६३४	५३०,०६०	१४९,२६३	४५,३३५	३२३,९९१	६६९,३८४	११७,२८०	१,८८३,१६२

रकम रू. लाखमा

क्र. सं.	विषय क्षेत्र									जम्मा
		१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
१	कृषि तथा पशुपन्थी विकास									३०७,४०५
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण	७,५१८					९२०			३७,६६४
३	वन तथा वातावरण				२३,५८५		४३,९०१			६७,४८६
४	अर्थ			१७०,०००				५,६००	९,६८७	३७४,७१५
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति								१८,२३६	६१,०९५
६	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन		२१,८३३							२४८,३९४
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि									१५२,८७२
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या									५१४,८७७
९	खानेपानी									३५८,७६९
१०	युवा तथा खेलकुद									९६९
११	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक	१,८६९								६,७२२
१२	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा									७१,६८३
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ		५२,५३६	४९,८००	११,६०३					९७६,९९०
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात		२५,५७४							१,२५५,१९६
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि									६,५३४
१६	शहरी विकास		२९१,१९२				२३,२९६	२,०३९	१३५	३२५,९६६
१७	पुनर्निर्माण		५५०,०००							५५०,०००
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन		८,०००	४,८००				५,८५४		२७४,३६४
१९	गृह				५००			१,८३२		२,४१२
२०	योजना तथा तथ्याङ्क	१,३७९						२५,४९२		२६,८७१
२१	अर्थ - विविध (विकास)							३५,०००		१७०,०००
जम्मा		१०,७६६	९४९,१३५	२२४,६००	३५,६८८	-	६८,११७	७५,८१७	२८,०५८	५,७९०,९८४

अनुसूची १.६ आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक विकास कार्यक्रम/बजेटको लैंगिक संकेत अनुसारको विनियोजित बजेट

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	लैंगिक संकेत			जम्मा
		१	२	३	
१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	८६,६७९	१९३,३८९	२७,३३७	३०७,४०५
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारण	७,५१८	९,११२	२१,०३४	३७,६६४
३	वन तथा वातावरण	३९,६८१	२६,६७४	१,१३१	६७,४८६
४	अर्थ	७९,८००	२७१,६४७	२३,२६८	३७४,७१५
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति	१३,१०८	२०,३१०	२७,६७७	६१,०९५
६	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन	१४२,५३४	५७,५६५	४८,२९५	२४८,३९४
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि	१५२,८७२			१५२,८७२
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या	३२७,४९२	१८७,३८५		५१४,८७७
९	खानेपानी	१२०,७२९	१९६,७०२	४१,३३८	३५८,७६९
१०	युवा तथा खेलकुद		४१९	५५०	९६९
११	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक	३,५८८	३,१३४		६,७२२
१२	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा		३,३५५	६८,३२८	७१,६८३
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ	२३४,५८१	५१६,३६४	२२६,०४५	९७६,९९०
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	१५,४५८	९१९,३५९	३२०,३७९	१,२५५,१९६
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि		१,५००	५,०३४	६,५३४
१६	शहरी विकास	१२८,४९५	१६०,५१७	३६,९५४	३२५,९६६
१७	पुनर्निर्माण			५५०,०००	५५०,०००
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन	८४,४०३	१८९,७९७	१६४	२७४,३६४
१९	गृह		५८०	१,८३२	२,४१२
२०	योजना तथा तथ्याङ्क	२५,२४०	४६१	१,१७०	२६,८७१
२१	अर्थ - विविध (विकास)	३५,०००	१३५,०००		१७०,०००
	जम्मा	१,४९७,१७८	२,८९३,२७०	१,४००,५३६	५,७९०,९८४

अनुसूची १.७ आ.ब. २०७७/७८ को वार्षिक विकास कार्यक्रम/बजेटको जलवायु संकेत अनुसारको विनियोजित बजेट

रकम रू. लाखमा

क्र. सं.	विषय क्षेत्र	जलवायु संकेत			जम्मा
		१	२	३	
१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास	१७,५०३	२४०,६७८	४९,२२४	३०७,४०५
२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण	५,०००		३२,६६४	३७,६६४
३	वन तथा वातावरण	४२,२४१	२५,२४५		६७,४८६
४	अर्थ		१२७,०५३	२४७,६६२	३७४,७१५
५	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति		८,१०८	५२,९८७	६१,०९५
६	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन		४७,२५०	२०१,१४४	२४८,३९४
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि			१५२,८७२	१५२,८७२
८	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या		१४३,४९४	३७१,३८३	५१४,८७७
९	खानेपानी	१९९,७६३	११७,६६८	४१,३३८	३५८,७६९
१०	युवा तथा खेलकुद			९६९	९६९
११	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक			६,७२२	६,७२२
१२	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा			७१,६८३	७१,६८३
१३	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ	२९५,१५४	२९२,४९६	३८९,३४०	९७६,९९०
१४	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात	६,३००	२८३,०३१	९६५,८६५	१,२५५,१९६
१५	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि			६,५३४	६,५३४
१६	शहरी विकास	२३,२९६	९९,१८२	२०३,४८८	३२५,९६६
१७	पुनर्निर्माण			५५०,०००	५५०,०००
१८	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन	१६९	३५,२९२	२३८,९०३	२७४,३६४
१९	गृह		५००	१,९१२	२,४१२
२०	योजना तथा तथ्याङ्क			२६,८७१	२६,८७१
२१	अर्थ - विविध (विकास)	३५,०००	१००,०००	३५,०००	१७०,०००
	जम्मा	६२४,४२६	१,५१९,९९७	३,६४६,५६१	५,७९०,९८४

अनुसूची २

कृषि, भूमि व्यवस्था तथा वन विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	ब.ज.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिनांक विकास संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
				कुल	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	२.१	कृषि तथा पशुपन्छी विकास													
१	३१२००१०१	कृषि विकास रणनीति अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम	१,७८०	१०,६५५	१०,६५५	०	०	६५५	०	१०,०००	४	१	२	२	३
२	३१२००१०२	विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम	५६,३५५	११०,०५०	११०,०५०	०	०	१२,४१०	१७,६४०	८०,०००	४	१	२	२	२
३	३१२००१०३	बीउ प्रवर्द्धन तथा गुण नियन्त्रण कार्यक्रम	२५४	३८२	३६३	१९	०	३८२	०	०	४	१	२	२	२
४	३१२००१०४	प्लान्ट क्वारेन्टाइन तथा विषादि व्यवस्थापन कार्यक्रम	१,३०२	१,५२३	१,४४८	७५	०	१,५२३	०	०	४	१	२	२	२
५	३१२००१०५	कृषि सूचना तथा प्रशिक्षण कार्यक्रम	९८५	१,०७२	९८७	८५	०	१,०७२	०	०	८	१	२	२	३
६	३१२००१०६	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना	२५,२५७	३२,३११	२९,५९०	२,७२१	०	३२,३११	०	०	१	१	२	२	२
७	३१२००१०७	लाइभस्टक सेक्टर इन्फोभेसन आयोजना	६,८५५	२७,३३७	१५,४१३	११,९२४	०	३,४८२	०	२३,८५५	१	१	२	३	३
८	३१२००१०८	खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजना	३,००१	९,१२३	८,८५६	२६७	०	१,४३६	७,६८७	०	५	१	२	१	१
९	३१२००१०९	कृषि क्षेत्र विकास कार्यक्रम	२,८३२	८,३८०	८,३०२	७८	०	१,५२०	१२३	६,७३७	४	१	२	१	१
१०	३१२००११०	किसानका लागि उन्नत बीउ विजन कार्यक्रम	७८९	०	०	०	०	०	०	०					
११	३१२००१११	जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना (कृषि व्यवस्थापन तथा सूचना प्रणाली)	१६०	८२	८२	०	०	३५	४७	०	७	१	२	२	३
१२	३१२००११२	नेपाल कृषि बजार विकास कार्यक्रम	२,१०७	२,५१०	२,४७८	३२	०	०	२,५१०	०	४	१	२	१	३
१३	३१२००११३	नेपाल कृषि सेवा विकास कार्यक्रम	१,०६५	३९५	३९५	०	०	०	३९५	०	४	१	२	२	२
१४	३१२००११४	व्यावसायिक कृषि तथा व्यापार आयोजना	०	०	०	०	०	०	०	०					
१५	३१२००११५	उच्च मूल्य कृषि वस्तु विकास आयोजना	०	०	०	०	०	०	०	०					
१६	३१२०११०१	राष्ट्रिय आलु, तरकारी तथा मसला विकास कार्यक्रम	१,६३०	१,३७७	१,१५५	२२२	०	१,३७७	०	०	४	१	२	१	२
१७	३१२०११०२	राष्ट्रिय फलफूल विकास कार्यक्रम	२,७६२	३,०८९	२,०४१	१,०४८	०	३,०८९	०	०	४	१	२	१	२
१८	३१२०११०३	व्यवसायिक कीट विकास कार्यक्रम	९४२	९७९	७३९	२४०	०	९७९	०	०	४	२	२	२	३

क्र. सं.	व.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिगो विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
१९	३१२०११०४	वाली विकास तथा जैविक विविधता संरक्षण कार्यक्रम	१,५४७	३,५१०	३,१८६	३२४	०	३,५१०	०	०	७	१	२	२	२
२०	३१२०११०५	केन्द्रिय कृषि प्रयोगशाला कार्यक्रम	७७७	७७८	६९९	७९	०	७७८	०	०	४	२	२	२	३
२१	३१२०११०६	कृषि पूर्वाधार विकास तथा कृषि यान्त्रिकरण प्रवर्धन कार्यक्रम	४,३४३	२,९२३	५८७	२,३३६	०	२,९२३	०	०	४	१	२	१	३
२२	३१२०११०७	रानी जमरा कुलरिया सिचाई आयोजना—प्रणाली आधुनिकिकरण कृषि कार्यक्रम	९२८	२,८८८	२,८७१	१७	०	८२	०	२,८०६	४	१	२	२	३
२३	३१२०११०८	एकीकृत जलस्रोत व्यवस्थापन आयोजना	०	०	०	०	०	०	०	०					
२४	३१२०११०९	साना तथा मझौला कृषक आयस्तर वृद्धि आयोजना	१०५	०	०	०	०	०	०	०					
२५	३१२०११११	समुदाय व्यवस्थित सिंचित कृषि क्षेत्र कार्यक्रम(कृषि)	१४६	५०७	५०७	०	०	११०	०	३९७	४	१	२	१	२
२६	३१२०२१०१	मत्स्य विकास कार्यक्रम	१,४३७	१,८०८	१,०८२	७२६	०	१,८०८	०	०	४	१	२	२	२
२७	३१२०२१०२	पशु स्वास्थ्य, रोग अन्वेषण सेवा तथा क्वारेन्टाईन कार्यक्रम	४,८२७	६,२२५	४,४४०	१,७८५	०	६,२२५	०	०	४	१	२	१	२
२८	३१२०२१०३	पशुपन्छी स्रोत व्यवस्थापन तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	४,४४७	६,०९१	४,३०६	१,७८५	०	६,०९१	०	०	४	१	२	१	२
२९	३१२०२१०४	पशु आहारा तथा लाइभस्टक गुण व्यवस्थापन कार्यक्रम	३१९	४१४	३१७	९७	०	४१४	०	०	४	१	२	१	२
३०	३१२०२१०५	बङ्गर तथा कुखुरा पालन सहकारी कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०	०					
३१	३१२०२१०६	उच्च पहाडी कृषि व्यवसाय प्रवर्धन तथा जिविकोपार्जन सुधार आयोजना	०	०	०	०	०	०	०	०					
३२	३१२०३१०१	खाद्य पोषण तथा प्रविधि कार्यक्रम	४,७१९	६,०४०	३,८७२	२,१६८	०	६,०४०	०	०	८	१	२	१	२
३३	३१२४११०१	कृषि अनुसन्धान कार्यक्रम	२०,७५२	२६,९५६	२२,९७१	३,९८५	०	२६,९५६	०	०	४	१	२	२	२
३४	५०११२१०१	समावेशी कृषि रूपान्तरण कार्यक्रम / ग्रामीण उद्यम तथा आर्थिक विकास कार्यक्रम	०	४०,०००	०	०	४०,०००	०	०	४०,०००	१	१	२	१	२
		जम्मा	१५२,४२३	३०७,४०५	२३७,३९२	३०,०१३	४०,०००	११५,२०८	२८,४०२	१६३,७९५					

क्र. सं.	व.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिगो विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
				कुल	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	२.२	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण													
१	३३६००१०१	गरिव घर परिवार पहिचान तथा परिचय पत्र वितरण कार्यक्रम (गरिव लक्षित विशेष कार्यक्रम)	१,३९३	१,७९५	१,६८९	१०६	०	१,७९५	०	०	६	१	१	३	३
२	३३६००१०२	गरिबसंग विधेधर कार्यक्रम	१,६०९	२,४५५	२,४५५	०	०	२,४५५	०	०	६	२	१	२	३
३	३३६००१०३	जग्गा प्रशासन सुदृढीकरण तथा अनौपचारिक भूमिबन्ध व्यवस्थापन कार्यक्रम	७१	२,५१८	१,९१३	६०५	०	२,५१८	०	०	५	१	१०	१	३
४	३३६०११०१	मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम	४,११०	४,०२४	१,६७८	२,३४६	०	४,०२४	०	०	८	१	२	२	३
५	३३६०२१०२	स्थलरूप नापी तथा भू-उपयोग व्यवस्थापन कार्यक्रम	९,३५३	१९,२३९	१,७७८	१७,४६१	०	१३,१३९	६,१००	०	४	१	२	३	३
६	३३६०२१०३	खगोल तथा भू-मापन कार्यक्रम	८९४	९२०	५७३	३४७	०	९२०	०	०	४	१	१५	२	३
७	३३६०३१०१	सहकारी क्षेत्र सुदृढीकरण तथा प्रणाली सुधार कार्यक्रम	१,२४१	१,७१३	१,५५१	१६२	०	१,७१३	०	०	४	१	१	२	३
८	५०१३६१०१	भूमि बैंक कम्पनी	०	५,०००	०	०	५,०००	५,०००	०	०	७	१	१०	१	१
		जम्मा	१८,६७१	३७,६६४	११,६३७	२१,०२७	५,०००	३१,५६४	६,१००	०					
	२.३	वन तथा वातावरण													
१	३२९००१०१	नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम	२,९८६	६,०६५	६,०६५	०	०	०	६,०६५	०	७	१	१३	२	१
२	३२९००१०२	रेड फरेष्ट्री तथा जलवायु परिवर्तन कार्यक्रम	२,७३६	२,४०६	२,३०६	१००	०	१०६	२,३००	०	७	१	१३	२	१
३	३२९००१०३	पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजना	६,३९३	११,०९४	९४४	१०,१५०	०	२,३६८	८,७२६	०	७	१	१३	२	२
४	३२९००१०४	राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम	१०,७११	१५,५६३	१,३८७	१४,१७६	०	१०,२४९	१,२७७	४,०३७	१	१	१५	१	१
५	३२९००१०५	सम्बृद्धिका लागि वन	०	१,१००	६००	५००	०	१,०००	०	१००	२	१	१३	१	१
६	३२९००१०७	स्वच्छ वातावरण कार्यक्रम	०	१,५१०	२००	१,३१०	०	१,५१०	०	०	२	१	१३	२	१
७	३२९००१०८	जलवायु उत्थानशिल चुरे कार्यक्रम	०	१,४१०	१,२०७	२०३	०	७९	१,३३१	०	२	१	१३	१	१
८	३२९०११०१	राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	२,९३४	१,४३६	६२४	८१२	०	१,४३६	०	०	७	१	१५	१	१

क्र. सं.	व.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिगो विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
९	३२९०११०२	जलाधार संरक्षण तथा सीमसार व्यवस्थापन कार्यक्रम	१,०१८	२,९००	४८४	२,४१६	०	२,९००	०	०	७	१	१५	२	१
१०	३२९०११०३	पर्वतीय जलाधारहरूको जलवायु परिवर्तन समानुकूलन आयोजना	४,१२१	०	०	०	०	०	०	०					
११	३२९०११०४	प्रकृतिमा आधारित पर्यटन कार्यक्रम	२८८	५,०२१	१,७४७	३,२७४	०	४८५	०	४,५३६	४	१	१५	१	१
१२	३२९०११०५	जोखिमयुक्त जलाधारमा जलवायु समानुकूलन कार्यक्रम	१,०५८	०	०	०	०	०	०	०					
१३	३२९०२१०१	जडिवुटी विकास कार्यक्रम	१,१८९	१,३०५	७०८	५९७	०	१,३०५	०	०	४	१	१५	२	१
१४	३२९०२१०३	वनस्पति अध्ययन अनुसन्धान तथा बजारीकरण कार्यक्रम	७६२	१,१३१	४७३	६५८	०	१,१३१	०	०	७	१	१५	३	१
१५	३२९०३१०१	राष्ट्रिय निकुन्ज तथा आरक्ष आयोजना	१३,७०२	१४,१५१	८,७८३	५,३६८	०	१४,१५१	०	०	७	१	१५	१	२
१६	३२९०४१०१	वन अनुसन्धान तथा संरक्षण आयोजना	८५३	१,३९४	१,२६२	१३२	०	१,३९४	०	०	७	२	१५	२	१
१७	५०१२९१०१	जडिवुटी उत्पादन तथा कम्पनी लिमिटेड	०	१,०००	०	०	१,०००	१,०००	०	०	२	१	१५	१	१
		जम्मा	४८,७५१	६७,४८६	२६,७९०	३९,६९६	१,०००	३९,११४	१९,६९९	८,६७३					
		कुल जम्मा	२१९,८४५	४१२,५५५	२७५,८१९	९०,७३६	४६,०००	१८५,८८६	५४,२०१	१७२,४६८					

अनुसूची ३
आर्थिक विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रपानीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिगो विकास संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	३.१	अर्थ													
१	३०५००१०१	साना किसान विकास बैंक (वित्तीय संस्था), विविध	८२४	१,४००	१,४००	०	०	१,४००	०	०	४	२	२	२	३
२	३०५००१०२	लघु विमा सहयोग कार्यक्रम (पशु, बाली, स्वास्थ्य)	१,९१९	३,५९४	३,५९४	०	०	३,५९४	०	०	४	१	२	२	३
३	३०५००१०३	शीत घर निर्माण (ब्याज अनुदान)	३३	०	०	०	०	०	०	०					
४	३०५००१०५	बजेट सुधार आयोजना	९८	१००	१००	०	०	१००	०	०	८	२	१६	२	३
५	३०५००१०७	पूँजीबजार तथा पूर्वाधार क्षमता सहयोग आयोजना	४७८	०	०	०	०	०	०	०					
६	३०५००१०८	मिलिनियम च्यालेन्ज एकाउण्ट नेपाल	६३,२१८	९१,०५३	१२,७९६	७८,२५७	०	३३,७८१	५७,२७२	०	३	१	९	२	२
७	३०५००११०	ब्याज अनुदान (कृषी, पशुपालन तथा अन्य आयआर्जन)	३२,५०२	०	०	०	०	०	०	०					
८	३०५००११३	आर्थिक पुनरुत्थान, राहत तथा सहूलियत कार्यक्रम	०	१७०,०००	१७०,०००	०	०	३०,०००	१४०,०००	०	७	१	१२	२	३
९	३०५०११०१	सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन सुधार कार्यक्रम	५,५३३	१३,५८१	११,१४७	२,४३४	०	२,३१०	११,२७१	०	८	१	८	३	३
१०	३०५०३१०१	भन्सार सुधार कार्यक्रम	५,१६८	९,६८७	१,०७३	८,६१४	०	०	९,६८७	०	८	१	१७	३	३
११	५०१०५१०१	लगानी -विविध	७४,१४२	४३,८००	०	४३,८००	४३,४००	४३,४००	४००	४	२	९	१	३	
१२	५०१०५१०२	पशुपालन (मासुजन्य र दुग्धजन्य) कर्जा तथा पशुधन कार्यक्रम	२०,९५०	३६,०००	०	३६,०००	२१,०००	२१,०००	१५,०००	४	१	२	१	२	
१३	५०१०५१०३	सार्वजनिक संस्थान सुधार कार्यक्रम	५,४८६	५,५००	०	५,५००	५,५००	५,५००	०	८	२	१६	२	३	
		जम्मा	२१०,३५१	३७४,७१५	२००,११०	८९,३०५	८५,३००	१४१,०८५	६८,५४३	१६५,०८७					
	३.२	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति													
१	३०७००१०१	औद्योगिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम (विशेष आर्थिक क्षेत्र समेत)	१०,७८४	२६,४३२	२७४	२६,१५८	०	२६,४३२	०	०	१	१	९	३	३
२	३०७००१०२	औद्योगिक लगानी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१४७	३४१	३४१	०	०	३४१	०	०	४	१	९	२	३
३	३०७००१०३	कण्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम (नेपाल साल्ट ट्रेडिङ लिमिटेड)	१,१६५	१,७३३	१,७३३	०	०	१,७३३	०	०	२	१	३	२	३

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तर	क्रम प्राथमिकता	संकेत लक्ष्य दिनांक	संकेत लक्ष्य दिनांक	संकेत लक्ष्य दिनांक	संकेत लक्ष्य दिनांक
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण						
४	३०७००१०४	व्यापार सूचना तथा निर्यात सहयोग आयोजना- बहुपक्षीय तथा क्षेत्रीय व्यापार सुदृढीकरण	२६८	३९०	३९०	०	०	३९०	०	०	३	१	१७	२	३	
५	३०७००१०५	नेपाल भारत क्षेत्रीय व्यापार तथा पारवहन आयोजना	१५,८०१	१७,२४८	१,०६६	१६,१८२	०	०	१०,१९८	७,०५०	३	१	१७	२	३	
६	३०७००१०९	ग्रामीण उद्यम तथा विप्रेषण परियोजना (समुद्धि)	६,९४१	८,१०८	८,०८८	२०	०	१,५००	६,१७३	४३५	१	१	९	१	२	
७	३०७००११०	रणनीतिक सडक संजाल तथा व्यापार सुधार आयोजना	०	५९८	१०५	४९३	०	१७९	०	४१९	२	१	१७	२	३	
८	३०७०२१०१	खनिज अन्वेषण तथा विकास आयोजना	५१५	७८३	९०	६९३	०	७८३	०	०	७	१	९	३	३	
९	३०७०२१०२	पेट्रोलियम अन्वेषण परियोजना	१४९	२६२	९९	१६३	०	२६२	०	०	७	१	९	३	३	
१०	३०७०२१०३	भू-वैज्ञानिक सर्भेक्षण तथा अनुसन्धान आयोजना	१९०	२००	९४	१०६	०	२००	०	०	७	१	९	३	३	
११	५०१०७१०१	धौवादी फलाम कारखाना	०	५,०००	०	०	५,०००	५,०००	०	०	१	१	९	१	३	
		जम्मा	३५,९६०	६१,०९५	१२,२८०	४३,८१५	५,०००	३६,८२०	१६,३७१	७,९०४						
		३.३	संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन													
१	३२५००१०१	पर्वतीय पर्यटन तथा पर्यटन प्रवर्द्धन आयोजना	१००	८०	७९	१	०	८०	०	०	४	२	८	३	३	
२	३२५००१०२	दक्षिण एशिया पर्यटन पुर्वाधार विकास आयोजना	१,५०५	५२	९	४३	०	६	४६	०	१	२	८	३	३	
३	३२५००१०३	संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२,७४७	४,३०८	४,१५७	१५१	०	४,३०८	०	०	६	२	११	१	३	
४	३२५००१०५	सांस्कृतिक संस्थान	०	०	०	०	०	०	०	०						
५	३२५०११०६	पर्यटन पुर्वाधार विकास आयोजना	११,३०२	२१,८६४	९,११२	१२,७५२	०	२१,८६४	०	०	३	१	८	१	३	
६	३२५०२१०१	पुरातात्विक स्थल संरक्षण आयोजना	२,२६३	३,८६२	२४	३,८३८	०	३,८६२	०	०	६	१	११	१	३	
७	३२५०२१०२	विश्व सम्पदा क्षेत्र संरक्षण आयोजना	१२१	१६३	१३	१५०	०	१६३	०	०	६	१	११	३	३	
८	३२५५१०११	पशुपति क्षेत्र विकास कोष	२,२७५	३,५००	३,५००	०	०	३,५००	०	०	६	१	११	३	३	
९	३२५५१०१२	लुम्बिनी विकास कोष	५,८०१	१०,०००	१०,०००	०	०	१०,०००	०	०	६	१	११	३	३	
१०	५०१२५१०१	नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	९,४८८	१०,३१५	०	०	१०,३१५	१०,३१५	०	०	३	१	९	२	३	
११	५०१२५१०२	हवाई यातायात क्षमता अभिवृद्धि आयोजना	९,६५१	३४,५००	०	०	३४,५००	४,५००	०	३०,०००	३	२	९	३	३	
१२	५०१२५१०३	दक्षिण एशिया पर्यटन पुर्वाधार विकास आयोजना	१७,८०३	४७,२५०	०	०	४७,२५०	११,२५०	२,२६४	३३,७३६	१	२	९	२	२	
१३	५०१२५१०४	पोखरा क्षेत्रीय अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल	४१,७३८	१०७,५००	०	०	१०७,५००	५,०००	०	१०२,५००	३	१	९	१	३	
१४	५०१२५१०५	दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निजगढ, बारा	१०,६५०	५,०००	०	०	५,०००	५,०००	०	०	३	१	९	१	३	
		जम्मा	११५,४४४	२४८,३९४	२६,८९४	१६,९३५	२०४,५६५	७९,८४८	२,३१०	१६६,२३६						
		कुल जम्मा	३६१,७५५	६८४,२०४	२३९,२८४	१५०,०५५	२९४,८६५	२५७,७५३	८७,२२४	३३९,२२७						

अनुसूची ४
सामाजिक विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/बायोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिनांक विकास संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	४.१	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि													
१	३५०००१०१	शिक्षाका लागि खाद्य कार्यक्रम(प्राथमिक विद्यालय पौष्टिक आहार)	३,०५२	४,५७८	४,५५९	१९	०	१,००७	३,५७१	०	२	२	१	१	३
२	३५०००१०२	सबैका लागि शिक्षा- शिशु विकास कार्यक्रम	९२	१६०	१६०	०	०	०	१६०	०	२	२	४	१	३
३	३५०००१०३	व्यवसायिक शिक्षा तथा तालिम अभिवृद्धि योजना- दोस्रो	६,७९६	२८,७९४	२८,७९०	४	०	९४	०	२८,७००	२	१	४	१	३
४	३५०००१०४	पढाई सीप प्रवर्द्धन कार्यक्रम	८७३	१,२४३	१,२४३	०	०	१४३	१,१००	०	२	२	४	१	३
५	३५०००१०८	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम- केन्द्र स्तर	२६,३६१	१००,५८३	१००,५६४	१९	०	३१,८४६	११,८९९	५६,८३८	२	१	४	१	३
६	३५०२११०१	उच्च शिक्षा सुधार परियोजना	८,५१०	१७,५१४	१७,५१४	०	०	०	०	१७,५१४	२	१	४	१	३
७	३५०४११०१	सीप विकास परियोजना	०	०	०	०	०	०	०	०					
		जम्मा	४५,६८४	१५२,८७२	१५२,८३०	४२	०	३३,०९०	१६,७३०	१०३,०५२					
	४.२	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या													
१	३७०००१०१	कान्ति बाल अस्पताल	२,४२०	४,५८८	४,५८८	०	०	४,५८८	०	०	२	२	३	१	३
२	३७०००१०२	शुक्रराज ट्रिपिकल अस्पताल	२,२७०	१,७७६	१,७७६	०	०	१,७७६	०	०	२	२	३	२	३
३	३७०००१०३	परोपकार प्रसुती अस्पताल	२,८३८	४,५५७	४,५५७	०	०	४,५५७	१५	०	२	२	३	१	३
४	३७०००१०४	नेपाल आर्खा अस्पताल	२१५	३००	३००	०	०	३००	०	०	२	२	३	२	३
५	३७०००१०५	बी.पी. कोईराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल	४,६९९	२,४०७	२,४०७	०	०	२,४०७	०	०	२	२	३	२	३
६	३७०००१०६	मनमोहन कार्डियोथेरासिक भस्कुलर तथा ट्रान्सप्लान्ट केन्द्र, महाराजगंज	३,४५५	२,८६८	२,८६८	०	०	२,८६८	०	०	२	२	३	२	३
७	३७०००१०७	शहिद गंगालाल हृदय केन्द्र	३,७७७	४,६५१	४,६५१	०	०	४,६५१	०	०	२	२	३	२	३
८	३७०००१०८	त्रि. वि.शिक्षण अस्पताल (सुरेश बागले स्मृति क्यान्सर केन्द्र समेत)	३,२७२	४,४२३	४,४२३	०	०	२,७८३	१,६४०	०	२	२	३	२	३
९	३७०००१०९	स्वास्थ्य कर कोषबाट संचालित कार्यक्रमहरु	४२३	४,०००	४,०००	०	०	४,०००	०	०	२	२	३	२	३

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			राष्ट्रिय विकास संकेत	प्रथमिकता क्रम	संकेत	संकेत	संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
१०	३७०००११०	आयुर्वेद चिकित्सालय, नरदेवी	५०९	७५३	७५३	०	०	७५३	०	०	२	२	५	१	५
११	३७०००१११	सिंहदरबार वैद्यखाना	१८८	२५५	२५५	०	०	११०	१४५	०	२	२	५	२	५
१२	३७०००११२	बी.पी. कोईराला लायन्स नेत्र अध्ययन केन्द्र	१०५	१००	१००	०	०	१००	०	०	२	२	५	२	५
१३	३७०००११३	नेपाल नेत्र ज्योति संघ	३७७	४३०	४३०	०	०	४३०	०	०	२	२	५	२	५
१४	३७०००११४	स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	१७,४५६	११४,४६४	११४,३१९	१४५	०	१९,४०१	६३	९५,०००	२	१	५	१	५
१५	३७०००११५	मानव अंग प्रत्यारोपण केन्द्र	१,२३९	४,१६५	४,१६५	०	०	३,५९०	५७५	०	२	१	५	१	५
१६	३७०००११६	एकीकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	४०,१३९	१४३,४९४	०	१४३,४९४	०	५,६५२	४३,२७२	९४,५७०	२	१	५	२	२
१७	३७०००११८	कोभिड-१९ रोकथाम तथा नियन्त्रण कार्यक्रम	०	६०,०००	६०,०००	०	०	३०,०००	०	३०,०००	२	१	५	१	५
१८	३७००११०१	क्षयरोग नियन्त्रण	४,७२०	८,०४५	७,३२३	७२२	०	३,०५०	२,९९५	२,०००	२	१	५	२	५
१९	३७००११०२	एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण	३,३४६	५,६७२	५,६७२	०	०	१,४३२	४,२४०	०	२	१	५	१	५
२०	३७००११०३	एकीकृत महिला स्वास्थ्य तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम	२२,२७३	३०,६६१	२७,२८९	३,३७२	०	३,२५०	१७,४११	१०,०००	२	१	५	१	५
२१	३७००११०५	महामारी तथा रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	३,१४६	७,१०४	६,२२०	८८४	०	२,९३३	१,१७१	३,०००	२	१	५	२	५
२२	३७००११०७	औषधि र उपकरण आपूर्ति	२,७९६	३,४३४	१,७०१	१,७३३	०	२,७१६	७१८	०	२	१	५	२	५
२३	३७००११०९	राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा संचार केन्द्र	८२०	१,०८०	१,०७५	५	०	८५९	२२१	०	२	२	५	१	५
२४	३७००१११०	राष्ट्रिय तालिम कार्यक्रम	७७९	१,१२८	१,१०६	२२	०	८८५	२४३	०	२	२	५	२	५
२५	३७००११११	किटजन्य रोग नियन्त्रण अनुसन्धान तथा तालिम केन्द्र	१६६	२१६	२१६	०	०	२१६	०	०	२	२	५	२	५
२६	३७००१११२	राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला	१,७८०	२,७५४	१,९४९	८०५	०	२,७३४	२०	०	२	२	५	२	५
२७	३७००१११३	प्राथमिक स्वास्थ्य पुनर्जागरण कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०	०	२	२	५	२	५
२८	३७००१११५	उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम	३,९९३	९६९	९५३	१६	०	९६९	०	०	२	१	५	१	५
२९	३७००१११६	नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा सेवा कार्यक्रम	१४,८४६	२५,५८३	२५,५८०	३	०	५६३	२०	२५,०००	२	१	५	१	५
३०	३७०३११०१	स्वास्थ्य वीमा बोर्ड	३२,११५	७५,०००	७५,०००	०	०	२५,०००	०	५०,०००	५	१	५	१	५
		जम्मा	१७४,१६२	५१४,८७७	३६३,६७६	१५१,२०१	०	१३२,५५८	७२,७४९	३०९,५७०					
	४.३	खानेपानी तथा सरसफाई													
१	३१३००१०१	मेलम्ची खानेपानी आयोजना	३९,१९२	५४,६४५	८१०	५३,८३५	०	२९,३४१	०	२५,३०४	१	१	६	२	१

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			राष्ट्रिय संस्था संकेत	प्रथम क्रम संकेत	द्वितीय विकास संकेत	तृतीय संकेत	चलवायु संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
२	३१३०१०१३	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजनाहरु	१,४०७	२,०७२	१,८७७	१९५	०	२,०७२	०	०	२	१	६	३	३
३	३१३०११०१	राष्ट्रिय सूचना व्यवस्थापन तथा अनुगमन आयोजना	१२३	१,१५०	१२२	१,०२८	०	१,१५०	०	०	८	२	६	२	१
४	३१३०११०२	खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम	१७,१०३	३०,८५०	३१	३०,८१९	०	३०,८५०	०	०	२	१	६	२	१
५	३१३०११०३	खानेपानी तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम	२,५२३	५,५८०	९०	५,४९०	०	५,५५०	३०	०	२	१	६	१	१
६	३१३०११०४	तेस्रो साना सहर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	७,३९२	७,६२६	१०७	७,५१९	०	१,८९९	०	५,७२७	२	१	५	१	२
७	३१३०११०५	जलवायु अनुकूलित वृहत खानेपानी आयोजना	२०,९२२	३४,१२१	३७१	३३,७५०	०	३४,१२१	०	०	२	२	५	१	१
८	३१३०११०६	ढल निर्माण तथा प्रशोधन कार्यक्रम	६,०४०	१९,९८७	१४०	१९,८४७	०	१९,९५७	३०	०	२	२	६	२	२
९	३१३०११०७	खानेपानी तथा सरसफाई सह-लगानी कार्यक्रम	१४,००७	२५,८३५	३८५	२५,४५०	०	२५,८३५	०	०	२	१	६	१	१
१०	३१३०११०८	सहरी खानेपानी तथा सरसफाई (क्षेत्रगत) आयोजना	१७,३५३	३९,२६६	९०१	३८,३६५	०	१०,२२२	०	२९,०४४	२	१	६	३	३
११	३१३०१११३	केन्द्रिय खानेपानी आयोजना	७३	१९,१५७	०	१९,१५७	०	१९,१५७	०	०	२	१	६	१	२
१२	३१३०१११४	एकिकृत खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना	०	१,०५०	०	१,०५०	०	१,०५०	०	०	२	१	६	१	१
१३	३१३५१०११	ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई कोष	१०,६३८	११,२२२	१,१४५	१०,०७७	०	१,२४९	३,६२७	६,३४६	२	१	६	२	१
१४	५०११३१०१	खानेपानी उत्पादन वृद्धि कार्यक्रम	११,५७३	१२,०५०	०	०	१२,०५०	१२,०५०	०	०	२	२	६	१	२
१५	५०११३१०२	खानेपानी तथा ढल निकास कार्यक्रम	८,९४८	१४,११०	०	०	१४,११०	१,६१०	१२,५००	०	२	२	६	१	१
१६	५०११३१०३	काठमाडौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड	१०,९३४	१९,९७०	०	०	१९,९७०	१९,९७०	०	०	२	१	६	२	२
१७	५०११३१०५	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी सुधार आयोजना	२८,८१८	३८,८७८	०	०	३८,८७८	२७,५९२	०	११,२८६	२	१	६	२	२
१८	५०११३१०६	काठमाण्डौ उपत्यका ढल व्यवस्थापन आयोजना	२२,५०४	२०,०००	०	०	२०,०००	१६,४४८	०	३,५५२	२	१	६	२	१
१९	५०११३१०७	ढल प्रशोधन केन्द्र	१९,८५३	१,२००	०	०	१,२००	१,२००	०	०	२	१	६	१	१

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			राष्ट्रिय संस्था	क्रम	संकेत	संकेत	संकेत	संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण						
		जम्मा	२३९,४०३	३५८,७६९	५,९७९	२४६,५८२	१०६,२०८	२६१,३२३	१६,१८७	८१,२५९						
	४.४	युवा तथा खेलकुद														
१	३४३००१०१	राष्ट्रिय युवा परिचालन कार्यक्रम	५९१	२०६	२०६	०	०	२०६	०	०	३	१	४	२	३	
२	३४३००१०२	खेलकुद विकास कार्यक्रम	१,७५७	२१३	२१३	०	०	२१३	०	०	३	१	४	२	३	
३	३४३००१०३	नेपाल स्काउट	०	५५०	५५०	०	०	५५०	०	०	२	१	४	३	३	
		जम्मा	२,३४८	९६९	९६९	०	०	९६९	०	०						
	४.५	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक														
१	३४०००१०१	लैङ्गिक हिंसा निवारण तथा मानव बेचबिखन नियन्त्रण कार्यक्रम	३४२	४२३	४२३	०	०	४२३	०	०	६	१	५	१	३	
२	३४०००१०२	सामाजिक विकास कार्यक्रम	१,१२४	१,८६९	१,४३५	४३४	०	१,८६९	०	०	५	१	१०	२	३	
३	३४०००१०३	बाल विकास कार्यक्रम	३९४	१,२६५	९०३	३६२	०	१,२६५	०	०	६	१	१	२	३	
४	३४०००१०४	लैङ्गिक हिंसा निवारण कार्यक्रम (विभाग)	४५	०	०	०	०	०	०	०						
५	३४०००१०५	राष्ट्रपति महिला सशक्तिकरण परियोजना	१,४५३	२,५००	२,३९०	११०	०	२,५००	०	०	१	१	५	१	३	
६	३४००११०१	महिला तथा बालबालिका विभाग	२६७	६६५	४४०	२२५	०	६६५	०	०	६	१	५	१	३	
		जम्मा	३,६२५	६,७२२	५,५९१	१,१३१	०	६,७२२	०	०						
	४.६	श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा														
१	३७१००१०१	रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१,९३५	३,१४१	३,१०५	३६	०	०	३,१४१	०	१	२	८	२	३	
२	३७१००१०२	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	१०,१०५	६८,३२८	६८,३२८	०	०	५,६३३	०	६२,६९५	५	१	८	३	३	
३	३७१०११०२	व्यवसायजन्य सुरक्षा तथा स्वास्थ्य केन्द्र	३७५	२१४	२०९	५	०	२१४	०	०	२	१	८	२	३	
		जम्मा	१२,४१५	७१,६८३	७१,६४२	४१	०	५,८५७	३,१४१	६२,६९५						
		जम्मा	४७७,६३७	१,१०५,८९२	६००,६८७	३९८,९९७	१०६,२०८	४४०,५०९	१०८,८०७	५५६,५७६						

अनुसूची ५
पूर्वाधार विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तर	प्रथमिकता क्रम	दिगो विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
				कुल	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	५.१	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ													
१	३०८००१०१	बुढी गण्डकी जलविद्युत आयोजना	५५,७४९	८०,०८४	३५२	७९,७३२	०	८०,०८४	०	०	१	१	७	१	१
२	३०८००१०२	विद्युत विकास दशक सम्बन्धी कार्ययोजना	१,३९३	७५०	११९	६३१	०	७५०	०	०	४	१	७	३	३
३	३०८००१०३	वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र	८,७०८	१०,४०३	१०,२४०	१६३	०	१०,४०३	०	०	४	१	७	१	१
४	३०८००१०४	राष्ट्रिय ग्रामीण तथा नवीकरणीय उर्जा कार्यक्रम	१२,९५८	२३,८८३	२३,८८३	०	०	११,४०८	१०,७७५	१,७००	४	१	७	१	१
५	३०८०११०१	विद्युत विकासमा निजी क्षेत्रको प्रवर्द्धन	२०	१६	१६	०	०	१६	०	०	४	१	७	१	१
६	३०८०११०२	सप्तकोशी बहुउद्देश्यीय आयोजना	५१४	६५३	१५१	५०२	०	१५३	५००	०	१	२	७	२	१
७	३०८०११०३	पंचेश्वर बहुउद्देश्यीय आयोजना	६०	८९	५७	३२	०	८९	०	०	१	२	७	२	१
८	३०८०११०४	जलविद्युत आयोजना अध्ययन	५,७५७	९,९०३	०	९,९०३	०	९,८०३	१००	०	३	१	७	१	१
९	३०८०११०५	जलविद्युत आयोजना सम्बन्धी मापदण्ड	२५	०	०	०	०	०	०	०					
१०	३०८०११०६	बुढीगंगा जलविद्युत आयोजना	७,५४२	१६,३९४	२६१	१६,१३३	०	१,६२९	०	१४,७६५	४	१	७	१	१
११	३०८०२१०१	जल तथा मौसम विज्ञान कार्यक्रम	१,१९४	२,५०८	१,१७४	१,३३४	०	२,५०८	०	०	७	१	१३	३	३
१२	३०८०२१०२	जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना	५,३१९	७,८३२	३,७४३	४,०८९	०	९९४	४,०५६	२,७८२	७	१	१३	२	१
१३	३०८०३१०१	सिंचाइ संस्थागत विकास कार्यक्रम	१९६	२६६	१६०	१०६	०	२६६	०	०	४	२	२	२	१
१४	३०८०३१०२	सिंचाइ तथा जलस्रोत व्यवस्थापन आयोजना (सिंचाइ)	३०१	२६१	१२६	१३५	०	२६१	०	०	४	१	२	१	१
१५	३०८०३१०३	सिंचाइ संभाव्यता अध्ययन तथा निर्माण गुणस्तर कार्यक्रम	६६६	३,००७	१६	२,९९१	०	३,००७	०	०	४	२	२	१	१
१६	३०८०३१०४	यान्त्रिक व्यवस्थापन कार्यक्रम	१४८	१९१	८	१८३	०	१९१	०	०	४	२	२	२	३
१७	३०८०३१०५	समुदाय व्यवस्थित सिंचित कृषि क्षेत्र आयोजना	१,८१०	२,८६०	२२५	२,६३५	०	७३१	०	२,१२९	४	१	२	१	१
१८	३०८०३१०६	नदी नियन्त्रण	१४,१८२	२८,८६४	२१०	२८,६५४	०	२८,८६४	०	०	७	१	११	२	१

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तर	क्रम	विकास क्षेत्र	संकेत	संकेत	संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण						
१९	३०८०३१०७	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण प्रविधि परियोजना	५३२	९७८	४३	९३५	०	९७८	०	०	७	२	११	२	१	
२०	३०८०३१०८	भारतीय अनुदान सहयोगमा संचालित नदी नियन्त्रण आयोजना (बागमती)	३,२०९	१०,५००	०	१०,५००	०	५००	१०,०००	०	७	१	११	२	२	
२१	३०८०३१०९	मर्मत संभार आयोजनाहरू	१,७२१	२,७६४	१३४	२,६३०	०	२,७६४	०	०	४	१	२	१	१	
२२	३०८०३११०	बृहत सरकारी सिंचाई योजनाको पुनर्स्थापना तथा व्यवस्थापन हस्तान्तरण	२,८८५	४,०९५	७५	४,०२०	०	४,०९५	०	०	४	१	२	१	२	
२३	३०८०३१११	बागमती सिंचाई आयोजना	३,०२२	८,०६०	३०५	७,७५५	०	६,७६०	०	१,३००	४	१	२	२	२	
२४	३०८०३११२	बवई सिंचाई आयोजना	१०,६६७	१४,९९१	२८०	१४,७११	०	५,९९१	०	९,०००	१	१	२	१	१	
२५	३०८०३११३	महाकाली सिंचाई आयोजना (कन्चनपुर)	३,१३७	४,३७३	२६२	४,१११	०	४,३७३	०	०	४	१	२	२	३	
२६	३०८०३११४	सुन्सरी मोरङ सिंचाई आयोजना (तेस्रो)	२,८९६	३,९५०	३५७	३,५९३	०	३,९५०	०	०	४	१	२	२	२	
२७	३०८०३११५	प्रगना तथा बडुकापथ सिंचाई आयोजना, दाङ	१,४५१	२,९९४	९४	२,९००	०	२,९९४	०	०	४	१	२	२	२	
२८	३०८०३११६	सिक्टा सिंचाई आयोजना	१०,३७४	१५,५७४	३१८	१५,२५६	०	७,४३४	०	८,१४०	१	१	२	२	२	
२९	३०८०३११७	पालुङटार- कुण्डुटार सिंचाई आयोजना	३२२	६५५	५८	५९७	०	६५५	०	०	४	१	२	२	२	
३०	३०८०३११८	टार - बजार संरक्षण कार्यक्रम (इन्द्रावती बगर कोरिडोर समेत)	१,८२६	२,६००	०	२,६००	०	२,६००	०	०	७	१	११	२	१	
३१	३०८०३११९	रानी जमरा कुलरिया सिंचाई आयोजना (प्रणाली आधुनिकीकरण समेत)	१६,४२३	२१,७५६	५०६	२१,२५०	०	५,५०९	०	१६,२४७	१	१	२	२	२	
३२	३०८०३१२०	भेरी - ववई डाइभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजना	२९,८०९	३१,११७	२८२	३०,८३५	०	११,११७	०	२०,०००	१	१	२	२	२	
३३	३०८०३१२१	प्राथमिकता प्राप्त नदी बेशन बाढी जोखिम व्यवस्थापन आयोजना	३,५३९	९,४१०	२२९	९,१८१	०	६१९	९३१	७,८६०	४	१	२	२	१	
३४	३०८०३१२२	सिंचाई पुनर्स्थापना आयोजना (कुवेत फण्ड)	१,६४१	२७०	९३	१७७	०	१८६	०	८४	४	१	२	१	२	
३५	३०८०३१२३	समुद्र तराई मधेस सिंचाई विशेष कार्यक्रम	६,४८५	२३,१४०	१८९	२२,९५१	०	२३,१४०	०	०	४	१	२	१	१	
३६	३०८०३१२४	सुनकोशी मरिन डाईभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजना	१०,३०६	२४,५८५	१२८	२४,४५७	०	७,५८५	०	१७,०००	१	१	२	३	३	

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.ब. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.ब. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तर	क्रम प्रथमिकता	विकास क्षेत्र	संकेत	जलवायु संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
३७	३०८०३१२५	बृहद् दाङ उपत्यका सिंचाई आयोजना	६७३	३,०३४	९७	२,९३७	०	३,०३४	०	०	४	१	२	२	२
३८	३०८०३१२६	नयाँ प्रविधिमा आधारित नदि नियन्त्रण कार्यक्रम	३,५४९	९,१९४	११४	९,०८०	०	९,१९४	०	०	७	१	११	२	१
३९	३०८०३१२७	एकीकृत उर्जा तथा सिंचाई विपेश कार्यक्रम	१०,८७७	१३,१२२	२१६	१२,९०६	०	१३,१२२	०	०	४	१	२	२	२
४०	३०८०३१४८	पुर्वी रामी लोथर- सौराहा नदि नियन्त्रण आयोजना	१४२	४००	०	४००	०	४००	०	०	४	१	११	२	२
४१	३०८०४१०१	जलस्रोत अनुसन्धान तथा विकास केन्द्र	१,४१७	१,२६३	२६२	१,००१	०	१,२६३	०	०	७	१	१३	३	३
४२	३०८२१०१३	नदि बेसिन योजना तथा जलविद्युत विकास गुरुयोजना तर्जुमा आयोजना	२,६३८	२,३८२	२९	२,३५३	०	२,३८२	०	०	७	१	७	२	१
४३	५०१०८१०१	१३२ के.भी. तथा अन्य प्रसारण लाईन विस्तार	१३६,०९६	१९९,४३१	०	१९९,४३१	०	१९,२६०	२१,०१२	१५९,१५९	३	१	७	२	३
४४	५०१०८१०२	थानकोट-चापागाउँ-भक्तपुर १३२ के.भी	१,९९५	१००	०	१००	०	१००	०	०	३	१	७	२	३
४५	५०१०८१०३	अन्य ३३ के.भी. तथा सब-स्टेशन आयोजनाहरू	२३,६९१	७८,६१५	०	७८,६१५	०	१०,६८५	८,०५०	५९,८८०	३	१	७	३	३
४६	५०१०८१०४	जलविद्युत सुदृढीकरण आयोजना	३,४५९	२,२३०	०	२,२३०	०	२,०००	०	२३०	४	१	७	१	२
४७	५०१०८१०५	सामुदायिक तथा अन्य ग्रामीण विद्युतीकरण	२४,५८८	४०,०००	०	४०,०००	०	३५,०००	०	५,०००	३	१	७	३	२
४८	५०१०८१०६	कुलेखानी तेस्रो जलविद्युत आयोजना (१४ मे.वा.)	१,४९६	५००	०	५००	०	५००	०	०	४	१	७	२	२
४९	५०१०८१०७	चमेलियागाड जल विद्युत आयोजना (३० मे.वा.)	१,४४२	५००	०	५००	०	५००	०	०	४	१	७	२	२
५०	५०१०८१०८	जलाशययुक्त आयोजनाहरूको छनौट तथा संभाव्यता अध्ययन	७,२७६	९००	०	९००	०	९००	०	०	७	१	७	२	१
५१	५०१०८१०९	ठुला तथा मझौला जलविद्युत अध्ययन आयोजना	५९९	५००	०	५००	०	५००	०	०	४	१	७	२	२
५२	५०१०८११०	माथिल्लो तामाकोशी जलविद्युत आयोजना (४५६ मे. वा.)	९,९७६	१०,०००	०	१०,०००	०	०	०	१०,०००	१	१	७	२	२

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	क्रम	विकास क्षेत्र	संकेत	संकेत	संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण						
५३	५०१०८१११	माथिल्लो त्रिशुली (३ए) जलविद्युत आयोजना (६० मे.वा.)	४,६११	११,०००	०	०	११,०००	५००	०	१०,५००	४	१	७	२	२	
५४	५०१०८११२	राहुघाट जलविद्युत आयोजना (२७ मे.वा.)	७,८४९	१६,५८९	०	०	१६,५८९	५००	०	१६,०८९	४	१	७	२	२	
५५	५०१०८११३	तनहुँ जलविद्युत आयोजना (१४० मे.वा.)	४५,३८७	४१,३००	०	०	४१,३००	१,३००	०	४०,०००	१	१	७	२	२	
५६	५०१०८११४	माथिल्लो मोदी जल विद्युत आयोजना	१,९९५	८००	०	०	८००	८००	०	०	४	१	७	३	२	
५७	५०१०८११५	नेपाल भारत विद्युत प्रसारण	१३,५४०	४७,४०६	०	०	४७,४०६	३,५००	१,८०५	४२,१०१	३	१	७	३	३	
५८	५०१०८११६	पुर्ननविकरणीय तथा क्षमता विस्तार आयोजना	३६,३७०	४९,८००	०	०	४९,८००	२,०००	०	४७,८००	३	१	१२	२	२	
५९	५०१०८११७	तामाकोशी पाचौँ जलविद्युत आयोजना	१०,८६४	१,७५०	०	०	१,७५०	१,०००	७५०	०	१	१	७	२	२	
६०	५०१०८११८	जलविद्युत लगानी तथा विकास कम्पनी लिमिटेड	१०,४११	३,१९२	०	०	३,१९२	३,१९२	०	०	४	१	९	३	३	
६१	५०१०८११९	जलविद्युत उत्पादन, प्रसारण र व्यापार सम्बन्धी कम्पनीहरू	२१०	०	०	०	०	०	०	०						
६२	५०१०८१२०	विद्युत उत्पादन कम्पनी लिमिटेड	२,४९४	२,५००	०	०	२,५००	२,५००	०	०	४	१	७	३	३	
६३	५०१०८१२१	राष्ट्रिय प्रसारण ग्रीड कम्पनी लिमिटेड	४,९८८	५,०००	०	०	५,०००	५,०००	०	०	३	१	७	३	३	
६४	५०१०८१२२	अपर अरुण जलविद्युत आयोजना कम्पनी लिमिटेड	४,९८८	२,०००	०	०	२,०००	२,०००	०	०	१	१	७	२	२	
६५	५०१०८१२३	पावर सेक्टर रिफर्म ऐण्ड सस्टेनबल हाईड्रोपावर डेभलपमेन्ट प्रोजेक्ट	५,४३६	८,८२१	०	०	८,८२१	१२१	०	८,७००	४	१	७	३	३	
६६	५०१०८१२४	नलगाड हाइड्रोपावर कम्पनी लिमिटेड	२,२३२	४,०००	०	०	४,०००	४,०००	०	०	४	१	७	२	१	
६७	५०१०८१२७	विद्युत विकास दशक सम्बन्धी कार्ययोजना	१७,०७४	१०,६०५	०	०	१०,६०५	१,३०५	०	९,३००	४	१	७	३	३	
६८	५०१०८१२८	सासेक- विद्युत प्रसारण तथा वितरण प्रणाली सुदृढीकरण आयोजना	०	१०,२५०	०	०	१०,२५०	७५०	९,५००	०	४	१	७	१	१	
६९	५०१०८१२९	वितरण प्रणाली स्तरोन्नती तथा विस्तार आयोजना	०	२४,५८०	०	०	२४,५८०	२,०००	५००	२२,०८०	४	१	७	१	१	
७०	५०१०८१३०	दुधकोसी जलाशययुक्त आयोजना	०	५,४५०	०	०	५,४५०	२,०००	३,४५०	०	१	१	७	१	१	

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			राष्ट्रिय स्तर	क्रम	विकास क्षेत्र	संकेत	संकेत	संकेत
				कुल	चालु	पुंजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण						
		जम्मा	६२५,१५०	९७६,९९०	४४,८१२	३५४,३५९	५७७,८१९	३७३,७१५	७१,४२९	५३१,८४६						
	५.२	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात														
१	३३७००१०१	काठमाडौं-तराई मधेश फाष्ट ट्रायाक	३१,६८९	८९,३८८	९८४	८८,४०४	०	२९,३८८	०	६०,०००	१	१	९	२	३	
२	३३७००१०२	जल मार्ग	१९१	८३	२९	५४	०	८३	०	०	३	१	९	१	३	
३	३३७०११०१	सगरमाथा राजमार्ग(गाईघाट-दिक्तेल खण्ड)	३,१३९	१,८००	१००	१,७००	०	१,८००	०	०	३	१	९	२	३	
४	३३७०११०२	वी.पी. राजमार्ग (सूर्यविनायक-धुलिखेल, धुलिखेल-सिन्धुली- बर्दिवास सडक आयोजना।)	६,००६	५,३०७	१५७	५,१५०	०	२,६०७	२,७००	०	३	१	९	२	३	
५	३३७०११०३	महाकाली कोरिडोर (ब्रम्हदेव-झुलाघाट- दार्चुला-टिडकर)	२,३३४	३,२४५	११३	३,१३२	०	३,२४५	०	०	३	१	९	२	३	
६	३३७०११०४	कान्ति राजपथ	४,३३३	१,८७३	१२३	१,७५०	०	१,८७३	०	०	३	१	९	२	३	
७	३३७०११०५	गंगटे-समुन्द्रटार-गल्फुभन्ज्याङ सडक	४५३	५५०	०	५५०	०	५५०	०	०	३	१	९	२	३	
८	३३७०११०६	ककहवा- रुद्रपुर- सालझण्डी-सन्धिखर्क- दोरपाटन सडक	१,८१९	१,७९९	९९	१,७००	०	१,७९९	०	०	३	१	९	२	३	
९	३३७०११०७	दमक-चिसापानी सडक	३,२१५	२,७००	०	२,७००	०	२,७००	०	०	३	२	९	२	३	
१०	३३७०११०८	मदन भण्डारी राजमार्ग (बाहुनडाँगी देखि रूपाल सम्म)	२७,५३५	३०,७७०	६१९	३०,१५१	०	१५,७७०	०	१५,०००	१	१	९	२	३	
११	३३७०११०९	गल्छी-त्रिशुली-मैलुङ्ग-स्याफ्रुवेशी-रसुवागढी सडक आयोजना	११,२०४	१३,७१९	११६	१३,६०३	०	१३,७१९	०	०	१	१	९	२	३	
१२	३३७०१११०	टनकपुर लिंक सडक	६१३	३००	०	३००	०	३००	०	०	३	२	९	२	३	
१३	३३७०११११	सडक सुधार आयोजना	३६,२३४	९४,४४८	६३७	९३,८११	०	१४,४४८	०	८०,०००	३	२	९	२	३	
१४	३३७०१११२	११किलो छेपेटार-भालुस्वारा-बारपाक सडक	१,९१०	१,६०४	१०४	१,५००	०	१,६०४	०	०	३	१	९	२	३	
१५	३३७०१११३	शहिद मार्ग (घोराही- नुवागाउँ- तिला- घर्तिगाउ- थवाङ- सुसिकोट-मैकोट)	२,२३०	३,०८९	१२९	२,९६०	०	३,०८९	०	०	३	१	९	२	३	
१६	३३७०१११४	पुष्पलाल राजमार्ग(मध्य पहाडी राजमार्ग)	६९,१५७	८२,७४०	९९५	८१,७४५	०	३२,७४०	०	५०,०००	१	१	९	२	३	

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	क्रम प्रथमिकता	विकास क्षेत्र	संकेत	जलवायु संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
१७	३३७०१११५	नेपालगंज- सुर्खेत- दैलेख बजार- महाबलुके- गाल्जे भातडी, रतडा- नागम- गमगढी- नाक्चेलामना सडक	३,६८४	१,८२१	०	१,८२१	०	१,८२१	०	०	३	१	९	२	३
१८	३३७०१११६	भेरी करिडोर (जाजरकोट-दुनै-मरिम-तिन्जे धो)	१,९०९	१,८०६	०	१,८०६	०	१,८०६	०	०	३	१	९	२	३
१९	३३७०१११७	सडक क्षेत्र विकास आयोजना	११,९५१	२,५५९	१७७	२,३८२	०	२,५५९	०	०	३	१	९	२	३
२०	३३७०१११८	उत्तर दक्षिण राजमार्ग(कर्णाली, कालीगण्डकी र कोशी)	३४,१७५	४०,९६७	५६९	४०,३९८	०	२०,९६७	०	२०,०००	१	१	९	२	३
२१	३३७०१११९	बेनीघाट-आरुघाट-लाके भन्ज्याङ सडक	१,६४४	८००	०	८००	०	८००	०	०	३	१	१	२	३
२२	३३७०११२०	काठमाडौं उपत्यका सडक विस्तार आयोजना	१६,०२०	१२,०२४	२२५	११,७९९	०	१२,०२४	०	०	३	२	९	२	३
२३	३३७०११२१	डुम्रे- बेशीशहर- चामे -मनाङ सडक	२,२८७	२,५५४	१५६	२,३९८	०	२,५५४	०	०	३	१	९	२	३
२४	३३७०११२२	स्थानिय सडक पुल निर्माण	६२,२८३	६८,५९६	०	६८,५९६	०	६८,५९६	०	०	३	१	१	२	३
२५	३३७०११२३	रणनीतिक सडक पुलहरुको विस्तृत संभाव्यता अध्ययन	३,५२५	६,६१५	०	६,६१५	०	६,६१५	०	०	३	२	९	२	३
२६	३३७०११२४	काठमाडौं बाहिरी चक्रपथ	१४२	३५०	०	३५०	०	३५०	०	०	३	२	९	३	३
२७	३३७०११२५	महाकाली पुल निर्माण आयोजना	५,०२५	८,७८९	८४	८,७०५	०	८,७८९	०	०	३	१	९	२	३
२८	३३७०११२६	सेती राजमार्ग(टिकापुर-लोडे-चैनपुर- ताक्लाकोट)	३,०७५	३,१५३	१५३	३,०००	०	३,१५३	०	०	३	१	९	२	३
२९	३३७०११२७	चेपाङ मार्ग (ठोरी-भण्डारा-लोथर-मलेखु)	९३५	१,०२०	०	१,०२०	०	१,०२०	०	०	३	१	१	२	३
३०	३३७०११२८	हुलाकी राजमार्ग (पुलहरु समेत)	८३,०५९	७०,१५२	८१९	६९,३३३	०	२०,१५२	२०,०००	३०,०००	३	१	९	२	३
३१	३३७०११३०	औद्योगिक कोरिडोर (व्यापारीक मार्ग) विस्तार आयोजना	३०,२७०	१९,६७९	५१७	१९,१६२	०	१४,६७९	०	५,०००	३	१	९	२	३
३२	३३७०११३१	यातायात आयोजना तयारी सहयोग	०	०	०	०	०	०	०	०					
३३	३३७०११३२	रणनीतिक सडक पुल निर्माण तथा पुल पुलेसा संरक्षण	२२,०९६	४०,५३३	५३१	४०,००२	०	१४,५३२	०	२६,००१	३	१	९	२	३
३४	३३७०११३३	सासेक मुग्लिङ - पोखरा सडक योजना	६,६८९	५,२९१	१३९	५,१५२	०	३,४९२	०	१,७९९	३	१	९	३	३
३५	३३७०११३४	चक्रपथ विस्तार आयोजना	१०,७२९	७,८७७	८७	७,७९०	०	१,८८१	५,९९६	०	३	१	९	३	३

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तर	क्रम	विकास क्षेत्र	संकेत	संकेत	संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण						
३६	३३७०११३५	नेपाल भारत क्षेत्रीय व्यापार तथा यातायात आयोजना: मुग्लिङ नारायणगढ सडक खण्ड	३,३०८	४,९३८	८८	४,८५०	०	८८	०	४,८५०	३	१	९	३	३	
३७	३३७०११३६	सडक तथा ट्राफिक सुरक्षा	२,६१०	३,१११	७४	३,०३७	०	३,१११	०	०	८	१	११	३	२	
३८	३३७०११३७	सडक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	३४,१६२	१९,६८०	०	१९,६८०	०	१९,६८०	०	०	३	१	९	२	३	
३९	३३७०११३८	राजमार्ग स्तरोन्नती तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम	६०,३९१	९१,०८०	०	९१,०८०	०	७६,०८०	०	१५,०००	३	१	९	३	३	
४०	३३७०११३९	नागढुङ्गा सुरुडमार्ग निर्माण आयोजना	२९,३५०	६४,२१८	१३६	६४,०८२	०	४,१२३	०	६०,०९५	१	१	९	३	३	
४१	३३७०११४०	सासेक सडक सुधार आयोजना	३८,२५८	७३,७८५	४८४	७३,३०१	०	१२,४६०	०	६१,३२५	३	१	९	३	२	
४२	३३७०११४१	मनाङ्ग-मुस्ताङ्ग-डोल्पा-जुम्ला सडक	१,७७१	८९०	०	८९०	०	८९०	०	०	३	१	१	३	२	
४३	३३७०११४२	स्वर्ण सगरमाथा वृहत चक्रपथ (ओखलढुंगा- सोलु सल्लेरी- खोटाङ दिक्तेल-ओखलढुंगा)	९३५	१,४००	०	१,४००	०	१,४००	०	०	३	१	१	३	२	
४४	३३७०११४३	तराई मधेस सडक पूर्वाधार विशेष कार्यक्रम	२८,६२२	१८,३२०	०	१८,३२०	०	१८,३२०	०	०	३	१	९	३	२	
४५	३३७०११४४	साँघुटार- ओखलढुङ्गा- कुइभिर सडक	१,९४८	१,३००	०	१,३००	०	१,३००	०	०	३	१	९	२	२	
४६	३३७०११४५	सासेक राजमार्ग सुधार आयोजना	२६,६५४	४३,८१९	२५४	४३,५६५	०	३,८२०	०	३९,९९९	३	१	९	३	३	
४७	३३७०११४६	दोश्रो पुल सुधार तथा संभार आयोजना	९,२३८	१२,०००	०	१२,०००	०	०	०	१२,०००	३	१	९	२	२	
४८	३३७०११४७	क्षेत्रीय व्यापारिक मार्ग विस्तार आयोजना	१,९७४	३४,९७७	०	३४,९७७	०	२,१८३	०	३२,७९४	३	१	९	२	२	
४९	३३७०११४८	सुरुङ्ग मार्ग विकास कार्यक्रम	४,१८०	५,३००	०	५,३००	०	३,८००	१,५००	०	१	१	९	३	१	
५०	३३७०११४९	वैकल्पिक सहायक राजमार्ग विकास कार्यक्रम	१२,९४८	२८,०६३	२८३	२७,७८०	०	२८,०६३	०	०	३	१	९	२	२	
५१	३३७०११७०	सासेक मुग्लिङ - पोखरा सडक योजना	१२,३२६	४३,७२०	८२	४३,६३८	०	३,७१९	०	४०,००१	३	१	९	२	२	
५२	३३७०११७१	काकरभिट्टा इनरुवा, पथलैया नारायणघाट खण्ड	०	१०,३७५	०	१०,३७५	०	३७५	०	१०,०००	२	१	९	१	२	
५३	३३७०११७२	मिर्चैया कटारी घुर्मी	०	१,०००	०	१,०००	०	१,०००	०	०	२	१	९	२	२	
५४	३३७०११७३	सुर्यविनायक धुलिखेल र कोटेश्वर बानेश्वर त्रिपुरेश्वर सडक	०	१०,०२०	०	१०,०२०	०	३२०	०	९,७००	२	१	८	२	२	

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिगो विकास	लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
				कुल	चालु	पुंजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण						
५५	३३७०११७४	चतरा मूलघाट माझीटार दोभान ओलांगचुंगगोला (तमोर कोरिडोर)]]	०	११,०५०	०	११,०५०	०	५,०५०	०	६,०००	२	१	९	२	२	
५६	३३७०११७५	केचना कंचनजंघा (मेची कोरिडोर)	०	१,०००	०	१,०००	०	१,०००	०	०	२	१	९	२	१	
५७	३३७०११७६	निर्वाचन क्षेत्र रणनीतिक सडक	०	३३,०२०	०	३३,०२०	०	८,०२०	०	२५,०००	२	१	९	२	२	
५८	३३७०२१०१	रेल, मेट्रो रेल तथा मोनो रेल विकास आयोजना	४०,७०९	८६,६६६	२३७	८६,४२९	०	३६,६६६	०	५०,०००	१	१	९	२	३	
५९	३३७०३१०१	यातायात व्यवस्था सुदृढीकरण आयोजना	१०,४२१	२२,४६३	६,८३०	१५,६३३	०	१८,४६३	०	४,०००	३	१	११	२	३	
६०	५०१३७१०१	पूर्वाधार विकास तथा निर्माण कम्पनी	०	५,०००	०	०	५,०००	५,०००	०	०	१	१	९	१	३	
		जम्मा	८२१,३६५	१,२५५,१९६	१६,१३०	१,२३४,०६६	५,०००	५६६,४३६	३०,१९६	६५८,५६४						
		५.३														
		सञ्चार तथा सूचना प्रविधि														
१	३५८००१०१	राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्र	४,३३५	५,०३४	१,५८२	३,४५२	०	५,०३४	०	०	३	१	९	३	३	
२	५०१५८१०१	नेपाल टेलीभिजन	७९८	१,५००	०	०	१,५००	१,५००	०	०	८	१	९	२	३	
		जम्मा	५,१३३	६,५३४	१,५८२	३,४५२	१,५००	६,५३४	०	०						
		५.४														
		शहरी विकास														
१	३४७००१०१	बागमती सुधार आयोजना	२५,८९१	२३,२९६	१,३९०	२१,९०६	०	११,५१३	१५२	११,६३१	३	१	१५	२	१	
२	३४७००१०२	गरिबी लक्षित सहरी पुनर्उत्थान कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०	०						
३	३४७०११०१	आवास व्यवस्था कार्यक्रम	४,८५७	३७,०००	३६,०००	१,०००	०	३७,०००	०	०	३	२	११	१	२	
४	३४७०११०२	एकीकृत कार्यमूलक योजना (शहरी विकास)	२,८९४	४,०२०	३	४,०१७	०	४,०२०	०	०	८	२	११	२	३	
५	३४७०११०३	सघन शहरी विकास कार्यक्रम	६६,८५२	९६,१५७	६७६	९५,४८१	०	९६,१५७	०	०	३	१	११	२	३	
६	३४७०११०४	शहरी तथा वातावरणीय सुधार आयोजना	३,५७२	०	०	०	०	०	०	०						
७	३४७०११०५	भवन निर्माण संहिता, सरकारी भवन निर्माण	१७,७५७	२०,५५१	३५०	२०,२०१	०	२०,५५१	०	०	८	१	११	३	३	
८	३४७०११०६	गणतन्त्र स्मारक तथा गणतन्त्र स्तम्भ	१४१	०	०	०	०	०	०	०						
९	३४७०११०७	नेपाल - भारत सीमा एकीकृत जाँच चौकी विकास आयोजना	६३७	१३५	३४	१०१	०	१३५	०	०	८	२	१७	२	३	
१०	३४७०११०८	शहरी शासकीय क्षमता विकास कार्यक्रम	७२९	२,०३९	२६४	१,७७५	०	९०१	०	१,१३८	८	१	१६	२	३	
११	३४७०११०९	एकीकृत शहरी विकास आयोजना	२,७८२	०	०	०	०	०	०	०						
१२	३४७०१११०	नयाँ सहर आयोजना	१५,६०९	२०,०११	९०६	१९,१०५	०	२०,०११	०	०	३	२	११	२	३	

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	क्रम	विकास दिगो	संकेत	संकेत	संकेत
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण						
१३	३४७०११११	क्षेत्रीय शहरी विकास कार्यक्रम	३४,९००	५२,८७८	२३,२४१	२९,६३७	०	११,८५२	०	४१,०२६	३	१	११	१	२	
१४	३४७०१११२	सहरी पूर्वाधार लगानी आयोजना	०	०	०	०	०	०	०	०						
१५	३४७०१११४	एकिकृत बस्ती विकास कार्यक्रम	३,५४२	३,५००	०	३,५००	०	३,५००	०	०	७	१	११	२	३	
१६	३४७०१११७	विशेष भवन निर्माण आयोजना	२१,३८८	३८,६१७	१७४	३८,४४३	०	८,६१७	०	३०,०००	८	१	११	१	३	
१७	३४७०१११८	शहरी कोरिडोर आयोजना	०	१,२६८	६८	१,२००	०	१,२६८	०	०	२	१	११	३	३	
१८	३४७५११०१	नगर विकास कोष	२,६५७	२,७००	२,७००	०	०	९००	१,८००	०	३	२	११	२	३	
१९	३४७७११०१	काठमाण्डौ उपत्यका विकास प्राधिकरण	१०,३६८	८,३३५	९४५	७,३९०	०	८,३३५	०	०	३	१	११	३	३	
२०	३४७७११०२	धोखोला कोरिडोर सुधार आयोजना	२,२७४	२,५०४	५६	२,४४८	०	२,५०४	०	०	३	२	९	२	२	
२१	५०१४७१०१	नगर विकास कोष - खानेपानी क्षेत्र	३,६७५	६,८००	०	०	६,८००	१,८३६	०	४,९६४	३	१	६	३	२	
२२	५०१४७१०२	नगर विकास कोष -मझौला शहरी ३३७१८७	७३५	०	०	०	०	०	०	०						
२३	५०१४७१०५	एकिकृत शहरी विकास आयोजना	७३५	०	०	०	०	०	०	०						
२४	५०१४७१०६	नगर विकास कोष	९,९७६	६,१५५	०	०	६,१५५	६,१५५	०	०	३	२	११	२	३	
		जम्मा	२३१,९७१	३२५,९६६	६६,८०७	२४६,२०४	१२,९५५	२३५,२५५	१,९५२	८८,७५९						
		पुनर्निर्माण														
१	३९२०००११	राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण	७०३,०६९	५५०,०००	१६०,४९४	३८९,५०६	०	२४०,८२५	६४,९३८	२४४,२३७	७	१	११	३	३	
		जम्मा	७०३,०६९	५५०,०००	१६०,४९४	३८९,५०६	०	२४०,८२५	६४,९३८	२४४,२३७						
		जम्मा	२,३८६,६८८	३,११४,६८६	२८९,८२५	२,२२७,५८७	५९७,२७४	१,४२२,७६५	१६८,५१५	१,५२३,४०६						

अनुसूची ६

शासकीय व्यवस्था तथा अन्तरसम्बन्धित विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	ब.ज.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिगो विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत	
				कुल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण						
	६.१	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन														
१	३६५००१०१	फोहरमैला व्यवस्थापन प्राविधिक सहयोग केन्द्र	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	१६	१	३
२	३६५००१०२	संघीय शासन प्रणाली व्यवस्थापन कार्यक्रम	६२	६४	६४	०	०	६४	०	०	०	३	१	९	१	३
३	३६५००१०३	प्रदेश तथा स्थानीय तह क्षमता विकास कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	९	२	३
४	३६५००१०४	स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम	६३,१९८	६६,०००	६६,०००	०	०	६६,०००	०	०	०	२	१	३	१	२
५	३६५००१०५	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयहरु	६,३८५	१०,४००	१०,४००	०	०	१०,४००	०	०	०	६	१	९	३	३
६	३६५००१०६	बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम	३,२८०	१३,३७०	१३,३७०	०	०	२६	१३,३४४	०	०	०	१	१६	२	३
७	३६५००१०७	तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रम	१४०	१६४	१६१	३	०	१६४	०	०	०	३	१	१	२	२
८	३६५००१०८	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	८,५१५	५,७९०	४,५०४	१,२८६	०	१६९	५,६२१	०	०	३	१	६	१	१
९	३६५००१०९	उत्तरीक्षेत्र पूर्वाधार विकास तथा जीवनस्तर सुधार कार्यक्रम	०	२०,०००	२०,०००	०	०	०	२०,०००	०	०	३	१	९	२	३
१०	३६५००११०	साना विकास परियोजना	०	४,८००	४,८००	०	०	०	४,८००	०	०	३	१	९	२	३
११	३६५०११०१	ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना	१३०	१६९	१६८	१	०	१६९	०	०	०	३	१	१	२	३
१२	३६५०११०२	ग्रामीण सडक सञ्जाल सुधार आयोजना	२९,२२६	५७,१३३	१,०४१	५६,०९२	०	१७,६८४	०	३९,४४९	३	२	९	२	३	
१३	३६५०११०३	झोलुंगे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम	१५,७४०	२९,५०३	२६०	२९,२४३	०	२७,००३	२,५००	०	६	१	१	२	२	
१४	३६५०११०४	ग्रामीण पहुँच कार्यक्रम	१४९	१४२	३२	११०	०	३२	११०	०	३	१	९	२	३	
१५	३६५०११०५	पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०	०	४	१	२	२	२	
१६	३६५०११०६	स्थानीय स्तरका सडकपुल तथा सामुदायिक पहुँच सुधार परियोजना	६,९२६	६,९०७	२५	६,८८२	०	३,७०७	३,२००	०	०	०	१	११	२	३
१७	३६५०११०७	पूर्वी चितवन नदी व्यवस्थापन तथा जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम	१३५	४२५	४२५	०	०	४२५	०	०	६	१	१	२	२	
१८	३६५०११०८	राष्ट्रिय ग्रामिण यातायात सुदृढीकरण कार्यक्रम	१,८१९	०	०	०	०	०	०	०	३	१	९	२	३	

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रपनीतिक स्तर	प्राथमिकता क्रम	दिगो विकास संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
				कुल	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
१९	३६५०११०९	साना सिंचाई कार्यक्रम	४६३	१,४९७	२४	१,४७३	०	२४	१,४७३	०	४	१	२	२	२
२०	३६५०११११	स्थानीय तह प्रशासकीय भवन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	०	८,०००	४१	७,९५९	०	८,०००	०	०	८	१	११	२	३
२१	३६५०१११२	प्रादेशिक तथा स्थानीय सडक सुधार कार्यक्रम	३५४	५०,०००	५००	४९,५००	०	१०,०००	०	४०,०००	३	१	९	२	३
		जम्मा	१३६,५२२	२७४,३६४	१२१,८१५	१५२,५४९	०	१४३,४४२	५१,४७३	७९,४४९					
	६.२	गृह													
१	३१४००१०१	राहत तथा पुर्नस्थापना कार्यक्रम	११५	९३५	९३५	०	०	९३५	०	०	६	१	१६	३	३
२	३१४००१०२	लागू औषध नियन्त्रण कार्यक्रम	७९	८०	७९	१	०	८०	०	०	६	१	३	२	३
३	३१४००१०३	राष्ट्रिय विपद जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण	०	५००	३५५	१४५	०	५००	०	०	७	१	१३	२	२
४	३१४०४१०१	लागू औषध नियन्त्रण कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०	०					
५	३१४०४१०२	महिला तथा बालबालिका सेवा केन्द्र	०	०	०	०	०	०	०	०					
६	३१४०४१०३	त्रि-वर्षिय अपराध नियन्त्रण तथा अनुसन्धान कार्ययोजना	६३२	८९७	१०६	७९१	०	८९७	०	०	६	१	१६	३	३
		जम्मा	८२६	२,४१२	१,४७५	९३७	०	२,४१२	०	०					
	६.३	योजना तथा तथ्याङ्क													
१	३९१००१०१	योजना तथा जनशक्ति विकास कार्यक्रम	१३६	२५२	२४५	७	०	२५२	०	०	८	२	१६	२	३
२	३९१०११०१	आर्थिक तथ्यांक विकास कार्यक्रम	२२६	१,१७०	१,१६३	७	०	१,१७०	०	०	८	२	१०	३	३
३	३९१०११०२	सामाजिक तथ्यांक विकास कार्यक्रम	२७०	२०९	२०७	२	०	२०९	०	०	८	१	१०	२	३
४	३९१०११०३	राष्ट्रिय जनगणना २०७८	२,४०३	२५,२४०	२४,४९४	७४६	०	२५,२४०	०	०	८	१	१६	१	३
		जम्मा	३,०३५	२६,८७१	२६,१०९	७६२	०	२६,८७१	०	०					
		कुल जम्मा	१४०,३८३	३०३,६४७	१४९,३९९	१५४,२४८	०	१७२,७२५	५१,४७३	७९,४४९					

अनुसूची ७

अर्थ - विविध (विकास) विषय क्षेत्रगत विकास कार्यक्रम बजेट

रकम रु. लाखमा

क्र. सं.	ब.उ.शी.नं	कार्यक्रम/आयोजना	आ.व. २०७६/७७ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७७/७८ को विनियोजन				स्रोत			रणनीतिक स्तम्भ	प्राथमिकता क्रम	दिगो विकास लक्ष्य संकेत	लैंगिक संकेत	जलवायु संकेत
				कुल	चालु	पुँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण					
	७	अर्थ - विविध (विकास)													
१	६०२०००२५	भैरि आउने- विकास कार्यक्रम	२७,६१७	३५,०००	०	३५,०००	०	३५,०००	०	०	३	२	९	२	१
२	६०२०००२६	संघीय संरचना पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	२८,२४३	३५,०००	५,०००	३०,०००	०	३५,०००	०	०	८	१	१६	१	३
३	६०२०००२८	अधुरा आयोजना कार्यान्वयन कार्यक्रम	२३,६४४	१००,०००	१००,०००	०	०	०	०	१००,०००	३	१	९	२	२
		जम्मा	७९,५०४	१७०,०००	१०५,०००	६५,०००	०	७०,०००	०	१००,०००					



नेपाल सरकार

राष्ट्रिय योजना आयोग

सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल

फोन : ०१-४२११००४, फ्याक्स : ०१-४२११७००

इमेल : npc@npc.gov.np

वेबसाइट : <http://www.npc.gov.np>

मुद्रक: मुद्रण विभाग, सिंहदरबार, काठमाडौं ।